

ประมวลข้อหา
ปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง

และ

ประมวล
คำสั่งฟ้อง และคำสั่งไม่ฟ้อง
พระราชบัญญัติต่างๆ

เล่ม ๑

รวบรวมโดย

พ.ต.อ. (พิเศษ) ไชยบัณฑิต บันทึบกันเกิด

SU. D.C.T. (U.S.A.)

นายไชยยส จันทรประสูต

ธ.บ. นายความชั้น ๑

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961198413

71495

วันที่	26	, ก.ย	, 57
เลขทะเบียน	บ	27009	
เลขหมู่	123		
	29412		01

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

คำนำ

ข้อหาหรือปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ที่มาสู่กรมอัยการและคำตอบข้อหาหรือ ดังกล่าว รวมทั้งคำชี้ขาดความเห็นแย้งของกรมอัยการ นับว่าเป็นปัญหาข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายที่น่าศึกษาอย่างยิ่ง สมควรที่นักกฎหมายทั้งหลายจะได้ไว้ศึกษาเป็นแนวปฏิบัติ ดังเช่นคำพิพากษาของศาลฎีกา ซึ่งนักกฎหมายทั้งหลายได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติตลอดมา

และปัญหาดังกล่าวได้เคยตีพิมพ์มาแล้ว ในวารสารอัยการนิเทศ-เข้าใจว่านักกฎหมายทั้งหลายคงจะได้อ่านศึกษากันบ้างแล้ว

ข้าพเจ้าเห็นว่า เพื่อความเจริญของวิชาการ สาขานิติศาสตร์จึงได้รวบรวมปัญหาเหล่านั้นพิมพ์ไว้ในหนังสือเล่มนี้ เราหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะอำนวยประโยชน์อย่างยิ่งใหญ่สำหรับนักนิติศาสตร์ และประชาชนทั่วไป

เราขอวิงวอนให้ท่านทั้งหลาย จงใช้ กฎหมายไปในทางบริสุทธิ์ยุติธรรม หากมันผู้ใดนำแนวทางปัญหาเหล่านี้และปัญหากฎหมายไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้องไม่ควร ขอให้อำนาจแห่งบูรพาจารย์แห่งวิชานิติศาสตร์จงลงโทษ ผู้นั้นด้วย

ด้วยความปรารถนาดี

พ.ศ.อ. (พิเศษ) ไชยันต์ นันทบัณฑิต

ร.บ. D.C.T.(U.S.A.)

นายไชยยส จันทรประสูต

ทนายความ

สารบัญ

ประมวล ข้อยกเว้น และ ประมวล
คำสั่งฟ้อง และ คำสั่งไม่ฟ้อง
ตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ

เล่ม ๑

1. ข้อยกเว้น (ข.ท.ร.)

ลำดับที่

ว่าด้วย

หน้า

อักษร ก.

1.	การขนส่ง ทหารหรือปัญหา ข้อกฎหมายเกี่ยวกับ	1
2.	การอนุมัตินำเงินส่วนที่เหลือจากการขายทอดตลาดทรัพย์สิน
ไปชำระภาษีอื่น	3
3.	การก่อสร้างทางหลวงผ่านเขตป่าสงวนแห่งชาติ	5
4.	การขอเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการตามคำพิพากษา
ของศาล	8
5.	การ ขออนุญาตตั้งสถานอบตัว	12
6.	การริบของกลางในคดีข้อมามีน้ำคาลทรายขาว ไว้ในครอบ
ครองปริมาณเกินกว่าที่กำหนดโดยมิได้รับอนุญาต	15
7.	เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้สัญชาติไทย	18
8.	การโอนสิทธิการทำไม้ตามสัมปทาน-ทำไม้หวงห้ามธรรมดา	20
9.	การยื่นรายการค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	22

ก

10.	การทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ร.บ.	24
11.	การขอแก้สัญชาติในทะเบียนบ้าน	27
12.	การใช้ค่าน้ำนามสตรี	29
13.	การทำไม้หวงห้ามที่มีขนาดต่ำกว่าขนาดจำกัด	32
14.	การปฏิบัติหน้าที่ของคณะเทศมนตรี	34
15.	การเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาเทศบาล	36
16.	การแก้ต่างคดีตาม พ.ร.บ.พนักงานอัยการ พ.ศ.2498	38
17.	การดำเนินคดีแทนรัฐบาล	40
18.	การทำสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง	42
19.	การเปลี่ยนแปลง เขต เทศบาล	44
20.	การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์	46
21.	การนับระยะเวลาตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ.2482	49
22.	การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	51
23.	การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล	53
24.	กรมอัยการไม่อยู่ในฐานะที่จะตอบได้	56
25.	กิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค	57
26.	การยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่	60

อักษร ข.

27.	ขลริบของกลางตามพระราชบัญญัติ	64
28.	ขอให้อธิบดีกรมอัยการสอบสวนกรณีพระแอมอ้างว่าจะขบปริญญา	67
29.	ของอนุญาตโคตุลาการ	69
30.	ของกลาง	73

อักษร ค.

31.	คดีแพ่งที่ศาลแห่งสังรวมการพิจารณา	76
-----	-----------------------------------	----

	หน้า
32. ความคุ้มครองสินค้าตามชายแดน พ.ศ.2524	78
33. ค่าปรับและค่าเสียหายตามสัญญาซื้อขาย	81
34. คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร	84
35. ความคุ้มครองกิจการค้าขาย พ.ร.บ.	86,89
36. ความคุ้มครองกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือ ผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ร.บ.	92,95
<u>อักษร ง.</u>	
37. เงินค่าฤชาธรรมเนียมในกรณีคัดค้านการพิสูจน์สัญชาติ	98
<u>อักษร จ.</u>	
38. จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน	100
<u>อักษร ช.</u>	
39. ชื่อบุคคล	104
<u>อักษร ซ.</u>	
40. ชื่อขาย ของกลาง	106
<u>อักษร ค.</u>	
41. ดันไม้บนทางหลวง	108
<u>อักษร ท.</u>	
42. เทศพาณิชย์ของเทศบาล	110
43. ที่ดินศาสนสมบัติกลาง	113
44. สาธารณสมบัติของแผ่นดิน	115
45. ทางหลวง พ.ร.บ.	119

	หน้า
32. ควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ.2524	78
33. ค่าปรับและค่าเสียหายตามสัญญาซื้อขาย	81
34. คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร	84
35. ควบคุมกิจการค้าชาย พ.ร.บ.	86, 89
36. ควบคุมกิจการค้าชายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือ ผาสูกแห่งสาธารณชน พ.ร.บ.	92, 95

อักษร ง.

37. เงินค่าฤชาธรรมเนียมในกรณีคัดค้านการพิสูจน์สัญชาติ.	98
--	----

อักษร จ.

38. จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน	100
----------------------------------	-----

อักษร ช.

39. ชื่อบุคคล	104
---------------	-----

อักษร ซ.

40. ชื่อขเย ของกลาง	106
---------------------	-----

อักษร ด.

41. ดันไม้ขนทางหลวง	108
---------------------	-----

อักษร ท.

42. เทศพาณิชย์ของเทศบาล	110
43. ที่ดินศาสนสมบัติกลาง	113
44. สาธารณสมบัติของแผ่นดิน	115
45. ทางหลวง พ.ร.บ.	119

อักษร อ.

46. ธรรมนูญศาลทหาร พ้องซ้ำ พ.ร.บ. 124

อักษร บ.

47. บุคคลสัญชาติไทย เข้าถือสัญชาติอเมริกาโดยการแปลงชาติ 127
48. บริษัทผู้รับ เหมายขอค่าเสียหายจากราชการ เพราะถูกผู้ก่อการ
ร้ายคอมมิวนิสต์โจมตี 129
49. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ร.บ. 131
50. บัตรประจำตัวประชาชน พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ร.บ. 134

อักษร ป.

51. ปัญหาการจัดเก็บภาษีโรง เรือนและที่ดิน ทาหรือเกี่ยวกับ 137
52. ประมวลกฎหมายที่ดิน 141
53. ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 143
54. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับ เรื่องภาษีโรง เรือน 146
55. เปลี่ยนแปลง เขตอำเภอ 149
56. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดเวลาทำงาน ฯ 151
57. ประมวลรัษฎากร 154
58. ป่าไม้ พ.ร.บ. 156

อักษร ผ.

59. ผู้ถือประทานบัตร เมืองแร่ไม่ยอมชำระภาษีบำรุงท้องที่ 160

อักษร พ.

60. เพิกถอนใบแทน โฉนดที่ดินและรายการจดทะเบียนที่ดิน 163

อักษร พ.

61. ฟ้องขอให้นับโทษต่อ 165
 62. ฟ้องซ้ำ 168

อักษร ก.

63. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ร.บ. 170

อักษร ม.

64. มอบอำนาจให้ดำเนินคดี 176
 65. มัสยิดอิสลาม อำนาจดำเนินคดี 178
 66. มอบอำนาจให้เป็นผู้แทนในคดีแพ่ง 180

อักษร ย.

67. ยื่นรายการค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง 182

อักษร ร.

68. ริมของกลางตามพระราชบัญญัติ 184
 69. ราชทัณฑ์ พ.ร.บ. 187
 70. โรงงานยาสูบมิใช่นิติบุคคล 189
 71. รถยนต์ พ.ร.บ. 190
 72. รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ
 บ้านเมือง พ.ร.บ. 193
 73. รับราชการทหาร อายุความ พ.ร.บ. 195

อักษร ล.

74. ล้มละลาย เพื่อนำเงินมาชดใช้ค่าภาษีอากรที่ค้างชำระ 197

อักษร ว.

75. วิธีปฏิบัติในการส่งคดีแห่งให้อัยการจังหวัด 201
76. ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ร.บ. 203

อักษร ศ.

77. ศุลกากร พ.ร.บ. 206

อักษร ส.

78. ส่งเสริมการฮัจย์ พ.ศ.2524 พ.ร.บ. 211
79. ส่วนวนคดีแห่งที่ศาลแห่งสั่งรวมการพิจารณา ทารือ 213
80. สัญชาติไทย 215
81. สัญชาติ พ.ร.บ. 217
82. สิทธิของนักโทษเด็ดขาด 218
83. สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาล 222
84. สัญญาซื้อขาย 224
85. สิทธิเรียกร้อง เพิ่มเงินค่าจ้างตามสัญญาจ้างในการที่ค่า
ของเงินลดลง 228
86. สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล 230
87. สัญชาติ 233

อักษร ท.

88. หน้าที่พนักงานอัยการว่าต่าง 236
89. หน้าที่นำสืบ พ.ร.บ.ป่าไม้ 237
90. ทารือระดับ "กรม" 239

อักษร อ.

91. อำนาจพนักงานอัยการในการพิจารณาแก้ต่างคดีให้แก่ราษฎร 240

	<u>หน้า</u>
92. อำนาจพนักงานอัยการ	243
93. อนุญาตต่อตุลาการ พ.ร.บ. เวณคินอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้าง ทางหลวงแผ่นดิน	245
94. อัยการไม่อาจให้ความเห็น	250
95. อำนาจเปรียบเทียบตาม พ.ร.บ. เทศบาล	252
96. อำนาจหน้าที่พนักงานอัยการ รับแก้ต่างเจ้าพนักงาน	255

2. คำชี้ขาด (ค. ช. ข.)

อักษร ก.

97. กระทำการเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิใช้	257
98. การเลือกตั้งภายในกำหนด	259
99. การส่งสำนวนมายังอธิบดีกรมอัยการเพื่อชี้ขาด	263
100. การร้องทุกข์ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจาก การใช้เช็ค	264
101. การส่งสำนวนความเห็นแย้ง	266
102. การส่งสำนวนความเห็นแย้ง	268
103. การขนส่ง พ.ร.บ.	270

อักษร ข.

104. ขนส่งรถประจำทางโดยไม่ได้รับอนุญาต	272
105. ขอให้อธิบดีกรมอัยการสอบสวนกรณีพระแอบอ้างว่า จบปริญญา	274
106. ชีบรถยนต์โดยประมาท	276

อักษร ค.

107.	ควบคุมการฆ่าและจำหน่ายเนื้อสัตว์ 2502 พ.ร.บ.	278
108.	ความผิดอาญาเกี่ยวกับการล้มละลาย	280
109.	ความเห็นแย้งไม่ตรงประเด็น	283
110.	คำสั่ง นายกรัฐมนตรี พ.ร.บ.ป่าไม้	285
111.	เครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม.	287
112.	ควบคุมการเข่านา บุกรุก พ.ร.บ.	290
113.	คำสั่งว่าคุ้มครองโดยไม่ได้รับอนุญาต	292

อักษร จ.

114.	เจตนาที่จะมิให้มีการใช้เงินตามเช็คและฉ้อโกง	295
115.	จัดตั้งศาลแขวง ฯ 2499 พ.ร.บ.	297
116.	จรรยาบรรณก พ.ร.บ.	299

อักษร ท.

117.	ใช้ให้ผู้อื่นเก็บหาของป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต	301
------	---	-----

อักษร ฉ.

118.	ฐานผลิตเพื่อจำหน่ายอาหารปลอม	303
------	------------------------------	-----

อักษร ด.

119.	ตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยไม่ได้รับอนุญาต	305
------	---------------------------------------	-----

อักษร ท.

120.	ทำและมีอาวุธปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต	308
121.	ทำให้คนตายโดยประมาท	311

อักษร น.

122. นำไม้สักเคลื่อนที่โดยไม่มีใบ เบิกทางกำกับ 315

อักษร ป.

123. ประกอบกิจการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต 317
 124. ประกอบการขนส่งรถประจำทางโดยไม่ได้รับอนุญาต 320
 125. เป็นผู้จัดให้มีการเล่น เครื่องสปริงตีด ไฟฟ้าโดยมิได้รับอนุญาต 322
 126. ป่าไม้ ไม้แปรรูป พ.ร.บ. 324
 127. ป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ร.บ. 326
 128. ป่าไม้ พ.ร.บ. (พ.ศ.2509) 328
 129. ป่าไม้ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ร.บ. 331
 130. ป่าไม้ พ.ร.บ. (พ.ศ.2507) 333
 131. ป่าไม้ พ.ร.บ. (พ.ศ.2506) 335

อักษร ผ.

132. ผู้ต้องการฐานไม่แจ้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งภายในกำหนด 337

อักษร พ.

133. พาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต 339
 134. พกพาอาวุธปืนโดยเปิดเผย 341
 135. พาอาวุธปืนติดตัวไปใน ทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต 343
 136. พาอาวุธปืนติดตัวไปโดยผิดกฎหมาย 345

อักษร ม.

137.	ไม่แจ้งค่าใช้จ่ายการเลือกตั้งในกำหนด	347
138.	ไม่แจ้งปริมาณการครอบครอง	349
139.	มีไม้หวงห้ามอันยังมีได้แปรรูปไว้ในความครอบครอง	351
140.	มีเครื่องยุทธภัณฑ์ไว้ในความครอบครอง	355
141.	มีน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งห้ามค้ากำไรเกินควรไว้เพื่อการค้า	357
142.	มีและจำหน่ายเครื่องกระสุนปืน	359

อักษร ย.

143.	ยาสูบ พ.ร.บ.	361
------	--------------	-----

อักษร ร.

144.	ร่วมกันออกเช็คโดยเจตนาที่จะมิให้มีการใช้เงินตามเช็ค	363
145.	ร่วมกันมีเครื่องกระสุนปืน (ลูกกระเบิด)	365
146.	ร่วมกันลักลอบนำสินค้าหลบหนีศุลกากร	367
147.	เรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา	370
148.	ร้องทุกข์	372
149.	โรงงาน พ.ร.บ. (พ.ศ.2507)	374
150.	โรงงาน พ.ร.บ. (พ.ศ.2506)	377

อักษร ล.

151.	เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 พ.ร.บ.	379
------	---	-----

อักษร ว.

152.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.2497 พ.ร.บ.	383
153.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ. (พ.ศ.2515)	385

	<u>หน้า</u>
154. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ. (พ.ศ.2513)	387
155. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ร้องทุกข์ พ.ร.บ.	389

อักษร ศ.

156. ศุลกากร พ.ร.บ.	391
---------------------	-----

อักษร ส.

157. สำแดงเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงอากร	394
158. หลีกเลี่ยงขัตชินไม่เข้ารับราชการทหารกองประจำการ	396

อักษร อ.

159. ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงิน	397
160. ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค	400
161. ออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินอันจะพึงที่มี อยู่ในบัญชีให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คคนั้น	403
162. ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค	405
163. อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน	407
164. อนุญาตโคตูลาการ	409
165. อัยการทหาร	414
166. อำนาจจัดทำกิจการเทศพาณิชย์ ของเทศบาลนคร	416
167. อาวุธปืน ๗ พ.ร.บ. (พ.ศ.2513)	419
168. อาวุธปืน ๗ พ.ร.บ. (พ.ศ.2512)	421, 423, 426
169. อาวุธปืน ๗ การยกโทษจำคุก พ.ร.บ.	428
170. อาวุธปืน ๗ พ.ร.บ.	430

3. อัยการนิเทศ (อ.น.ท.)

อักษร ก.

171.	การบรรยายฟ้อง นำไม้เคลื่อนที่ผ่านด่านโดย ไม่มีใบเบิกทางกำกับ	433
172.	การเพิ่มโทษ	437
173.	การเพิ่มโทษในคดียาเสพติดให้โทษ	440
174.	กฎหมายที่ดิน	443
175.	การยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย	447
176.	การบรรยายคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	451
177.	การกระทำผิดด้วยกัน	456
178.	การมีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครอง	460
179.	การทะเบียนคนต่างด้าว พ.ร. บ .	464
180.	การพนัน พระราชบัญญัติ	467

อักษร ข.

181.	ของป่า	470
182.	ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง	473
183.	ข้อตกลงว่าด้วยการ เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดอก เบี้ย เงินค่าทดแทน	481
184.	ของกลางป่า ไม้ให้ริบ	489
185.	ขอคืนทรัพย์ที่ถูกริบ	493
186.	ขอคืนทรัพย์ที่ถูกริบ	497

อักษร ค.

187.	ความผิดต่อ พ.ร.บ. โรงงาน และ พ.ร.บ. ป่าไม้	504
188.	ความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวูอปีนการเพิ่มโทษ	507
189.	ควบคุมการก่อสร้างอาคารอายุความ พ.ร.บ.	510
190.	ครอบครองเพื่อจำหน่าย	512
191.	ความผิดอันเกิดจากการใช้เชื้อ	513
192.	ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้	517
193.	คุ้มครองแรงงาน เงินค่าจ้าง	522
194.	ความผิดเกี่ยวกับเชื้อ	528
195.	ความผิดต่อพระราชบัญญัติยา	531
196.	ความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวูอปีนา	534
197.	ค่ากำไรเกินควร ริมของกลาง	537
198.	เครื่องเล่นการพนันที่ใช้ไฟฟ้าจักรกล	541
199.	ความผิดต่อประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 253	545
200.	ความผิดหลายกรรม	548, 550

อักษร ง.

201.	เงินสินบนนำจับ พ.ร.บ. การพนัน	553
------	-------------------------------	-----

อักษร จ.

202.	เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	556
203.	จรรยา รานไม่หยุดรถทำการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและ ไม่แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่	557

อักษร ช.

204.	ใช้เชื้อ	560
------	----------	-----

อักษร ด.

205. ต่างกรรมต่างวาระฟ้องซ้ำ ข้อยกเว้นความรับผิด พ.ร.บ.
 สาธารณสุข 565
206. ตัวการ 571

อักษร ธ.

207. ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร 575

อักษร บ.

208. บำเหน็จบำนาญ คำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์ 589
209. บรรยายฟ้อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติยา 598
210. บรรยายฟ้องด้วยวาจา 601
211. บรรยายฟ้อง พ.ร.บ.ประกันชีวิต 604

อักษร ป.

212. ประชุมใหญ่ 608
213. ไปรษณีย์ พ.ศ.2477 พ.ร.บ. 611
214. ประมาท 618
215. ป่าไม้ พ.ร.บ. 622
216. ประมาท พ.ร.บ.อาวุธปืน 624
217. บ่อนกั้นการค้ากำไรเกินควร พ.ร.บ. 630
218. ปัญหาข้อเท็จจริง พ.ร.บ.ป่าไม้ 633
219. ประมวลรัษฎากร 635

อักษร ผ.

220. ผู้เสียหาย 643

อักษร ผ.

221. ฝึน การเพิ่มโทษ พ.ร.บ. 647

อักษร พ.

222. เพิกถอนคุณพินิจของ เจ้าพนักงาน 651
 223. พระราชบัญญัติสัญชาติ 654
 224. พยายามส่ง เสโรอื่นออกนอกราชอาณาจักร เพื่อจำหน่าย 658
 225. พยายาม ความผิดหลายกรรม 662
 226. พยายามกระทำความผิด พ.ร.บ.ศุลกากร 668
 227. พนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ 674

อักษร ฝ.

228. ฟ้องไม่ได้อ้างบทลงโทษ 679

อักษร ภ.

229. ภาษีอากร 683

อักษร ม.

230. มัสยิดอิสลาม 2490 พ.ร.บ. 689
 231. ไม้แปรรูป 691
 232. ไม้อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ 696

อักษร ย.

233. ยาสูบ พ.ร.บ. 705
 234. ยาเสพติดให้โทษ พ.ร.บ. 708

อักษร ร.

235.	เรื่องการคุ้มครองแรงงาน	711
236.	ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2518 พ.ร.บ.	713
237.	รอกการลงโทษ	714
238.	ริบของกลาง	717
239.	รอกการลงโทษ พันโทษ เพิ่มโทษ	719
240.	แรงงานสัมพันธ์ ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง	723

อักษร ล.

241.	ล้มละลาย ขอรับชำระหนี้	731
242.	ละเมิดอำนาจศาล	734
243.	ละเมิด	737

อักษร ว.

244.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค (พ.ศ.2523)	736
245.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค (พ.ศ.2518)	742,744
246.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ. (พ.ศ.2517)	746
247.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ. (พ.ศ.2516)	753
248.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค อายุความ พ.ร.บ. (พ.ศ.2516)	756
249.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ. (พ.ศ.2515)	761
250.	ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค (พ.ศ.2512)	764

อักษร ศ.

251.	ศุลกากรฯ ขอดินทรัพย์ที่ถูกริบ พ.ร.บ.	768
------	--------------------------------------	-----

252.	ศุลกากร กักขังแทนปรับ พ.ร.บ.	775
253.	ศุลกากร หน้าที่นำสืบ พ.ร.บ.	778
254.	ศุลกากร พ.ร.บ.	781

อักษร ส.

255.	สัญญาติ พระราชบัญญัติ	784
256.	สิทธิฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง	788

อักษร ท.

257.	หลักเสียงขัดขึ้นไม่เข้ารับราชการทหาร	792
258.	หลายกรรมต่างกัน	795
259.	หลายบทหลายกระทง พ.ร.บ.ป่าไม้	798
260.	หน้าที่นำสืบ	800,802

อักษร อ.

261.	อำนาจฟ้องของพนักงานอัยการ	805
262.	อาวุธปืน พ.ร.บ.	809,818
263.	อำนาจสอบสวน อำนาจฟ้อง	816
264.	อาวุธปืน พาอาวุธปืนติดตัวไปโดยผิดกฎหมาย	819
265.	อำนาจของพนักงานอัยการ ในการ ขอให้ศาลสั่งให้ จำเลยจ่ายเงินค่าสินบน	822
266.	อำนาจฟ้อง	825
267.	อาวุธปืน พ.ร.บ.	832
268.	อายุความ	839

การขนส่ง หรือปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับ

- ป.พ.พ. นิติกรรม สัญญา (ม. ๑๑๒)
พ.ร.บ. ส่งเสริมกิจการช้จ้ พ.ศ. ๒๕๒๔
ป. คณะปฏิบัติ น. ๑๑๑

สัญญารับขนส่งคนโดยสารไปประกอบพิธีช้จ้โดยทางเครื่องบินที่กระทรวงคมนาคมลงนามกับบริษัท ฯ โดยอาศัยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๑๑ แต่ต่อมาจะมีกฎหมายยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ แต่กฎหมายดังกล่าวก็มีได้บัญญัติให้สัญญาสิ้นสุดหรือห้ามฟ้องร้อง จึงหากระทบกระเทือนสัญญาดังกล่าวในการที่คู่สัญญาจะดำเนินคดีกรณีผิดสัญญาไม่

ข้อหารือ

กระทรวงคมนาคมหารือว่า กระทรวงคมนาคมได้ลงนามในสัญญารับขนส่งคนโดยสารไปประกอบพิธีช้จ้โดยทางเครื่องบินกับบริษัท ยูเนียนเทรควิงส์จำกัด โดยอาศัยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๑ ต่อมาบริษัท ฯ ได้ปฏิบัติผิดสัญญา กระทรวงคมนาคมจะได้ดำเนินคดีแก่บริษัท ฯ ต่อไป แต่ในระหว่างที่ยังมิได้ดำเนินคดีแก่บริษัท ฯ นี้ จะให้มีประกาศพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการช้จ้พ.ศ..... บังคับใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งจะเป็นผลให้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๑ กฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติแล้ว หรือที่ช้ค้แย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ต้องถูกยกเลิกไป กระทรวงคมนาคมเดร่งว่า ถ้า

หากประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับใหม่แล้ว อาจกระทบกระเทือนสัญญาฉบับก่อนสง ๖
ที่ลงนามไว้กับบริษัท ๖ หรือทำให้เสียเปรียบในการดำเนินคดี แก่บริษัท ๖ ในโอกาส
ต่อไป จึงหาหรือกรมอัยการว่า ถ้าหากประกาศใช้พระราชบัญญัติ ส่งเสริมกิจการช้จ้ย
พ.ศ..... แล้ว จึงฟ้องบริษัท ๖ ภายหลัง จะกระทำได้เพียงใดหรือไม่ หรือควร
ปฏิบัติอย่างไรกับพระราชบัญญัติฉบับใหม่ โดยมีให้ทางราชการต้องเสียหายและ
เสียเปรียบในการดำเนินคดี

คำแนะนำ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า สัญญาฉบับก่อนสงคนโดยสารไปประกอบ
พิธีช้จ้ยโดยทางเครื่องบินระหว่างบริษัทยูเนียนเทรควิงส์จำกัด กับ กระทรวง
คมนาคม ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๒๔ เป็นนิติกรรมที่มีผลผูกพันคู่สัญญา
ตามข้อสัญญาที่ตกลงกันไว้ ถ้าหากมีการผิดสัญญาและไม่มีกฎหมายบัญญัติถึงสัญญา
ไว้เป็นอย่างอื่น คู่สัญญามีสิทธิโดยชอบธรรม ที่จะฟ้องให้บังคับตามสัญญานั้นได้
ทั้งนี้แม้พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการช้จ้ย พ.ศ..... จะประกาศใช้เป็นกฎหมาย
ซึ่งเป็นผลยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๑ รวมทั้งประกาศต่าง ๆ ด้วย
ก็ตาม ก็หากระทบกระเทือนสัญญาดังกล่าวข้างต้นไม่ เพราะพระราชบัญญัติส่งเสริม
กิจการช้จ้ย พ.ศ.....มิได้บัญญัติให้สัญญาทุกข้อหรือบางข้อสิ้นผล หรือห้ามมิให้
ฟ้องไว้แต่อย่างใด กระทรวงคมนาคมจึงชอบที่จะดำเนินการต่าง ๆ ไปได้ โดย
ไม่ทำให้การดำเนินคดีฐานผิดสัญญาเสียหายหรือเสียเปรียบ

การอนุมัตินำเงินส่วนที่เหลือจาก
การขายทอดตลาดทรัพย์สินไปชำระภาษีอื่น

เรื่อง (ขอหารือที่ ๑๑๒/๒๕๒๔)

ป. รัชฎากร

พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ ๒๕๐๘

ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจตามป. รัชฎากร ม. ๑๒ ที่จะอนุมัติให้นำเงินส่วนที่เหลือจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีไปชำระภาษีบำรุงท้องที่ได้ เป็นอำนาจของนายอำเภอที่จะยึดหรืออายัดเงินดังกล่าว เพื่อนำมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระได้ตาม พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ ๒๕๐๘ ม. ๔๑

ข้อหารือ

กรมการปกครองแจ้งว่า จังหวัดจันทบุรี ได้หารือทางปฏิบัติในกรณีอำเภอเมืองจันทบุรี ได้ทำการยึดทรัพย์สินของนายชยันต์ อารีพรอค และภรรยา ขายทอดตลาดตาม ม. ๑๒ แห่งป. รัชฎากร ซึ่งหมวดการคลังส่วนอำเภอเมืองจันทบุรี ได้ยื่นขอร่วมเป็นเจ้าของ เพื่อขอรับชำระหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระ อำเภอเมือง

จันทบุรีได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินชำระหนี้ภาษีอากรเสร็จสิ้นแล้ว ปรากฏว่ายังมีเงินเหลืออยู่ อำเภอเมืองจันทบุรีได้ขออนุมัติจังหวัดนำเงินส่วนที่เหลือดังกล่าวไปชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ จังหวัดพิจารณาเห็นว่าตามป. รัชฎากรมิได้ให้อำนาจจังหวัดนำเงินส่วนที่เหลือจากการขายทอดตลาดไปชำระภาษีค้างชำระตามกฎหมายอื่นได้ จึงหารือทางปฏิบัติ

คำตอบ

อธิบดีกรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่ามาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจสั่งอนุมัติให้นำเงินส่วนที่เหลือจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรไปชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ได้ แต่นายอำเภอเมืองจันทบุรีมีอำนาจที่จะยึดหรืออายัดเงินดังกล่าว เพื่อนำมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระได้ตาม พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ ๒๕๐๘ ม. ๔๑

การก่อสร้างทางหลวงผ่านเขตป่าสงวนแห่งชาติ

คำบังคับทางกฎหมายระหว่างพระราชกฤษฎีกากับกฎกระทรวง

ข้อหารือ

กรมป่าไม้แจ้งว่า บริษัทอิตาเลียนไทย จำกัด ผู้รับเหมาก่อสร้างทางของกรมทางหลวงสายพุนพิน-เวียงสระ ได้ทำการก่อสร้างทางหลวงผ่านเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าบ้านนา-ท่าเรือเป็นเหตุให้ต้นไม้ในสวนป่าที่กรมป่าไม้ปลูกไว้ได้รับความเสียหายคิดเป็นเงิน ๒๕๒,๐๐๐ บาท กรมป่าไม้จึงได้เรียกร้องค่าเสียหายจำนวนนี้จากกรมทางหลวง แต่กรมทางหลวงได้โต้แย้งว่าการดำเนินการก่อสร้างทางหลวงนี้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวง กรมทางหลวงไม่ควรต้องจ่ายค่าเสียหายแต่อย่างใด และในการก่อสร้างทางหลวงผ่านเขตป่าสงวนแห่งชาติโดยมีพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวง กรมทางหลวงในฐานะเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์และเจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ จึงมีอำนาจที่จะเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สิน ดำเนินการก่อสร้างทาง และดำเนินกิจการอื่นใดเกี่ยวกับการสร้างทางหลวงได้โดยไม่ต้องขออนุญาตกรมป่าไม้ เพราะเป็นการดำเนินการโดยอาศัยอำนาจของกฎหมายคือประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ กรมป่าไม้ได้พิจารณาในเรื่องนี้แล้วมีความเห็นว่า ถึงแม้จะมี

พระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงผ่านเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าไต่ก็ตาม พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ก็ยังคงใช้บังคับอยู่เสมอ กรมทางหลวงควรจะต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งจะต้องชำระค่าธรรมเนียมหนังสืออนุญาตตามกฎกระทรวง และในการสร้างทางผ่านเขตป่าตามมติคณะรัฐมนตรีทุกป่า กรมทางหลวงก็ต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้ด้วย ในกรณีดังกล่าว กรมป่าไม้จึงหารือกรมอัยการ ดังนี้

๑. ในการก่อสร้างทางหลวง โดยมีพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงจะมีผลทำให้สภาพป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งกำหนดโดยกฎกระทรวงหมดสภาพความเป็นป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ต้องออกกฎกระทรวงเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติในแนวทางหลวงนั้น หรือไม่

๒. พระราชกฤษฎีกามีค่าบังคับทางกฎหมายเหนือกว่ากฎกระทรวงหรือไม่

๓. ในกรณีที่กรมทางหลวง สร้างทางทับพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ และได้ตัดฟันต้นไม้ในสวนป่าที่กรมป่าไม้ปลูกไว้ได้รับความเสียหาย กรมป่าไม้จะมีอำนาจเรียกร้องค่าเสียหายจากกรมทางหลวงหรือจากบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างทางหลวงอย่างไร หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว ตอบว่า

ตามข้อหารือ ๑ เมื่อได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวง และได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ พระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ และหรือประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕

กำหนดไว้แล้ว เนื้อที่ป่าสงวนแห่งชาติส่วนที่ทางหลวงตามพระราชกฤษฎีกากำหนด
แนวทางหลวงสร้างทับผ่าน ย่อมกลายเป็นทางหลวงในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
โดยไม่จำเป็นต้องออกกฎกระทรวงเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติส่วนที่ทางหลวงสร้าง
ทับผ่านนั้น

ตามข้อหารือ ๒ พระราชกฤษฎีกากับกฎกระทรวงนั้นมีความขัดแย้งทางกฎหมาย
ไม่เหนือกว่ากัน

ตามข้อหารือ ๓ หากข้อเท็จจริงเป็นดังที่กรมป่าไม้อ้าง กรมป่าไม้ย่อม
มีสิทธิได้รับค่าเสียหาย ค่าทดแทน ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๖๗, ๖๘, ๗๔, ๗๘ และ ๗๙.

การขอเปลี่ยนตัวผู้รับอนุญาต
ตั้งสถานบริการตามคำพิพากษาของศาล

ข้อหารือ

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย แจ้งว่า กรมตำรวจได้หารือกรณีผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเสนอคำร้องของนายสามารถ เข้ากระຈ้าง ขอเป็นผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการ “อเล็กซานดราไนท์คลับ” ในนามของห้างหุ้นส่วนจำกัด อเล็กซานดราภัตตาคารและไนท์คลับ โดยอ้างเหตุผลว่าเป็นการโอนกิจการตามคำสั่งของศาลแพ่งซึ่งตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๘๓/๒๕๒๑ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๑ ข้อ ๘ (๑) กำหนดว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะอนุญาตให้เปลี่ยนตัวผู้รับอนุญาตหรือโอนใบอนุญาตให้แก่กันได้” และข้อ ๑๐ กำหนดว่า “การโอนกิจการถือเป็นการขออนุญาตใหม่ มีนโยบายไม่อนุญาตเว้นแต่การโอนกิจการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล”

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เดิมนายเชาว์ เมฆะสุวรรณโรจน์ เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ตั้งสถานบริการในนามของตนเองแต่การดำเนินการประสบภาวะขาดทุน จึงได้เรียกหุ้นและไปจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนจำกัดอเล็กซานดราภัตตาคารและไนท์คลับ โดยนายเชาว์ เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการแล้วดำเนินการต่อไป ต่อมานายเชาว์ ผิดสัญญาต่อหุ้นส่วนคนอื่น ๆ นายสามารถ เข้ากระຈ้างซึ่งเป็นหุ้นส่วนอยู่ด้วยจึงได้ฟ้องนายเชาว์ต่อศาลแพ่ง ในที่สุดคู่ความได้ประนีประนอมยอมความกัน โดย

นายเซวียอมให้นายสามารถเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการแทน และนายเซวียอมโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการดังกล่าวให้เป็นของห้างหุ้นส่วน ฯ ศาลได้พิพากษาตามยอม

กรมตำรวจได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา และกรมตำรวจเห็นชอบกับความเห็นของคณะกรรมการ ที่เห็นควรไม่ให้ความเห็นชอบในการเปลี่ยนตัวผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการรายนี้ โดยให้เหตุผลว่า แม้จะมีคำพิพากษาของศาลแพ่งให้นายเซวียอมผู้จัดการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการดังกล่าวให้เป็นของห้างหุ้นส่วนจำกัดอเล็กซานดรอฟทการและไนท์คลับก็ตาม แต่ก็ยังเป็นคำพิพากษาศาลฎีกาประนีประนอมยอมความซึ่งมีผลใช้บังคับเฉพาะคู่ความเท่านั้น คำพิพากษาดังกล่าวหาได้มีผลผูกพันหรือมีผลบังคับใช้ถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามด้วยไม่ นอกจากนั้นการให้ความเห็นชอบเปลี่ยนตัวผู้รับอนุญาตในกรณีนี้ ก็จะเป็นช่องทางให้ผู้ฉวยโอกาสถือเอาประโยชน์แห่งช่องว่างของกฎหมายมาใช้ โดยนำคดีขึ้นฟ้องศาลแล้วคู่กรณีก็ทำสัญญายอมความกันในศาลเพื่อให้ศาลพิพากษาตามยอม

ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งเกี่ยวกับสถานบริการพิจารณาคณะกรรมการ ฯ ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นแย้งว่าการโอนกิจการรายนี้เป็น การโอนกิจการตามคำพิพากษาของศาล แม้จะเป็นคำพิพากษาศาลฎีกาที่คู่กรณีประนีประนอมยอมความกัน ก็ต้องถือเป็นการโอนตามคำพิพากษาศาลฎีกาตามข้อ ๑๐ ในคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๘๓/๒๕๒๑ ข้อ ๑๐ และแม้คำพิพากษาของศาลจะมีได้บังคับฝ่ายบริหารคือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการให้ต้องปฏิบัติตาม แต่โดยที่คำพิพากษาของศาลเป็นฝ่ายตุลาการ ฝ่ายบริหารก็นำที่จะต้องถือปฏิบัติตาม นอกจากนั้นการที่กรมตำรวจเห็นว่าการอนุญาตให้เปลี่ยนตัวผู้รับอนุญาตโดยอาศัยสัญญาประนีประนอมยอมความ จะเป็นช่องว่าง

ให้มีผู้ฉวยโอกาสถือประโยชน์แห่งช่องว่างมาใช้ จึงจะไม่อนุญาตนั้น คณะกรรมการ ฯ เห็นว่า การอุดช่องว่างดังกล่าว ประชาชนผู้สุจริตจะได้รับความเดือดร้อน ดังนั้นหากจะไม่อนุญาตก็จำจะต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงให้ได้เสียก่อนว่าการกระทำของผู้ยื่นคำขอรับโอนกิจการเป็นการกระทำที่จงใจจะหลีกเลียงกฎหมาย เมื่อมีความเห็นแยกเป็นสองทาง ระหว่างกรมตำรวจกับคณะกรรมการ ฯ และโดยบัญชาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยจึงส่งเรื่องให้กรมอัยการพิจารณา

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า

๑. คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๘๓/๒๕๒๑ ข้อ ๑๐ ไม่ใช่ข้อยกเว้นกฎหมายสถานบริการที่จะให้โอนใบอนุญาตให้แก่นักได้ แต่เป็นคำสั่งในเรื่องโอนกิจการกล่าวคือ การโอนกิจการต้องขออนุญาตใหม่ ไม่ใช่เรื่องโอนใบอนุญาตเดิม ส่วนเมื่อขออนุญาตใหม่แล้วจะออกใบอนุญาตให้หรือไม่เป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะตามมาตรา ๔ แห่ง พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ สำหรับคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๘๓ ข้อ ๑๐ นั้นขอยกเว้นว่า การโอนกิจการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลกระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้ออกใบอนุญาต ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ข้อยกเว้นของนโยบายกระทรวงมหาดไทยที่มีนโยบายไม่อนุญาตการขออนุญาตใหม่ ไม่ใช่ข้อยกเว้นของกฎหมายสถานบริการที่ให้มีการโอนใบอนุญาตให้แก่นักได้

๒. คำพิพากษาศาลแพ่งตามสัญญาประนีประนอมยอมความไม่มีผลผูกพันพนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาต ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕) การจะอนุญาตให้เข้าสามารถ เข้ากระจ่าย ตั้งสถานบริการตามคำขอฯ หรือไม่ เป็นอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจนครบาลซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายสถานบริการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาโดยเฉพาะ (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓, มาตรา ๔) และในกรณีที่ ไม่ออกใบอนุญาต ผู้ขออนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมตำรวจและคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจเป็นที่สุด (พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕)

๓. เมื่อคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๘๓/๒๕๒๑ ข้อ ๑๐ เป็นเพียงนโยบายที่วางไว้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติและคำพิพากษาของศาลที่ให้โอนกิจการไม่ผูกพันผู้บัญชาการตำรวจนครบาลตามนัยที่กล่าวใน ๑ และ ๒ ข้างต้นแล้ว ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลย่อมมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจพิจารณาออกหรือไม่ออกใบอนุญาตตามขั้นตอนของกฎหมายเท่าที่ไม่ขัดกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทย แต่ถ้กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายจะไม่ให้มีการออกใบอนุญาตในกรณีที่มีการโอนกิจการตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล ก็ควรจะออกคำสั่งยกเว้นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายหรือกำหนดนโยบายเสียใหม่ ซึ่งการ จะควร ประการใดสุดแต่กระทรวงมหาดไทยจะได้พิจารณา

การขออนุญาตตั้งสถานอบตัว

ตาม พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑

ข้อหารือ

กระทรวงมหาดไทย แจ้งว่า กรมตำรวจได้เสนอเรื่อง นางเพ็ญศรี วิฐาพร ได้ยื่นคำร้องขออนุญาตตั้งสถานอบตัวชาวมิงมุนคอสเมติก ซึ่งเป็นสถานเสริมความงามของสตรี มีการแต่งผม แต่งเล็บ ขัดหน้า ขัดผิวกาย แช่น้ำแร่ และอบผิวด้วยน้ำยาสมุนไพร ซึ่งมีช่างสตรีบริการให้ลูกค้าสตรีด้วยกัน การอบตัวลักษณะเช่นนี้แต่เดิมไม่เป็นสถานบริการ ตามมาตรา ๓ (๓) แห่ง พ.ร.บ. สถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ เพราะไม่ใช่เป็นสถานอาบน้ำ นวด อบตัว ซึ่งมีหญิงบริการให้ลูกค้าชาย สถานเหล่านี้จึงไม่ต้องขออนุญาตตาม พ.ร.บ. สถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ แต่ขณะนี้ได้มี พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓ แก้ไขลักษณะของสถานบริการตามมาตรา ๓ (๓) แห่ง พ.ร.บ. สถานบริการ ๒๕๐๙ เสียใหม่ โดยบัญญัติว่า สถานบริการตามมาตรา ๓ (๓) คือ “สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งบริการให้แก่ลูกค้า” โดยไม่คำนึงถึงว่า จะเป็นหญิงบริการให้แก่ลูกค้าชาย หรือหญิงบริการให้แก่ลูกค้าหญิง กรมตำรวจพิจารณาเห็นว่า สถานอาบน้ำ นวด อบตัว ทุกแห่ง ที่มีผู้บริการแก่ลูกค้า ก็ย่อมอยู่ในข่ายสถานอาบน้ำ นวด อบตัว ตาม พ.ร.บ. สถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๓ (๓) ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓ ทั้งสิ้น เพื่อเป็นแนว

ทางสั่งการให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติต่อไปให้ถูกต้อง กระทรวงมหาดไทยจึง
หารือกรมอัยการว่า

๑. การดำเนินการของสถานอบตัวชาร์มมิ่งมูนคอสเมติกจะเข้าข่ายตาม
พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๓ (๓) หรือไม่

๒. หากสถานอบตัวชาร์มมิ่งมูนคอสเมติกเข้าข่ายดังกล่าวแล้ว จะมีการ
ผ่อนผันอนุญาตให้ตั้งสถานบริการได้หรือไม่ เพียงใด

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว ตอบว่า

๑. นับตั้งแต่วันที่ พ.ร.บ. สถานบริการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๑
สถานอาบน้ำ นวด หรืออบตัว ซึ่งมีหญิงบริการให้แก่ลูกค้าหญิง หรือชายบริการ
ให้แก่ลูกค้าชาย หรือต่างเพศกันประการใดก็ตาม ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อให้บริการโดยหวัง
ประโยชน์ในการค้า ย่อมต้องถือว่าเป็นสถานบริการทั้งสิ้น เพราะคำว่า “ผู้บริการ”
กับ “ลูกค้า” นั้นย่อมรวมถึงหญิงชายในทุกกรณี อันเป็นการแตกต่างกับกฎหมาย
ที่ยกเลิกดังกล่าวทั้งนี้โดยเจตนา เพื่อควบคุมสถานบริการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ดังนั้น
ถ้าสถานอบตัวชาร์มมิ่งมูนคอสเมติกได้มีการให้บริการดังกล่าว โดยหวังประโยชน์
ในการค้า ซึ่งแม้จะเป็นการให้บริการโดยสตรีต่อสตรีด้วยกันก็นับว่าเป็นสถานบริการ
ตามนัยแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้น

๒. ปัญหาที่ว่า หากสถานอบตัวชาร์มมิ่งมูนคอสเมติกเข้าข่ายเป็นสถาน
บริการแล้ว จะมีการผ่อนผันอนุญาตให้ตั้งได้หรือไม่ เพราะสถานอบตัวดังกล่าวมี
วิธีดำเนินการไม่เหมือนกับสถานบริการอื่น ๆ นับเป็นปัญหาคุณศัพท์และนโยบาย

ซึ่งอยู่ในอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ออกใบอนุญาตและผู้บังคับบัญชาของพนักงาน
เจ้าหน้าที่ดังกล่าวที่จะพิจารณาและตัดสินใจเอง มิใช่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
กรมอัยการไม่อยู่ในฐานะที่จะให้ความเห็นได้.

การรับของกลางในคดีข่มขืนน้ำตาลทรายขาวไว้ใน
ครอบครองปริมาณเกินกว่าที่กำหนดโดยมิได้รับอนุญาต

ข้อหารื้อ

อัยการพิเศษประจำเขต ๑ แจ้งว่า อัยการจังหวัดสระบุรีได้มีหนังสือหารือ
ข้อกฎหมายเกี่ยวกับสำนวนคดีอาญาของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอ
วิหารแดง เรื่องนางชฎาภรณ์ อัสนี ผู้ต้องหาฐานมีน้ำตาลทรายขาวไว้ในครอบครอง
ปริมาณเกินกว่า ๑,๐๐๐ กิโลกรัมโดยมิได้รับอนุญาตว่า ควรจะฟ้องขอรับน้ำตาล
ทรายขาวหรือไม่ ซึ่งอัยการจังหวัดสระบุรีเห็นว่าไม่ควรรับน้ำตาลทรายของกลาง
ทั้งนี้เพราะเหตุแห่งความผิดของผู้ต้องหา นั้น เป็นเพียงการที่ผู้ต้องหาไม่ได้รับ
อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และ พ.ร.บ. กำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด
พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษมิได้มีบทบัญญัติให้รับของกลาง กรณีจะนำบท
บัญญัติมาตรา ๓๒,๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาใช้ก็ไม่ได้ เพราะน้ำตาลทราย
ขาวโดยตัวเองมิได้เป็นทรัพย์สินที่ทำหรือมีไว้เป็นความผิด หรือได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้
หรือได้มาโดยการกระทำความผิด และอัยการจังหวัดสระบุรีเห็นควรให้พนักงานสอบสวน
จัดการของกลางตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ วรรคท้าย

อัยการพิเศษประจำเขต ๑ พิจารณาแล้ว เห็นว่าข้อเท็จจริงปรากฏว่าคณะ
กรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดได้ให้เหตุผลในประกาศว่า
เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับน้ำตาลทราย อันจะช่วยให้ทางราชการสามารถกำหนด

ประจำเขต ๑ ได้ขอให้กรมอัยการพิจารณาว่าความเห็นของอัยการพิเศษประจำเขต ๑ ถูกหรือไม่ เพื่อจะได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่าตามมาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้บัญญัติถึงการส่งจ่ายสินบนนำจับ และเงินรางวัลแก่ผู้จับไว้โดยให้จ่ายจากเงินค่าขายของกลาง ฯลฯ ดังนี้ แสดงว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะให้รับของกลาง ดังนั้น ความเห็นของอัยการพิเศษประจำเขต ๑ ที่ตอบข้อหารืออัยการจังหวัดสระบุรีให้ฟ้องและรับของกลางจึงชอบแล้วและให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

แนวทางการมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ถูกต้องยิ่งขึ้น และป้องกันมิให้มีการกักตุนซึ่ง
สินค้าน้ำตาลทราย จึงได้ออกประกาศฉบับที่ ๓๒ พ.ศ. ๒๕๒๓ ลงวันที่ ๒๙
กรกฎาคม ๒๕๒๓ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ มาตรา ๒๔(๔) (๕) (๑๒)
(๑๔) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒
กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการกักตุนสินค้าควบคุมรวม ๗ ข้อ จากประกาศฉบับนี้
จะเห็นได้ว่าทางราชการมีนโยบายที่จะป้องกันการขาดแคลนน้ำตาลทราย และป้องกัน
มิให้มีการกักตุนสินค้าควบคุมน้ำตาลทราย จึงได้แสดงเจตนากรณีด้วยการออก
ประกาศโดยอาศัยมาตรา ๒๔ (๑๔) เป็นบททั่วไป และเกี่ยวกับความผิดฐานนี้มี
มาตรา ๓๐ เป็นบทห้าม และมาตรา ๔๕ เป็นบทลงโทษโดยเฉพาะ เมื่อ
น้ำตาลทรายเป็นสินค้าควบคุมที่ห้ามการกักตุนแล้วการที่ผู้ต้องหาน้ำตาลทรายไว้ใน
ครอบครองเกิน ๑,๐๐๐ กิโลกรัมโดยมิได้ขออนุญาตนั้น การกระทำผิดของผู้
ต้องหาจึงอยู่ที่การกระทำ คือการกักตุนน้ำตาลทราย เพราะแสดงเจตนาแห่งการ
กระทำ สินค้าน้ำตาลทรายที่ผู้ต้องหาไว้ในครอบครองจึงต้องริบแต่เนื่องจากพระราช
บัญญัติกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นกฎหมายพิเศษ
มิได้มีบทบัญญัติให้ริบของกลางไว้ จึงต้องนำเอาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๓๓ มาใช้บังคับ โดยฟังว่าเป็นทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อใช้ในการกระทำ
ผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด ฉะนั้นจึงควรฟ้องขอให้ศาลริบน้ำตาลทรายขาวด้วย
ซึ่งในคำฟ้องควรบรรยายเหตุผลในการออกประกาศของคณะกรรมการกลาง ฯ
ฉบับที่ ๓๒ และบรรยายในฟ้อง ให้ชัดเจนด้วยว่า เป็นทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อใช้ในการ
กระทำความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด กับอ้างบทกฎหมายและคำขอท้าย
ฟ้อง และหากศาลพิพากษายกคำขอไม่ริบของกลางก็ควรยื่นอุทธรณ์ ฎีกา ให้ศาลสูง
ได้วินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานต่อไป

หลังจากที่ได้แจ้งความเห็นให้อัยการจังหวัดสระบุรีทราบ อัยการพิเศษ

เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้สัญชาติไทย

ข้อหารือ

เรื่อง (ข้อหารือที่ ๑๖๑/๒๕๒๓)

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้รับข้อหารือจากจังหวัดที่เป็นเขตควบคุมภูมโนพพพและได้รับคำร้องของคนไทยและคนต่างด้าวขอให้บุตรมีสัญชาติไทย ดังนี้

๑. กรณีบุตรที่เกิดจากบิดาเป็นคนไทย หรือบิดาเป็นคนต่างด้าวโดยถูกต้องตามกฎหมาย มารดาเป็นคนภูมโนพพพ บิดามารดาจดทะเบียนสมรสโดยถูกต้องก่อนประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ใช้บังคับ บุตรเกิดในประเทศไทย แต่บุตรได้เกิดก่อนที่บิดามารดาจะจดทะเบียนสมรส

๒. กรณีบุตรที่เกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวโดยถูกต้องตามกฎหมาย และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวก่อนประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับ ๓๓๗ ใช้บังคับ บุตรเกิดในประเทศไทย แต่เกิดก่อนที่บิดามารดาจะได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงหารือกรมอัยการว่า บุตรที่เกิดจากบิดามารดาตามกรณีทั้งสองดังกล่าวข้างต้นนี้ จะได้สัญชาติไทยหรือไม่ และจะต้องถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว ตอบว่า

กรณีที่หารือ บุตรได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดนตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๓) แต่เมื่อประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ใช้บังคับ บุตรจะต้องถูกถอนสัญชาติไทย ดังนคือ

กรณีที่ ๑ บุตรเกิดก่อนจดทะเบียนสมรสจึงต้องถือว่า ขณะเกิดไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย ถึงแม้บิดามารดาจะจดทะเบียนสมรสกันภายหลัง การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดาก็ไม่มีผลย้อนหลัง แต่จะมีผลนับแต่วันจดทะเบียนสมรสเป็นต้นไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๗ ดังนั้น กรณีจึงเป็นกรณีที่เกิดขึ้นก่อนเกิดมารดาเป็นคนต่างด้าว แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย เข้าเกณฑ์ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑ ซึ่งถ้าหากเข้าเงื่อนไขตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑(๑) (๒) และ (๓) บุตรจะต้องถูกถอนสัญชาติไทยโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑

กรณี ๒ บุตรเกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว แต่เกิดก่อนที่บิดามารดาจะได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว มีผลเท่ากับว่า ขณะที่บุตรเกิดบิดามารดาเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑(๓) จึงต้องถูกถอนสัญชาติไทยโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑ เช่นเดียวกัน

การโอนสิทธิการทำไม้ตามสัมปทาน- ทำไม้หวงห้ามธรรมดา

ข้อหารื้อ

กรมป่าไม้ แจ้งว่า นายจินต์ ซีโฮ้ ได้รับสัมปทานทำไม้หวงห้ามธรรมดา (ไม้ป่าเลน) มีกำหนด ๑๕ ปี และได้เข้าดำเนินการทำไม้ไปแล้ว ๙ แปลง คงเหลือ ๖ แปลง ระยะเวลา ๖ ปี แต่ต่อมา นายจินต์ ได้ถึงแก่กรรมลง ค.ช. ชัยยศ ซีโฮ้ อายุ ๑๐ ปี ผู้เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยความยินยอมของ มารดา ได้ยื่นเรื่องราวต่อจังหวัดสตูล ภายในกำหนด ๙๐ วันตั้งแต่วันที่ผู้รับ สัมปทานถึงแก่กรรม ขอดำเนินการตามสัมปทานทำไม้ฉบับดังกล่าวแทนนายจินต์ ตามระยะเวลาแห่งสัมปทานที่เหลืออยู่ เนื่องจากนางชิวฮุ้น แซ่ตัน มารดาเป็นชาว มาเลเซียยังมีได้ขอโอนสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย ศาลจังหวัดสตูลได้มีคำสั่ง แต่งตั้งนางชิวฮุ้น ซีโฮ้ ภรรยา เป็นผู้จัดการมรดกของนายจินต์ โดยให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย รวมทั้งสิทธิตามสัมปทานทำไม้ฉบับดังกล่าวด้วย กรมป่าไม้ได้ พิจารณาตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๖ และเงื่อนไขสัมปทานดังกล่าวข้อ ๒๗ เห็นว่า สิทธิการทำไม้ตามสัมปทานถือว่าเป็นทรัพย์สินที่กฎหมาย และเงื่อนไขสัมปทานถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ยอมรับให้โอนและตกทอดทางมรดกได้ เมื่อผู้รับสัมปทานตายแต่ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐบาลเสียก่อน กรมป่าไม้เห็นว่า ค.ช. ชัยยศ น่าจะเป็นผู้รับโอนสิทธิดำเนินการทำไม้ตามสัมปทานฉบับดังกล่าวต่อ จากนายจินต์ ผู้ถึงแก่กรรม ต่อไปได้ เพราะการรับโอนสิทธิการทำไม้ตามสัมปทาน โดยการตกทอดทางมรดกมิใช่การทำนิติกรรม แต่เป็นการรับมรดก โดยผลของ

กฎหมาย กรมป่าไม้จึงหรือมาว่า ความเข้าใจของกรมป่าไม้ตามนัยดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

สมมติห้องสมุดรัฐสภา

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่าสิทธิของ ด.ช. ชัยยศ ทายาทที่จะทำไม้ตามใบอนุญาตที่ออกให้แก่เจ้ามรดกแทนเจ้ามรดกต่อไปนั้น เป็นสิทธิตามกฎหมาย (พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๕๔ ม. ๕๖) และสัมปทาน (สัมปทานทำไม้หวงห้าม

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961198413

การยื่นรายการค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อหารือ

กระทรวงมหาดไทย หรือกรมอัยการกรณีจังหวัดพิจิตร หรือว่า พลตรี สนิธ สังข์จันทร์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเขต ๒ จังหวัดพิจิตร ได้ยื่นรายการค่าใช้จ่าย โดยส่งทางไปรษณีย์หนังสือลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ไปรษณีย์พิจิตรประทับตรา รับเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และจังหวัดได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จังหวัดพิจิตรเห็นว่าพลตรี สนิธ สังข์จันทร์ ยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกินกำหนดระยะเวลาตาม มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพราะจังหวัดพิจิตรได้ประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ดังนั้น วันสุดท้าย คือ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒ กระทรวงมหาดไทยเห็นว่ากรณีระยะเวลาในการยื่นรายการค่าใช้จ่ายจะถือว่าล่วงเลย กำหนดระยะเวลาตาม ม.๓๔ ดังกล่าวหรือไม่นั้น ควรพิจารณาจากวันที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับหลักฐานจากผู้สมัครเป็นเกณฑ์สำคัญ การที่พลตรี สนิธ ยื่นรายการค่าใช้จ่าย เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ทางไปรษณีย์ แต่ทางจังหวัดได้รับ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จึงน่าจะเป็นการยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกินกำหนดระยะเวลาตาม มาตรา ๓๔ แต่เนื่องจากเป็นปัญหาการตีความตามข้อกฎหมาย และเกี่ยวกับการฟ้องคดี จึงขอทราบว่าคุณเห็นของกระทรวงมหาดไทยถูกต้องหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า ตามมาตรา ๓๔ วรรค ๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่ตนสมัครรับเลือกตั้งนั้น มีความหมายชัดเจนอยู่แล้วว่าต้องเป็นการยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งจะยื่นโดยวิธีใด อย่างใดก็ตามต้องให้มีผลให้เอกสารรายการนั้นถึงมือผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน ๓ เดือน หลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งจะสิ้นสุดลงในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ การที่ผู้สมัครยื่นรายการค่าใช้จ่ายทางไปรษณีย์ ตามหนังสือลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ไปรษณีย์พิจิตรประทับตราลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และจังหวัดพิจิตรได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ นั้น ถือได้ว่าเป็นการยื่นเกินกำหนด เพราะจังหวัดพิจิตรมิได้รับภายในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ดังกล่าว

การทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ร.บ.

ข้อหารือ

การทำเรือแห่งประเทศไทยแจ้งว่า การทำเรือแห่งประเทศไทยได้เลิกจ้างพนักงานขับรถ ๒ นาย เพราะเป็นผู้มีความประพฤติไม่เหมาะสมและไม่น่าไว้วางใจ แล้วบุคคลทั้งสองได้ร้องเรียนต่อกรมแรงงาน และกรมแรงงานเห็นว่า บุคคลทั้งสองเป็นลูกจ้างของการทำเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งต้องรับผิดชอบจ่ายค่าชดเชยให้แก่บุคคลทั้งสองไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายหนึ่งร้อยแปดสิบวันในกรณีที่เลิกจ้าง แต่การทำเรือแห่งประเทศไทยเห็นว่า การเลิกจ้างบุคคลทั้งสอง ซึ่งเป็นพนักงานของการทำเรือแห่งประเทศไทย เป็นการลงโทษทำให้ไม่ต้องจ่ายเงินชดเชย จึงขอให้กรมอัยการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวว่า การทำเรือแห่งประเทศไทยต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของกรมแรงงานเรื่องการจ่ายเงินชดเชยหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า การทำเรือแห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคลที่ได้จัดตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ ความผูกพันระหว่างพนักงานของการทำเรือแห่งประเทศไทยกับการทำเรือแห่งประเทศไทย เช่น การวางข้อบังคับกำหนดระเบียบปฏิบัติงานและระเบียบวินัยและการลงโทษ การแต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อนขั้น ลดขั้น เงินเดือนพนักงาน ตลอดจนการ

จัดให้มีกองทุนสงเคราะห์จ่ายแก่พนักงานเมื่อพ้นตำแหน่ง ประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วย ฯลฯ นั้น ได้กำหนดไว้แล้วในพระราชบัญญัติดังกล่าว ความผูกพัน ระหว่างพนักงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย และการท่าเรือแห่งประเทศไทย จึงเป็นความผูกพันตามกฎหมายและข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจกฎหมายโดยตรง นอกจากนั้นพนักงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ยังมีฐานะเป็นเจ้าของพนักงานตามความหมายแห่งกฎหมายลักษณะอาญาด้วย ฐานะและความผูกพัน ดังกล่าวของพนักงานการท่าเรือแห่งประเทศไทย จึงมีลักษณะทำนองเดียวกับข้าราชการกับกระทรวงทบวงกรมเจ้าสังกัด ซึ่งเป็นความผูกพันที่นอกเหนือความผูกพันระหว่างเอกชนต่อเอกชนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อันอาจเกิดได้โดยเจตนาเสนอและสนอง เช่น สัญญาจ้างแรงงาน ตามที่ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๖๙/๒๕๐๕

โดยเหตุที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ มุ่งหมายที่จะคุ้มครองแรงงานแก่ลูกจ้างและกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างทั่วไป คือ นายจ้าง ลูกจ้างและการจ้าง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเกิดความผูกพันกันโดยเจตนาเสนอสนองเป็นหลัก จึงไม่น่าจะนำมาใช้กับข้าราชการหรือพนักงานของการท่าเรือแห่งประเทศไทย ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ อนึ่ง แม้ข้อ ๑๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ดังกล่าวจะได้กำหนดไว้ว่า “ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับนี้จะไม่ใช้บังคับทั้งหมดหรือบางส่วนแก่ส่วนราชการ หรือกิจการใดให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด” ซึ่งต่อมากระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน มิให้ใช้บังคับแก่ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่นก็ตาม แต่ความหมายของข้อ ๑๔ นี้ น่าจะหมายถึงการจ้างลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว หรือลูกจ้างชาวต่างประเทศเท่านั้น มิได้ครอบคลุมถึงข้าราชการด้วย

เมื่อฐานะและความผูกพันของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทยกับการ
ทำเรือแห่งประเทศไทยมีลักษณะดังกล่าวข้างต้นแล้ว พนักงานของการทำเรือแห่ง
ประเทศไทยและการทำเรือแห่งประเทศไทยจึงมิใช่ลูกจ้างและนายจ้างที่อยู่ภายใต้
บังคับแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๔

การขอแก้สัญชาติในทะเบียนบ้าน

ข้อหารือ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า จังหวัดปทุมธานีได้ส่งเรื่อง นายหยุ่ง แซ่หยุ่ง ร้องขอแก้สัญชาติในทะเบียนบ้านจากสัญชาติจีน เป็นสัญชาติไทย มาให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา โดยอ้างว่า ผู้ร้องเกิดในประเทศไทย บิดาของผู้ร้องไปขอใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้แก่ผู้ร้องในขณะที่ผู้ร้องเป็นผู้เยาว์ และไม่ทราบเรื่องเจ้าหน้าที่ได้จับกุมและดำเนินคดีแก่ผู้ร้องฐานไม่ต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ศาลจังหวัดปทุมธานี พิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์ โดยเชื่อว่า ผู้ร้องเกิดในประเทศไทย ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดคดีถึงที่สุด แต่กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า คำพิพากษาในคดีนี้ ไม่ได้พิจารณาเรื่องเกี่ยวกับสัญชาติโดยตรง เพียงแต่ยกฟ้องโจทก์ในคดีขาดต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวเท่านั้น และได้มีคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐/๒๕๐๗ วินิจฉัยว่ากรณีเช่นผู้ร้องนี้ ถือว่าผู้ร้องเสียสัญชาติไทย จึงแจ้งให้จังหวัดปทุมธานี แจ้งให้ผู้ร้องร้องขอต่อศาลใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ผู้ร้องกลับร้องเรียนมายังกระทรวงมหาดไทยโดยตรงว่า นายทะเบียนคนต่างด้าวได้เพิกถอนใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้แก่ผู้ร้องแล้ว จึงขอให้กระทรวงมหาดไทยส่งอนุญาตให้ผู้ร้องแก้สัญชาติในทะเบียนบ้าน กระทรวงมหาดไทยจึงหารือกรมอัยการว่า กระทรวงมหาดไทยจะอนุญาตให้แก่สัญชาติในทะเบียนบ้านจากสัญชาติจีน เป็นสัญชาติไทย ได้หรือไม่

หรือจะต้องให้ผู้ร้อง ร้องขอให้ศาลสั่งว่า เป็นบุคคลสัญชาติไทยโดยตรง หรือจะต้องให้ผู้ร้องดำเนินการขอกลับคืนสัญชาติไทย

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า

แม้ผู้ร้องจะได้เกิดในราชอาณาจักรไทยก็ตาม แต่ผู้ร้องได้รับและถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตลอดมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ผู้ร้องจึงต้องเสียสัญชาติไทยไปตาม มาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐/๒๕๑๗ และแม้คำพิพากษาของศาลจังหวัดปทุมธานีจะได้วินิจฉัยว่าผู้ร้องเป็นคนไทย คำพิพากษาดังกล่าวก็หาไม่ผลผูกพันนายทะเบียน รองผู้อำนวยการทะเบียน ผู้อำนวยการทะเบียน ตลอดจนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยผู้ซึ่งมีหน้าที่ดำเนินการและรักษาการตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ ไม่เพราะบุคคลดังกล่าวมานี้เป็นบุคคลภายนอก ไม่ได้เป็นคู่ความในคดีนั้นมาก่อน (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๕) ดังนั้น ผู้ร้องจึงมีอำนาจคำพิพากษานั้นมาใช้เป็นข้ออ้างขอแก้สัญชาติในทะเบียนบ้าน ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้ กระทรวงมหาดไทยจึงไม่ควรส่งอนุญาตให้แก่สัญชาติตามที่ผู้ร้องร้องขอ ส่วนข้อหาหรือที่ว่าจะให้ผู้ร้องร้องขอให้ศาลสั่งว่าตนเป็นคนสัญชาติไทย หรือขอกลับคืนสัญชาติไทยนั้น ตามเรื่องที่แจ้งไปเป็นแต่จังหวัดปทุมธานี ขอให้กระทรวงมหาดไทยส่งอนุญาตให้ผู้ร้องแก้สัญชาติไทยในทะเบียนบ้านเท่านั้น ซึ่งกรมอัยการได้มีความเห็นแล้ว ส่วนผู้ร้องจะปฏิบัติอย่างไรต่อไปนั้น เป็นปัญหาทางปฏิบัติของผู้ร้องจะพิจารณาและปฏิบัติเอง กรมอัยการไม่อาจให้ความเห็นได้

การใช้คำนำนามสตรี

ข้อหารื้อ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า มีกรณีซึ่งได้อยู่กินกับชายหรือได้เสียกับชายจนมีบุตรด้วยกันแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับชาย ยื่นคำร้องขอแก้คำนำหน้านามสตรีในทะเบียนบ้านจาก “นางสาว” เป็น “นาง” เพื่อนำสำเนาทะเบียนบ้านไปแสดงเป็นหลักฐานในการนำบุตรไปเข้าเรียนในโรงเรียน เพราะโรงเรียนแจ้งให้แก้คำนำหน้านามให้ถูกต้อง หรือเพื่อนำไปเป็นหลักฐานในการทำหนังสือเดินทางเพราะต้องการนำบุตรไปอยู่ในต่างประเทศด้วย แต่นายทะเบียนผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้ไม่ดำเนินการให้ตามความประสงค์ โดยอ้างว่า จะแก้ให้ได้เฉพาะผู้ที่นำหลักฐานการจดทะเบียนสมรสไปแสดงประกอบการพิจารณาเท่านั้น กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้คำนำนามสตรี พ.ศ. ๒๔๖๐ ข้อ ๑ (ก) และ (ข) บัญญัติเรื่องการใช้คำนำนามสตรีไว้ว่า

๑. ถ้าเป็นผู้ที่ยังไม่มีสามี ให้ใช้คำว่า “นางสาว” เป็นคำนำนามเดิมและนามสกุลของตน

๒. ถ้าเป็นผู้ที่มีสามีแล้ว แต่สามีเป็นผู้ที่ไม่มีบรรดาศักดิ์ ให้ใช้คำว่า “นาง” เป็นคำนำนาม แล้วเอานามสกุลของสามีเข้าประกอบ ซึ่งคำว่า “ผู้ที่มีสามีแล้ว” น่าจะหมายความถึงผู้ที่มีสามีโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น และเมื่อได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจดทะเบียนครอบครัว พ.ศ. ๒๔๗๘ แล้ว ชายหญิงจะเป็นสามี

บทลงโทษ เป็นแต่เพียงผู้สืบระเบียบที่กำหนด ดังนั้น คำว่า “ผู้ที่มีสามีแล้ว” ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจึงมิใช่การ กำหนดฐานะความเป็นสามีภรรยาของชายหญิงว่าเป็นสามีภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ แต่เป็นเพียงการกำหนดการใช้คำนำนามสตรีให้เป็นระเบียบไม่สับสนเท่านั้น สตรีที่ (เคย) มีสามีแล้ว จะเป็นสามีที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ชอบก็ตาม ย่อมใช้คำว่า “นาง” เป็นคำนำนามของตนตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้คำนำนามสตรี พ.ศ. ๒๔๖๐ นั้นได้

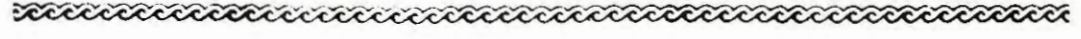
การทำไม้หวงห้ามที่มีขนาดต่ำกว่าขนาดจำกัด

ข้อหารือ

กรมป่าไม้แจ้งว่า ปัจจุบันมีกรณีที่ต้องตัดฟันไม้ที่มีขนาดต่ำกว่าขนาดจำกัดในป่าที่จะต้องเปิดที่ดินทำประโยชน์ เช่น ที่ดินจัดสรรและที่ดินจัดตั้งนิคม ที่ดินเขตหวงห้าม ตามพระราชกฤษฎีกาที่ผู้ดูแลรักษาประสงค์จะแผ้วถางป่าเพื่อใช้ที่ดินทำประโยชน์อย่างอื่น การตัดฟันไม้ที่มีขนาดต่ำกว่าขนาดจำกัดในบางกรณีไม่เข้าลักษณะมีเหตุภัยพิบัติสาธารณะ หรือมีเหตุจำเป็น ที่เห็นสมควรช่วยเหลือราษฎรเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งรัฐมนตรีจะอนุญาตได้ตามความในมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘

กรมป่าไม้จึงหารือกรมอัยการว่า

๑. การขออนุญาตไม้หวงห้ามที่มีขนาดโตต่ำกว่าขนาดจำกัดซึ่งไม่เข้าข่ายที่จะอนุญาตได้ตามความในมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ แต่มีความจำเป็นต้องตัดไม้ออกทุกชนิด ทุกขนาด กรมป่าไม้จะใช้วิธีออกใบอนุญาตแผ้วถางป่าตามกฎหมายว่าด้วยการแผ้วถางป่าได้หรือไม่ ซึ่งกรมป่าไม้เห็นว่าน่าจะได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายป่าไม้
๒. ไม้ในที่ดินที่มีพระราชกฤษฎีกาหวงห้ามของทบวงการเมืองต่าง ๆ จะอยู่ในข่ายบังคับในเรื่อง “ขนาดจำกัด” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

๒. ๒๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

๒. ๒๐ ๓๑ ๓๒ ๓๓ ๓๔ ๓๕ ๓๖ ๓๗ ๓๘ ๓๙ ๔๐ ๔๑ ๔๒ ๔๓ ๔๔ ๔๕ ๔๖ ๔๗ ๔๘ ๔๙ ๕๐ ๕๑ ๕๒ ๕๓ ๕๔ ๕๕ ๕๖ ๕๗ ๕๘ ๕๙ ๖๐ ๖๑ ๖๒ ๖๓ ๖๔ ๖๕ ๖๖ ๖๗ ๖๘ ๖๙ ๗๐ ๗๑ ๗๒ ๗๓ ๗๔ ๗๕ ๗๖ ๗๗ ๗๘ ๗๙ ๘๐ ๘๑ ๘๒ ๘๓ ๘๔ ๘๕ ๘๖ ๘๗ ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐

๖๕

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะเทศมนตรี

ข้อหารื้อ

กรมการปกครองแจ้งว่า จังหวัดนครศรีธรรมราชหรือกรมการปกครองว่า เทศมนตรีเทศบาล เมืองนครศรีธรรมราชได้ลาออกจาก ตำแหน่ง ๑ คน ทำให้ เทศมนตรีเหลือ ๑ คน กับนายกเทศมนตรีอีก ๑ คน จะสามารถปฏิบัติการใดๆ ในฐานะคณะเทศมนตรีได้หรือไม่ กรมการปกครองเห็นว่า แม้เทศมนตรีจะลาออกไป ๑ คน นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีที่เหลือ ก็ยังเป็นเทศมนตรีที่ขอไปด้วย กฎหมายเพราะพระราชบัญญัติเทศบาล ๒๔๙๖ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า เทศมนตรี ทั้งคณะจะต้องออกจากตำแหน่งเมื่อความเป็นเทศมนตรีของนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลง แต่ในกรณีนี้เทศมนตรีลาออกไปเพียงคนเดียว จึงไม่ทำให้เทศมนตรีต้องออกจาก ตำแหน่ง ทั้งคณะ หากได้แต่งตั้งเทศมนตรี ช่อมให้ครบจำนวน ตามที่ บัญญัติ ใน กฎหมายเทศมนตรีดังกล่าวก็จะเป็นเทศมนตรีที่สมบูรณ์ แต่ในระหว่างที่ยังไม่ได้ แต่งตั้งเทศมนตรีช่อมให้ครบนี้ เทศมนตรีดังกล่าวก็ไม่มีฐานะเป็นคณะเทศมนตรี ตามมาตรา ๓๖ และมาตรา ๕๒ จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ในฐานะของคณะเทศมนตรี ได้ กรมการปกครองจึงหารือกรมอัยการว่า ความเห็นของกรมการปกครอง ถูกต้อง หรือไม

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๕๒ บัญญัติว่า คณะเทศมนตรีของเทศบาลเมืองประกอบด้วยนายกเทศมนตรีคนหนึ่งกับเทศมนตรีอื่นอีกสองคน เมื่อเทศมนตรีคนหนึ่งลาออก นายกเทศมนตรีกับเทศมนตรีที่เหลืออยู่จึงไม่ครบองค์คณะเทศมนตรี ย่อมไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งตามกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับคำสั่งระบุว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะเทศมนตรีได้

การเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาเทศบาล

ข้อหารือ

กรมการปกครองแจ้งว่าในการเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาเทศบาลตำบลเบตง เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๘ นั้น ประธานชั่วคราวมิได้ให้สมาชิกเสนอชื่อผู้สมควรเป็นประธานและรองประธานสภาโดยมีสมาชิกสภาเทศบาลรับรองชื่อที่เสนอ แต่กลับให้เลือกตั้งประธานและรองประธานพร้อมกัน โดยเขียนชื่อลงในแผ่นกระดาษเลยทีเดียว เป็นการปฏิบัติไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ข้อ ๗ กรมการปกครองจึงหารือว่าการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาโดยอาศัยมติซึ่งได้จากการประชุมเลือกตั้งที่ไม่ชอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยนั้น จะถือเป็นการแต่งตั้งที่ชอบด้วยพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๒๐ หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า

การแต่งตั้งประธานและรองประธานสภานั้น มาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ให้แต่งตั้งตามมติของสภาเทศบาล มติของสภา

เทศบาลก็คือมติของที่ประชุมสภาเทศบาลที่ชอบด้วยกฎหมาย เมื่อระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ข้อ ๗ กำหนดวิธีเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาเทศบาล ให้สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกที่ตนเห็นสมควรโดยมีสมาชิกสภาเทศบาลรับรอง แล้วให้เลือกจากชื่อเหล่านั้นโดยวิธีเขียนชื่อลงคะแนน ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก แต่เมื่อการประชุมสภาเทศบาลตำบลเบตง มิได้ให้สมาชิกเสนอชื่อผู้ที่สมควรเป็นประธานและรองประธานสภาโดยมีสมาชิกรับรองตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว กลับใช้เลือกตั้งประธานและรองประธานสภาพร้อมกันโดยเขียนชื่อลงในแผ่นกระดาษเลยทีเดียว เช่นนี้ การเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาตำบลเบตงดังกล่าวจึงมิได้เป็นไปโดยชอบด้วยระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย ข้อบังคับ การ ประชุม สภา เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เมื่อระเบียบนี้ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ดังนั้น ผลการเลือกตั้งประธานและรองประธานสภาดังกล่าว จึงเกิดขึ้นจากมติ ที่ประชุมของสภาเทศบาลตำบลเบตงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งประธานและรองประธานสภาโดยอาศัยมติที่ได้จากการประชุมของสภาเทศบาลตำบลเบตงที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงถือว่าเป็นการแต่งตั้งที่ไม่ชอบด้วยมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

ข้อหาข้อ

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในแจ้งว่า นายไรราน อรุณรังษี ผู้สมัครรับเลือกตั้งหมายเลข ๑๔ ได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดพัทลุงคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง ตามคำร้องตั้งกล่าวไว้ได้กล่าวหา พ.อ. จำรัส มหาผล รองผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ เขตพัทลุง หลายนประการ ศาลจังหวัดพัทลุงได้มีหมายให้ พ.อ. จำรัส มหาผล ยื่นคำคัดค้านคำร้องตั้งกล่าวภายใน ๘ วัน นับแต่วันได้รับหมายศาล ผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขตพัทลุง จึงได้มีหนังสือขอให้พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงเป็นทนายแก้ต่างคัดค้านคำร้องของนายไรราน อรุณรังษี ไปด้วย

พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงพิจารณาแล้วเห็นว่า พ.อ. จำรัส มหาผล ไม่ได้เป็นเจ้าของพนักงานตามกฎหมายเลือกตั้ง และไม่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตั้งกล่าว จึงไม่อยู่ในอำนาจของพนักงานอัยการที่จะรับแก้ต่างให้ได้

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในเห็นว่า พ.อ. จำรัส มหาผล ได้ปฏิบัติไปตามหน้าที่ราชการสมควรที่พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงน่าจะรับเป็นทนายแก้ต่างให้ จึงเสนอขอให้กรมอัยการพิจารณา

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า พ.อ. จำรัส มหาผล เป็นเจ้าพนักงาน มีตำแหน่งเป็นรองผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขตพัทลุง มีอำนาจและหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ การที่ พ.อ. จำรัส มหาผล ถูกศาลหมายนัดให้ยื่นคำคัดค้านในการที่นายโรน่าน อรุณรังษี ผู้ร้องคัดค้าน การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง มีกรณีพาดพิงถึง พ.อ. จำรัส มหาผล เท่ากับว่า พ.อ. จำรัส มหาผล ได้ถูกกล่าวหาในเรื่องการที่กระทำไปตามหน้าที่ซึ่งพนักงานอัยการมีอำนาจที่จะรับแก้ต่างให้ได้ ตามพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑ (๓) กรมอัยการจึงได้แจ้งให้พนักงานอัยการ จังหวัดพัทลุงทราบ เพื่อประกอบการพิจารณาอีกครั้ง

การดำเนินคดีแทนรัฐบาล

ข้อหารือ

กองทัพบกแจ้งว่า ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๘ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๐๑ ให้เวนคืนที่ดินเพื่อประโยชน์ของกองทัพบก และกองทัพบกได้ตั้งพลตรี แหวว เถกิงพล เป็นอนุญาโตตุลาการฝ่ายกองทัพบก ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๒, ๒๙ แต่อนุญาโตตุลาการทั้งสองฝ่ายไม่สามารถชี้ขาดได้ อนุญาโตตุลาการ ฝ่ายกองทัพบกได้ร้องขอให้ศาลตั้งประธานชี้ขาด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๑๗(๒) เมื่อศาลจังหวัดสระบุรี นัดได้สวนคำร้อง นายทหารพระธรรมนูญได้ขอให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้แก่ อนุญาโตตุลาการ ฝ่ายกองทัพบก แต่อัยการจังหวัดสระบุรี แจ้งว่า ไม่มีอำนาจ หน้าที่ตาม พ.ร.บ. พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑(๒)(๓) กองทัพบก เห็นว่า กรณีน่าจะต้องด้วย มาตรา ๑๑(๒) จึงขอหารือกรมอัยการอีกครั้งหนึ่ง และ ถ้าหากพนักงานอัยการไม่สามารถดำเนินคดีให้แก่กองทัพบกได้ กองทัพบกควรจะ ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไรต่อไป

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า การที่อนุญาตตุลาการฝ่ายกองทัพบกได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลตั้งประธานชัชชาติ เป็นกรณีที่ทำกรทำการในฐานะผู้แทนของกองทัพบกเพื่อประโยชน์ของกองทัพบก หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือเป็นการดำเนินการแทนรัฐบาล ฉะนั้น พนักงานอัยการจึงมีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีให้อนุญาตตุลาการฝ่ายกองทัพบก ตาม พ.ร.บ. พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑(๒)

การทำสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง

ข้อหารือ

ธนาคารแห่งประเทศไทยแจ้งว่า ธนาคารได้เรียกประมวลประกวดราคาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารสำนักงานใหญ่ของธนาคาร มีผู้มีสิทธิ ๖ ประกวดราคายื่นของประกวดราคา ๔ ราย รวมทั้งบริษัทไทยทาเคนาคาสากลก่อสร้าง จำกัด ด้วย ต่อมาธนาคารได้มีหนังสือถึงบริษัทดังกล่าวสนองรับคำเสนอราคาของบริษัทนี้ แต่ยังมีได้ลงนามทำสัญญาต่อกันต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในฐานะผู้กำกับธนาคารแห่งประเทศไทยได้สั่งให้ธนาคารพิจารณาทบทวนมติของคณะกรรมการธนาคารที่ใช้ให้สนองรับคำเสนอราคาของบริษัทนี้ ขณะนั้นธนาคารกำลังพิจารณาทบทวนอยู่ ธนาคารจึงขอปรึกษาว่า ตามข้อเท็จจริงข้างต้นถือได้หรือไม่ว่าสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารระหว่างธนาคารและบริษัทไทยทาเคนาคาสากลก่อสร้าง จำกัด ได้เกิดขึ้นแล้ว และบริษัทจะมีสิทธิฟ้องบังคับให้ธนาคารลงนามในสัญญาจ้างเป็นหนังสือกับบริษัทหรือฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนความเสียหายได้หรือไม่ นั้น

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว ตอบว่า

๑. ตามใบแจ้งความประกวดราคาของธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อ ๖

กำหนดว่า “ถ้าธนาคารแห่งประเทศไทยตกลงสนองรับการเสนอราคาของผู้เสนอราคาแล้ว ผู้เสนอราคาจะเข้าทำสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารกับธนาคารตามแบบที่ปรากฏในเอกสารแห่งสัญญา” ดังนั้น แม้ขณะนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีหนังสือลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๑๘ สอนองรับราคาไปยังบริษัทไทยทาเคนาคาซากาก่อสร้าง จำกัด แล้วก็ตาม เมื่อธนาคารและบริษัทยังมีได้ลงนามในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารต่อกัน ย่อมถือได้ว่าสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารนั้นยังไม่เกิดขึ้น

๒. เมื่อพิจารณาว่า สัญญาจ้างเหมาก่อสร้างอาคารระหว่างธนาคารกับบริษัทยังไม่เกิดขึ้นตามข้อ ๑ แล้ว บริษัทก็ไม่อาจบังคับให้ธนาคารทำสัญญาและไม่อาจเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายใดๆ จากธนาคารได้ เพราะยังไม่มีนิติสัมพันธ์ที่จะปฏิบัติต่อกันในเรื่องการก่อสร้างอาคาร การที่บริษัทอาจเสียหายเพราะเตรียมการเพื่อการก่อสร้างไว้ก็เป็นเรื่องที่บริษัทเสี่ยงต่อความรับผิดชอบ โดยบริษัทย่อมรู้ดีอยู่แล้วว่า สัญญาก่อสร้างอาคารจะเกิดต่อเมื่อได้ทำสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างเป็นหนังสืออีกชั้นหนึ่งตามที่ปรากฏในใบแจ้งความ ประกวดราคาของธนาคารแล้ว

การเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล

ข้อหารือ

สำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย หรือเกี่ยวกับการตีความในกฎหมายว่า
ลูกจ้างตามทะเบียนแรงงานของโรงงานอุตสาหกรรมในบริเวณที่จะขยายเขตเทศบาล
ออกไป จะนับรวมเป็นราษฎรของชุมชนนั้น ตามข้อกำหนดในมาตรา ๑๐ แห่ง
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖
มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “เทศบาลเมืองได้แก่ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือ
ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป โดยราษฎรเหล่านั้นอยู่หนาแน่น
เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าสามพันคนต่อหนึ่งตารางกิโลเมตร ฯลฯ” คำว่าราษฎรเหล่านั้นอยู่หนา
แน่นย่อมหมายความว่ามิถุนิล้านาอยู่ในท้องถิ่นนั้น และจะต้องเป็นผู้ที่อาจมีสิทธิเลือก
ตั้งด้วย หากไม่ขาดคุณสมบัติ ซึ่งตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง

สมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๒ ให้เทศบาลจัดทำบัญชีสิทธิเลือกตั้งโดย
อนุโลมตามทะเบียนผู้เลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน และ
มาตรา ๒๖, ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน พ.ศ. ๒๕๑๑
ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาลจัดทำทะเบียนผู้เลือกตั้งในเขตเทศบาล โดยตรวจสอบ
กับทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ซึ่งตามพระราชบัญญัติการ
ทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๔๙๙ ให้บทนิยามคำว่า “บ้าน” หมายถึงโรงเรือนสิ่งปลูก
สร้างสำหรับใช้เป็นที่อยู่ประจำ และได้กำหนดให้มีทะเบียนบ้านประจำแต่ละบ้าน
แสดงรายการของคนทั้งหมดผู้อยู่ในบ้าน และในเขตเทศบาลให้นายทะเบียนท้องถิ่น
มอบสำเนาทะเบียนบ้านให้เจ้าบ้านเก็บรักษาไว้ ดังนั้นข้อเท็จจริงได้ความว่าลูกจ้าง
ตามทะเบียนแรงงานไม่ได้อยู่อาศัยในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะโรงงานอุตสาหกรรม
ดังกล่าวใช้เป็นที่อยู่อาศัยไม่ได้ ลูกจ้างเหล่านั้นจึงไม่ใช่คนผู้อยู่ในบ้านตามความ
หมายในทะเบียนบ้านในเขตเทศบาล จึงจะนับเป็นราษฎรที่อยู่หนาแน่นในชุมชน
ชนท้องถิ่นนั้น ตามความหมายของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.
๒๔๙๖ ไม่ได้

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ข้อหารื้อ

กรมทางหลวง แจ้งว่า ในการดำเนินการก่อสร้างทางหลวง สายธนบุรี — ปากท่อ ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างทางหลวงสายธนบุรี — ปากท่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ กรมทางหลวงและกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติได้มีคำสั่งเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการปรองดอง เพื่อพิจารณาจ่ายค่าทดแทนให้กับเจ้าของที่ดิน คณะกรรมการปรองดองได้เจรจากับ พ.จ.อ. ขวณ คุ่มรุ่งเรือง เจ้าของที่ดินโฉนดที่ ๖๙๒๐ ซึ่งถูกทางหลวงสายนี้ตัดผ่านเป็นเนื้อที่ ๑๘ $\frac{๕}{๑๐}$ ตารางวา และอยู่ในโซนที่กรมทางหลวงได้จ่ายค่าทดแทนในชั้นปรองดองในอัตราไร่ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท คณะกรรมการปรองดองและเจ้าของที่ดินได้บันทึกตกลงยินยอมรับเงินค่าทดแทนค่าที่ดินในอัตราดังกล่าวนี้ เป็นเงิน ๙,๒๕๐ บาท ต่อมาได้มีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๕ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๕ ให้เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงสายนี้ อธิบดีกรมทางหลวงในฐานะเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับนี้ จึงได้จัดทำแผนที่ที่จะใช้สร้างทางหลวงดังกล่าว และได้ออกประกาศลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๑๖ กำหนดสถานที่ และเวลาที่ผู้มีส่วนได้เสียจะได้เข้าตรวจดูแผนผังที่ดินที่จะใช้สร้างทางหลวง พร้อมทั้งดำเนินการแจ้งความแสดงความจำนงจะเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางหลวง ดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นการดำเนินการตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ บัธ ๗๐, ๗๑ สำหรับเจ้าของที่ดิน

กรณีที่มีชื่อเจ้าของที่ดินรายนี้ในบัญชีรายชื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่
ต้องเวนคืน ไม่เป็นเหตุทำให้บัญชีรายชื่อดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย

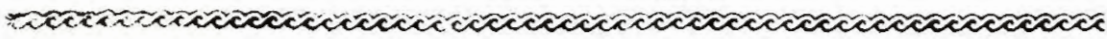
ส่วนกรณีเข้าครอบครองที่ดินไม่น่าจะมีปัญหาอะไร และปรากฏว่าบัดนี้ทาง
หลวงสายธนบุรี—ปากท่อ ก็ได้สร้างเสร็จไปแล้ว

การนับระยะเวลาตามพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อหารือ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้วันเสาร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ เป็นวันเลือกตั้งและจังหวัดลำพูนได้หารือไปยังกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการนับระยะเวลาตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๘ วรรคแรกและวรรคสองที่ว่า ก่อนวันเลือกตั้งห้าสิบวัน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน ประชุมกันครั้งแรก ณ ที่ลงคะแนนเพื่อพิจารณาคำร้อง และแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง กับ ก่อนวันเลือกตั้งสามวัน ให้คณะกรรมการตรวจคะแนน ประชุมกันอีกครั้งหนึ่งเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ตามคำสั่งศาล โดยจังหวัดลำพูนมีความเห็นว่า ก่อนวันเลือกตั้งสิบห้าวันและสามวัน ตั้งกล่าวนั้น ตรงกับวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ และวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ ตามลำดับ แต่กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าควรจะตรงกับวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ และวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๗ ตามลำดับ โดยเทียบเคียงกับคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๙/๒๕๕๕

กระทรวงมหาดไทยจึงหารือกรมอัยการว่า วิธีนับที่ถูกต้องนั้น ก่อนวันเลือกตั้ง ๑๕ วัน และก่อนวันเลือกตั้ง ๓ วันตรงกับวันที่เท่าใดแน่

ឲ្យប្រើប្រាស់ប្រតិបត្តិការក្រៅប្រទេស ក្នុង ក្រុង
 រាជធានី ភ្នំពេញ ០០ ក្រុមប្រឹក្សា រាជធានី ក្រសួងប្រតិបត្តិការ ខ្ពស់ ក្រុមប្រឹក្សា
 ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច
 ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច
 ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច
 ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច
 ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច
 ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច
 ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច
 ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច

ក្រសួង

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ข้อหารือ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า - พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งผ่านการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทั้งสามวาระแล้ว บัญญัติว่า “ในระหว่างเวลาเปิดการลงคะแนนให้ผู้เลือกตั้งที่จะลงคะแนนไปแสดงตน ต่อกรรมการตรวจคะแนนโดยแสดงบัตรประจำตัวประชาชน เว้นแต่บุคคลที่ไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตามกฎหมาย ต้องแสดง หรือมีหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง...” ซึ่งกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การแสดงตนเพื่อลงคะแนนจะต้องแสดงบัตรประจำตัวประชาชน เว้นแต่บุคคลที่ไม่ต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ตามกฎหมาย ต้องแสดง หรือมีหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งเป็นปัญหาในแง่กฎหมายว่า ผู้เลือกตั้งต้องแสดงบัตรประจำตัวประชาชน เว้นแต่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมายก็ให้แสดงหลักฐานอื่น หรือจะต้องแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหลักฐานอื่น จึงขอให้กรมอัยการพิจารณาให้ความเห็น

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อความที่หาหรือว่า “ผู้เลือกตั้งต้องแสดงบัตรประจำตัวประชาชน เว้นแต่ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมายก็ให้แสดงหลักฐานอื่น หรือ จะต้องแสดงบัตร ประจำตัว ประชาชน หรือ หลักฐานอื่น” ข้อความดังกล่าวแตกต่างไปจากข้อความที่บัญญัติไว้ในร่าง พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ กรมอัยการจึงขอพิจารณาตอบตามร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวว่า ถ้าร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้ประกาศใช้เป็นกฎหมาย และมีข้อความตามสำเนาที่เจ้าหน้าที่ได้มอบให้กรมอัยการเพื่อประกอบการพิจารณาแล้ว ผู้เลือกตั้งคนใดที่ต้องมีบัตร ประจำตัว ประชาชน ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ผู้เลือกตั้งคนนั้นจะต้องแสดงบัตร ประจำตัวประชาชนต่อกรรมการตรวจคะแนนเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ส่วนผู้เลือกตั้งคนใดที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องให้มีบัตรประจำตัวประชาชนตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ ผู้เลือกตั้งที่ได้รับการยกเว้นดังกล่าว จะต้องแสดงบัตร หรือ หลักฐานอื่นตามที่กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๑ มาตรา ๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๑๖ จะได้กำหนดไว้ต่อกรรมการตรวจคะแนน

การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล

ข้อหารือ

กรมการปกครองแจ้งว่า จังหวัดสระบุรีรายงานว่า อำเภอหนอง-
แขงได้ทำการเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลหนองแขงขึ้น แทนกรรมการสุขา-
ภิบาลซึ่งออกตามวาระจำนวน 4 คน ในการเลือกตั้งได้ใช้วิธีลับ มีผู้สมัคร
เข้ารับเลือกตั้ง 6 คน โดยให้ราษฎรคนหนึ่งออกเสียงเลือกตั้งกรรมการ ได้
เพียง 1 คนเท่านั้น จังหวัดเห็นว่าเป็นการไม่ถูกต้อง ควรสั่งเพิกถอนการ-
เลือกตั้ง แล้วทำการเลือกตั้งใหม่ แต่โดยที่ไม่มีระเบียบให้อำนาจไว้ โดยขัด
แจ้ง จึงหารือกรมการปกครองว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งเพิกถอนการเลือก
ตั้งกรรมการสุขาภิบาลครั้งนี้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 34 แห่งพระราช-
บัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2495 จะเป็นการชอบหรือไม่

กรมการปกครองเห็นว่า พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2495
ให้นำวิธีการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม แต่การเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านแต่ละครั้งนั้น เลือกตั้งเพียงคนเดียว
และผู้เลือกตั้งแต่ละคนก็มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านได้เพียงคนเดียวเท่านั้น ส่วน
การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลนั้น บางกรณีต้องเลือกเกินกว่า 1 คน ซึ่งผู้
เลือกตั้งแต่ละคนตามหลักกฎหมายเลือกตั้งทั่วไปย่อมมีสิทธิเลือกได้ตามจำนวน
ที่ต้องการเลือกตั้งครั้งนั้น จึงจำกัดสิทธิผู้เลือกตั้งแต่ละคน ให้เลือกกรรมการ
สุขาภิบาลได้คนเดียว อย่างเช่นการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านไม่ได้ เพราะขัดกับ
เจตนารมณ์ของกฎหมายที่เปิดโอกาสให้ผู้เลือกตั้งแต่ละคน พิจารณาบุคคลเป็น

กรรมการสุขาภิบาลได้ในคราวเดียวหลายคน ฉะนั้น การที่อำเภอหนองแขง เลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลขึ้นแทนกรรมการสุขาภิบาล ซึ่งออกตามวาระ - จำนวน 4 คนแต่ได้จำกัดสิทธิผู้เลือกตั้งให้เลือกกรรมการสุขาภิบาลได้เพียง คนเดียว แทนที่จะให้เลือกได้ 4 คน จึงเป็นการปฏิบัติโดยมิชอบ และทำให้ การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลไม่สมบูรณ์ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติ สุขา-ภิบาลไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยมิชอบไว้ จึงต้องถือว่าเท่ากับยังไม่มี การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลแทนกรรมการที่ออกตามวาระ และตามพระ-ราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2495 มาตรา 9 วรรคแรก นายอำเภอ หนอง-แขงยอมทำการเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างได้ภายใน 60 วัน ส่วนการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจะสั่งเพิกถอนการเลือกตั้ง กรรมการสุขา-ภิบาลโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 นั้น กระทำไม่ได้เพราะการเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล ไม่นับเป็นการ ปฏิบัติกิจการ ตามอำนาจหน้าที่ของสุขาภิบาล แต่กฎหมายระบุให้เป็นหน้าที่ ของนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจควบคุมการปฏิบัติ กิจการของสุขาภิบาล จึงไม่อาจสั่งให้เพิกถอนการปฏิบัติไม่ชอบ ในกรณีนี้ได้ แต่โดยที่เรื่องนี้เป็นปัญหากฎหมายควรจะได้รับพิจารณา โดยรอบคอบก่อน ที่จะดำเนินการต่อไป จึงขอหารือกรมอัยการ

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาล ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.2495 บัญญัติให้อนุโลม ใช้วิธีการ เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งการเลือกตั้งผู้ใหญ่ บ้านนั้น เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านละคนเท่านั้น แต่กรรมการสุขาภิบาลซึ่ง ราษฎรเลือกตั้งนั้นสุขาภิบาลละ 4 คน การที่นายอำเภอหนองแขง กำหนด ให้ราษฎรคนหนึ่งออกเสียงเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลได้เพียง 1 คน แล้ว

เลือกผู้ที่ได้คะแนนลำดับที่ 1 ถึง 4 เป็นกรรมการที่ได้รับเลือกตั้ง จะถือว่า การเลือกตั้งไม่ชอบยังไม่ถนัดเพราะได้ปฏิบัติอนุโลมมิใช่การเลือกตั้ง ผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายปกครองท้องที่ที่พระราชบัญญัติสุขาภิบาลบัญญัติไว้แล้ว และโดย ที่การเลือกตั้งกรรมการสุขาภิบาลดังกล่าวกระทำโดย นายอำเภอ มิใช่กระทำ โดยสุขาภิบาล และมีใช้กิจการในหน้าที่ของสุขาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัดจึง มีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนการเลือกตั้งนั้นตามมาตรา 34 แห่งพระราชบัญญัติ สุขาภิบาล พ.ศ.2495

กรมอัยการไม่อยู่ในฐานะที่จะตอบได้

ข้อหาเรือ

บริษัทเดินอากาศไทยจำกัดแจ้งว่า เครื่องบินของบริษัทประสบอุบัติเหตุที่สนามบินจังหวัดเชียงใหม่ ผู้โดยสารซึ่งได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุดังกล่าว ได้ฟ้องบริษัทเรียกค่าเสียหายรวม ๗ ล้านบาท บริษัทให้การต่อสู้คดีปฏิเสธความรับผิดชอบว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ต่อมาผู้เสียหายขอปรานีประนอมโดยเสนอลดค่าเสียหายที่เรียกร้องลง บริษัทจึงขอหาเรือกรมอัยการว่า เท่าที่บริษัทปฏิเสธความรับผิดชอบไปแล้วว่ากรณีเนื่องมาแต่เหตุสุดวิสัยนั้น จะเป็นข้อต่อสู้ที่มีเหตุผลพอฟังได้หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า แม้บริษัทเดินอากาศไทยจำกัดจะเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่ก็ไม่ใช่นิติบุคคลซึ่งได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น อันจะทำให้พนักงานอัยการ กรมอัยการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีแทนว่าต่างหรือแตกต่างกันให้ไต่ตาม พ.ร.บ. พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑ (๒) (๔) (๕) เมื่อไม่มีอำนาจหน้าที่เช่นนั้นแล้ว กรมอัยการจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะตอบให้คำหาเรือได้

กิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค

ข้อหารื้อ

พ.ร.บ. ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า เทศบาลนครกรุงเทพมหานครมีโครงการจะจัดสร้างที่จอดรถยนต์นอกเขตถนน เพื่อแก้ปัญหาความคับคั่งการจราจรและการขาดแคลนที่จอดรถในที่ดินบริเวณเพลิงไหม้ริมถนนรองเมือง เนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ตารางวา เทศบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเจรจาทำความตกลงกับเจ้าของที่ดินแล้ว แต่เจ้าของที่ดินเสนอขายในราคาสูงกว่าราคาปานกลาง และราคาที่ดินเคยซื้อชื้อมาก และเจ้าของที่ดินบางแปลงก็ไม่ยอมขาย เทศบาลเห็นว่า การจัดสร้างสถานที่จอดรถเป็นบริการสาธารณะ มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ถนน โดยเก็บค่าธรรมเนียมเป็นการสาธารณูปโภคดำเนินการขนส่งเพื่อประโยชน์ของรัฐ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อหารายได้ ในการนี้รัฐอาจมอบให้เทศบาลจัดทำได้ จึงสมควรจะได้ออกพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดินบริเวณนี้เพื่อให้เทศบาลดำเนินการตามโครงการต่อไป

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า การที่เทศบาลนครกรุงเทพเสนอขอให้ออกกฎหมายเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างที่จอดรถให้เป็นบริการสาธารณะ และเก็บค่าธรรมเนียม โดยเทศบาลอ้างว่าไม่ได้เป็นการจัดทำเพื่อหารายได้ อาจจะขัดต่อเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ และพระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งกำหนดให้ออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในเมื่อจะสร้างหรือขยายทางหลวง และเพื่อกิจการอันจำเป็นในการสาธารณูปโภค จึงใคร่ขอให้กรมอัยการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วให้ความเห็นในข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การสร้างที่จอดรถยนต์นอกเขตถนน ถ้าไม่ใช่เป็นการขยายถนนแล้ว ย่อมเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงไม่ได้ ส่วนจะเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ นั้น มีปัญหาเฉพาะประเด็นที่หาหรือว่า ที่จอดรถยนต์นอกเขตถนนดังกล่าวเป็นกิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการได้มาซึ่งประโยชน์ของรัฐอย่างอื่นตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่

กิจการใดเป็นกิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภคนั้น ย่อมเป็นการยากที่จะจำกัดความให้มีความหมายเป็นหลักเกณฑ์ตายตัวได้ แม้การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาหลายคราวก็ได้แต่มีความเห็นว่า กิจการใดเป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวมอย่างชัดแจ้งแล้ว กิจการนั้นย่อมเป็นสาธารณูปโภคได้

มีกิจการหลายประเภทเป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นกิจการสาธารณูปโภค เช่น กิจการไฟฟ้า การประปา การรถไฟ การโทรเลข การโทรศัพท์ เป็นต้น เพราะกิจการเหล่านี้ เป็นกิจการที่อำนวยความสะดวกหรือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนเป็นส่วนรวม แต่ก็มีกิจการบางประเภทที่ไม่อาจเห็นได้โดยชัดเจนว่าเป็นกิจการสาธารณูปโภค จนกว่าจะมีการแสดงออกซึ่งวัตถุประสงค์แห่ง

กิจการนั้น เช่นการจัดสุสาน การตลาด หรือการทำเรือ เป็นต้น กิจการเหล่านี้จะเป็นกิจการสาธารณูปโภคก็ต่อเมื่อเป็นการจัดเพื่ออำนวยความสะดวก ความปลอดภัยหรือความผำสุขแห่งสาธารณชน ทั้งนี้โดยไม่จำกัดว่าในการจัดกิจการเหล่านี้จะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนไม่ได้

ที่จอตรยนต์นอกเขตถนนโดยทั่วไปหาใช่เป็นกิจการอันเป็นสาธารณูปโภคไม่ เพราะหากเป็นที่จอตรยนต์เฉพาะแห่งก็ย่อมจะมีใช่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไป ที่จอตรยนต์นอกเขตถนนตามเรื่องที่ทำหรือนี้ เทศบาลแจ้งว่า เทศบาลจะสร้างในที่ดินบริเวณเพลิงไหม้ริมถนนรองเมืองอันเป็นที่จอตรยนต์เฉพาะแห่ง แม้เทศบาลจะอ้างว่าเพื่อแก้ปัญหาความคับคั่งการจราจรและการขาดแคลนที่จอตรถ ซึ่งเทศบาลเห็นว่าให้บริการสาธารณะก็ตาม ก็เป็นเพียงการอำนวยความสะดวกเฉพาะแห่งเท่านั้น ฉะนั้นกรมอัยการจึงเห็นว่า ที่จอตรยนต์นอกเขตถนนแห่งนี้หาใช่กิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภคไม่ และถึงหากจะพิจารณาในทางได้มาซึ่งประโยชน์ของรัฐโดยการเก็บค่าธรรมเนียม ก็ไม่เป็นกิจการอันจำเป็นเพื่อประโยชน์ของรัฐเช่นเดียวกัน

การยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน
ของผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่

ข้อหารือ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า จังหวัดพังงาหารือเกี่ยวกับการยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ว่า ผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ อยู่ต่างอำเภอ ต่างจังหวัด และไม่มีทรัพย์สินอยู่ในเขตอำเภอที่ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ จังหวัดจะมีอำนาจส่งนายอำเภอท้องที่อื่นซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดเดียวกันทำการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินแทนนายอำเภอท้องที่ที่ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ได้หรือไม่ และถ้าผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่มีทรัพย์สินอยู่ในเขตจังหวัดอื่นจะถือปฏิบัติอย่างไร จังหวัดพังงาชี้แจงมาให้ทราบว่า กรณีดังกล่าวนี้เกิดจากผู้ได้รับสัมปทานผูกขาดทำป่าไม้เลนจากกรมป่าไม้ บางคนมีภูมิลำเนาและทรัพย์สินอยู่นอกเขตท้องที่จังหวัดพังงาทางสิ้นไม่มีทรัพย์สินอยู่ในเขตท้องที่เลย โดยที่ผู้ได้รับสัมปทานดังกล่าวจะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่เช่นเดียวกับผู้ได้รับประทานบัตรทำเหมืองแร่ การจะยึดจะอายัดหรือจะขายทอดตลาดที่ดินที่ได้รับสัมปทานก็ไม่อาจกระทำได้

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า กรณีเช่นที่จังหวัดพังงาหารือมานี้ ถ้าหากจะต้องดำเนินการยึด อายัดหรือขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาชำระภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งค้างชำระตามนัยมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่

พ.ศ. ๒๕๐๘ ก็จำเป็นจะต้องไปยึด आयัตหรือชายทอดตลาดทรัพย์สินนอกเขต
ท้องที่ แต่วิธีดำเนินการยึด आयัตหรือชายทอดตลาดทรัพย์สินค้างชำระภาษี
บำรุงท้องที่ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา ๔๑ ดังกล่าว กำหนดให้ใช้ประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลมนั้น เป็นเรื่องกำหนดทางปฏิบัติของ
ศาล จึงมีปัญหาในทางปฏิบัติของฝ่ายบริหารคืออำเภอหรือเทศบาลจะยึด
อายัตหรือชายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่นอกเขตท้องที่
ของตนได้หรือไม่เพียงไร

กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้กรมอัยการพิจารณาว่า

๑. จะใช้วิธีให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีแห่งท้องที่ที่ค้างชำระ
ภาษีบำรุงท้องที่เป็นผู้ออกคำสั่งยึด आयัต หรือชายทอดตลาดทรัพย์สิน แล้ว
เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อส่งคำสั่งพร้อมทั้งสำเนาเอกสารต่างๆไปให้อำเภอ
หรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่มีทรัพย์สินตั้งอยู่ เพื่อส่ง
นายอำเภอท้องที่ให้ยึด आयัต หรือชายทอดตลาดแทนต่อไป จะได้หรือไม่

๒. ให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีส่งสำเนาหลักฐานเอกสารต่างๆ
ไปให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้ค้างชำระมีทรัพย์สินอยู่เป็นผู้ออกคำสั่งยึด आयัต หรือ
ชายทอดตลาดแทน หรือจะต้องดำเนินการทางศาล

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า

๑. การที่มาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘
บัญญัติให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือยึด आयัต
หรือชายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับค้ำชำระภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระได้
นั้น เมื่อพิจารณามาตรา ๔๐ ที่บัญญัติให้นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีมี
อำนาจเรียกหรือส่งเจ้าของที่ดินหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือปฏิบัติ

การเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระแล้ว จะเห็นได้ว่า กฎหมายมุ่งหมายให้อำนาจแก่นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีแห่งท้องที่ที่ภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระเท่านั้นที่จะมีคำสั่งได้ เพราะเจ้าของที่ดินผู้มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ที่จะต้องนำเงินไปชำระต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล หรือสถานที่อื่นที่นายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีกำหนด ตาม มาตรา ๗ และมาตรา ๓๔ เมื่อภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระในท้องที่อำเภอ หรือเทศบาลใด ก็ควรเป็นหน้าที่ของนายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีในท้องที่ นั้นเป็นผู้เร่งรัดหรือเป็นผู้ออกคำสั่ง ทั้งนี้ กฎหมายมิได้จำกัดว่าผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่จะอยู่ต่างอำเภอ ต่างจังหวัด และมีทรัพย์สินอยู่ในเขตอำเภอที่ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่หรือไม่

ส่วนวิธีการหรือการที่จะทำการยึดอายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่ค้างชำระ ซึ่งมาตรา ๔๑ วรรค ๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ บัญญัติให้นำวิธีการในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมนี้ โดยเฉพาะกรณีที่ ทหารเรือว่า จะเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อส่งคำสั่งของนายอำเภอหรือนายกเทศมนตรีของท้องที่ที่ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่พร้อมทั้งสำเนาเอกสารต่างๆ ไปให้อำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่มีทรัพย์สินตั้งอยู่ เพื่อส่งนายอำเภอท้องที่ทำการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดต่อไป เห็นว่าเป็น กรณีที่พึงกระทำได้ เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา ๓๐๒ วรรคท้าย บัญญัติถึงกรณีที่ศาลได้ออกหมายบังคับคดีส่งไปให้อีกศาลหนึ่งบังคับคดีแทน ให้ส่งทรัพย์สินที่ยึดได้หรือเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินนั้นไปยังศาลที่ออกหมาย เป็นบทบัญญัติแสดงว่า ศาลที่ออกหมายบังคับคดีอาจส่งหมายนั้นไปให้อีกศาลหนึ่งบังคับคดีแทนได้ เมื่ออนุโลมใช้บังคับสำหรับกรณีที่ทหารเรือ ก็ควรให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ที่มีทรัพย์สินตั้งอยู่ ทำการยึด อายัด หรือขายทอดตลาดแทนได้

๒. โดยนัยแห่งความเห็นใน ๑ นายอำเภอท้องที่ที่ผู้ค้างชำระภาษีบำรุง

ห้องที่มีทรัพย์สินตั้งอยู่ จะเป็นผู้ออกคำสั่งยึด อายัด หรือขายทอดตลาดแทน
ไม่ได้ และไม่จำเป็นต้องดำเนินการทางศาล

ขอรับของกลางตามพระราชบัญญัติ

ข้อหารื้อ

เรื่อง การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ข้อหารื้อที่ ๑๔/๒๕๒๔)

กรมป่าไม้ แจ้งว่า เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เวลากลางวัน เจ้าหน้าที่ได้ทำการจับกุม นายสุวิทย์ ลิ้มปักษิณกุล พร้อมด้วยสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ รวม ๑๔ ชนิด จำนวน ๕๒ ตัว และกรง ๒๓ กรง ส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕, ๑๗, ๔๐, ๔๒, ๔๕ และ ๔๗ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๖, ๘, ๑๓, ๑๕, ๑๗, ๑๙ ต่อมาวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๓ ศาลแขวงสุราษฎร์ธานีได้พิพากษาลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕, ๔๐ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๖, ๑๓ ปรับ ๑,๐๐๐ บาท รับสารภาพลดโทษกึ่งหนึ่ง คงปรับ ๕๐๐ บาท ของกลางคืนเจ้าของ เจ้าหน้าที่เห็นว่ากรณีให้คืนของกลางแก่เจ้าของน่าจะขัดกับมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งบัญญัติให้ริบของกลาง ควรอุทธรณ์ขอให้ริบของกลางคดีนี้ กรมป่าไม้จึงได้แจ้งให้จังหวัดสุราษฎร์ธานี แจ้งให้พนักงานอัยการยื่นอุทธรณ์ อัยการจังหวัดประจำศาลแขวงสุราษฎร์ธานี ได้แจ้งมาว่า คดีนี้ไม่สามารถที่จะอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวได้ด้วยเหตุผลว่า คดีนี้ได้ฟ้องจำเลยในข้อหาว่า มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในความครอบครองเกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดโดยไม่รับอนุญาต ตามพระราช-

บัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕,๔๐ ขอให้ศาลคืนของกลางแก่จำเลยมิได้ขอให้ศาลริบตามมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองที่จะขอให้ศาลริบคืนนั้นจะต้องเป็นกรณีที่ได้มาหรือมีไว้ซึ่งสัตว์คุ้มครองที่มีชอบช่วยกฎหมาย แต่ถ้าเป็นกรณีที่กฎหมายมิได้ห้ามการได้มาหรือมีไว้ เพียงแต่จะต้องขออนุญาตก่อนนั้น ถือว่าไม่ใช่การได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำผิด ความผิดอยู่ที่การไม่รับอนุญาตเท่านั้น ดังนั้นการที่จำเลยมีนกของกลางไว้เกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดโดยไม่รับอนุญาต ความผิดของจำเลยจึงอยู่ที่การไม่รับอนุญาต นกของกลางจึงไม่ใช่สัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำผิด ในอันที่จะขอให้ศาลริบได้ จึงได้ส่งคืนของกลางแก่จำเลย คดีจึงไม่มีเหตุที่จะอุทธรณ์ในส่วนคำขอท้ายฟ้อง ซึ่งพนักงานอัยการชั้นพิจารณาอุทธรณ์ ได้มีคำสั่งไม่อุทธรณ์คำพิพากษาคดีนี้ และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยแล้ว กรมป่าไม้ เห็นว่า นกของกลางเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำผิดในอันที่จะขอให้ศาลริบได้ ตามมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงหรือกรมอัยการ เพื่อจะได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป นั้น

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว ตอบว่า พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๔๗ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๒๘ ข้อ ๑๕ ซึ่งบัญญัติว่า “บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ซึ่งบุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น” นั้น เป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นต่างหากจากประมวลกฎหมายอาญา (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓) การที่นายสุวิทย์ ลิ้มพานิชกุล มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองเกิน

ปริมาณที่กฎหมายกำหนดโดยไม่รับอนุญาต ย่อมถือว่า สัตว์ป่าคุ้มครองนั้น นายสวีย์ ลิมป์พานิชกุล มีไว้เนื่องจากการกระทำผิดต่อพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นสิ่งอันพึงต้องขอให้ศาลริบ โดยมีต้องคำนึงว่าความผิดจะอยู่ที่การได้รับอนุญาตหรือไม่ เพราะกรณีต้องด้วยบทกฎหมายเฉพาะดังกล่าวแล้ว ทำนองเดียวกับกรณีที่มีไม่หวงห้ามโดยไม่รับอนุญาต ซึ่งมีบทบัญญัติให้ริบด้วย เช่นเดียวกัน จึงเห็นว่าที่พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุราษฎร์ธานี มิได้ขอริบสัตว์ป่าคุ้มครองในคดีนี้ เป็นการวินิจฉัยที่ไม่ตรงตามตัวบทกฎหมาย ความเห็นของกรมป่าไม้ถูกต้องแล้ว และกรมอัยการได้สั่งกำชับให้อัยการจังหวัดประจำศาลแขวงสุราษฎร์ธานีถือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไปแล้ว.

ขอให้อธิบดีกรมอัยการสอบสวน
กรณีพระแอบอ้างว่าจบปริญญา

ข้อหารื้อ

พระสายัณห์ อินทรกำแหง ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดคินแดง ตำบล
โคกเจริญ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ได้ร้องเรียนอธิบดีกรมอัยการว่า พระ
ครูธรรมธรปรีชา เจ้าคณะตำบลชอนสารเดช เขต ๑ และเลขานุการเจ้าคณะอำเภอ
โคกสำโรง วัดแก้วจันทรากรม ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
ได้แอบอ้างว่า จบนิติศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยระบุมีหลักฐาน
ว่า พระธรรมญาณมุนี เจ้าคณะจังหวัดลพบุรี แต่งตั้งพระครูธรรมธรปรีชา เป็น
พระครูฐานานุกรม ตามตราตั้งลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๙ ความว่า แต่งตั้ง
พระใบฎีกาปรีชา เขมจิตตโตนักรธรรมเอก (นิติศาสตร์บัณฑิต) เป็นพระครู
ธรรมธรปรีชา และพระครูธรรมธรปรีชา ได้เขียนลงในประวัติของตน ตามที่กรม
ศาสนาได้สั่งให้เจ้าคณะตำบลต่าง ๆ ทำทะเบียนประวัติส่งกรมการศาสนาไว้ในช่อง
ความรู้พิเศษว่า นิติศาสตร์บัณฑิต กับที่तालบัตรของพระครูธรรมธรปรีชา
ปักเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เขียนข้อความว่า เพื่อนิติศาสตร์ร่วมรุ่น
ถวาย การแอบอ้างเช่นนี้อาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่วงการคณะสงฆ์และพระศาสนา
พระสายัณห์จึงขอให้อธิบดีกรมอัยการดำเนินการสอบสวน

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า ถ้าหากความเป็นจริง เป็นดังที่พระสายนธ์ อินทรกำแหงร้องเรียนไป พระครูธรรมธรปรีชา ก็ย่อมมีความผิดตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๔๔ ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดไม่มี สิทธิใช้ ครอบวิทย์ฐานะ หรือเข้มวิทย์ฐานะ หรือใช้ปริญญา อักษรย่อปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร กระทำการเพื่อให้บุคคลเชื่อว่าตนมีสิทธิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือ ทั้งจำทั้งปรับ” แต่การที่จะขอให้อธิบดีกรมอัยการดำเนินการสอบสวนเรื่องนั้นนั้น ย่อมไม่อยู่ในอำนาจอธิบดีกรมอัยการที่จะกระทำการสอบสวนได้เพราะมิใช่พนักงานสอบสวนในกรณีเช่นนี้ พระสายนธ์ชอบที่จะได้แจ้งความกล่าวโทษพระครูธรรมธร ปรีชาต่อพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุ เพื่อให้ดำเนินคดีแก่พระครูธรรมธรปรีชา โดยตรงต่อไป.

ของอนุญาตตุลาการ

ข้อหารือ

กรมทางหลวงแจ้งว่า ในการสร้างทางหลวงสายกรุงเทพฯ — ลพบุรี กรมทางหลวงได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการปรองดองชดใช้ราคาที่ดินที่ถูกเขตทางหลวง คณะกรรมการได้ทำการปรองดองเรื่องราคาที่ดินเสร็จไปแล้วเป็นจำนวนมาก ส่วนที่เหลือยังคงตกลงกันไม่ได้ประมาณ ๑๐๐ ราย จึงได้ออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงสายกรุงเทพฯ — สระบุรี พ.ศ. ๒๕๐๖ คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติเวนคืนได้พิจารณาราคาที่ดินให้แก่เจ้าของที่ดินที่ถูกเวนคืนเพียงบางส่วน ๒ ราย โดยคิดราคาตารางวาละ ๒๐ บาท แต่คณะกรรมการเห็นว่าที่ดินที่เหลืออยู่มีราคาสูงขึ้น จึงต้องเอาราคาที่สูงขึ้นหักกับค่าทดแทนตามนัยแห่งมาตรา ๑๔ ของพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๑๗ จากผลการพิจารณาดังกล่าวคณะกรรมการจึงไม่คิดค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินทั้ง ๒ รายนั้น เจ้าของที่ดินไม่ตกลงด้วย จึงได้มีการตั้งอนุญาตตุลาการเพื่อชี้ขาด และในสัญญาตั้งอนุญาตตุลาการระบุว่า เมื่ออนุญาตตุลาการที่ได้ตั้งขึ้นพิจารณาแล้วมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ชี้ขาดอัตราค่าทดแทนราคาที่ถูกเวนคืนนี้ประการใด คู่สัญญารับและปฏิบัติตามคำชี้ขาดนี้ทุกประการ

๒. ราคาที่ดิน ซึ่งถูกเวนคืนตามพระราชบัญญัติเวนคืนซึ่งคณะกรรมการเวนคืนพิจารณาจ่ายให้ นั้น มิใช่เป็นเรื่องการค้าการล่วงหน้า แต่เป็นเรื่องในปัจจุบันที่ดำเนินการเวนคืน และราคาที่คณะกรรมการนำมาหักก็เป็นราคาตามข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการหาได้ในขณะดำเนินการเวนคืน

๓. อนุญาโตตุลาการได้พิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทโดยมิได้ฟังข้อเท็จจริง

๒. ถึงแม้ว่าเจ้าของที่ดินจะยังมีที่ดินเหลือจากการเวนคืนอยู่ และอาจมีราคาสูงขึ้นก็ดี แต่ราคาสูงขึ้นหรือประโยชน์เพิ่มที่ได้รับเป็นการคาดคะเน ภายนอกหน้า เป็นข้อเท็จจริงที่ยังไม่อาจพิสูจน์ได้

๓. ผู้ใดหรือรัฐจะบังคับเอาที่ดินจากราษฎร จะต้องให้ค่าทดแทนตามความเป็นธรรม การบังคับเอาที่ดินจากราษฎรมาเป็นของรัฐโดยไม่ให้ค่าทดแทนใดๆ เลยนั้น ไม่ใช่วิธีการของลัทธิเสรีประชาธิปไตย ทั้งไม่ชอบด้วยหลักพุทธศาสนา

๔. อนุญาโตตุลาการมีอำนาจอิสระตั้งเช่นผู้พิพากษาที่จะพิจารณาราคาที่ดินเพื่อจะบังคับข้อพิพาทนั้นตามความเหมาะสมควร หากจำต้องอยู่ในอาณัติบทบัญญัติในเรื่องค่าทดแทนตามพระราชบัญญัติเวนคืนไม่

เจ้าหน้าที่กฎหมายของกรมทางหลวงได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการยังคาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย กล่าวคือ

๑. ข้อเท็จจริงปรากฏว่า หลังจากได้มีพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงสายกรุงเทพฯ - สระบุรี พ.ศ. ๒๕๐๖ แล้ว ที่ดินสองข้างแนวทางทุกรายรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วยได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น ทำให้ที่ดินมีราคาสูงมาก การคิดเงินค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินจึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๑๔ ซึ่งอนุญาโตตุลาการมิได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัย

๒. ราคาที่ดิน ซึ่งถูกเวนคืนตามพระราชบัญญัติเวนคืนซึ่งคณะกรรมการเวนคืนพิจารณาจ่ายให้ นั้น มิใช่เป็นเรื่องการลวงหน้า แต่เป็นเรื่องในปัจจุบันที่ดำเนินการเวนคืน และราคาที่คณะกรรมการนำมาหักก็เป็นราคาตามข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการหาได้ในขณะดำเนินการเวนคืน

๓. อนุญาโตตุลาการได้พิจารณาชี้ขาดข้อพิพาทโดยมิได้ฟังข้อเท็จจริงเรื่องราคาที่ดิน และมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา ๑๔ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคความแย้งมาตรา ๒๑๖ คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กรมทางหลวง จึงขอให้กรมอัยการพิจารณา ความถูกต้องในข้อกฎหมายว่าควรจะเป็นประการใด

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงสายกรุงเทพฯ - สระบุรี พ.ศ. ๒๕๐๖ ได้ออกตามความในมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ ซึ่งตามมาตรา ๔๒ ได้บัญญัติให้บังคับ การเวนคืน อสังหาริมทรัพย์ ตามกฎหมาย ว่าด้วย การเวน คืนอสังหาริมทรัพย์ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้โดยเฉพาะอยู่แล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงสายกรุงเทพฯ - สระบุรี พ.ศ. ๒๕๐๖ กับพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ มิได้มีบทบัญญัติบังคับกรณีที่ดินที่เจ้าของที่ดินกับกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไม่สามารถจะตกลงกันได้ ฉะนั้น เมื่อคู่กรณีได้ตกลงตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้น โดยสัญญาตั้งอนุญาโตตุลาการได้อ้างถึง ข้อพิพาท เรื่องเงินค่าทดแทน ราคาที่ดินที่ถูกเวนคืนตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงสายกรุงเทพฯ - สระบุรี พ.ศ. ๒๕๐๖

ด้วย จึงถือได้ว่าเป็นการตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งการตั้งอนุญาโตตุลาการตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับโดยอนุโลม และโดยที่มาตรา ๒๑๘ และ ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง บัญญัติให้ศาลมีอำนาจทำคำสั่งปฏิเสธไม่ยอมพิพากษาตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่ขัดต่อกฎหมายได้ ดังนั้น คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่คู่พิพาทไม่สามารถตกลงกันได้ตั้งกรณีกรรมทางหลวงหรือมานี้ กรมอัยการ จึงเห็นว่า อนุญาโตตุลาการต้องใช้พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๙๒ และพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นหลักในการชี้ขาด แม้ตามข้อสัญญาในการตั้งอนุญาโตตุลาการ จะมีข้อความว่า คู่สัญญารับจะปฏิบัติตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการก็ตาม ก็ย่อมต้องอยู่ในความหมายที่ว่าคำชี้ขาดจะต้องเป็นไปตามกฎหมาย เมื่อคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการมิได้ปฏิบัติตามกฎหมาย กรรมทางหลวงก็ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดนั้น

ของกลาง

ข้อหารื้อ

กรมทรัพย์สินทางปัญญาแจ้งว่าได้รับรายงานจากทรัพย์สินทางปัญญาจังหวัดระนองว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดข้อหาขนแร่ดิบุกโดยไม่ได้รับอนุญาตส่งพนักงานสอบสวนพร้อมด้วยแร่ของกลาง ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ แต่อ้างว่าเป็นแร่ที่ได้มาจากประทานบัตรของผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนส่งสำนวนไปให้พนักงานอัยการ พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบปรับและให้คืนแร่ของกลาง พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับเป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท ต่อมาได้รับรายงานจากทรัพย์สินทางปัญญาจังหวัดตะกั่วป่าว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแร่ได้จับกุมผู้กระทำความผิดข้อหา ขนแร่ดิบุกโดยไม่ได้รับอนุญาต มีแร่ดิบุกเกินกว่าสองกิโลกรัมโดยไม่ได้รับอนุญาต เก็บแร่ดิบุกในทางธุรกิจไว้ในทางธุรกิจไว้ในสถานที่ที่ไม่ได้รับอนุญาต และมีแร่ดิบุกเกินกว่าโควต้าตามใบอนุญาต ส่งพนักงานสอบสวน พร้อมด้วยแร่ของกลาง พนักงานสอบสวนส่งสำนวนไปให้พนักงานอัยการ พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง คืนแร่ของกลางแก่เจ้าของ ทรัพย์สินทางปัญญาจังหวัดตะกั่วป่าจึงหารือว่าจะคืนแร่ของกลางดังกล่าวให้แก่ผู้ต้องหาหรือไม่ กรมทรัพย์สินทางปัญญาจังหวัดहारหรือกรมอัยการว่า

๑) กรมทรัพย์สินทางพาณิชย์จะสั่งให้ทรัพย์สินทางพาณิชย์จังหวัดทั้งสองดำเนินการเกี่ยวกับแร่ของกลางดังกล่าวอย่างไร

๒) การกระทำความผิดฐานขนแร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจะมีผลในเรื่องริบแร่ตามมาตรา ๑๕๔ แตกต่างกันหรือไม่ ในกรณีแร่ที่ขนมานั้นเป็นแร่ที่ได้มาจากประทานบัตรโดยถูกต้องกับกรณีแร่ที่ขนมานั้น เป็นแร่ที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

๓) แร่ที่ขนมาโดยไม่ได้รับอนุญาตอันเป็นความผิดตามมาตรา ๑๕๔ นั้น จะถือว่า เป็นแร่ที่ใช้ในการกระทำความผิดหรือเป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิด ตามมาตรา ๑๕๔ หรือไม่เป็นทั้งสองกรณี

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า

๑. การที่อัยการจังหวัดระนองได้แจ้งผลของกลางไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองระนองว่า ควรคืนแร่ของกลางกิติ หรืออัยการจังหวัดประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่าแจ้งผลของกลางไปยังพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วป่าว่า คืนแร่ของกลางแก่เจ้าของกิติ เป็นเพียงคำแนะนำที่ไม่ผูกมัดพนักงานสอบสวนให้จำเป็นต้องปฏิบัติตาม เพราะในกรณีที่ไม่มีกรฟ้องคดีต่อศาลอำนาจเกี่ยวกับการสั่งในเรือของกลางที่ยึดไว้แล้วตกอยู่แก่พนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นผู้ยึดได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ ดังนั้น เมื่อพนักงานสอบสวนผู้ยึดของกลางในคดีดังกล่าวสั่งประการใด ก็ชอบที่กรมทรัพย์สินทางพาณิชย์จะปฏิบัติไปตามนั้น

๒. การกระทำความผิดฐานขนแร่โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๐๘, ๑๐๙, ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ นั้น จะเกิดขึ้นได้เฉพาะกรณี

แร่ที่ขบนั้นต้องเป็นแร่ที่ได้มาโดยชอบ หรือมีไว้โดยได้รับอนุญาตโดยถูกต้องตาม
กฎหมายแล้วเท่านั้น เพราะพระราชบัญญัติในมาตรา ๑๐๙ บัญญัติชัดเจนว่าแร่
ที่ขอรับใบอนุญาตขบแร่ นั้นได้ชำระค่าภาคหลวงหรือได้วางเงิน ประกัน การ ชำระ
ราคาภาคหลวงแล้ว ถ้าแร่ที่ขบมาเป็นแร่ที่ได้มาโดยไม่ชอบหรือมีไว้โดยไม่ได้รับ
อนุญาตแล้ว แม้จะทำการขบก็ไม่เป็นความผิดฐานขบแร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ดังนั้น ความผิดฐานขบแร่โดยไม่ได้รับอนุญาต จึงขึ้นอยู่กับการที่ไม่ขออนุญาต ส่วน
แร่เป็นของที่มีไว้หรือได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว และเป็นสิ่งที่ไม่ได้ใช้ใน
การกระทำผิดหรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำผิดแต่อย่างใด จึงไม่
ต้องริบตามมาตรา ๑๕๔ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ มาตรา ๓๙ ตามนัยคำพิพากษา
ฎีกาที่ ๔๗๔/๒๔๙๒ ที่ ๗๙๖/๒๔๙๔ และที่ ๕๕๗/๒๕๑๔

คดีแพ่งที่ศาลแพ่งสั่งรวมการพิจารณา

พ.ร.บ พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๘

คดีแพ่งที่ศาลอนุญาตให้โอนคดีจากจังหวัดพัทลุงไปรวมกับคดีของศาลแพ่ง พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงที่ดำเนินคดีมาแต่ต้น มีอำนาจดำเนินคดีนั้นต่อไปในศาลแพ่งซึ่งรับโอนคดีนั้นได้

ข้อหารือ

อัยการจังหวัดพัทลุง แจ้งว่า กรมทางหลวงได้แต่งตั้งให้พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุง เป็นทนายว่าต่างในคดีแพ่งของศาลจังหวัดพัทลุง จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดพัทลุงว่า จำเลยได้ยื่นฟ้องกรมทางหลวงต่อศาลแพ่ง ขอให้โอนคดีแพ่งของศาลจังหวัดพัทลุงดังกล่าวไปรวมกับคดีของศาลแพ่ง ศาลแพ่งอนุญาตและให้นัดสืบพยานที่ศาลแพ่งในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๕ พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงได้รับหมายนัดและได้ไปดำเนินคดีดังกล่าวที่ศาลแพ่งแล้ว บัดนี้ พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงเห็นว่า เมื่อศาลแพ่งอนุญาตให้รวมการพิจารณาคดีดังกล่าวแล้ว พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงน่าจะไม่มีอำนาจดำเนินคดีให้กับกรมทางหลวงต่อไปอีก เพราะต้องมาดำเนินคดีนอกเขตศาลจังหวัดพัทลุง

คำแนะนำ

กรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อคดีที่พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงเป็นผู้ดำเนินคดีได้โอนไปรวมพิจารณากับคดีที่ศาลแพ่ง พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงผู้ดำเนินคดีมาแต่ต้น มีอำนาจดำเนินคดีนั้นต่อไปในศาลแพ่งซึ่งรับโอนคดีนั้นได้ตามพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๑๒ (๓)

ส่วนที่พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุง และพนักงานอัยการกองคดีแพ่งจะว่าต่างแก่ต่างคดีทั้งสองเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน นั้นอย่างไรนั้น ให้ทั้งสองฝ่ายได้ติดต่อประสานงานตกลงกันต่อไป

ควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔

หารือเกี่ยวกับ พ.ร.ก.

(หนังสือ

ที่ มท. ๑๐๐๔/๓๘๖ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๕)

พ.ร.ก. ควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ (ม. ๑๖)

พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงฯ พ.ศ. ๒๔๙๙ (ม. ๗, ๘)

การควบคุมผู้ต้องหาซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดตาม พ.ร.ก. ควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ ยกเว้นความผิดตาม ม. ๒๒ ภายในกำหนด ๓๐ วันตาม ม.๑๖ วรรคแรก แห่ง พ.ร.ก. ดังกล่าว "ไม่ต้องขอคัดฟ้องหรือขออนุญาตฟ้องจากอธิบดีกรมอัยการ แต่ถ้าขอให้ศาลออกหมายขังไว้ตาม ม.๑๖ วรรคสองแห่ง พ.ร.ก. ดังกล่าวจะต้องขอคัดฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงฯ พ.ศ. ๒๔๙๙ ม. ๗ วรรค ๒, ๓

ข้อหารือ

อัยการจังหวัดปราจีนบุรี หรือว่า พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้กำหนดโทษไว้สูงสุดจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท ทำให้บรรดาคดีความผิดตามพระราชกำหนดดังกล่าวอยู่ในอำนาจศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ กำหนดให้ฟ้องภายใน ๗๒ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับและเห็นว่า

แม้พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ มาตรา ๑๖ จะได้กำหนดให้อำนาจควบคุมผู้ต้องหาไว้เพื่อทำการสอบสวนได้นานถึง ๓๐ วัน ก็จะไม่เกิดประโยชน์และจะนำมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าวมาใช้ก็น่าจะไม่ได้เพราะพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นกฎหมายสารบัญญัติ จึงควรที่จะแก้พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ ให้มีโทษสูงขึ้นเพื่อที่ความผิดดังกล่าวจะได้ไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ เป็นกฎหมายพิเศษซึ่งได้กำหนดลักษณะความผิดและกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนไว้ นอกจากนี้ยังได้กำหนดวิธีการคุมขังผู้ต้องหาไว้ด้วย จึงเป็นทั้งกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ ฉะนั้น การควบคุมและขังผู้ต้องหาซึ่งต้องหว่ากระทำความผิดตามพระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ ยกเว้นความผิดตามมาตรา ๒๒ จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชกำหนดดังกล่าว และเมื่อควบคุมผู้ต้องหาไว้ภายในกำหนด ๓๐ วัน ตามมาตรา ๑๖ วรรคแรกแล้ว การขอผิดฟ้องกีดการขออนุญาตฟ้องจากอธิบดีกรมอัยการก็ดี ย่อมไม่อาจเกิดขึ้น จึงมีอำนาจฟ้องผู้ต้องหาได้ภายในกำหนด ๓๐ วัน (เทียบเคียงคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๖๘/๒๕๐๖) ถ้าไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาได้ทันภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน ตามที่ควบคุมผู้ต้องหาไว้ตามมาตรา ๑๖ วรรคแรก และจะต้องขอให้ศาลออกหมายขังผู้ต้องหาไว้ตาม มาตรา ๑๖ วรรคสอง แห่งพระราชกำหนดดังกล่าว จะต้องขอผิดฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลไว้ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗ วรรค ๒, ๓ เพราะการขอผิดฟ้องกับการขอให้ขังไว้ระหว่างสอบสวนเป็นคนละส่วนกัน และพระราชกำหนดควบคุมสินค้าตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ ก็มีได้บัญญัติถึงเรื่องการขอผิดฟ้องไว้ จึงถือไม่ได้ว่าพระราชกำหนด

ตั้งกล่าวได้ยกเว้นเรื่องการขอผิดฟ้อง เมื่อพระราชกำหนดควบคุมสนคาตามชายแดน พ.ศ. ๒๕๒๔ ใช้ปฏิบัติได้โดยนัยตั้งกล่าวข้างต้น จึงไม่จำเป็นต้องเสนอขอให้แก้ไข โทษพระราชกำหนดตั้งกล่าวให้สูงขึ้นแต่อย่างใด

คำปรับและค่าเสียหายตามสัญญาซื้อขาย

ข้อห้า

การสื่อสารแห่งประเทศไทยแจ้งว่าได้ทำสัญญาซื้อเครื่องรับส่งวิทยุยี่ห้อ REGENCY จากห้างหุ้นส่วนจำกัดเออาร์ เอเจนท์ จำนวน ๑๐ ชุด ราคาชุดละ ๑๗,๗๕๐ บาท เป็นเงิน ๑๗๗,๕๐๐ บาท กำหนดส่งมอบของในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ข้อความเกี่ยวกับการเรียกคำปรับและค่าเสียหายจากผู้ขายตามสัญญานั้นได้กำหนดไว้ดังนี้

“ข้อ ๕. เมื่อครบกำหนดส่งมอบสิ่งของตามสัญญาแล้ว ถ้าผู้ขายไม่ส่งมอบสิ่งของที่ตกลงขายให้แก่ผู้ซื้อ หรือส่งมอบสิ่งของทั้งหมดไม่ถูกต้อง หรือส่งมอบสิ่งของไม่ครบจำนวน ผู้ซื้อจะมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

ในกรณีที่ผู้ซื้อใช้สิทธิบอกเลิกสัญญา ผู้ขายยอมให้ผู้ซื้อริบหลักประกัน หรือเรียกร้องจากธนาคารผู้ออกหนังสือรับรองตามข้อ ๔ เป็นจำนวนเงินทั้งหมด หรือแต่บางส่วนก็ได้ แล้วแต่ผู้ซื้อจะเห็นสมควรและถ้าผู้ซื้อจัดซื้อสิ่งของจากบุคคลอื่นเต็มจำนวน หรือเฉพาะจำนวนที่ขาดส่ง แล้วแต่กรณี ภายในกำหนด ๓ เดือนนับแต่วันที่บอกเลิกสัญญา ผู้ขายต้องยอมรับผิดชดใช้ราคาที่เพิ่มขึ้นจากราคาที่กำหนดไว้ในสัญญานี้ด้วย

ขย ๕ เนกรณทฆุขอ เม เซสทบอกละกสญญาตามขอ 5 ฆุขายยอมโทฆุ มอบรับเป็นรายวันในอัคราร้อยละศุนย้จุดสอง (0.2) ของราคาสิ่งของที่ยังไม่ได้ รับมอบ นับแต่วันครบกกำหนดสญญาจนถึงวันที่ผู้ขายได้นำสิ่งของมาส่งให้แก่ผู้ซื้อจน- ถูกต้องครบถ้วน

ในระหว่างที่มีการปรับนั้น ถ้าผู้ซื้อเห็นว่าผู้ขายไม่อาจปฏิบัติตามสญญาต่อ ไปได้ ผู้ซื้อจะใช้สิทธิบอกเลิกสญญา และริบหลักประกันกับเรียกร้องให้ชดใช้ราคา ที่เพิ่มขึ้นจากราคาที่กำหนดไว้ในสญญาตามข้อ ๕ วรรค ๒ นอกเหนือจากการปรับ จนถึงวันบอกเลิกสญญาด้วยก็ได้”

ผู้ขายได้ส่งมอบเครื่องรับส่งวิทยุให้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทยครั้งแรก ในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๒๑ ปรากฏว่าเครื่องรับส่งวิทยุไม่ถูกต้อง และใช้งานไม่ได้ตามสญญา ผู้ขายจึงนำเครื่องรับส่งวิทยุกลับไปแก้ไขใหม่จากนั้นผู้ขายได้พยายาม แก้ไขและส่งมอบเครื่องรับส่งวิทยุอีกหลายครั้ง ในที่สุดการสื่อสารแห่งประเทศไทย เห็นว่าเครื่องรับส่งวิทยุใช้งานไม่ได้ทั้ง ๑๐ ชุด จึงได้มีหนังสือบอกเลิกสญญาลง วันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๒๒ ไปยังผู้ขายและริบหลักประกันสญญาจากผู้ขายโดย ธนาคารผู้ออกหนังสือค้ำประกันสญญาได้ชำระเงินตามวงเงินประกันเรียบร้อยแล้ว ต่อมาภายในเวลา ๓ เดือนนับแต่วันบอกเลิกสญญา การสื่อสารแห่งประเทศไทยได้ ทำสญญาซื้อเครื่องรับส่งวิทยุยี่ห้อ MOTOROLA จากผู้ขายรายใหม่ในราคาเครื่อง ละ ๒๗,๙๕๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗๙,๕๐๐ บาท แต่เครื่องรับส่งวิทยุยี่ห้อ MOTOROLA ที่จัดซื้อใหม่มีคุณสมบัติที่แตกต่างจากยี่ห้อ REGENCY โดยมี อุปกรณ์เพิ่มขึ้น ๔ รายการคิดเป็นเงิน ๙,๒๐๐ บาทต่อ ๑ เครื่อง การสื่อสารแห่งประเทศไทยจึงหารือกรมอัยการว่า

๑. ผลจากการบอกเลิกสญญากับห้างฯ เออาร์ เอเจเนซี ทำให้การสื่อสาร แห่งประเทศไทยต้องซื้อเครื่องรับส่งวิทยุจากผู้ขายราย ใหม่ ในราคาสูงขึ้นเป็นเงิน

เครื่องละ ๑๐,๒๐๐ บาท หากการสื่อสารแห่งประเทศไทยจะเรียกค่าซื้อสิ่งของที่สูง
ขึ้นตามสัญญาข้อ ๕ วรรคสองเต็มจำนวน โดยไม่หักเงินค่าอุปกรณ์ที่ผู้ขายรายใหม่
เสนอเพิ่มขึ้นจากเครื่องเดิมดังกล่าวได้หรือไม่เพียงใด

๒. ตามสัญญาข้อ ๖ วรรคสอง การสื่อสารแห่งประเทศไทยจะเรียกเงินค่า
ปรับจากห้างฯ เออาร์ เอเจเนซี ฐานส่งของล่าช้าเกินกำหนดเวลานับตั้งจากวันครบ
กำหนดสัญญาจนถึงวันบอกเลิกสัญญา รวม ๔๐๑ วันค่าปรับวันละ ๓๕๕ บาท
เป็นเงิน ๑๔๒,๓๕๕ บาท อีกส่วนหนึ่งต่างหากจากค่าเสียหายตามสัญญาข้อ ๕
วรรคสองได้หรือไม่เพียงใด

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้วตอบว่า

๑. เนื่องจากเครื่องรับส่งวิทยุที่จัดซื้อใหม่ยี่ห้อ MOTOROLA มี
คุณสมบัติแตกต่างจากยี่ห้อ REGENCY ตามสัญญาเดิม โดยมีอุปกรณ์
เพิ่มเติม ๔ รายการ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนที่ดกกว่ายี่ห้อ REGENCY ฉะนั้น
เครื่องรับส่งวิทยุที่จัดซื้อใหม่จึงมีคุณลักษณะเฉพาะ (Specification) แตก
ต่างไปจากสิ่งของตามสัญญาเดิม ผู้ขายจึงไม่ต้องรับผิดชอบชดใช้ราคา
ที่เพิ่มขึ้นตามสัญญาข้อ ๕ วรรคสอง

๒. เมื่อครบกำหนดส่งมอบสิ่งของตามสัญญาแล้ว ปรากฏว่าผู้
ขายส่งมอบสิ่งของทั้งหมดไม่ถูกต้อง และผู้ซื้อมิได้แสดงเจตนาจะเรียก
เอาค่าปรับจากผู้ขายตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง เมื่อต่อมาผู้ซื้อได้ใช้สิทธิเลิก
สัญญา จึงเป็นการใช้สิทธิตามสัญญาข้อ ๕ วรรคสอง ผู้ซื้อจึงไม่มีสิทธิ
เรียกเบี่ยงปรับจากผู้ขาย เพราะสัญญาข้อ ๕ วรรคสองมิได้กำหนดเรื่อง
เบี่ยงปรับไว้

คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร

ข้อหาเรือ

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ทหารกับพลเรือนวิวาททำร้ายกัน พลเรือนได้รับอันตรายสาหัสถึงแก่ลูก ส่วนทหารไม่ถึงกับเป็นอันตรายแก่กายหรือจิตใจ พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับพลเรือน เป็นเงิน ๑๐๐ บาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๑ และเห็นควรส่งฟ้องทหารฐานทำร้ายร่างกายสาหัสตามมาตรา ๒๕๗ (๕) พนักงานอัยการส่งฟ้องทหารตามข้อหาดังกล่าว และสั่งให้ส่งตัวมาฟ้อง พนักงานสอบสวนจึงแจ้งไปยังกรมอู่ทหารเรือเจ้าสังกัด

กรมอู่ทหารเรือหรือมายังกรมอัยการว่า น่าจะเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารกรุงเทพ เพราะทหารผู้ต้องหา นั้นเป็นบุคคลอยู่ในอำนาจศาลทหาร การกระทำของผู้ต้องหาเป็นการกระทำด้วยตนเอง มิใช่กระทำความผิดด้วยกันกับบุคคลที่มีได้ อยู่ในอำนาจศาลทหารตาม พ.ร.บ. ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๑๔ (๑) ซึ่งน่าจะหมายถึงเป็นฝ่ายเดียวกันโดยอาจเป็นตัวการหรือผู้สนับสนุน แต่มิได้หมายถึงฝ่ายตรงข้ามหรือผู้เสียหายเป็นผู้กระทำความผิดด้วย อนึ่ง แม้จะถือว่าเป็นกรณีกระทำความผิดด้วยกัน แต่คดีสำหรับพลเรือนผู้นั้นก็เลิกกันไป แล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยการเปรียบเทียบปรับ ก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในอำนาจของศาลพลเรือน

พ.ร.บ. ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า

“คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร คือ

- (๑) คดีที่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหารกับบุคคลที่มีได้อยู่ในอำนาจศาลทหารกระทำผิดด้วยกัน
- (๒) คดีที่เกี่ยวข้องกับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลพลเรือน
- (๓) คดีที่ต้องดำเนินในศาลคดีเด็กและเยาวชน
- (๔) คดีที่ศาลทหารเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร”

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การกระทำผิดของทหารผู้หนึ่งนอกจากจะเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับคดีที่พลเรือนกระทำผิดตาม มาตรา ๑๔ (๒) แห่ง พ.ร.บ. ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ แล้ว รูปคดียังต้องด้วยมาตรา ๑๔ (๑) อีกด้วย เพราะการวิวาททำร้ายซึ่งกันและกันเป็นการกระทำผิดในเรื่องเดียวกันและอาจถูกฟ้องเป็นคดีเดียวกันได้ ซึ่งถือและฟังได้ว่าเป็นการกระทำผิดด้วยกันตามอนุมาตรา นี้ กรมอัยการจึงเห็นว่า คดีนี้ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารตามมาตรา ๑๔ (๑)(๒) แห่ง พ.ร.บ. ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘

ข้อหารือ

อันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน

กรมการปกครองแจ้งว่า ในการประชุมคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมกิจการสุขาภิบาล อธิบดีกรมโยธาเทศบาลในฐานะกรรมการอำนวยการเสนอว่า มีสุขาภิบาลหลายแห่งดำเนินการประปาเพื่อบริการแก่ประชาชนด้วยทุนรอนของสุขาภิบาลเองบ้าง ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยราชการอื่นบ้าง การดำเนินการประปาทั้งกล่าวจะต้องขอสัมปทานจากรัฐบาลตามนัยพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔ จึงขอให้กรมการปกครองแนะนำให้สุขาภิบาลที่ดำเนินการประปาและยังมีได้ขอสัมปทานได้ติดต่อกับกรมโยธาเทศบาลเพื่อขอสัมปทานต่อไป

กรมการปกครองเห็นว่า สุขาภิบาลไม่ควรต้องขอสัมปทานเพราะว่า

๑. พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้คำว่า "บุคคล" คำว่าบุคคลในที่นี้ควรหมายถึงคนธรรมดาสามัญ ไม่ควรรวมถึงหน่วยราชการเช่นสุขาภิบาลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือไม่

๒. การดำเนินกิจการประปาตามพระราชบัญญัตินี้อาจมีได้ ๒ ทาง คือ รัฐบาลอนุญาตประการหนึ่ง และได้รับสัมปทานอีกประการหนึ่ง การที่ สหุชาติบาลดำเนินกิจการประปาครั้งนี้ ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลแล้ว กล่าวคือก่อนที่สหุชาติบาลจะดำเนินกิจการประปา ได้ติดต่อกับนโยบายจากกระทรวงมหาดไทย บางรายก็ได้รับเงินช่วยเหลือจากกรมอนามัยบ้าง จากกรมโยธาเทศบาลบ้าง และจากคณะกรรมการพัฒนาภาค บ้าง ซึ่งการจัดให้มีการประปาขึ้นในชนบทดังกล่าวนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องพยายามปรับปรุงส่งเสริมให้มีการประปาทั่วทุกท้องถิ่นที่ขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับบริโภค และอนุมัติเงินงบประมาณช่วยเหลือตลอดมาเกือบทุกปี ฉะนั้น เมื่อรัฐบาลได้ให้ความอนุเคราะห์ทั้งทางวิชาการ และทรัพย์สินเงินทองเพื่อให้สหุชาติบาลจัดทำกิจการประปาได้แล้ว จึงเท่ากับเป็นการอนุญาตจากรัฐบาลตามที่กฎหมายระบุไว้ ไม่จำเป็นที่สหุชาติบาลต้องมาขอสัมปทานจากรัฐบาลอีก

๓. ตามพระราชบัญญัติสหุชาติบาล พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๒๕ (๔) ให้สหุชาติบาลมีหน้าที่จัดให้มีการประปา จึงเท่ากับเป็นการยอมรับอำนาจหน้าที่ของสหุชาติบาล ผิดกับเอกชนซึ่งไม่มีกฎหมายใดระบุไว้

๔. ความมุ่งหมายในการให้ขอสัมปทานก็เพื่อให้กรมโยธาเทศบาลได้ควบคุมคุณภาพ ราคาจำหน่ายและปริมาณการผลิต รวมทั้งกำหนดระยะเวลาการอนุญาตให้ดำเนินการ แต่สหุชาติบาลเป็นหน่วยราชการซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่จัดให้มีการประปา ถ้าสหุชาติบาลต้องขอสัมปทาน หากกรมโยธาเทศบาลเห็นไม่ควรอนุมัติให้สหุชาติบาลใดสหุชาติบาลหนึ่งทำการประปา ก็จะมีขัดกับหน้าที่ที่กฎหมายระบุให้สหุชาติบาลจัดทำ ความมุ่งหมายของกฎหมายคงไม่ประสงค์ให้เป็นเช่นนั้น

กรมการปกครองจึงขอหารือกรมอัยการ

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐบาลหรือได้รับสัมปทานแล้ว” นั้น คำว่า “บุคคล” หมายข้อจำกัดว่าเป็นเพียงบุคคลธรรมดาไม่ แต่หมายรวมถึงนิติบุคคลด้วย แม้สุขาภิบาลจะเป็นหน่วยราชการและมีหน้าที่ดำเนินกิจการประปาเป็นการค้าได้ ตามกฎหมายว่าด้วยสุขาภิบาลก็ดี แต่สุขาภิบาลก็เป็นนิติบุคคล ซึ่งถ้าจะดำเนินกิจการประปาเป็นการค้าก็จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลหรือได้รับสัมปทาน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกแห่งสาธารณชนเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา หากรัฐบาลหรือกรมโยธาเทศบาลไม่อนุญาตก็เป็นเรื่องของอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยกรณนั้น หากเป็นการขัดกับหน้าที่ที่กฎหมายระบุให้สุขาภิบาลต้องจัดทำไม่ เพราะหน้าที่ในที่นี้มิได้ระบุให้กระทำโดยมิต้องรับอนุญาต อันเป็นการยกเว้นอำนาจอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว ส่วนในกรณีที่กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบในนโยบายก็ดี การที่สุขาภิบาลได้รับเงินช่วยเหลือจากหน่วยราชการก็ดี คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้พยายามปรับปรุงส่งเสริมกิจการนี้ก็ดี หรือการที่รัฐบาลได้ให้ความอนุเคราะห์ทั้งทางวิชาการและทรัพย์สินก็ดี เหล่านี้เป็นเพียงความเห็นชอบและการแนะนำส่งเสริมเท่านั้น หากใช้คำสั่งอนุญาตไม่ ฉะนั้นจึงไม่อาจที่จะพิจารณารับฟังว่าเป็นการอนุญาตโดยปริยายหรือเท่ากับเป็นการอนุญาตตามความเห็นของกรมการปกครองได้

ข้อหาเรือ

การตอบข้อหาเรือ

อันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน

การไฟฟ้านครหลวงแจ้งว่า บริษัทดินแดนก่อสร้างจำกัด ผู้ใช้ไฟฟ้าได้เรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้าจากผู้เช่าแฟลตและตึกแถว โดยคิดค่ากระแสไฟฟ้าสูงกว่าอัตราที่การไฟฟ้านครหลวงเรียกเก็บจากบริษัท นอกจากนี้บริษัทยังได้ทำใบเสร็จรับเงินค่าไฟฟ้าเรียกเก็บจากผู้ใช้ไฟฟ้าในลักษณะคล้ายคลึงกับใบเก็บเงินของการไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้านครหลวงจึงมีหนังสือแจ้งให้บริษัทงดเว้นการกระทำดังกล่าว มิฉะนั้นจะงดจ่ายไฟตามข้อบังคับการบริหารและใช้ไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง เพราะการที่บริษัทรับไฟฟ้าจากการไฟฟ้านครหลวงไปขายต่อโดยคิดผลกำไรเช่นนี้ ทำให้การไฟฟ้านครหลวงได้รับความเสียหาย และอาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขาย อันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ ซึ่งกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐบาลหรือได้รับสัมปทาน ต่อมาการไฟฟ้านครหลวงได้มีหนังสือแจ้งให้บริษัทไปติดต่อขอแยกเครื่องวัดโดยด่วน บริษัทก็ยังไม่มาติดต่อ

ประการใจและยังคงขายกระแสไฟฟ้าตลอดมา

การไฟฟ้านครหลวงจึงขอหาหรือว่า การกระทำดังกล่าวของบริษัทเป็น ความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ และส่วนราชการใดในกระทรวง มหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดี

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า

๑. ที่หาหรือว่า การกระทำของบริษัทเป็นผิดตามพระราชบัญญัติ ควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ หรือไม่นั้น เป็นการหาหรือให้กรมอัยการวินิจฉัยการกระทำของ บุคคลในทางคดีอาญา ซึ่งถ้ากรมอัยการมีความเห็นอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว อาจทำให้เกิดการขัดข้องหรือโง้มเอียงในการที่พนักงานอัยการผู้มีอำนาจจะสั่ง คดี หรือในการที่กรมอัยการจะชี้ขาดสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องในภายหลังได้ ฉะนั้น กรมอัยการจึงขอสงวนที่ไม่อาจมีความเห็นในข้อนี้

๒. ส่วนที่หาหรือว่า ส่วนราชการใดในกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีนั้น กรมอัยการได้ทราบว่ากรมโยธาเทศบาลเป็นกรม เจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการขอสัมปทาน แต่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดี หรือไม่นั้น เห็นว่า ถ้าการกระทำของบริษัทเป็นการผิดกฎหมายดังกล่าวก็ย่อม เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน การดำเนินคดีจึงเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวน ที่จะทำการสอบสวนและดำเนินการต่อไปตามกระบวนการพิจารณา ซึ่งผู้ใดแม้จะ ไม่ใช่ผู้เสียหายก็ย่อมจะแจ้งความหรือกล่าวโทษได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นส่วน

ราชการในกระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตาม การที่บริษัทเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้าจากผู้เช่าแฟลตและตึกแถว กับทำใบเสร็จรับเงินคล้ายคลึงกับใบเก็บเงินของการไฟฟ้านครหลวง เป็นทำนองบริษัทซื้อกระแสไฟฟ้าแล้วนำไปขายต่อให้แก่ผู้เช่า แฟลตและตึกแถวเป็นการเฉพาะเช่นนี้ แม้บริษัทจะคิดค่ากระแสไฟฟ้าสูงกว่าอัตราที่การไฟฟ้าเรียกเก็บจากบริษัท จะถือว่าเป็นการประกอบกิจการโรงไฟฟ้าหรือประกอบกิจการค้าอันเป็นสาธารณูปโภคตามมาตรา ๔ และ ๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ หรือไม่ ก็น่าจะเป็นปัญหาอยู่ ทั้งนี้ หากการไฟฟ้านครหลวงเห็นว่าการกระทำของบริษัทเป็นความผิดตามกฎหมายดังกล่าว การไฟฟ้านครหลวงก็อาจร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานได้

ควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัย
หรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ร.บ.

ข้อหาข้อ

กรมการปกครองแจ้งว่า ในการประชุมคณะกรรมการกองทุนส่งเสริมกิจการสุขาภิบาล อธิบดีกรมโยธาเทศบาลในฐานะกรรมการอำนวยการเสนอว่า มีสุขาภิบาลหลายแห่งดำเนินกิจการประปาเพื่อบริการแก่ประชาชนด้วยทุนรอนของสุขาภิบาลเองบ้าง ด้วยความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยราชการอื่นบ้าง การดำเนินกิจการประปาดังกล่าวจะต้องขอสัมปทานจากรัฐบาลตามนัยพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔ จึงขอให้กรมการปกครองแนะนำให้สุขาภิบาลที่ดำเนินกิจการประปาและยังมีได้ขอสัมปทานได้ติดต่อกับกรมโยธาเทศบาลเพื่อขอสัมปทานต่อไป

กรมการปกครองเห็นว่า สุขาภิบาลไม่ควรต้องขอสัมปทานเพราะว่า

๑. พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้คำว่า “บุคคล” คำว่าบุคคลในที่นี้ควรหมายถึงคนธรรมดาสามัญ ไม่ควรรวมถึงหน่วยราชการเช่นสุขาภิบาลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไม่

๒. การดำเนินกิจการประปาตามพระราชบัญญัตินี้อาจมีได้ ๒ ทาง คือ รัฐบาลอนุญาตประการหนึ่ง และได้รับสัมปทานอีกประการหนึ่ง การที่สุขาภิบาลดำเนินกิจการประปาครั้งนี้ ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้รับความเห็น

ชอบจากรัฐบาลแล้ว กล่าวคือก่อนที่สหภาพจะดำเนินกิจการประปา ได้
ติดต่อบริษัทนโยบายจากกระทรวงมหาดไทย บางรายก็ได้รับเงินช่วยเหลือจาก
กรมอนามัยบ้าง จากกรมโยธาเทศบาลบ้าง และจากคณะกรรมการพัฒนาภาค
บ้าง ซึ่งการจัดให้มีการประปาขึ้นในชนบทดังกล่าวนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ
ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องพยายามปรับปรุงส่งเสริมให้มีการประปาทั่วทุกท้อง
ถิ่นที่ขาดแคลนน้ำสะอาดสำหรับบริโภค และอนุมัติเงินงบประมาณช่วยเหลือ
ตลอดมาเกือบทุกปี ฉะนั้น เมื่อรัฐบาลได้ให้ความอนุเคราะห์ทั้งทางวิชาการ
และทรัพย์สินเงินทองเพื่อให้สหภาพจัดทำกิจการประปาได้แล้ว จึงเท่ากับ
เป็นการอนุญาตจากรัฐบาลตามที่กฎหมายระบุไว้ ไม่จำเป็นที่สหภาพต้องมา
ขอสัมปทานจากรัฐบาลอีก

๓. ตามพระราชบัญญัติสหภาพ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๒๕ (๔) ให้
สหภาพมีหน้าที่จัดให้มีการประปา จึงเท่ากับเป็นการยอมรับอำนาจหน้าที่
ของสหภาพ ผิดกับเอกชนซึ่งไม่มีกฎหมายใดระบุไว้

๔. ความมุ่งหมายในการให้ขอสัมปทานก็เพื่อให้กรมโยธาเทศบาลได้
ควบคุมคุณภาพ ราคาจำหน่ายและปริมาณการผลิต รวมทั้งกำหนดระยะเวลา
การอนุญาตให้ดำเนินการ แต่สหภาพเป็นหน่วยราชการซึ่งกฎหมายกำหนด
ให้มีหน้าที่จัดให้มีการประปา ถ้าสหภาพต้องขอสัมปทาน หากกรมโยธา
เทศบาลเห็นไม่ควรอนุมัติให้สหภาพใดสหภาพหนึ่งทำการประปา ก็จะขัด
กับหน้าที่ที่กฎหมายระบุให้สหภาพจัดทำ ความมุ่งหมายของกฎหมายคงไม่
ประสงค์ให้เป็นเช่นนั้น

กรมการปกครองจึงขอหารือกรมอัยการ

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓ ซึ่งบัญญัติว่า “ห้ามมิให้บุคคลใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐบาลหรือได้รับสัมปทานแล้ว” นั้น คำว่า “บุคคล” หมายข้อจำกัดว่าเป็นเพียงบุคคลธรรมดาไม่ แต่หมายรวมถึงนิติบุคคลด้วย แม้ สหุภาพิบาลจะเป็นหน่วยราชการและมีหน้าที่ดำเนินกิจการประปาเป็นการค้าได้ตามกฎหมายว่าด้วยสหุภาพิบาลก็ดี แต่สหุภาพิบาลก็เป็นนิติบุคคล ซึ่งถ้าจะดำเนินกิจการประปาเป็นการค้าก็ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลหรือได้รับสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือความผาสุกแห่งสาธารณชนเช่นเดียวกับบุคคลธรรมดา หากรัฐบาลหรือกรมโยธาเทศบาลไม่อนุญาตก็เป็นเรื่องของอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หากเป็นการขัดกับหน้าที่ที่กฎหมายระบุให้สหุภาพิบาลต้องจัดทำไม่ เพราะหน้าที่ในที่นี้มีได้ระบุให้กระทำโดยมิต้องรับอนุญาต อันเป็นการยกเว้นอำนาจอนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวแล้ว ส่วนในกรณีที่กระทรวงมหาดไทยได้ให้ความเห็นชอบในนโยบายก็ดี การที่สหุภาพิบาลได้รับเงินช่วยเหลือจากหน่วยราชการก็ดี คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้พยายามปรับปรุงส่งเสริมกิจการนี้ก็ดี หรือการที่รัฐบาลได้ให้ความอนุเคราะห์ทั้งทางวิชาการและทรัพย์สินก็ดี เหล่านี้เป็นเพียงความเห็นชอบและการแนะนำส่งเสริมเท่านั้น หากใช้คำสั่งอนุญาตไม่ ฉะนั้นจึงไม่อาจที่จะพิจารณารับฟังว่าเป็นการอนุญาตโดยปริยายหรือเท่ากับเป็นการอนุญาตตามความเห็นของกรมการปกครองได้

ควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความ
ปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ร.บ.

ข้อหาข้อ

การไฟฟ้านครหลวงแจ้งว่า บริษัทดินแดนก่อสร้างจำกัด ผู้ใช้ไฟฟ้าได้เรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้าจากผู้เช่าแฟลตและตึกแถว โดยคิดค่ากระแสไฟฟ้าสูงกว่าอัตราที่การไฟฟ้านครหลวงเรียกเก็บจากบริษัท นอกจากนั้นบริษัทยังได้ทำใบเสร็จรับเงินค่าไฟฟ้าเรียกเก็บจากผู้ใช้ไฟฟ้าในลักษณะคล้ายคลึงกับใบเก็บเงินของการไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้านครหลวงจึงมีหนังสือแจ้งให้บริษัทงดเว้นการกระทำดังกล่าว มิฉะนั้นจะงดจ่ายไฟตามข้อบังคับการบริหารและใช้ไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง เพราะการที่บริษัทรับไฟฟ้าจากการไฟฟ้านครหลวงไปขายต่อโดยคิดผลกำไรเช่นนี้ ทำให้การไฟฟ้านครหลวงได้รับความเสียหาย และอาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ ซึ่งกำหนดห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐบาลหรือได้รับสัมปทาน ต่อมาการไฟฟ้านครหลวงได้มีหนังสือแจ้งให้บริษัทไปติดต่อขอแยกเครื่องวัดโดยด่วน บริษัทก็ยังไม่มาติดต่อประการใดและยังคงขายกระแสไฟฟ้าตลอดมา

การไฟฟ้านครหลวงจึงขอหาหรือว่า การกระทำดังกล่าวของบริษัทเป็น

ความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่ และส่วนราชการใดในกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดี

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า

๑. ที่หาหรือว่า การกระทำของบริษัทเป็นผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุกแห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ หรือไม่นั้น เป็นการหาหรือให้กรมอัยการวินิจฉัยการกระทำของบุคคลในทางคดีอาญา ซึ่งถ้ากรมอัยการมีความเห็นอย่างหนึ่งอย่างใดแล้ว อาจทำให้เกิดการขัดข้องหรือโน้มเอียงในการที่พนักงานอัยการผู้มีอำนาจจะสั่งคดี หรือในการที่กรมอัยการจะชี้ขาดสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องในภายหลังได้ ฉะนั้น กรมอัยการจึงขอสงวนที่ไม่อาจมีความเห็นในข้อนี้

๒. ส่วนที่หาหรือว่า ส่วนราชการใดในกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีนั้น กรมอัยการได้ทราบว่ากรมโยธาเทศบาลเป็นกรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการขอสัมปทาน แต่จะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินคดีหรือไม่นั้น เห็นว่า ถ้าการกระทำของบริษัทเป็นการผิดกฎหมายดังกล่าวก็ย่อมเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน การดำเนินคดีจึงเป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนที่จะทำการสอบสวนและดำเนินการต่อไปตามกระบวนการพิจารณา ซึ่งผู้ใดแม้จะไม่ใช่ผู้เสียหายก็ย่อมจะแจ้งความหรือกล่าวโทษได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นส่วนราชการในกระทรวงมหาดไทย อย่างไรก็ตาม การที่บริษัทเรียกเก็บเงินค่าไฟฟ้าจากผู้เช่าแฟลตและตึกแถว กับทำใบเสร็จรับเงินคล้ายคลึงกับใบเก็บเงินของการไฟฟ้านครหลวง เป็นทำนองบริษัทซื้อกระแสไฟฟ้าแล้วนำไปขายต่อให้แก่

ผู้เช่าแฟลตและตึกแถวเป็นการเฉพาะเช่นนี้ แม้บริษัทจะคิดค่ากระแสไฟฟ้า
สูงกว่าอัตราที่การไฟฟ้าเรียกเก็บจากบริษัท จะถือว่าเป็นการประกอบกิจการ
โรงไฟฟ้าหรือประกอบกิจการค้าอันเป็นสาธารณูปโภคตามมาตรา ๔ และ ๕
แห่งพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าขายอันกระทบถึงความปลอดภัยหรือผาสุก
แห่งสาธารณชน พ.ศ. ๒๔๗๑ หรือไม่ ก็น่าจะเป็นปัญหาอยู่ ทั้งนี้ หากการ
ไฟฟ้านครหลวงเห็นว่าการกระทำของบริษัทเป็นความผิดตามกฎหมายดังกล่าว
การไฟฟ้านครหลวงก็อาจร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อเจ้าพนักงานได้

เงินค่าฤชาธรรมเนียม ในกรณีคัดค้านการพิสูจน์สัญชาติ

ข้อหารื้อ

อัยการจังหวัดกระบี่ได้รายงานอัยการพิเศษประจำเขต 8 ว่าศาลจังหวัดกระบี่ได้ส่งสำเนาคำร้องของผู้ขอพิสูจน์สัญชาติ ซึ่งร้องขอให้ศาลสั่งแสดงว่าตนเป็นบุคคลมีสัญชาติไทยตามกฎหมายมาให้ เนื่องจากปรากฏหลักฐานว่าผู้ร้องเป็นคนต่างด้าว อัยการจังหวัดกระบี่จึงมีหนังสือถึงผู้กำกับการตรวจ-ภูธรจังหวัดกระบี่ขอค่าฤชาธรรมเนียมในการยื่นคำร้องคัดค้าน เป็นเงิน 100 บาทต่อผู้กำกับการตรวจภูธรแจ้งว่าผู้บังคับการตรวจภูธรภาค 8 สั่งมาว่าตามที่พนักงานอัยการขอให้ทางตำรวจหาเงินค่าฤชาธรรมเนียมนั้นเห็นว่าไม่จำเป็น เพราะศาลจะสั่งประการใดคนต่างด้าวผู้นั้นก็ต้องมารับตัวไป ดำเนินการตามระเบียบการของกรมตำรวจทุกกรณีอยู่แล้ว อัยการจังหวัดกระบี่ เห็นว่าถ้าไม่ยื่นคำร้องคัดค้านจะเสียหายแก่ทางราชการ จึงได้ยื่นคำร้องคัดค้าน และออกเงินส่วนตัวตรองเป็นค่าฤชาธรรมเนียมไปก่อน บัดนี้คดีถึงที่สุดแล้วโดย ศาลพิพากษายกคำร้องของผู้ร้องเสีย จึงหารืออัยการพิเศษประจำเขต 8 ว่า ในกรณีเช่นนี้พนักงานอัยการจะเอาเงินจากที่ใดใช้เป็นค่าฤชาธรรมเนียม อัยการพิเศษประจำเขต 8 พิจารณาแล้วเห็นว่า ราชการ ในส่วนที่เกี่ยวกับคนเข้า

เมือง และคนต่างด้าวเป็นราชการของกรมตำรวจ ค่าฤชาธรรมเนียม ในการใช้สิทธิโต้แย้งคัดค้านนี้จึงตกอยู่กับกรมตำรวจด้วย เจ้าหน้าที่ของกรมตำรวจที่เกี่ยวข้องกับราชการในส่วนนี้ควรจะได้จัดหาให้กับพนักงานอัยการ ผู้ดำเนินคดี และเห็นว่าเรื่องนี้เป็นปัญหาที่ควรจะได้รับคำวินิจฉัย จากกรมอัยการด้วย จึงเสนอมาเพื่อพิจารณา

คำตอบ

กรมอัยการเห็นว่า ค่าฤชาธรรมเนียมในคดีเช่นนี้ กองตรวจคนเข้าเมืองกรมตำรวจเคยส่งมาให้พนักงานอัยการเมื่อแจ้งข้อไป ค่าธรรมเนียมรายนี้อัยการจังหวัดกระบี่จ่ายไปเท่าใดให้แจ้งไปกรมอัยการ เพื่อกรมอัยการจะได้ติดต่อขอให้ทางกรมตำรวจจ่ายชดใช้ให้ต่อไป

จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน

พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

การที่ธนาคารใช้โรงเรือนอาคารเป็นที่ตั้งสำนักงานประกอบธุรกิจการค้าประเภทเงินตรา โดยสภาพของโรงเรือนอาคารนั้นไม่มีการกินอยู่หลับนอน ไม่ใช่การ “อยู่เอง” หรือ “อยู่เฝ้ารักษา” และถือได้ว่าอาคารธนาคารเป็นร้านค้าขายด้วย จึงไม่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

ข้อหารือ

กรมการปกครองแจ้งว่า ด้วยขณะนี้ได้เกิดกรณีพิพาทระหว่างเทศบาลหรือสุขาภิบาลบางแห่งกับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด สาขาต่าง ๆ โดยเมื่อเทศบาลหรือสุขาภิบาลได้เรียกเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ จากธนาคารแต่ธนาคาร ๆ ได้โต้แย้งว่า ธนาคารไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโดยอ้างว่า

๑. อาคารของธนาคารเป็นโรงเรือนได้ให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาและมีได้ใช้เป็นที่พักสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕

๒. คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐/๒๕๒๐ แสดงชัดเจนว่า อาคารของนิติบุคคลที่ใช้เป็นที่ทำการหรือติดต่อกิจการย่อมได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนกรณีพิพาทเรื่องนี้ บางแห่งได้มีการฟ้องศาลแล้ว เทศบาลหรือสุขาภิบาลได้มีการหารือข้อกฎหมายและทางปฏิบัติมายังกรมการปกครอง และกรมการปกครองเพื่อหาทางยุติปัญหาและวางแนวทางให้ถูกต้อง จึงหารือกรมอัยการว่าอาคารของธนาคารโดยทั่วไปเป็นโรงเรือนที่เจ้าของไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีหรือได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนด้วยเหตุใดหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ บัญญัติว่า “โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ที่เจ้าของอยู่เอง หรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาและซึ่งมิได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม ท่านให้คงเว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้ ฯลฯ” นั้น ความมุ่งหมายของกฎหมายประสงค์จะยกเว้นภาษีโรงเรือน ฯ ให้แก่โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของอยู่เอง หรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา โดยมิได้ใช้เป็นที่ประกอบการค้าหรือการอุตสาหกรรม ฉะนั้น คำว่า “อยู่เอง” หรือ “อยู่เฝ้ารักษา” จึงหมายความว่าอยู่อาศัยคือใช้เป็นที่กินอยู่หลับนอนอย่างบุคคลธรรมดาจะพึงกระทำ โดยมิได้เป็นที่ประกอบการค้าหรืออุตสาหกรรม กรณีของธนาคารเป็นนิติบุคคลโดยสภาพไม่มีการกินอยู่หลับนอน ที่ตั้งธนาคารเป็นที่ประกอบธุรกิจการค้า ต้องขออนุญาต ต้องจดทะเบียน และเสียภาษีการค้า การที่ธนาคารใช้โรงเรือนเป็นที่ตั้งสำนักงานประกอบธุรกิจการค้าประเภทเงินตรา จึงไม่ใช่การ “อยู่เอง” หรือ “อยู่เฝ้ารักษา” ฉะนั้น

โรงเรียนอันเป็นที่ตั้งสำนักงานของธนาคารจึงไม่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

๒. ตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๑/๒๕๑๘, ที่ ๑๖๘๘/๒๕๑๘ และที่ ๓๐๔๓/๒๕๒๒ ความหมายของคำว่า “โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา” ซึ่งจะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียน ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓ นั้น หมายความว่าถึงโรงเรียนหรืออาคารสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของได้ใช้เป็นที่พักอาศัยอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาซึ่งเป็นการเข้าอยู่อาศัยจริง ๆ โดยไม่ได้ทำการค้าหรือหาผลประโยชน์ใด ๆ โดยตรงรวมอยู่ด้วยเท่านั้น สำหรับคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐/๒๕๒๐ ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาปากเกร็ด อ้างมาจึงไม่ตรงกับ ความมุ่งหมายของกฎหมายและคำพิพากษาฎีกาดังกล่าวข้างต้น เพราะตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐/๒๕๒๐ นั้น ศาลฎีกาเพียงแต่วินิจฉัยไปตามข้อเท็จจริงที่คู่ความรับกัน ซึ่งฟังไม่ได้ว่าบริษัท ฯ ได้ใช้อาคารเพื่อหาผลประโยชน์โดยตรง บริษัท ฯ จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐/๒๕๒๐ จึงหาได้เป็นการวินิจฉัย ข้อกฎหมายเปลี่ยนแปลงไปจากแนวที่ได้กล่าวถึงข้างต้นไม่

๓. ธนาคารได้ใช้อาคารของธนาคารประกอบธุรกิจการธนาคารพาณิชย์ หาประโยชน์โดยตรงจากการฝากเงิน ให้อุยเงิน ให้สินเชื่อ ขายตั๋วแลกเงินหรือ ตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื่อขายเงินปรีวรรตต่างประเทศ อันถือได้ว่าเป็นผู้ประกอบการค้าตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๗๗ ประกอบด้วยบัญชีอัตราภาษีการค้าประเภท ที่ ๑๒ และธนาคารต้องจดทะเบียนการค้าต่อกรมสรรพากรตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๘๐ ฉะนั้น เมื่อธนาคารได้ใช้อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างในการประกอบการค้า ดังกล่าวแล้ว จึงย่อมถือได้ว่าเป็นการหาผลประโยชน์โดยตรง มิใช่เป็นกรณีที่เป็น อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา ธนาคารจึงไม่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียน

๔. ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติยกเลิกการเก็บภาษีบ้านอยู่เองใน
เขตเทศบาลบางแห่ง พ.ศ. ๒๔๘๑ (จำนวนเทศบาลทั้งหมดตามบัญชีมีรวม ๓๕
เทศบาล) บัญญัติไว้ว่า “ ยกเลิกการเก็บภาษีบ้านอยู่เอง.....

การยกเว้นภาษีตามความในวรรคก่อน ไม่รวมถึงบ้านอยู่เองที่ใช้เป็นที่ไว้
สินค้าหรือร้านค้าขายด้วย ” ทั้งนี้ เมื่อนานการเป็นผู้ประกอบการค้าโดยจดทะเบียน
ต่อกรมสรรพากรตามข้อ ๓ และธนาคารได้ใช้อาคารเป็นที่ประกอบธุรกิจการ
ธนาคารพาณิชย์หาประโยชน์โดยตรงจึงยอมถือได้ว่าอาคารธนาคารเข้าเป็นกรณี
ร้านค้าขายด้วย ดังนั้น อาคารธนาคารในเขตเทศบาลทั้ง ๓๕ แห่งตามท้ายบัญชี
รายนามเทศบาลท้ายพระราชบัญญัติยกเลิกการเก็บภาษีบ้านอยู่เองในเขตเทศบาลบาง
แห่ง พ.ศ. ๒๔๘๑ จึงยอมไม่ได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือน

ฉะนั้น จากเหตุผลตามข้อ ๑, ๒, ๓, และ ๔ ดังกล่าวข้างต้นอาคารของ
ธนาคารโดยทั่วไปจึงเป็น โรงเรือนที่เจ้าของไม่ได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องเสียภาษี
โรงเรือน

ข้อหารื้อ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า กรุงเทพมหานครได้ส่งเรื่องราวของนางแฉล้ม พลัดเสมา (หญิงม่าย) จะขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ โดยอ้างว่าได้อยู่กับฉันท์สามีภรรยา กับนายคิม แซ่เจี๋ย เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๔ โดยไม่เคยใช้ชื่อสกุลของสามี ต่อมาสามี ได้ถึงแก่กรรมเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๘ กรุงเทพมหานครเห็นว่าน่าจะดำเนินการให้ไม่ได้เพราะขัดกับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาเห็นว่า นางแฉล้ม พลัดเสมา ย่อมมีสิทธิที่จะยื่นคำขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ตามความประสงค์ของตนได้ ไม่ขัดกับข้อกฎหมาย มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ นั้นแต่ประการใด โดยที่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย เพื่อความถูกต้องในการแปลถ้อยคำหรือตัวบทกฎหมายดังกล่าว อันจะเป็นประโยชน์ กับผู้มีส่วนได้เสียโดยส่วนรวม อีกทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยจึงหารื้อว่า สิทธิของหญิงม่ายโดยการตายของสามีดังกล่าวต่อไปนี้จะดำเนินการให้ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

๑. หญิงนั้นจะขอกลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตน หรือ

๒. หญิงนั้นจะขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่

ทั้งนี้ เพื่อกระทรวงมหาดไทยจักได้พิจารณาวางระเบียบข้อความเข้าใจ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

คำตอบ

กรมอัยการ ตอบว่า ในการที่พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๒, ๑๓, ๑๔ กำหนดให้หญิงมีสามีใช้ชื่อสกุลของสามีก็ดี หญิงม่ายโดยการหย่าให้กลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตนก็ดี หรือหญิงม่ายโดยความตายของสามีให้ใช้ชื่อสกุลของสามีก็ดี เป็นการกำหนดรับรองสิทธิของหญิงนั้น ๆ ว่าจะมีสิทธิใช้ชื่อสกุลอย่างไร และมาตรา ๑๗ ยังได้ให้สิทธิแก่ผู้มีชื่อสกุลอยู่แล้วประสงค์จะขอตั้งชื่อสกุลใหม่ก็ได้โดยไม่จำกัดว่าเป็นชายหรือหญิง เช่นนี้ จะเห็นได้ว่าการใช้ชื่อสกุลของหญิงประเภทต่าง ๆ เป็นสิทธิของหญิงนั้น ๆ และเมื่อพึงว่าเป็นสิทธิของหญิงแล้ว ดังนั้น ในกรณีที่หญิงม่ายโดยความตายของสามี หญิงนั้นจะกลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตน หรือหญิงนั้นจะขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ก็ย่อมจะทำได้ทั้งนี้ ความเห็นของกระทรวงมหาดไทยถูกต้องแล้ว

ป้อหารือ

กรมป่าไม้แจ้งว่า เจ้าหน้าที่จับไม้ที่คนร้ายลักตัดได้ ๒ ราย ๑ รายหนึ่ง ๓๖ ท่อน อีก๑รายหนึ่ง ๓๕ ท่อน รวมเป็น ๗๑ ท่อน ได้จำ านชักลากมาไว้ริมทางเกวียน และจ้างให้ผู้ที่ชักลากนั้นเฝ้ารักษาอยู่ด้วย ต่อมามีการประมูลขายไม้จำนวนนี้ ผู้ประมูลได้ได้ชำระเงินค่าซื้อไม้เรียบร้อยแล้ว และได้ไปรับไม้จากผู้เฝ้ารักษาเองแล้วขนย้ายไปรวมหมอนไว้ริมถนน และขอให้เจ้าหน้าที่ไปตีตราขายให้ เจ้าหน้าที่ไปตรวจสอบปรากฏว่าเป็นไม้ถูกต้อง ๒๔ ท่อน และเป็นไม้ที่มีรอยตราปลอมประทับอยู่ ๔๗ ท่อน ผู้รับจ้างชักลากและเฝ้ารักษายืนยันว่า ไม้ทั้งหมดรวม ๗๑ ท่อนนี้ ตนรับมาจากเจ้าพนักงานแล้วได้มอบให้ผู้ประมูลซื้อได้ไป ได้มีการดำเนินคดีแก่ผู้รับจ้างชักลากและเฝ้ารักษา ผู้ประมูลซื้อได้ และบุคคลภายนอกอีกคนหนึ่งในข้อหาว่า สมคบกันทำลายซ่อนเร้นหรือทำให้สูญหายซึ่งไม้สักของรัฐบาล กับทำและมีไม้สักโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่ได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้วเนื่องจากหลักฐานไม่พอ และพนักงานอัยการไม่ได้สั่งเกี่ยวกับไม้ของกลางรายนี้แต่อย่างใด

กรมป่าไม้จึงขอหารือว่า ไม้จำนวน ๔๗ ท่อนที่มีรอยตราปลอมประทับอยู่^๕ กรมป่าไม้ควรจะจัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ หรือไม่ และหากกรมป่าไม้จะไม่ดำเนินการดังกล่าวแต่จะคืนราวให้แก่ผู้ประมูลซื้อได้ไปจะกระทำได้หรือไม่ หรือควรจะจัดการอย่างไร

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ถ้าปรากฏว่าไม้ 47 ท่อนนั้น เจ้าพนักงาน ได้ยึดไว้ในกรณีดำเนินคดี เจ้าพนักงานก็ย่อมยึดไว้ได้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด แต่เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่นที่มีสิทธิเรียกร้องคืนไม้นั้น แต่อย่างไรก็ดีในการซื้อขายไม้รายนี้กรรมสิทธิ์ในไม้ที่ซื้อขายได้โอนไปยัง ผู้ซื้อนับแต่เมื่อประมูลได้ ดังนั้น หากจะพิสูจน์ว่าไม้ที่ติดราปลอมเหล่านี้ ไม่ใช่ ไม้ที่ประกาศขาย ก็ตกเป็นหน้าที่ของผู้ขายจะต้องพิสูจน์ และถ้าพิสูจน์เช่นนั้นไม่ได้ หากจะเรียกไม้ที่ติดราปลอมคืนมา ก็ต้องหาไม้ชนิด และขนาด เดียวกันให้แก่ผู้ซื้อแทน

ต้นไม้บนทางหลวง

ข้อหารือ

กรมทางหลวงแผ่นดินหรือว่า มีราษฎรลักตัดฟันกิ่งไม้จำฉำในเขตทางหลวง เจ้าหน้าที่เข้าห้ามปรามก็ไม่เชื่อฟัง จึงได้มีการร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีอาญาแก่บุคคลเหล่านั้น พนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องบุคคลเหล่านั้นต่อศาล ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้อง โดยอ้างว่าจำเลยไม่มีเจตนาจะทำลายทรัพย์สินหรือทำให้เสียทรัพย์สิน จำเลยมีเจตนาเพื่อการเก็บคลั่งเท่านั้นไม่มีเจตนาจงใจที่จะทำให้ทรัพย์สินเสียหาย กรมทางหลวงแผ่นดินรู้สึกเป็นห่วงว่า ต่อไปราษฎรคงจะบุกรุกเข้ามาตัดฟันไม้ในเขตทางต่อไป เพราะถือว่าไม่มีความผิดดังเช่นในกรณีนี้ จึงขอให้กรมอัยการพิจารณาว่าจะมีทางใดตามกฎหมายบ้างที่จะป้องกันมิให้ราษฎรเข้ามาตัดฟันต้นไม้ต่าง ๆ ในเขตทางหลวงแผ่นดินต่อไปได้

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า พระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2497 มาตรา 3 บัญญัติเกี่ยวกับความหมายของคำว่า "ทางหลวง" ไว้ดังนี้ "ทางหลวง" หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์การจราจรสาธารณะทางบกนอกจากทางรถไฟ และให้หมายความถึงที่ดิน

เทศพาณิชย์ของเทศบาล

ข้อหารื้อ

เทศบาลนครหลวงแจ้งว่า ฐานะการ ๓ แห่งได้แจ้งให้เทศบาลชำระหนี้รวมเป็นเงิน ๙๒,๙๘๐,๙๘๔.๙๐ บาท โดยอ้างว่าผู้อำนวยการสำนักงานปู้ยของเทศบาลนครกรุงเทพได้ก่อกั้นในการส่งซื้อปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศจำหน่าย โดยการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต และทำสัญญาทรัพย์สินไว้กับธนาคาร ตามหนังสือมอบอำนาจของนายกเทศมนตรีคนก่อน ซึ่งมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานปู้ยของเทศบาลมีอำนาจทำนิติกรรม กับธนาคารแทนเทศบาลได้ในเรื่องการลงนามในเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งซื้อปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศ ตลอดจนนำเข้าและยินยอมให้ธนาคารหักบัญชีตาม สำนักงานปู้ยจะต้องชำระเงินเกี่ยวกับการส่งปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศ ซึ่งเทศบาล นครหลวงเห็นว่า การที่ผู้อำนวยการ สำนักงานปู้ยได้ทำสัญญาไว้กับธนาคารทั้งสามเป็นการก่อกั้นนอกเหนือระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดำเนินการบางประเภทของเทศบาล พ.ศ. ๒๕๐๙ หนังสือมอบอำนาจของนายกเทศมนตรีคนก่อนน่าจะสิ้นสุดลงเมื่อเปลี่ยนคณะเทศมนตรี การที่ผู้อำนวยการสำนักงานปู้ยได้ทำนิติกรรมขึ้น หลังจาก การปฏิเสธ การมอบอำนาจ ของนายกเทศมนตรีคนใหม่ เป็นการไม่ถูกต้อง จึงแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ กระทรวงมหาดไทยจึงให้เทศบาลหารื้อกรมอัยการว่า เทศบาลจะต้องรับผิดชอบในหนี้สินรายนี้เพียงใดหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า เทศบาลนครกรุงเทพเป็นทบวงการเมือง ตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขตแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ อันเป็นวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลตามนัยมาตรา ๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ไม่มีบทบัญญัติให้เทศบาลนครกรุงเทพ มีอำนาจหน้าที่ในการค้าบู้ยเค็มแต่อย่างใด คงมีแต่ให้เทศบาลนครมีอำนาจจัดทำกิจการเทศพาณิชย์ ได้ แต่ก็มีบทบัญญัติบังคับไว้ต่อไปในมาตรา ๖๑ ว่า "เทศพาณิชย์ของเทศบาลจะทำได้ก็แต่ โดยตราขบเป็นเทศบัญญัติ" และเมื่อปลดเทศบาลนครหลวงขแจ้งว่า สำนักงานบู้ยตงขบโดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๐๗ ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นเอกเทศมีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารกิจการอยู่ในบังคับบัญชาของนายกเทศมนตรี และมีได้ออกเทศบัญญัติให้เป็นเทศพาณิชย์ ประกอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการควบคุมและดำเนินงานของสำนักงานบู้ยให้เป็นตัวแทนจำหน่ายบู้ยอินทรีย์และ บู้ยตามสูตรต่าง ๆ และจำหน่ายบู้ยดังกล่าว กำหนดอำนาจให้ผู้อำนวยความสะดวกหรือคณะกรรมการบริหารจ่ายเงินเพื่อธุรกิจ ในทางการค้าปกติและให้จัดเสนาองบการค้ำ งบกำโรขาดทุน ฯลฯ และหัวหน้ากองธุรกิจสำนักงานบู้ย ยังขแจ้งด้วยว่า กรมสรรพากรได้เรียกเก็บภาษีการค้าจากสำนักงานบู้ยประมาณ ๓ ล้านบาทเศษ และบู้ยเค็มทสงขบจากต่างประเทศส่วนมากได้นำออกจำหน่ายให้แก่ชาวนา ทางอำเภอบ้าง สมาคมบ้าง และร้านค้าบ้าง เช่นนี้ จะเห็นได้ว่า ได้ตั้งสำนักงานบู้ยขบมาเพื่อดำเนินการค้าบู้ยโดยตรง ซึ่งเป็นการค้าจัดเป็นเทศพาณิชย์ เมื่อมีได้ออกเทศบัญญัติในการนแต่อย่างใด ย่อมถือ

ไม่ได้ว่าเศษพาณิชย์ในการค้าขายของสำนักงานบัญชี ๔ อยู่ในวัตถุประสงค์ของเทศบาลนครกรุงเทพ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครกรุงเทพไม่มีอำนาจที่จะมอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงานบัญชีของเทศบาลทำนิติกรรม กับ ธนาคารในเรื่องการลงนามในเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งข้อบัญญัติจากต่างประเทศในนามของเทศบาลนครกรุงเทพ หากมีหนังสือเกิดขึ้นจากหนังสือมอบอำนาจฉบับนี้ ก็ห้ามผลผูกพันเทศบาลนครกรุงเทพให้ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๗๖, ๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยไม่ ตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๙๕๐/๒๔๙๑ ที่ ๑๓๗๔/๒๔๙๕ และที่ ๔๑/๒๕๐๙

ที่ดินศาสนสมบัติกลาง

ข้อหารือ

กรมการศาสนาถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงหนึ่งร่วมกับเอกชน เนื่องจากมีผู้ทำพินัยกรรมยกให้เป็นสมบัติของพระศาสนา (ไม่ได้ระบุยกให้เป็นของวัดใดวัดหนึ่ง) แต่เอกชนมีกรรมสิทธิ์อยู่ ๑ ใน ๔ ของเนื้อที่ทั้งหมด เมื่อได้รับโอนมาตามพินัยกรรมแล้ว กรมการศาสนาได้นำออกให้เช่าทำนาเก็บผลประโยชน์โดยมิได้แบ่งแยกส่วนที่เป็นของเอกชนออก ต่อมาที่ดินแปลงนี้ถูกเขตชลประทานส่วนหนึ่ง และกรมชลประทานตกลงรับซื้อ กรมการศาสนากับเอกชนเจ้าของร่วมจึงแจ้งให้เจ้าพนักงานที่ดินทำการรังวัดแบ่งแยกเพื่อทราบว่าที่ดินจะอยู่ในเขตชลประทานเป็นเนื้อที่เท่าใด แต่เจ้าพนักงานที่ดินขอทราบว่า การแบ่งขายที่ดินนี้จะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติก่อนหรือไม่ หากไม่ต้องตราก็ขอให้แสดงหลักฐานการมีอำนาจจ่ายโอน

กรมการศาสนาเห็นว่า พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ บัญญัติให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่วัดที่ธรณีสงฆ์ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ ส่วนที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางหาได้มีบทบัญญัติบังคับให้โอนกรรมสิทธิ์โดยพระราชบัญญัติไม่ แต่เมื่อได้พิจารณาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔ หลักเกณฑ์ในการตีความหมายชอบที่จะต้องตีความตามเจตนารมณ์ของการบัญญัติกฎหมาย เกี่ยวกับที่ดินศาสนสมบัติกลางน่าจะต้องโอนกรรม-

สิทธิ์โดยพระราชบัญญัติ เพราะการจัดศาสนสมบัติกลางก็ดี การให้ถือว่ากรมการศาสนาเป็นเจ้าของศาสนสมบัติกลางก็ดี มีความมุ่งหมายให้เป็นทรัพย์สินของพระศาสนา ซึ่งควรจะได้รับ ความคุ้มครองเช่นเดียวกับที่วัดและที่ธรณีสงฆ์ จึงขอหารือกรมอัยการว่าความเห็นดังกล่าวข้างต้นถูกต้องหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๔ การโอนที่ดินที่จะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติก็เฉพาะที่วัดและที่ธรณีสงฆ์เท่านั้น ส่วนที่ดินแปลงที่หาซื้อที่วัดหรือที่ธรณีสงฆ์ไม่ หากแต่เป็นศาสนสมบัติกลางเพราะเป็นที่ดินที่กรมการศาสนาได้มาโดยพินัยกรรม ซึ่งมีได้ระบุให้เป็นของวัดใดวัดหนึ่ง และที่ดินอันเป็นศาสนสมบัติกลางนั้นตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔๐ ได้บัญญัติให้กรมการศาสนา มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและจัดการ และเพื่อการนี้ยังให้ถือว่ากรมการศาสนา เป็นเจ้าของศาสนสมบัตินั้นด้วย เมื่อเปรียบเทียบบทกฎหมายดังกล่าวกับพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๗ ซึ่งบัญญัติแต่เพียงให้การดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติกลางเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ก็เห็นได้ชัดยิ่งขึ้นว่า กฎหมายมุ่งประสงค์จะให้กรมการศาสนา มีอำนาจเข้าจัดการแก่ศาสนสมบัติกลางในฐานะอย่างเจ้าของทรัพย์สินนั้น กรณีเช่นนี้ย่อมไม่อาจนำเอาประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตีความให้เป็นอย่างอื่นได้ เพราะเห็นความมุ่งหมายของกฎหมายได้ชัดแจ้งอยู่แล้ว กรมอัยการจึงเห็นว่า การโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินศาสนสมบัติกลางไม่ต้องการตราเป็นพระราชบัญญัติ

ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ข้อหาเรือ

การจำยอม

เรื่อง^{๕๕}นี้จากที่กรมธนารักษ์แจ้งมาและชี้แจงเพิ่มเติมได้ความว่า ที่ดินแปลง^{๕๕}นี้ขณะเป็นเป็นที่ราชพัสดุมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๙ โดยทางมณฑลว่าปกครองเป็นที่หลวงมาแต่เดิม ได้ให้หลวงราชรุจิกรเข้าทำสวนปีละ ๖๐ บาท พระราชทานรายได้ผลประโยชน์ในการเข้าให้คุณหญิงสมรภิกำแห่งสงครามเลี้ยงชีพจนตลอดชีวิต คุณหญิงสมรภิกำถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ ได้จัดให้ราษฎรเข้าทำสวนเรื่อยมา จนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ กระทรวงการคลังอนุญาตให้กระทรวงศึกษาธิการใช้สร้างโรงเรียน ๓ โรงเรียนตลอดมาจนบัดนี้ คือ สุระนารีวิทยาลัย อนุบาลราชสีมา และการช่างสตรีราชสีมา

ที่ดินแปลง^{๕๕}นี้อยู่หน้าที่ดินของนายสมศักดิ์ เชื้อเชิญชม กับนายสมชัย เชื้อเชิญชม ซึ่งได้รับมรดกมาจากบิดามารดา ที่ของนายสมศักดิ์และนายสมชัยไม่มีทางออกถนนไปสู่ตัวเมืองนอกจากจะเดินผ่านที่ราชพัสดุแปลง^{๕๕}นี้ และได้ใช้เป็นทางเดินผ่านตลอดมาจนบัดนี้เป็นเวลา ๓๐ ปีเศษแล้ว เมื่อกระทรวงศึกษาธิการได้สร้างโรงเรียนขึ้นแล้วก็ได้ล้อมรั้วปิดทาง คงปล่อยให้เดินผ่านได้ตลอดมา จนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ จึงได้ทำรั้วขึ้น นายสมศักดิ์กับพวกไม่มีทางออกจึงปีนรั้วแล้วผ่านออกไป ทางโรงเรียนกล่าวหาว่าบุกรุก พนักงาน

สอบสวนเห็นว่ากรณีตกอยู่ในภาวะจำยอม ผู้ต้องหาไม่มีเจตนาบุกรุก

อัยการจังหวัดมีความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการจังหวัดว่า เป็นภาวะจำยอมที่จะต้องเปิดทางเดินผ่านให้ นายสมศักดิ์และนายสมชัยขอเปิดทางเข้าออกระหว่างโรงเรียนอนุบาลราชสีมาและโรงเรียนสุระนารีวิทยาลัย โดยรับจะออกค่าใช้จ่ายในการทำถนน ร้วและประตูให้ และจะยกที่ดินให้ ๑ ไร่เป็นการตอบแทน ฝ่ายจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัดและผู้แทนกรมธนารักษ์ยินยอมเห็นด้วย

ครั้นเรื่องมาถึงกระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษาได้นำเสนอที่ประชุมอธิบดีแล้ว มีมติไม่อนุญาตให้เปิดทางเดินผ่าน เพราะตามข้อเท็จจริงที่กระทรวงศึกษาธิการได้ทราบมา โรงเรียนอนุบาลมิได้ก่อให้เกิดภาวะจำยอมแก่ประการใด หากอนุญาตให้มีการแลกเปลี่ยนที่ดินและเปิดทางเดิน บริเวณโรงเรียนในย่านนั้นจะมีถนนผ่าน ความสะดวกเป็นระเบียบและไม่ตรงกับเจตนาเดิมของจังหวัด นอกจากนี้ โรงเรียนอนุบาลก็เป็นโรงเรียนสำหรับเด็กเล็กครูที่มีอยู่ประจำก็เป็นครูสตรี และโรงเรียนการช่างสตรีก็เป็นโรงเรียนสำหรับนักเรียนหญิง ไม่เหมาะสมที่จะให้มีทางเดินผ่านทั้งสิ้น (กรมอัยการได้ขอทราบข้อเท็จจริงและเหตุผลในข้อที่ว่า โรงเรียนอนุบาลมิได้ก่อให้เกิดภาวะจำยอมแก่ประการใด แต่ไม่ได้รับคำตอบ)

กรมธนารักษ์หารือว่า ตามข้อเท็จจริงจะถือได้หรือไม่ว่า ที่ดินดังกล่าวตกอยู่ในภาวะจำยอมที่จะต้องให้เจ้าของที่ดินซึ่งมีที่อยู่ข้างหลังเดินผ่าน

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ถ้าข้อเท็จจริงเป็นไปตามเอกสารที่แจ้งและส่งเพิ่มเติมไปให้พิจารณา ซึ่งได้ความว่า ที่ราชพัสดุแปลงนี้ได้ให้หลวงราชรุกิจ

เช่าทำสวน และพระราชทานรายได้ในการเช่าให้คุณหญิงสารภีกำแหงสงคราม
เลี้ยงชีพจนถึงแก่กรรมเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ จึงได้ให้ราษฎรเช่าทำสวนเรื่อยมา
จน พ.ศ. ๒๔๙๔ กระทรวงศึกษาธิการจึงขอที่ดินรายนี้ปลูกสร้างโรงเรียน ด้าน
หลังของที่ดินแปลงนี้นายสมศักดิ์กับพวกมีที่ดินได้รับมรดกจากบิดามารดา ได้
อาศัยเงินผ่านที่ราชพัสดุแปลงนี้ออกถนนไปสู่ตัวเมืองเป็นเวลา ๓๐ ปีเศษแล้ว
แม้โรงเรียนอนุบาลได้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ ก็มีได้ล้อมรั้วปิดทางที่เดิน
ผ่าน คงปล่อยให้ นายสมศักดิ์กับพวกเดินผ่านอยู่ถึง ๑๕ ปี จึงเพิ่งทำรั้วปิด
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ ทั้งนี้

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา
๑๓๘๗ และมาตรา ๑๔๐๑ อันว่าด้วยภาระจำยอมประกอบด้วยมาตรา ๑๓๘๒
แล้ว ย่อมวินิจฉัยได้ว่าที่ดินแปลงนี้ตกอยู่ในภาระจำยอม ซึ่งเจ้าของที่ดิน
จำต้องให้นายสมศักดิ์กับพวกเดินผ่านต่อไป เพราะเป็นที่ดินซึ่งเจ้าของที่ดิน
ข้างเคียงใช้เป็นทางเดินมาเป็นเวลากว่า ๑๐ ปีแล้ว ย่อมตกอยู่ในภาระจำยอม
(คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๑๑/๒๔๗๘, ๑๐๕๖/๒๔๙๖, ๑๓๑๘/๒๕๐๑)

แม้ที่ดินแปลงนี้กรมธนารักษ์จะอนุญาตให้กระทรวงศึกษาธิการ ปลูก
สร้างโรงเรียนเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๔ อันอาจมีข้อวินิจฉัยว่าที่ดินได้เปลี่ยนสภาพ
เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา
๑๓๐๔ (๓) หรือตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๔๘ / ๒๕๐๐ ก็ตาม แต่
กรมธนารักษ์หรือกระทรวงศึกษาธิการก็หาอาจทำการใด ๆ อันเป็นเหตุให้
ประโยชน์แห่งภาระจำยอมต้องลดลงไปหรือเสื่อมความสะดวกได้ไม่ (ประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๙๐) เพราะการกระทำเช่นนั้นจะกระทำได้
ก็โดยกฎหมายหรือกฎหมายรับรอง

ส่วนข้อที่กรมสามัญศึกษาได้นำเสนอที่ประชุมอธิบดี มีมติไม่อนุญาต
ให้เปิดทางเดินผ่าน เพราะตามข้อเท็จจริงที่กระทรวงศึกษาธิการได้ทราบมาว่า

โรงเรียนอนุบาลมิได้ก่อให้เกิดภาระจำยอมแต่ประการใดนั้น เจ้าหน้าที่กรม
อัยการได้ขอทราบข้อเท็จจริงและเหตุผล แต่กรมธนารักษ์ไม่อาจได้คำตอบจาก
กรมสามัญศึกษามาให้พิจารณาได้ ทั้งนี้ หากกระทรวงศึกษาธิการมีหลักฐาน
ตามที่ทราบมานั้นจริง ข้อเท็จจริงตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๔ ที่กระทรวงศึกษาธิการ
ได้ที่ดินรายนี้มาตั้งได้ความข้างต้นก็ย่อมจะเปลี่ยนแปลงไป หรือภาระจำยอม
ดังกล่าวอาจจะเปลี่ยนแปลงหรือสิ้นไปก็ได้

ข้อหารือ

กรมทางหลวงแจ้งว่า ในการประชุมของคณะกรรมการปรองคองเพื่อพิจารณาค่าทดแทนค่าเสียหายแก่เจ้าของทรัพย์สิน ที่ถูกเขตทางหลวงตามพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างทางหลวงแผ่นดิน สายธนบุรี-นครปฐม พ.ศ. ๒๕๐๕ ที่ประชุมได้ลงมติขอให้กรมทางหลวงพิจารณาเรื่องการขอกจัดระเบียบกรรมสิทธิ์ แบ่งแยกที่ดิน ตามที่ ราษฎร ผู้หนึ่งได้มีคำร้องมา เพราะเห็นเป็นปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นที่ว่า การขอกจัดระเบียบกรรมสิทธิ์ที่ได้กระทำภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกาโดยเจ้าหน้าที่ได้ปักหลักแนวสำรวจแล้ว และมีได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่เวนคืน ซึ่งอยู่ในข่ายห้ามโอนตามนัยมาตรา ๔๖ แห่ง พ.ร.บ. ทางหลวง พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น มีความหมายคลุมไปถึงที่ดินทั้งหมดตามโฉนด หรือเพียงเฉพาะส่วนที่ตั้งอยู่ในเขตรัศมี ๑๐๐ เมตรเท่านั้น

กรมทางหลวงจึงขอหารือว่า

๑. การขอกจัดระเบียบกรรมสิทธิ์ที่ดินของราษฎรผู้ร้องจะถือว่าเป็นโมฆะทั้งหมดหรือเป็นเพียงบางส่วนเฉพาะที่อยู่ในเขตระยะรัศมีหวงห้าม

๒. การจะแบ่งแยกที่ดินตามที่ผู้ร้องร้องขอจะทำได้หรือไม่เพียงใด

ข้อเท็จจริงได้ความเพิ่มเติมว่า ราษฎรผู้ร้องได้จดทะเบียนกรรมสิทธิ์ที่ดินโดยทำสัญญาซื้อขายจากเจ้าของกรรมสิทธิ์เดิม ๑ แปลง แล้วขอแบ่งแยกออกเป็น ๑๓๕ แปลง เพื่อให้เช่าซื้อ โดยขอให้กรมที่ดินออกโฉนดสำหรับที่ดินแบ่งแยกเป็นแปลง ๆ ให้ ที่ดินดังกล่าวฉบับที่ ๆ อยู่ภายในระยะ ๑๐๐ เมตร จากหลักแนวสำรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่เสีย ๑๗ แปลง ราษฎรผู้ร้องได้ยื่นคำร้องว่า เฉพาะที่ดินที่เกี่ยวข้องกับที่หวงห้าม ๑๗ แปลง นั้น ผู้ร้องยอมปฏิบัติตามที่เจ้าหน้าที่กรมทางจะกระทำในการเวนคืนทุกอย่าง ส่วนที่ดินที่เหลืออีก ๑๑๘ แปลง ซึ่งอยู่นอกเขตหวงห้ามของการสร้างทางหลวง นั้น ผู้ร้องขอดำเนินการไปตามปกติเพราะได้มีการลงทุนและมีผู้ขอเช่าซื้อที่ดินเหล่านั้นมากแล้ว

มาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ บัญญัติว่า “ในระหว่างที่ให้ใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ที่คิดว่าจะเวนคืน และเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ปักหลักแนวสำรวจแล้ว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ภายในเขตรยะ ๑๐๐ เมตร จากหลักแนวสำรวจทั้งสองข้าง จำหน่ายอสังหาริมทรัพย์นั้นโดยการขาย แลกเปลี่ยน ให้หรือโดยประการอื่น จำนองหรือให้เช่าหรือให้เช่าซื้อ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ”

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การจดทะเบียนกรรมสิทธิ์ของราษฎรผู้ร้องจะตกเป็นโมฆะแต่เฉพาะที่ดินส่วนที่อยู่ภายในเขตรยะ ๑๐๐ เมตร จากหลักแนว

สำรวจของเจ้าหน้าที่เท่านั้น การขอแบ่งแยกที่ดินนอกเขต ๑๐๐ เมตร จาก
หลักแนวสำรวจก็ชอบที่จะดำเนินการต่อไปได้

ข.ท.ร. ๒๕๐๗

(121) - (123)

ธรรมเนียมศาลทหาร ฟ้องซ้ำ พ.ร.บ.

ข้อหารือ

อัยการพิเศษประจำเขต 1 แจ้งว่า อัยการจังหวัดชัยนาทหรือว่ามีคดีหนึ่งซึ่งได้ฟ้องจำเลย 3 คนต่อศาลทหารกรุงเทพ (ศาลจังหวัดชัยนาท) ว่าร่วมกันพยายามฆ่าตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288.80.83 ศาลทหารกรุงเทพพิพากษาว่า จำเลยสองคนไม่ได้ร่วมกระทำผิด ส่วนจำเลยอีกคนหนึ่งมีความผิดเพียงฐานทำร้ายร่างกายตามมาตรา 295 ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษาได้ จึงพิพากษาให้ยกฟ้องจำเลยทั้งสาม - อัยการจังหวัดชัยนาทเห็นว่า ศาลทหารกรุงเทพจะพิพากษายกฟ้องไม่ได้ แต่ต้องมีคำสั่งให้ไปดำเนินคดียังศาลพลเรือนตามพระราชบัญญัติธรรมนูญ ศาลทหาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2496 มาตรา 3 แต่ในกรณีเช่นนี้จะอุทธรณ์ฎีกาไม่ได้ จึงหารือว่าคดีดังกล่าวจะดำเนินคดียังศาลพลเรือนได้อีกหรือไม่ และจะดำเนินคดีแก่จำเลยได้เฉพาะคนที่ศาลทหารกรุงเทพวินิจฉัย ว่ามีความผิดฐานทำร้ายร่างกายเท่านั้น หรือจะดำเนินคดีได้แก่จำเลยทั้งสามคน อัยการจังหวัดชัยนาทเห็นว่า เมื่อศาลทหารพิพากษาไม่ได้ คำพิพากษาไม่ชอบด้วยกฎหมาย อัยการก็มีสิทธิฟ้องยังศาลพลเรือนใหม่ได้ทั้งสามคน

อัยการพิเศษประจำเขต 1 เห็นชอบด้วยกับความเห็นของอัยการจังหวัดชัยนาทว่า อัยการมีสิทธิฟ้องศาลพลเรือนใหม่ได้ทั้ง 3 คน เพราะตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2496 มาตรา 3 ซึ่งบัญญัติให้ใช้แทนมาตรา 8 เดิมบัญญัติว่า " ฯลฯ คดีที่ศาลทหารมีคำสั่งหรือพิพากษาว่าศาลทหารไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา หรือมีคำสั่งว่าเป็นคดีที่เกี่ยวกับที่อยู่ในอำนาจศาลพลเรือนก็ดี ให้ดำเนินคดีดังกล่าวนั้นทางศาลพลเรือน ฯลฯ" ซึ่งน่าจะแปลว่าเมื่อศาลทหารได้พิจารณาคดีใดแล้ว เห็นว่าคดีนั้นศาลทหารไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา ก็มีคำสั่งหรือพิพากษาให้ยกฟ้องแล้วดำเนินคดีทางศาลพลเรือนอีกได้ ศาลทหารไม่มีอำนาจชี้ขาดว่าผู้หนึ่งผู้นี้ไม่ได้กระทำความผิด เพราะคดีไม่ได้อยู่ในอำนาจศาลทหารที่จะพิจารณาพิพากษาได้ และไม่ใช่ว่าเรื่องฟ้องซ้ำ จึงขอหารือมาว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 14(4) บัญญัติว่า คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารคือคดีที่ศาลทหารเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร และมาตรา 15 บัญญัติว่า คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารให้ดำเนินคดีในศาลพลเรือน เรื่องนี้เมื่อศาลทหารกรุงเทพได้พิพากษาว่าเป็นคดีที่ต้องฟ้องศาลพลเรือน ศาลนั้นจึงไม่มีอำนาจจะพิจารณาพิพากษาลงโทษ แม้ศาลทหารกรุงเทพจะพิพากษาให้ยกฟ้องก็ตาม เหตุที่ศาลทหารยกฟ้องนั้นก็โดยเห็นว่าไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาลงโทษ คดีนี้ย่อมนำไปฟ้องยังศาลพลเรือนได้ไม่เป็นการฟ้องซ้ำตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(4)

ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตสำคัญผิด เรียกเก็บค่า
ธรรมเนียมต่ำกว่าอัตรา ก็มีอำนาจเรียกเก็บส่วนที่ยังขาดให้เต็มอัตรา ตามที่
กำหนดในกฎกระทรวงฉบับใหม่ได้ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1144/2477
และ 304/2478

บุคคลสัญชาติไทย
เข้าถือสัญชาติอเมริกาโดยการแปลงชาติ

(ข้อหารือที่ ๑๔๘/๒๕๒๔)

พ.ร.บ. สัญชาติ ๒๕๐๘

คนไทยที่แปลงสัญชาติเป็นคนต่างด้าวแล้วย่อมเสียสัญชาติไทย แต่ถ้ายังไม่มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา การเสียสัญชาตินั้นยังไม่มีผลสมบูรณ์ ยังคงมีสัญชาติไทยอยู่ด้วย

ข้อหารือ

เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ขอให้พิจารณาสัญชาติของนายเสถียร หล่อศิริไพบูลย์ ซึ่งได้รับอนุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นคนอเมริกา กับเด็กชายมาร์ค หล่อศิริไพบูลย์ บุตรซึ่งเกิดในต่างประเทศ ว่าบุคคลทั้งสองจะมีสัญชาติไทยหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงต่างประเทศและกรมตำรวจ มีความเห็นแตกต่างกัน

คำแนะนำ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่นายเสถียร หล่อศิริไพบุลย์ได้รับอนุญาตจากทางราชการแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาให้แปลงสัญชาติเป็นคนสัญชาติอเมริกันนั้น ย่อมเป็นเหตุให้นายเสถียร หล่อศิริไพบุลย์ เสียสัญชาติไทย ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แต่การเสียสัญชาติไทยในลักษณะเช่นที่กล่าว มาตรา ๕ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้มีผลต่อเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ดังนั้น เมื่อไม่มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก็ยังคงมีสัญชาติไทยและกลายเป็นบุคคลสองสัญชาติซึ่งอาจจะสละสัญชาติไทยได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงเห็นว่า แม้นายเสถียร หล่อศิริไพบุลย์ จะเสียสัญชาติไทย เพราะเหตุที่ได้แปลงสัญชาติเป็นคนสัญชาติอเมริกันก็ตามการเสียสัญชาตินั้นก็ยังไม่ผลสมบูรณ์จนกว่าจะได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

บริษัทผู้รับเหมาขอค่าเสียหายจากราชการ
เพราะถูกผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์โจมตี

ข้อหาเรือ

กรมทางหลวงหรือว่า กรมทางหลวงได้ทำสัญญากับบริษัทคริสเตียนนี และนิลเสน (ไทย) จำกัด จ้างเหมาก่อสร้างทางสายหลังสวน-พัทลุง ตอน ๕ (ร่อนพิบูลย์-พัทลุง) ระยะทาง ๗๐ กิโลเมตร เริ่มทำงานวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ และสิ้นสุดสัญญาวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๒๑ ระยะเวลาก่อสร้าง ๓๐ เดือน ซึ่งบริษัท ฯ ได้ดำเนินการก่อสร้างทางตามสัญญาโดยล่าช้า ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๒๑ เวลาประมาณ ๐๓.๐๐ นาฬิกา ได้มีผู้ก่อการร้ายเข้าโจมตีแคมป์ หน่วยก่อสร้างทางของบริษัท ฯ ซึ่งตั้งอยู่ที่ตำบลควนเกย อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งทำหน้าที่คุ้มครองให้แก่บริษัท ฯ บาดเจ็บ ๘ นาย และพนักงานของบริษัท ฯ บาดเจ็บ ๓ นาย รวมทั้งทรัพย์สินของบริษัท ฯ เสียหาย บริษัท ฯ ได้เรียกร้องค่าเสียหาย เนื่องจากบริษัท ฯ ถูกผู้ก่อการร้ายเข้าโจมตีแคมป์หน่วยก่อสร้างทางของบริษัท ฯ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๒๙๓,๗๕๗.๙๖ บาท กรณีนี้บริษัทเคอลูอินเตอร์เนชันแนลคอร์ปอเรชั่น ซึ่งเป็นวิศวกรผู้ควบคุมงานได้พิจารณาแล้ว เห็นควรจ่ายให้บริษัทคริสเตียนนีและนิลเสน (ไทย) จำกัด เพียง ๑๕๐,๑๗๖ บาท ในการเรียกร้องค่าเสียหายนี้ บริษัท ฯ อ้างเงื่อนไขแห่งสัญญาข้อ ๑. ๗. ๒๔ กล่าวคือ กรณีเหตุสุดวิสัยซึ่งบริษัท ฯ จะเรียกร้อง

ให้กรมทางหลวงชดใช้ค่าเสียหายแก่บริษัทฯ ได้แก่ เหตุไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมของการสู้รบในสงคราม (ไม่ว่าจะมีการประกาศสงครามหรือไม่ก็ตาม) ซึ่งเป็นการกระทำที่บุกรุกเข้ามาของข้าศึกต่างชาติ เพื่อการจลาจลการปฏิวัติ การกบฏ ฯลฯ ซึ่งเหตุทั้งหมดในสัญญาธรรมเรียกว่า “ความเสียหายพิเศษดังกล่าว” กรณีนี้กรมทางหลวงจะต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บริษัทฯ ตามนัยแห่งสัญญาและเงื่อนไขแห่งสัญญาข้างมหาหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า กรณีที่ผู้ก่อการร้ายเข้าโจมตีแคมป์หน่วยก่อสร้างทางของบริษัทคริสเตียนนีและนิลเสน (ไทย) จำกัด มิใช่เป็นกรณีที่บริษัทฯ อาจเรียกร้องค่าเสียหายจากกรมทางหลวงได้ เพราะเหตุดังกล่าวไม่ถือว่าเป็น “ความเสียหายพิเศษดังกล่าว” ตามสัญญาข้อ ๑. ๗. ๒๔ (เอ) และเป็นกรณีที่บริษัทฯ พึงคาดหมายได้ว่าเป็นเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นเป็นปกติประจำในท้องที่ของโครงการสร้างทางสายนี้ อันบริษัทฯ อาจใช้ความระมัดระวังป้องกันได้ จึงไม่ถือว่าเป็นเหตุสุดวิสัยตามความในวรรคสุดท้ายแห่งสัญญาข้อดังกล่าวกรมทางหลวง จึงไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บริษัทคริสเตียนนีและนิลเสน (ไทย) จำกัด

บัตรประจำตัวประชาชน พ.ร.บ.

ข้อหารื้อ

กรมการปกครอง แจ้งว่า อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล ได้พบปัญหาทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสอบสวนคดีอาญา ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๐ ดังนี้

๑. ผู้ต้องหาเกิดที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ จะต้องมียบัตรประจำตัวประชาชนใน พ.ศ. ๒๕๒๐ แต่ผู้ต้องหาไม่ไปยื่นคำขอมียบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราชภายในกำหนด จึงเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๕ วรรคแรก และมาตรา ๑๔ ต่อมาผู้ต้องหาได้ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ในท้องที่อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๒๑ และได้ยื่นคำขอมียบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่อำเภอกวนกาหลง พนักงานสอบสวนอำเภอกวนกาหลงสอบสวนแล้วเห็นว่า คดีขาดอายุความ จึงเสนอสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อส่งไม่ฟ้อง แต่พนักงานอัยการเห็นว่า ตามวัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ คดีอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จึงส่งสำนวนการสอบสวนคืนให้พนักงานสอบสวนอำเภอกวนกาหลงดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

๒. ผู้ต้องหาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ตำบลควนโดน ได้ทำบัตรครั้งสุดท้ายที่อำเภอเมืองสตูล ต่อมาได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย แบ่งท้องที่อำเภอเมืองสตูลตั้งเป็นกิ่งอำเภอควนโดน ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ เป็นต้นมาโดยให้ตำบลควนโดนอยู่ในเขตปกครองของกิ่งอำเภอควนโดนด้วย หลังจากนั้นผู้ต้องหาได้ย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง และได้ไปยื่นคำขอมีบัตรต่อพนักงานเจ้าหน้าที่อำเภอควนกาหลง จึงพบว่าผู้ต้องหาไม่ขอมีบัตรใหม่ภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ โดยปล่อยให้เวลาล่วงเลยมาเป็นเวลา ๘ ปีเศษ ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๗ และมาตรา ๑๕ พนักงานสอบสวนอำเภอควนกาหลง เห็นว่าตามวัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ คดีอยู่ในอำนาจของพนักงานสอบสวนกิ่งอำเภอควนโดน จึงได้ส่งตัวผู้ต้องหาไปให้พนักงานสอบสวนกิ่งอำเภอควนโดนดำเนินการ แต่พนักงานสอบสวนกิ่งอำเภอควนโดน ไม่ดำเนินการให้ โดยอ้างว่า เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนอำเภอควนกาหลง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเปรียบเทียบและสอบสวนคดีอาญาบางประเภท พ.ศ. ๒๕๒๑ ข้อ ๓๘

กรมการปกครองพิจารณาแล้ว เห็นว่า คดีดังกล่าวพนักงานสอบสวนอำเภอควนกาหลง น่าจะเป็นพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบ มีอำนาจทำการสอบสวนคดีได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ วรรคสาม แต่เนื่องจากเรื่องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย จึงขอหารือกรมอัยการ

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า ความผิดฐานไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๕, ๑๔ ก็นับ

ความผิดฐานไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๗, ๑๕ กีด เป็นความผิดที่ติดต่อกับบุคคลผู้กระทำความผิดนั้น กรณีจึงเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำในท้องที่ต่าง ๆ ตามที่ผู้ต้องหาไปปรากฏตัวต่อเนื่องกันไป ดังนั้น ตามข้อหาหรือจึงเห็นว่า

๑. เมื่อพนักงานสอบสวนอำเภอควนกาหลง เป็น พนักงานสอบสวน แห่งท้องที่ที่จับผู้ต้องหาได้ พนักงานสอบสวนอำเภอควนกาหลงจึงเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ (๓) (ก) ชอบที่พนักงานอัยการจังหวัดสตูลจะรับสำนวนไว้พิจารณา

๒. เมื่อพนักงานสอบสวน อำเภอควนกาหลง เป็น พนักงานสอบสวน แห่งท้องที่ที่จับผู้ต้องหาได้ ก็ย่อมเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้ใน ๑. จึงไม่ชอบที่จะส่งตัวผู้ต้องหาไปให้พนักงานสอบสวนกิ่งอำเภอควนโดนสอบสวน เพราะพนักงานสอบสวนกิ่งอำเภอควนโดนมิได้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

บัตรประจำตัวประชาชน พ.ร.บ.
การทะเบียนราษฎร พ.ร.บ.

ข้อหารื้อ

กรมการปกครอง แจ้งว่า ตามที่กรมอัยการได้ตอบข้อหารื้อของจังหวัดสตูลเกี่ยวกับพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน ฯ มาตรา ๕, ๑๔ และมาตรา ๗, ๑๕ เป็นความผิดที่ติดตัวผู้กระทำผิดนั้น กรณีดังกล่าวจึงเป็นความผิดต่อเนื่องและกระทำในท้องที่ต่าง ๆ ตามที่ผู้ต้องหาไปปรากฏตัวต่อเนื่องกันไป พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่จับผู้ต้องหาได้จึงเป็นพนักงานสอบสวน ผู้รับผิดชอบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙ (๓) (ก) นั้น กรมการปกครองจึงขอหารื้อเพิ่มเติมว่า

เมื่อความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน ฯ มาตรา ๕, ๑๔ และมาตรา ๗, ๑๕ เป็นความผิดต่อเนื่องแล้ว คดีเช่นนั้นจึงจะยังเริ่มนับอายุความไม่ได้ จนกว่าผู้ต้องหาจะได้มายื่นคำร้องขอมีบัตร ฯ ตามที่กฎหมายกำหนด จะถูกต้องหรือไม่

อนึ่ง โดยที่ ความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร บางมาตรา เช่น การไม่แจ้งเกิดภายในกำหนด (มาตรา ๑๑, ๔๐) การไม่แจ้งตายภายในกำหนด (มาตรา ๑๔, ๑๕ และ ๔๐) หรือการไม่แจ้งย้ายภายในกำหนด (มาตรา ๒๔, ๔๐) เป็นต้น มีลักษณะความผิดคล้ายคลึงกับความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัว

ประชาชนดังกล่าว กล่าวคือ เป็นการกำหนดให้บุคคลต้องกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่นเดียวกัน ฉะนั้น ความผิด ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร ฯ ดังกล่าวข้างต้นจะเป็นความผิดต่อเนื่องด้วยหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๕ กิติ มาตรา ๗ กิติ เป็นความผิดฐานไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนตามที่กฎหมายนี้ได้บัญญัติไว้ ฉะนั้น ตราบไต่ที่ผู้ต้องหาฯ ยังไม่มีบัตรประจำตัว ฯ ก็ยังถือว่า ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดอยู่ตลอดเวลาดังกล่าว ความผิดของผู้ต้องหาฯ จึงเป็นความผิดที่ต่อเนื่องกัน ตามความเห็นของกรมอัยการตั้งที่ได้แจ้งกรมการปกครองไปแล้ว ดังนั้น การนับอายุความจึงจะเริ่มนับหลังจากวันที่ผู้ต้องหาได้ยุติการกระทำความผิดแล้ว กล่าวคือ เมื่อได้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย เช่น มีบัตรประจำตัว ฯ แล้ว หรือมีอายุพ้นเกณฑ์ที่กฎหมายบังคับให้ต้องมีบัตรประจำตัว ฯ แล้ว เป็นต้น

ส่วนปัญหาตามข้อหารือ เกี่ยวกับความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร ฐานไม่แจ้งการเกิด การตาย หรือการย้ายที่อยู่ ภายในกำหนดตามมาตรา ๑๑, ๑๔, ๑๕, ๒๔ และ ๔๐ นั้น เห็นว่า ความผิดดังกล่าวมีลักษณะแตกต่างกับความผิดตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชนดังกล่าวข้างต้น กล่าวคือ ความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎรนี้ เป็นการกำหนดบังคับให้เจ้าบ้านหรือผู้มีหน้าที่จะต้องแจ้ง นำความไปแจ้งการเกิด การตาย การย้ายที่อยู่ ต่อนายทะเบียนภายในกำหนดเวลาที่ได้กำหนดไว้ หากฝ่าฝืนกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด ฉะนั้น ความผิดกรณีเช่นนี้ จึงถือว่าเป็นความผิดสำเร็จที่เกิดขึ้นในวันที่พ้น

กำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ผู้มีหน้าที่แจ้งนายทะเบียนถึงการเกิด การ
ตาย การย้ายที่อยู่^๕ ความผิดดังกล่าวจึงมิใช่เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องกันตลอดไป
เช่นความผิดฐานไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน

ปัญหาการจดทะเบียนภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือเกี่ยวกับ

พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

การที่ธนาคารใช้โรงเรือนอาคารเป็นที่ตั้งสำนักงานประกอบธุรกิจการค้าประเภทเงินตรา โดยสภาพของโรงเรือนอาคารนั้นไม่มีการกินอยู่หลับนอน ไม่ใช่การ “อยู่เอง” หรือ “อยู่เฝ้ารักษา” และถือได้ว่าอาคารธนาคารเป็นร้านค้าขายด้วย จึงไม่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

ข้อหารือ

กรมการปกครองแจ้งว่า ด้วยขณะนี้ได้เกิดกรณีพิพาทระหว่างเทศบาลหรือสุขาภิบาลบางแห่งกับธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด สาขาต่าง ๆ โดยเมื่อเทศบาลหรือสุขาภิบาลได้เรียกเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ จากธนาคารแต่ธนาคาร ๆ ได้โต้แย้งว่า ธนาคารไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีหรือได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโดยอ้างว่า

๑. อาคารของธนาคารเป็นโรงเรือนได้ให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาและมีได้ใช้เป็นที่พักสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไข

๒. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๖๐/๒๕๒๐ แสดงชัดเจนว่า อาคารของนิติบุคคลที่ใช้เป็นที่ทำการหรือติดต่อธุรกิจย่อมได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนกรณีพิพาทเรื่องนี้ บางแห่งได้มีการฟ้องศาลแล้ว เทศบาลหรือสุขาภิบาลได้มีการหรือข้อกฎหมายและทางปฏิบัติมายังกรมการปกครอง และกรมการปกครองเพื่อหาทางยุติปัญหาและวางแนวทางให้ถูกต้อง จึงหารือกรมอัยการว่าอาคารของธนาคารโดยทั่วไปเป็นโรงเรือนที่เจ้าของไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีหรือได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนด้วยเหตุใดหรือไม่

คำแนะนำ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า

๑. ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ บัญญัติว่า “โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ที่เจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาและซึ่งมิได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบการอุตสาหกรรม ท่านให้ยกเว้นจากบทบัญญัติแห่งภาคนี้ ฯลฯ” นั้น ความมุ่งหมายของกฎหมายประสงค์จะยกเว้นภาษีโรงเรือน ฯ ให้แก่โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา โดยไม่ได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบการอุตสาหกรรม ฉะนั้น คำว่า “อยู่เอง” หรือ “อยู่เฝ้ารักษา” จึงหมายความว่าอยู่อาศัยคือใช้เป็นที่พักอยู่หลับนอนอย่างบุคคลธรรมดาจะพึงกระทำ โดยไม่ได้เป็นที่ประกอบการค้าหรืออุตสาหกรรม กรณีของธนาคารเป็นนิติบุคคลโดยสภาพไม่มีการกินอยู่หลับนอน ที่ตั้งธนาคารเป็นที่ประกอบธุรกิจการค้า ต้องขออนุญาต ต้องจดทะเบียนและเสียภาษีการค้า การที่ธนาคารใช้โรงเรือนเป็นที่ตั้งสำนักงานประกอบธุรกิจการค้าประเภทเงินตรา จึงไม่ใช่การ “อยู่เอง” หรือ “อยู่เฝ้ารักษา” ฉะนั้น

โรงเรียนอันเป็นที่ตั้งสำนักงานของธนาคารจึงไม่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

๒. ตามแนวคำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๑/๒๕๑๘, ที่ ๑๖๘๘/๒๕๑๘ และที่ ๓๐๔๓/๒๕๒๒ ความหมายของคำว่า “โรงเรียนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา” ซึ่งจะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียน ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓ นั้น หมายความว่าถึงโรงเรียนหรืออาคารสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของได้ใช้เป็นที่พักอาศัยอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาซึ่งเป็นการเข้าอยู่อาศัยจริง ๆ โดยไม่ได้ทำการค้าหรือหาผลประโยชน์ใด ๆ โดยตรงรวมอยู่ด้วยเท่านั้น สำหรับคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐/๒๕๒๐ ที่ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาปากเกร็ด อ้างมาจึงไม่ตรงกับ ความมุ่งหมายของกฎหมายและคำพิพากษาฎีกาดังกล่าวข้างต้น เพราะตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐/๒๕๒๐ นั้น ศาลฎีกาเพียงแต่วินิจฉัยไปตามข้อเท็จจริงที่คู่ความรับกัน ซึ่งฟังไม่ได้ว่าบริษัท ฯ ได้ใช้อาคารเพื่อหาผลประโยชน์โดยตรง บริษัท ฯ จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๐/๒๕๒๐ จึงหาได้เป็นการวินิจฉัย ข้อกฎหมายเปลี่ยนแปลงไปจากแนวที่ได้กล่าวถึงข้างต้นไม่

๓. ธนาคารได้ใช้อาคารของธนาคารประกอบธุรกิจการธนาคารพาณิชย์ หาประโยชน์โดยตรงจากการฝากเงิน ให้กู้เงิน ให้สินเชื่อ ขายตั๋วแลกเงินหรือ ตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด ซื้อมาขายเงินปรัวรรตต่างประเทศ อันถือได้ว่าเป็นผู้ประกอบการค้าตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๗๗ ประกอบด้วยบัญชีอัตราภาษีการค้าประเภท ที่ ๑๒ และธนาคารต้องจดทะเบียนการค้าต่อกรมสรรพากรตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๘๐ ฉะนั้น เมื่อธนาคารได้ใช้อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างในการประกอบการค้า ดังกล่าวแล้ว จึงย่อมถือได้ว่าเป็นการหาผลประโยชน์โดยตรง มิใช่เป็นกรณีที่เป็น อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา ธนาคารจึงไม่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียน

๔. ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติยกเลิกการเก็บภาษีบ้านอยู่เองใน
เขตเทศบาลบางแห่ง พ.ศ. ๒๔๘๑ (จำนวนเทศบาลทั้งหมดตามบัญชีมีรวม ๓๕
เทศบาล) บัญญัติไว้ว่า “ยกเลิกการเก็บภาษีบ้านอยู่เอง.....

การยกเว้นภาษีตามความในวรรคก่อน ไม่รวมถึงบ้านอยู่เองที่ใช้เป็นที่ไว้
สินค้าหรือร้านค้าขายด้วย” ทั้งนี้ เมื่อธนาคารเป็นผู้ประกอบการค้าโดยจดทะเบียน
ต่อกรมสรรพากรตามบัญชี ๓ และธนาคารได้ใช้อาคารเป็นที่ประกอบธุรกิจการ
ธนาคารพาณิชย์หาประโยชน์โดยตรงจึงย่อมถือได้ว่าอาคารธนาคารเข้าเป็นกรณี
ร้านค้าขายด้วย ดังนั้น อาคารธนาคารในเขตเทศบาลทั้ง ๓๕ แห่งตามท้ายบัญชี
รายนามเทศบาลท้ายพระราชบัญญัติยกเลิกการเก็บภาษีบ้านอยู่เองในเขตเทศบาลบาง
แห่ง พ.ศ. ๒๔๘๑ จึงย่อมไม่ได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือน

ฉะนั้น จากเหตุผลตามข้อ ๑, ๒, ๓, และ ๔ ดังกล่าวข้างต้นอาคารของ
ธนาคาร โดยทั่วไปจึงเป็นโรงเรือนที่เจ้าของไม่ได้รับยกเว้นให้ไม่ต้องเสียภาษี
โรงเรือน

ประมวลกฎหมายที่ดิน

ข้อหารือ

กรมที่ดินแจ้งว่า จังหวัดมหาสารคามหรือว่า กรณีที่จะต้องใช้อำนาจดำเนินการแก่ผู้ฝ่าฝืน มาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เกี่ยวกับที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกัน โดยสั่งการให้ผู้ฝ่าฝืนออกไปจากที่ดินหรือผ่อนผันให้อยู่อาศัยหรือใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราวตามระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๓ ว่าควรจะเป็นอำนาจของผู้ใด ซึ่งกรมที่ดินได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นอำนาจของนายอำเภอผู้ดูแลตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ แต่อัยการจังหวัดมหาสารคามเห็นว่า เป็นอำนาจของอธิบดีกรมที่ดิน หรือผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพราะผู้มีตำแหน่งดังกล่าวนี้เท่านั้นที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ฉะนั้น เพื่อให้การปฏิบัติได้เป็นไปโดยถูกต้อง กรมที่ดินจึงหารือกรมอัยการว่า กรณีดังกล่าวควรจะเป็นอำนาจของผู้ใด

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า คำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศ

ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ข้อ ๑๑ นั้น ย่อมหมายถึง
เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายที่ดิน และพนักงานอื่น ซึ่ง
รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย แต่งตั้งให้ ปฏิบัติการตาม ประมวลกฎหมาย ที่ดิน
ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น อำนาจในการสั่งการ
ให้ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินออกไปจากที่ดิน หรือผ่อนผันให้อยู่
อาศัย หรือใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราว ตามระเบียบของคณะกรรมการจัดที่ดิน
แห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๓ จึงเป็นอำนาจ
ของอธิบดีกรมที่ดิน ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประมวล
กฎหมายที่ดิน (คำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๓๖๐/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๑๕
เรื่องแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามความในมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน)
หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหาได้เป็นอำนาจของ นายอำเภอตามพระราชบัญญัติลักษณะ
ปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒ อีกต่อไปไม่ เพราะประมวลกฎหมายที่ดิน
ได้บัญญัติพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

ข้อหารื้อ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า เด็กซึ่งเกิดจากหญิงไทยกับสามีสัญชาติอเมริกัน ซึ่งเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยชั่วคราว โดยมีได้จดทะเบียนกันตามกฎหมายแล้วไม่ได้สัญชาติอเมริกันและไม่ได้สัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ นั้น ควรจะเขียนในช่องสัญชาติของเด็กว่าอย่างไร

นอกจากนั้นกระทรวงมหาดไทย มีปัญหาเกี่ยวกับประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ดังนี้ คือ

๑. คำว่าบิดา มารดา ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวหมายถึง บิดา มารดา ที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ประการใด

๒. ในกรณีบิดาเป็นคนไทย กับมารดาเป็น คนต่างด้าว ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขข้อ ๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ดังกล่าว โดย

๒.๑ จดทะเบียนสมรสโดยถูกต้องตามกฎหมาย

๒.๒ ไม่ได้จดทะเบียนสมรสโดยถูกต้องตามกฎหมาย

เช่นนี้ บุตรที่เกิดมาจะได้สัญชาติไทยหรือไม่

๓. กรณีบิดา มารดาเป็น คนต่างด้าว เข้ามาในราชอาณาจักรไทย แล้วเกิดบุตรในราชอาณาจักรไทยก่อนที่จะได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว บุตรที่เกิดมาจะได้สัญชาติไทยหรือไม่

๔. ในกรณีที่ให้ถอนสัญชาติไทย ของบุคคลที่เข้าเงื่อนไขถูกถอนสัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ดังกล่าว เมื่อถอนสัญชาติแล้วจะลงสัญชาติของบุคคลนั้นว่าอย่างไร

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า

๑. กรณีหญิงไทยอยู่กินกับสามีสัญชาติอเมริกัน ซึ่งมาอยู่ในราชอาณาจักรไทยชั่วคราว และไม่ได้จดทะเบียนสมรสตามกฎหมาย แล้วเกิดบุตรในประเทศไทย เด็กที่เกิดมาทางสุล่ออเมริกันแจ่งว่า ไม่ได้สัญชาติอเมริกัน และตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ เด็กนั้นก็ไม่ได้สัญชาติไทย กรณีเช่นนี้เห็นควรเขียนในช่องสัญชาติเด็กดังนี้

ก. ถ้าเกิดก่อนประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ใช้บังคับ ควรใช้คำว่า “ถูกถอนสัญชาติไทย” เพราะเด็กได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แล้ว แต่ถูกถอนโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗

ข. ถ้าเกิดหลังประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ใช้บังคับ ควรใช้คำว่า “ไม่ได้สัญชาติไทย” เพราะเด็กนั้นมิได้ถูกถอนสัญชาติไทย แต่ไม่ได้สัญชาติไทยเลยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗

๒. คำว่า บิดา ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ หมายถึงบิดาตามข้อเท็จจริง ส่วนมารดานั้น บุตรเกิดจากหญิงใด ย่อมเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของหญิงนั้นเสมอ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๔๖ (มาตรา ๑๕๒๕ เดิม)

๓. กรณีบิดาเป็นคนไทย จดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมายกับมารดาต่างต่าง แต่มารดาเป็นบุคคลตามข้อ ๑ (๑) หรือ ๑ (๒) หรือ ๑ (๓) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ บุตรที่เกิดมาได้สัญชาติไทย ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ และไม่ถูกถอนสัญชาติไทย หรือต้องห้ามไม่ได้สัญชาติไทย เพราะบุตรที่เกิดในราชอาณาจักรจะถูกถอนสัญชาติไทย หรือ

ต้องห้ามไม่ได้สัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ก็ต่อเมื่อบิดา
เป็นคนต่างด้าว หรือมารดาเป็นคนต่างด้าว แต่ “ไม่ปรากฏบิดาที่ขอด้วยกฎหมาย”

หากไม่จดทะเบียนสมรสตามกฎหมาย บุตรจะได้สัญชาติไทยหรือไม่ นั้น
กฎหมายมิได้ถือเอาการจดทะเบียนสมรสเป็นหลัก แต่ถือเอาการมีบิดาที่ขอด้วย
กฎหมายหรือไม่เป็นหลัก ซึ่งบิดาอาจไม่ได้จดทะเบียนสมรส แต่ได้จดทะเบียน
เด็กเป็นบุตรก่อนประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ใช้บังคับ บุตรนั้นก็ปรากฏ
บิดาที่ขอด้วยกฎหมาย เมื่อบิดาเป็นคนไทย บุตรก็ได้สัญชาติไทย

แต่ถ้าจดทะเบียนเด็กเป็นบุตรภายหลังวันใช้บังคับประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๓๓๗ เด็กนั้นย่อมถูกถอนสัญชาติไทย หรือไม่ได้สัญชาติไทยโดยประกาศ
ของคณะปฏิวัติตั้งกล่าวไปตั้งแต่วันใช้บังคับแล้ว เพราะการจดทะเบียนเด็กเป็นบุตร
มีผลให้เด็กนั้นเป็นบุตรขอด้วยกฎหมายนับแต่วันจดทะเบียนตามประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๗ (๒) (มาตรา ๑๕๓๐ (๒) เดิม)

๔. กรณีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว เข้ามาในราชอาณาจักรไทย และ
บุตรเกิดในประเทศไทยก่อนที่บิดามารดาจะได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว บุตร
จะได้สัญชาติไทยหรือไม่นั้น ถ้าบุตรเกิดก่อนใช้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗
ก็จะได้สัญชาติไทย ตามมาตรา ๗(๓) แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘
และหากเมื่อประกาศของคณะปฏิวัติใช้บังคับแล้ว ถ้าบิดามารดายังมีใบสำคัญ
ถิ่นที่อยู่ บุตรจะถูกถอนสัญชาติไทยโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ถ้า
หากบิดาได้ใบสำคัญถิ่นที่อยู่แล้วบุตรก็ไม่ถูกถอนสัญชาติไทย หากบุตรเกิดหลัง
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ก็ดูว่าขณะที่บุตรเกิด บิดา มารดาได้ใบสำคัญ
ถิ่นที่อยู่แล้วหรือไม่ หากยังไม่ได้ ก็ไม่ได้สัญชาติไทย

๕. ได้วินิจฉัยไว้แล้วในข้อ ๑

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับเรื่องภาษีโรงเรือน

ข้อหารือ

รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยได้ขอให้ กรมอัยการ พิจารณาข้อหารือ
ของกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับปัญหาตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.
๒๔๗๕ ดังต่อไปนี้ คือ

๑. เมื่อผู้รับประเมินได้กรอกรายการยื่นไว้ และต่อมาได้ชำระค่าภาษีไป
แล้ว ภายหลังปรากฏว่ารายการที่ยื่นไว้ไม่ตรงตามข้อเท็จจริง พนักงานเจ้าหน้าที่จะ
ประเมินค่าภาษีใหม่อีกครั้งหนึ่ง โดยคำนวณจากค่ารายปี จะกระทำได้หรือไม่ และ
๒. เมื่อประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕
จัดตั้งกรุงเทพมหานคร โดยรวบรวมนครหลวงกรุงเทพธนบุรี องค์การบริหารนคร-
หลวงกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครหลวง และสุขาภิบาลต่าง ๆ ในเขต นครหลวง
กรุงเทพธนบุรีเข้าด้วยกันแล้ว จะมีผลให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจเรียกเก็บภาษี
โรงเรือนย้อนหลังแก่โรงเรือนรายที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลเดิมจาก พ.ศ. ๒๕๑๕ ลง
ไปได้หรือไม่ นั้น

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า

๑. ในการดำเนินการจัดเก็บภาษีโรงเรือนนั้น พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้กำหนดวิธีดำเนินการประเมินและจัดเก็บภาษีไว้ โดยให้ผู้รับประเมินผู้มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไปปรับแบบพิมพ์ตามกำหนดเวลาในประกาศของพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๑๙) ผู้รับประเมินกรอกรายการตามแบบพิมพ์และนำไปยื่นตามกำหนด (มาตรา ๒๐) พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพิจารณารายการตามแบบพิมพ์และตรวจตราทรัพย์สินทำการไต่สวน (มาตรา ๒๑, ๒๒, ๒๓) เมื่อได้สวนรายการเสร็จแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดค่ารายปีแห่งทรัพย์สินและค่าภาษีที่จะต้องเสียแล้วแจ้งไปยังพนักงานเก็บเงิน เพื่อให้แจ้งผู้รับประเมินทราบ (มาตรา ๒๔) หากผู้รับประเมินไม่พอใจก็อาจอุทธรณ์ได้ (มาตรา ๒๕) เมื่อยื่นอุทธรณ์แล้วไม่ยอมตอบคำถาม ไม่นำพยานมาให้สอบสวน ก็หมดสิทธิที่จะขอให้ประเมินใหม่และจำนวนเงินซึ่งประเมินไว้เป็นจำนวนเด็ดขาด (มาตรา ๒๙) หากผู้รับประเมินไม่พอใจคำชี้ขาดอุทธรณ์ก็ให้นำคดีไปสู่ศาล (มาตรา ๓๑) ซึ่งตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว มิได้มีบทบัญญัติให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ให้มีอำนาจทำการประเมิน กำหนดค่ารายปีแห่งทรัพย์สินหรือค่าภาษีที่จะต้องเสียใหม่ได้อีกเลย และยังให้ถือว่าจำนวนเงินที่ประเมินไว้เป็นจำนวนเด็ดขาด ซึ่งแตกต่างจากภาษีที่เรียกเก็บตามประมวลรัษฎากร โดยประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๙, ๒๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๒, ๑๓ ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจเรียกผู้ยื่นรายการมาไต่สวน หากเห็นว่ายื่นรายการไว้ไม่ถูกต้องภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่ได้อ่านรายการไว้แล้ว และเจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจเรียกจำนวนเงินที่ประเมินหรือที่ได้อ่านรายการ

ไว้เต็มโดยอาศัยพยานหลักฐานที่ปรากฏ และแจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระอีกไปยังผู้
ต้องเสียภาษีอากร แต่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ทำให้
บัญญัติไว้เช่นประมวลรัษฎากรไม่ ดังนั้นเมื่อผู้รับประเมินได้กรอรายการตามแบบ
พิมพ์ยื่นไว้ และต่อมาได้ชำระค่าภาษีไปตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประเมินและ
กำหนดไว้ไปเรียบร้อยแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จึงหาไม่อำนาจที่จะประเมินค่าภาษี
ใหม่อีกครั้งหนึ่งไม่

๒. ก่อนที่จะมีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม
๒๕๑๕ ผู้รับประเมินที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่อยู่ในเขตสุขาภิบาล มีหน้าที่ต้อง
เสียภาษีโรงเรือนให้แก่สุขาภิบาล ตามพระราชบัญญัติรายได้สุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๙๘
มาตรา ๔ พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.
๒๔๗๕ ในเขตสุขาภิบาล พ.ศ. ๒๔๙๙ เมื่อผู้รับประเมินไม่เคยยื่นรายการ
เพื่อเสียภาษีโรงเรือนทั้ง ๆ ที่มีหน้าที่ต้องยื่น สุขาภิบาลก็ยังมีอำนาจหรือสิทธิที่จะ
เรียกเก็บภาษีโรงเรือนนั้นได้ ต่อมาเมื่อประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๕ ให้
รวมเขตสุขาภิบาลเป็น กรุงเทพมหานคร และ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับดังกล่าว
ข้อ ๒๕ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ งบประมาณของนครหลวง
กรุงเทพธนบุรี องค์การบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครหลวง สุขา-
ภิบาลต่าง ๆ ในเขตนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ไปเป็นของกรุงเทพมหานคร และ
ข้อ ๒๙ ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับใดที่อ้างถึงสุขาภิบาล ให้
ถือว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้น อ้างถึงกรุงเทพ
มหานครเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เช่นนี้ สิทธิของ
สุขาภิบาลที่จะเรียกเก็บภาษีโรงเรือนจากผู้มีหน้าที่ต้องเสีย จึงย่อมโอนมาเป็นของ
กรุงเทพมหานครที่จะเรียกเก็บได้ภายในกำหนดอายุความ

เปลี่ยนแปลงเขตอำเภอ

ข้อหารือ

อัยการพิเศษประจำเขต 5 แจ้งว่า อัยการจังหวัดแม่ฮ่องสอนหารือเรื่องเขตอำนาจศาลว่า กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศตั้ง กิ่งอำเภอแม่ลาน้อย โดยให้โอนตำบลแม่ลาหลวงซึ่งอยู่ในเขตอำเภอขุนยวมไปขึ้นอยู่ในเขตกิ่งอำเภอแม่ลาน้อย ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอแม่สะเรียงด้วย มีปัญหาว่า คดีอาญาซึ่งเกิดขึ้นในตำบลแม่ลาหลวงหลังจากประกาศตั้งกิ่งอำเภอแม่ลาน้อยจะอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดแม่สะเรียงโดยผลแห่งการประกาศตั้งกิ่งอำเภอแม่ลาน้อย หรือจะยังคงอยู่ในเขตอำนาจศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอนตามเดิม

อัยการพิเศษประจำเขต 5 ได้แนะนำอัยการจังหวัดแม่ฮ่องสอนไปว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไม่มีอำนาจประกาศเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอ ฉะนั้นตำบลแม่ลาหลวงจึงยังคงอยู่ในเขตอำเภอขุนยวมตามเดิมอัยการจังหวัดแม่ฮ่องสอนควรรับคดีอาญาไว้สังกัดและฟ้องต่อศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอนตามเดิม

อัยการพิเศษประจำเขต 5 ขอหารือว่า คำแนะนำนั้นถูกต้องหรือไม่ และแสดงความคิดเห็นต่อไปว่า แม้จะได้ตราพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอทั้งสองแล้ว กระทรวงมหาดไทยก็ยังคงประกาศให้ ตำบลแม่ลาหลวงขึ้นอยู่ในเขตกิ่งอำเภอแม่ลาน้อยซ้ำอีก จึงจะเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า โดยเหตุที่กระทรวงมหาดไทยไม่มีอำนาจออกคำสั่งเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอ การเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอ จะกระทำได้อีกก็โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2495 มาตรา 39 ดังนั้น ประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ให้โอนตำบลแม่ลาหลวงซึ่งอยู่ในเขตอำเภอบუნยวม ไปอยู่ในเขตกิ่งอำเภอมะลาน้อยอำเภอแม่สะเรียง จึงเป็นการไม่ชอบ ตำบลแม่ลาหลวงยังคงตั้งขึ้นอยู่กับ อำเภอบუნยวมซึ่งอยู่ในอำนาจศาลจังหวัดแม่ฮ่องสอน ความเห็นของอัยการพิเศษประจำเขต 5 ถูกต้องแล้ว ขณะนี้กระทรวงมหาดไทย ได้ร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอทั้งสองเสร็จแล้ว กำลังจะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตราออกใช้บังคับต่อไป

ส่วนความเห็นของอัยการพิเศษประจำเขต 5 ที่ว่าเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้โอนตำบลแม่ลาหลวงไปขึ้นอำเภอแม่สะเรียงแล้วกระทรวงมหาดไทยต้องประกาศให้ตำบลแม่ลาหลวงขึ้นต่อกิ่งอำเภอมะลาน้อยซ้ำอีกนั้น กรมอัยการเห็นว่าเป็นการถูกต้อง เว้นแต่ในพระราชกฤษฎีกาที่จะตราขึ้นนั้นมีว่าให้โอนตำบลแม่ลาหลวงไปขึ้นกับกิ่งอำเภอมะลาน้อย อำเภอแม่สะเรียงเป็นการระบุให้ไปขึ้นกับกิ่งอำเภออยู่แล้ว ก็ไม่ต้องประกาศซ้ำอีก

ประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องกำหนดเวลาทำงานฯ

ข้อหาเรือ

การทำเรือแห่งประเทศไทยแจ้งว่า เมื่อ พ.ศ.2501 ได้รับสมัคร นายอุทัย โรจนประดิษฐ์ เป็นลูกจ้างชั่วคราวทำงานเป็นยามดูแลรักษาแผนก แรงงาน กองการยกขนสินค้า ในขั้นแรกการจ้างลูกจ้างชั่วคราวนี้ วันใดมีงาน ก็จ้าง วันใดไม่มีงานก็ไม่จ้าง ต่อมางานขนถ่ายสินค้ามากขึ้น นายอุทัยจึงได้ ปฏิบัติงานติดต่อกันเกิน 120 วัน และได้รับอัตราค่าจ้างครั้งสุดท้ายค่าแรงงาน วันละ 20 บาท ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2509 การทำเรือ ฯ ได้มีคำสั่งเลิกจ้างเพราะ อายุครบ 60 ปี โดยอนุโลมตาม พรบ. กำหนดเกษียณอายุผู้ทำงานในองค์ การของรัฐ พ.ศ.2508 เนื่องจากข้อบังคับว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์พนักงาน และคนงานของการทำเรือ ฯ พ.ศ.2497 ออกตามความในมาตรา 42 แห่ง พรบ. การทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 มิได้กำหนดให้จ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้างชั่วคราวประเภทนี้ การทำเรือฯ จึงมิได้จ่ายเงินทดแทนในการ สั่งเลิกจ้างนายอุทัย ต่อมานายอุทัยได้ร้องเรียนไปยังนายกรัฐมนตรี และกรม แรงงาน ขอให้การทำเรือ ฯ จ่ายเงินทดแทนในกรณีเลิกจ้าง ซึ่งกรมแรงงาน แจ้งให้ทราบว่า การเลิกจ้างที่ไม่ต้องจ่ายเงินชดเชยโดยถือว่าเป็นลูกจ้างที่มี กำหนดเวลาจ้างแน่นอน ต้องเป็นกรณีที่ลูกจ้างได้ทราบระเบียบ หลักเกณฑ์ การจ้างในวันทำสัญญาจ้าง ถ้าเป็นกรณีตามที่นาย

อุทัยร้องเรียน การทำเรือ ฯ จะต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดเวลาทำงาน ฯ ข้อ ๒๗ กล่าวคือ ต้องจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่ นายอุทัยเท่ากับค่าจ้างครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

การทำเรือ ฯ จึงขอหารือว่า จะต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดเวลาทำงาน ฯ ข้อ ๒๗ โดยต้องจ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ นายอุทัยเป็นเวลา ๓๐ วัน หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การทำเรือ ฯ เป็นรัฐวิสาหกิจตาม พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔ และดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการทำเรือ จึงอยู่ในความหมายของงานอุตสาหกรรม ตามข้อ ๓ แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องกำหนดเวลาทำงาน วันหยุดงานของลูกจ้าง การใช้แรงงานหญิงและเด็ก การจ่ายค่าจ้าง และการจัดให้มีสวัสดิการเพื่อสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๐๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๗ ดังนั้นการทำให้เรือในฐานะนายจ้างจึงตกอยู่ในบังคับที่จะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดต่าง ๆ ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว เมื่อนายอุทัยเป็นลูกจ้างชั่วคราวของการทำเรือ ฯ ได้ปฏิบัติงานติดต่อกันมาเกิน ๑๒๐ วัน จึงต้องถือว่าเป็นลูกจ้างประจำตามประกาศกระทรวงมหาดไทยข้อ ๓ ที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว และเมื่อนายอุทัยได้ปฏิบัติงานติดต่อกันมาเป็นเวลา ๘ ปี จนอายุครบ ๖๐ ปี จึงได้เลิกจ้าง เช่นนี้ กรมอัยการเห็นว่า การทำเรือ ฯ มีหน้าที่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้นายอุทัยเท่ากับค่าจ้างไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยคำนวณตามค่าจ้าง

อัตราสุดท้าย ตามข้อ 27 แห่งประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องกำหนดเวลา
ทำงาน ฯ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ.
2507) ดังกล่าวข้างต้น

ประมวลรัษฎากร

ข้อหาเรือ

สำนักงาน ก.ต.ภ. แจ้งว่า ได้ตรวจสอบเอกสารสมุดบัญชีของ บริษัทโตโยต้ามอเตอร์เซลส์ จำกัด พบหลักฐานรายจ่ายประเภทเงิน ยักยอก ซึ่งเป็นเงินของบริษัทซึ่งถูกพนักงานของบริษัทยักยอกไป คิดเป็นรายจ่ายประเภทหนี้สูญในการคำนวณกำไรสุทธิ เจ้าหน้าที่ของ ก.ต.ภ. เห็นว่ารายจ่ายประเภทนี้ไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ(9) เพราะมีใช้หนี้ซึ่งเกิดจากกิจการหรือเนื่องจากกิจการของบริษัท จึงควรคำนวณกำไรสุทธิเสียใหม่ทำให้บริษัทต้องรับผิดชอบชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลเพิ่มขึ้น

สำนักงาน ก.ต.ภ. ได้ส่งเรื่องให้กรมสรรพากรประเมินเรียกเก็บ กรมสรรพากรได้แจ้งข้อขัดข้องและชี้แจงว่า รายการจ่ายประเภทเงินยักยอกนี้ บริษัทนำมาหักเป็นรายจ่ายในประเภทหนี้สูญ จึงทำให้เกิดข้อสงสัยขึ้นได้ ที่ ถูกแล้ว บริษัทควรขอหักเป็นรายจ่ายในประเภทเงินที่บริษัทถูกยักยอกเอาไป ซึ่งย่อมจะนำมาคำนวณกำไรสุทธิได้ไม่ขัดต่อประมวลรัษฎากรแต่อย่างใด

สำนักงาน ก.ต.ภ. ยังขังใจในเหตุผลของกรมสรรพากรดังกล่าว เพราะการหักค่าใช้จ่ายประเภทเงินยักยอกนี้ จะพิจารณาแต่เพียงไม่ เป็นข้อห้ามตามมาตรา 65 ทวิ หรือตามมาตรา 65 ดรี แต่ประการเดียวแล้ว สรุปเป็นข้อสันนิษฐานมาถึงกรณีเช่นนี้ด้วยหาได้ไม่ เพราะหากเป็นเช่นนั้น แล้วการจัดเก็บภาษีอากรประเภทนี้มีช่องทางรั่วไหลให้บริษัทแอบอ้างได้มากควร

พิจารณาประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ซึ่งย่อหมายถึงรายจ่ายเฉพาะกรณีที่เป็น
กิจการหรือเนื่องจากกิจการ ซึ่งกระทำในหน้าที่หรือวัตถุประสงค์ ของบริษัท
เท่านั้น ทั้งนี้ย่อมพิจารณาได้จากขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งบริษัท
มาประกอบ และไม่น่าจะเป็นไปได้ที่บริษัทจะพึงถือได้ว่าการที่พนักงานของ
บริษัทยกยอกเงินของบริษัทไปนั้น เป็นวัตถุประสงค์ประการหนึ่งในการจัดตั้ง
หรือธุรกิจของบริษัท นอกจากนี้แม้จะถือว่าเงินที่พนักงานของบริษัทยกยอกไป
นี้เป็นรายจ่าย ก็ควรถือว่าเป็นรายการที่ต้องห้ามตามมาตรา 65 ตรี(13)แห่ง
ประมวลรัษฎากร เพราะเป็นรายการจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายเพื่อหากำไรหรือเพื่อ
กิจการโดยเฉพาะ จึงขอหารือเพื่อถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การที่เงินรายได้ของบริษัทถูกยกยอกไปนั้นจะ
ถือเป็นกรณีที่น่ามาคำนวณเป็นขาดทุนสุทธิตามมาตรา 65 ทวิไม่ได้ เพราะ
กรณีไม่เข้าข้อหนึ่งข้อใดที่อนุญาตไว้ในมาตรานี้ และกรณีที่เงินถูกยกยอกไป
ก็มิใช่เป็นรายจ่ายเพื่อกิจการโดยเฉพาะตามความหมายในมาตรา 65 ตรี(13)
เพราะฉะนั้นจึงจะอ้างและถือเอาว่าเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิก็ไม่ได้
ดูจกัน

ป่าไม้ พ.ร.บ.

ข้อหารื้อ

กรมป่าไม้แจ้งว่า ทางราชการได้ตราพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ.2505 ขึ้น และระบุให้ใช้บังคับเมื่อพ้น 90 วัน นับแต่วันที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังไม่มีผลใช้บังคับ ได้มีเจ้าหน้าที่ป่าไม้บางจังหวัดหรือมาว่า มีผู้ตัดฟันไม้นอกประเภทหวงห้ามบางชนิด ที่จะเป็นไม้ในประเภทหวงห้าม เมื่อพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลใช้บังคับ บางรายก็ได้มาแจ้งความต่อ เจ้าพนักงานขอให้ออกไปตรวจสอบรับรองว่าเป็นไม้ที่ตัดฟันไว้ก่อนพระราชกฤษฎีกาใช้บังคับ บางรายก็มีได้มาแจ้งเช่นนั้น จะควรปฏิบัติเช่นใด

กรมป่าไม้มีความเห็นว่า ไม้ที่มีใช้ไม้หวงห้ามนั้นอยู่นอกควบคุมแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจที่จะปฏิบัติการใด ๆ ที่จะให้เป็นการรับรองว่าไม้ที่ตัดฟันไว้นั้นเป็น ไม้นอกประเภทหวงห้าม เว้นแต่เมื่อผู้นำไม้นั้นเคลื่อนที่ผ่านด่านป่าไม้ด่านแรก จะต้องให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบและออกใบเบิกทางให้ตามความในมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 ไม้ในกรณีนี้ก็เช่นกัน กรมป่าไม้เห็นว่าเมื่อไม้นั้นยังไม่เป็นไม้หวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ.2505 ผู้ทำจะจัดการอย่างไรกับไม้นั้นก็ควรเป็นเรื่องของผู้ทำไม้เอง ต่อเมื่อพระราช

กฤษฎีกาดังกล่าวไว้บังคับ จึงจะถือว่าผู้ทำหรือนำไม้เคลื่อนที่หรือ ผู้ครอบครองหรือผู้ทำการแปรรูปไม้ นั้นเป็นผู้ทำ นำเคลื่อนที่ครอบครอง หรือทำการแปรรูปไม้หวงห้าม ซึ่งจะต้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย หากผู้ทำนำเคลื่อนที่ ครอบครองหรือทำการแปรรูปไม้จะอ้างว่าเป็นไม้ที่ทำ นำเคลื่อนที่ ครบ ครองหรือทำการแปรรูปไม้ก่อนพระราชกฤษฎีกานั้นไว้บังคับ ผู้นั้นต้องเป็นฝ่ายพิสูจน์ ผู้พิสูจน์ไม่ได้ก็ต้องถูกดำเนินคดี และหากการดำเนินคดี จะไม่เป็นผล เป็นต้นว่าไม่มีหลักฐานพอฟ้องหรือศาลสั่งให้คืนไม้ นั้นเจ้าหน้าที่ จะต้องเรียกเก็บค่าภาคหลวงหรือค่าภาคหลวง และค่าบำรุงป่าไว้เป็นผลประโยชน์ของแผ่นดิน แล้วจึงจะคืนและปล่อยไม้ นั้นไป จึงขอหารือว่าความเห็นดังกล่าวข้างต้นถูกต้องหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2503 มาตรา 5 บัญญัติว่า "ไม้สักและไม้อย่างทั่วไปในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะขึ้นอยู่ที่ใด เป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไม้อื่นในป่าจะให้ เป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา" หมายความว่า ไม้สักไม้อย่างไม่ว่าจะขึ้นอยู่ในป่าหรือไม่ใช่ในป่า เป็นไม้หวงห้ามโดยกฎหมายบัญญัติไว้เป็นเด็ดขาด ส่วนไม้อื่น ๆ ที่ขึ้นอยู่ในป่า ถ้าจะให้ เป็นไม้หวงห้ามเมื่อใด ต้องออกเป็นพระราชกฤษฎีกา

เมื่อการตีความตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นดังนี้ ไม้บางชนิด ซึ่งแต่ก่อนไม่เป็นไม้หวงห้าม แต่จะกลายเป็นไม้หวงห้ามขึ้น เมื่อใช้บังคับ พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ.2505 เห็นว่าหมายเฉพาะถึงไม้ ที่ยังขึ้นอยู่ในป่าในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเท่านั้น ไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่าแต่ได้ถูกตัดลงก่อนวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ย่อมสิ้นสภาพ ความเป็นไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่าเสียแล้ว พระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงหาบังคับไปถึงไม้ โดยเหตุนี้ไม้นั้นจึงยังคงเป็นไม้นอกประเภทหวงห้ามอยู่ตามเดิม และ ผลแห่งการเป็นไม้นอกประเภทหวงห้ามนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะไปตรวจสอบรับรองว่าเป็นไม้ที่ทำก่อนวันใช้บังคับ พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ.2505 และผู้ทำหรือนำเคลื่อนที่หรือ ครอบครองหรือทำการแปรรูปซึ่งไม้นี้ก็หาจำต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ป่าไม้อย่างเช่นไม้หวงห้ามไม้

การพิสูจน์ว่าไม้ใดเป็นไม้หวงห้ามหรือไม่ย่อมตกเป็นหน้าที่ของผู้ กล่าวหา ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเป็นไม้หวงห้ามแล้ว ผู้ที่มีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวง ห้ามอันยังมีได้แปรรูปก็ต้องพิสูจน์ว่าได้ไม้นั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมายผู้นั้น จึงจะไม่มีผิด (พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 69 ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 มาตรา 12)

ส่วนการจะเรียกเก็บค่าภาคหลวงหรือค่าภาคหลวง และค่าบำรุง ป่าสำหรับไม้ที่เจ้าหน้าที่ยึดไว้ก็นับยกขึ้นอยู่กับประเภทของไม้ ถ้าไม้นั้นเป็น ไม้้นอกประเภทหวงห้ามแล้ว การจะยึดไม้เพื่อให้เขาเสียค่าภาคหลวงหรือค่า ภาคหลวงและค่าบำรุงป่าย่อมเป็นการมิชอบ เพราะไม้นี้ไม่ต้องเสียค่าภาค หลวงหรือค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่าแต่อย่างใด(พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.

2484 มาตรา 9,58 พระราชบัญญัติป่าไม้(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2494 มาตรา
15 พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 มาตรา 6) ดังนั้น
เจ้าหน้าที่ต้องคืนไม้ให้แก่เขาไป

ผู้ถือประทานบัตรเหมืองแร่ไม่ยอมชำระภาษีบำรุงท้องที่

ข้อหาเรือ

กรมการปกครองแจ้งว่า จังหวัดชุมพรหรือว่า ผู้ถือประทานบัตรเหมืองแร่ไม่ยอมชำระภาษีบำรุงท้องที่ โดยอ้างว่า ผู้ถือประทานบัตรเหมืองแร่เป็นผู้เช่าที่ดินจากกรมทรัพยากรธรณี ไม่เป็นเจ้าของที่ดิน ตามมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ และอ้างคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๒๔—๑๗๒๙/๒๕๑๓ ซึ่งพิพากษาว่า ผู้ได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ผูกขาดทำไม้ป่าเลน หาเป็นการครอบครองอยู่ในที่ดินป่าเลนตามความในมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ไม่ จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับการให้ประทานบัตรเหมืองแร่

ในเรื่องที่ดินประทานบัตรเหมืองแร่นี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ตอบข้อหาเรือของกระทรวงการคลัง เมื่อครั้งที่ภาษีบำรุงท้องที่อยู่ในประมวลรัษฎากร ให้ความเห็นว่าเป็นว่า ผู้ถือประทานบัตรอยู่ในฐานะ “ครอบครองอยู่ในที่ดิน ซึ่งไม่เป็นกรรมสิทธิ์ ของเอกชนใด” ย่อม ต้อง เสียภาษีบำรุงท้องที่ ตามมาตรา ๑๔๘ แห่งประมวลรัษฎากร

เนื่องจากคำพิพากษาฎีกา และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาดังกล่าวขัดแย้งกัน เป็นปัญหากฎหมาย กรมการปกครองจึงขอให้กรมอัยการพิจารณา

ว่า ที่ดินประทานบัตรเหมืองแร่ดังกล่าวนี้ ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ หรือไม่ หากต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ผู้ถือประทานบัตรหรือกรมทรัพย์ากรธรณีจะเป็นผู้เสีย

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้เจ้าของที่ดินมีหน้าที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ ซึ่งมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ให้บทนิยามคำว่า “เจ้าของที่ดิน” หมายความว่า “บุคคลหรือคณะบุคคล ไม่ว่าจะจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน หรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน” ในกรณีที่ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองแร่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน จะถือได้ว่าเป็นผู้ครอบครองอยู่ในที่ดินตามเขตประทานบัตรทำเหมืองแร่หรือไม่นั้น เมื่อได้พิจารณาบทบัญญัติ มาตรา ๑๒, ๑๓, ๔๖, ๔๗, ๕๐, ๕๘, ๕๙, ๗๐, ๗๓ แห่ง พ.ร.บ. แร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งมีการร้งวัดกำหนดเขตการทำเหมืองแร่ ห้ามมิให้บุคคลอื่นเข้าไปยึดถือครอบครอง ผู้ถือประทานบัตรต้องปลูกสร้างอาคารเกี่ยวกับการทำเหมืองสถานที่เพื่อการแต่งแร่ การเก็บขังน้ำขุ่นข้น หรือมูลดินทราย จะกระทำนอกเขตเหมืองมิได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเขตเหมืองได้ ให้ผู้ครอบครองเขตเหมืองแร่นั้น อำนวยความสะดวกตามควรแก่กรณี แล้วจะเห็นได้ว่า ผู้ถือประทานบัตรทำเหมืองแร่ เป็นผู้ครอบครองอยู่ในที่ดินเขตเหมืองแร่นั้น จึงเป็น เจ้าของที่ดินตามบทนิยามในมาตรา ๖ ดังนั้น จึงเป็นผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ กรณีนี้หาขัดกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๒๘ — ๑๗๒๙ / ๒๕๑๓ ซึ่งวินิจฉัยเกี่ยวกับผู้รับอนุญาตให้ทำไม้ในที่ดินป่าเลนไม่ เพราะข้อเท็จจริงแตกต่างกัน และการวินิจฉัยตามกฎหมาย

ต่างกัน เพราะตามกฎหมายป่าไม้ไม่มีบทบัญญัติให้ถือว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้ตัดฟัน
ไม่เป็นผู้ครอบครองที่ดิน จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ แต่การได้รับ
ประทานบัตรทำเหมืองแร่มีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายว่า ผู้รับประทานบัตรเป็นผู้
ครอบครองที่ดินทำเหมืองแร่ นั้น จึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่

เพิกถอนใบแทนโฉนดที่ดินและรายการจดทะเบียนที่ดิน

ข้อหารื้อ

กรมที่ดินแจ้งว่า โฉนดที่ดินแปลงหนึ่ง เดิมมีชื่อนางกั นางเพียน และนางวาส เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ต่อมาได้มีนายจำลอง ในฐานะส่วนตัวยื่น คำขอรับมรดกของนางเพียนและนางวาส เพราะบุคคลทั้งสองนี้ถึงแก่กรรม โดยนายจำลองอ้างว่าเป็นทายาทและได้ยื่นหนังสือมอบอำนาจ ของนาง ประเทือง ขอรับมรดกของนางกัผู้ถึงแก่กรรมและทำนิติกรรมยกที่ดินส่วนของ นางประเทืองให้นายจำลอง และขอรับใบแทนโฉนดด้วย โดยอ้างว่าโฉนด เดิมสูญหาย เจ้าพนักงานที่ดินสอบสวนและประกาศตามกฎหมายแล้ว จึง ได้ออกใบแทนโฉนดให้ และจดทะเบียนการรับมรดก และจดทะเบียนการยก ที่ดินของนางประเทืองให้แก่ นายจำลองตามหนังสือมอบอำนาจ นายจำลอง จึงเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงนี้แต่ผู้เดียว

ต่อมาปรากฏว่า โฉนดเดิมของที่ดินแปลงนี้มีได้สูญหาย โดยนาง ประเทืองได้นำมาขอรับมรดกเฉพาะส่วนของตน จึงได้ควมว่านางประเทืองไม่ เคยมอบอำนาจให้นายจำลองมาขอรับใบแทนโฉนด และยกที่ดินส่วนของ นางประเทืองให้แก่ นายจำลองเลย เจ้าพนักงานเรียกนายจำลองมาสอบถาม นายจำลองรับสารภาพว่าได้ปลอมใบมอบอำนาจของนางประเทือง มาแจ้ง ความเท็จต่อเจ้าพนักงานที่ดิน จนในที่สุดนายจำลองถูก ดำเนินคดีฐานแจ้ง

ความเท็จและใช้เอกสารปลอม และศาลพิพากษาลงโทษไปแล้ว

กรมที่ดินจึงหาหรือว่า อธิบดีกรมที่ดินจะสั่งเพิกถอนใบแทนโฉนดดังกล่าวโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้หรือไม่ ซึ่งกรมที่ดินเห็นว่าตาม มาตรา 63 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติว่า เมื่อได้ออกใบแทนไปแล้ว โฉนดที่ดินเดิมเป็นอันยกเลิก เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ฉะนั้น ใบแทนโฉนดที่เจ้าพนักงานที่ดินได้ออกไปนั้นจึงมีอาจเพิกถอนได้ เว้นแต่ศาลจะสั่ง ทั้งมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก็เป็นเรื่องเพิกถอนโฉนดที่ดิน ไม่ใช่ใบแทนโฉนด จึงขอให้กรมอัยการวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ใบแทนโฉนดที่ดินเป็นอันตราย ชำรุด หรือสูญหาย มีลักษณะหรือผลเท่ากับโฉนดที่ดินตามมาตรา 63 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการออกใบแทนโฉนดที่ดินเนื่องจากใบมอบอำนาจปลอมและแจ้งความเท็จ โดยโฉนดที่ดินหาได้สูญหายแต่ประการใดไม่นั้น ย่อมได้ชื่อว่า เป็นการออกใบแทนโฉนดที่ดินที่คลาดเคลื่อนและไม่ชอบด้วยกฎหมาย อธิบดีกรมที่ดินย่อมมีอำนาจเพิกถอนได้ตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ฟ้องขอให้นับโทษต่อ

บื้อहारिओ

ในคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๑๑/๒๕๐๘ ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัด นครสวรรค์ โจทก์ นายทำหรือบุญธรรม พลอยประดับ จำเลย เรื่องความผิด ต่อชีวิต โจทก์ฟ้องว่าจำเลยเป็นคณ ๆ เทียวกับจำเลยในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๙๖๗/๒๕๐๗ ของศาลจังหวัดนครสวรรค์ และขอให้นับโทษจำเลยติดต่อกันไว้ ในที่สุดศาลลงโทษจำเลยแต่ไม่นับโทษต่อให้ เพราะไม่ปรากฏว่าจำเลยรับว่าเป็นจำเลยในคดีอาญาเลขคำที่ ๙๖๗/๒๕๐๗ ดังกล่าว และโจทก์มิได้นำสืบว่า จำเลยนี้เป็นจำเลยในคดีนั้นด้วย กรมอัยการจึงเรียกสำนวนมาพิจารณาและ ให้พนักงานอัยการผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีชี้แจง

ปรากฏจากสำนวนและคำชี้แจงว่า พนักงานสอบสวนส่งสำนวนการ สอบสวนที่นายทำหรือบุญธรรม พลอยประดับ ต้องหาว่ากระทำผิดมา ๒ สำนวน ด้วยกัน มีข้อหาว่ามีอาวุธปืนและกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยมิได้รับ อนุญาตสำนวนหนึ่ง และร่วมกับพวกฆ่าคนตายโดยเจตนาอีกสำนวนหนึ่ง พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาลในวันเดียวกันเป็น ๒ คดี โดยในฟ้องทั้ง ๒ คดี โจทก์ระบุว่าจำเลยเป็นคณ ๆ เทียวกับจำเลยในอีกคดีหนึ่ง และขอให้ศาลนับ โทษจำเลยติดต่อกันด้วย ในคดีที่หาว่ามีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ใน

ครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต จำเลยให้การรับสารภาพ โจทก์จำเลยไม่สืบพยาน ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก ส่วนในคดีที่หาว่าร่วมกับพวกฆ่าคนตายโดยเจตนา จำเลยให้การปฏิเสธ พนักงานอัยการผู้ชี้สองสถานไม่ได้ขอให้ศาลสอบถามให้จำเลยรับว่าเป็นคน ๆเดียวกับจำเลยในคดี มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต และมีได้บันทึกไว้ในรายงานการคดี (อ.ก. 13) ในคดีที่หาว่าร่วมกับพวกฆ่าคนตายโดยเจตนาว่ายังไม่ได้แถลงขอให้ศาลสอบถามให้จำเลยรับว่าเป็นคน ๆเดียวกับจำเลยในคดีที่หาว่ามีอาวุธปืนและกระสุนปืนไว้ในครอบครอง โดยมิได้รับอนุญาต เพื่อให้เป็นข้อเตือนเจ้าของจำนวน ครั้นในชั้นพิจารณาคดีที่หาว่าร่วมกับพวกฆ่าคนตายโดยเจตนาพนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีก็ไม่ได้ตรวจดูรายงานการคดี(อ.ก. 13) ที่ผู้ทำการชี้สองสถานได้บันทึกไว้ และไม่ได้แถลงขอให้ศาลสอบถามให้จำเลยรับว่าเป็นคน ๆเดียวกับจำเลยในคดีหมายเลขคำที่ 967/2507 เรื่องมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนโดยมิได้รับอนุญาต ซึ่งศาลพิพากษาลงโทษไปแล้วใช้หรือไม่จะนั้นเมื่อศาลชั้นต้นพิพากษาคดี ที่หาว่าร่วมกับพวกฆ่าคนตายโดยเจตนา ศาลจึงไม่นับโทษต่อให้ เพราะโจทก์มิได้นำสืบว่าจำเลยในคดีนั้น

คำสั่ง

กรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการดำเนินคดีทั้ง 2 เรื่องนี้ พนักงานอัยการผู้ไปชี้สองสถานควรจะได้ขอให้ศาลสอบถาม ให้จำเลยแต่ละคดีรับว่า จำเลยเป็นคน ๆเดียวกับจำเลยในอีกคดีหนึ่ง หรือถ้าศาลยังไม่สอบถามจำเลยไว้ ก็ควรบันทึกไว้ในรายงานการคดี(อ.ก. 13) เพื่อให้เป็นข้อเตือนเจ้าของสำนวนได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป และในชั้นพิจารณา

คดีที่กล่าวร่วมกับพวกฆ่าคนตายโดยเจตนา นั้นพนักงานอัยการผู้ดำเนินคดีก็ควร
ตรวจดูรายงานการคดี (อ.ก.13) ที่ผู้ไปทำการชี้สองสถานบันทึกไว้และควร
แถลงขอให้ศาลสอบถามให้จำเลยรับว่าจำเลย เป็นคน ๆเดียวกับจำเลยใน
คดีหมายเลขดำที่ 967/2507 ซึ่งศาลพิพากษาลงโทษไปแล้ว ในการที่จะ
ดำเนินคดีทำนองนี้กรมอัยการได้เคยแนะนำไว้แล้วตามหนังสือที่ น.ว. 11/
2491 ลงวันที่ 2 กันยายน 2491 กรมอัยการจึงเห็นว่า พนักงานอัยการ
ทั้งสองไม่รอบคอบในการดำเนินคดี และต่างปฏิบัติหน้าที่บกพร่องด้วยกัน จึง
เป็นเหตุให้ศาลไม่นับโทษต่อให้ และได้สั่งให้อัยการจังหวัดว่ากล่าวตักเตือน
พนักงานอัยการทั้งสองให้พึงสังวร การปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่ให้เกิดการเสีย
หายทำนองนี้ขึ้นอีกในกาลต่อไป

ฟ้องซ้ำ

ข้อหาเรือ

กรมป่าไม้แจ้งว่า เจ้าหน้าที่จับกุมไม้สักสีเหลี่ยม 47 ท่อน รวม 27.21 ม. ในลำน้ำเจ้าพระยา ท้องที่ตำบลบุดโคโล จังหวัดธนบุรี ไม้รายนี้ไม่มีหลักฐานแสดงให้เห็นชัดว่าเป็นไม้ที่ได้มาโดยชอบ และไม่มีหลักฐานกำกับไม้ให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ทางสืบสวนได้ความว่าเป็นไม้ของบริษัทแห่งหนึ่งได้จ้างราษฎรผู้หนึ่งนำบนย้าย เพื่อเตรียมการจะนำไปจำหน่ายยังต่างประเทศ เจ้าหน้าที่จึงยึดไม้และดำเนินคดีกับราษฎรผู้นั้นฐานมีไม้แปรรูปไว้ครอบครองภายในเขตควบคุม การแปรรูปไม้โดยไม้ได้รับอนุญาตและขอให้ศาลสั่งริบไม้ ศาลแขวงธนบุรีพิพากษาให้ปรับจำเลยและริบไม้ของกลาง ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า จำเลยนำไปตามสัญญาจ้างถือไม่ได้ว่าการครอบครองอยู่กับจำเลย จึงต้องยกฟ้อง ศาลฎีกาพิพากษาว่าจำเลยเป็นผู้รับจ้าง ถือไม่ได้ว่าจำเลยมีไว้ในครอบครอง ส่วนบริษัทซึ่งเป็นเจ้าของไม้ไม่ได้ถูกฟ้องเป็นจำเลยด้วย ศาลจึงไม่ได้วินิจฉัยว่าบริษัทจะมีความผิดหรือไม่เพียงใด ส่วนไม้ของกลางจะคืนให้แก่ผู้ใดหรือไม่ เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่จะพิจารณา หลังจากศาลฎีกาได้พิพากษาแล้ว บริษัทซึ่งเป็นเจ้าของไม้ได้มาขอไม้คืน ในฐานะเป็นเจ้าของไม้ กรมป่าไม้เห็นว่า การมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครอง ภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้โดยไม้ได้รับอนุญาตย่อมเป็นความผิด ตามพระราชบัญญัติ

ป่าไม้ เมื่อไม้ของกลางไม่มีหลักฐานการได้มาโดยชอบ ก็ควรรับแต่โดยที่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้รับจ้างขนไม้ได้ครอบครองไม้รายนี้ หากแต่บริษัทเป็นเจ้าของผู้ครอบครองไม้ บริษัทก็ต้องรับผิดชอบ กรมป่าไม้ประสงค์จะดำเนินคดีกับบริษัทต่อไป แต่เกรงว่าการดำเนินคดีใหม่นี้ จะเป็นการฟ้องซ้ำ จึงขอหารือว่า จะดำเนินคดีกับบริษัทได้หรือไม่เพียงใด หากดำเนินคดีไม่ได้ จะควรดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับไม้ของกลาง

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตามข้อเท็จจริงที่หารือนั้น บริษัทเจ้าของไม้ยังไม่เคยถูกสอบสวนฟ้องร้องแต่ประการใด จึงอาจฟ้องบริษัทฐานมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และขอให้รับของกลางได้ภายในอายุความ ไม่เป็นการฟ้องซ้ำ

ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ร.บ.

ข้อหารื้อ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า จังหวัดพังงาหรือว่า ผู้รับประทานบัตร
ทำเหมืองแร่ในทะเลได้ยื่นอุทธรณ์การตีราคาปานกลางของที่ดิน และการ
ประเมินภาษีบำรุงท้องที่ ไม่ยอมชำระภาษีบำรุงท้องที่โดยอ้างว่า ประทาน
บัตรทำเหมืองแร่ของผู้ร้องเป็นหน้าล้น ๆ ทุกแปลง ย่อมไม่อยู่ในความหมาย
ของคำว่า “ที่ดิน” ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.
๒๕๐๘ จึงไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่เช่นเดียวกับประทาน
บัตรทำเหมืองแร่ทั่ว ๆ ไปที่มีใช้ทะเล

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุง
ท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๖ บัญญัติว่า ที่ดินหมายความว่าพื้นที่ดิน ให้
หมายความรวมถึงพื้นที่ที่เป็นภูเขาหรือที่ม่นาด้วย ฉะนั้น พื้นที่ทะเลที่ทำ
เหมืองแร่ น่าจะถือว่าเป็นที่ดินตามความหมายในพระราชบัญญัตินี้ โดยที่เรื่อง
นี้เป็นปัญหาเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำในกฎหมาย จึงขอให้กรมอัยการ
พิจารณาว่า พื้นที่ทะเลที่ทำการขุดแร่ อยู่ในความหมายของคำว่า “ที่ดิน”
ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า

๑. ภาษีบำรุงท้องที่ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ เป็นภาษีในประเภทที่พอจะเทียบได้กับภาษีที่เรียกว่า rates ตามกฎหมายอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ของท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ที่จะใช้ในการบำรุงท้องที่นั้นเอง จึงเป็นภาษีที่มีลักษณะแตกต่างกับภาษีอย่างอื่น เช่น ภาษียาสูบ ภาษีศุลกากร ซึ่งถือว่าเป็นรายได้ของรัฐและเป็นส่วนรวม

๒. ภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งเรียกเก็บโดยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่นั้น แต่เดิมได้บัญญัติไว้ในลักษณะ ๓ แห่งประมวลรัษฎากร โดยกำหนดให้กรมสรรพากรเป็นผู้จัดเก็บ แต่ต้องกันเงินไว้ต่างหากเพื่อใช้บำรุงท้องที่ในเขตท้องที่นั้น ๆ ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ จึงได้แยกภาษีประเภทนี้ออกมาจากประมวลรัษฎากรและได้ตราเป็นพระราชบัญญัติ เรียกว่าพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยมอบอำนาจการจัดเก็บภาษีให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บบำรุงท้องที่เสียเอง (ดูเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว)

ตามที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ความประสงค์ที่บังคับโดยชื่อของพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็คือ โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายตามที่กล่าวมาก็คือ ภาษีประเภทนี้มีความประสงค์เพื่อใช้บำรุงท้องที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ที่ดินของผู้เสียภาษีซึ่งมีที่ดินอยู่ในท้องที่นั้น ๆ

๓. ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๖ ได้วิเคราะห์คำว่า “ที่ดิน” หมายความว่าพื้นที่ดิน และให้หมายความรวมถึงพื้นที่เป็นภูเขาหรือที่ผืนน้ำด้วย

หลักตาม Common Law ว่า ทะเลชายฝั่งเป็นของ Crown - (พระมหากษัตริย์หรือรัฐเป็นส่วนรวม) หลักนี้ได้รับการยืนยันตามกฎหมายลายลักษณ์อักษรในเวลาต่อมา เช่นตาม The Crown Lands Act 1866 s.s. 20,21 จึงไม่อาจถือได้ว่าบริเวณที่ดังกล่าวเป็นของ - ท้องถิ่นที่มีเขตจดชายทะเลนั้น เมื่อทรัพยากรธรรมชาติในทะเลดังกล่าวเป็นของ Crown ภาษีที่ได้จากการดำเนินกิจการสำหรับทรัพยากรธรรมชาติในทะเลดังกล่าว จึงย่อมตกเป็นรายได้ของรัฐเป็นส่วนรวม

5. น่านน้ำที่เรียกว่าทะเลนั้น นอกจากจะเป็นทรัพย์สินของรัฐตามที่กล่าวใน 4. ข้างต้นแล้ว ยังถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่สาธารณชนอาจใช้ประโยชน์ร่วมกัน เพราะฉะนั้น จึงห้ามผู้ใดจะเข้าถือเอาเป็นกรรมสิทธิ์ของตน หรือแม้แต่จะถือสิทธิครอบครองไม่ได้ โดยนัยเช่นนี้ ทะเลจึงถือได้ว่าเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ มาตรา 1304 ด้วย ซึ่งถึงแม้จะถือได้ว่าเป็นที่ดิน ก็อยู่ในความยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตามความในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508 มาตรา 8 ข้อ 2

6. จากข้อเท็จจริงในการพิจารณาปัญหาเรื่องนี้ ปรากฏว่า เหตุที่จะมีการเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในทะเล ก็เนื่องจากผู้รับประทานบัตรเหมืองแร่ (ใต้ทะเล) แห่งนั้นได้ถูกประเมินภาษีบำรุงท้องที่ เพราะฉะนั้น ปัญหาจึงมีว่าผู้รับประทานบัตรซึ่งถูกประเมินภาษีบำรุงท้องที่นั้นถือได้ว่าเป็น "เจ้าของที่ดิน" ตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508 หรือไม่

ตามมาตรา 6 ที่อ้างถึงข้างต้นได้วิเคราะห์คำว่า "เจ้าของที่ดิน" ไว้ดังนี้

"เจ้าของที่ดิน" หมายความว่า บุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะ

เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือครองครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน"

จากวิเคราะห์ศัพท์เช่นนี้ย่อมเห็นได้ว่า ผู้รับประทานบัตรไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน (ใต้ทะเลหรือพื้นน้ำในทะเล) และทั้งไม่ได้เป็นผู้ครอบครองอยู่ในทะเลด้วย ความจริงผู้ถือประทานบัตร เป็นเพียงผู้หาประโยชน์ในบริเวณนั้น กล่าวคือเป็นเพียงผู้จะหาแร่ใต้ทะเลตามความ ในพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พ.ศ.2461 ซึ่งเขาก็ได้เสียภาษีสำหรับการหาทรัพยากรธรรมชาติ เช่นนั้นให้แก่รัฐโดยนัยดังที่กล่าวมาใน 4. ข้างต้นแล้ว ผู้ถือประทานบัตรจึงหาใช่เป็นเจ้าของที่ดิน ซึ่งจะต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามความในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508 ฉบับนี้ไม่

7. เมื่อได้กล่าวถึงพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พ.ศ.2461 ซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้รับประทานบัตรโดยนัยที่กล่าวไว้ใน 6. เช่นนี้ ก็สมควรจะได้พิจารณาถึงพระราชบัญญัติฉบับนี้เสียด้วย

จริงอยู่ตามความในมาตรา 3 ข้อ 6 แห่งพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พ.ศ.2461 "ได้บัญญัติไว้ว่า "เขตเหมืองแร่ให้พึงเข้าใจว่าพื้นที่ดินทั้งดินใต้น้ำอันรวมอยู่ในเขตซึ่งได้กำหนดไว้ในประทานบัตร" ก็ตาม แต่พึงเข้าใจว่าข้อความเช่นนั้นเป็นบทบัญญัติให้รู้ว่าเขตผู้รับประทานบัตรจะตรวจหาแร่ได้นั้น รวมถึงดินที่อยู่ใต้น้ำด้วย พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ออกใช้บังคับตั้งแต่ พ.ศ.2461 ก่อนใช้ประมวลรัษฎากรประการหนึ่งกับทั้งตามหลักของการแปลวิเคราะห์ศัพท์พึงต้องถือว่า วิเคราะห์ศัพท์ในถ้อยคำของกฎหมายฉบับหนึ่งย่อมใช้ได้แต่เฉพาะ บทบัญญัติในกฎหมายฉบับนั้น จะไปใช้ในกฎหมายฉบับอื่นไม่ได้อีกประการหนึ่งด้วยแล้ว จึงเห็นว่าการที่พระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่

จะได้วิเคราะห์ไว้อย่างไรนั้นเป็นคนละประเด็นกับการแปลถ้อยคำในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่

ด้วยเหตุผลตามนัยดังที่กล่าวมาเช่นนั้น กรมอัยการจึงเห็นว่าพินิน้ำทะเลหรือพินดินใต้ทะเลไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ที่ดิน” ตามความหมายในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘

มอบอำนาจให้ดำเนินคดี

ข้อหาหรือ

กรมโยธาเทศบาลแจ้งว่า เทศบาลเมืองโพธาราม จังหวัดราชบุรี แจ้งมาว่า มีผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคารชนิดตึกแถวเพื่อใช้เป็นอาคารพาณิชย์และพักอาศัยในเขตเพลิงไหม้ แล้วก่อสร้างผิดไปจากแบบแปลนที่กรมโยธาเทศบาลได้อนุญาตไว้ กรมโยธาเทศบาลเห็นว่า การกระทำดังกล่าวมีความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่งตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พ.ศ. ๒๔๗๖ และประสงค์จะมอบอำนาจให้นายเทศมนตรีเมืองโพธารามดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาแทนกรมโยธาเทศบาลในฐานะตัวความโดยทำหนังสือมอบอำนาจให้ กรมโยธาเทศบาลจึงขอหารือว่า การทำหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวจะทำได้หรือไม่

มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พ.ศ. ๒๔๗๖ บัญญัติว่า

“ผู้ใดทำการปลูกสร้างขึ้นภายในเขตที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาโดยมิได้รับอนุญาตก็ดี หรือผิดจากแผนผังหรือรายการซึ่งกรมโยธาเทศบาลอนุญาตก็ดี หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขซึ่งกรมโยธาเทศบาลกำหนดไว้ในหนังสืออนุญาตก็ดี ท่านว่าผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินพันบาท

ถ้ากรมโยธาเทศบาลร้องขอ ศาลอาจทำคำสั่งให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือรื้อสิ่งปลูกสร้างนั้นเสียได้”

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พ.ศ. ๒๕๗๖ นั้น วรรคแรกเป็นคดีอาญาแผ่นดิน กรมโยธาเทศบาลไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะฟ้องคดีได้ (เทียบตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๘๗/๒๕๘๘) เมื่อไม่มีอำนาจฟ้องก็ย่อมจะมอบอำนาจให้ฟ้องไม่ได้ แต่กรมโยธาเทศบาลย่อมจะแจ้งพนักงานสอบสวน หรือแจ้งให้นายกเทศมนตรีไปแจ้งต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีได้

ส่วนในทางแพ่งตามความในวรรค ๒ ในการที่กรมโยธาเทศบาลจะร้องขอต่อศาลขอให้สั่งผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือรื้อสิ่งปลูกสร้างนั้น เป็นราชการตามกฎหมายอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้ากรมโยธาเทศบาลจะมอบหมายหรือมอบอำนาจให้ผู้ใดไปดำเนินการ โดยเฉพาะผู้จะได้รับมอบอำนาจอยู่ในฐานะดำรงตำแหน่งตามกฎหมายด้วยแล้ว ก็ควรต้องคำนึงถึงอำนาจในการมอบหมายของผู้มอบและผู้รับมอบเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นด้วย สำหรับการมอบอำนาจให้นายกเทศมนตรีเมืองโพธารามดำเนินคดีแพ่งดังกล่าว โดยที่นายกเทศมนตรีอยู่ในคณะเทศมนตรี ซึ่งกฎหมายว่าด้วยเทศบาลให้มีอำนาจหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลเท่านั้น เมื่อคดีแพ่งดังกล่าวมิใช่กิจการของเทศบาล แม้กรมโยธาเทศบาลจะมอบอำนาจให้ นายกเทศมนตรีก็ไม่น่าจะมีอำนาจดำเนินการได้ ในกรณีนี้หากกรมโยธาเทศบาลจะมอบให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ ก็ย่อมกระทำได้โดยกรมโยธาเทศบาลเป็นผู้ร้องขอเสียเอง

มัস্যิดอิสลาม อำนาจดำเนินคดี

ข้อหาร้อย

กรรมการปกครองหรือว่า ประธานกรรมการมัস্যิดแห่งหนึ่งซึ่งปฏิบัติหน้าที่เหรัญญิกของมัস্যิดด้วย ได้ยกยอกเงินของมัস্যิดไป คณะกรรมการมัস্যิดที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่จะเป็นผู้มีอำนาจดำเนินคดีเป็นโจทก์แทนมัস্যิดผู้เสียหายได้เพียงไร และถ้าหากคณะกรรมการอิสลามประจำมัস্যิดที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ไม่ยอมดำเนินคดีเป็นโจทก์แทนมัস্যิดผู้เสียหาย ผู้ใดจะมีอำนาจดำเนินคดีแทนมัস্যิดได้

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติมัস্যิดอิสลาม พ.ศ. ๒๔๙๐ กำหนดให้มัস্যิดซึ่งได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วเป็นนิติบุคคล มัস্যิดตามที่หารือนี้ได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว และคณะกรรมการมัস্যิดเป็นผู้จัดการทั่วไปในกิจการและทรัพย์สินของมัস্যิดตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติมัস্যิด พ.ศ. ๒๔๙๐ ดังนั้น การที่ประธานกรรมการมัস্যิดยกยอกทรัพย์สินของมัস্যิดไป คณะกรรมการมัস্যิดย่อมมีอำนาจ

ดำเนินคดีเป็นโจทก์ และกรรมการปกครองไม่มีอำนาจตั้งกล่าว

ส่วนข้อหาหรือที่ว่า ถ้าคณะกรรมการม็สยิตไม่ยอมดำเนินคดี ผู้ใดจะมีอำนาจดำเนินคดีแทนม็สยิตได้นั้น ตามพระราชบัญญัติม็สยิตอิสลามพ.ศ. ๒๕๑๐ มิได้ให้แก่นางผู้ใดตั้งแทนม็สยิตได้ นอกจากคณะกรรมการม็สยิตจะดำเนินคดีในฐานะมีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของม็สยิตตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ^{๕๕} ทั้งนี้ แม้จะมีคำพิพากษาฎีกา ที่ ๙๕๑/๒๕๐๘ วินิจฉัยว่า กรรมการม็สยิตซึ่งเป็นเสียงข้างมากมีอำนาจดำเนินคดีในนามของม็สยิตได้ โดยอาศัยมาตรา ๗ ก็ตาม แต่ต้องเป็นการดำเนินคดีในนามของคณะกรรมการม็สยิต และคณะกรรมการม็สยิตนี้ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดย่อมมีอำนาจถอดถอนและแต่งตั้งใหม่ได้ตามมาตรา ๘

มอบอำนาจให้เป็นผู้แทนในคดีแพ่ง

ข้อหารื้อ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า มีจังหวัดหนึ่งหรือมาเกี่ยวกับทางปฏิบัติ ตามกฎหมายในการดำเนินคดีแพ่งต่อผู้รับผิดชอบกรณีเงินเทศบาลฯ ชาติว่า ในการดำเนินคดีแพ่งนี้ มีผู้รับผิดชอบที่จะต้องถูกฟ้องร้องในข้อหาละเมิดหลาย รายด้วยกัน รวมทั้งนายกเทศมนตรีด้วย ซึ่งตามกฎหมายนายกเทศมนตรี จะต้องมีความเป็นตัวแทนของเทศบาลซึ่งเป็นนิติบุคคล และทำการฟ้องร้อง ผู้ละเมิดในฐานะเป็นผู้เสียหาย จึงมีปัญหาว่า นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นทั้งผู้เสียหายและผู้ละเมิดจะฟ้องตนเองได้หรือไม่

กระทรวงมหาดไทยได้ให้กรมการปกครองพิจารณาแล้ว กรมการปกครองเห็นว่า กรณีนี้นายกเทศมนตรีควรมอบหมายให้เทศมนตรีเป็นผู้ดำเนินคดีแทน แต่โดยที่เป็นปัญหาทางกฎหมาย กระทรวงมหาดไทยจึงขอให้กรมอัยการพิจารณาให้ความเห็นว่า จะดำเนินการตามความเห็นของกรมการปกครองได้หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ผู้ที่เสียหายเป็นโจทก์ในคดีนี้คือเทศบาลซึ่งเป็นนิติบุคคล โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้แทน นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นผู้แทนของเทศบาลซึ่งเป็นนิติบุคคล จะทำหนังสือมอบอำนาจให้เทศมนตรีคนใดเป็นผู้ดำเนินคดีแทนเทศบาลก็ย่อมกระทำได้ แต่นายกเทศมนตรีก็ยังคงมีอำนาจในทางคดีตลอดเวลาที่ยังดำรงฐานะเป็นนายกเทศมนตรี ซึ่งอาจใช้อำนาจเช่นว่านั้นในทางเป็นผลเสียหายก็ได้เช่นเดียวกัน เช่นสั่งให้ถอนฟ้องเสียเป็นต้น

ยื่นรายการค่าใช้จ่ายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ข้อหารือ

กระทรวงมหาดไทย หรือกรมอัยการกรณีจังหวัดพิจิตร หรือว่า พลตรี สนิธ สังข์จันทร์ ผู้สมัครรับเลือกตั้งเขต ๒ จังหวัดพิจิตร ยื่นรายการค่าใช้จ่าย โดยส่งทางไปรษณีย์หนังสือลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ไปรษณีย์พิจิตรประทับตรา รับเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และจังหวัดได้รับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จังหวัดพิจิตรเห็นว่าพลตรีสนิธ สังข์จันทร์ ยื่นรายการค่าใช้จ่าย เกินกำหนดระยะเวลาตาม มาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพราะจังหวัดพิจิตรได้ประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ดังนั้น วันสุดท้าย คือ วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒ กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า การนับระยะเวลาในการยื่นรายการค่าใช้จ่ายจะถือว่าล่วงเลย กำหนดระยะเวลา ตาม ม. ๓๔ ดังกล่าวหรือไม่นั้น ควรพิจารณาจากวันที่ผู้ว่าราชการ จังหวัดได้รับหลักฐานจากผู้สมัครเป็นเกณฑ์สำคัญ การที่พลตรีสนิธยื่นรายการค่าใช้จ่าย เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ทางไปรษณีย์ แต่ทางจังหวัดได้รับ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จึงน่าจะเป็นการยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกินกำหนดระยะเวลาตาม มาตรา ๓๔ แต่เนื่องจากเป็นปัญหาการตีความตามข้อกฎหมาย และ เกี่ยวกับการฟ้องคดี จึงขอทราบว่าคุณเห็นของกระทรวงมหาดไทยถูกต้องหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า ตามมาตรา ๓๔ วรรค ๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่กำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่ตนสมัครรับเลือกตั้งนั้น มีความหมายชัดเจนอยู่แล้วว่าต้องเป็นการยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งจะยื่นโดยวิธีใด อย่างใดก็ตามต้องให้ผลให้เอกสารรายการนั้นถึงมือผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน ๓ เดือน หลังจากวันประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งจะสิ้นสุดลงในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ การที่ผู้สมัครยื่นรายการค่าใช้จ่ายทางไปรษณีย์ ตามหนังสือลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ไปรษณีย์พิจิตรประทับตราลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และจังหวัดพิจิตรได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ นั้น ถือได้ว่าเป็นการยื่นเกินกำหนด เพราะจังหวัดพิจิตรมิได้รับภายในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ดังกล่าว

ริบของกลางตามพระราชบัญญัติ

ข้อหาเรือ

เรื่อง การขอ

สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

(ข้อหาเรือที่ ๑๔/๒๕๒๔)

กรมป่าไม้ แจ้งว่า เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เวลากลางวัน เจ้าหน้าที่ได้ทำการจับกุม นายสุวิทย์ ลิมป์พานิชกุล พร้อมด้วยสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ รวม ๑๔ ชนิด จำนวน ๕๒ ตัว และกรง ๒๓ กรง ส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕, ๑๗, ๔๐, ๔๒, ๔๕ และ ๔๗ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๖, ๘, ๑๓, ๑๕, ๑๗, ๑๙ ต่อมาวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๒๓ ศาลแขวงสุราษฎร์ธานีได้พิพากษาลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕, ๔๐ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๒๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๖, ๑๓ ปรับ ๑,๐๐๐ บาท รับสารภาพลดโทษกึ่งหนึ่ง คงปรับ ๕๐๐ บาท ของกลางคืนเจ้าของ เจ้าหน้าที่เห็นว่ากรณีให้คืนของกลางแก่เจ้าของน่าจะขัดกับมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งบัญญัติให้ริบของกลาง ควรอุทธรณ์ขอให้ริบของกลางคดีนี้ กรมป่าไม้จึงได้แจ้งให้จังหวัดสุราษฎร์ธานี แจ้งให้พนักงานอัยการยื่นอุทธรณ์ อัยการจังหวัดประจำศาลแขวงสุราษฎร์ธานี ได้แจ้งมาว่า คดีนี้ไม่สามารถที่จะอุทธรณ์คำพิพากษาดังกล่าวได้ด้วยเหตุผลว่า คดีนี้ได้ฟ้องจำเลยในข้อหาว่า มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ใน

ความครอบครองเกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดโดยไม่รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕, ๔๐ ขอให้ศาลคืนของกลางแก่จำเลยมิได้ขอให้ศาลริบตามมาตรา ๔๗ ทวิ. แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยเห็นว่าสัตว์ป่าคุ้มครองที่จะขอให้ศาลริบได้นั้นจะต้องเป็นกรณีที่ได้มาหรือมีไว้ซึ่งสัตว์คุ้มครองที่มีชอบด้วยกฎหมาย แต่ถ้าเป็นกรณีที่กฎหมายมิได้ห้ามการได้มาหรือมีไว้ เพียงแต่จะต้องขออนุญาตก่อนนั้น ถือว่าไม่ใช่การได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำผิด ความผิดอยู่ที่การไม่รับอนุญาตเท่านั้น ดังนั้นการที่จำเลยมีนกของกลางไว้เกินปริมาณที่กฎหมายกำหนดโดยไม่รับอนุญาต ความผิดของจำเลยจึงอยู่ที่การไม่รับอนุญาต นกของกลางจึงไม่ใช่สัตว์ป่าคุ้มครองที่ได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำผิด ในอันที่จะขอให้ศาลริบได้ จึงได้สั่งคืนของกลางแก่จำเลย กดีจึงไม่มีเหตุที่จะอุทธรณ์ในส่วนคำขอท้ายฟ้อง ซึ่งพนักงานอัยการชั้นพิจารณาอุทธรณ์ ได้มีคำสั่งไม่อุทธรณ์คำพิพากษาคดีนี้ และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยแล้ว กรมป่าไม้ เห็นว่า นกของกลางเป็นสัตว์คุ้มครองที่ได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำผิดในอันที่จะขอให้ศาลริบได้ ตามมาตรา ๔๗ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงหารือกรมอัยการ เพื่อจะได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป นั้น

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว ตอบว่า พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๔๗ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๒๘ ข้อ ๑๕ ซึ่งบัญญัติว่า “บรรดาสัตว์ป่าสงวน สัตว์ป่าคุ้มครอง ซากของสัตว์ป่าสงวน หรือซากของสัตว์ป่าคุ้มครอง ซึ่งบุคคลได้มาหรือมีไว้เนื่องจากการกระทำผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้น” นั้น เป็นกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ต่างหากจากประมวลกฎหมายอาญา (ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓) การที่นายสุวิทย์ ลิ้มป๋พานิชกุล มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองเกิน ปริมาณที่กฎหมายกำหนดโดยไม่รับอนุญาต ย่อมถือได้ว่า สัตว์ป่าคุ้มครองนั้น นายสุวิทย์ ลิ้มป๋พานิชกุล มีไว้เนื่องจากการกระทำผิดต่อ พระราชบัญญัติดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่อันพึงต้องขอให้ศาลริบ โดยมีต้อง คำนึงว่าความผิดจะอยู่ที่การได้รับอนุญาตหรือไม่ เพราะกรณีนี้ต้องด้วย บทกฎหมายเฉพาะดังกล่าวแล้ว ทำนองเดียวกับกรณีที่มิใช่หวงห้ามโดย ไม่รับอนุญาต ซึ่งมีบทบัญญัติให้ริบด้วย เช่นเดียวกัน จึงเห็นว่าที่ พนักงานอัยการประจำศาลแขวงสุราษฎร์ธานี มิได้ขอริบสัตว์ป่าคุ้มครอง ในคดีนี้ เป็นการวินิจฉัยที่ไม่ตรงตามตัวบทกฎหมาย ความเห็นของกรม ป่าไม้ถูกต้องแล้ว และกรมอัยการได้ส่งคำขอให้อัยการจังหวัดประจำ ศาลแขวงสุราษฎร์ธานีถือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไปแล้ว.

ข้อหารื้อ

กรมราชทัณฑ์แจ้งว่า ตามที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐ ว่าด้วยการลดวันต้องโทษจำคุกให้แก่นักโทษเด็ดขาด เดือนละไม่เกิน ๕ วัน จะทำให้นักโทษเด็ดขาดถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำโดยมีเงื่อนไขการคุมประพฤติก่อนครบกำหนดโทษจำคุก แต่มีนักโทษเด็ดขาดบางรายยังมีโทษกักขังหรือกักขังแทนค่าปรับนับต่อจากโทษจำคุกด้วย โดยเมื่อได้รับโทษจำคุกครบกำหนดแล้ว จะถูกส่งตัวไปกักขังในสถานที่กักขังต่อไป ซึ่งจะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติดังนี้

๑. ถ้าจะถือตามหมายจำคุก กล่าวคือ ปล่อยตัวไปจากเรือนจำภายใต้เงื่อนไขการคุมประพฤติ จนกระทั่งครบกำหนดโทษแล้ว จึงนำตัวส่งไปกักขัง ก็เกิดความยุ่งยากที่บางรายไม่สามารถนำตัวไปกักขังได้ เพราะผู้นั้นอาจจะหลีกเลี่ยง โดยหลบหนีไปเสียจากภูมิลำเนาในระหว่างคุมประพฤติ

๒. ถ้าถูกปล่อยตัวไปก่อนครบกำหนดโทษจำคุก ก็ให้ส่งตัวไปกักขังต่อทันที โดยนับระยะเวลาคุมประพฤติซ้อนไปกับระยะเวลา กักขัง วิธีนี้จะไม่เกิดปัญหาการหลบหนี แต่ระยะเวลา กักขังไม่ได้นับต่อจากโทษจำคุกตามหมายจำคุก

กรมราชทัณฑ์จึงหารือกรมอัยการว่า จะปฏิบัติวิธีใด จึงจะถูกต้องตามกฎหมาย

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า เมื่อกำหนดโทษจำคุกตามหมายจำคุก ต้องถูกลดวันต้องโทษจำคุกลงตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐ ว่าด้วยการลดวันต้องโทษจำคุกให้แก่นักโทษเด็ดขาดแล้ว ระยะเวลาของการกักขัง ย่อมนับต่อจากกำหนดโทษจำคุกตามหมายจำคุกไม่ได้อยู่ในตัว ฉะนั้น ในทางปฏิบัติ และโดยผลของกฎหมาย จึงจำเป็นต้องนำตัวนักโทษเด็ดขาดผู้นั้นไปส่งสถานที่กักขัง เพื่อให้ได้รับโทษกักขังให้ครบถ้วนเสียก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้การกักขังต่อเนื่องกับวันที่ ต้องโทษจำคุกอันแท้จริง ภายหลังจากที่ได้หักลดวันต้องโทษจำคุกให้แล้ว

โรงงานยาสูบมิใช่นิติบุคคล

ข้อหารือ

โรงงานยาสูบแจ้งว่า ได้มีข้อโต้แย้งกับบริษัทผู้รับจ้างตามสัญญาจ้างเหมาก่อสร้างรั้ว เขื่อนและท่อระบายน้ำของโรงงานยาสูบโดยปรากฏว่ารั้วที่สร้างตามแนวเขตที่ดินมีความยาวเพียง 1003.36 เมตร แต่ตามรายการและรูปแบบมีความยาว 1,080 เมตร โรงงานยาสูบขอลดค่าจ้าง แต่บริษัทผู้รับจ้างไม่ยอมลดให้ จึงขอหารือกรมอัยการให้พิจารณาในด้านกฎหมายว่าจะเป็นการสมควรประการใด และควรปฏิบัติต่อผู้รับจ้างอย่างไร

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า โรงงานยาสูบมิได้เป็นนิติบุคคล แต่เป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงการคลัง การหารือควรจะต้องผ่านการพิจารณาของกรมหรือกระทรวงเจ้าสังกัดที่ปัญหาได้เกิดขึ้นเสียก่อน โดยเฉพาะเรื่องนี้โรงงานยาสูบควรจะเสนอปัญหาต่อกระทรวงการคลัง หากกระทรวงการคลังมีปัญหาทางกฎหมายประสงค์จะหารือกรมอัยการก็หารือไปได้

ข้อหารื้อ

กรมตำรวจแจ้งกระทรวงมหาดไทยว่า มีปัญหาเกี่ยวกับบริษัทให้เช่ารถ (CAR RENT) นำรถยนต์ส่วนบุคคลมาใช้อย่างรถยนต์สาธารณะ โดยมีวิธีการต่าง

๑. ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลมีคนขับประจำคอยรับผู้เช่าหรือผู้โดยสารจากสนามบินตอนเมืองมาส่งตามโรงแรมต่าง ๆ โดยมีได้เร่รับจ้างทั่วไป

๒. ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีคนขับประจำสำหรับให้เช่าไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ โดยคิดค่าเช่าเป็นชั่วโมงหรือวันหรือตามเวลากำหนด

๓. มีรถยนต์ส่วนบุคคลให้เช่า โดยผู้เช่านำไปใช้ขับขี่และครอบครองไว้เอง

๔. ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลรับส่งนักท่องเที่ยวในธุรกิจบริการนำเที่ยว

กรมตำรวจเห็นว่า วิธีที่ ๑ และ ๒ เป็นการนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้รับจ้าง กล่าวคือรับจ้างแก่บุคคลทั่วไปในการใช้รถอันเป็นปกติธุระเพื่อสินจ้าง โดยรับจ้างส่งคนโดยสารจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งหรือหลายจุด ถือได้ว่าเป็นการนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เป็นรถยนต์สาธารณะ มีความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๔๗๓ มาตรา ๗.๓๒ ส่วนวิธีที่ ๓ ผู้เช่านำรถไปใช้เป็นการส่วนตัว ครอบครองไว้เอง และใช้ขับขี่เอง มีสัญญาเช่าและต้องวางเงินมัดจำเพื่อความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้นแก่รถ ทั้งผู้เช่าต้องรับผิดชอบใน

ความเสียหายที่เกิดแก่รถทั้งหมด นับเป็นการเช่าขาดตอนไปแล้ว มีลักษณะเป็นการเช่าทรัพย์สินที่แท้จริง ยังไม่อาจถือว่าเป็นการนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้อย่างรถยนต์สาธารณะ อันจะมีความผิดตามกฎหมายได้ ส่วนในวิธีที่ ๔ แม้จะเป็นการนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้รวมอยู่ในกิจการนำเที่ยว มุ่งหมายประโยชน์การนำเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ก็ตาม แต่ตามลักษณะก็เป็นกรรับบุคคลจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งหรือหลายแห่ง การปฏิบัติเช่นนี้โดยปกติผู้จัดทำเนินการย่อมต้องคิดค่าบริการเพิ่มขึ้นสำหรับเป็นค่าพาหนะนั้นๆ ด้วย อันเป็นการกระทำในทางการค้าตามปกติธุระ น่าจะอยู่ในข่ายนำรถยนต์ไปใช้ผิดประเภท อันถือได้ว่าเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์เช่นกัน

กรมตำรวจขอหารือกระทรวงมหาดไทยว่าความเห็นของกรมตำรวจดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

กระทรวงมหาดไทยส่งมาให้กรมอัยการพิจารณา

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๔๗๓ มาตรา ๔ (๓) บัญญัติว่า รถยนต์สาธารณะหมายความว่ารถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือของ

ตามบทบัญญัติดังกล่าวมีข้อกำหนดไว้ชัดเจนว่า ต้องเป็นการรับจ้างหรืออีกนัยหนึ่งคือมีค่าจ้างนั่นเอง มิใช่เป็นบริการให้เปล่า และต้องประกอบด้วย คนโดยสาร หรืออีกนัยหนึ่งคือมีผู้รับบริการซึ่งนั่งไปในรถยนต์นั้นโดยมิใช่เป็นคนขับ

ฉะนั้น ตามวิธีที่ ๑ และที่ ๒ จึงฟังได้ว่าเป็นการนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้อย่างรถยนต์สาธารณะโดยปราศจากปัญหา

สำหรับวิธีการที่ ๓ ผู้เช่านำรถยนต์ไปครอบครองและขับขี่เอง เป็นไป

ในลักษณะการเช่า หาใช้รับจ้างไม่ จึงไม่อาจถือว่าเป็นการนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้อย่างรถยนต์สาธารณะ

ส่วนวิธีการที่ ๔ นั้น ถ้าการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลรับส่งนักท่องเที่ยวนั้น ผู้จัดทำเนิการได้คิดค่าบริการเพิ่มขึ้นสำหรับเป็นค่าพาหนะตั้งที่กรมตำรวจแจ้ง ก็ควรถือได้ว่าเป็นการนำไปใช้เป็นรถยนต์สาธารณะได้ เพราะการคิดค่าบริการสำหรับรถยนต์รวมอยู่ในค่าบริการนำเที่ยว ย่อมเป็นการรับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือของอยู่ส่วนหนึ่งตามความหมายของพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๔๗๓ มาตรา ๔ (๓) แล้ว

รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย
ของบ้านเมือง พ.ร.บ.

ข้อหาข้อ ๕

กรมการปกครองแจ้งว่า อาคารซึ่งราษฎรปลูกสร้างเป็นที่อยู่อาศัยริมถนนสรรพาวุธทหารเรือในเขตเทศบาลนครกรุงเทพ มีสภาพชำรุดทรุดโทรมขาดสุขลักษณะและกำลังกลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรมอีกแห่งหนึ่งสมควรสั่งให้รื้อถอนออกไปเพื่อความสวยงาม และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมืองทั้งนี้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2503 จึงขอหารือว่าถนนสรรพาวุธทหารเรือเป็นทางสาธารณะหรือไม่ หากไม่ถือเป็นทางสาธารณะเทศบาลนครกรุงเทพจะมีอำนาจสั่งให้เอกชนรื้อถอนอาคาร ที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรมและเป็นที่น่ารังเกียจจนมีอาจแก้ไขได้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2503 ได้หรือไม่

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ถนนสายนี้อยู่ในโฉนดที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และได้ให้กองทัพเรือเช่าที่แปลงนี้ทั้งหมดมานานแล้ว กองทัพเรือได้ตัดถนนสายนี้เพื่อใช้ในราชการ ประชาชนได้ใช้เป็นทางสัญจรเป็นเวลาเกือบ 20 ปีแล้วโดยมีการสงวนสิทธิ หรือหวงห้ามแต่อย่างใด

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ถ้าปัญหาที่หาเรื่องนี้กรมการปกครองประสงค์เพียงแต่จะวินิจฉัยว่า "ถนน" ตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2503 หมายความว่าเพียงใดแล้ว ถ้าไม่จำเป็นจะต้องวินิจฉัยเลยไปถึงความหมายที่ว่าเป็น "ถนนสาธารณะ" หรือไม่ เพราะคำว่า "ถนน" ทางบกหรือสะพานที่ประชาชนใช้ในการจราจรและหมายความรวมถึงทางเท้าหรือขอบทางด้วย" ก็ถือว่าเป็น "ถนน" ตามความในมาตรา 12 ด้วย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ถนนสายนี้ได้มีประชาชนใช้ในการจราจรแล้ว ก็ย่อมนำวิธีการที่บัญญัติในมาตรา 12 มาใช้ได้

รับราชการทหาร อายุความ พ.ร.บ.

ข้อหาเรือ

กรมการปกครองหาเรือว่า มาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. 2497 บัญญัติว่า

"บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทางกองเกิน หรือไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ หรือผู้สมรู้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

แต่ก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกิน หรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและพอจะเชื่อถือได้มาแทนตน ให้ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ"

กรมการปกครองมีความเห็นว่า อายุความของความผิดฐานไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้อาจแยกออกได้ดังนี้คือ

1. ถ้าผู้กระทำความผิด ได้มาขอลงบัญชีก่อนที่เจ้าหน้าที่จะยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด ก็มีโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกิน

หนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ จึงมีอายุความฟ้องร้อง 1 ปีตามมาตรา 95(5) แห่งประมวลกฎหมายอาญา

2. ถ้านอกจากกรณีดังกล่าว ก็มีโทษปรับไม่เกินสามร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ จึงมีอายุความฟ้องร้อง 5 ปีตามมาตรา 95(4) แห่งประมวลกฎหมายอาญา

กรมการปกครองขอหารือว่า ความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า กำหนดอายุความในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 95 นั้น ถือความผิดซึ่งต้องระวางโทษเป็นสำคัญ

มาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ.2497 ที่หารือนี้ เป็นที่เห็นได้ว่า ความในวรรค 2 ที่บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด กฎหมายเพียงให้ระวางโทษต่ำกว่าวรรคแรกก็ถือว่าบุคคลนั้นมีความผิดฐานไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินเท่านั้น หาได้ถือว่าความในวรรค 2 นี้เป็นความผิดต่างหากจากวรรคแรกไม่ ฉะนั้นอายุความฟ้องผู้กระทำความผิดฐานไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน ซึ่งบัญญัติว่ามีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ จึงมีอายุความ 5 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 (4) โดยมีต้องคำนึงว่าบุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินก่อนเจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิดหรือไม่

ล้มละลายเพื่อนำเงินมาใช้ค่าภาษีอากรที่ค้างชำระ

ข้อหารือ

การขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ถูกสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดี

กรมสรรพากรแจ้งว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดคิงส์แอนด์กัมปนีค้างชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลอยู่ อำเภอบางรักจึงได้ทำการยึดทรัพย์เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2504 ครั้นต่อมาเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2504 ห้างหุ้นส่วนจำกัดนี้ได้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด กองบังคับคดีล้มละลายได้มีหนังสือไปยังจังหวัดพระนครขอให้จังหวัดสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สิน ที่อำเภอบางรักยึดไว้เสีย และแนะนำให้โอนการยึดทรัพย์สินทั้งหมด ไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยอ้างว่า ทรัพย์สินเหล่านี้ ตกอยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่จะรวบรวมเอาไปชำระหนี้ในคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 109(1) จังหวัดพระนครเห็นว่าอำนาจการครอบครองทรัพย์สินที่ยึดไว้ย่อมตกอยู่กับเจ้าพนักงานผู้สั่งยึด ไม่น่าจะอยู่ในข่ายมาตรา 109(1) ดังที่กองบังคับคดีล้มละลายอ้างมา จึงได้หารือกรมสรรพากร

กรมสรรพากรมีความเห็นว่า อำเภอบางรักมีอำนาจดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดไว้ได้แต่เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้เสียของรัฐ จึงขอหารือกรมอัยการว่า

๑. ขณะนี้การสั่งให้จังหวัดจัดการขายทอดตลาดทรัพย์สิน และให้โอนทรัพย์สินที่ขังไปให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน เป็นแต่เพียงคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินเท่านั้น มิใช่คำสั่งของศาลตามนัยมาตรา ๑๑๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ ฉะนั้น เจ้าพนักงานยึดทรัพย์สินตามประมวลรัษฎากรจะไม่โอนทรัพย์สินที่ขังให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน และผู้ว่าราชการจังหวัดพระนคร จะสั่งให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ขังไปก่อน เพื่อนำเงินชดเชยค่าภาษีอากรที่ค้าง เมื่อหักค่าใช้จ่ายต่างๆ แล้ว ถ้ามีเงินเหลือก็ส่งส่วนที่เหลือให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินต่อไป ดังนั้นจะทำได้หรือไม่

๒. ขณะนี้ จังหวัดไต่ถามค่าขอเฉลี่ย หนี้ภาษีอากร รายงานไป เพื่อย่อยกัน มิให้ขาดอายุเวลาการขอเฉลี่ยหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย จะเป็นผลให้ถูกตีความว่าจังหวัดยอมรับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า พระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ. ๒๔๘๑ และประมวลรัษฎากรกิติ กฎหมายล้มละลายกิติ ต่างไม่มีบทบัญญัติว่าอยู่ภายใต้บังคับหรือภายในบังคับของกันและกันไว้ หน้าที่ใดเลย ยิ่งกว่านั้นเมื่อประกาศใช้ประมวลรัษฎากร (วันที่ ๑ เมษายน ๒๔๘๒) นั้น ได้มีกฎหมายล้มละลายใช้บังคับอยู่แล้ว คือพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๑๓๐ และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๐ กับ พ.ศ. ๒๔๗๔ (ซึ่งยกเลิกเมื่อประกาศใช้พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๘๔) ฉะนั้น การพิจารณาเรื่องตามข้อหารือของกรมสรรพากร จึงต้องพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ๆ ซึ่งว่าด้วยการนั้นโดยเฉพาะ

ตามกฎหมายล้มละลาย เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด
ของลูกหนี้แล้ว การจะบังคับให้บุคคลที่รับว่าเป็นหนี้ ลูกหนี้ชำระเงินแก่เจ้า
พนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ดี หรือให้บุคคลที่รับว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้ อยู่ใน
ครอบครองส่งมอบทรัพย์สินแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ดี เหล่านี้เป็นอำนาจ
ของศาลโดยเฉพาะ (พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 118)
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เองหาอำนาจเช่นนั้นไม่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ได้แต่เพียงจะมีคำขอต่อศาลให้บังคับให้เท่านั้น

คำว่า "บุคคลที่รับว่าเป็นหนี้ลูกหนี้" คือบุคคลที่เป็นลูกหนี้ของ
ลูกหนี้ผู้ล้มละลาย และ "บุคคลที่รับว่ามีทรัพย์สินของลูกหนี้อยู่ในครอบครอง"
คือ บุคคลที่ยืม เช่า รับฝากไว้ รับจำนำไว้ หรือกระทำการอื่นใดทำนอง
เดียวกันต่อทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลาย เหล่านี้ย่อมมีความหมายอยู่ในตัว
ว่าลูกหนี้ผู้ล้มละลายมีสิทธิเรียกร้องเหนือทั้งนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึง
ย่อมติดตามเอามารวบรวมได้

มาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากรบัญญัติว่า ภาษีอากรซึ่งต้อง
เสียถ้าถึงกำหนดชำระแล้วมิได้เสีย ให้ถือว่าเป็นภาษีอากรค้าง เพื่อให้ได้รับ
ชำระค่าภาษีอากรค้างให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ
โดยเฉพาะที่จะสั่งยึดและส่งขายทอดตลาดทรัพย์สิน ของผู้รับผิดชอบภาษีอากร
โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง แต่สำหรับนายอำเภอนั้นจะใช้
อำนาจขายทอดตลาดได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด เงินที่ได้
จากการขายทอดตลาดให้หักค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายในการยึด และขาย
และเงินภาษีอากรค้าง ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

ดังนั้นเป็นที่เห็นได้ว่า กฎหมายล้มละลายไม่ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงาน
งานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเป็นผู้รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลายมีอำนาจมากไป

กว่าตัวลูกหนี้ผู้ล้มละลายเอง กล่าวคือในกรณีของมาตรา ๑๒ แห่งประมวล
วิธีฎีกาฯ ใต้แต่จะเอาคืนเงินที่เหลือซึ่งต้องคืนแก่ลูกหนี้ผู้ล้มละลายเท่านั้น

เมื่อกรณีของเรื่อง ตามที่หาเรียน เป็นเรื่องลูกหนี้ ค้างชำระ ภาษี เงินได้
นายอำเภอบางรัก จึงทำการ ยึดทรัพย์สิน ของ ลูกหนี้ และไต่ยึด ไว้ก่อนที่ศาล จะมี
คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินเด็ดขาด ทรัพย์สินที่นายอำเภอบางรักยึดไว้ตามอำนาจที่
กฎหมายให้ไว้ (ประมวลวิธีฎีกาฯ มาตรา ๑๒) จึงไม่ต้องกลัวขบถบัญญัติ
มาตรา ๑๑๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ เลข กล่าวคือ
นายอำเภอบางรัก ไม่ใช่บุคคล ที่มีทรัพย์สิน ของ ลูกหนี้ อยู่ใน ครอบครอง ซึ่ง
ลูกหนี้จะพึงใช้สิทธิเรียกร้องเอาคืนมาได้ แต่ตรงกันข้ามนายอำเภอบางรัก
เป็นผู้มีอำนาจยึดตามกฎหมาย และลูกหนี้ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องเอาคืนมา
ได้ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งที่นายอำเภออาศัยอำนาจตามประมวลวิธีฎีกาฯ
มาตรา ๑๒ ยึดทรัพย์สินผู้ค้างค่าภาษีอากร แล้วขายทอดตลาดเอาเงินใช้ค่า
ภาษีค่างั้น นายอำเภอไม่ใช่เป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลาย
ตามความหมาย ของมาตรา ๑๑๘ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓

โดยเหตุนี้กรมอัยการจึงมีความเห็นว่า ในข้อหาข้อที่ ๑ ทำได้ ส่วน
ในข้อหาข้อที่ ๒ เมื่อการปฏิบัติของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินไม่ชอบด้วย
กฎหมาย ก็ไม่เป็นผลให้ถูกตีความว่าจึงหวัดพระนครยอมรับตามคำแจ้งของ
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน

วิธีปฏิบัติในการส่งคดีแพ่งให้อัยการจังหวัด

ข้อหารือ

การสื่อสารแห่งประเทศไทยหรือว่า การสื่อสารแห่งประเทศไทย ได้รับ การทักท้วงจากอัยการจังหวัดบางแห่งว่าในการขอให้ว่าต่างหรือแก้ต่าง จะส่งเรื่องให้อัยการจังหวัดดำเนินการโดยตรงมิได้ต้องทำเรื่องส่งถึงผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้อัยการจังหวัดดำเนินการให้ เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งให้ดำเนินการ จึงจะรับเรื่องไว้ดำเนินการได้ การสื่อสารแห่งประเทศไทยจึงขอทราบว่ ในการส่งเรื่องให้อัยการจังหวัดว่าต่างหรือแก้ต่าง จะต้องทำเรื่องผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ๆ หรือไม่ หรือจะต้องปฏิบัติอย่างไรจึงจะชอบด้วยวิธีปฏิบัติ

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การส่งเรื่องขอให้พนักงานอัยการพิจารณาดำเนินการดังกล่าวตามที่หารือกรมอัยการมิได้วางระเบียบให้ปฏิบัติเช่นนั้น หากแต่เคยถือหลักว่าคดีเรื่องใดที่อยู่ในอำนาจอัยการจังหวัดใด อัยการจังหวัดนั้นก็ชอบที่จะรับเรื่องไว้พิจารณาดำเนินการได้ โดยไม่ต้องย้อนไปให้กรมอัยการพิจารณาอีก ฉะนั้นหากการ

สื่อสารแห่งประเทศไทยเห็นว่า จะส่งเรื่องใดให้อัยการจังหวัดพิจารณาการสื่อสาร
แห่งประเทศไทยก็ย่อมชอบที่จะส่งตรงไปยังอัยการนั้น ๆ พิจารณาคำเนิกรได้
โดยไม่ต้องส่งผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดเช่นเดียวกัน

ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ร.บ.

ข้อหารื้อ

กิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า เทศบาลนครกรุงเทพมหานครมีโครงการจะจัดสร้างที่จอดรถยนต์นอกเขตถนน เพื่อแก้ปัญหาความคับคั่งการจราจรและการขาดแคลนที่จอดรถในที่ดินบริเวณเพลิงไหม้ริมถนนรองเมือง เนื้อที่ประมาณ ๑.๐๐๐ ตารางวา เทศบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเจรจาทำความตกลงกับเจ้าของที่ดินแล้ว แต่เจ้าของที่ดินเสนอขายในราคาสูงกว่าราคาปานกลาง และราคาที่ดินเคยซื้อมาก่อน และเจ้าของที่ดินบางแปลงก็ไม่ยอมขาย เทศบาลเห็นว่า การจัดสร้างสถานที่จอดรถเป็นบริการสาธารณะ มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ถนน โดยเก็บค่าธรรมเนียมเป็นการสาธารณูปโภคด้านการขนส่งเพื่อประโยชน์ของรัฐ ซึ่งไม่ถือว่าเป็นการจัดทำขึ้นเพื่อหารายได้ ในการนี้รัฐอาจมอบให้เทศบาลจัดทำได้ จึงสมควรจะได้ออกพระราชบัญญัติเวนคืนที่ดินบริเวณนี้เพื่อให้เทศบาลดำเนินการตามโครงการต่อไป

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่า การที่เทศบาลนครกรุงเทพเสนอขอให้ออกกฎหมายเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างที่จอดรถให้เป็นบริการสาธารณะ และเก็บค่าธรรมเนียม โดยเทศบาลอ้างว่าไม่ได้เป็นการจัดทำเพื่อหารายได้ อาจจะขัด

ต่อเจตนาารมณแห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ และพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๘๗ ซึ่งกำหนดให้ออกพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในเมื่อจะสร้างหรือขยายทางหลวง และเพื่อกิจการอันจำเป็นในการสาธารณูปโภค จึงใคร่ขอให้กรมอัยการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วให้ความเห็นในข้อกฎหมายและแนวทางปฏิบัติเพื่อพิจารณาคำเนินการต่อไป

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การสร้างที่จอดรถยนต์นอกถนน ถ้าไม่ใช่เป็นการขยายถนนแล้ว ย่อมเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงไม่ได้ ส่วนจะเวนคืนตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๘๗ นั้น มีปัญหาเฉพาะประเด็นที่หาหรือว่า ที่จอดรถยนต์นอกเขตถนนดังกล่าวเป็นกิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภค หรือการได้มาซึ่งประโยชน์ของรัฐอย่างอื่นตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินั้นหรือไม่

กิจการใดเป็นกิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภคนั้น ย่อมเป็นการยากที่จะจำกัดความให้มีความหมายเป็นหลักเกณฑ์ตายตัวได้ แม้การพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาหลายคราวก็ได้แต่มีความเห็นว่า กิจการใดเป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยส่วนรวมอย่างชัดเจนแล้ว กิจการนั้นย่อมเป็นสาธารณูปโภคได้

มีกิจการหลายประเภทเป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นกิจการสาธารณูปโภค เช่น กิจการไฟฟ้า การประปา การรถไฟ การโทรเลข การโทรศัพท์ เป็นต้น

เพราะกิจการเหล่านี้ เป็นกิจการที่อำนวยความสะดวกหรือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนเป็นส่วนรวม แต่ก็มีกิจการบางประเภทที่ไม่อาจเห็นได้โดยชัดเจนว่าเป็นกิจการสาธารณูปโภค จนกว่าจะมีการแสดงออกซึ่งวัตถุประสงค์แห่งกิจการนั้น เช่นการจัดสุสาน การตลาด หรือการทำเรือ เป็นต้น กิจการเหล่านี้จะเป็นกิจการสาธารณูปโภคก็ต่อเมื่อเป็นการจัดเพื่ออำนวยความสะดวกความปลอดภัยหรือความผาสุกแห่งสาธารณชน ทั้งนี้โดยไม่จำกัดว่าในการจัดกิจการเหล่านี้จะเรียกค่าธรรมเนียมหรือค่าตอบแทนไม่ได้

ที่จอตrolleyนอกเขตถนนโดยทั่วไปหาใช่เป็นกิจการอันเป็นสาธารณูปโภคไม่ เพราะหากเป็นที่จอตrolleyเฉพาะแห่งก็ย่อมจะมีใช่เป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนทั่วไป ที่จอตrolleyนอกเขตถนนตามเรื่องที่หารือ เทศบาลแจ้งว่า เทศบาลจะสร้างในที่ดินบริเวณเพลิงไหม้ริมถนนรองเมืองอันเป็นที่จอตrolleyเฉพาะแห่ง แม้เทศบาลจะอ้างว่าเพื่อแก้ปัญหาความคับคั่งการจราจรและการขาดแคลนที่จอตrolley ซึ่งเทศบาลเห็นว่าเป็นบริการสาธารณะก็ตาม ก็เป็นเพียงการอำนวยความสะดวกเฉพาะแห่งเท่านั้น ฉะนั้นกรมอัยการจึงเห็นว่า ที่จอตrolleyนอกเขตถนนแห่งนี้หาใช่กิจการอันจำเป็นเพื่อการอันเป็นสาธารณูปโภคไม่ และถึงหากจะพิจารณาในทางได้มาซึ่งประโยชน์ของรัฐโดยการเก็บค่าธรรมเนียม ก็ไม่เป็นกิจการอันจำเป็นเพื่อประโยชน์ของรัฐเช่นเดียวกัน

บื้อหาเรือ

กรมสกุลการ แจ้งว่า เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๙ เจ้าหน้าที่ตำรวจ กองกำกับการ ๕ กองปราบปราม ได้จับกุมผู้ต้องหา พร้อม ยรถยนต์เก๋งดัสสัน ๑๒๐ วาย หมายเลขทะเบียน ย.ล. ๐๒๘๙๙๓ ส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดี ในข้อหาว่า ร่วมกับพวกนำรถยนต์หลบหนีภาษีสกุลการเข้ามาในราชอาณาจักร เหตุเกิดที่ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดไทย จังหวัดสงขลา ซึ่งนายทะเบียนยานพาหนะ จังหวัดยะลา แจ้งว่า เป็นทะเบียนรถปลอม จึงส่งของกลางให้ด่านสกุลการสงขลา เก็บรักษาเพื่อดำเนินคดีต่อไป ต่อมาวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๑๙ นายวุ อาทวา ชาวมาเลเซีย ได้ยื่นคำร้องต่อด่านสกุลการสงขลา และสกุลการเขต ๑ ว่า ผู้ร้อง เป็นเจ้าของรถยนต์คันดังกล่าว ซึ่งถูกขโมยมาจากประเทศมาเลเซีย และนำเข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิดด้วย จึงขอรับ รถคืน ด่านสกุลการสงขลาและสกุลการเลข ๑ ได้ตอบปฏิเสธว่า รถยนต์ของกลาง ตกเป็นของแผ่นดินแล้วตาม ม. ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. สกุลการ พ.ศ. ๒๕๑๙ ต่อมา วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ และวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ นายวุ อาทวา ได้ ร้องขอรับรถยนต์คืนต่อกรมสกุลการฯ ได้ชี้แจงให้ผู้ร้องทราบ เพื่อไปติดต่อขอคืน

จากผู้จับ หรือพนักงานสอบสวน หรือศาล แล้วแต่กรณี และในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๐ และ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ร้อง ได้แจ้งต่อกรม สุลกากรว่า ได้ยื่นคำร้องขอรับของกลางคืนต่อพนักงานสอบสวนกับติดต่อกับพนักงานอัยการจังหวัดสงขลาแล้ว พนักงานอัยการได้แนะนำพนักงานสอบสวนคืนรถยนต์ของกลาง ผู้รับมอบอำนาจจึงขอให้กรมศุลกากรพิจารณาคืนโดยด่วน เพื่อป้องกันการเสียหาย

ทั้งนี้ ในคดีดังกล่าวพนักงานอัยการได้ส่งฟ้องผู้ต้องหาแล้ว แต่สำหรับรถยนต์ของกลาง พนักงานอัยการเห็นว่า มีคนร้ายลักมาจากประเทศมาเลเซีย นายวู อาหวา เจ้าของรถมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิดในคดีที่พนักงานอัยการฟ้อง โดยมีหลักฐานการเป็นเจ้าของรถ และการแจ้งความให้ประกอบการพิจารณาหมดความจำเป็นที่จะยึดไว้ ประกอบคดีแล้ว ด้านศุลกากรสงขลาจึงขอให้กรมศุลกากรพิจารณาสั่งการ

กรมศุลกากรพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่า รถยนต์คันนี้เป็นรถที่จดทะเบียนในประเทศมาเลเซีย แม้จะถูกคนร้ายลักขโมยมาก็ตาม แต่เมื่อนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิได้ผ่านศุลกากร ถูกต้อง กับมิได้มีหลักฐานการชำระภาษีอากร การนำเข้าย่อมเป็นความผิด ตาม ม. ๒๗ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม และเป็นสิ่งอันพึงต้องริบตาม ม. ๑๗ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๔๘๒ เมื่อเจ้าของหรือผู้มีสิทธิมิได้ยื่นคำร้องขอคืนภายในอายุความตาม ม. ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ รถยนต์ของกลางย่อมตกเป็นของแผ่นดินแล้ว และเนื่องจากคดีรายนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการ ๕ กองปราบปรามเป็นผู้จับกุม และส่งเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีด้านศุลกากร สงขลาเป็นแต่เพียงผู้รักษา ของกลางใน คดีไว้แทนพนักงานสอบสวน ตามนัย ม. ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๙ เท่านั้น ประกอบกับมีการอ้างอิงทางปฏิบัติในการคืน

ของกลาง ซึ่งเคยมีการหารือไว้ตั้งปรากฏในอัยการนิเทศ เล่ม ๑๙ ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๐๐ หน้า ๕ และเล่ม ๑๔ ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๔๙๕ หน้า ๒๐๓ ด้วย

กรมสุกลางกรจึงขอหารือว่าความเห็นของกรมสุกลางถูกต้องหรือไม่ดังนี้

ก. โดยที่กรมสุกลางกรณีใช้ผู้ยึดของกลาง และมีใช้เจ้าพนักงานซึ่งรับตัวผู้ถูกจับไว้ ตามมาตรา ๘๕ วรรค ๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่เป็นเพียงผู้รับของกลางไว้เก็บรักษาตามอำนาจหน้าที่ในกฎหมายสุกลางกรณีนั้น กรมสุกลางกรจึงไม่มีหน้าที่คืนของกลาง

บ. ตามหนังสืออัยการจังหวัดสงขลา ที่ สข. ๒๒/๔๔๕๔ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๐ ปรากฏว่า พนักงานอัยการพิจารณาสั่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล แต่ไม่ขอให้ศาลสั่งริบรณต์ของกลาง โดยมีความเห็นแจ้งพนักงานสอบสวนว่า หก ความจำเป็นที่จะยึดรณต์ของกลางไว้ประกอบคดี ให้จัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ม. ๘๕ นั้น กรมสุกลางกรเข้าใจว่า การที่พนักงานอัยการแจ้งดังนี้ หมายความว่า ให้คืนรณต์ของกลางให้แก่นายวุ อาทวา เพื่อพิจารณาตาม ม. ๘๕ วรรค ๓ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าวข้างต้นแล้ว พนักงานอัยการย่อมไม่มีสิทธิสั่งคืนของกลางและพนักงานผู้จับ หรือกรมสุกลางกรจึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามที่พนักงานอัยการแจ้ง

ค. ตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ รณต์ของกลางตกเป็นของแผ่นดินโดยอายุความ ตาม ม. ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. สุกลางกร พ.ศ. ๒๔๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ม. ๓ แห่ง พ.ร.บ. สุกลางกร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้ว เพราะเจ้าของหรือผู้มีสิทธิมิได้ยื่นคำร้องเรียกเอาภายในกำหนดเวลาในมาตราดังกล่าว ฉะนั้นแม้พนักงานอัยการ จะมิได้ขอให้ศาลสั่งริบก็ไม่ได้ทำให้รณต์นั้น พันสภาพที่ตกเป็นของแผ่นดินโดยผลของกฎหมายแล้วแต่ประการใด

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า

ก. โดยที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ บัญญัติว่า “เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้มีอำนาจค้นตัวผู้ต้องหา และยึดสิ่งของต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้..... สิ่งของใดที่ยึดไว้เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืนแก่ผู้ต้องหา หรือแก่ผู้อื่นซึ่งมีสิทธิเรียกร้องคืนสิ่งของนั้นเว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น” ดังนั้น เมื่อกรมศุลกากรซึ่งมีหน้าที่แต่เพียงเป็นผู้รับของกลางเก็บรักษาไว้ แต่มิใช่เจ้าพนักงานผู้จับ หรือรับตัวผู้ถูกจับ กรมศุลกากรก็ไม่มีหน้าที่คืนของกลางไม่ เพราะไม่มีอำนาจยึดและคืนตามบทกฎหมายดังกล่าว ความเข้าใจของกรมศุลกากรถูกต้องแล้ว

ข. ตามที่พนักงานอัยการจังหวัดสงขลา แจ้งผลคดีเกี่ยวกับของกลางไปยังพนักงานสอบสวนว่า หมดความจำเป็นที่จะยึดไว้ประกอบคดี จึงให้จัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ นั้น เป็นการปฏิบัติ ตามระเบียบคำสั่งของกรมอัยการ ที่ประสงค์จะให้พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจยึดทราบถึงเวลาที่จะจัดการเกี่ยวกับของกลางอย่างใดได้แล้วหรือไม่ ซึ่งในการแจ้งไปนี้เป็นลักษณะของการให้คำแนะนำแก่พนักงานสอบสวน หากใช้เป็นกรณีที่พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนคืนของกลางให้แก่ผู้ร้องโดยตรงไม่ เพราะข้อความที่ว่า ให้จัดการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๘๕ ย่อมชัดเจนอยู่แล้วว่า พนักงานอัยการมิได้ใช้อำนาจในการสั่งคืนของกลางนั้นเสียเอง และการที่พนักงานอัยการมีความเห็นแนะนำเช่นนั้น ก็โดย มีความหวังใจว่า เจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่คืนของกลางอาจจะปฏิบัติไม่ชอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ซึ่งเมื่อถูกฟ้องเพราะเหตุนี้ และพนักงานอัยการเห็นว่คดีไม่มีทางชนะ พนักงานอัยการก็อาจไม่รับแก้ต่างเจ้าพนักงานที่ถูกฟ้องได้

ค. เมื่อกรมศุลกากรยอมรับข้อเท็จจริงว่า รอยนต์ของกลางเป็นของนายวุฒิชัย อากาศ ผู้ร้อง ถูกลักจากประเทศมาเลเซีย และนำเข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยบุคคลอื่น รอยนต์คันดังกล่าวก็มีไข่ของต้องริบ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๔๘๒ เพราะผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจหรือร่วมกระทำผิดด้วย และได้ถูกกระทำโดยละเมิดมา จึงมีสิทธิตามเอาคืนซึ่งรอยนต์ของกลางที่ถูกลักไปนั้นได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๖ รูปคดีเช่นนี้ จะนำมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งบัญญัติให้ เจ้าของ หรือ ผู้มีสิทธิ ต้อง ยื่น คำร้อง ขอคืน ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันยึด มิฉะนั้นให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่ของ และให้ตกเป็นของแผ่นดิน มาใช้บังคับแก่กรณีนี้ไม่ได้ เทียบ ตามนัย แห่งคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๙/๒๕๐๖ คดีระหว่าง พนักงานอัยการประจำศาลแขวงจังหวัดกบินทร์บุรี โจทก์ นายจรินทร์ จันทรสุต กับพวกรวม ๕ คน จำเลย นายเผือก ชูวัฒนะ ผู้ร้อง ดังนั้น อายุความในการร้องขอคืนในคดีนี้จึงต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๒๗

หาข้อปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขนส่ง

ป.พ.พ. นิติกรรม สัญญา (ม. ๑๑๒) ป. คณะปฏิบัติ ฉ. ๑๑๑

สัญญาว่าจ้างขนส่งคนโดยสารไปประกอบพิธีชัยโดยทางเครื่องบินที่กระทรวงคมนาคมลงนามกับบริษัท ฯ โดยอาศัยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๑๑ แม้ต่อมาจะมีกฎหมายยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ แต่กฎหมายดังกล่าวก็มิได้บัญญัติให้สัญญาสิ้นสุดหรือห้ามฟ้องร้อง จึงหากระทบกระเทือนสัญญาดังกล่าวในการที่คู่สัญญาจะดำเนินคดีกรณีผิดสัญญาไม่

ข้อหารือ

กระทรวงคมนาคมหารือว่า กระทรวงคมนาคมได้ลงนามในสัญญาว่าจ้างขนส่งคนโดยสารไปประกอบพิธีชัยโดยทางเครื่องบินกับบริษัท ยูเนียนเทรควิงส์จำกัด โดยอาศัยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๑ ต่อมาบริษัท ฯ ได้ปฏิบัติผิดสัญญา กระทรวงคมนาคมจะได้ดำเนินคดีแก่บริษัท ฯ ต่อไป แต่ในระหว่างที่ยังมิได้ดำเนินคดีแก่บริษัท ฯ นี้ จะต้องมีประกาศพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการชัยพ.ศ..... บังคับใช้เป็นกฎหมาย ซึ่งจะเป็นผลให้ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๑ กฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติแล้ว หรือที่ขัดแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ต้องถูกยกเลิกไป กระทรวงคมนาคมเกรงว่า ถ้า

หากประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับใหม่แล้ว อาจกระทบกระเทือนสัญญาฉบับขนส่ง ฯ ที่ลงนามไว้กับบริษัท ฯ หรือทำให้เสียเปรียบในการดำเนินคดี แก่บริษัท ฯ ในโอกาสต่อไป จึงหารือกรมอัยการว่า ถ้าหากประกาศใช้พระราชบัญญัติ ส่งเสริมกิจการช้จ้ย พ.ศ..... แล้ว จึงฟ้องบริษัท ฯ ภายหลัง จะกระทำได้เพียงใดหรือไม่ หรือควรปฏิบัติอย่างไรกับพระราชบัญญัติฉบับใหม่ โดยมีให้ทางราชการต้องเสียหายและเสียเปรียบในการดำเนินคดี

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า สัญญาฉบับขนส่งคนโดยสารไปประกอบพิธีช้จ้ยโดยทางเครื่องบินระหว่างบริษัทยูเนียนเทรควิงส์จำกัด กับ กระทรวงคมนาคม ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๒๔ เป็นนิติกรรมที่มีผลผูกพันคู่สัญญาตามข้อสัญญาที่ตกลงกันไว้ ถ้าหากมีการผิดสัญญาและไม่มีกฎหมายบัญญัติถึงสัญญาไว้เป็นอย่างอื่น คู่สัญญามีสิทธิโดยชอบธรรม ที่จะฟ้องให้บังคับตามสัญญานั้นได้ ดังนั้นแม้พระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการช้จ้ย พ.ศ..... จะประกาศใช้เป็นกฎหมายซึ่งเป็นผลยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๑ รวมทั้งประกาศต่าง ๆ ด้วยก็ตาม ก็หากกระทบกระเทือนสัญญาดังกล่าวข้างต้นไม่ เพราะพระราชบัญญัติส่งเสริมกิจการช้จ้ย พ.ศ.....มิได้บัญญัติให้สัญญาทุกข้อหรือบางข้อสิ้นผล หรือห้ามมิให้ฟ้องไว้แต่อย่างใด กระทรวงคมนาคมจึงชอบที่จะดำเนินการต่าง ๆ ไปได้ โดยไม่ทำให้การดำเนินคดีฐานผิดสัญญาเสียหายหรือเสียเปรียบ

สำนวนคดีแพ่งที่ศาลแพ่งสั่งรวมการพิจารณา หรือ

พ.ร.บ พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๘๘

คดีแพ่งที่ศาลอนุญาตให้โอนคดีจากจังหวัดพัทลุงไปรวมกับคดีของศาลแพ่ง พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงที่ดำเนินคดีมาแต่ต้น มีอำนาจดำเนินคดีนั้นต่อไปในศาลแพ่งซึ่งรับโอนคดีนั้นได้

บื้อหรือ

อัยการจังหวัดพัทลุง แจ้งว่า กรมทางหลวงได้แต่งตั้งให้พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุง เป็นทนายว่าต่างในคดีแพ่งของศาลจังหวัดพัทลุง จำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดพัทลุงว่า จำเลยได้ยื่นฟ้องกรมทางหลวงต่อศาลแพ่ง ขอให้โอนคดีแพ่งของศาลจังหวัดพัทลุงดังกล่าวไปรวมกับคดีของศาลแพ่ง ศาลแพ่งอนุญาตและให้นัดสืบพยานที่ศาลแพ่งในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๒๕ พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงได้รับหมายนัดและได้ไปดำเนินคดีดังกล่าวที่ศาลแพ่งแล้ว บัดนี้ พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงเห็นว่า เมื่อศาลแพ่งอนุญาตให้รวมการพิจารณาคดีดังกล่าวแล้ว พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงน่าจะไม่มีอำนาจดำเนินคดีให้กับกรมทางหลวงต่อไปอีก เพราะต้องมาดำเนินคดีนอกเขตศาลจังหวัดพัทลุง

คำแนะนำ

กรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อคดีที่พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงเป็นผู้ดำเนินคดีได้โอนไปรวมพิจารณากับคดีที่ศาลแพ่ง พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุงผู้ดำเนินคดีมาแต่ต้น มีอำนาจดำเนินคดีนั้นต่อไปในศาลแพ่งซึ่งรับโอนคดีนั้นได้ตามพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๒ (๓)

ส่วนที่พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุง และพนักงานอัยการกองคดีแพ่งจะว่าต่างแก่ต่างคดีทั้งสองเรื่องที่เกี่ยวข้องกันนั้น อย่างไรก็ดี ให้ทั้งสองฝ่ายได้ติดต่อประสานงานตกลงกันต่อไป

สัญชาติไทย

ข้อหารือ

เรื่อง เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้ (ข้อหารือที่ ๑๖๑/๒๕๒๓)

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้รับข้อหารือจากจังหวัดที่เป็นเขตควบคุมภูมโนอพยพและได้รับคำร้องของคนไทยและคนต่างด้าวขอให้บุตรมีสัญชาติไทย ดังนี้

๑. กรณีบุตรที่เกิดจากบิดาเป็นคนไทย หรือบิดาเป็นคนต่างด้าวโดยถูกต้องตามกฎหมาย มารดาเป็นคนภูมโนอพยพ บิดามารดาจดทะเบียนสมรสโดยถูกต้องก่อนประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ใช้บังคับ บุตรเกิดในประเทศไทย แต่บุตรได้เกิดก่อนที่บิดามารดาจะได้จดทะเบียนสมรส

๒. กรณีบุตรที่เกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวโดยถูกต้องตามกฎหมาย และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวก่อนประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับ ๓๓๗ ใช้บังคับบุตรเกิดในประเทศไทย แต่เกิดก่อนที่บิดามารดาจะได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงหารือกรมอัยการว่า บุตรที่เกิดจากบิดามารดาตามกรณีทั้งสองดังกล่าวข้างต้นนี้ จะได้สัญชาติไทยหรือไม่ และจะต้องถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ หรือไม่

คำแนะนำ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว ตอบว่า

กรณีทหารเรือ บุตรได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดนตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ (๓) แต่เมื่อประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ใช้บังคับ บุตรจะต้องถูกถอนสัญชาติไทย ดังนี้

กรณี ๑ บุตรเกิดก่อนจดทะเบียนสมรสจึงต้องถือว่า ขณะเกิดไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย ถึงแม้บิดามารดาจะจดทะเบียนสมรสกันภายหลัง การเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของบิดาก็ไม่มีผลย้อนหลังแต่จะมีผลนับแต่วันจดทะเบียนสมรสเป็นต้นไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๕๗ ดังนั้น กรณีจึงเป็นกรณีในขณะบุตรเกิดมารดาเป็นคนต่างด้าว แต่ไม่ปรากฏบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย เข้าเกณฑ์ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑ ซึ่งถ้าหากเข้าเงื่อนไขตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑(๑) (๒) และ (๓) บุตรจะต้องถูกถอนสัญชาติไทยโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑

กรณี ๒ บุตรเกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว แต่เกิดก่อนที่บิดามารดาจะได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว มีผลเท่ากับว่า ขณะที่บุตรเกิดบิดามารดาเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑(๓) จึงต้องถูกถอนสัญชาติไทยโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ข้อ ๑ เช่นเดียวกัน

สัญชาติ พ.ร.บ.

ข้อหารือ

กรมการปกครองแจ้งว่า มีกรณีหญิงต่างชาติซึ่งเกิดและเติบโตในต่างประเทศ ภายหลังเดินทางเข้ามาในประเทศไทย และได้รับหลักฐานใบสำคัญแสดงรูปพรรณ และใบสำคัญถิ่นที่อยู่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ถูกต้องตามกฎหมาย ต่อมาได้แต่งงานจดทะเบียนสมรสกับชาติไทย ในปีเดียวกัน ดังนี้ หญิงผู้นี้จะได้สัญชาติไทยหรือไม่ กรมการปกครองมีความเห็นว่า หญิงผู้นี้ได้สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๓ (๔) จึงขอให้กรมอัยการพิจารณาว่า ความเห็นของกรมการปกครองถูกต้องหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า หญิงต่างชาติ ซึ่งแต่งงานจดทะเบียนสมรสกับชายไทยเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ถ้าการสมรสนั้นสมบูรณ์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว หญิงผู้นั้นย่อมได้สัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ มาตรา ๓ (๔) อันเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะที่ทำการสมรสนั้น ความเห็นของกรมการปกครองเป็นการถูกต้องแล้ว

สิทธิของนักโทษเด็ดขาด

ข้อหารื้อ

กรมราชทัณฑ์ แจ้งว่า ได้รับรายงานจากเรือนจำกลางคลองไผ่ว่า มี น.ช. ๒ คน ร่วมกับพวกอีก ๓ คน ต้องโทษตามคำพิพากษาศาลอาญาให้จำคุกคนละ ๑๒ ปี น.ช. ทั้งสองมิได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น แต่พวกอีก ๓ คนนั้นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น คดีเฉพาะตัวของ น.ช. ทั้งสองศาลอาญาได้ออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดให้เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๙ ต่อมา น.ช. ทั้งสองได้รับพระราชทานอภัยลดโทษ ๒ ครั้ง คงเหลือโทษจำคุกหลังจากได้รับพระราชทานอภัยลดโทษแล้ว ๘ ปี ๒ เดือน ๒๔ วัน นอกจากนี้ น.ช. ทั้งสองยังได้รับการเลื่อนชั้น ๒ ครั้ง ขณะนี้เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีมาก และได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก ตามมาตรา ๓๒(๖) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐ คนละ ๒๕ วัน ต่อมาศาลอาญาได้ออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดให้ น.ช. ทั้งสองใหม่ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑ โดยยกเลิกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดฉบับแรก เนื่องจากคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ได้มีผลถึงจำเลยที่มีอุทธรณ์ด้วย เพราะเป็นเหตุในลักษณะคดี พิพากษาแก้ให้จำคุกจำเลย ทั้ง ๕ คน มีกำหนดคนละ ๑๐ ปี กรมราชทัณฑ์จึงหารื้อว่า

๑. เมื่อศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลชั้นต้นเช่นนี้ การที่

น.ช. ทั้งสองได้รับพระราชทานอภัยโทษ ตามพระราชกฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๑๙ และ พ.ศ. ๒๕๒๐ จำนวน ๓ ปี ๙ เดือน ๑๑ วัน ตามหมายจำคุกฉบับแรกจะยังคงมีผลต่อไป และจะนำมาหักออกจากกำหนดโทษจำคุก ๑๐ ปี ได้หรือไม่ หรือจะตัดการลดโทษที่ได้อภัยโทษมาทั้ง ๒ คราวนั้นเสีย โดยถือว่า น.ช. ทั้งสองเพิ่งเป็นนักโทษเด็ดขาด ตามหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุด ฉบับลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑

๒. เมื่อศาลอาญาออกหมายจำคุก เมื่อคดีถึงที่สุดฉบับแรก น.ช. ทั้งสองก็ได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้นขึ้นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ ๔๔ วรรคท้าย ประกอบด้วยระเบียบกรมราชทัณฑ์ ที่ ๒/๒๕๐๐ เรื่องการเลื่อนและการลดชั้นนักโทษเด็ดขาด ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๐๐ ขณะนั้น น.ช. ทั้งสองเป็นนักโทษเด็ดขาด ชั้นดีมาก การเลื่อนชั้นที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น จะยังมีผลต่อไปหรือจะต้องยกเลิกโดยถือว่า น.ช. ทั้งสองเพิ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑

๓. การที่ น.ช. ทั้งสองได้รับวันลดวันต้องโทษจำคุก ตามมาตรา ๓๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๐ จำนวน ๒๕ วัน จะยังคงมีผลต่อไปหรือไม่ประการใด

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า น.ช. ทั้งสองซึ่งต้องคำพิพากษาของศาลชั้นต้นให้ลงโทษจำคุกเมื่อโจทก์และ น.ช. ทั้งสองมิได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น และศาลอาญาได้ออกหมายจำคุก เมื่อคดีถึงที่สุดให้เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๙ แล้วนั้น ย่อมถือว่า น.ช. ทั้งสองเป็นนักโทษเด็ดขาดแล้วตั้งแต่วันที่ ๓๐

ธันวาคม ๒๕๑๙ ถึงแม้ว่าต่อมาวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑ ศาลอาญาจะได้ ออกหมาย
จำคุกคดีถึงที่สุดให้ใหม่ โดยยกเลิกหมายเก่า เพราะคำพิพากษาศาลอุทธรณ์มีผลถึง
น.ช. ทั้งสองด้วยเนื่องจากเหตุในลักษณะคดี ก็ทำให้ฐานะของ น.ช. ทั้งสองกลับ
เป็นนักโทษเด็ดขาดใหม่ในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑ ไม่ ผลของหมายจำคุกฉบับ
หลังจะมีต่อ น.ช. ทั้งสองก็เฉพาะเปลี่ยนแปลงโทษตามคำพิพากษาจากเดิม ๑๒ ปี ลง
เหลือ ๑๐ ปีเท่านั้น ฉะนั้น สิทธิที่นักโทษเด็ดขาดแล้วในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๙
จะพึงมีพึงได้ เพียงใด น.ช. ทั้งสองย่อมมีสิทธิได้รับเท่าเทียมกัน

ดังนั้น ปัญหาตามข้อหารื้อดังกล่าว กรมอัยการจึงเห็นว่า

๑. เมื่อศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลชั้นต้น โดยแก้
กำหนดโทษจำคุก ๑๒ ปี มาเป็น ๑๐ ปี และออกหมายจำคุกเมื่อ ถึงที่สุดใหม่ เช่นนี้
การที่ น.ช. ทั้งสองได้รับพระราชทาน อภัยโทษ ตาม พระราชกฤษฎีกาพระราชทาน
อภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งได้ลดโทษ ๑ ใน ๗ จึงต้องคำนวณจากโทษจำคุก ๑๐ ปี
ตามที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ และการได้รับการลดโทษครั้งที่ ๒ ตามพระราช
กฤษฎีกาพระราชทานอภัยโทษ พ.ศ. ๒๕๒๐ ซึ่งได้ลดโทษ ๑ ใน ๕ จึงต้องคิด
คำนวณจากโทษที่เหลือจากการลดโทษในครั้งแรกดังกล่าว การที่จะนำโทษที่ได้รับ
การลดโทษ ๓ ปี ๙ เดือน ๑๑ วัน ซึ่งคำนวณจากโทษเดิม ๑๒ ปี มาหักออกจาก
กำหนดโทษ ๑๐ ปี หรือจะตัดการลดโทษที่ได้อภัย ๒ ครั้งนั้นเสียโดยถือว่าเพียงเป็น
นักโทษเด็ดขาด เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑ ย่อมเป็นการไม่ถูกต้องทั้งสองประการ

๒. เมื่อศาลอาญาได้ออกหมายจำคุกเมื่อคดีถึงที่สุดฉบับแรกให้แล้ว หาก
น.ช. ทั้งสองมีสิทธิได้รับการพิจารณาเลื่อนชั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด
ไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ข้อ ๔๔ วรรคท้าย ประกอบด้วยระเบียบกรมราชทัณฑ์ที่
๒/๒๕๐๐ เรื่องการเลื่อนและลดชั้นนักโทษเด็ดขาดลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๐๐
เป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีมาก การเลื่อนชั้นที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้นย่อมมีผลอยู่
ต่อไป การที่จะยกเลิกเสียโดยถือว่า น.ช. ทั้งสองเพียงเป็นนักโทษเด็ดขาดเมื่อวันที่

๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑ จิงหาเป็นการถูกต้องไม่

๓. หาก น.ช. ทั้งสองเป็นผู้มีสิทธิได้รับวันลาโทษจำคุกตามหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ตามมาตรา ๓๒ (๖) แห่งพระราช
บัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๒๐ ในฐานะนักโทษเด็ดขาด ตั้งแต่วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๑๙ อยู่แล้ว น.ช.
ทั้งสองย่อมมีสิทธิได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว
ต่อไป

สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาล

ข้อหาเรือ

กรมการปกครองแจ้งว่า จังหวัดลพบุรีหรือว่า นางบุญส่ง ปิยะสุวรรณ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองบ้านหมี่ได้ยื่นใบลาออกจาก ตำแหน่ง เพื่อสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาจังหวัด โดยยื่นใบลาออกต่อประธานสภาเทศบาลเมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๙ และประธานสภาเทศบาลได้เสนอใบลาออกนั้นต่อผู้ว่าราชการ จังหวัดอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งใบลาออกนั้นถึงและลงรับในสมุดรับของจังหวัดเมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๙ จังหวัดจึงหาหรือว่า สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลของนางบุญส่ง ปิยะสุวรรณ สิ้นลงหรือไม่ กรมการปกครองเห็นว่าพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๑๙ (๓) บัญญัติว่า สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ “ลาออกโดยยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด” แสดงว่า การยื่นใบลาออกจากสมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลนั้น จะกระทำได้เพียงกรณีเดียว คือการยื่นใบลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด แต่กรณีนี้ผู้ยื่น ใบลาออกได้ยื่นใบลาออกต่อประธานสภาเทศบาล จึงเป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วย กฎหมาย ทั้งนี้ แม้ภายหลังประธานสภาเทศบาลจะได้ออกใบลาออกนั้นต่อผู้ว่า- ราชการจังหวัดก็ตาม สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลของนางบุญส่ง ปิยะสุวรรณ จึงน่าจะยังไม่สิ้นสุดลง จึงหาหรือกรมอัยการว่า ความเห็นของกรมการปกครองชอบ หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า มาตรา ๑๙ (๓) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพแห่งสภาเทศบาลย่อมสิ้นสุดลงเมื่อลาออกโดยยื่นใบลาต่อผู้ว่าราชการจังหวัด” เมื่อนางบุญส่ง ปิยะสุวรรณ สมาชิกสภาเทศบาลเมืองบ้านหมี่ได้ยื่นใบลาออกต่อประธานสภาเทศบาลเมืองบ้านหมี่โดยตรง และได้ยืมได้มีข้อความให้ส่งใบลานั้นผ่านไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรีด้วย เช่นนี้ แม้ประธานสภาเทศบาลเมืองบ้านหมี่ จะได้ส่งใบลานั้น ต่อไปยังผู้ว่าราชการ จังหวัดลพบุรี ด้วยก็ตาม สมาชิกภาพของนางบุญส่ง ปิยะสุวรรณ ก็ยังหาได้สิ้นสุดลงไม่ เพราะมิได้ยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่าจะต้องแสดงเจตนาต่อผู้ว่าราชการจังหวัด การที่ประธานสภาส่งต่อไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดอาจไม่ตรงตามเจตนาของผู้ยื่นก็ได้หากพิจารณาถ้อยคำ ความเห็นของกรมการปกครองชอบแล้ว

สัญญาซื้อขาย

ข้อหารื้อ

กรมศุลกากรแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๑๖ เจ้าหน้าที่ศุลกากร ได้จับกุมไม้ซุงสักจำนวน ๙,๖๕๒ ท่อน ลักลอบหนีศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร ทางด่านศุลกากรแม่สอด นายเทียนชัย จิงแยมป์น กรรมการและเลขานุการบริษัท กรุงเทพมหานครไทยเจริญ จำกัด ได้อ้างตนเป็นเจ้าของในนามของบริษัทกรุงเทพมหานครไทยเจริญ จำกัด และได้ยื่นคำร้องขอทำความตกลงระงับคดีโดยยกไม้ของ กลางทั้งหมดให้เป็นของแผ่นดิน และขอซื้อไม้ของกลางที่ยกให้คืนในราคา ๑๐ ล้านบาท กับขอให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรอารักขาไม้รายนี้ด้วย คณะกรรมการเปรียบเทียบ งดการฟ้องร้องมีมติให้ระงับคดี และรับไม้ของกลางไว้เป็นของแผ่นดิน ไม้ของกลางนี้ กรมศุลกากรได้ขายคืนให้กับผู้ต้องหาในราคา ๑๕ ล้านบาท โดยนายเทียนชัย จิงแยมป์น ได้ยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ต่อกรมศุลกากรว่า ตามที่ กรมศุลกากรได้ขายไม้ของกลางจำนวน ๙,๖๕๒ ท่อน คืนให้ในราคา ๑๕ ล้านบาท นั้น เนื่องจากเงินที่จะซื้อคืนเป็นจำนวนมาก หากต้องวางเงินซื้อคืนทั้งหมด ๑๕ ล้านบาทแล้ว ก็ต้องหาเงินมาใช้จ่ายอีกมากมาย จึงขอความกรุณาให้ได้ซื้อไม้ของ กลางแบ่งเป็น ๓ งวด โดยวางเงินงวดละ ๕ ล้านบาท และขอรับไม้ไปเที่ยวแรก ๓,๒๑๔ ท่อน ส่วนเที่ยวที่ ๒ และ ๓ เที่ยวละ ๓,๒๑๗ ท่อน งวดแรกจะวางเงิน ทันทีที่กรมฯ อนุมัติ ส่วนงวดที่ ๒ และงวดที่ ๓ จะวางห่างจากงวดแรก ๔๕ วัน และ ๙๐ วัน ตามลำดับ กรมศุลกากรอนุมัติในข้อเสนอของผู้ซื้อ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน

๒๕๑๖ และต่อมาผู้ซื้อได้มอบสิทธิให้แก่บริษัทส่งเสริมเกษตรไทย จำกัด เป็นผู้ชำระ
เงินค่าซื้อไม้และรับไม้ของกลางรายนี้

ผู้ซื้อได้ชำระเงินค่าไม้และรับไม้ของกลางงวดที่ ๑ และ ๒ ไปเรียบร้อยแล้ว
แล้ว ส่วนงวดที่ ๓ ผู้ซื้อได้ขอขยายเวลาการชำระเงินไปหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายได้ยื่น
คำร้องลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๑๗ ขอลើนการชำระเงินงวดสุดท้ายต่อไปอีก
๓๐ วัน และจนถึงบัดนี้ยังไม่นำเงินมาชำระ กรณีถือได้ว่าเป็นการผิดนัดต่อกรม
ศุลกากรในการชำระค่าไม้งวดที่ ๓ แล้ว จึงขอหารือว่า

๑. ตามหนังสือของนายเทียนชัย จึงแยมป์น ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน
๒๕๑๖ ถึงกรมศุลกากรตั้งกล่าวข้างต้น จะถือว่าเป็นสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด
อันมีผลให้กรรมสิทธิ์ในไม้ จำนวน ๙,๖๕๒ ท่อน โอนไปเป็นของผู้ซื้อแล้ว หรือ
จะถือว่าเป็นสัญญาจะซื้อขาย หรือค้ำประกันจะซื้อขายอันจะทำให้กรรมสิทธิ์ไม่โอนไป
เป็นของผู้ซื้อเป็นงวดๆ ตามที่ได้ชำระเงินแล้วเท่านั้น

๒. การที่ผู้ซื้อผิดนัดไม่ชำระเงินค่าซื้อไม้ของกลางคืนในวรรคที่ ๓
ดังกล่าว กรมศุลกากรจะบอกเลิกสัญญาได้หรือไม่

๓. หากปรากฏว่า ในขณะนี้ตรวจสอบแล้ว ไม้ที่จะส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อ
มีจำนวนไม่ครบ กรมศุลกากรจะต้องรับผิดชอบหรือไม่เพียงใด

๔. ความเห็นอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์แก่กรมศุลกากรเกี่ยวกับเรื่องนี้

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า

๑. เดิมนายเทียนชัย จึงแยมป์น ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๗ กันยายน
๒๕๑๖ เสนอขอซื้อไม้ทั้งหมดดังกล่าวในราคา ๑๐ ล้านบาท และต่อมานายเทียนชัย

จึงแย้งป็น ได้ทราบว่ ทางราชการจะขายในราคา ๑๕ ล้านบาท จึงได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ขอซื้อไม้ทั้งหมดดังกล่าวในราคา ๑๕ ล้านบาท แต่ขอแบ่งชำระเงินเป็น ๓ งวด ดังกล่าว กรณีจึงเป็นค้ำสนองที่มีข้อแก้ไข อันถือได้ว่ เป็นค้ำเสนอขุ่นใหม่ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๕๙ วรรคสอง

ต่อมาวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ อธิบดีกรมสกุลการได้สั่งในหนังสือ ของนายเทียนชัย จึงแย้งป็น ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ ดังกล่าวข้างต้นว่ อนุมัติ

ครั้นวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ นายเทียนชัย จึงแย้งป็น ได้มีหนังสือ ถึงกรมสกุลการ แจ้งว่ตามที่กรมสกุลการได้อนุมัติให้ตนซื้อไม้ดังกล่าวทั้งหมดใน ราคา และเงื่อนไขการชำระราคาตามที่ตนเสนอในหนังสือลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ นั้น ตนขอมอบสิทธิให้แก่บริษัทส่งเสริมเกษตรไทย จำกัด โดยนายวิวัฒน์ สุวรรณภาศิริ เป็นผู้ชำระเงินค้ำซื้อไม้ซุงสักของกลางคั้นจากกรมสกุลการ ฯลฯ ดังนหนังสือฉบับนี้จึงเป็นเอกสารหลักฐานแสดงว่ ได้มีสัญญาซื้อขายไม้ซุงสักของ กลาง จำนวน ๙,๖๕๒ ท่อน เสร็จเด็ดขาดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๕๖ วรรคสุดท้าย เพราะได้ระบุจำนวนไม้และราคาซื้อขายกันแน่นอนแล้ว ไม่ต้องมีการตรวจนับ หรือ คัดเลือกกันอีกดังที่บัญญัติไว้ใน ป.พ.พ. มาตรา ๔๖๐ ส่วนการชำระราคาเป็นงวดๆ นั้น หากทำให้เป็นสัญญาซื้อขายมีเงื่อนไข เพราะมิใช่สาระสำคัญที่จะทำให้สัญญา ซื้อขายเสร็จเด็ดขาดเปลี่ยนลักษณะไปตาม นัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๓๖/๒๔๙๗ ดังนั้น กรรมสิทธิ์ในไม้จำนวน ๙,๖๕๒ ท่อน จึงโอนไปยังผู้ซื้อทันที ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๕๔

๒. การที่ผู้ซื้อผิดนัดไม่ชำระราคาไม่งวดที่ ๓ ดังกล่าวข้างต้น กรมสกุลการยังไม่อาจบอกเลิกสัญญาได้ เพราะไม้ซุงสักจำนวน ๓,๒๑๗ ท่อน ที่ยังไม่ได้ ส่งมอบในวรรคที่ ๓ นั้น ถือได้ว่กรมสกุลการได้ยึดหน่วงไว้ กรมสกุลการชอบที่จะ ดำเนินการตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๗๐ ต่อไป

๓. ข้อหาหรือข้อที่ ๓ และ ๔ นั้น กรมอัยการเห็นว่าข้อเท็จจริงเป็นเพียงข้อสมมติขึ้น ไม่แน่ว่าจะมีข้อเท็จจริงเกิดขึ้นประการใด จึงไม่อาจให้ความเห็นในข้อหาหรือตั้งกล่าวได้

สิทธิเรียกร้องเพิ่มเงินค่าจ้าง
ตามสัญญาจ้างในกรณีที่ค่าของเงินลดลง

ข้อหาข้อ

กรมโยธาเทศบาลแจ้งว่า ได้จ้างเหมาบริษัทเซฟอินเตอร์เนชั่นแนลคอนซัลแตนท์ จำกัด เป็นวิศวกรที่ปรึกษาเพื่อการก่อสร้างสะพานกรุงเทพ ถนนบุรี ตามโครงการสะพานท่าช้าง รวมเป็นเงิน ๕,๕๓๖,๕๐๐ บาท ซึ่งตามสัญญาว่าจ้างหมวดที่ว่าด้วยค่าจ้าง ได้ระบุว่ากรมโยธาเทศบาลจะจ่ายค่าจ้างสำหรับการดำเนินงานตามสัญญาทั้งหมดเป็นเงินไทย แต่ถาบริษัทมีความจำเป็นที่จะขอรับเงินค่าจ้างบางส่วนเป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อใช้เป็นค่าจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์วัสดุ เงินเดือน เงินปันผล บริษัท ฯ มีสิทธิจะขอรับเงินตราต่างประเทศเป็นเงินสกุลฟรังก์สวิส โดยผ่านธนาคารแห่งประเทศไทยได้ไม่เกินกว่าร้อยละห้าสิบของค่าจ้างแต่ละจำนวนหรือแต่ละงวด ตามอัตราแลกเปลี่ยนที่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยกำหนดในขณะขอรับค่าจ้างจำนวนนั้นหรือวงเงินนั้น ทั้งนี้ บริษัท ฯ จะต้องแสดงหลักฐานจนเป็นที่พอใจแก่กรมโยธาเทศบาล และธนาคารแห่งประเทศไทย และจะต้องดำเนินการตามระเบียบและข้อบังคับของธนาคารแห่งประเทศไทย บัดนี้ บริษัท ฯ แจ้งว่าสหรัฐอเมริกาได้ลดค่าของเงินเหรียญสหรัฐอเมริกา เป็นผลให้เงินบาทต้องลดค่าลงตามเงินดอลลาร์ ทำให้กระทบกระเทือนถึงค่าจ้างเหมาบริษัทที่ปรึกษา ตั้งแต่วันที่ ๘ รวม ๑๗ งวด เป็นเงินค่าจ้าง ๓,๓๙๕,๕๘๐ บาท ซึ่งเมื่อคิดอัตราที่เงินบาทลดค่าลงถึง ๗.๘๙% แล้ว บริษัท ฯ จะขาดผลประโยชน์ถึง ๒๖๗,๙๑๑ บาท แต่บริษัท ฯ อ้างสัญญาขอหนึ่งซึ่งมีความว่า หากมีการออกกฎหมายในเรื่องใด นอก

เหนือไปจากในเรื่องที่ได้ระบุไว้ (เกี่ยวกับวิชา "ใบอนุญาต" ใบทะเบียน ค่าธรรมเนียม และภาษีอากร) เป็นเหตุให้บริษัท ฯ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานตามสัญญาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเงินเกินกว่าห้าหมื่นบาท กรมโยธาเทศบาลจะต้องจ่ายส่วนที่เกินกว่าห้าหมื่นบาทชดเชยให้แก่บริษัท ฯ ในเมื่อบริษัท ฯ ได้ยื่นคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อกรมโยธาเทศบาล ซึ่งบริษัท ฯ ต้องรับผิดชอบตามสัญญาฉบับเงินห้าหมื่นบาท จึงเหลือจำนวนเงินที่บริษัท ฯ จะต้องได้รับการชดเชยตามเงื่อนไขในสัญญา ๒๑๗,๙๑๑ บาท กรมโยธาเทศบาลจึงหารือว่า

๑. ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินเป็นอย่างอื่น บริษัท ฯ จะมีสิทธิเรียกร้องขอเพิ่มค่าจ้างจากกรมโยธาเทศบาลหรือไม่
๒. หากรัฐบาลได้ประกาศพระราชบัญญัติเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินใช้บังคับใหม่โดยถูกต้องแล้ว กรมโยธาเทศบาลจะต้องรับผิดชอบอย่างไร หรือไม่เกี่ยวกับค่าจ้างบริษัท ฯ ดังกล่าวแล้ว

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า

๑. สัญญาข้อที่บริษัท ฯ ยกขึ้นเป็นเหตุเพื่อได้รับเงินชดเชยนั้น จะต้องเป็นกรณีรัฐบาลไทยได้ออกกฎหมายขึ้น เป็นเหตุให้บริษัท ฯ ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่การที่สหรัฐอเมริกาลดค่าเงินเหรียญสหรัฐลงจนเป็นผลทำให้ค่าของเงินบาทลดลงนั้น ไม่ใช่กรณีที่เกิดขึ้นเพราะการออกกฎหมายของรัฐบาลไทย ฉะนั้น บริษัท ฯ จึงไม่มีสิทธิจะได้รับเงินชดเชยตามสัญญา

๒. หากรัฐบาลประกาศใช้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงิน ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัตินั้น แต่ขณะนี้ยังไม่มีการประกาศพระราชบัญญัติดังกล่าว กรมอัยการจึงไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นได้.

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล

ข้อหาเรือ

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลทั่วไป และเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่างที่ผ่านมา ปรากฏว่า เทศบาลต่างๆ ได้กำหนดวันเริ่มต้นสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลไว้ไม่เป็นแนวเดียวกัน ในการเลือกตั้งทั่วไปบางเทศบาลถือว่า สมาชิกภาพแห่งสมาชิกสภาเทศบาลเริ่มแต่ในวันเลือกตั้ง บางแห่งถือว่า สมาชิกภาพแห่งสมาชิกสภาเทศบาลเริ่มต้นแต่วันที่เทศบาลประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งอาจจะเป็นในวันรุ่งขึ้นจากวันเลือกตั้งก็ได้ ส่วนการเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่าง เทศบาลต่างถือว่า เริ่มต้นแห่งสมาชิกภาพไม่เหมือนกัน คือ เริ่มในวันเลือกตั้งบ้าง ในวันประกาศผลการเลือกตั้งบ้าง และในกรณีมีผู้สมัครไม่เกินจำนวนสมาชิกที่พึงมีได้ซึ่งไม่ต้องทำการเลือกตั้ง เทศบาลก็กำหนดวันเริ่มต้นสมาชิกภาพไว้ไม่เหมือนกัน บางแห่งถือว่า สมาชิกภาพเริ่มแต่วันรุ่งขึ้นหลังจากวันปิดรับสมัคร แต่บางแห่งถือว่า เริ่มแต่วันเลือกตั้งแม้จะไม่ต้องมีการเลือกตั้งก็ตาม กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าปัญหาคงแยกได้เป็น ๒ ประเด็น ประเด็นแรกไม่ว่าจะเป็น การเลือกตั้งทั่วไปหรือเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่าง ถ้ามีผู้สมัครเกินจำนวนสมาชิกที่พึงมีได้ ซึ่งต้องมีการเลือกตั้ง สมาชิกภาพย่อมเริ่มแต่วันเลือกตั้งนั่นเอง แม้ว่าการเริ่มสมาชิกภาพจะไม่มีบัญญัติไว้โดยตรงใน พ.ร.บ. เทศบาล

พ.ศ. ๒๔๙๖ และ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๒ ก็ตาม แต่ก็พอนำมาตรา ๘, ๕๔, ๕๕ แห่ง พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๒ มาเทียบเคียงวินิจฉัยได้ ประเด็นที่สอง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งทั่วไปหรือเลือกตั้งซ่อมแทนตำแหน่งที่ว่าง ถ้ามีผู้สมัครไม่เกินจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีได้ซึ่งไม่ต้องทำการเลือกตั้ง กระทรวงมหาดไทยเห็นว่าสมาชิกภาพย่อมเริ่มแต่ในวันรุ่งขึ้น หลังจากวันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัครแล้ว เพราะไม่มีมาตราใดใน พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๒ บัญญัติไว้โดยตรงเช่นเดียวกัน คงอาศัยเหตุผลจากมาตรา ๘, ๕๔ และ ๕๕ แห่ง พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๒ วินิจฉัยว่า สมาชิกภาพย่อมเริ่มแต่วันรุ่งขึ้นหลังจากวันสิ้นสุดระยะเวลารับสมัคร เนื่องจากปัญหาทั้ง ๒ ประเด็นนี้เป็นปัญหาในข้อกฎหมาย กระทรวงมหาดไทยจึงขอหารือกรมอัยการ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ต่อไป

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า ตาม พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๕) “สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล” แสดงว่า สมาชิกสภาเทศบาลเกิดขึ้นจากราษฎรเลือกตั้ง มิได้เกิดจากบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่งตั้ง ดังนั้น ราษฎรเลือกตั้งเมื่อใด วันใด ก็ย่อมต้องถือว่า สมาชิกภาพเริ่มตั้งแต่บัดนั้น สมาชิกภาพจึงควรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง อันเป็นวันที่ราษฎรออกเสียงลงคะแนนตั้งให้คนใดเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเป็นต้นไป ส่วนการนับคะแนนประกาศผล เป็นเรื่องของวิธีการต่อไปเพื่อให้รู้ผล

เท่านั้น เมื่อรู้ผลแล้ว หากทำให้สิทธิที่เขาได้รับเลือกตั้งจากราษฎรในวันเลือกตั้ง กลายเป็นได้รับเลือกตั้งในวันประกาศรู้ผลไม่

ในกรณีผู้สมัครไม่เกินจำนวนสมาชิกที่จะมีการเลือกตั้ง แม้จะมี พ.ร.บ. การเลือกตั้งฯ มาตรา ๘ บัญญัติให้ถือว่าผู้สมัครได้รับเลือกตั้งแล้ว โดยไม่ต้องลงคะแนน นั้น มีนัยให้ถือเสมือนหรือเท่ากับว่าราษฎรได้ลงคะแนนเลือกตั้ง ตามมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล ๒๔๘๖ (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๔๘๘ มาตรา ๕) แล้ว การนับเวลาเริ่มต้นของสมาชิกภาพจึงควรนับตั้งแต่วันเลือกตั้งเช่นเดียวกัน

สรุปแล้ว กรมอัยการเห็นว่า ไม่ว่าในกรณีใดตามที่หารือสมาชิกภาพของ สมาชิกสภาเทศบาลเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง (หรือวันที่ระบุนับเลือกตั้งไว้ ตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ. ๒๔๘๒ มาตรา ๕) เป็นต้นไป

ข้อเท็จจริง

กระทรวงมหาดไทยขอให้กรมอัยการพิจารณาให้ความเห็นเพื่อดำเนินการสั่งการเป็นทางปฏิบัติเกี่ยวกับกรณีสัญชาติที่กรมตำรวจหรือกระทรวงมหาดไทย ว่าบุคคลตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๓ และหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๔๔/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๓ เรื่องให้ยกเว้นการปฏิบัติ และผ่อนผันค่าธรรมเนียมตาม พ.ร.บ. การทะเบียนคนต่างด้าวในบางกรณี จะเป็นคนสัญชาติไทยหรือไม่

ข้อเท็จจริงในเรื่องนี้มีว่า นายมอญหรืออมร อวยสวัสดิ์ เกิดที่จังหวัดสะแกว ประเทศกัมพูชา มีสัญชาติและเชื้อชาติเขมรโดยกำเนิด ทั้งบิดามารดาก็เป็นคนสัญชาติและเชื้อชาติเขมร เมื่ออายุ ๑๘ ปี ได้ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการทหารในสังกัดกองทหารเขมรอิสระ รับราชการอยู่ประมาณ ๒ ปี จึงหลบหนีเข้ามาในราชอาณาจักรไทย เมื่อประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ ทางตำบลตำบลชุมพล อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เมื่อสำรวจทะเบียนสำมะโนครัว ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ และทะเบียนราษฎร ได้แจ้งสำรวจไว้ในทะเบียนบ้านว่า “สัญชาติไทย” ที่ตำบลบ้านบางกะเจะ อำเภอเมือง จังหวัดตราด ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดตราด ได้หารือไปทางอำเภอเมืองตราดแล้วว่า นายมอญหรืออมร

ได้รับสัญชาติไทยโดยอาศัยหลักเกณฑ์หรือกฎหมายใด ได้รับแจ้งว่า เท่าที่สืบทราบได้ความว่า เข้ามาอยู่ในประเทศไทย เมื่อคราวเกิดกรณีพิพาทระหว่างประเทศไทยกับประเทศฝรั่งเศส จึงอาจได้สัญชาติไทยตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๔๔/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๔๘๓ เรื่องให้ยกเว้นการปฏิบัติและผ่อนผันค่าธรรมเนียมตาม พ.ร.บ. การทะเบียนคนต่างด้าวในบางกรณี

ตามข้อเท็จจริงนี้ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรจังหวัดหรือกรมตำรวจว่า การได้สัญชาติของนายมอญหรืออมร ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยและตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๔๔/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๔๘๓ นั้นน่าจะขัดต่อ พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ดังปรากฏตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๓๘/๒๔๙๗

กรมตำรวจจังหวัดหรือกระทรวงมหาดไทยว่า จะคงให้ถือว่านายมอญหรืออมร อวยสวัสดิ์ เป็นคนสัญชาติไทยตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ ๔๔๔/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๔๘๓ หรือจะถือว่าเป็นคนสัญชาติเขมร ตาม พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๖ และตามแนวคำพิพากษาฎีกา

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ใดจะเป็นคนมีสัญชาติไทยย่อมต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ตามข้อเท็จจริงเท่าที่กรมตำรวจแจ้งไป ไม่ว่าจะพิจารณาตามพระราชบัญญัติสัญชาติฉบับใด นายมอญ หรืออมร อวยสวัสดิ์ ก็มีใช่เป็นคนมีสัญชาติไทย

ถึงแม้จะมีหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ ๔๔๔/๒๔๘๓ ลงวันที่ ๒๐

ธันวาคม ๒๕๕๓ ทำนองว่า คนในดินแดนสิบสองจุไทย หัวพันทั้งห้าทั้งหก
แคว้นหลวงพระบางเวียงจันทร์ ท่าแขก สุวรรณเขต และกัมพูชา เป็นคน
เชื้อชาติและสัญชาติไทยโดยสมบูรณ์ ให้จัดการแก้สำมะโนครัวเป็นเชื้อชาติ
และสัญชาติไทย และมีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๗
ความว่า ผู้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยก่อนคินดินแดน และมีถิ่นฐานใน
ประเทศไทยให้ถือว่าเป็นไทย ปรากฏตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรี
ฝ่ายบริหาร ซึ่งได้ตอบแจ้งมติคณะรัฐมนตรีตามที่กระทรวงมหาดไทยหรือ
ตามหนังสือ ที่ มท. ๔๕๔๐/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๗ ก็ตาม
หนังสือและมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวหาผลบังคับกฎหมายไม่ นายมอญ หรือ
อมร อวยสวัสดิ์ ไม่ว่าจะมีการเดินทางไปตามเกณฑ์ในหนังสือกระทรวงมหาดไทย
หรือมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวหรือไม่ เมื่อตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ไม่อาจ
เป็นคนสัญชาติไทยได้ ก็ไม่ใช่เป็นผู้มีสัญชาติไทย

ข้อหาเรือ

บริษัทเดินอากาศไทยจำกัดแจ้งว่า เครื่องบินของบริษัทประสบอุบัติเหตุที่สนามบินจังหวัดเชียงใหม่ ผู้โดยสารซึ่งได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุดังกล่าว ได้ฟ้องบริษัทเรียกค่าเสียหายรวม ๗ ล้านบาท บริษัทให้การต่อสู้คดีปฏิเสธความรับผิดชอบว่า อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัย คดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล ต่อมาผู้เสียหายขอปรานีประนอมโดยเสนอลดค่าเสียหายที่เรียกร้องลง บริษัทจึงขอหารือกรมอัยการว่า เท่าที่บริษัทปฏิเสธความรับผิดชอบไปแล้วว่ากรณีเนื่องมาแต่เหตุสุดวิสัยนั้น จะเป็นข้อต่อสู้ที่มีเหตุผลพอฟังได้หรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า แม้บริษัทเดินอากาศไทยจำกัดจะเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่ก็ไม่ใช่นิติบุคคลซึ่งได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น อันจะทำให้พนักงานอัยการ กรมอัยการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีแทนว่าต่างหรือแก้ต่างให้ได้ตาม พ.ร.บ. พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑ (๒) (๔) (๕) เมื่อไม่มีอำนาจหน้าที่เช่นนั้นแล้ว กรมอัยการจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะตอบให้คำหารือได้

ข้อหารื้อ

ตามที่ได้นำคำพิพากษาฎีกาที่ 103/2510 และความเห็นของ
กรมอัยการลงไว้ในอัยการนิเทศ พ.ศ.2510 หน้า195 แล้วนั้น บัดนี้ได้มี
คำพิพากษาฎีกาที่ 444/2510 ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่โจทก์
นายทองศักดิ์ มานารัตน์ จำเลย ซึ่งวินิจฉัยแยกต่างไปจากคำพิพากษาฎีกาที่
103/2510

ในคำพิพากษาฎีกาที่ 444/2510 โจทก์ฟ้องว่า จำเลยมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ที่ตำบลมะขามหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ อันอยู่ภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้และเจ้าหน้าที่ได้คัดสำเนาประกาศ พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้ามและประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรดังกล่าวปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอที่ทำการกำนันผู้ใหญ่บ้าน และที่สาธารณสุขสถานในท้องที่เกิดเหตุตามกฎหมายแล้ว จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นลงโทษตามฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้อง เพราะไม่ปรากฏจากพยานโจทก์ว่าที่เกิดเหตุเป็นเขตควบคุม

การแปรรูปไม้ และโจทก์ไม่ได้ส่งสำเนาประกาศต่อศาล เพื่อยืนยันว่าท้องที่ที่เกิดเหตุเป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่าท้องที่เกิดเหตุเป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ศาลฎีกาวินิจฉัยในประเด็นที่ว่าท้องที่ ๆ จำเลยครอบครองไม้ของกลางเป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้หรือไม่ว่า "ศาลฎีกาเห็นว่า โจทก์ได้บรรยายฟ้องไว้แล้วว่า เหตุเกิดที่ตำบลมะขามหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ อันอยู่ภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดให้เป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้ และปรากฏว่าเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2499 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้ประกาศกำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้ตลอดเขตท้องที่จังหวัดทุกจังหวัดในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จำเลยมิได้โต้แย้งในประเด็นข้อนี้เลย คดีจึงฟังได้ว่าท้องที่ ๆ เกิดเหตุอยู่ในเขตควบคุมการแปรรูปไม้"

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นควรแจ้งให้พนักงานอัยการทราบเป็นทางปฏิบัติว่า แม้คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 444/2510 จะวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้นก็ตาม เมื่อจำเลยมิได้รับว่าที่เกิดเหตุอยู่ในเขตควบคุมการแปรรูปไม้พนักงานอัยการก็ต้องนำสืบในประเด็นข้อนี้เพราะเป็นข้อเท็จจริง

หนังสือระดับ "กรม "

ข้อหารือ

การตอบข้อหารือ

กองตรวจคนเข้าเมืองหารือข้อกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2480 เกี่ยวกับนายซาร์ดูซิงห์คนสัญชาติอินเดียยื่นคำร้องขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ เพื่อให้เป็นหลักฐานในการเดินทางออกไปประเทศอินเดียชั่วคราว แล้วประสงค์จะกลับเข้ามามีภูมิลำเนาในประเทศไทยต่อไปอีก เพราะใบสำคัญถิ่นที่อยู่เดิมสูญหาย

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การหารือปัญหาเรื่องใดต่อกรมอัยการนั้นควรจะผ่านการพิจารณาของกรมเจ้าสังกัดที่ปัญหานั้นได้เกิดขึ้น โดยเฉพาะเรื่องนี้กองตรวจคนเข้าเมืองควรจะเสนอต่อกรมตำรวจ เพื่อถ้ากรมตำรวจเห็นชอบด้วยจะได้ดำเนินการติดต่อในระดับกรมต่อไป

อำนาจพนักงานอัยการ
ในการพิจารณาแก้ต่างคดีให้แก่ราษฎร

ข้อหารือ

กรมการฝึกหัดครูแจ้งว่า ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยผู้มีชื่อ ซึ่งเป็นข้าราชการครูวิทยาลัยครู นครศรีธรรมราช กรณีลวนลามกระทำอนาจาร นักศึกษาหญิง การสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ผู้มีชื่อถูกลงโทษให้ออกจากราชการตามมติของ อ.ก.พ. กระทรวง ต่อมาผู้มีชื่อได้ยื่นฟ้องนักศึกษาหญิง ๓ คนที่ให้การเป็นพยานในการสอบสวนต่อศาลแขวงนครศรีธรรมราช ฐานหมิ่นประมาท กรมการฝึกหัดครูเห็นว่านักศึกษาหญิง ๓ คนตกเป็นจำเลยคดีดังกล่าว เป็นเพราะได้ถูกเรียกมาให้ปากคำในฐานะ พยานตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงขอให้กรมอัยการพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก้ต่างแก่นักศึกษาหญิง ๓ คนในคดีที่ศาลจังหวัดนครศรีธรรมราชด้วย

คำตอบ

กรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการแก้ต่างคดีให้แก่ราษฎรที่ถูกฟ้องนั้น ปรากฏตามพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑ (๓) ซึ่งมีใจความว่า “..... ในคดีแพ่งหรืออาญาที่ราษฎรผู้หนึ่งผู้ใดถูกฟ้องในเรื่องการที่ได้กระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งได้สั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้าร่วมกับเจ้าพนักงานกระทำการในหน้าที่ราชการก็

เมื่อเห็นสมควรพนักงานอัยการจะรับแก้ต่างก็ได้” บทบัญญัติดังกล่าวมีเจตนารมณ์ที่จะให้พนักงานอัยการ ซึ่งเป็นทนายแผ่นดิน ใช้ดุลพินิจช่วยเหลือแก้ต่างคดีให้แก่ราษฎรที่ให้ความร่วมมือแก่ทางราชการ จนเป็นเหตุให้ถูกฟ้องร้องเป็นคดีความขึ้น จึงเป็นการคุ้มครองราษฎรและจงใจให้ราษฎรปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงาน หรือร่วมกับเจ้าพนักงานกระทำการตามหน้าที่ อันจะยังประโยชน์ให้แก่ทางราชการ

ข้อที่ควรพิจารณาต่อไปคือ การกระทำตามคำสั่งของเจ้าพนักงานก็ดี การเข้าร่วมกับเจ้าพนักงานกระทำการในหน้าที่ก็ดี ควรมีความหมายกว้างหรือแคบเพียงใด เรื่องนี้เมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ดังกล่าวข้างต้น ก็จะต้องแปลความหมายอย่างกว้าง ๆ กล่าวคือกรณีใดก็ตามที่รัฐขอความร่วมมือจากราษฎรและเป็นเหตุให้ราษฎรถูกฟ้องแล้ว รัฐก็ควรจะหาทนายไว้แก้ต่างให้เขาด้วย เช่น การที่ตำรวจสั่งให้ราษฎรมาให้ถ้อยคำเป็นพยานในการสอบสวนคดีอาญาและเป็นเหตุให้ราษฎรถูกฟ้อง เป็นต้น ซึ่งถ้าพิจารณาในแง่ผลของการปฏิบัติแล้ว จะเห็นได้ว่า การช่วยเหลือราชการโดยช่วยตำรวจจับคนร้าย หรือช่วยให้การเป็นพยาน พิสูจน์ความผิดของคนร้าย ต่างก็ก่อให้เกิดประโยชน์ในทางปราบปรามอาชญากรรมเป็นผลดีแก่บ้านเมืองด้วยกัน การแปลความหมายอย่างกว้างดังกล่าวนี้ มีข้อน่าคิดว่าอาจเป็นผลให้พนักงานอัยการมีภาระกิจเพิ่มขึ้น เพราะต้องคอยแก้ต่างให้แก่บรรดาพยานซึ่งมาให้การต่อพนักงานสอบสวน หรือมาเบิกความต่อศาล แล้วเป็นเหตุให้ถูกฟ้องร้อง แต่โดยที่การที่จะรับแก้ต่างให้หรือไม่เป็นดุลพินิจของอัยการ พนักงานอัยการจึงควรรับแก้ต่างให้เฉพาะกรณีที่เห็นเป็นการสมควร เช่น กรณีพยานที่มาให้การเพื่อประโยชน์แก่รูปคดี เป็นต้น

สำหรับกรณีตามปัญหา มีพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๘๘ กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ข้าราชการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และยังให้อำนาจที่จะเรียก

บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวนได้ ดังนั้นเมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ใช้อำนาจตามกฎหมายเรียกนักศึกษาหญิง ๓ ราย มาให้ถ้อยคำเป็นพยานจนเป็นเหตุให้นักศึกษาหญิงต้องถูกฟ้องเป็นคดีอาญาฐานหมิ่นประมาทเพราะถ้อยคำที่ได้ให้การต่อคณะกรรมการสอบสวน ย่อมถือได้ว่านักศึกษาหญิงถูกฟ้องในเรื่องที่ได้กระทำตามคำสั่งเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการโดยชอบด้วยกฎหมาย และเนื่องจากการมาให้ถ้อยคำดังกล่าวมีลักษณะเป็นการช่วยเหลือราชการที่จะปราบปรามข้าราชการที่ประพฤติมิชอบ กรณีมีเหตุอันสมควรที่พนักงานอัยการจะพึงรับแก้ต่างให้

โดยข้อเท็จจริงและเหตุผลดังกล่าว จึงให้กรรมการฝึกหัดครูนำนักศึกษาหญิง ๓ คน ไปติดต่อร้องขอให้พนักงานอัยการ ที่ทำการอัยการประจำศาลแขวง นครศรีธรรมราชพิจารณาดำเนินการแก้ต่างคดีให้ต่อไป

อำนาจพนักงานอัยการ

ข้อหารือ

กรรมการผู้ชำระบัญชีบริษัทประมงไทยจำกัดแจ้งว่า บริษัทดังกล่าว เป็นบริษัทของรัฐบาล โดยมีกระทรวงเกษตรเป็นผู้ถือหุ้นประมาณร้อยละ ๘๘ และจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้เลิกกิจการบริษัท และที่ประชุมใหญ่ได้แต่งตั้งผู้ชำระบัญชีขึ้นคณะหนึ่ง ในการชำระบัญชีผู้ชำระบัญชีจำเป็นต้องติดตามทวงถามหนี้สินจากลูกหนี้ต่างๆ ของบริษัทเป็นจำนวนมาก รวมทั้งการฟ้องร้องต่อศาลด้วย ผู้ชำระบัญชีมีความประสงค์จะมอบหมายการดำเนินคดีฟ้องร้องเรียกหนี้จากลูกหนี้ของบริษัทให้กรมอัยการเป็นผู้ว่าต่างแทน ไม่ทราบว่าจะเป็นการขัดต่อบทกฎหมายและระเบียบทางราชการประการใดหรือไม่ จึงขอหารือมา

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า แม้บริษัทประมงไทยจำกัดจะเป็นบริษัทของรัฐบาล โดยมีกระทรวงเกษตรเป็นผู้ถือหุ้นประมาณร้อยละ ๘๘ และจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ตาม แต่เนื่องจากมิใช่เป็นนิติบุคคลซึ่งได้มีพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งขึ้น จึงไม่อยู่ใน

อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการที่จะรับว่าต่างแทนได้ ตามพระราชบัญญัติ
พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๑๑ (๕)

อนุญาตตุลาการ พ.ร.บ. เวนคืน
อสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน

ข้อหาเรือ

กรมทางหลวงแจ้งว่า ในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตาม พ.ร.บ. เวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สายกรุงเทพฯ - ตราด ตอนพระโขนง-ศรีราชา ในท้องที่อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร อำเภอบางพลี อำเภอบางบัวทอง จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอมืองชลบุรี อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่ดินของ ม.จ. ทองคำเปลวทองใหญ่ ซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา ถูกเวนคืน คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้กำหนดค่าทดแทนให้ไว้ละ ๑๕,๐๐๐ บาท แต่ ม.จ. ทองคำเปลวทองใหญ่ ไม่ยอมรับราคา อธิบดีกรมทางหลวงในฐานะเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จึงแจ้งราคาเด็ดขาด เท่ากับราคาค่าทดแทนที่คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์กำหนดให้เจ้าของที่ดินทราบ ฝ่ายเจ้าของที่ดินไม่ยอมรับแต่ละฝ่ายได้ตกลงตั้งอนุญาโตตุลาการ โดยฝ่ายเจ้าหน้าที่เวนคืนได้ตั้งนายพิพัฒน์ รัชชานาเวศ ฝ่าย ม.จ. ทองคำเปลวทองใหญ่ ได้ตั้งนายกระจำจ ธรรมโชติ ต่อมานายกระจำจ ธรรมโชติ ลาออก ม.จ. ทองคำเปลวทองใหญ่ ได้ตั้งนายมารุต บุณนาค ต่อมานายมารุต บุณนาค ได้ลาออกอีก ม.จ. ทองคำเปลวทองใหญ่ ได้ตั้งนางธีรวัลย์ สุวรรณประเสริฐ ต่อมานางธีรวัลย์ สุวรรณประเสริฐ ได้ลาออก

อันว่าด้วยอนุญาโตตุลาการ มาใช้บังคับในกรณี ต้องตั้งอนุญาโตตุลาการโดยอนุโลม
เมื่อกรณีตามข้อหารือได้ดำเนินการตั้งอนุญาโตตุลาการบนแต่ละฝ่ายเพื่อพิจารณา
กำหนดเงินค่าทำขวัญ หรือเงินค่าทดแทน แต่อนุญาโตตุลาการฝ่ายเจ้าของที่ดินลา
ออก และมีได้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนใหม่บนแทนจนเวลาล่วงพ้นมาถึง ๑ ปี
๔ เดือนเศษเช่นนี้ ถ้า ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ เจ้าของที่ดินได้รับทราบการ
ลาออกและขอให้แต่งตั้งใหม่ โดยชอบแล้วมิได้แต่งตั้ง ย่อมถือได้ว่า ทั้งสองฝ่ายไม่
สามารถทำความตกลงกันได้ ข้อตกลงที่ให้เสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการชขาด
ก็เป็นอันสิ้นสุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๑๙ และการ
เวนคืนที่ดินรายนี้ยังไม่เสร็จสิ้น ต้องถือว่ากำลังดำเนินการอยู่ในวันประกาศใช้บังคับ
ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ซึ่งตามข้อ ๘๗ แห่งประกาศของคณะ
ปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ มีผลทำให้ต้องนำบทบัญญัติในส่วนที่ ๓ ของประกาศของคณะ
ปฏิวัติฉบับนี้มาใช้บังคับกับการเวนคืนที่ดินรายนี้ต่อไป และเมื่อได้มีประกาศ
กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๖ กำหนดให้ทางหลวงแผ่นดิน
สายกรุงเทพ — ตราด ตอนบางปะกง — ระยอง เป็นทางหลวงที่เร่งด่วนตามความ
ในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดย
มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๓ แล้ว หาก
กรมทางหลวงประสงค์จะเข้าครอบครองที่ดินรายนี้ และเมื่อยังไม่สามารถตกลง
จำนวนเงินค่าทดแทนกันได้ ตามข้อ ๖๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕
ก็ให้อำนาจเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ กำหนดค่าทดแทน หากเจ้าของที่ดินไม่ยอมรับ ก็ให้
เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหา
ริทรัพย์นำเงินไปวางต่อศาลได้

ต่อมาเมื่อกรมอัยการได้ตอบข้อหารือของกรมทางหลวงข้างต้นไปแล้ว กรม
ทางหลวงได้แจ้งเพิ่มเติมอีกว่า ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้มีหนังสือตงนายสุทิน

ไม้ประเสริฐ เป็นอนุญาโตตุลาการ ฝ่ายเจ้าของที่ดิน โดยอ้างว่ามีข้อขัดข้องบางประการจึงแต่งตั้งล่าช้าไป กรมทางหลวงจึงขอหารือว่า

๑. ตามที่ ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้มีหนังสือขอแต่งตั้งอนุญาโตตุลาการมาใหม่ จะดำเนินการต่อไปประการใดจึงจะเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

๒. ตามกฎหมายทางหลวง กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เวนคืนตกมาเป็นของรัฐ ภายหลังจาก ๓๐ วัน เมื่อเจ้าหน้าที่แจ้งการครอบครองและเจ้าหน้าที่เข้าครอบครองได้ แม้จะยังไม่ได้ใช้ค่าทดแทนหรือค่าทำขวัญ แต่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ บัญญัติไว้ว่า กรรมสิทธิ์ในที่ดินตกเป็นของรัฐเมื่อได้ประกาศใช้บังคับกฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ แต่เจ้าหน้าที่เข้าครอบครองไม่ได้จนกว่าจะได้ชำระเงินค่าทดแทน ฉะนั้นตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในส่วนที่เกี่ยวกับการนำเงินไปวางศาลนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าครอบครองที่ดินได้ กรมทางหลวงจึงแจ้งมาเป็นข้อสังเกตในปัญหาที่ทบบัญญัติของกฎหมายทั้งสองที่แตกต่างกัน จะมีผลเกี่ยวถึงการนำเงินไปวางศาล จะพึงมีข้อแตกต่างกันประการใดหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า

๑. ในการพิจารณาให้ความเห็นของกรมอัยการที่ได้ตอบข้อหารือครั้งแรกไปนั้น กรมอัยการมิได้ให้ความเห็นว่า “ข้อตกลงที่ให้อนุญาโตตุลาการ ชั่วครู่เป็นอันสิ้นสุดลง” กรมอัยการคงมีความเห็นแต่เพียงว่า “ถ้า ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ เจ้าที่ดินได้รับทราบการลาออก และขอให้แต่งตั้งโดยชอบแล้วมิได้แต่งตั้ง ย่อมถือได้ว่า ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถทำความตกลงกันได้ ข้อตกลงที่ให้เสนอ

ข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการชขาดกเป็นอันสิ้นสุด ฯลฯ” ฉะนั้น ตามที่หารือว่า
ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้ทรงมีหนังสือขอแต่งตั้งอนุญาตตุลาการมาใหม่ กรม
ทางหลวงจะดำเนินการประการใด จึงมิใช่การหารือในปัญหาข้อกฎหมาย แต่
เป็นการหารือในปัญหาคุณพินิจ จึงอยู่ในดุลพินิจของกรมทางหลวงที่จะดำเนินการ

๒. ข้อหารือตาม ๒ นั้น กรมอัยการไม่อาจเข้าใจความมุ่งหมายแห่งข้อ
หารือว่า มีความประสงค์เช่นไร แต่อย่างไรก็ดี ในการเข้าครอบครองอสังหา
ริมทรัพย์ที่เวนคืน และการชำระเงินค่าทดแทน หากพระราชบัญญัติว่าด้วยการ
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ กับกฎหมายทางหลวง (ประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕) มีบทบัญญัติแตกต่างกัน และการเวนคืนนั้นเป็นการเวนคืน
ตามกฎหมายทางหลวงแล้ว ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ ข้อ ๖๓ บัญญัติ
ว่า “เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง
ให้ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหา
ริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ที่บัญญัติไว้โดยเฉพาะในประกาศของ
คณะปฏิวัติฉบับนี้” ฉะนั้น โดยข้อ ๖๓ นี้ จึงต้องใช้บทบัญญัติที่มีอยู่ในประกาศ
ของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวบังคับแก่กรณี

บ๊อหารื้อ

นายทองหล่อ พุทธพงศ์ แจ้งว่า เป็นตัวแทนของชาวประมงตำบล
คลองต่าน อำเภอบางป่อ ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
ได้ทำการประมง โดยใช้กระชังเป็นเครื่องมือลากหอยลายในบริเวณปากอ่าว
จังหวัดสมุทรสาครมาเป็นเวลา ๑๐ ปีเศษ โดยไม่เคยเสียอากรค่าที่อนุญาต
อาชญาบัตรสำหรับเครื่องมือในพิภัก ค่าใบอนุญาตรายบุคคลผู้ทำการประมง
เพราะหอยลายมิได้ถูกระบุชื่อไว้ใน พ.ร.บ. การประมง พ.ศ. ๒๔๕๐ พระราช
กฤษฎีกาหรือกฎกระทรวง ต่อมาชาวประมงจังหวัดสมุทรสาครได้ร้องต่อ
เจ้าหน้าที่ตำรวจหน้า ขอให้จับกุมชาวประมงจังหวัดสมุทรปราการฐานจับสัตว์น้ำ
(หอยลาย) ในที่สาธารณะโดยไม่รับอนุญาตและไม่มีอาชญาบัตร ชาวประมง
จังหวัดสมุทรปราการเกรงจะถูกจับ จึงไปสอบถามเจ้าหน้าที่กองคุ้มครอง กรม
การประมง ได้รับแจ้งว่ายังไม่มีระเบียบการและยังไม่ต้องเสียเงิน เมื่อไป
สอบถามตำรวจหน้าก็ว่ามีความผิดต้องถูกจับ ไปถามพนักงานอัยการก็ว่ามีความ
ผิด ถ้าตำรวจจับมากก็ต้องส่งฟ้อง จึงขอให้กรมอัยการแนะนำและชี้ขาดว่าการ
กระทำเช่นนั้นจะเป็นความผิดหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า โดยที่ปัญหากฎหมายที่เอกชนหรือไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมอัยการที่จะให้ความเห็น จึงเสียใจที่ไม่อาจให้ความเห็นในเรื่องนี้ได้

อำนาจเปรียบเทียบตาม พ.ร.บ. เทศบาล

ข้อหารื้อ

กรมการปกครองหรือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 40 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2510 มาตรา 4 ว่า

1. นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล และหัวหน้าแขวง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 37(4) ใช่หรือไม่

2. พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 วรรค 4 หมายความว่ารวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 37 (4) ด้วยหรือไม่

3. หากพนักงานเจ้าหน้าที่มิได้หมายถึงพนักงานสอบสวน ตามนัยข้อหารื้อข้อ 2.สำนวนการสอบสวนที่เปรียบเทียบโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 37(4) ไม่จำเป็นต้องส่งไปให้พนักงานอัยการตามมาตรา 142 วรรค 4 ใช่หรือไม่

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 มาตรา 40 แก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2510 มาตรา 4 บัญญัติว่า
"มาตรา 40 ถ้าในเขตเทศบาลใด รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นเป็นการสมควรให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้าแขวงในเขตเทศบาลนั้นมีอำนาจเปรียบเทียบคดี ละเมิดเทศบัญญัติได้ ก็ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อได้เปรียบเทียบคดี ได้แล้ว ให้รีบส่งบันทึกการเปรียบเทียบพร้อมด้วยสำนวน ไปยังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งเขตท้องที่ซึ่งเทศบาลนั้นตั้งอยู่ เพื่อดำเนินการต่อไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยมิชักช้า"

คำตอบ

อัยการตอบว่า

1. นายกเทศมนตรี เทศมนตรี ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล และ หัวหน้าแขวง เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37(4)

2. พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) หมายถึงเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวน ดังนั้นพนักงานสอบสวน ตามมาตรา 142 วรรค 4 ก็ต้องเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวอย่างเดียวกัน แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจทำการสอบสวนไม่ ฉะนั้น พนักงานสอบสวนตาม มาตรา 142 วรรค 4 จึงหามีความหมายรวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 37(4) ด้วยไม่

3. บันทึกการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2510 โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่ต้องส่งไปยังพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 142 วรรค 4 เพราะบันทึกการเปรียบเทียบนั้นมีใช้กระทำโดยพนักงานสอบสวน และไม่เป็นสำนวนการสอบสวน

อนึ่ง การที่พระราชบัญญัติเทศบาล(ฉบับที่ 5) พ.ศ.2510 มาตรา 40 วรรค 2 บัญญัติให้ส่งบันทึกการเปรียบเทียบพร้อมด้วยสำนวนไปยังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินงานต่อไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญานั้น น่าจะมีความประสงค์แต่เพียงว่า ถ้าเป็นกรณีที่มีการเปรียบเทียบชอบแล้ว คดีก็เป็นอันเสร็จเด็ดขาด แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีการเปรียบเทียบไม่ชอบ หรือผู้กระทำความผิดไม่ยินยอม หรือยินยอมให้เปรียบเทียบแล้วแต่ไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนด เหล่านี้ พนักงานสอบสวนก็อาจทำการสอบสวนและดำเนินคดีต่อไปได้ ต่อเมื่อพนักงานสอบสวนทำการเปรียบเทียบในชั้นนี้ สำนวนการเปรียบเทียบเช่นนี้จึงจะต้องส่งให้พนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 142 วรรค 4

อำนาจหน้าที่พนักงานอัยการ รับแก้ต่างเจ้าพนักงาน

ข้อหารือ

กรมบัญชีกลางแจ้งว่า ได้รับแจ้งจากกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติว่า นายแมน อรทัย พนักงานขับรถของกรมทางหลวงได้ขับรถชนกับรถประจำทางขณะขับรถไปตามหน้าที่ ทำให้คนบนรถกรมทางหลวงถึงแก่ความตายไปคนหนึ่ง กรมทางหลวงได้ตั้งกรรมการสอบสวนแล้ว คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นว่าเหตุเกิดเพราะความประมาทของพนักงานรถประจำทาง แต่พนักงานอัยการได้ส่งฟ้องคนขับรถทั้ง 2 ฝ่าย โดยถือว่าประมาทด้วยกัน กรมทางหลวงเห็นว่า รถยนต์ของกรมทางหลวงมิได้เป็นฝ่ายผิด และนายแมนได้ขับรถไปตามหน้าที่ ทั้งเป็นคนยากจนอีกด้วย หากจะให้ผู้ผิดไปเองก็อาจเกิดข้อเสียเปรียบและความเสียหายขึ้นได้ เพราะถ้าหากแพ้อคดีแล้ว กรมทางหลวงอาจต้องร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในทางแพ่งแก่ผู้เสียหายด้วย กรมทางหลวงเห็นว่ากรณีเช่นนี้ไม่อาจมอบเรื่องให้อัยการดำเนินการแก้คดีให้ได้ เพราะอัยการเป็นโจทก์ฟ้องนายแมนอยู่แล้ว จึงได้ตกลงในหลักการว่าจ้างทนายความดำเนินการแก้คดีให้ โดยจะให้ตกลงค่าจ้างว่าความกันในภายหลังเพราะว่าเป็นเรื่องรีบด่วนและอาจเสียรูปคดี

กรมบัญชีกลางจึงขอหารือว่า หากกรมทางหลวงจะขอให้กรมอัยการ

ดำเนินการแก้ไขให้ นายแมน แทนการว่าจ้างนายความเอกชนจะเป็นการ
ชัดชัดหรือไม่ประการใด

คำตอบ

กรมอัยการตอบว่า การที่พนักงานอัยการได้สั่งฟ้องพนักงานขับรถ
ของกรมทางหลวงฐานขับรถโดยประมาท ย่อมแสดงอยู่แล้วว่าหลักฐานการ
สอบสวนเพียงพอให้ฟังได้ว่า พนักงานขับรถของกรมทางหลวงได้กระทำความ
ผิดตามกฎหมายที่ได้สั่งฟ้อง การที่พนักงานอัยการจะรับเข้าดำเนินคดีแก้ไข
พนักงานขับรถของกรมทางหลวงในคดีเดียวกันนี้อีก ก็ย่อมจะหมายความว่า
พนักงานอัยการกลับเห็นว่า พนักงานขับรถของกรมทางหลวงมิได้กระทำความ
ผิดฐานขับรถโดยประมาทจึงได้รับแก้ไขให้ ในฐานะที่พนักงานอัยการเป็น
ทนายของแผ่นดินไม่ควรกระทำเช่นนั้น ฉะนั้น หากกรมทางหลวงจะขอให้
กรมอัยการดำเนินการแก้ไข กรมอัยการก็ชัดชัดด้วยเหตุผลดังกล่าว

กระทำการเพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิใช้

ใช้ปริญญาหรืออักษรย่อของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยไม่มี
สิทธิใช้

ข้อเท็จจริง

คดีมีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาได้กรอกข้อความในใบสมัครงานของบริษัท
ไทยอสาฮาไซเคาไฟ จำกัด ในช่องการศึกษาว่า ได้รับปริญญา BA. POLITICAL
SCIENCE จาก THAMMASAT UNIVERSITY ต่อมาบริษัทฯ ได้ตรวจสอบ
ไปทางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้วได้ความว่า ผู้ต้องหาได้สำเร็จการศึกษา
ดังกล่าว มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงร้องทุกข์ขอให้ดำเนินคดี

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๔๙

พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า อักษรย่อปริญญาและปริญญาที่ผู้
ต้องหาเขียนกรอกข้อความในใบสมัครงานนั้นเป็นภาษาอังกฤษ แต่อักษรย่อ
ปริญญาและปริญญาที่ พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๔๙
ระบุไว้เป็นภาษาไทยว่า “ร.บ.” หรือปริญญารัฐศาสตร์บัณฑิต เมื่อผู้ต้องหาเขียน
เป็นภาษาอังกฤษ การกระทำของผู้ต้องหาจึงยังไม่เป็นความผิด จึงมีคำสั่งไม่ฟ้อง
ผู้ต้องหาในข้อหาดังกล่าว

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า การที่ผู้ต้องหาเขียนข้อความดังกล่าว ทำให้ผู้รับสมัครหรือบุคคลทั่วไป เข้าใจได้ทันทีว่า ผู้ต้องหาได้รับปริญญาตรีทาง รัฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แม้ว่าผู้ต้องหาจะใช้ภาษาอังกฤษก็ย่อม สามารถเข้าใจและหลงเชื่อได้

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหากรอกข้อความในใบสมัคร ชื่อง Education ว่า Thammasat University ๑๙๕๖ - ๑๙๖๐ BA. Political Science แปลความว่าผู้ต้องหา สำเร็จปริญญาตรีทางรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ จึงเป็นการใช้ปริญญาตรีทางรัฐศาสตร์โดยไม่มีสิทธิใช้และกระทำการ เพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่าตนมีสิทธิใช้ ปริญญาดังกล่าว จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตาม พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๔๙

การเลือกตั้งภายในกำหนด

ข้อความเห็นแย้งฐานไม่แจ้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ

พ.ร.บ. เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒

ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ทำหนังสือแสดง
บัญชีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งจนเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒
ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนครบกำหนด ๓ เดือน นับแต่วันเลือกตั้ง (ครบ
กำหนดวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒) และได้มอบให้เพื่อนนำไปยื่น
ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในวันนั้น แต่ผู้นั้นติดธุระจำเป็นโดยรีบด่วนจึง
ส่งทางไปรษณีย์แทนและหนังสือดังกล่าวไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเมื่อ
วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ซึ่งพ้นกำหนด ๓ เดือนแล้ว ถือว่าผู้สมัคร
รับเลือกตั้งขาดเจตนากระทำผิดฐานไม่แจ้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
ภายในกำหนด

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ ได้มีประกาศใช้
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมาจังหวัด

พิจิตรได้ประกาศรับเลือกตั้ง และกำหนดรับเลือกตั้งในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ผู้ต้องหา^๕ ได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพิจิตร เขต ๒ ได้รับเลขประจำตัวผู้สมัครหมายเลข ๔ ในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ได้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งผู้ต้องหาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จังหวัดพิจิตรได้รับหนังสือของผู้ต้องหา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เมื่อจังหวัดพิจิตรรับหนังสือดังกล่าวของผู้ต้องหาในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จึงถือว่าผู้ต้องหายื่นบัญชีค่าใช้จ่ายเกินระยะเวลา ๓ เดือนตามที่ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดไว้ จึงได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

ผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ อ้างว่า ได้ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยมอบให้ผู้มีชื่อเป็นผู้นำส่ง แต่เนื่องจากมารดาของผู้มีชื่อเกิดป่วยกระทันหัน จึงได้จัดส่งบัญชีค่าใช้จ่ายไปทางไปรษณีย์เป็นเหตุให้ถึงพลาดจากวันเวลาที่ทางราชการกำหนด

พนักงานสอบสวน มีความ เห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔, ๘๗

พนักงานอัยการ พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาได้แสดงเจตนาที่จะยื่นหนังสือแสดงค่าใช้จ่ายภายในกำหนด แต่การที่หนังสือดังกล่าวไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดล่าช้า มิใช่เนื่องจากความผิดของผู้ต้องหา ถือว่าขาดเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนกฎหมาย ยังไม่เป็นความผิด จึงสั่งไม่ฟ้อง

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร มีความเห็นแย้งว่า

๑. ในการที่มีความเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรมีความผิดเพราะขาดเจตนาอันนั้น จะยังไม่ถูกต้องเพราะตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔ ระบุว่า ผู้สมัครต้องยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ภายในกำหนด ๓ เดือน คือ ภายในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ซึ่งเมื่อผู้ต้องหา ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ก็ถือว่า ยื่นเกินกำหนดซึ่งเรื่องนอัยการจังหวัดพิจิตร กระทรวงมหาดไทย กรมอัยการ ก็ได้ยืนยันว่าเป็นการยื่นเกินกำหนดเวลา ปรากฏตามหนังสืออัยการจังหวัด ที่ พจ. ๒๒/๒๓๐๒ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๒ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๓๑๔/๑๙๒๕๖ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๒ บันทึกอธิบดีกรมอัยการ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๒

๒. ปัญหาอันควรพิจารณาว่ามีเจตนาหรือไม่นั้น ก็ไม่น่าจะเป็นปัญหา เพราะกรมอัยการก็ได้มีความเห็นยืนยันได้ชัดเจนแล้ว ตามบันทึกกรมอัยการที่ มท. ๑๐๐๒/๘๘๒๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๒ ว่า การที่ผู้สมัครยื่นรายการค่าใช้จ่าย ทางไปรษณีย์ตามหนังสือลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ไปรษณีย์พิจิตรประทับ ตรารับ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และจังหวัดพิจิตรได้รับหนังสือแสดงรายการ ค่าใช้จ่าย เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ นั้นถือได้ว่าเป็นการยื่นเกินกำหนด เพราะจังหวัดพิจิตรไม่ได้รับภายในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และการอ้างว่า ผู้ต้องหาได้แสดงเจตนาจะยื่นบัญชีรายจ่ายก่อนกำหนด โดยลงวันที่ในหนังสือวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ แต่หลักฐานที่ปรากฏในการส่งทางไปรษณีย์ก็มีพิรุณ ไม่น่า เชื่อถือ เพราะการประทับวันที่บนซองหนังสือปรากฏว่า ไปรษณีย์จังหวัดพิจิตร ลงรับหนังสือวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และไปรษณีย์จังหวัดพิจิตรก็จัดส่ง จังหวัดโดยด่วน คือในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ แต่วันที่ที่ไปรษณีย์ต้นทาง ตลอดจนสถานที ๆ รับส่ง กลับไม่ปรากฏเพราะมีรอยลบอ่านไม่ได้

๓. เกี่ยวกับความเห็นสั่งไม่ฟ้องนี้ อัยการจังหวัดก็ได้เสนออธิบดีกรมอัยการ เพื่อสั่งการแล้วตามบันทึก ที่ พจ. ๒๒/๑๐๖๓ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๔ และอธิบดีกรมอัยการ ก็ได้มีความเห็นประการใด เพียงแต่ให้ดำเนินการตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป ย่อมแสดงว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการ ค่าใช้จ่ายดังกล่าวเกินกำหนดเวลา และเป็นการชัดเจน ตามบันทึกกรมอัยการ ตาม บันทึกที่ ๑๐๐๒/๘๘๒๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๒ อยู่แล้ว

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ แจ้งรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยมอบให้ผู้มีชื่อ เป็นผู้นำไปส่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรในวันเดียวกันนั้น ซึ่งเป็นเวลาก่อนครบ กำหนดยื่นรายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวหลายวัน แต่ผู้มีชื่อติดธุระจำเป็นโดยรีบด่วน จึง ได้ส่งหนังสือนั้น ไปทางไปรษณีย์ ถือว่าขาดเจตนากระทำความผิดอันเป็นองค์ ประกอบสำคัญของความผิดที่มีโทษทางอาญา คดียังไม่พอพียงว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดฐานไม่แจ้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งภายในกำหนด จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาตาม พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔, ๘๗

ค.ช.ช. ๒๕๒๒

การส่งสำนวนมายังอธิบดีกรมอัยการเพื่อช้ขาด

อัยการจังหวัดผู้ช่วยรักษาราชการแทนอัยการจังหวัดประจำศาลจังหวัดส่ง
สำนวนการสอบสวนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้อง มาให้อธิบดี
กรมอัยการช้ขาด โดยส่งมาในนามของอัยการจังหวัด มิได้นำส่งในนามของผู้ว่า
ราชการจังหวัด

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การส่งสำนวนการสอบสวนซึ่งผู้
ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งไปในนามของอัยการจังหวัด เพื่อให้อธิบดีกรม
อัยการช้ขาด เป็นการไม่ชอบด้วยระเบียบที่กรมอัยการได้วางไว้ ตามหนังสือที่ น.ว.
๕๐๙๘/๒๕๙๗ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๙๗ ซึ่งกำหนดให้แผนกอัยการเป็นผู้
จัดทำหนังสือนำส่งอธิบดีกรมอัยการในนามของผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนอัยการ
จังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ อำเภอนั้น ก็ให้แผนกอัยการจังหวัด ซึ่งมีที่ทำการใกล้ชิดกับผู้ว่า
ราชการจังหวัดเป็นผู้ทำการแทน (ประมวลระเบียบฯ หน้า ๗๙๙) จึงส่งสำนวน
การสอบสวนเรื่องนคณ เพื่อดำเนินการทำหนังสือส่งให้ถูกต้องตามระเบียบดังกล่าว

การร้องทุกข์

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ขอเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาได้ขอยืมเงินจากผู้เสียหายเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๑๕ แล้วออกเช็คส่งจ่ายเงินตามจำนวนที่ยืม ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ มอบให้ผู้เสียหายไว้ ต่อมาวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๑๕ ผู้เสียหายนำเช็คคนนี้นำไปเข้าบัญชีธนาคารเพื่อเรียกเก็บเงินตามเช็คคน ในวันเดียวกันธนาคารผู้จ่ายเงินตามเช็คได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คคน โดยเหตุผลว่า เงินในบัญชีไม่พอจ่าย ผู้เสียหายไปติดต่อทวงถามเงินตามเช็คจากผู้ต้องหาหลายครั้ง ผู้ต้องหาขอผ่อนผันเรื่อยมา วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๑๕ ผู้เสียหายจึงได้นำเช็คไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนปรากฏตามสำเนารายงานเบ็ดเสร็จประจำวันว่าผู้เสียหายแจ้งว่า “ฯลฯ จึงนำความมาแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจทราบไว้เป็นหลักฐาน เพื่อป้องกันเช็คขาดอายุความ และในชั้นนี้ยังไม่ประสงค์ที่จะให้พนักงานสอบสวนจัดการดำเนินคดีแต่อย่างใด และขอรับเช็คคืนไปจัดการเองก่อน” หลังจากนั้นในวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๑๕ จึงได้มาขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓

พนักงานอัยการส่งฟ้องผู้ต้องหาโดยวินิจฉัยว่าเป็นการออกเช็คประกัน

เงินยืม ไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่าควรส่งฟ้องผู้ต้องหา

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามรายงานเบ็ดเสร็จประจำวันวันที่ 26 พฤษภาคม 2515 มีข้อความชัดเจนว่าในชั้นนี้ยังไม่ประสงค์ที่จะให้พนักงานสอบสวนจัดการดำเนินคดีแต่อย่างใด จึงยังไม่เป็นการร้องทุกข์ตามกฎหมาย ส่วนคำร้องทุกข์เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2515 นั้น เกินสามเดือน คดีขาดอายุความแล้วจึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อ.น.ท. ๒๕๑๕

การส่งสำนวนความเห็นแย้ง

ข้อเท็จจริง

คดีนี้พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดมณฑลบุรีฟ้องว่า เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2511 จำเลยมีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตและพกอาวุธปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร ศาลพิพากษาเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2511 ลงโทษปรับ 1,000 บาทลดรับสารภาพกึ่งหนึ่งคงปรับ 500 บาท ของกลางริบ

พนักงานอัยการเห็นควรขอยอมไม่อุทธรณ์ เสนออธิบดีกรมตำรวจพิจารณา ถึงกรมตำรวจเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2511

อธิบดีกรมตำรวจแย้งว่าควรอุทธรณ์ เพราะอัตราโทษความผิดฐานนี้ตามที่แก้ไขโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ(ฉบับที่ 4) พ.ศ.2510 มีโทษทั้งจำคุกและปรับ โดยส่งความเห็นแย้งและสำนวนมาถึงกรมอัยการในวันที่ 10 กันยายน 2511 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่จะยื่นอุทธรณ์ได้

คำสวไมพ็อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ที่ศาลลงโทษจำเลยเพียงปรับสถานเดียวเป็นการไม่ชอบ ควรอุทธรณ์ แต่โดยเหตุที่กรมตำรวจส่งสำนวนความเห็นแย้งไปถึงกรมอัยการในวันสุดท้ายของวันที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นอุทธรณ์ และไม่มีทางติดต่อให้ยื่นอุทธรณ์ได้ทันภายในกำหนด จึงชี้ขาดไม่อุทธรณ์

แล้วกรมอัยการได้มีหนังสือที่ มท ๑๐๐๒/๓๙๙๕ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๑๑ ขอความร่วมมือไปยังกรมตำรวจว่า “ โดยที่กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งที่ ๒๐๗/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๐๐ เรื่อง วางระเบียบเกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาข้อ ๘ วรรค ๒ ได้กำหนดระเบียบปฏิบัติไว้ว่า คดีเช่นที่กล่าว อธิบดีกรมตำรวจควรส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดมีนบุรีจัดการอุทธรณ์ตามความเห็นแย้งไปก่อน ก่อนคดีขาดอายุความไม่น้อยกว่า ๓ วัน การที่ส่งไปในวันจะขาดอายุความอุทธรณ์นั้น เป็นการกระทำที่เห็นไม่สะดวกในการปฏิบัติราชการของกรมอัยการ และในกรณีเช่นนี้ กรมอัยการเคยมีหนังสือที่ มท ๑๐๐๒/๒๕๙ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๙ เรียงขอความร่วมมือจากกรมตำรวจมาครั้งหนึ่งแล้ว...”

การส่งสำนวนความเห็นแย้ง

ข้อเท็จจริง

คดีนี้พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดมีนบุรีฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๑๑ จำเลยมีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครอง โดยมีได้รับอนุญาตและพกอาวุธปืนไปในที่สาธารณะโดยไม่มีเหตุอันควร ศาลพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๑ ลงโทษปรับ ๑,๐๐๐ บาท ลดรับสารภาพกึ่งหนึ่งคงปรับ ๕๐๐ บาท ของกลางรับ

พนักงานอัยการเห็นควรยอมไม่อุทธรณ์ เสนออธิบดีกรมตำรวจพิจารณา ถึงกรมตำรวจเมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๑๑

อธิบดีกรมตำรวจแย้งว่าควรอุทธรณ์ เพราะอัตราโทษความผิดฐานนี้ตามที่แก้ไขโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มีโทษทั้งจำคุกและปรับ โดยส่งความเห็นแย้งและสำนวนมาถึงกรมอัยการในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๑ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่จะยื่นอุทธรณ์ได้

คำสรุป

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ที่ศาลลงโทษจำเลยเพียงปรับสถานเดียวเป็นการไม่ชอบ ควรอุทธรณ์ แต่โดยเหตุที่กรมตำรวจส่งสำนวนความเห็นแย้งไป

ถึงกรมอัยการในวันสุดท้ายของวันที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นอุทธรณ์ และไม่มี
ทางติดต่อยื่นอุทธรณ์ได้ทันภายในกำหนด จึงชี้ขาดไม่อุทธรณ์

แล้วกรมอัยการได้มีหนังสือที่ มท ๑๐๐๒/๓๙๙๕ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน
๒๕๑๑ ขอความร่วมมือไปยังกรมตำรวจว่า “...โดยที่กระทรวงมหาดไทยได้มี
คำสั่งที่ ๒๐๗/๒๕๐๐ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๐๐ เรื่อง วางระเบียบเกี่ยวกับ
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาข้อ ๘ วรรค ๒ ได้กำหนดระเบียบ
ปฏิบัติไว้ว่า คดีเช่นที่กล่าว อธิบดีกรมตำรวจควรส่งสำนวนไปยังพนักงาน
อัยการประจำศาลจังหวัดมีนบุรีจัดการอุทธรณ์ตามความเห็นแย้งไปก่อน ก่อน
คดีขาดอายุความไม่น้อยกว่า ๓ วัน การที่ส่งไปในวันจะขาดอายุความอุทธรณ์
นั้น เป็นการกระทำที่เห็นไม่สะดวกในการปฏิบัติราชการของกรมอัยการ และใน
กรณีเช่นนี้ กรมอัยการเคยมีหนังสือที่ มท ๑๐๐๒/๒๕๙ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม
๒๕๐๙ เรียงขอความร่วมมือจากกรมตำรวจมาครั้งหนึ่งแล้ว...”

การขนส่ง พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงก็คือความว่า ผู้ต้องหาขับรถยนต์โดยสารของบริษัทยานยนต์นครปฐม จากจังหวัดระนองจะไปกรุงเทพฯ เมื่อถึงอำเภอเมืองจังหวัดชุมพร ได้หยุดรถรับคนโดยสารไป ๒ คน โดยที่จังหวัดชุมพรอยู่ภายในเขตเส้นทางที่บริษัทขนส่ง จำกัด ใ้รับสัมปทานเดินรถแต่ผู้เดียว แต่ผู้โดยสารทั้ง ๒ คนนั้นเป็นผู้ที่สารวัตรทหาร ซึ่งเป็นยามตรวจอยู่ในบริเวณที่เกิดเหตุได้ฝากผู้ต้องหาให้รับโดยสารไปโดยไม่คิดค่าโดยสาร

พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องฐานทำการขนส่งในเส้นทางอนุญาต เป็นการแข่งขันกับบริษัทขนส่ง จำกัด ทำการขนส่งเพื่อสินจ้างด้วยรถยนต์ไม่ได้รับอนุญาต และเดินรถรับส่งคนโดยสารนอกเส้นทางที่ได้รับอนุญาต พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องเพราะไม่มีการเก็บค่าโดยสาร ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้อง เพราะไม่มีข้อยกเว้นว่าถ้าไม่เก็บค่าโดยสารแล้วไม่ผิด เมื่อทำการขนส่งในเส้นทางของบริษัทขนส่ง จำกัด ก็ต้องมีผลตามกฎหมาย

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า การเก็บค่าโดยสารเป็นประเด็นสำคัญที่จะพิจารณาว่า ผู้ต้องหาได้ทำการขนส่งเพื่อสินจ้างหรือเพื่อกิจการค้าตามความในพระราชบัญญัติขนส่ง พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๑๐ และ ๑๔ หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่ามีได้มีการเก็บค่าโดยสารกันแต่ประการใดเลยแล้ว การกระทำของผู้ต้องหาที่ไม่ต้องควยขบทยัญญติแห่งกฎหมายดังกล่าว จึงชี้ขาดไม่ฟ้อง

ขนส่งรถประจำทางโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

เรื่อง ประกอบการ (คำชี้ขาดที่ ๓๒/๒๕๒๔)

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจจราจรกลาง ให้ทำการจับกุมรถยนต์สองแถวหมายเลขทะเบียน ๑๐-๐๘๑๙ กรุงเทพมหานคร สาย ๑๕๐๗ ซึ่งมีผู้ต้องหาเป็นผู้ขับมาจากสะพานควายและมายังอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ รับผู้โดยสารมาประมาณ ๑๐ คน เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ทำการสอบถามผู้โดยสารได้ ความว่า รถคันดังกล่าวได้ออกวิ่งรับคนโดยสารจากซอยเสนานิเวศน์มาตามถนน พหลโยธิน มุ่งหน้ามายังอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยเก็บค่าโดยสารคนละ ๒ บาท เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงจับกุมผู้ต้องหานำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดี ซึ่งในขณะที่ทำการจับกุม ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ ปรากฏข้อเท็จจริงว่ารถคันดังกล่าวเป็น ของ ม. ซึ่งได้ให้ผู้ต้องหาเข้ามาขับในอัตราค่าเช่าวันละ ๒๐๐ บาท รถคันดังกล่าว ม. ได้ทำสัญญาจองบริการขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ให้ใช้สัมปทานเดินรถโดยสาร ประจำทางร่วมกับองค์การในเส้นทางสายที่ ๑๐๓๒ (ลาดพร้าว-ซอยสุภาพงษ์) เริ่มทำสัญญาวันที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๒๒ หมดสัญญาวันที่ ๒๐ พ.ค. ๒๕๒๕ ต่อมา ม. และผู้ต้องหาได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการขอความเป็นธรรมพร้อมกับแสดงหลักฐานต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา ปรากฏตามหลักฐานว่า รถคันดังกล่าว

เดิมเป็นเลขทะเบียน สส. ๐๒๓๕ ต่อมาได้จดทะเบียนโอนเป็นรถทะเบียนป้ายเหลือง เลขทะเบียน ๑๐-๐๘๑๙ กรุงเทพฯ เข้าร่วมกับองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ฯ ตามข้อบังคับ ฉบับที่ ๑๘ ว่าด้วยการประกอบกิจการรับส่งคนโดยสารโดยรถยนต์โดยสารขนาดเล็ก ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๑ ซึ่งปัจจุบันข้อ บังคับดังกล่าวถูกยกเลิกไปแล้วแต่มีหลักฐานที่แสดงว่าทางองค์การ ฯ ยังมีได้เลิก สัญญา กับ ม. คือทางองค์การ ฯ ได้ยอมรับเงินค่าบำรุงประจำเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ และได้ออกใบเสร็จรับเงินให้ด้วย

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาประกอบ การขนส่งประจำทางโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พ.ร.บ.ขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๓,๑๒๖

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาเป็นเพียงผู้เช่า ของ ม. ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งรถประจำทางกับองค์ การขนส่งมวลชน จึงไม่ทำให้ผู้ต้องหาได้รับสิทธิแทน ม. การกระทำ ของผู้ต้องหาจึงเป็นความผิดฐานประกอบ การขนส่งประจำทางโดยไม่ ได้รับอนุญาต จึงสั่งขาดฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติการขนส่ง ทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๓, ๑๒๖

ขอให้อธิบดีกรมอัยการสอบสวน
กรณีพระเอบอ้างว่าจบปริญญา

ข้อเท็จจริง

พระสายัณห์ อินทรกำแหง ผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสวัดดินแดง ตำบล
โคกเจริญ อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี ได้ร้องเรียนอธิบดีกรมอัยการว่า พระ
ครูธรรมธรปรีชา เจ้าคณะตำบลชอนสารเดช เขต ๑ และเลขานุการเจ้าคณะอำเภอ
โคกสำโรง วัดแก้วจันทาราม ตำบลโคกสำโรง อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี
ได้เอบอ้างว่า จบนิติศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยระบบมีหลักฐาน
ว่า พระธรรมญาณมุนี เจ้าคณะจังหวัดลพบุรี แต่งตั้งพระครูธรรมธรปรีชา เป็น
พระครูฐานานุกรม ตามตราตั้งลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๔ ความว่า แต่งตั้ง
พระใบฎีกาปรีชา เขมจิตตโตณักรรรมเอก (นิติศาสตร์บัณฑิต) เป็นพระครู
ธรรมธรปรีชา และพระครูธรรมธรปรีชา ได้เขียนลงในประวัติของตน ตามที่กรม
ศาสนาได้สั่งให้เจ้าคณะตำบลต่าง ๆ ทำทะเบียนประวัติส่งกรมการศาสนาไว้ในช่อง
ความรู้พิเศษว่า นิติศาสตร์บัณฑิต กับที่तालบัตรของพระครูธรรมธรปรีชา
บักเครื่องหมายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เขียนข้อความว่า เพื่อนนิติศาสตร์ร่วมรุ่น
ถวาย กงรเอบอ้างเช่นนี้อาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่วงการคณะสงฆ์และพระศาสนา
พระสายัณห์จึงขอให้อธิบดีกรมอัยการดำเนินการสอบสวน

คำส้วฟ้อง

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า ถ้าหากความเป็นจริง เป็นดังที่พระสายัณห์ อินทรกำแหงร้องเรียนไป พระครูธรรมธรปรีชา ก็ย่อมมีความผิดตาม พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๔๙ ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดไม่มี สิทธิใช้ ครอบครอง หรือเช่าครอบครอง หรือใช้ปริญญา อักษรย่อปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร กระทำการเพื่อให้บุคคลเชื่อว่าตนมีสิทธิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๖ เดือน หรือ ทั้งจำทั้งปรับ” แต่การที่จะขอให้อธิบดีกรมอัยการดำเนินการสอบสวนเรื่องนั้นนั้น ย่อมไม่อยู่ในอำนาจอธิบดีกรมอัยการที่จะกระทำการสอบสวนได้เพราะมิใช่พนักงานสอบสวนในกรณีเช่นนี้ พระสายัณห์ชอบที่จะได้แจ้งความกล่าวโทษพระครูธรรมธร ปรีชาต่อพนักงานสอบสวนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ เพื่อให้ดำเนินคดีแก่พระครูธรรมธรปรีชา โดยตรงต่อไป.

ข้อบกพร่องโดยประมาท

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาข้อบกพร่องบรรทุกส่วนบุคคล มีคนงาน ๓ คน นั่งอยู่ข้างหน้าด้านซ้ายคนขับ และอีก ๖ คน เกาะท้ายรถ เมื่อดังที่เกิดเหตุมีรถบรรทุก ๑๐ ล้อ วิ่งสวนมาด้วยความเร็วสูง และกินทางเข้ามาในทางเดินรถของผู้ต้องหา ผู้ต้องหาจึงหักพวงมาลัยรถหลบไปทางซ้าย รถตกไหล่ถนนกระแทกขอบถนน จะหมุนพวงมาลัยคืนก็บังคับไม่ได้ รถจึงพลิกตะแคงคนในรถตกกระเด็น ออกจากรถได้รับบาดเจ็บ โดยเฉพาะคนงาน ๒ คนที่อยู่ท้ายรถ ได้รับบาดเจ็บสาหัส ผู้ต้องหาเป็นผู้ไม่ได้รับอนุญาตให้ขับขีรถยนต์

พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา ตามความเห็นของพนักงานสอบสวน เพราะพยานหลักฐานไม่พอแสดงว่าเป็นความประมาทของผู้ต้องหา

ผู้ว่าราชการจังหวัด มีความเห็นแย้งว่า การที่ผู้ต้องหาไม่มีใบอนุญาตขับขีรถนั้นถือว่าไม่มีความชำนาญ และฝ่าฝืนกฎหมาย ถือว่าเป็นการประมาทแล้ว

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ตามข้อเท็จจริงผู้ต้องหาได้ขับขีรถยนต์มาเป็นเวลา ๕-๖ ปี แล้ว ในวันเกิดเหตุผู้ต้องหาขับรถด้วยความเร็วขนาดธรรมดา ได้มีรถบรรทุก ๑๐ ล้อ วิ่งสวนเข้ามาในทางเดินรถของผู้ต้องหา ผู้ต้องหาจึงต้องขับระ

หลบ เป็นเหตุให้รถยนต์ผู้ต้องหาตกหลุมไหล่ถนน ทำให้คันส่งหลุดบังคับรถไม่ได้
เหตุคดีนี้ จึงมิได้เกิดจากความประมาทของผู้ต้องหาโดยตรง การที่ผู้ต้องหาไม่มีใบ
อนุญาตขับขี่ยังถือเป็นเหตุประมาทไม่ได้ จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

มาแสดง แต่พนักงานสอบสวนไม่ยอมรับ ก็ต้องฟังว่าใบอนุญาตอันถูกต้องนั้นมีอยู่
จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าไม่ใช่

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาดังกล่าว โดยอ้าง
ว่าใบอนุญาตนั้นไม่ถูกต้องครบถ้วนตามจำนวนเนื้อสุกร เป็นใบอนุญาตฆ่าสุกรของ
ผู้อื่น ผู้ต้องหามิได้รับใบอนุญาตให้ฆ่า

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่าเนื้อสุกรฆ่าแหละที่ผู้ต้องหาครอบ
ครอง มีใบอนุญาตการฆ่าจำหน่ายถูกต้อง แม้ชื่อผู้รับอนุญาตจะเป็นบุคคลอื่นมิใช่
ชื่อของผู้ต้องหา การกระทำก็ยังไม่เป็นความผิด จึงชี้ขาดไม่ฟ้อง

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาถูกฟ้องเป็นคดีล้มละลายและศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ในชั้นสอบสวนเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สิน ผู้ต้องหาให้ถ้อยคำต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่า “.....ทรัพย์สินนอกจากนี้ไม่มี” แต่ในชั้นศาล ผู้ต้องหาเบิกความว่า “.....นอกจากเครื่องใช้ส่วนตัวแล้ว ข้าฯ มีอาวุธปืนอยู่ขณะนี้ ๓ กระบอก เป็นปืนสั้น ๒ กระบอก ปืนยาววินเชสเตอร์ ๑ กระบอก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังไม่ได้ยึด ซึ่งข้าฯ มิได้แจ้งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทราบเพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ได้ถามถึงในชั้นสอบสวนเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สิน” ซึ่งเป็นการแตกต่างกัน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่าการที่ผู้ต้องหา มีอาวุธปืนอยู่ ๓ กระบอก แต่แจ้งต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าไม่มีทรัพย์สินอื่นอีกนั้น เป็นการละเว้นไม่แจ้งข้อความอันเป็นสาระสำคัญและกล่าวเท็จเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของตนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๑๖๓ (๒) ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๗, ๒๖๗ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา

พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา

๑๓๗ เนื่องจากคดีขาดอายุความไม่ฟ้องตามมาตรา ๒๖๗ เพราะเป็นเรื่องที่เจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจเลือกจดเองตามที่ต้องการ ตอนใดที่เห็นไม่ควรจดก็ไม่จด มิใช่เรื่องที่ต้องหาแจ้งให้จดตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๑/๒๕๐๘ และไม่ฟ้องตามมาตรา ๑๖๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ เพราะผู้ต้องหาไม่มีเจตนาฉ้อฉล

อธิบดีกรมตำรวจเห็นชอบกับคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการทุกข้อหา เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เห็นว่า ความเห็นไม่ควรฟ้องของพนักงานอัยการนั้นแย้งกับความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กล่าวคือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหน้าที่จดข้อความทั้งหมดตามที่ผู้ต้องหา (ลูกหนี้) แจ้งให้จด กรณีต่างกับข้อเท็จจริงตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๑/๒๕๐๘ ซึ่งศาลมีอำนาจใช้ดุลพินิจจดข้อความตอนใดหรือไม่จดก็ได้ การกระทำของผู้ต้องหาจึงเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๗ นอกจากนี้ การกระทำของผู้ต้องหาเป็นการแสดงเจตนาอย่างชัดแจ้งที่จะปกปิดทรัพย์สินของตน อันนับว่าเป็น การละเว้นไม่แจ้งข้อความอันเป็นสาระสำคัญ และกล่าวเท็จเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของตนต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงส่งสำนวนการสอบสวนมายังอธิบดีกรมอัยการเพื่อมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๗ และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๑๖๓ (๒)

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า คดีอาญาเกี่ยวกับล้มละลายเรื่องนี้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๖๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ ทำการสอบสวนเสียเอง แต่ได้ไปร้องทุกข์ขอให้พนักงาน

สอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทำการสอบสวนให้ จนต่อมา
ได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้วตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
๑๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๓ ลงวันที่ ๑๓
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ข้อ ๑ กรณีไม่อาจมีความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
ในฐานะพนักงานสอบสวนที่จะแย้งกับความเห็นของพนักงานอัยการ อธิบดีกรม
อัยการจึงไม่อยู่ในฐานะที่จะชี้ขาดคดีนี้ได้

ความเห็นแย้งไม่ตรงประเด็น

ข้อเท็จจริง

คดีนี้กล่าวหาว่าผู้ต้องหาไม่แปรรูปไว้ในความครอบครอง และนำไม้เคลื่อนที่โดยไม่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗, ๓๙, ๔๘, ๗๑, ๗๓, ๗๔ จัตวา พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗, ๑๙, ๒๘ และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ข้อ ๙ ผู้ต้องหาได้รับสารภาพ พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหา

พนักงานอัยการส่งฟ้องผู้ต้องหา ในข้อหาไม้แปรรูปไว้ในความครอบครอง ส่วนข้อหานำไม้เคลื่อนที่โดยมิได้รับอนุญาตนั้น มีคำสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากไม้ของกลางเป็นไม้ที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ต้องหาไม่มีทางที่จะขออนุญาตนำเคลื่อนที่ได้ ผู้ต้องหาจึงไม่มีความผิด

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหาโดยให้เหตุผลว่า “พิจารณาตามพฤติการณ์ที่เกิดขึ้น เชื่อว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดจริง มีความเห็นให้ฟ้องตามที่พนักงานสอบสวนเสนอมา”

คำสวไมพ็อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าว มิใช่เป็นความเห็นที่แย้งกัน เพราะพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องโดยมีความเห็นว่าไม้ของกลางเป็นไม้ที่ได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่มีทางที่จะขออนุญาตนำเคลื่อนที่ได้ ซึ่งเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ส่วนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นว่าตามพฤติการณ์ที่เกิดขึ้น เชื่อว่าผู้ต้องหาได้กระทำผิดนั้น เป็นปัญหาข้อเท็จจริงกรณีไม่ถือเป็นการแย้งในประเด็นเดียวกัน จึงคืนสำนวนการสอบสวนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้แสดงเหตุผลในประเด็นที่พนักงานอัยการมีความเห็นและสั่งไม่ฟ้องเสียก่อน

คำสั่งนายกรัฐมนตรี พ.ร.บ. ป่าไม้

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาได้บุกรุกเข้าแผ้วถาง ก่อสร้าง ยึดครอบครอง เขตป่าสงวนแห่งชาติประมาณ ๖ ไร่ โดยได้แผ้วถางและจุดไฟเผาแล้วปลุกข้าวโพด ลงเต็มเนื้อที่

พนักงานสอบสวนจึงดำเนินคดีในข้อหาบุกรุกแผ้วถางตัดโค่นและเผาป่าใน บริเวณป่าสงวนแห่งชาติ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน และมีความเห็นควร ส่งฟ้องผู้ต้องหาฐานบุกรุกแผ้วถางตัดโค่นและเผาป่าในบริเวณป่าสงวนแห่งชาติ โดย ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๑๑, ๕๔, ๕๕, ๗๒ ตี, ๗๓ พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๖, ๑๔, ๑๗ พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๑, ๑๖, ๑๗ พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๐, ๒๔ พ.ร.บ. ป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔, ๓๑ และขอให้ผู้ต้องหาออกจากป่าสงวนแห่งชาติ

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาโดยเห็นว่าตามบันทึกกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๖๐๘/๘๑๖ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๑๘ รัฐบาลมีนโยบายไม่ดำเนิน คดีเกี่ยวกับการกระทำผิดดังกล่าว

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่าควรส่งฟ้องผู้ต้องหาโดยเห็นว่าตาม นัยหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรีที่ สร ๐๒๐๓/๔๓๘๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๘

นั้นต้องเป็นกรณีที่น่าสงวนนั้นหมดสภาพเป็นป่าแล้วเท่านั้น มิใช่เฉพาะบริเวณที่
ถูกบุกรุกถากถาง ตามสำนวนการสอบสวนคดีนี้ ผู้ต้องหาบุกรุกแผ้วถางป่าสงวน
แห่งชาติเป็นเนื้อที่เพียง ๖ ไร่ ยังเหลือเนื้อที่ที่คงสภาพป่าอยู่อีกถึง ๒,๒๓๑ ไร่ ไม่
ปรากฏว่ามีบริเวณอื่นนอกเหนือจากที่ผู้ต้องหาถากถางไปแล้วหมดสภาพไปแต่อย่างใด

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งนายกรัฐมนตริตามหนังสือที่
สร ๐๒๐๓/๔๓๘๐ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๘ ข้อ ๑ มุ่งหมายเฉพาะที่บุกรุกทำ
ให้ป่าสงวนนั้นหมดสภาพป่าแล้ว แต่ข้อเท็จจริงคดีนี้ผู้ต้องหาบุกรุกเพียง ๖ ไร่ ส่วน
นอกนั้นยังมีสภาพเป็นป่าอีก ๒,๐๐๐ ไร่เศษ คำสั่งนายกรัฐมนตริตั้งกล่าวจึงไม่ครอบคลุมถึง
จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาฐานบุกรุกครอบครองแผ้วถางเผาป่าในเขตป่าสงวน
แห่งชาติไม่รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔, ๕๕,
๗๒ ตี พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๖ พระราช
บัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๒๒ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่ง
ชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๑๔, ๓๑ กฎกระทรวงฉบับที่ ๖๒๓ (พ.ศ. ๒๕๑๖)
ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และขอให้ผู้ต้องหา
ออกไปจากเขตป่าสงวนแห่งชาติ

เครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า พนักงานตำรวจได้ทำการตรวจค้นบ้านผู้ต้องหาพบ ลูกกระเบิดยิงที่ใช้ในราชการสงคราม ๑ ลูก (ลูกปืน ค. ๖๐) วางอยู่ในตู้โชว์เครื่องประดับในห้องรับแขกของผู้ต้องหา จึงยึดไว้เป็นของกลาง และแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาว่า มีวัตถุระเบิดสำหรับในการสงครามไว้ในครอบครองไม่รับอนุญาต แล้วควบคุมตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยของกลางดำเนินคดี ผลการตรวจพิสูจน์ของกลางปรากฏว่า ของกลางจัดเป็นเครื่องกระสุนปืนตามความหมายแห่ง พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ ม.๓(๒) และเป็นเครื่องกระสุนปืนสำหรับเฉพาะแต่ในสงคราม ตามกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๑ ข้อ ๑๖ โดยใช้ทำการยิงร่วมกับเครื่องยิงที่กำหนดไว้ในข้อ ๙ ของกลางเรียกว่าลูกกระเบิดยิง ของกลางตามสภาพไม่สามารถใช้ทำการยิงได้ และใช้ระเบิดไม่ได้ เพราะวัตถุระเบิดที่บรรจุไว้ภายในถูกเอาออกหมดแล้ว

พนักงานสอบสวนจึงแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาอีกข้อหาหนึ่งว่า “มีเครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในความครอบครองไม่รับอนุญาต เมื่อได้ทำการสอบสวนแล้วได้สรุปสำนวนมีความเห็นว่า ของกลางมีสภาพใช้การไม่ได้แล้วและตั้งวางในที่เปิดเผย ผู้ต้องหาขาดเจตนากระทำความผิด ตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ

พ.ศ. ๒๔๙๐ ม. ๕๕, ๗๘ พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ ม. ๕, ๘
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๐๑) ออกตามความใน พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ.
๒๔๙๐ ข้อ ๑๖ และมีความเห็นควรส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

พนักงานอัยการเห็นว่า ลูกกระเบิดของกลางไม่ใช่วัตถุระเบิดตามกฎหมาย
จึงส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจเห็นชอบด้วยกับคำสั่งไม่ฟ้องเฉพาะในข้อหาฐานมีวัตถุ
ระเบิดใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในความครอบครองไม่รับอนุญาต แต่ในข้อหา
ฐานมีเครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในความครอบครองนั้น
มีความเห็นแย้งว่าควรฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมอัยการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ กล่าวหาว่ามีเครื่องกระสุน
ปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามและวัตถุระเบิดสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการ
สงครามไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่ง
ไม่ฟ้องทั้ง ๒ ข้อหา แต่พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องเฉพาะข้อหาวัตถุระเบิดสำหรับ
ใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในความครอบครองไม่รับอนุญาตเพียงข้อหาเดียว ส่วน
ข้อหาที่มีเครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในความครอบครองไม่
รับอนุญาตมิได้สั่งไม่ฟ้อง แต่อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งให้ฟ้อง ถือไม่ได้ว่า
เป็นความเห็นแย้งที่อธิบดีกรมอัยการจะช้ขาด จึงส่งสำนวนคืนไป เพื่อดำเนินการ
ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งในข้อหาที่มีเครื่องกระสุนปืนที่ใช้เฉพาะแต่ในราชการ
สงครามไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตเสียก่อน แล้วดำเนินการตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

ต่อมาพนักงานอัยการ จึงได้มีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาฐานมีเครื่องกระสุนปืน
ที่ใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

อธิบดีกรมตำรวจส่งสำนวนมาให้อธิบดีกรมอัยการช้ขาดอีกครั้งหนึ่ง

คำสวไมพ็อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ปลอกกฐนกระเบียดยงของกลางพิสูจนั
แล้วปรากฏว่า ตามสภาพไม่สามารถใช้ทำการยงได้ ใช้ระเบียดไม่ได้ เพราะวัตถุ
ระเบียดที่บรรจุไว้ภายในถูกเอาออกหมดแล้ว ผู้ชำนาญมีความเห็นว่า จัดเป็นเครื่อง
กระสุนปืนตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน แต่ปรากฏว่าผู้ต้องหาเอา
ปลอกกฐนกระเบียดยงของกลางนั้นตั้งไว้ในตู้โชว์เครื่องประดับในห้องรับแขก แสดงว่าผู้
ต้องหามีได้นำมาอัดหรือใช้เป็นเครื่องประกอบกระสุนปืนแต่อย่างใด ของกลางจึงมิ
ได้มีสภาพเป็นเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัด หรือทำ หรือใช้ประกอบเป็นเครื่องกระสุนปืน
ผู้ต้องหาจึงไม่มีความผิด ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๗/๒๕๐๖ จึงชี้ขาดไม่ฟ้อง
ผู้ต้องหาฐานมีเครื่องกระสุนปืนที่ใช้เฉพาะแต่ในการสงครามโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้เสียหายเช่าที่นาจากผู้ต้องหาโดยไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ เป็นเวลา ๓ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นต้นมา ต่อมาถึงฤดูการทำนาปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ผู้ต้องหาต้องการเงินค่าเช่านาล่วงหน้าแต่ผู้เสียหายไม่มีให้ ผู้ต้องหาจึงบอกเลิกการให้เช่านาด้วยวาจา เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๑๘ โดยบอกว่าการจะทำนาเสียเอง แล้วผู้ต้องหาใช้ให้บุตรชายเข้าไปไถหว่านในที่นานั้น ผู้เช่านาจึงร้องทุกข์ขอให้ดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาฐานเป็นผู้ให้เช่านาทำให้ผู้เช่านาได้รับประโยชน์จากที่เช่าลดน้อยลงกว่าที่กำหนดไว้ในการเช่านา ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๘(๔), ๔๕ และฐานบุกรุก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาตามกฎหมายดังกล่าว

พนักงานอัยการมีความเห็นว่า ในข้อหาฐานบุกรุกเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ตามประมวลกฎหมายอาญา ม. ๓๖๒ นั้น ปรากฏว่า ผู้ต้องหาเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่บุกรุกนั้นเสียเอง การกระทำของผู้ต้องหาจึงไม่อาจเป็นความผิด ส่วนข้อหาฐานเป็นผู้ให้เช่านาทำให้ผู้เช่านาได้รับประโยชน์จากนาที่เช่าลดน้อยกว่าที่กำหนดไว้ใน การเช่านาหรือน้อยกว่าสิทธิที่ผู้เช่านามีอยู่ตามกฎหมายนั้น การกระทำของผู้ต้องหา

ยังไม่ต้องด้วยมาตรา ๒๘(๔) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ เพราะผู้ต้องหาเข้ายึดถือครอบครองที่นาทั้งหมดที่ให้เช่า โดยการบอกเลิกสัญญาเช่าทั้งหมด มิใช่แต่บางส่วน จึงไม่เป็นความผิด จึงสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทุกข้อหา

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า การเช่านารายนี้แม้จะไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือก็ถือได้ว่าการเช่านามีกำหนดเวลา ๖ ปี นับแต่วันใช้พระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ ตามมาตรา ๔, ๔๖ ผู้เสียหายยังมีสิทธิครอบครองอยู่ การที่ผู้ต้องหาเข้าไปทำนาจึงเป็นการ รบกวน การครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของผู้เสียหายโดยปกติสุข แม้ผู้ต้องหาจะเป็นเจ้าของนาก็ตาม ความในตอนสองของ มาตรา ๓๖๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญามุ่งหมายถึงการครอบครองของผู้อื่น การกระทำของผู้ต้องหาจึงผิดฐานบุกรุก ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๕/๒๕๐๔, และ ๒๔๙/๒๕๐๕ และการกระทำของผู้ต้องหาเป็นการทำให้ผู้เช่านาได้รับประโยชน์ ต้องการจะทำนาเสียเอง แล้วผู้ต้องหาใช้ให้บุตรชายเข้าไปไถหว่านในที่นาอัน ผู้เช่านาจึงร้องทุกข์ขอให้ดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาฐานเป็นผู้ให้เช่านาทำให้ผู้เช่านาได้รับประโยชน์จากที่เช่าลดน้อยลงกว่าที่กำหนดไว้ในการเช่านา ตามพระราชบัญญัติควบคุมการเช่านา พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๒๘(๔), ๔๕ และฐานบุกรุก ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖๒

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาตามกฎหมายดังกล่าว

คำสั่งซื้อที่คุ้มครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เจ้าพนักงานออกตรวจปราบปรามผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติป่าไม้ และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ได้ตรวจพบนกขุนทองซึ่งเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 1 จำนวน 35 ตัว ในความครอบครองของผู้ต้องหา สอบถามผู้ต้องหาว่ามีใบอนุญาตให้ครอบครองสัตว์ดังกล่าวหรือไม่ ผู้ต้องหาแจ้งว่าไม่มี และจะนำนกขุนทองเหล่านั้นส่งไปขายยังกรุงเทพมหานคร เจ้าพนักงานจึงจับผู้ต้องหา และยึดนกดังกล่าวเป็นของกลางส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี

ชั้นสอบสวนผู้ต้องหาให้การว่า นายโกมลมาบอกให้ผู้ต้องหาซื้อลูกนกขุนทองไว้ให้ และจะมารับเอาโดยให้ราคาตัวละ 120 บาทผู้ต้องหาจึงซื้อนกขุนทองไว้ 35 ตัว เอามาเลี้ยงไว้ที่บ้าน เพื่อรอส่งให้แก่ นายโกมล นายโกมลได้ถ่ายเอกสารใบอนุญาตของนายโกมลและใบมอบฉันทะให้ผู้ต้องหาไว้ ผู้ต้องหาได้แสดงภาพถ่ายใบอนุญาต และใบมอบฉันทะดังกล่าว แต่ไม่ขอมอบให้พนักงานสอบสวน

พนักงานสอบสวนเห็นว่า ผู้ต้องหาไม่มีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองเพื่อการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต มีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 มาตรา 15.40.47.ทวี

แก้ไขเพิ่มเติมตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 228 ข้อ 6.13 และ 19 พนักงานอัยการเห็นว่า ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่า ผู้ต้องหาได้ทำการค้าขายนกขุนทองให้แก่ผู้ใด ฟังได้เพียงว่าเตรียมนกไว้เพื่อขายให้นายโกมล เมื่อประกาศของคณะปฏิวัติมีได้บัญญัติว่าการมีไว้เพื่อการค้าเป็นความผิด การกระทำของผู้ต้องหาจึงยังไม่เป็นความผิด ส่วนกรณีที่ผู้ต้องหาหมิ่นกุนทองไว้ในครอบครอง จำเกินปริมาณที่รัฐมนตรีกำหนดหรือไม่นั้น ขณะเกิดเหตุยังไม่มีการประกาศกำหนดปริมาณไว้ การกระทำของผู้ต้องหาจึงไม่เป็นความผิด จึงมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่า แม้ขณะเกิดเหตุรัฐมนตรีจะยังมีได้ประกาศกำหนดปริมาณสัตว์ป่าคุ้มครองที่จะมีไว้ในครอบครองได้ แต่นกของกลางมีถึง 35 ตัว ก็นับว่ามีไว้ในครอบครองเกินสมควร และที่มีไว้ก็เพื่อขายให้นายโกมล แสดงว่าเป็นการมีไว้ในครอบครองเพื่อการค้า จึงเป็นการฝ่าฝืนประกาศของคณะปฏิวัติในข้อที่ว่าค้าสัตว์ป่าคุ้มครอง ควรสั่งฟ้อง ผู้ต้องหา

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาได้ซื้อนกขุนทอง 35 ตัวไว้ เพื่อส่งไปยัง กรุงเทพมหานคร เพื่อจำหน่าย เมื่อนกขุนทองเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ 1 ลำดับที่ 61 ในบัญชีหมายเลข 1 ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2515) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2503 และผู้ต้องหารับว่าได้ซื้อนกขุนทองไว้เพื่อส่งไปยังกรุงเทพฯ เพื่อจำหน่าย จึงฟังได้ว่าผู้ต้องหาได้ค้าสัตว์ป่าคุ้มครอง เพราะคำว่า "ค้า" นั้นตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน แปลว่า "ทำการซื้อขาย หาของมาขาย" จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาฐานค้าสัตว์ป่าคุ้มครอง โดยไม่ได้รับอนุญาตตาม

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕, ๔๒ ประกาศ
ของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๒๘ ปี ๖, ๑๓, ๑๗

เจตนาที่จะมิให้มีการใช้เงินตามเช็คและฉ้อโกง

ข้อเท็จจริง

เรื่อง ร่วมกันออกเช็คโดย
(คำชขาดที่ ๑/๒๕๒๔)

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า บริษัท ว. ได้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนและบริษัทกรุงเทพมหานคร มี ๘. กับพวกรวม ๔ คน เป็นกรรมการ กรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัท คือ กรรมการสองคนลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท โดยมีได้ระบุว่ากรรมการผู้ใดเป็นกรรมการผู้จัดการ

บริษัท ว. ได้เปิดบัญชีไว้กับธนาคารกสิกรไทย สาขาสุรวงศ์ โดยตกลงกับธนาคารว่า ธนาคารจะจ่ายเงินตามเช็คให้ต่อเมื่อมีลายมือชื่อของ ๘. หรือ น. ผู้ใดผู้หนึ่งพร้อมประทับตราของบริษัทอันเป็นการขัดต่อข้อบังคับของบริษัทที่ได้จดทะเบียนไว้ต่อนายทะเบียน ฯ

๘. ผู้ต้องหาที่ ๒ ได้นำเช็คของบริษัทที่เปิดบัญชีไว้กับธนาคารกสิกรไทยดังกล่าวข้างต้น ๕ ฉบับ เป็นจำนวนเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ไปแลกเงินสดจาก ส. ครั้นเช็คดังกล่าวถึงกำหนดธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ส. จึงร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับบริษัท ว. กับ ๘. ฐานร่วมกันออกเช็คโดยเจตนาที่จะมิให้มีการใช้เงินตามเช็ค และฉ้อโกง ๘. หลบหนี พนักงานสอบสวนออกหมายจับ

พนักงานสอบสวนพิจารณาแล้ว เห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาทั้งสอง

พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว ส่งฟ้อง ๘. ผู้ต้องหาที่ ๒ ตาม พ.ร.บ. เช็คฯ และฉ้อโกง และส่งไม่ฟ้อง บริษัท ๖. ผู้ต้องหาที่ ๑ เพราะการออกเช็ค ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัท ฯ

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า การที่กำหนดให้กรรมการ ๒ คน ลงชื่อร่วมกันและประทับตราโดยมิได้กำหนดว่าใครเป็นกรรมการผู้จัดการ เป็นเรื่องทั่วไป ส่วนเรื่องการเงินของบริษัท ฯ เมื่อได้เบิกบัญชีเงินฝากกับธนาคารโดยมีเงื่อนไขตกลงกับธนาคารว่าให้ ๘. หรือ น. กรรมการของบริษัทคนใดคนหนึ่ง ลงลายมือชื่อและประทับตราบริษัทถือว่าสมบูรณ์ บริษัท ฯ จะอ้างไม่รับผิดชอบไม่ได้ เพราะเป็นนิติบุคคล การแสดงเจตนาของนิติบุคคลย่อมออกมาโดยผู้แทนของนิติบุคคล เมื่อผู้แทนนิติบุคคลทำไปตามข้อตกลง เมื่อความผิดเกิดขึ้นต้องร่วมกัน รับผิดชอบ เพราะเห็นว่าบริษัท ฯ ได้เช็ค ๘. ผู้ต้องหาที่ ๒

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว ปรากฏว่า กรรมการผู้มีอำนาจ ลงชื่อแทนบริษัท ๖. ตามที่จดทะเบียนไว้คือ กรรมการสองคนลง ลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท ฯ การที่ ๘. ผู้ต้องหาที่ ๒ กรรมการของบริษัท ฯ เพียงผู้เดียวเป็นผู้ลงชื่อในเช็คและประทับตรา ของบริษัท ฯ ส่งจ่ายเงินให้ผู้เสียหาย จึงมิใช่เป็นการกระทำในฐานะ ตัวแทนบริษัท ฯ เพราะมิได้เป็นไปตามข้อบังคับและวัตถุประสงค์ของ บริษัท ฯ ฉะนั้น ถือไม่ได้ว่าบริษัท ฯ ได้ร่วมในการออกเช็คด้วย จึง งดฟ้องไม่ฟ้อง บริษัท ๖. ผู้ต้องหา ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด อันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓

จัดตั้งศาลแขวง ฯ ๒๔๙๙ พ.ร.บ.

ขออนุญาตฟ้องฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน

เมื่อได้ความว่า ผู้ต้องหาถูกจับและขังอยู่ในคดีอื่น มิได้ถูกจับ
ในคดีซึ่งอยู่ในอำนาจศาลแขวงนี้ จึงไม่ต้องขออนุญาตอธิบดีกรมอัยการ
ฟ้องคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลแขวงนี้

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๑ ผู้ต้องหาถูกควบคุม
ตัวอยู่ในคดีอื่นในข้อหาปลอมแปลงเอกสารและใช้เอกสารปลอม ระหว่างสอบสวน
ผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๑๔๕๗๔/๒๕๒๓ ของศาล
อาญา พนักงานสอบสวนจึงได้ทำหนังสือขออายัดตัวไว้เพื่อสอบสวนในข้อหาแจ้ง
ข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน แต่พนักงานสอบสวนไม่ได้ยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง
เพราะผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครในข้อหาอื่น พนักงาน
สอบสวนไปทำการสอบปากคำผู้ต้องหาในเรือนจำดังกล่าว เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม
๒๕๒๕ แล้วส่งสำนวน พนักงานอัยการกองคดีแขวงพระนครเหนือได้รับสำนวน

การสอบสวนพิจารณาแล้วมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหา แต่ไม่อาจฟ้องผู้ต้องหาได้เนื่องจาก
ล่วงเลยกำหนดผิดฟ้องแล้วไม่ได้ขอผิดฟ้องไว้ จึงขออนุญาตอธิบดีกรมอัยการเพื่อ
ฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalความอาญาในศาลแขวง
พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๙

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ผู้ต้องหาถูกจับและขังอยู่ในคดีอื่น มิได้ถูกจับในคดีนี้
จึงไม่ต้องขออนุญาตอธิบดีกรมอัยการฟ้อง ตามนัยคำพิพากษาศฎฎีกาที่ ๕๘๖/๒๕๑๑
โดยในการบรรยายฟ้องคดีนี้ให้พนักงานอัยการกองคดีแขวงพระนครเหนือ บรรยาย
ข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ปรากฏไว้ในฟ้องด้วย

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาขับรถยนต์โดยสารไปตามทางหลวงพอไปกลางทางเพลาสีรถยนต์หักขับต่อไปไม่ได้ ต้องจอดรถไว้บนถนนและถอดเพลารถไปซ่อม โดยผู้ต้องหาเป็นคนเอาไปเมื่อเวลา 17.00 น. ผู้ต้องหาให้การว่า ก่อนตนจะไปได้สั่งให้นายวีระและนายอินแก้วคนท้ายรถซึ่งอยู่เฝ้ารถว่า พอถึงเวลาคำมีดีให้เปิดไฟหน้าและไฟท้ายไว้ แล้วผู้ต้องหา ก็ไป ขณะเกิดเหตุเวลา 20.00 น. ปรากฏว่ารถคันนั้นไม่ได้เปิดไฟ

พนักงานสอบสวนเห็นว่า ควรฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติจรรยาทางบก พ.ศ.2477 มาตรา 23,66

พนักงานอัยการเห็นว่า เมื่อผู้ต้องหาไปจากรถตั้งแต่กลางวัน โดยสั่งให้ผู้ที่เฝ้ารถเปิดไฟในเวลากลางคืน การเปิดไฟจึงอยู่ในความรับผิดชอบของนายวีระและนายอินแก้วผู้เฝ้ารถ ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ต้องหาซึ่งไม่ได้เฝ้าหรือครอบครองรถยนต์ในเวลากลางคืน จึงสั่งไม่ฟ้อง

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้องผู้ต้องหา เพราะคนขับรถ หรือผู้ที่นำรถมาจอดไว้เป็นผู้รับผิดชอบ ต้องปฏิบัติตามกฎหมายจราจรในอันที่จะเปิดไฟหรือจุดไฟไว้ จะบิดความรับผิดชอบไปให้คนท้ายรถ ซึ่งไม่ได้้นำรถยนต์ไปจอดไว้ไม่ได้

คำสวप्เอง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้ขับรถยนต์ไปจอดบนถนน ผู้ต้องหาจึงต้องมีหน้าที่เปิดหรือจุดคอมไฟให้มีแสงสว่างพอเห็นรถยนต์ที่จอดในระยะไกล 50 เมตร ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2477 มาตรา 23 เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ค้นเกิดเหตุรถคั้นนั้นไม่ได้เปิดหรือจุดคอมไฟไว้ ผู้ต้องหาจึงควรมีความผิด ช้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2477 มาตรา 4(3), 23, 66 พระราชบัญญัติจราจรทางบก(ฉบับที่ 3) พ.ศ.2481 มาตรา 4

ใช้ให้ผู้อื่นเก็บหาของป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต

บ่อเก็บจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาได้นำปืบเปล่า 150 ปืบบรรทุกรถยนต์ไปมอบไว้แก่พวกกระเหรี่ยงในหมู่บ้านยางเบียง อำเภอจอมจอย แล้วว่าจ้างให้พวกกระเหรี่ยงในหมู่บ้านหาน้ำมันสนให้ผู้ต้องหา ตกลงราคากันปืบละ 17 บาท ต่อมาอีก 1 เดือน ถึงกำหนดนัดผู้ต้องหาก็นำรถยนต์ไปรับน้ำมันสนจากพวกกระเหรี่ยง ได้น้ำมันสน 149 ปืบ และถูกจับขณะกำลังขนน้ำมันบรรทุกรถยนต์ไป

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พรบ. ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 29, 39, 72, 74 พรบ. ป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2503 มาตรา 14, 18

พนักงานอัยการเห็นว่าผู้ต้องหาเพียงแต่รับซื้อน้ำมันสนจากพวกกระเหรี่ยงที่ตำบลยางเบียงแล้วนำมา ยังไม่ได้ความว่าไปเก็บน้ำมันสนจากป่าไหน เมื่อใด การกระทำของผู้ต้องหายังไม่เป็นความผิด ส่วนข้อหานำของป่าหวงห้ามเคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทางกำกับนั้น ของกลางดังกล่าวเป็นของป่าหวงห้ามซึ่งมีผู้นำมาขายให้ผู้ต้องหา ผู้ต้องหารวบรวมไว้จึงเป็นของที่ผิดกฎหมายอยู่ในตัว ไม่มีทางที่ผู้ต้องหาจะไปขอใบเบิกทางจากเจ้าพนักงานและเจ้าพนักงานก็ไม่อาจอนุญาตได้ เพราะผู้ต้องหาไม่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้เก็บ

หาของป่า เมื่อผู้ต้องหาของกลางดังกล่าวเคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทางกำกับ จึงไม่มีความผิดตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1018/2496 และที่ 144/2498 จึงสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า ผู้ต้องหารับสารภาพว่าได้จ้างผู้อื่น กระทำผิดยอมเป็นตัวการในการกระทำผิดตามกฎหมาย จึงมีความเห็นแย้งว่า ควรฟ้อง

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่าสำหรับข้อหาฐานเก็บของป่าหวงห้าม โดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น ผู้ต้องหาไม่ได้เก็บของป่าหวงห้าม(น้ำมันสน) ด้วยตนเอง แต่ก่อให้เกิดผู้อื่นคือชาวกระเหรี่ยงในหมู่บ้านกระทำการเช่นนั้นด้วยการจ้างทำของ ที่จะเป็นการใช้ให้กระทำผิดได้นั้นจะต้องเป็นการที่ผู้ถูกใช้กระทำลงแล้วเป็นความผิดต่อกฎหมายโดยตรง(ฎีกาที่ 746 /2480 , 1301/2480) การเก็บหาของป่าหวงห้ามจะเป็นผิดต่อกฎหมายต่อเมื่อกระทำโดย "ไม่ได้รับอนุญาต ไม่ใช่เป็นความผิดต่อกฎหมายโดยตรง ผู้ต้องหาใช้ให้ผู้อื่นเก็บหาของป่าหวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาตจึงยังไม่มี ความผิด

ส่วนความผิดฐานนำของป่าหวงห้ามเคลื่อนที่โดยไม่ได้รับอนุญาต นั้นเมื่อของป่าหวงห้ามนั้นได้มาโดยผิดกฎหมาย ก็ย่อมขออนุญาตนำเคลื่อนที่ไม่ได้ (ฎีกาที่ 1018/2496 , 144/2498) ผู้ต้องหาจึงไม่มีความผิดฐานนี้

จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาฐานเก็บของป่าหวงห้ามโดยไม่ได้รับ อนุญาต และนำของป่าหวงห้ามเคลื่อนที่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ฐานผลิตเพื่อจำหน่ายอาหารปลอม

ชี้ขาดความเห็นแย้งคดีนายประกิจ บำรุงผล

พ.ร.บ. อาหาร ๒๕๒๒ อาหารปลอม (ม. ๒๗ (๕))

น้ำปลาที่มีไนโตรเจนต่ำกว่าอัตราที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด เป็นการขาดคุณค่าทางอาหาร แม้จะไม่เกิดโทษหรือเป็นอันตราย ก็ถือได้ว่าเป็นอาหารปลอมตาม พ.ร.บ. อาหาร ๒๕๒๒

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจสอบสถานที่ผลิตน้ำปลา กิจพัฒนาซึ่งผลิตน้ำปลายี่ห้อสิงห์ทอง โดยยึดน้ำปลาสิงห์ทองจำนวน ๓ ขวดไปทำการตรวจวิเคราะห์แล้ว ปรากฏว่ามีไนโตรเจน ๒.๘ กรัมต่อลิตร ต่ำกว่ามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงซึ่งต้องมีไนโตรเจนไม่น้อยกว่า ๔ กรัมต่อลิตร จึงจับกุมนายประกิจ บำรุงผล ผู้ต้องหาพร้อมของกลางน้ำปลา ๓ ขวด ดำเนินคดีฐานผลิตเพื่อจำหน่ายอาหารปลอม ผู้ต้องหาทราบสภาพ

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาฐานผลิตเพื่อจำหน่ายอาหารปลอมตาม พ.ร.บ. อาหาร ๒๕๒๒ ม. ๒๕ (๒), ๒๗ (๕), ๕๙

พนักงานอัยการเห็นว่าน้ำปลาของกลางมีไนโตรเจนต่ำกว่ามาตรฐาน

ร้อยละ ๓๐ แต่ผู้วิเคราะห์ว่าไม่เป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค จึงไม่เป็นอาหารปลอม ตามมาตรา ๒๕ (๒) แต่เป็นอาหารผิดมาตรฐานตาม ม. ๒๕ (๓) จึงสั่งไม่ฟ้อง ผู้ต้องหาฐานผลิตอาหารปลอมตาม มาตรา ๒๕ (๒), ๒๗ (๕), ๕๙ แต่เป็นความ ผิดตาม มาตรา ๒๕ (๓), ๒๘, ๖๐ ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลแขวง

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า ม. ๒๗ (๕) อาหารที่ผลิตขึ้นไม่ถูกต้อง ตามคุณภาพหรือมาตรฐาน แม้ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค ก็เป็นอาหารปลอม

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการได้พิจารณาแล้วเห็นว่า น้ำปลาของกลางมีไนโตรเจนทั้งหมด ๒.๘ กรัมต่อลิตรน้อยกว่าอัตราตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ ๔๗ ซึ่งกำหนดให้มีไนโตรเจนทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๔ กรัม ต่อน้ำปลา ๑ ลิตร จำนวนไนโตรเจนที่ขาดไปได้ ๑.๒ กรัมต่อลิตร คิดเป็นร้อยละ ๓๐ จากเกณฑ์ค่าสูงสุด กล่าว น้ำปลาดังกล่าวจึงขาดคุณค่าทางอาหาร แม้จะไม่ทำให้เกิดโทษหรือเป็นอันตราย ก็ถือได้ว่าเป็นอาหารปลอมตาม พ.ร.บ. อาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๗ (๕) จึงสั่งขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. อาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๕ (๒) ๒๗ (๕), ๕๙

ตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุเจ้าพนักงานได้ไปตรวจโรงงานแปรรูปไม้เพื่อประดิษฐกรรมทำล้งไม้ของผู้ต้องหาและพบว่ากำลังทำการแปรรูปไม้ ยางพาราอยู่ ผู้ต้องหาชี้แจงว่า ได้รับอนุญาตจากกระทรวงอุตสาหกรรมให้ตั้งและประกอบกิจการโรงงานโรงเลื่อย เพื่อประกอบกิจการทำล้งไม้แล้ว แต่ยังมีได้รับใบอนุญาตให้ตั้งโรงงาน แปรรูปไม้เพื่อประดิษฐกรรม ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ เจ้าพนักงาน จึงได้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในข้อหาตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยไม่ได้รับอนุญาตตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘, ๗๓, ๗๔ ทวิ ฯ

พนักงานสอบสวนเห็นว่า การตั้งโรงงานแปรรูปไม้ จะต้องได้รับอนุญาตทั้งตามกฎหมายโรงงาน และกฎหมายป่าไม้ จึงเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหา

พนักงานอัยการ เห็นว่า ผู้ต้องหาทำการแปรรูปไม้ยางพาราซึ่งมิใช่เป็นไม้หวงห้าม การกระทำความผิดว่ากฎหมายมิได้บัญญัติให้เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ 116 ลงวันที่ 10 เมษายน 2515 ข้อ 6 จึงสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา
ผู้ว่าราชการจังหวัด เห็นว่า แม้ผู้ต้องหาจะตั้งโรงงานทำล้งไม้
โดยใช้ยางพาราซึ่งเป็นไม้นอกประเภทก็ตาม แต่จะต้องนำไม้ดังกล่าวมา
แปรรูป และจะต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายป่าไม้ด้วย จึงมีความเห็นแย้งให้
ฟ้องผู้ต้องหาตามข้อกล่าวหา

คำตอบ

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามมาตรา 48 แห่ง
พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2488 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ป่าไม้ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518 มาตรา 19 ได้แยกความผิดเป็นหลาย
ฐานด้วยกัน กล่าวคือ

1. ฐานแปรรูปไม้
2. ฐานตั้งโรงงานแปรรูปไม้
3. ฐานตั้งโรงค้ำไม้แปรรูป
4. ฐานมีไม้สักแปรรูปไว้ในครอบครอง
5. ฐานมีไม้แปรรูปชนิดอื่นเป็นจำนวนเกิน 0.20 ลูกบาศก์เมตร

ไว้ในครอบครอง

ดังนั้น ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่า ความผิดแต่ละฐานดังกล่าว เป็นความ
ผิดที่แยกออกจากกัน การตั้งโรงงานแปรรูปไม้เป็นความผิดสำเร็จเมื่อ
ตั้งโรงงานเสร็จโดยมิต้องคำนึงว่าจะได้เริ่มดำเนินกิจการแปรรูปไม้แล้วหรือไม่
ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะควบคุมตรวจตราการแปรรูป
ไม้ทุกชนิด

ส่วนมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 116 ลงวันที่ 10 เมษายน 2515 ข้อ 6 ที่บัญญัติยกเลิกความผิดของมาตรา 48 นั้น คงยกเว้นเฉพาะการแปรรูปไม้ และมีไม้แปรรูปที่มีไซ้ไม้หวงห้ามนั้น กรณีหาได้ยกเว้นการตั้งโรงงานแปรรูปไม้ไว้ด้วยไม้ ในการวินิจฉัยความผิดฐานตั้งโรงงานแปรรูปไม้จะนำเอาความผิดฐานแปรรูปไม้หรือการมีไม้แปรรูปมาพิจารณาประกอบมิได้เพราะเป็นความผิดต่างฐานกัน ดังนั้นความผิดฐานตั้งโรงงานแปรรูปไม้ จึงมิได้จำกัดเฉพาะแต่จะต้องแปรรูปไม้หวงห้ามเท่านั้น แม้โรงงานจะตั้งขึ้นเพื่อแปรรูปไม้ อันมีไซ้ไม้หวงห้ามก็ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งมาตรา 48 ที่จะต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เช่นเดียวกัน จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาในความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 48,73,74 ทวิ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 มาตรา 18 พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2518 มาตรา 19 พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 6) พ.ศ.2522 มาตรา 7

ทำและมีอาวุธปืนไว้ใน
ความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุ ผู้กล่าวหาได้ตรวจค้นบ้านผู้ต้องหา และได้พบปลอกป้องกันแสงและฟ่อนแรงกระดกออาวุธปืน เอ็ม 16 จำนวน 91 อัน จึงยึดไว้เป็นของกลาง และดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในข้อหาทำและมีอาวุธปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ชั้นสอบสวนเจ้าหน้าที่ตำรวจแผนกช่างอาวุธ กองพลารธิการผู้ตรวจพิสูจน์ของกลางให้การว่า ของกลางเป็นปลอกป้องกันแสงและเป็นปลอกฟ่อนแรงกระดก ซึ่งเป็นส่วนประกอบของอาวุธปืน เอ็ม 16 โดยเมื่อนำไปใช้สวมกับปลายลำกล้องปืน เอ็ม 16 จะทำให้อาวุธปืน เอ็ม 16 มีประสิทธิภาพในการยิงดีขึ้น เพราะปลอกของกลางจะทำหน้าที่เป็นปลอกป้องกันแสง ไม่ทำให้ประกายไฟซึ่งออกจากปลายลำกล้องเข้าสู่สายตาของผู้ยิง ทั้งจะทำให้การกระดกของปลายลำกล้องปืนน้อยซึ่งทำให้เกิดความแม่นยำด้วย พนักงานสอบสวนเห็นว่า ของกลางเป็นส่วนหนึ่งของอาวุธปืน จึงมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา พนักงานอัยการ เห็นว่าปลอกป้องกันแสง และฟ่อนแรงกระดกของกลางมิใช่เป็นลำกล้องปืน หรือส่วนของอาวุธปืนตามที่ระบุในกฎกระทรวง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2491 จึงมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจ เห็นว่า ปลอกป้องกันแสง และฟ่อนแรงกระดก ของอาวุธปืน เป็นส่วนประกอบของอาวุธปืน เอ็ม 16 เมื่อนำติดเข้ากับอาวุธปืนแล้ว ก็จัด

เป็นส่วนหนึ่งของล้ากล้องปืนและมีส่วนทำให้อาวุธปืนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ร้ายแรงมากขึ้น และสามารถใช้รวมเป็นล้ากล้องเดียวกันกับอาวุธปืน เอ็ม ๑๖ ปลอกป้องกันแสง ฯ ของกลางจึงเป็นล้ากล้องปืนตามความหมายในกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๙๑ จึงมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหาตามข้อกล่าวหา

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการ พิจารณาแล้ว เห็นว่าตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔ (๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๓ บัญญัติว่า อาวุธปืน หมายความรวมถึงตลอดถึงอาวุธทุกชนิดใช้ส่งเครื่องกระสุนปืน.....และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง และตามกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๙๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ ๒๕๙๐ ข้อ ๑ บัญญัติว่า ส่วนของอาวุธปืนซึ่งจะกล่าวต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นอาวุธตามความในมาตรา ๔ (๑) คือ (๑) ล้ากล้องปืน (๒)..... ฯลฯ ปัญหาที่จะต้องพิจารณาในคดีนี้คือ ปลอกป้องกันแสงและฝ่อนแรงกระดกของกลางเป็นส่วนหนึ่งของล้ากล้องปืนอันจะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของอาวุธปืนตามกฎกระทรวงหรือไม่

ตามคำให้การของผู้ตรวจพิสูจน์ของกลาง เห็นว่า ปลอกป้องกันแสงและฝ่อนแรงกระดกของกลางเป็นส่วนประกอบของอาวุธปืน เอ็ม ๑๖ ลักษณะเป็นท่อเหล็กมีรอยบาก เมื่อใช้สวมกับปลายล้ากล้องปืน เอ็ม ๑๖ แล้ว เวยังจะไม่ทำให้ประกายไฟซึ่งออกจากปลายล้ากล้องเข้าสู่สายตาผู้ทำการยิงและทำให้ปลายล้ากล้องกระดกน้อยยังได้แม่นยำขึ้น ปลอกดังกล่าวสามารถแยกออกจากล้ากล้องปืนได้อย่างเด็ดขาดถ้าไม่สวมปลอกดังกล่าวเข้ากับปลายล้ากล้องปืน ก็สามารถยิงปืนได้ แต่ถ้าไม่มีล้ากล้องปืนโดยมีแต่ปลอกดังกล่าวก็ไม่สามารถยิงปืนได้ การนำเอาปลอกดังกล่าว

ไปสวมเข้ากับล้ากล้องปืน ไม่ทำให้ปลอกคังกล่าวเปลี่ยนสภาพเป็นล้ากล้องปืนไปด้วย
แต่ยังคงสภาพเดิมอยู่ ตามสภาพปลอกของกลางนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับกล้องที่นำ
มาติดบนล้ากล้องปืน เพื่อให้มีประสิทธิภาพการยิงดีขึ้นเท่านั้น กรณีมิใช่เป็นล้า
กล้องปืน การกระทำของผู้ต้องหาไม่มีความผิด จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาฐานทำ
และมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ
พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔, ๗, ๒๔, ๕๕, ๗๒, ๗๓, ๗๘ พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖, ๘ คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๖, ๘ กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๔๙๑ และกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๒๒.

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า วันเกิดเหตุเวลาประมาณ ๑๖.๓๐ น. ผู้ต้องหาที่ ๑ ซึ่งไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถยนต์บรรทุกได้ขับขี่รถยนต์บรรทุกทรายไปตามถนนสายคลองตัน - บางกะปิ ซึ่งมีช่องทางวิ่ง ๔ ช่อง (ไป ๒ ช่อง มา ๒ ช่อง) และมีเกาะกลางถนน ผู้ต้องหาที่ ๑ ขับทางช่องซิดซ้ายด้วยความเร็วประมาณ ๒๐ - ๓๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ผู้ต้องหาที่ ๒ ขับรถยนต์เก๋งส่วนบุคคลตามหลังรถผู้ต้องหาที่ ๑ ห่างประมาณ ๑๐ เมตรเศษ แต่อยู่ในช่องทางด้านขวา โดยขับมาด้วยความเร็วประมาณ ๔๐ - ๕๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง ครั้นอีกประมาณ ๑๐ เมตรจะถึงทางเลี้ยวหัวเกาะกลางถนน ผู้ต้องหาที่ ๑ หักรถเลี้ยวขวาโดยกระทันหันและไม่ได้ให้สัญญาณ รถผู้ต้องหาที่ ๑ ขวางทางของรถผู้ต้องหาที่ ๒ ผู้ต้องหาที่ ๒ จึงหักรถหลบไปทางซ้าย และชนผู้ตายซึ่งเดินอยู่ที่ไหล่ถนนถึงแก่ความตาย ผู้ต้องหาที่ ๒ ให้การว่า ได้พยายามห้ามล้อและจะหลบไปทางขวาก็ไม่ได้เพราะจะชนเกาะกลางถนนและอาจไปชนกับรถที่เล่นสวนทางมาก็ได้ จึงตัดสินใจหักหลบออกทางซ้ายมือเพื่อไม่ให้ชนรถผู้ต้องหาที่ ๑ เพราะจะห้ามล้อรถให้หยุดคงไม่ทันเนื่องจากขณะนั้นรถผู้ต้องหาที่ ๒ ห่างท้ายรถผู้ต้องหาที่ ๑ ไม่ถึง ๓ เมตร ผู้ต้องหาที่ ๒ มองไม่เห็นผู้ตาย เพราะรถผู้ต้องหาที่ ๑ บังอยู่

พนักงานสอบสวนทำความเห็นควรฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ ฐานทำให้คนตายโดยประมาท และเห็นควรไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๒

พนักงานอัยการเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาที่ ๒ หักรถหลบไปชนผู้ตาย เพราะตกตลิ่งและอยู่ในภาวะคับขันถือไม่ได้ว่าประมาท ส่วนผู้ต้องหาที่ ๑ นั้น ความตายมิได้เกิดจากการกระทำของผู้ต้องหาที่ ๑ โดยตรง ยังใกล้เคียงเหตุ จึงสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้ง ๒ คน

อธิบดีกรมตำรวจเห็นชอบในการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๒ แต่แย้งว่า ควรฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ เพราะผู้ต้องหาที่ ๑ ขับรถเลี้ยวขวาตัดหน้ารถผู้ต้องหาที่ ๒ โดยกระชั้นชิดและไม่ได้ให้สัญญาณ สุกวิสัยที่ผู้ต้องหาที่ ๒ จะห้ามล้อหยุดได้ทัน จำเป็นต้องหักรถหลบเข้าหาขอบถนนด้านซ้าย เป็นเหตุให้ชนผู้ตาย ทั้งนี้ โดยผู้ต้องหาที่ ๑ เห็นอยู่ก่อนแล้วว่าผู้ต้องหาที่ ๒ ขับรถตามหลังมา ควรจะหยุดรถปล่อยให้รถผู้ต้องหาที่ ๒ ผ่านไปก่อน หรือให้สัญญาณเลี้ยวก่อนเลี้ยวเข้าช่องทางด้านขวา ซึ่งถ้าปฏิบัติเช่นนั้นก็จะไม่เกิดเหตุการณ์ครั้งนั้น การกระทำของผู้ต้องหาที่ ๑ นับว่าได้ขับรถโดยขาดความระมัดระวังเท่าที่ควรมีตามวิสัยและพฤติการณ์สำหรับในภาวะเช่นนั้นทั้งๆ ที่อาจใช้ความระมัดระวังได้ จึงถือได้ว่าผู้ต้องหาที่ ๑ ประมาท การที่ผู้ต้องหาที่ ๒ ต้องหักรถหลบรถผู้ต้องหาที่ ๑ ออกไปทางด้านซ้ายของทางและชนผู้ตายถึงตาย ก็เพราะรถผู้ต้องหาที่ ๑ ขวางช่องทางเดินรถของผู้ต้องหาที่ ๒ โดยกระทันหัน ซึ่งผู้ต้องหาที่ ๒ ไม่อาจหลบไปทางอื่นหรือหยุดรถให้ทันได้ ความตายของผู้ตายจึงเป็นผลเกิดจากการกระทำโดยประมาทของผู้ต้องหาที่ ๑ โดยตรงและใกล้เคียงเหตุ

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า การสอบสวนได้ความว่า ผู้ต้องหาที่ ๑
ข้าบรยนต์บรรทุกโดยไม่มีใบอนุญาตขับขี่ และเสี้ยวขวาตัดหนำรถผู้ต้องหา
ที่ ๒ ในระยะกระชั้นชิดโดยไม่ให้สัญญาณเสี้ยว เป็นเหตุให้ผู้ต้องหาที่ ๒ จำต้อง
ข้าบรยนต์หลบและไปชนผู้ตายถึงแก่ความตาย นับว่าจำเลยที่ ๑ ข้าบรยนต์โดย
ประมาทปราศจากความระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์ที่อาจระมัดระวังได้
ความตายของผู้ตาย เป็นผล ใกล้เคียงกับเหตุ แห่งความประมาท ของจำเลยที่ ๑
เพราะจำเลยที่ ๑ ประมาทจึงเป็นเหตุให้รยนต์ของผู้ต้องหาที่ ๒ ไปชนผู้ตาย
ถึงแก่ความตาย จึงช้ชขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ ตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๙๑ ตามที่แย้ง และให้ฟ้องจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติรยนต์
พ.ศ. ๒๔๗๓ มาตรา ๓๔, ๕๙ กับพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๔๗๗
มาตรา ๓๒, ๓๖ รวมไปด้วย

บันทึกข้อสังเกต ขั้นตอนการปฏิบัติเบื้องต้น และการดำเนินคดีได้
มีคำบรรยายของ พล.ต.ต. วัชชัย พิทักษ์ ฝ่ายวิชาการสูตรไพศาล จักพิมพ์
รวมเล่ม ชื่อหนังสือว่า " แนวแนวการสอบสวนคดีเกี่ยวกับรถชนกัน ชนบุคคล
หรือทรัพย์สินเสียหาย พร้อมคำพิพากษาศาลฎีกา พ.ศ. ๒๕๖๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๘ "

พรบ. จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๑ ปัจจุบันยกเลิกแล้วโดย " พรบ.
จราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีกฎกระทรวง ๑๒ ฉบับ ข้อกำหนดค่าธรรมเนียม-
รางวัล ข้อกำหนดเจ้าพนักงานจราจร ประกาศ มท. ประกาศ ตร. ข้อบังคับ
จร. และข้อบัญญัติ กทม. ซึ่งล้วนออกตามความใน พรบ. จราจรทางบก
พ.ศ. ๒๕๖๒ " ส่วน

พรบ. รถยนต์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ปัจจุบันยกเลิกแล้วโดย " พรบ. รถยนต์
พ.ศ. ๒๕๖๒ " ซึ่งมีข้อหาหรือ และคำตอบของกองทะเบียน กรมตำรวจ
ทะเบียน คำสั่ง ข้อบังคับ กฎกระทรวง คำพิพากษาศาลฎีกา กระทั่งตาราง
คำนวณ ซี.ซี. สำหรับชำระค่าเช่ารถยนต์หนึ่งไม่เกิน ๑ คน ตามความจุของ
กระบอกลูกสูบเครื่องยนต์, ตารางแสดงความสามารถของกระบอกลูกสูบเครื่องยนต์
ของรถยนต์หนึ่ง เป็นต้น

ผู้รวบรวม

พ.ศ. ๒๕๕

นำไม้สักเคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทางกำกับ

ข้อเท็จจริง

คดีขอเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาได้ขอไม้สัก ๒ ท่อนมาจากประเทศพม่า นำผ่านด่านศุลกากรแม่สะเรียง อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน และเสียภาษีศุลกากรโดยถูกต้องแล้ว ระหว่างทางขนส่งมาถึงบ้านกองลอย ตำบลบ่อสลี อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ก็ถูกเจ้าพนักงานจับในข้อหา นำไม้เคลื่อนที่โดยไม่มีใบเบิกทางกำกับ ยึดรถและไม้มาเป็นของกลาง ผู้ต้องหาต่อสู้ว่า กรณีไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องขออนุญาตนำเคลื่อนที่ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๓๘, ๓๙

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหา ตามมาตรา ๓๘, ๓๙, ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๓

พนักงานอัยการส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา เพราะไม้ของกลางเป็นไม้ที่ทำในประเทศพม่า นำเข้ามาในประเทศไทย และศุลกากรได้ตีตรารับค่าภาษีแล้ว ไม่อยู่ในข่ายบังคับที่จะต้องขอใบเบิกทาง และไม่มีกฎหมายให้ออกใบเบิกทางได้ อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๕๕/๒๕๐๗

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่า แม้เป็นไม้ที่ทำออกโดยไม้ต้องรับอนุญาต เมื่อนำผ่านด่านป่าไม้ด่านแรกแล้ว ตามมาตรา ๓๘ (๒) ก็จำเป็นต้องมีใบเบิกทางของเจ้าพนักงานกำกับ ตามมาตรา ๓๙ ควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตามมาตรา ๓๘ (๒), ๓๙, ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ไม้สักของกลาง ๒ ท่อนที่ผู้ต้องหา นำบรรทุกรถยนต์มา และถูกจับในข้อหาว่านำไม้เคลื่อนที่ โดยไม่มีใบเบิกทางกำกับ^๕ เป็นไม้สักจากประเทศพม่า ผู้ต้องหาขอนำเข้ามานอกทางอนุมติ และได้เสียภาษีศุลกากรตามประเภทสินค้าที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร แก่ด่านศุลกากรแม่สะเรียงโดยชอบแล้ว มิใช่ไม้ที่ทำออกตามใบอนุญาต หรือที่ทำออกโดยไม่ต้องรับอนุญาตในป่าประเทศไทย จึงไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องมีใบเบิกทางกำกับตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๓๘, ๓๙ การกระทำของผู้ต้องหาไม่เป็นความผิด จึงขอขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ประกอบกิจการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต

เรื่อง ขาดความเห็นแย้งคดีนายอโนว ปาชา ผู้ต้องหา ฐานเป็นคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร
ขอเท็จจริงโดยย่อ

ข้อเท็จจริง

อ. ผู้ต้องหาเชื้อชาติและสัญชาติบังกลาเทศ ได้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๒๒ เดินทางกลับประเทศบังกลาเทศ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๒๒ ครั้นวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ กลับเข้ามาในราชอาณาจักรต่อไปอีกครั้งหนึ่งโดยได้รับอนุญาตให้อยู่ต่อไปในราชอาณาจักรอีก ๑ ปี ต่อมาวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ผู้ต้องหายื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อขอยู่ต่อไปในราชอาณาจักรอีก ๑ ปี โดยได้ให้การต่อเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดตากผู้รับคำขอร้องว่าผู้ต้องหาและภริยาร่วมกันประกอบอาชีพค้าขายของเบ็ดเตล็ดต่าง ๆ มีรายได้เดือนละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท มีเงินสดฝากอยู่ในธนาคารกรุงเทพจำกัดสาขาแม่สอดประมาณ ๗๐,๒๒๖.๕๒ บาท เพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพค้าขาย และได้เสียภาษีขาเข้าและขาออกให้ทางราชการและชำระภาษี

เงินใต้ให้กับกรมสรรพากรโดยถูกต้อง เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองได้ส่งคำร้องไปยังกองตรวจคนเข้าเมืองเพื่อพิจารณา ผู้บังคับการตำรวจตรวจคนเข้าเมืองได้แจ้งต่อตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดตากว่า ผู้ต้องหาได้ประกอบอาชีพค้าขายโดยไม่ได้รับอนุญาตทำงาน ให้ดำเนินคดีตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง ฯ ต่อมาวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๓ เวลา ๑๑.๐๐ น.พ.ต.ท.ศ. กับพวกได้ตรวจพบผู้ต้องหากำลังติดต่อกับชายกับลูกค้าอยู่ที่ร้านค้า จึงได้ทำการจับกุมตัวผู้ต้องหาและยึดได้ ใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากรที่ออกให้แก่ผู้ต้องหาที่ชำระภาษีเงิน ได้บุคลิกธรรมดาและวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ จำนวน ๑ ฉบับ

ชั้นสอบสวนผู้ต้องหาปฏิเสธโดยให้การว่าตนมิได้ประกอบอาชีพแต่อย่างใด หากยังชีพอยู่ด้วยรายได้จากการค้าขายเบ็ดเตล็ดของภรรยา และผู้ต้องหาไม่มีรายได้เล็ก ๆ น้อย ๆ จากการรับจ้างเป็นล่ามแปลให้แก่ภรรยาเมื่อมีลูกค้ามาติดต่อกับชาย

พนักงานอัยการเห็นว่าไม่มีพยานหลักฐานยืนยันว่าผู้ต้องหาประกอบอาชีพ จึงสั่งไม่ฟ้อง

ผู้ว่าราชการจังหวัดตากพิจารณาแล้วเห็นว่า มีพยานหลักฐานว่าผู้ต้องหาประกอบอาชีพจริง มีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๗ (๑) และ พ.ร.บ. การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๗

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาให้การว่าตนกับภรรยาได้ร่วมกันประกอบอาชีพค้าขายโดยผู้ต้องหาเป็นผู้ติดต่อกับลูกค้า

และเป็นถ้ามตลอดจนเสียภาษีเงินได้และมีเงินฝากธนาคาร ฟังได้ว่าผู้
ต้องหาได้ประกอบอาชีพโดยไม่รับอนุญาต ซ้ำขาดให้ฟ้อง อ. ผู้ต้องหา
ฐานเป็นคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรชั่วคราวประกอบอาชีพโดยไม่
ได้รับอนุญาตตาม พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๗ (๑)
๗๕ พ.ร.บ. คนเข้าเมืองคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ม. ๓, ๓๔

ประกอบกรขนส่งรถประจำทางโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

เรื่อง (คำชขาดท ๓๒/๒๕๒๔)

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจากกองบังคับการตำรวจจราจรกลาง ให้ทำการจับกุมรถยนต์สองแถวหมายเลขทะเบียน ๑๐-๐๘๑๕ กรุงเทพมหานคร สาย ๑๕๐๗ ซึ่งมีผู้ต้องหาเป็นผู้ขับมาจากสะพานควายและมายังอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ รับผู้โดยสารมาประมาณ ๑๐ คน เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ทำการสอบถามผู้โดยสารได้ ความว่า รถคันดังกล่าวได้ออกวิ่งรับคนโดยสารจากซอยเสนานิเวศน์มาตามถนน พหลโยธิน มุ่งหน้ามายังอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยเก็บค่าโดยสารคนละ ๒ บาท เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงจับกุมผู้ต้องหานำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดี ซึ่งในขณะที่ทำการจับกุม ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ ปรากฏข้อเท็จจริงว่ารถคันดังกล่าวเป็น ของ ม. ซึ่งได้ให้ผู้ต้องหาเข้ามาขับในอัตราค่าเช่าวันละ ๒๐๐ บาท รถคันดังกล่าว ม. ได้ทำสัญญากับองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ให้ใช้สัมปทานเดินรถโดยสาร ประจำทางร่วมกับองค์การในเส้นทางสายที่ ๑๐๓๒ (ลาดพร้าว-ซอยสุภาพงษ์) เริ่มทำสัญญาวันที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๒๒ หมดสัญญาวันที่ ๒๐ พ.ค. ๒๕๒๕ ต่อมา ม. และผู้ต้องหาได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานอัยการขอความเป็นธรรมพร้อมกับแสดงหลักฐานต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา ปรากฏตามหลักฐานว่า รถคันดังกล่าว เดิมเป็นเลขทะเบียน สส. ๐๒๓๕ ต่อมาได้จดทะเบียนเป็นรถทะเบียนป้ายเหลือง เลขทะเบียน ๑๐-๐๘๑๕ กรุงเทพฯ เข้าร่วมกับองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ

ตามข้อบังคับ ฉบับที่ ๑๘ ว่าด้วยการประกอบกิจการรับส่งคนโดยสารโดยรถยนต์โดยสารขนาดเล็ก ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๒๑ ซึ่งปัจจุบันข้อบังคับดังกล่าวถูกยกเลิกไปแล้วแต่มีหลักฐานที่แสดงว่าทางองค์การ ฯ ยังมีได้เลิกสัญญากับ ม. กือทางองค์การ ฯ ได้ยอมรับเงินค่าบำรุงประจำเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ และได้ออกใบเสร็จรับเงินให้ด้วย

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาประกอบการขนส่งประจำทางโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พ.ร.บ. ขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๓, ๑๒๖

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาเป็นเพียงผู้เช่าของ ม. ผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งรถประจำทางกับองค์การขนส่งมวลชน จึงไม่ทำให้ผู้ต้องหาได้รับสิทธิแทน ม. การกระทำของผู้ต้องหาจึงเป็นความผิดฐานประกอบการขนส่งประจำทางโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงขอศาลให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๓, ๑๒๖

เป็นผู้จัดให้มีการเล่นเครื่องสปริงตีไฟฟ้าโดยมิได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาถูกจับกุมในข้อหาเป็นผู้จัดให้มีการเล่นเครื่องสปริงตีไฟฟ้า โดยเก็บค่าเกมเพื่อผลประโยชน์ของผู้จัดโดยมิได้รับอนุญาตพร้อมด้วยเครื่องสปริงตี ๗ เครื่อง กับเงินซึ่งบรรจุอยู่ในเครื่องสปริงตีดังกล่าวรวม ๑,๐๖๙.๒๕ บาท เป็นของกลาง ตามทางสอบสวนได้ความว่าเครื่องสปริงตีของกลางนี้มีตัวเลขในเครื่อง วิธีการเล่นคือผู้เล่นใช้เหรียญ ๑ บาท หยอดใส่ในช่องสำหรับใส่เหรียญเพื่อให้เครื่องสปริงตีไฟฟ้าทำงาน จะมีโลหะลูกกลมขึ้นมาครึ่งละ ๑ ลูก รวม ๓ ลูก ผู้เล่นจะตีกสปริงตีลูกกลมทีละลูกจนครบ ๓ ลูก หากลูกกลมกระทบลูกเป้าก็จะมีแต้มบนที่หน้าบัทม์ และหากผู้เล่นทำแต้มได้มากถึงกำหนดผู้เล่นก็มีสิทธิเล่นได้อีก ๑ เกม หากได้แต้มน้อยกว่ากำหนดก็หมดเกม เงินที่ผู้เล่นใส่ในเครื่องสปริงตีนี้ จะเป็นผลประโยชน์แก่ฝ่ายผู้จัด ผู้มีชื่อซึ่งเล่นเครื่องสปริงตีในขณะที่เกิดเหตุให้การว่ามีได้เล่นพนัน แต่เล่นเพื่อความสนุกเท่านั้น ผู้ชำนาญการพนันของกรมตำรวจให้การว่าเครื่องเล่นสปริงตีไฟฟ้าของกลางเป็นเครื่องเล่นตามบัญชี ข. อันดับที่ ๒๘ ท้าย พ.ร.บ. การพนัน ๒๔๗๘ พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหา

พนักงานอัยการ เห็นว่า การเล่นเครื่องสปริงตีของกลางมิได้มีการพนันเอาทรัพย์สินกัน แต่เป็นการเล่นเพื่อความสนุกจึงส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจ เห็นว่า วิธีการเล่นเครื่องสปริงตีไฟฟ้ามีลักษณะเป็น
การพนัน จึงมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า เครื่องเล่นสปริงตีไฟฟ้าของกลาง
มีตัวเลขนับแต้มในการเล่น จึงเป็นเครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้าจักรกลหรือสปริงโดยมี
การนับแต้ม เป็นการเล่นตามบัญชี ข. อันดับที่ ๒๘ ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน
๒๔๗๘ ผู้ต้องหาจัดให้มีการเล่นขึ้นโดยผู้เข้าเล่นจะต้องหยอดเหรียญครั้งละ ๑ บาท
ลงในเครื่องเล่น กรณีเป็นการจัดให้มีการเล่นเพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่ผู้จัดโดย
ไม่ได้รับอนุญาต จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘
มาตรา ๔, ๑๐, ๑๒ พ.ร.บ. การพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๓ กฎ
กระทรวง ฉบับที่ ๑๘ (พ.ศ. ๒๕๐๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน
พ.ศ. ๒๔๗๘ ข้อ ๓

ป่าไม้ ไม้แปรรูป พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ขอเท็จจริงว่า เจ้าพนักงานป่าไม้ได้ตรวจพบผู้ต้องหา ข้าราชการ
บรรทุกไม้สักแกะสลักเป็นรูปช้าง จำนวน ๑๔๖ ชิ้น ปริมาตรไม้ ๒.๐๑ ลูกบาศก์
เมตร แต่ยังมีไม้ขีดกระดาษทรายและทาน้ำมันให้เรียบร้อย สถานที่ตรวจพบอยู่
ในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ผู้ต้องหาอ้างว่าเป็นไม้ที่รับจ้างบรรทุกมาโดยไม่มีใบ
อนุญาตหรือหลักฐานอื่นใดแสดงต่อเจ้าพนักงาน จึงยึดไว้เป็นของกลางและกล่าวหา
ว่ามีไม้สักแปรรูปโดยมิได้รับอนุญาต นำส่งพนักงานสอบสวน

พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนแล้ว มีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม
พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘, ๗๓, ๗๔ พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๓๑๗

พนักงานอัยการเห็นว่า ไม้สักของกลางได้ถูกแกะสลักเป็นรูปช้างบริบูรณ์
แล้ว ย่อมเป็นไม้ที่มีสภาพเป็นเครื่องใช้ตลอดเวลาที่อยู่ในสภาพนั้น จึงไม่ใช่ไม้
แปรรูป ผู้ต้องหาไม่มีความผิด จึงไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นว่า ผู้ต้องหาครอบครองไม้แกะเป็นรูปคล้าย
ช้างเป็นจำนวนมาก โดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ผู้เชี่ยวชาญทางตรวจ

พิสูจน์ไม้ ได้ตรวจพิสูจน์แล้วมีความเห็นว่า ไม้ของกลางยังไม่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ที่จะนำไปเป็นเครื่องใช้ และเป็นไม้แปรรูปตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ จึงมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตามความเห็นพนักงานสอบสวน

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการวินิจฉัยว่า ไม้ของกลางปรากฏชัดว่าอยู่ในสภาพที่แกะสลักเป็นรูปช้างแล้ว แม้จะยังไม่ได้ขัดและทาน้ำมันให้เรียบร้อยก็ถือว่า อยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้แล้ว หากใช้ไม้แปรรูปไม้ ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๐/๒๕๐๓ จึงขอขาดไม้ฟ้องผู้ต้องหา

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้เสียหายสั่งซื้อกาแฟดำเย็น ๑ แก้ว จากผู้ต้องหา โดยไม่ได้ระบุว่าซื้อแก้วขนาดไหน ผู้ต้องหาเอากาแฟดำเย็นใส่แก้วใหญ่ขนาด ๓๓๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร มาให้ ผู้เสียหายดื่มหมดแล้วเข้าใจว่าทางการควบคุมให้ขายแก้วละ ๗๕ สตางค์ เมื่อผู้ต้องหาคิดราคา ๑ บาท เกินราคาควบคุม จึงแจ้งตำรวจให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

ตามประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการค้ากำไรเกินควร จังหวัดพระนครฉบับที่ ๕๑ พ.ศ. ๒๕๐๕ ข้อ ๔ ระบุว่า “.....(๖) กาแฟดำเย็นห้ามขายเกินราคาถ้วยละ ๕๐ สตางค์..... เครื่องดื่มตามข้อ.....(๖)..... เมื่อปรุงเสร็จต้องมีปริมาณไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ซม.^๓ (๒๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร)”

พนักงานอัยการเห็นว่า ผู้เสียหายยินยอมที่จะซื้อกาแฟดำเย็นจากผู้ต้องหาในราคาพิเศษ ซึ่งสูงกว่าราคาควบคุม ๕๐ สตางค์ แก้วที่ใส่กาแฟดำเย็นมีความจุ ๓๓๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ซึ่งเกินกว่าปริมาณที่ทางการควบคุมมากพอสมควร ผู้เสียหายดื่มกาแฟจนหมด น่าจะถือได้ว่ามีความพอใจในราคาซื้อขาย ผู้เสียหายสั่งซื้อกาแฟดำเย็นแก้วใหญ่ ราคาจึงเพิ่มขึ้นกว่าราคาควบคุม ผู้ต้องหาไม่มีความผิด จึงสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจเห็นว่า การขายกาแฟดำเย็นจะขายผิดไปจากข้อกำหนดตามประกาศไม่ได้ เว้นแต่ผู้ซื้อจะตกลงให้ทำขายเป็นพิเศษโดยให้ราคาเป็นพิเศษเกินกว่ากำหนด ถ้ากาแฟดำเย็นที่ขายมีปริมาณเกินกว่าที่กำหนดในประกาศผู้ขายอาจคิดราคาเกินกว่าด้วยละ ๕๐ สตางค์ ได้ก็จริงอยู่ แต่ก็ชอบที่จะคิดราคาเพิ่มขึ้นได้ตามอัตราส่วน การที่ผู้ต้องหาขายกาแฟดำเย็นแก้วใหญ่ขนาด ๓๓๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร เมื่อคิดตามอัตราส่วนก็ชอบที่จะคิดราคาได้ไม่เกิน ๘๒.๕๐ สตางค์ การที่ผู้ต้องหาคิดราคา ๑ บาท จึงเกินกว่าราคาควบคุม จึงแย้งให้ฟ้อง

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามประกาศของคณะกรรมการไม่ให้ขายกาแฟดำเย็นเกินราคาด้วยละ ๕๐ สตางค์ โดยมีปริมาณไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร คดีนี้ผู้ต้องหาขายกาแฟดำเย็นให้ผู้กล่าวหา ๑ ด้วยราคา ๑ บาท มีปริมาณ ๓๓๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ตามประกาศมิได้กำหนดว่า ถ้าด้วยหนึ่งมีปริมาณเกินกว่า ๒๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ก็ให้ขึ้นราคาได้เพียงแต่กำหนดว่าด้วยหนึ่งต้องมีปริมาณไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลูกบาศก์เซนติเมตร ผู้ต้องหาขายกาแฟดำเย็นในราคาเกินกว่าด้วยละ ๕๐ สตางค์ ไม่ว่าจะมียปริมาณเท่าใดก็ย่อมมีความผิด จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. บังคับการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๘ (๑), ๑๘ ประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดบังคับการค้ากำไรเกินควรจังหวัดพระนคร ฉบับที่ ๕๑ พ.ศ. ๒๕๐๕

ป่าไม้ พ. ร. บ.

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาได้รับใบอนุญาตให้ตั้งโรงค้ำไม้แปรรูป ใบอนุญาตดังกล่าวมีอายุถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2508 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2508 ผู้ต้องหายื่นคำร้องขอย้ายโรงค้ำไม้จากที่เดิมไปอยู่ที่ใหม่ ห่างกันราว 2 เส้น เพราะที่เดิมเป็นที่ของวัด และวัดต้องการที่ดินเพื่อทำการปลูกสร้างอย่างอื่น แต่ยังไม่ได้รับอนุญาตตามคำร้องนั้น เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2508 เจ้าพนักงานได้ไปตรวจโรงค้ำไม้แห่งใหม่ของผู้ต้องหาปรากฏว่าได้ขนไม้จากโรงค้ำไม้เดิมมาไว้เป็นจำนวน 17,338 แผ่น คงเหลือไว้ที่โรงค้ำเดิมประมาณ 30 แผ่น และผู้ต้องหาได้ขนย้ายมาอยู่ในที่ใหม่นี้นานประมาณ 3 เดือนแล้ว ได้ปิดป้ายชื่อร้านไว้ที่โรงค้ำใหม่ ส่วนโรงค้ำเดิมปลดป้ายชื่อออก จึงได้ดำเนินคดีหาว่าตั้งโรงค้ำไม้แปรรูปไม้ได้รับอนุญาต

ผู้ต้องหาให้การว่าเป็นเพียงขนย้ายไม้ไปฝากไว้ที่โรงงานใส่ไม้และขอยืมของน้องสาวชั่วคราว เพื่อต่อเติม และซ่อมแซมร้านของตนซึ่งทรุดโทรมเมื่อซ่อมแซมเสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะขนกลับมาที่เดิม

พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องฐานตั้งโรงงานค้ำไม้แปรรูปโดยไม้ได้รับอนุญาต

พนักงานอัยการส่งไม่ฟ้องโดยเห็นว่า โรงค้าไม้ที่ผู้ต้องหาได้รับอนุญาต
ชำระทรูคโทรม ต้องการจะซ่อมแซมใหม่ จึงจำเป็นต้องขนย้ายไม้แปรรูปไป
อยู่ในสถานที่อีกแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ห่างกันเพียง ๒ เส้น โดยอาศัยใบอนุญาตเดิม
และโรงค้าไม้เก่าก็มีได้ดำเนินการค้าแต่อย่างใด

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้อง เพราะไม่ใช่เป็นการขน
ย้ายไปที่แห่งใหม่เป็นการชั่วคราว ทั้งนี้เห็นได้จากคำร้องของผู้ต้องหาลงวันที่
๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ ประกอบกับยังได้ยกป้ายร้านค้าใหม่และผู้ต้องหาได้
ขนย้ายมา ๓ เดือนแล้ว จึงถือได้ว่าโรงค้าแห่งใหม่ยังมีได้รับอนุญาต

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ปรากฏตามคำพยานหลักฐานว่า
ผู้ต้องหาได้ขนไม้จากโรงค้าเดิมมาไว้ที่โรงใหม่ ๑๗,๓๓๘ แผ่น คงเหลือไว้ที่
โรงค้าเดิม ๓๐ แผ่นเศษ สถานที่แห่งใหม่ติดป้ายชื่อร้านไว้ทั้งที่หน้าโรงและ
ภายในอาคาร ส่วนโรงค้าเดิมนั้นปิดไว้และปลดป้ายชื่อร้านออก ปรากฏว่า
ผู้ต้องหาขนย้ายมาที่แห่งใหม่นานประมาณ ๓ เดือนเศษแล้วโดยยังมีได้ขอและ
รับใบอนุญาต โรงค้าเดิมก็มีได้มีการซ่อมแซมแต่อย่างใด และปรากฏตาม
หนังสือของผู้ต้องหาลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ ว่า โรงค้าไม้เดิมนั้นทาง
วัดต้องการที่ดินคืนและสัญญาได้สิ้นสุดแล้ว ผู้ต้องหาประสงค์จะขอย้ายโรง
ค้าไม้จากที่เดิมไปอยู่สถานที่ใหม่ จึงเป็นหลักฐานแสดงว่า ผู้ต้องหาเจตนา
ทิ้งโรงค้าไม้แปรรูปขึ้นใหม่ก่อนที่จะได้รับอนุญาต การกระทำของผู้ต้องหาเป็น
ความผิด จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาฐานตั้งโรงค้าไม้แปรรูปภายในเขตควบคุม

ป่าไม้ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พนักงานตำรวจจับผู้ต้องหาได้พร้อมด้วยไม้เคียว ซึ่งผู้ต้องหาตัดมาจากที่สวนของนายขายผู้ต้องหา โดยที่ดินดังกล่าวได้แจ้งแบบ ส.ค. 1 ไว้เรียบร้อยแล้ว

พนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งไม่ฟ้องฐานตัดฟันไม้หวงห้าม โดยไม่ได้รับอนุญาต เพราะมิได้ตัดจากป่า

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องโดยเหตุผลเช่นเดียวกัน

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้อง เพราะที่ดินที่ผู้ต้องหาตัดไม้นั้น ยังไม่ถือว่าได้กรรมสิทธิ์มาแล้วตามกฎหมายที่ดิน เพราะเป็นที่มิ ส.ค. 1 เท่านั้น จึงต้องถือว่าเป็นที่ป่าอยู่ตามกฎหมายป่าไม้ ผู้ต้องหาตัดไม้หวงห้ามจากป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงมีความผิด

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้ที่ดินที่ผู้ต้องหาตัดฟันไม้จะยังไม่ถือว่าเป็นที่กรรมสิทธิ์ แต่ตามหลักฐานก็ปรากฏว่าเป็นที่มิ ส.ค. 1 ซึ่งหมายถึงเป็นที่ดินที่ได้แจ้งสิทธิครอบครองในฐานะเจ้าของ โดยได้ทำประโยชน์

ป่าไม้ ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า พนักงานตำรวจจับผู้ต้องหาได้พร้อมด้วยไม้เคี่ยม ซึ่งผู้ต้องหาตัดมาจากที่สวนของนายเขยผู้ต้องหา โดยที่ดินดังกล่าวได้แจ้งแบบ ส.ค. 1 ไว้เรียบร้อยแล้ว

พนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งไม่ฟ้องฐานตัดฟันไม้หวงห้าม โดยไม่ได้รับอนุญาต เพราะมิได้ตัดจากป่า

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องโดยเหตุผลเช่นเดียวกัน

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้อง เพราะที่ดินที่ผู้ต้องหาตัดไม้นั้น ยังไม่ถือว่าได้กรรมสิทธิ์มาแล้วตามกฎหมายที่ดิน เพราะเป็นที่มิ ส.ค. 1 เท่านั้น จึงต้องถือว่าเป็นที่ป่าอยู่ตามกฎหมายป่าไม้ ผู้ต้องหาตัดไม้หวงห้ามจากป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงมีความผิด

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้ที่ดินที่ผู้ต้องหาตัดฟันไม้จะยังไม่ถือว่าเป็นที่กรรมสิทธิ์ แต่ตามหลักฐานก็ปรากฏว่าเป็นที่มิ ส.ค. 1 ซึ่งหมายถึงเป็นที่ดินที่ได้แจ้งสิทธิครอบครองในฐานะเจ้าของ โดยได้ทำประโยชน์

เป็นสวนมะพร้าวไว้แล้ว ที่ดินที่ผู้ต้องหาตัดไม้รายนี้ จึงเป็นที่ดินที่บุคคลได้
มาตามกฎหมาย มิใช่ป่า การกระทำของผู้ต้องหาจึงไม่เป็นความผิด ตามที่
กล่าวหาจึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ป่าไม้ พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เจ้าพนักงานได้ไปตรวจโรงเลื่อยจักร พบ ไม้ดีหมีหรือโอบอันเป็นไม้หวงห้ามซึ่งยังไม่ได้ชำระค่าภาคหลวง ปรากฏว่าไม้ดังกล่าวนั้นผู้มีชื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้ทำ และได้ถูกตัดฟันมาก่อนที่พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. 2505 ได้กำหนดไม้ดีหมีหรือโอบเป็นไม้หวงห้ามใช้บังคับ

พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องผู้ต้องหาฐานมีไม้ที่ยังไม่ชำระค่าภาคหลวงไว้ในครอบครอง

พนักงานอัยการเห็นว่า ไม้ดังกล่าวนี้มีผู้ยื่นขอรับอนุญาตทำจากทางราชการและได้รับอนุญาตแล้ว เป็นไม้นอกประเภทหวงห้ามซึ่งมีผู้ตัดฟันไว้ก่อนพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. 2505 ใช้บังคับ ฉะนั้นไม้ของกลางจึงเป็นไม้นอกประเภทหวงห้ามอยู่ตามเดิม เนื่องจากไม้ไซ้ไม้ที่ขึ้นอยู่ในป่าในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ไม้ของกลางจึงไม่อยู่ในบังคับของพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. 2505 เมื่อผู้ต้องหาได้รับมอบอำนาจให้ทำไม้รายนี้ ผู้ต้องหาจะนำเคลื่อนที่หรือครอบครองหรือ

ทำการแปรรูปซึ่งไม้ของกลาง ก็ไม่จำเป็นต้องเสียค่าภาคหลวงและค่าบำรุงป่า ตามกฎหมายป่าไม้ จึงสั่งไม่ฟ้อง

ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า ไม้ของกลางเป็นไม้ที่ยังไม่ได้ชำระ ค่าภาคหลวงต้องรวมหมอนไว้ก่อน ต่อเมื่อชำระค่าภาคหลวงแล้วจึงจะนำเข้ามาในบริเวณเขตที่ตั้งโรงงานได้ การที่ไม้ของกลางเข้ามาอยู่ในบริเวณที่ตั้ง โรงงานย่อมส่อให้เห็นเจตนาของผู้สั่งเข้ามาในอันที่จะไม่ต้องการชำระค่าภาค หลวง ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายป่าไม้ จึงแย้งให้ฟ้อง

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม้ของกลางคดีนี้เป็นไม้ นอกประเภทหวงห้าม ที่ได้ทำการตัดฟันลงก่อนวันพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้ หวงห้าม พ.ศ.2505 ไซ้บังคับ ไม้ของกลางจึงยังคงเป็นไม้นอกประเภท หวงห้ามอยู่ตามเดิม การกระทำของผู้ต้องหายังไม่เป็นความผิด จึงชี้ขาดไม่ ฟ้องผู้ต้องหา

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เจ้าพนักงานป่าไม้ออกไปตรวจป่า พบนาย อุปคำ จินะگان กับพวกกำลังช่วยกันเลื่อยไม้สักอยู่ 4 กีบ (กีบคือไม้เหลี่ยมที่ถูกเลื่อยซอยเป็นแผ่น ๆ จากปลายข้างหนึ่งไปยังปลายอีกข้างหนึ่ง โดยเว้นระยะปลายไว้เล็กน้อยไม่เลื่อยให้ขาดไป เพื่อยึดกระดานทุกแผ่นให้คงรูปเป็นไม้เหลี่ยมอยู่อย่างเดิม) จึงจับมาดำเนินคดีในข้อหาว่าแปรรูปไม้ในเขตแปรรูปไม้โดยไม่ได้รับอนุญาต นายอุปคำให้การว่า ไม้สักดังกล่าวเป็นของตน ได้ขอร้องให้พรรคพวมาช่วยเลื่อยเพื่อเอาไปใช้ซ่อมแซมบ้านของตน

พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องนายอุปคำกับพวกฐานทำการแปรรูปไม้โดยไม่ได้รับอนุญาต พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้อง

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่าผู้ต้องหาทำการแปรรูปไม้ที่แปรรูปมาแล้วจากไม้ซุงหรือไม้ท่อนอันมิใช่เพื่อการค้า จึง

ได้รับความยกเว้นตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๑๓
จึงชขาดไม้พ้องนายอุปคำกับพวก

ผู้ต้องหาฐานไม่แจ้งค่าใช้จ่าย
เกี่ยวกับการเลือกตั้งภายในกำหนด

ข้อเท็จจริง

เรื่อง ชขาดความเห็นแย้งคดีพลตรีสนธิ สังขจันทร์
(คำษขาดที่ ๓๑/๒๕๒๔)

ข้อเท็จจริงโดยย่อ

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ มีประกาศใช้ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมาจังหวัดพิจิตรได้ประกาศรับเลือกตั้งและกำหนดระยะเวลารับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกำหนดวันเลือกตั้งในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ผู้ต้องหาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๒ ต่อมาวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ มีการลงคะแนนเลือกตั้งและผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งว่า ผู้ต้องหาได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพิจิตร เขต ๒ ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จังหวัดพิจิตรได้รับหนังสือของผู้หา ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยหนังสือดังกล่าว ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ นายโกวิท วาไรกุล ผู้เสียหายถือว่าผู้ต้องหา ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายเกินระยะเวลา ๓ เดือนตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว จึงร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ผู้ต้องหามอบตัวสู้คดี โดยปฏิเสธว่าได้ยื่นบัญชีแสดงค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรภายในกำหนด เวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยมอบให้ จ.ส.อ. พิศ สุวรรณปรีดี เป็นผู้นำส่ง

แต่เนื่องจากมารดาของ จ.ส.อ. พิส สุวรรณปรีดี บวญกระหนัหัน จ.ส.อ. พิส จึงได้
จัดส่งมาทางไปรษณีย์

ได้มีการสอบปากคำ จ.ส.อ. พิส สุวรรณปรีดี เป็นพยานยืนยันตามที่ผู้
ต้องหาให้การ

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔, ๘๗

พนักงานอัยการเห็นว่าผู้ต้องหาได้แสดงเจตนาที่จะยื่นหนังสือแสดงค่าใช้จ่าย
ภายในกำหนด แต่การที่หนังสือดังกล่าวไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน มิใช่เนื่อง
มาจากความผิดของผู้ต้องหา การกระทำของผู้ต้องหาขาดเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงหรือ
ฝ่าฝืนจึงยังไม่เป็นความผิดส่งไม่ฟ้อง

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่า ผู้ต้องหาไม่บริสุทธิ์เกี่ยวกับการส่งเอกสาร
ทางไปรษณีย์ และกรมอัยการก็เคยมีความเห็นตามหนังสือ จำนวนที่ มท. ๑๐๐๒
/๘๘๒๒ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๒ ว่า การยื่นหนังสือแสดงค่าใช้จ่ายของผู้
ต้องหาเป็นการยื่นเกินกำหนดเวลา

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ต้องหาได้แสดงเจตนาที่
จะยื่นหนังสือแสดงค่าใช้จ่ายภายในกำหนด แต่การที่หนังสือดังกล่าวไป
ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน มิใช่เนื่องมาจากความผิดของผู้ต้องหา การ
กระทำของผู้ต้องหาขาดเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนยังไม่เป็นความผิด
จึงขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔, ๘๗

ค.ช.ข. ๒๕๒๔

พาวุธรูปนติดตัวไปในเมือง
หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาในคดีนี้ ซึ่งรถจักรยานยนต์โดยมีผู้ต้องหาในคดีเดิมนั่งซ้อนท้ายมา เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าตรวจค้นจับกุมพบว่าในกระเป๋าหนึ่งของผู้ต้องหาคดีเดิมถึงยังมีอาวุธปืนพกขนาด .๓๘ มีเครื่องหมายทะเบียนของเจ้าพนักงานจำนวน ๑ กระบอก กระสุนปืนขนาด .๓๘ (ลูกซ้อม) ๑ กล่องจำนวน ๕๐ นัดบรรจุอยู่ จึงดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในคดีเดิม

พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในคดีเดิมทั้งข้อหา มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตและพกอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต

พนักงานอัยการเห็นว่า ปืนและกระสุนปืนของกลางเป็นของผู้ต้องหาในคดีนี้ซึ่งบรรจุในกระเป๋าหนึ่งแต่ผู้ต้องหาในคดีนี้ขับซึ่งรถจักรยานยนต์จึงได้ฝากกระเป๋าบรรจุปืนและกระสุนปืนให้ผู้ต้องหาในคดีเดิมซึ่งนั่งซ้อนท้ายผู้ต้องหาในคดีเดิมจึงไม่มีเจตนาครอบครองปืนและกระสุนปืนไว้เพื่อตนเองเพียงแต่ยึดถือเอาไว้ชั่วคราวแทนผู้ต้องหาในคดีนี้ จึงสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในคดีเดิมทั้งสองข้อหา ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจเห็นชอบด้วย แก่มีคำสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาในคดีนี้ ฐานพกพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมืองหมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาดังกล่าว

พนักงานอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนของกลางการที่ผู้ต้องหานำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไปเพื่อซ่อมฝักรถกรรมกรรักษาดินแดนเสร็จแล้วนำกลับบ้านโดยนำไปใส่กระเป๋าทือไว้ นับว่าเป็นกบฏจำเป็นที่ต้องนำติดตัวไป เครื่องกระสุนปืนก็เป็นกระสุนซ้อมยิง และเก็บไว้ในกระเป๋าทือไว้ก็น่าเชื่อว่าผู้ต้องหามิได้ทำไปเพื่อเจตนาร้าย จึงส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาดังกล่าว

ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้ง

การพาอาวุธปืนไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะเพื่อซ้อมยิงถือไม่ได้ว่าเป็นเหตุจำเป็น และเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์อันจะนำมาอ้างเป็นช่องทางให้หลีกเลี่ยงความผิดตามกฎหมายได้ ซึ่งกรณีของผู้ต้องหาสมควรจะได้มีการขออนุญาตให้พกพาเสียก่อน

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงทางการสอบสวนฟังได้ว่า ผู้ต้องหานำอาวุธปืนไปซ้อมยิง ณ สนามยิงปืนโดยผู้ต้องหาไม่ได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวแล้วถูกจับในระหว่างทางขณะนำอาวุธปืนและกระสุนปืนซ้อมยิงจำนวนหนึ่งใส่กระเป๋าทือกลับบ้าน ถือไม่ได้ว่าเป็นกรณีที่ผู้ต้องหาไม่ได้รับอนุญาตให้มีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนวัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๘ ทวิ, ๗๒ ทวิ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๓.๗

พกพาวุธรูปนโดยเปิดเผย

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาได้รับอนุญาตให้พกาวุธรูปนโดยชอบ ตามวันเวลาเกิดเหตุซึ่งประชาชนกำลังยืนเฝ้ารับเสด็จพระราชดำเนินของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ผู้ต้องหายินปะปนกับประชาชนโดยได้เห็บอวูธรูปนซึ่งได้รับอนุญาตให้พกไว้ที่ด้านหลังและโดยมีเสื้อยืดคลุมทับ แต่เมื่อเดินก้าวขึ้นที่สูงเสื้อยืดจะเปิดให้เห็นด้ามปืนที่พกอยู่ด้านหลังได้โดยง่าย เจ้าพนักงานจึงจับกุมผู้ต้องหาดำเนินคดีในข้อหาพกพาวุธรูปนโดยเปิดเผยและในที่ชุมนุมชน ตามพระราชบัญญัติอวูธรูปนเครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอวูธรูปน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๘ ทวิ, ๗๒ ทวิ วรรคสอง ประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๓, ๗ พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหา

พนักงานอัยการเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาพกอวูธรูปนไว้ใต้เสื้อยืด เวลาก้าวที่สูงจึงจะเห็นปืนนั้น ไม่ถือเป็นการพกอวูธรูปนโดยเปิดเผย ทั้งขณะเกิดเหตุประชาชนมายืนรวมกันโดยสมัครใจด้วยความจงรักภักดี กรณีมิได้มีชุมนุมชนซึ่งได้

จัดให้มีขึ้นตามองค์ประกอบความผิดแต่อย่างใด จึงมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาพกพาอาวุธปืนโดยไม่มีดซิด จนเจ้าพนักงานตำรวจสามารถสังเกตเห็นได้ ถือเป็นการพาอาวุธปืนโดยเปิดเผยแล้ว จึงมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ต้องหาหนีบอาวุธปืนสั้นไว้ที่เอวด้านหลัง ดำปืนไหล่จากเสื้อยึดในบางขณะเดินปะปนกับประชาชนที่ไปอรับเสด็จนั้น เป็นการพาอาวุธปืนโดยเปิดเผย จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๘ ทวิ, ๗๒ ทวิ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๓, ๗.

พาวูรป็นติดตัวไปในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุ เจ้าพนักงานจับกุมผู้ต้องหา ซึ่งเดินอยู่ในทางสาธารณะได้พร้อมด้วยอาวุธปืนพกสั้น ไม่มีหมายเลขทะเบียน ๑ กระบอก เป็นของกลาง และได้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในข้อหาใช้อาวุธปืนไว้ในความครอบครอง และพาวูรป็นติดตัวไปในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต พนักงานสอบสวนได้ส่งอาวุธปืนของกลางไปตรวจพิสูจน์ ซึ่งผลปรากฏว่าเป็นอาวุธปืนพกวีลเลอร์ ชนิดประกอบขึ้นเอง ขนาด .๒๒ ใช้ยิงไม่ได้เนื่องจากไม่มีลูกไม้ และแกนลูกไม้ปืน พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาใช้อาวุธปืนไว้ในความครอบครอง ส่วนข้อหาพาวูรป็นติดตัวไปในทางสาธารณะโดยมิได้รับอนุญาตนั้น เห็นควรส่งไม่ฟ้อง

พนักงานอัยการ มีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาใช้อาวุธปืนไว้ในความครอบครอง แต่มีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาพาวูรป็นติดตัวไปในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตโดย ให้เหตุผลว่า อาวุธปืนของกลางใช้ยิงไม่ได้เพราะไม่มีลูกไม้และแกนลูกไม้ จึงมิใช่เป็น อาวุธปืน โดยสภาพ ทั้งอาวุธปืน ของกลางไม่มี หมายเลขทะเบียน ทางราชการไม่อาจออกใบอนุญาตให้พกพาได้

อธิบดีกรมตำรวจ มีความเห็นว่า อาวุธปืนของกลางเป็นอาวุธปืนตาม
ความหมายในกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๑ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๔๙๑
ข้อ ๑ จึงมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการ เห็นว่า ความผิดฐานพาอาวุธปืนติดตัวไปในทาง
สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตนั้น เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ.
๒๔๙๐ มาตรา ๘ ทวิ, ๗๒ ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครอง
แผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ข้อ ๓, ๗ การที่จะวินิจฉัย
ว่าวัตถุของกลางเป็นอาวุธปืนหรือไม่ จะต้องถือตามความในมาตรา ๔ (๑) แห่ง
พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธ
ปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๓ เพราะเป็นบทบัญญัติที่อยู่ในกฎหมายฉบับ
เดียวกัน คำนิยามคำ “อาวุธปืน” ในมาตรา ๔ (๑) ที่แก้ไขดังกล่าว มิได้จำกัดว่า
“อาวุธปืน” จะต้องเป็นอาวุธปืนที่อยู่ในสภาพที่ใช้ยิงได้ แม้ส่วนของอาวุธปืนก็ให้
ถือเป็นอาวุธปืน ดังนั้น วัตถุของกลางแม้จะไม่มีลูกม่และแกนลูกปืน ก็ต้องถือเป็น
อาวุธปืนเช่นเดียวกัน การที่พนักงานอัยการตีความว่า ความผิดฐานนี้ หมายถึง
เฉพาะอาวุธปืนที่ใช้ยิงได้โดยสภาพเท่านั้น หากถูกต้องไม่ นอกจากนั้นแม้อาวุธปืน
ของกลางจะไม่มีหมายเลขทะเบียนก็ไม่อาจทำให้ผู้ต้องหาหลุดพ้น จากความผิดฐานนี้
ได้ จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุ
ระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๘ ทวิ ๗๒ ทวิ
คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ.
๒๕๑๙ ข้อ ๓, ๗

พาวุธรูปนิติตัวไปโดยผิดกฎหมาย

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุ ผู้ต้องหาขับรถยนต์บรรทุก ๑๐ ล้อ มาตามถนนสายชนบุรี—ปากท่อ เมื่อถึงด่านตรวจรถ เจ้าพนักงานตำรวจ ได้ตรวจค้นรถของผู้ต้องหา พบอาวุธปืนของกลางซึ่งผู้ต้องหาได้รับอนุญาตให้มีไว้เพื่อใช้ อยู่ในกระเป๋าลือบนตะแกรงเหล็กเหนือที่นั่งของผู้ต้องหา อาวุธรูปดังกล่าว มีกระสุนบรรจุอยู่รวม ๗ นัด ผู้ต้องหารับว่าไม่ได้รับใบอนุญาตให้พาวุธรูปนิติตัวไป โดยให้การขึ้นสอบสวนว่า พาวุธรูปดังกล่าวติดรถไปเพื่อป้องกันตัวเองและทรัพย์สิน พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาฐานพาวุธรูปนิติตัวไปโดยผิดกฎหมาย

พนักงานอัยการ เห็นว่าการที่ผู้ต้องหาพาวุธรูปนิติตัวไปในลักษณะดังกล่าว นั้นไม่ถือว่าเป็นการพาดิติตัว เพราะมิใช่เป็นการพกพาไว้กับตัวในลักษณะที่จะนำออกใช้ได้ทันที ทั้งอยู่ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อป้องกันตัวและทรัพย์สิน จึงสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า พฤติการณ์เป็นเรื่องที่ผู้ต้องหาพาวุธรูปนิติตัวไปโดยไม่มีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแต่ประการใด

คำสวไมพ็อว

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาหนีอาวุธปืนใส่ไว้ในกระเป่า
ถือ เก็บไว้บนตะแกรงเหล็กเหนือศีรษะที่นั่งคนขับ โดยสภาพจึงมิใช่เป็นการพา
อาวุธปืนติดตัว ไม่เป็นความผิด จึงขอขาคไม่ฟ้องผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๓๗๑ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด
ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๘ ทวิ ๗๒ ทวิ คำสั่งของ
คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๓, ๗

ใบแจ้งค่าใช้จ่ายภายในองค์กร

เรื่อง ขาดความเห็นแย้งคดีพลตรีสนธิ สังขจันทร์ ผู้ต้องหาฐานไม่
แจ้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งภายในกำหนด (คำชขาดท ๓๑/๒๕๒๔)

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงโดยย่อ

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ มีประกาศใช้ พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมาจังหวัดพิจิตรได้ประกาศรับเลือกตั้งและกำหนดระยะเวลารับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยกำหนดวันเลือกตั้งในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ผู้ต้องหาสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต ๒ ต่อมาวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ มีการลงคะแนนเลือกตั้งและผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งว่า ผู้ต้องหาได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพิจิตร เขต ๒ ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จังหวัดพิจิตรได้รับหนังสือของผู้ต้องหา ยืนยันบัญชีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยหนังสือดังกล่าว ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ นายโกวิท วารีกุล ผู้เสียหายถือว่าผู้ต้องหา ยืนยันบัญชีค่าใช้จ่ายเกินระยะเวลา ๓ เดือนตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าว จึงร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ผู้ต้องหามอบตัวสุดท้ายโดยปฏิเสธว่าได้ยืนยันบัญชีแสดงค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยมอบให้ จ.ส.อ. พิศ สุวรรณปริัติ เป็นผู้นำส่ง

แต่เนื่องจากมารดาของ จ.ส.อ. พิส สุวรรณปรีดี บ่วยกระทันหัน จ.ส.อ. พิส จึงได้
จัดส่งมาทางไปรษณีย์

ได้มีการสอบปากคำ จ.ส.อ. พิส สุวรรณปรีดี เป็นพยานยืนยันตามที่ผู้
ต้องการให้การ

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔, ๘๗

พนักงานอัยการเห็นว่าผู้ต้องหาได้แสดงเจตนาที่จะยื่นหนังสือแสดงค่าใช้จ่าย
ภายในกำหนด แต่การที่หนังสือดังกล่าวไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน มิใช่เนื่อง
มาจากความผิดของผู้ต้องหา การกระทำของผู้ต้องหาขาดเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงหรือ
ฝ่าฝืนจึงยังไม่เป็นความผิดส่งไม่ฟ้อง

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่า ผู้ต้องหาไม่บริสุทธิ์เกี่ยวกับการส่งเอกสาร
ทางไปรษณีย์ และกรมอัยการก็เคยมีความเห็นตามหนังสือ จำนวนที่ มท. ๑๐๐๒
/๘๘๒๒ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๒๒ ว่า การยื่นหนังสือแสดงค่าใช้จ่ายของผู้
ต้องหาเป็นการยื่นเกินกำหนดเวลา

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้ต้องหาได้แสดงเจตนาที่
จะยื่นหนังสือแสดงค่าใช้จ่ายภายในกำหนด แต่การที่หนังสือดังกล่าวไป
ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน มิใช่เนื่องมาจากความผิดของผู้ต้องหา การ
กระทำของผู้ต้องหาขาดเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงหรือฝ่าฝืนยังไม่เป็นความผิด
จึงขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔, ๘๗

ไม่แจ้งปริมาณการครอบครอง

ข้อเท็จจริง

เรื่อง มีข้าวสารชนิดโอชาไว้ในความครอบครองเกินกว่าที่ทางราชการกำหนด โดย (คำชี้ขาดที่ ๑๐/๒๕๒๔)

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เวลากลางวัน เจ้าหน้าที่กองควบคุมสินค้า กรมการค้าภายในได้ไปตรวจค้นที่บ้านผู้ต้องหา พบข้าวสารชนิดโอชาจำนวน ๑๕๓ กระสอบ น้ำหนัก ๑๕,๓๐๐ ก.ก. โดยผู้ต้องหาไม่เคยได้รับใบอนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว และไม่ได้แจ้งปริมาณการครอบครองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งแจ้งความให้ดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาในข้อหาดังกล่าว

ชั้นสอบสวน ผู้ต้องหาให้การรับว่าซื้อข้าวดังกล่าวไว้จากบุคคลไม่ทราบชื่อและไม่ทราบว่า นำข้าวดังกล่าวมาจากที่ใด ทราบแต่เพียงว่าเป็นข้าวโอชาที่ผสมมาเรียบร้อยแล้ว และผู้ต้องหาประกอบการค้าข้าวประเภทแฉงลอย

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาฐานรับซื้อข้าวสารในความส่งเสริมของกรมการค้าภายในหรือจากหน่วยงานหรือสถาบันหรือบุคคลใดครั้งหนึ่งเกินกว่า ๕๐ ก.ก. หรือเกินกว่า ๑๕๐ ก.ก. แล้วแต่กรณี รับซื้อข้าวสารที่มีการซื้อหรือได้มาจากร้านค้าในความส่งเสริมของกรมการค้าภายใน หรือจากหน่วยงานหรือสถาบันหรือบุคคลใด และมีข้าวสารชนิดโอชาไว้ในครอบครองเกินกว่าที่ทางราชการกำหนดโดยไม่ได้แจ้งปริมาณการครอบครอง

พนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทุกข้อหา

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการในข้อหา
มีข่าวสารชนิกโงฮาไว้ในความครอบครองเกินกว่าที่ทางราชการกำหนดโดยไม่ได้แจ้ง
ปริมาณการครอบครอง

คำสั่งไต่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ตามประกาศคณะกรรมการ
ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. ๒๔๘๕ ฉบับที่ ๑๑๘
พ.ศ. ๒๕๒๓ เรื่องห้ามเปลี่ยนแปลงสภาพข้าวและให้แจ้งปริมาณและ
สถานที่เก็บข้าว ข้อ ๑ นั้น ใช้บังคับเฉพาะผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้
ประกอบการค้าข้าวทุกประเภท แต่ผู้ต้องหาคดีนี้เป็นผู้ค้าข้าวโดยใช้
แผงลอย ซึ่งไม่ต้องขอรับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว ตาม
พระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. ๒๔๘๕ จึงไม่อยู่ในบังคับที่จะต้องแจ้ง
ปริมาณและสถานที่เก็บตามประกาศฉบับนี้ การกระทำของผู้ต้องหาไม่
เป็นความผิดฐานฝ่าฝืนประกาศดังกล่าว จึงขอขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาตาม
พระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๘ (๕), ๑๓ พระราช
บัญญัติการค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๔, ๑๐ ประกาศ
คณะกรรมการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติการค้าข้าว พ.ศ. ๒๔๘๕
ฉบับที่ ๑๑๘ พ.ศ. ๒๕๒๓ ข้อ ๔.

มีไม้หวงห้ามอันยังมีได้แปรรูปไว้ในความครอบครอง

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า วันเกิดเหตุผู้กล่าวหาเห็นผู้ต้องหาที่ ๑ ขับรถยนต์ บรรทุกไม้เสาะเข็มจำนวนหนึ่งผ่านมาจึงเรียกให้หยุดเพื่อตรวจสอบ ผู้ต้องหาที่ ๑ อ้างว่าได้ซื้อไม้ทั้งหมดจากผู้ต้องหาที่ ๓ และได้นำไปเบิกทางเล่มที่ ๗๐๘๔๖ เลขที่ ๑๔ ซึ่งเจ้าพนักงานป่าไม้ออกให้แก่ผู้ต้องหาที่ ๓ แสดงต่อผู้กล่าวหา ในใบเบิกทางดังกล่าว เจ้าพนักงานป่าไม้อนุญาตให้ผู้ต้องหาที่ ๓ ขนไม้นอกประเภทหวงห้ามได้จำนวน ๑๓๐ ท่อน และไม้ทุกท่อนระบุว่ามียอดตราของเจ้าพนักงานป่าไม้คือ ต. ๓๓๕๔ และ ต. ๕๖๐ ตีประทับไว้ ผู้กล่าวหาได้ตรวจสอบไม้ที่ผู้ต้องหาที่ ๑ บรรทุกมาแล้ว ปรากฏว่าไม่ตรงกับใบเบิกทาง กล่าวคือไม้ที่ผู้ต้องหาที่ ๑ บรรทุกมานั้นมีจำนวนเพียง ๑๒๖ ท่อน โดยเป็นไม้ประเภทหวงห้ามทั้งสิ้น และไม้ทุกท่อนมียอดตราของเจ้าพนักงานป่าไม้ยอดตราเดียวคือ ต. ๓๓๕๔ ซึ่งเป็นยอดตราประจำตัวผู้ต้องหาที่ ๒ ผู้กล่าวหาจึงดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ ๑, ๒, ๓ ในข้อหาไม้หวงห้ามอันยังมีได้แปรรูปไว้ในความครอบครอง และได้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ ๒ ในข้อหาเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และใช้ดวงตราของทางราชการโดยมิชอบด้วย

ผู้ต้องหาที่ ๑ ให้การให้ความว่า ตนได้ตกลงซื้อไม้เสาชิมจำนวน ๑๓๐ ท่อน จากผู้ต้องหาที่ ๓ และได้้นำรถยนต์ไปบรรทุกไม้ที่ตกลงซื้อที่อำเภอปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ ผู้ต้องหาที่ ๓ ได้นำใบเบิกทางเล่มที่ ๗๐๘๔๖ เลขที่ ๑๔ ซึ่งออกโดยเจ้าพนักงานป่าไม้อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มามอบให้แก่ผู้ต้องหาที่ ๑ ผู้ต้องหาที่ ๑ ไม่ทราบว่าไม้ที่ตกลงซื้อจากผู้ต้องหาที่ ๓ นั้นเป็นไม้หวงห้ามและไม่ตรงกับใบเบิกทาง

ผู้ต้องหาที่ ๒ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานป่าไม้ อำเภอปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ ให้การว่า เป็นผู้ตรวจสอบชนิดและขนาดไม้เสาชิม นอกประเภทหวงห้ามซึ่งผู้ต้องหาที่ ๓ ได้รับอนุญาตให้ทำ แล้วตีตรา ต. ๓๓๕๔ ซึ่งเป็นตราประจำตัวผู้ต้องหาที่ ๒ ประทับไว้เฉพาะที่ไม้ทุกท่อน ส่วนที่ต่อไม้มิได้ตีตราประทับ เมื่อดำเนินการตรวจสอบ และประทับตราไม้เสร็จแล้ว ได้เสนอบันทึกการตรวจสอบให้นายอำเภอรับรองเพื่อให้ผู้ต้องหาที่ ๓ ใช้เป็นหลักฐานประกอบคำขอใบเบิกทางต่อไป ไม้ของกลางที่มีรอยตรา ต. ๓๓๕๔ ประทับ ซึ่งเป็นไม้ประเภทหวงห้ามนั้น ผู้ต้องหาที่ ๒ มิได้ประทับ แต่เข้าใจว่าผู้ต้องหาที่ ๓ ประทับเอง เนื่องจากเคยฝากค้อนเหล็กดวงตราที่ใช้ประทับไม้ไว้กับผู้ต้องหาที่ ๓

ผู้ต้องหาที่ ๓ ให้การว่า ตนได้รับอนุญาตให้ทำไม้เสาชิม ซึ่งเป็นไม้นอกประเภทหวงห้ามในป่าบริเวณตำบลกู่ อำเภอปราสาท เมื่อตัดฟันต้นไม้แล้ว ผู้ต้องหาที่ ๒ ได้ไปตรวจสอบและตีตรา ต. ๓๓๕๔ ประทับไว้ที่ท่อนไม้ และต่อไม้ทุกต้น ไม้ทั้งหมดที่ตีตราเป็นไม้นอกประเภทหวงห้าม ผู้ต้องหาได้ขายไม้เสาชิมให้แก่ผู้ต้องหาที่ ๑ จำนวน ๑๓๐ ท่อน และได้จัดการติดต่อขอใบเบิกทางจากเจ้าพนักงานป่าไม้อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยเจ้าพนักงานป่าไม้ดังกล่าวได้ตรวจสอบและตีตรา ต. ๕๖๐ ไว้ที่ไม้เสาชิมทุก ๆ ท่อนด้วย เมื่อได้ใบเบิกทางแล้ว ได้มอบให้แก่ผู้ต้องหาที่ ๑ เพื่อเป็นหลักฐานในการนำไม้เคลื่อนที่ต่อไป ผู้ต้องหาที่ ๓ มิได้รู้

เห็นในไม้ของกลางซึ่งเป็นไม้ประเภทหวงห้ามแต่อย่างใด

ผู้มีชื่อซึ่งเป็นเจ้าพนักงานป่าไม้อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ให้การว่า ผู้ต้องหาที่ ๓ ได้ยื่นคำร้องขอออกไปเบิกทางนำไม้เสาชิมซึ่งเป็นไม้นอกประเภทหวงห้ามจำนวน ๑๓๐ ท่อน ผู้มีชื่อจึงได้ตรวจสอบไม้เสาชิมดังกล่าว ปรากฏว่าเป็นไม้ นอกประเภทหวงห้ามตามคำขอ และไม้ทุกท่อนมีรอยตรา ต. ๓๓๕๔ ซึ่งเป็นรอย ตราประจำตัวผู้ต้องหาที่ ๒ ประทับอยู่แล้ว ผู้มีชื่อจึงได้ติดต่อ ต. ๕๖๐ ประทับที่ไม้ ทุกท่อนอีก แล้วดำเนินการออกไปเบิกทางให้แก่ผู้ต้องหาที่ ๓ ต่อไป

พนักงานอัยการสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ กับสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๒, ๓ ใน ข้อหาไม้หวงห้ามอันยังมีได้แปรรูปไว้ในความครอบครอง สั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ ๒ ในข้อหาเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และใช้ดวงตราของทางราชการโดย มิชอบ

อธิบดีกรมตำรวจ ไม่เห็นพ้องกับ พนักงานอัยการ เฉพาะกรณี ที่สั่ง ไม่ฟ้อง ผู้ต้องหาที่ ๓ โดยเห็นว่า ผู้ต้องหาที่ ๑ ยืนยันว่าได้ซื้อไม้ของกลางจากผู้ต้องหาที่ ๓ และผู้ต้องหาที่ ๓ ให้การขัดกับผู้ต้องหาที่ ๒ ในสาระสำคัญกล่าวคือ ผู้ต้องหาที่ ๓ อ้างว่า ได้นำผู้ต้องหาที่ ๒ ไปตรวจไม้ และผู้ต้องหาที่ ๒ ได้ประทับตรา ต. ๓๓๕๔ ไว้ที่ต่อไม้ และท่อนไม้ทุกต้น ส่วนผู้ต้องหาที่ ๒ ให้การว่าได้ใช้ตราประทับเพียง ที่ท่อนไม้เท่านั้น รูปคดีฟังได้ว่า ผู้ต้องหาที่ ๒, ๓ มิได้ไปตรวจไม้ด้วยกัน แต่ผู้ ต้องหาที่ ๓ ได้นำไม้ผิดกฎหมายไปให้ผู้ต้องหาที่ ๒ ตีตราประทับแล้วได้ขายไม้ ดังกล่าวให้แก่ผู้ต้องหาที่ ๑ จึงมีความเห็นแย้งให้ฟ้องเฉพาะผู้ต้องหาที่ ๓ ในข้อหา มีไม้หวงห้ามอันยังมีได้แปรรูปไว้ในความครอบครอง

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการ เห็นว่า คดีคงมีเพียงคำให้การของผู้ต้องหาที่ ๑ ที่อ้างว่า ได้ซื้อไม้ของกลางจากผู้ต้องหาที่ ๓ และคำให้การของผู้ต้องหาที่ ๒ และ ๓ ซึ่งขัด

กันในเรื่องการตีตราไม้ แต่คำชั้ดทอดของผู้ต้องหาด้วยกันและข้อพิรุชซึ่งเกิดจาก การที่ผู้ต้องหาให้การชั้ดกันเองนั้น ไม่อาจถือเป็นหลักฐานเพื่อฟ้องคดีได้ เมื่อไม้ ของกลางกับไม้ตามใบเบิกทางที่ผู้ต้องหาได้รับอนุญาต มิใช่ไม้รายเดียวกัน และไม่ มีหลักฐานตามสำนวนการสอบสวนว่าผู้ต้องหาได้ครอบครองไม้ของกลาง คดีย่อมไม่ มีหลักฐานที่จะฟังว่าผู้ต้องหากระทำผิด จึงชั้ขาดไม้ฟ้องผู้ต้องหาฐานมีไม้หวงห้ามอัน ยังมีได้แปรรูปไว้ในความครอบครองตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๖๙, ๗๓ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๒, ๑๗

มีเครื่องยุทธภัณฑ์ไว้ในความครอบครอง

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เจ้าพนักงานได้ตรวจพบเสือเกราะ และดาบปลายปืน เอ็ม 16 พร้อมฝักจำนวน 2 เล่ม ซึ่งเป็นเครื่องยุทธภัณฑ์ที่ต้องห้ามมิให้มีไว้ในความครอบครองตามประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ครั้งที่ 6.7 ซึ่งออกประกาศโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2476 มาตรา 3 อยู่ในความครอบครองของผู้ต้องหา จึงจับกุมผู้ต้องหาในข้อหา มีเครื่องยุทธภัณฑ์ไว้ในครอบครอง โดยมีได้รับอนุญาต ผู้ต้องหาให้การในชั้นสอบสวนว่าได้ซื้อเครื่องยุทธภัณฑ์ ของกลางมานานแล้วจากร้านค้าของเก่าริมคลองหลอดด้านหลังกระทรวงกลาโหม เหตุที่ซื้อเพราะเห็นเป็นสิ่งของที่วางขายกันโดยเปิดเผย และเข้าใจว่าเป็นสิ่งของไม่ผิดกฎหมาย ตามทางสืบสวนของพนักงานสอบสวนได้ความว่า ร้านค้าของเก่าริมคลองหลอดด้านหลังกระทรวงกลาโหมเคยมีเสือเกราะ และดาบปลายปืนจำหน่ายอยู่บ้าง แต่ไม่มาก เพิ่งเลิกจำหน่ายหลังจากที่มีการปฏิบัติการปกครองแผ่นดิน (6 ตุลาคม 2519) ก่อนที่ผู้ต้องหาจะถูกจับกุมเพียงสิบกว่าวัน พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาอ้างว่า ได้ซื้อเครื่องยุทธภัณฑ์ ของกลางจากท้องตลาด โดยเปิดเผย และเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมายนั้น ย่อมรับฟัง

ไม่ได้ เพราะได้มีประกาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมกำหนดให้เป็นเครื่อง
ยุทธภัณฑ์ที่ห้ามมิให้มีไว้ในครอบครองและลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ย่อมถือได้
ว่าผู้ต้องหาได้รู้ประกาศของทางราชการ ซึ่งเป็นไปตามหลักทั่วไปที่ว่าบุคคลจะแก้ตัว
ว่าไม่รู้กฎหมายเพื่อให้พ้นความรับผิดชอบไม่ได้ แม้เครื่องยุทธภัณฑ์บางอย่างจะมี
ขายในท้องตลาดอยู่บ้าง แต่เสื่อเกราะและดาบปลายปืนนั้นเป็นสิ่งที่ทางราชการ
สงวนไว้ใช้ในงานเฉพาะกิจของทหารและตำรวจ การสั่งเข้ามาหรือการนำออกนอก
ราชอาณาจักรก็มีมาตรการรัดกุม ผู้ต้องหาจึงต้องรู้หรือควรรู้ว่าเสื่อเกราะและ
ดาบปลายปืนที่ตนซื้อและครอบครองอยู่นั้น จะต้องปฏิบัติตามวิธีใดจึงจะถูกต้องตาม
กฎหมาย เมื่อผู้ต้องหาไม่ได้รับอนุญาต จึงมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ตามทางสอบสวนรับฟังได้ว่า ผู้ต้องหาซื้อเครื่อง
ยุทธภัณฑ์ของกลางจากร้านค้าริมคลองหลอดโดยเปิดเผยก่อนที่จะได้มีการ ปฏิรูปการ
ปกครองแผ่นดิน น่าเชื่อว่าผู้ต้องหาไม่ทราบประกาศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหม ครั้งที่ ๖ และที่ ๗ การที่จะทราบหรือไม่ทราบนี้เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งจะ
ต้องมีหลักฐานปรากฏว่าผู้ต้องหาได้ทราบประกาศดังกล่าวแล้วจึงจะลงโทษผู้ต้องหา
ฐานฝ่าฝืนประกาศได้ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๕๖/๒๔๙๒ แต่ตามการสอบสวน
ไม่มีหลักฐานแสดงให้เห็นว่า ผู้ต้องหาได้ทราบหรือน่าจะทราบประกาศดังกล่าว
จึงขบาคไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา
๗, ๑๑

น้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งห้ามค้ากำไรเกินควรไว้เพื่อการค้า

แต่ไม่ยอมขายเมื่อมีผู้ขอซื้อในปริมาณไม่เกินสมควรแก่การใช้

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงว่า ผู้กล่าวหาได้นำรถยนต์ของตนกับของผู้มีชื่อ รวม ๒ คันไปที่สถานีบริการน้ำมันของผู้ต้องหาเพื่อขอเติมน้ำมันเบนซินซูเปอร์ เต็มถึง ๕ ๒ คัน แต่เด็กที่สถานีบริการดังกล่าวไม่ยอมเติมน้ำมันให้ อ้างว่าน้ำมันไม่มี และต่อมาผู้ต้องหาได้แจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบอีกว่าน้ำมันไม่มีจริง ๆ ในระหว่างที่ผู้กล่าวหา ยังคงอยู่ที่สถานีบริการของผู้ต้องหา นั้น ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจนายหนึ่งมาพบผู้ต้องหาและบังคับให้ผู้ต้องหาเติมน้ำมันให้แก่ผู้กล่าวหาให้ได้ ผู้ต้องหาจึงเติมน้ำมันเบนซินซูเปอร์ให้ผู้กล่าวหาไป ๕๕ ลิตร ต่อมาเจ้าพนักงานได้ตรวจพบน้ำมันเบนซินซูเปอร์ จำนวน ๕๔.๕ ลิตร กับน้ำมันเบนซินธรรมดาอีก ๔๐๐ ลิตร ในถังเก็บน้ำมันในความครอบครองของผู้ต้องหา จึงแจ้งขอหาดำเนินคดีกับผู้ต้องหา ในข้อหาน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งห้ามมิให้ค้ากำไรเกินควรไว้เพื่อการค้า แต่ไม่ยอมขายเมื่อมีผู้ขอซื้อในปริมาณไม่เกินสมควรแก่การใช้ ชั้นสอบสวนผู้ต้องหาให้การว่าเหตุที่ไม่ยอมขายน้ำมันให้ผู้กล่าวหาในชั้นแรกนั้น เนื่องจากประสงค์จะเก็บน้ำมันไว้ใช้สำหรับราชการตำรวจ

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา โดยเห็นว่าผู้ต้องหาไม่มี
เจตนากระทำความผิด

พนักงานอัยการเห็นว่า แม้ในชั้นแรกผู้ต้องหาไม่ยอมขายน้ำมันให้แก่ผู้
กล่าวหา แต่ต่อมาในเวลาใกล้กันผู้ต้องหาก็ยอมขายน้ำมันให้ผู้กล่าวหาแล้ว จึงถือ
ได้ว่าผู้ต้องหาได้ขายน้ำมันให้ผู้กล่าวหาตามที่ต้องการ และยังไม่มีความผิดตามข้อ
กล่าวหา จึงส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า การที่ผู้ต้องหาไม่ยอมขายน้ำมันในชั้นแรก ถือ
ได้ว่าเป็นความผิดสำเร็จแล้ว การที่ยอมขายให้ผู้กล่าวหาภายหลังก็เนื่องจากถูกบังคับ
ซึ่งไม่อาจลบล้างความผิดที่สำเร็จสมบูรณ์แล้วได้ จึงมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ผู้ต้องหาเป็นเจ้าของสถานบริการน้ำมัน ซึ่งมี
น้ำมันข้อเพลิงไว้เพื่อการค้า ได้ปฏิเสธการขายน้ำมันให้แก่ผู้กล่าวหาซึ่งมาขอซื้อ
ปริมาณไม่เกินสมควร แม้ภายหลังจะได้ขายให้เพราะมีเจ้าพนักงานมาบังคับก็ตาม
การปฏิเสธไม่ยอมขายน้ำมันในชั้นแรกของผู้ต้องหาก็คือเป็นความผิดสำเร็จแล้ว จึงข
ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหา ตามพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐
มาตรา ๘, ๘ ทวิ, ๑๖, ๒๑, ๒๙ พระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓, ๖, ๗, ๑๑

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนลูกซองและอาวุธปืนลูกกรดขนาด .๒๒ และเนื่องจากได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนดังกล่าวแล้ว จึงมีสิทธิซื้อกระสุนปืนลูกซองได้คราวละ ๒๕ นัด ซื้อกระสุนปืนลูกกรดได้คราวละ ๑๐๐ นัด จากร้านจำหน่ายอาวุธปืน ในวันเกิดเหตุ ส.ต.ท. ธวัชชัยไปซื้อซื้อกระสุนปืนจากผู้ต้องหาโดยซื้อกระสุนปืนลูกซอง ๕ นัด กระสุนปืนลูกกรด ๔ นัด รวมราคา ๖๐ บาท ผู้ต้องหาแบ่งขายให้โดยเห็นว่าเป็นเจ้าพนักงานตำรวจมาซื้อ จากนั้น ส.ต.ท. ธวัชชัย จึงให้เจ้าพนักงานตำรวจเข้าจับกุมผู้ต้องหาในข้อหาขายกระสุนปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต เมื่อทำการตรวจค้นไม่พบกระสุนปืนลูกซองอีก คงพบกระสุนปืนลูกกรด ๗๙ นัด ขึ้นสอบสวนผู้ต้องหาให้การว่าไม่มีเจตนาจำหน่ายกระสุนปืน แต่เข้าใจว่า ส.ต.ท. ธวัชชัยจะรับเอาไปใช้ในราชการจึงได้ให้ไป

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาฐานมีและจำหน่ายเครื่องกระสุนปืนสำหรับการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต

พนักงานอัยการเห็นว่า ผู้ต้องหาประกอบอาชั้รฐานซ่อนมรดจรัยาน ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนลูกซอง ๕ นัด ๑ กระบอก ปืนพกขนาด .๒๒ อีก ๑

กระบอก เมื่อผู้ต้องหาขายกระสุนปืนให้ตำรวจไปแล้ว ก็ไม่มีกระสุนปืนลูกซองออก
เลย คงมีกระสุนปืน .๒๒ เหลืออยู่ ๗๙ นัด ซึ่งใช้กับปืนที่ได้รับอนุญาต จำนวน
กระสุนปืนที่ผู้ต้องหาไม่พอพบว่าผู้ต้องหาซื้อกระสุนปืนเหล่านี้ไว้เพื่อบริหาร
สำหรับการค้า เห็นว่าเป็นกระสุนปืนส่วนบุคคลที่ผู้ต้องหาซื้อไว้สำหรับใช้กับปืนที่
ได้รับอนุญาตให้มีและใช้ แม้จะฟังข้อเท็จจริงว่าผู้ต้องหาได้ขายกระสุนปืนให้แก่ตำรวจ
ไปก็ไม่เป็นความผิด เพราะตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ หมวด ๑ ส่วนที่ ๑
ที่ว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนส่วนบุคคล มิได้มีบทบัญญัติห้ามจำหน่ายเช่น
ส่วนที่ ๒ ที่ว่าด้วยอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน สำหรับการการค้า จึงสั่งไม่ฟ้อง
ผู้ต้องหา

ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าผู้ต้องหาได้รับเงินค่ากระสุนปืนไว้ในราคาที่
กำไร ถือว่าเป็นการจำหน่ายเครื่องกระสุนปืน จึงมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้องผู้ต้องหา
ตามข้อกล่าวหา

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาซื้อปืนเปิดร้านซ่อมรถ
จักรยาน ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนลูกซอง ๕ นัด ๑ กระบอก ปืนพกขนาด
.๒๒ อีก ๑ กระบอก ในวันเกิดเหตุได้แบ่งขายกระสุนปืนลูกซอง ๕ นัด ๆ ละ ๑๐
บาท และกระสุนปืนขนาด .๒๒ อีก ๔ นัด ๆ ละ ๒ บาท แก่ ส.ต.ท. ธวัชชัย
โดยเข้าใจว่าตำรวจต้องการเอาไปใช้ในราชการ การกระทำของผู้ต้องหาไม่เข้า
ลักษณะสำหรับการค้า ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด
ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๒๔ จึงสั่งขาดไม่ฟ้อง
ผู้ต้องหา

ยาสูบ พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า สรรพสามิตอำเภอตรวจพบยาเส้น 2 กระทอนหนัก 20 กิโลกรัม บนรถยนต์โดยสาร ยาเส้นทั้ง 2 กระทอนนั้นปิด แสตมป์ยาสูบผิดเงื่อนไข คือปิดแสตมป์ไม่ทับหัวเงื่อนดอกที่ผูกมัดกระทอน และ ดอกที่ผูกมัดปากกระทอนมีรอยต่อหลายแห่ง ซึ่งเมื่อแกะเงื่อนดอกออกแล้วย่อม นำแสตมป์นั้นไปใช้ได้อีก เป็นการขัดกับประกาศของอธิบดีกรมสรรพสามิตลง วันที่ 5 สิงหาคม 2501 เรื่องกำหนดลักษณะของยาเส้นที่ว่า ให้ปิดแสตมป์ ยาสูบตามจำนวนน้ำหนักยาที่บรรจุอยู่ในซอง ถ้านำยาเส้นออกจากซองเมื่อใด แสตมป์ยาสูบที่ปิดซองยาเส้นจะต้องถูกทำลายเสียสภาพไปจากเดิม ซองยา เส้นใดใช้เชือกผูกมัด เชือกต้องไม่มีรอยต่อและต้องปิดแสตมป์ยาสูบทับบน เงื่อนที่ผูกมัดนั้น ปรากฏว่ายาเส้น 2 กระทอนนั้นเป็นของผู้ต้องหาซึ่งเป็นหญิง อายุ 40 ปี มีอาชีพทำนา ผู้ต้องหาให้การว่า ตนนำยาเส้นนั้นเพื่อไปแลก ข้าวกับน้องสาว และไม่ทราบว่าการปิดแสตมป์ของตนผิดเงื่อนไขอย่างไร

พนักงานสอบสวนเห็นว่า ผู้ต้องหา มีความผิดฐานปิดแสตมป์ ยาสูบผิดเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2486 มาตรา 33.39 ได้ เปรียบเทียบปรับผู้ต้องหา 100 บาท ผู้ต้องหาไม่ยอมเสียค่าปรับ จึงส่งพนักงาน

อัยการฟ้อง พนักงานอัยการเห็นว่า ยานยนต์ที่จะต้องปิดแสดมปียาสูบตาม พระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2486 จะต้องเป็นยานยนต์ที่มีไว้ในครอบครองเพื่อ จำหน่าย และศาลฎีกาเคยวินิจฉัยคำว่าจำหน่ายไว้ในคำพิพากษาฎีกาที่ 366/ 2493 ว่าเป็นการขายแก่ผู้บริโภครวม ๆ ไปเป็นการค้าตามปกติ ยานยนต์ที่ผู้ ต้องห้ามมิใช่ไมใช่ยานยนต์ที่จะต้องปิดแสดมปียาสูบเพราะไม่ได้มีไว้เพื่อ จำหน่าย จึงไม่สั่งฟ้อง ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า การนำไปแลกข้าวก็ถือว่า เป็นการ จำหน่ายตามนัยที่กรมอัยการได้เคยแนะนำกรมสรรพสามิตโดยหนังสือที่ 2584/ 2488 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2488 จึงแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา

คำสวไมฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาจะมีความผิด และต้องรับโทษตามมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ.2486 ก็ต่อ เมื่อได้ความว่าผู้ต้องหาได้ทราบประกาศของอธิบดีกรมสรรพสามิตแล้วผู้ต้องหา จงใจไม่ปฏิบัติตาม ในเรื่องนี้ผู้ต้องหาได้ปิดแสดมปีครบถ้วนแล้ว แต่ปิดไม่ถูก ที่ตั้งที่อธิบดีกรมสรรพสามิตประกาศ ซึ่งเท่ากับผู้ต้องหาต่อสู้ว่าไม่ทราบประกาศ ของกรมสรรพสามิตนั่นเอง และตามสำนวนการสอบสวนไม่มีข้อเท็จจริงยืนยัน ว่าผู้ต้องหาได้ทราบประกาศของอธิบดีกรมสรรพสามิตฉบับดังกล่าว ผู้ต้องหา ยังไม่ควรมีความผิด จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ร่วมกันออกเช็คโดยเจตนาที่จะมิให้มีการใช้เงินตามเช็ค

ข้อเท็จจริง

เรื่อง และข้อเท็จจริง (คำชี้ขาดที่ ๑/๒๕๒๔)

คดีนี้ข้อเท็จจริงว่า บริษัท ว. ได้จดทะเบียนต่อนายทะเบียนหุ้นส่วน และบริษัทกรุงเทพมหานคร มี ๓. กับพวกรวม ๔ คน เป็นกรรมการ กรรมการผู้มีอำนาจลงชื่อแทนบริษัท คือ กรรมการสองคนลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท โดยมีได้ระบุว่ากรรมการผู้ใดเป็นกรรมการผู้จัดการ

บริษัท ว. ได้เปิดบัญชีไว้กับธนาคารกสิกรไทย สาขาสุรวงศ์ โดยตกลงกับธนาคารว่า ธนาคารจะจ่ายเงินตามเช็คให้ต่อเมื่อมีลายมือชื่อของ ๓. หรือ น. ผู้ใดผู้หนึ่งพร้อมประทับตราของบริษัทอันเป็นการขัดต่อข้อบังคับของบริษัทที่ได้จดทะเบียนไว้ต่อนายทะเบียน ฯ

๓. ผู้ต้องหาที่ ๒ ได้นำเช็คของบริษัทที่เปิดบัญชีไว้กับธนาคารกสิกรไทย ตังกล่าวข้างต้น ๕ ฉบับ เป็นจำนวนเงิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท ไปแลกเงินสดจาก ส. ครั้นเช็คดังกล่าวถึงกำหนดธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ส. จึงร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีกับบริษัท ว. กับ ๓. รุานร่วมกันออกเช็คโดยเจตนาที่จะมิให้มีการใช้เงินตามเช็ค และข้อเท็จจริง ๓. หลบหนี พนักงานสอบสวนออกหมายจับ

พนักงานสอบสวนพิจารณาแล้ว เห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาทั้งสอง

พนักงานอัยการพิจารณาแล้ว สั่งฟ้อง ฐ. ผู้ต้องหาที่ ๒ ตาม พ.ร.บ. เช็คฯ และฉ้อโกง และสั่งไม่ฟ้อง บริษัท ๖. ผู้ต้องหาที่ ๑ เพราะการออกเช็ค ไม่ได้ปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัทฯ

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า การที่กำหนดให้กรรมการ ๒ คน ลงชื่อร่วมกันและประทับตราโดยมิได้กำหนดว่าใครเป็นกรรมการผู้จัดการ เป็นเรื่องทั่วไป ส่วนเรื่องการเงินของบริษัท ฯ เมื่อได้เปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารโดยมีเงื่อนไขตกลงกับธนาคารว่าให้ ฐ. หรือ น. กรรมการของบริษัทคนใดคนหนึ่ง ลงลายมือชื่อและประทับตราบริษัทถือว่าสมบูรณ์ บริษัท ฯ จะอ้างไม่รับผิดชอบไม่ได้ เพราะเป็นนิติบุคคล การแสดงเจตนาของนิติบุคคลยอมออกมาโดยผู้แทนของนิติบุคคล เมื่อผู้แทนนิติบุคคลทำไปตามข้อตกลง เมื่อความ ตกเกิดขึ้นต้องร่วมกัน รับผิดชอบ เพราะเห็นว่าบริษัท ฯ ได้เช็ค ฐ. ผู้ต้องหาที่ ๒

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว ปรากฏว่า กรรมการผู้มีอำนาจ ลงชื่อแทนบริษัท ๖. ตามที่จดทะเบียนไว้คือ กรรมการสองคนลง ลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท ฯ การที่ ฐ. ผู้ต้องหาที่ ๒ กรรมการของบริษัท ฯ เพียงผู้เดียวเป็นผู้ลงชื่อในเช็คและประทับตรา ของบริษัท ฯ สั่งจ่ายเงินให้ผู้เสียหาย จึงมิใช่เป็นการกระทำในฐานะ ตัวแทนบริษัท ฯ เพราะมิได้เป็นไปตามข้อบังคับและวัตถุประสงค์ของ บริษัท ฯ ฉะนั้น ถือไม่ได้ว่าบริษัท ฯ ได้ร่วมในการออกเช็คด้วย จึง สั่งขาดไม่ฟ้อง บริษัท ๖. ผู้ต้องหา ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด อันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓

ร่วมกันมีเครื่องกระสุนปืน (ลูกกระเบิด)

ข้อเท็จจริง

เรื่อง

ซึ่งใช้ในราชการสงคราม

ไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต (กัมพูชาคดีที่ ๑๖/๒๕๒๔)

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๒๓ เวลากลางวัน เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ออกตรวจท้องที่ พบผู้ต้องหาที่ ๑-๔ นั่งอยู่บนโต๊ะภายในร้านขายเครื่องตีเบ็ดได้ขอตรวจค้นแล้ว ผลการตรวจค้นไม่พบสิ่งผิดกฎหมาย แต่ขณะที่ทำการตรวจค้นนั้นผู้ต้องหาที่ ๔ ได้วิ่งหลบหนีไปจึงได้ค้นของที่วางอยู่บนโต๊ะพบวัตถุระเบิด ๑ ลูก ในย่ามสีดำ จึงจับกุมผู้ต้องหาที่ ๑ - ๓ มาดำเนินคดีพร้อมด้วยของกลาง ต่อมาผู้ต้องหา ที่ ๔ และผู้ต้องหาที่ ๕ ได้เข้ามามอบตัวเพื่อสู้คดี

ผู้ต้องหาที่ ๔ ให้การรับสารภาพว่าได้ซื้อลูกกระเบิดของกลางจากผู้ต้องหาที่ ๕ เพื่อเอาไปทำที่เขี่ยบุหรี่ และผู้ต้องหาที่ ๕ ให้การรับสารภาพว่าได้ซื้อลูกกระเบิดของกลางมาจากชายคนหนึ่งเพื่อใช้เป็นเครื่องประดับ ต่อมาจึงได้ขายให้ผู้ต้องหาที่ ๔ ดังกล่าวส่วนผู้ต้องหาที่ ๑ - ๓ ให้การปฏิเสธ

กองพิสูจน์หลักฐานได้ตรวจวัตถุระเบิดของกลางแล้ว เป็นลูกกระเบิดขว้างชนิดสังหาร แบบ ๘๘ บ. ๒ จัดเป็นเครื่องกระสุนปืนตามความหมายแห่ง พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๒ และเป็นเครื่องกระสุนปืนที่นายทะเบียนจะอนุญาตให้ใช้ไม่ได้ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๒๒ ลูกกระเบิดของกลางดังกล่าวอยู่ในสภาพใช้ทำการระเบิดไม่ได้ เพราะชนวนถูกทำลายมาก่อน และวัตถุระเบิด ที. เอ็น. ที. ที่บรรจุไว้ภายในลูกกระเบิดถูกสกัดออกหมดแล้ว

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ - ๓ และเห็นควรส่ง
ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๔ - ๕

พนักงานอัยการส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ - ๕

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๔ - ๕ ในข้อหา
ร่วมกันมีเครื่องกระสุนปืนซึ่งใช้ในราชการไว้ในความครอบครอง ฯ

คำสำไมฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงในคดีนี้ได้
ความว่าผู้ต้องหาที่ ๔ - ๕ มีลูกกระเบิด จำนวน ๑ ลูก อยู่ในสภาพใช้ทำ
การระเบิดไม่ได้ โดยชนวนระเบิดถูกทำลายและวัตถุระเบิดที่ เอ็น. ที.
ทีบรรจุนำไว้ในลูกสํารอกออกหมดแล้วและไม่ปรากฏว่า ผู้ต้องหาทั้ง
สองมีไว้เพื่อ อัด ทำ หรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืนประกอบกับผู้
ต้องหาทั้งสองอ้างว่ามีไว้เพื่อเอาไปทำที่เขียบูหรี และใช้เป็นของประดับ
บ้านดังนี้ ลูกกระเบิดของกลางจึงไม่มีสภาพเป็นเครื่องหรือสิ่งสำหรับอัด
หรือทำหรือใช้ประกอบ เครื่องกระสุนปืนแล้วการกระทำของผู้ต้องหา
ทั้งสองไม่เป็นความผิด จึงขอขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้งสองตามพระราช-
บัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิงและสิ่ง
เทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๗, ๗๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๓ (๒) พระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ และคำสั่งคณะกรรมการปกครอง
แผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๖.

ค.ช.ช. ๒๕๒๔

ร่วมกันลักลอบนำสินค้าหลบหนีศุลกากร

เรื่อง ชุขาคความเห็นแย้งคดี ส.ต.อ. ประดิษฐ์ แจ่มนิยม
ผู้ต้องหาที่ ๑ กับพวก ฐาน
เข้ามาในราชอาณาจักร (คำชี้ขาดที่ ๗๓/๒๕๒๔)

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงโดยย่อ

เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๒๑ เวลาประมาณ ๐๒.๐๐ น. มีสายลับแจ้งกับเจ้าหน้าที่ศุลกากรว่าจะมีผู้ลักลอบนำสินค้าเข้ามาโดยมีรถยนต์เก๋งหมายเลขทะเบียน ๓ ข. ๑๕๔๕ ไปรับเจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงไปดักร่วมคอยจับจนถึงวันเวลาเกิดเหตุดังกล่าวก็มีชายผู้หนึ่งแต่งกายคล้ายเครื่องแบบ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองหัวกระเป่า ๑ ไบมาใส่ไว้ท้ายรถยนต์คันดังกล่าวแล้วขับรถออกไปจากบริเวณที่จอดรถใต้อาคารชั้นล่างสุดของท่าอากาศยานกรุงเทพ ฯ เจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงตามไปขอตรวจค้น ชายดังกล่าวไม่ยอมและเดินหนีเข้าไปในที่ทำงานของกองตรวจคนเข้าเมืองฯ เจ้าหน้าทีศุลกากรบางคนจึงตามเข้าไปแจ้งให้หัวหน้าแผนกตรวจคนเข้าเมืองทราบและชี้ตัวชายคนนั้น คือ ผู้ต้องหาที่ ๑ เพื่อขออุทธรณ์แก้ไขท้ายรถยนต์คันดังกล่าว ผู้ต้องหาที่ ๑ ว่าไม่มี เจ้าหน้าที่ศุลกากรจึงตามช่างทำกุญแจมาเปิดท้ายรถยนต์คันดังกล่าว ตรวจค้นพบนาฬิกาข้อมือและอุปกรณ์นาฬิกาข้อมือ ซึ่งเป็นของลักลอบหนีภาษีรวมราคา ๑๔๐,๔๖๕ บาท จึงยึดไว้และยึดรถยนต์คันดังกล่าวไว้เป็นของกลางด้วย

ต่อมาวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๑ นายธีระ พรพงษ์ไพโรจน์ ผู้ต้องหาที่ ๒ เจ้าของรถยนต์ยื่นคำร้องขอคืนรถยนต์คันดังกล่าว อ้างว่าไม่มีส่วนรู้เห็นกับการชนของหน้ภาชี พนักงานสอบสวนจึงดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่ ๒ ด้วย

ชั้นสอบสวน ผู้ต้องหาที่ ๑ ปฏิเสธ เจ้าที่หน้าศาลาการประจักษ์พยาน ๓ ปาก ไม่ใช่ตัวผู้ต้องหาที่ ๑ โดยอ้างว่าจำไม่ได้ ผู้ต้องหาที่ ๒ ให้การปฏิเสธในชั้นแรก แต่ต่อมาให้การรับสารภาพตลอดข้อหา โดยตกลงยินยอมยกของกลางทั้งหมดพร้อมด้วยรถยนต์ที่ใช้ในการกระทำความผิดให้ตกเป็นของแผ่นดิน และยินยอมให้กรมศุลกากรปรับเป็น ๒ เท่าของราคาของกลางรวมอากร คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาที่ ๒ ธิบของกลาง และให้การฟ้องร้องดำเนินคดี คงดำเนินคดีเฉพาะผู้ต้องหาที่ ๑ ต่อไป

พนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ ตาม พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ มาตรา ๒๗, ๒๗ ทวิ, พ.ร.บ. ศุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๓ พ.ร.บ. ศุลกากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔

พนักงานอัยการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ เพราะได้มีการเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาที่ ๒ ในความผิดที่เกิดขึ้นแล้ว การงดฟ้องผู้ต้องหาที่ ๒ ย่อมมีผลคุ้มครองผู้ต้องหาที่ ๑ ด้วย คดีสำหรับผู้ต้องหาที่ ๑ จึงระงับไป ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๖/๒๕๐๘

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหาที่ ๑ โดยเหตุผลว่าการระงับฟ้องผู้ต้องหาที่ ๒ เป็นการเฉพาะตัว

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีไม่มีพยานหลักฐาน

ยืนยันว่า ส.ต.อ. ประดิษฐ์ แจ่มนิยม ผู้ต้องหาที่ ๑ เป็นผู้ร่วมกระทำผิด
และการกระทำผิดคดีคณะกรรมการเปรียบเทียบ ตาม พ.ร.บ. สุลกากร
ได้เปรียบเทียบปรับนายธีระ พรพงษ์ไพโรจน์ ผู้ต้องหาที่ ๒ และงดการ
ฟ้องร้องไปแล้ว ดังนั้นความผิดของผู้ต้องหาที่ ๑ ย่อมระงับไปด้วย
จึงขาดไม่ฟ้อง ส.ต.อ. ประดิษฐ์ แจ่มนิยม ผู้ต้องหา ตาม พ.ร.บ.
ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๗,๒๗ ทวิ พ.ร.บ. สุลกากร (ฉบับที่ ๑๗)
พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๕

เรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา

ข้อเท็จจริง

คดีมีข้อเท็จจริงว่าผู้เสียหายเอาโทรทัศน์ไปจำนำกับผู้ต้องหาซึ่งเป็นผู้จัดการ
โรงรับจำนำในราคา ๖๐๐ บาท ต่อมาผู้เสียหายมาขอเพิ่มราคาจำนำเป็น ๑,๐๐๐
บาท โดยนำตัวจำนำไปขอเปลี่ยนราคาจำนำใหม่เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท ผู้ต้องหา
ได้คิดดอกเบี้ยชั่วคราวระยะเวลา ๑๔ วันเป็นเงิน ๑๒ บาท และเขียนตัวจำนำให้ใหม่
แล้วหักดอกเบี้ยไว้ ๑๒ บาท ผู้จำนำจึงแจ้งให้เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมผู้ต้องหาฐาน
เรียกดอกเบี้ยจากผู้จำนำเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. โรงรับจำนำ
พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๑๗, ๔๐

พนักงานอัยการส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาเพราะผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้รับจำนำตามกฎหมาย
เนื่องจากคำวิเคราะห์ศัพท์ได้ระบุไว้ว่า ผู้รับจำนำคือผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงรับ
จำนำ และผู้รับใบอนุญาตเป็นบุคคลอื่นไม่ใช่ผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งโดยเห็นว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้จัดการโรงรับ

จำนำรับสารภาพแล้วว่าเป็นคนคิดคดอกเบื้อเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด และตาม พรบ. โรงรับจำนำมาตรา 44 ก็บัญญัติว่า "ในกรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติว่าการกระทำใดของผู้รับจำนำเป็นความผิด ถ้ากรรมการ ผู้จัดการ หรือพนักงานของผู้รับจำนำเป็นผู้กระทำหรือร่วมกระทำด้วย ผู้นั้นต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้สำหรับผู้รับจำนำ"

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ต้องหาจะมีชื่อเป็นผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ แต่ผู้ต้องหาในฐานะตำแหน่งผู้จัดการมีความผิดเช่นเดียวกับผู้รับใบอนุญาตตั้งโรงรับจำนำ จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตาม พรบ. โรงรับจำนำ พ.ศ.2505 มาตรา 17.40.42

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาออกเช็คลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๑ ให้แก่ผู้เสียหายไว้ ครั้นวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๑ ผู้เสียหายนำเช็คนั้นไปขึ้นเงิน ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินเพราะเงินในบัญชีไม่พอจ่าย วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๑๑ ผู้เสียหายไปแจ้งต่อพนักงานสอบสวน พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ว่า ผู้เสียหายยังไม่ประสงค์จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหา เพราะเป็นคนรู้จักชอบพอกัน แต่เกรงว่าคดีจะขาดอายุความ ผู้เสียหายจะติดต่อทวงถามด้วยตนเองก่อน หากประสงค์จะให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีเมื่อใด จะมามอบอำนาจให้จัดการภายหลัง ในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๑๑ นั้นเอง พนักงานสอบสวนจึงทำให้การผู้เสียหายไว้ด้วย ซึ่งในตอนท้ายระบุว่า ขอแจ้งความร้องทุกข์มอบคดีให้พนักงานสอบสวนจัดการแทน ต่อมาวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๒ ผู้เสียหายได้มาทำบันทึกมอบคดีให้พนักงานสอบสวนจัดการดำเนินคดี

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง โดยถือว่ามี การร้องทุกข์เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๒ คดีจึงขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๖

อธิบดีกรมตำรวจแย้งว่าควรสั่งฟ้อง เพราะถือได้ว่าผู้เสียหายร้องทุกข์ตั้งแต่วันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๑๑ คดียังไม่ขาดอายุความ

คำส้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ตามคำให้การของผู้เสียหาย ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๑๑ ที่ว่าผู้ต้องหาออกเช็คให้แก่ผู้เสียหาย เมื่อเช็คถึงกำหนดผู้เสียหายนำไปขึ้นเงิน แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ทำให้ได้รับความเสียหาย จึงแจ้งความร้องทุกข์มอบคดีให้พนักงานสอบสวนจัดการแทน ประกอบกับบันทึกของพนักงานสอบสวนลงวันที่วันเดียวกัน ถือได้ว่าเป็นการร้องทุกข์โดยถูกต้องแล้ว แม้ในบันทึกของพนักงานสอบสวนจะมีว่าขณะมาแจ้งความผู้เสียหายยังไม่ประสงค์จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหา แต่เกรงจะขาดอายุความ จะคดีต่อทวงถามด้วยตนเองก่อน เมื่อประสงค์จะให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีเมื่อใจจะมามอบอำนาจให้ภายหลัง ก็เป็นแต่เพียงผู้เสียหายขอให้รอกการดำเนินคดีไว้ก่อนเท่านั้น ถึงแม้จะมาทำบันทึกมอบคดีภายหลังเมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๑๒ อีก ก็ไม่ทำให้คำร้องทุกข์เดิมหมดสภาพไป คดีไม่ขาดอายุความ จึงชี้ขาด ให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๓

โรงงาน พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาตั้งโรงงานทำลูกชิ้นเนื้อเพื่อจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยได้ติดตั้งเครื่องจักรสำหรับทุบ และสับเนื้อให้ละเอียดแล้วทำเป็นก้อนต้มในน้ำร้อนเป็นลูกชิ้น เจ้าพนักงานได้ไปตรวจพบและเห็นว่าเป็นโรงงานไม่หรือปนวัตถุโดยใช้เครื่องจักรที่อยู่ในข่ายควบคุม จึงแจ้งให้มีการดำเนินคดี

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้อง ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 มาตรา 3, 6, 9 พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 บังคับแก่โรงงานทุกชนิดในท้องที่จังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรี พ.ศ.2489 มาตรา 3 และพระราชกฤษฎีการะบุโรงงานอย่างอื่นเป็นโรงงานตามมาตรา 3(17) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2500

พนักงานอัยการเห็นว่า บทนิยามคำว่า "โรงงาน" ตามมาตรา 3 (17) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 ว่า "โรงงานอย่างอื่นซึ่งจะได้ระบุไว้โดยพระราชกฤษฎีกา" นั้น บัดนี้ได้มีการแก้ไขโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2503 มาตรา 3 เป็นว่า "โรงงานอย่าง

อื่นที่จะได้กำหนดโดยกฎกระทรวง" เมื่อโรงงานของผู้ต้องหาอยู่ในข่ายควบคุมโดยสงเคราะห์เข้าเป็นโรงงานอย่างอื่น ซึ่งระบุโดยพระราชกฤษฎีกาตามความในมาตรา 3(17) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 เดิม แต่บัดนี้บทนิยามคำว่า โรงงานในมาตรา 3(17) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 เดิม ซึ่งระบุโรงงานอย่างอื่น โดยพระราชกฤษฎีกาได้ถูกยกเลิกไปโดยสิ้นเชิง โรงงานทำลูกชิ้นเนื้อของผู้ต้องหา จึงไม่อยู่ในข่ายควบคุม เพราะไม่ตรงตามบทนิยามในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2482 ที่แก้ไขใหม่ การตั้งโรงงานของผู้ต้องหาจึงไม่ผิด และสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า การแก้ไขบทนิยามคำว่า โรงงานตามมาตรา 3 (17) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 นั้น เป็นเพียงการเปลี่ยนหลักการระบุโรงงานอย่างอื่นตามมาตรา 3(17) โดยให้ออกเป็นกฎกระทรวงแทนการออกเป็นพระราชกฤษฎีกาเท่านั้น หาได้ยกเลิกบรรดาโรงงานที่ได้กำหนดไว้โดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งได้ออกไว้แล้วไม่ซึ่ง ข้อกฎหมายทำนองเดียวกันนี้ อธิบดีกรมอัยการได้เคยชี้ขาดให้ฟ้องไว้เรื่องหนึ่งแล้ว จึงเห็นสมควรสั่งฟ้องตามข้อกล่าวหา

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่าพระราชกฤษฎีการะบุ โรงงานอย่างอื่นเป็นโรงงาน มิได้ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2503 มาตรา 3 ผู้ต้องหาจึงมีความผิด ชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 มาตรา 3,6,19 พระราชบัญญัติ โรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2503 มาตรา 7 พระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 บังคับแก่โรงงานทุกชนิดในท้องที่จังหวัด

พระนครและจังหวัดธนบุรี พ.ศ.2489 มาตรา 3 พระราชกฤษฎีกา
โรงงานอย่างอื่นเป็นโรงงานตามมาตรา 3 (17) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน
พ.ศ.2482 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2500 มาตรา 3 (6)

ค.ช.ข. ๒๕๐๗

376

โรงงาน พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาตั้งโรงผลิตไอศกรีมด้วยเครื่องยนต์ไฟฟ้า เจ้าพนักงานจึงได้ดำเนินคดีในข้อหาว่า ตั้งโรงงานโดยไม่ได้รับอนุญาต พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องผู้ต้องหาในความผิดฐานดังกล่าว พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องโดยเห็นว่า โรงผลิตไอศกรีมของผู้ต้องหาเป็นกิจการขนาดเล็กไม่เข้าเกณฑ์ในโรงงานอย่างอื่นตามพระราชบัญญัติโรงงาน ส่วนโรงงานทำความเย็นโดยใช้เครื่องจักรตามที่ระบุในพระราชกฤษฎีกาการระบุโรงงานอย่างอื่นเป็นโรงงานตามมาตรา 3(17) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2500 นั้น น่าจะหมายถึงกิจการห้องเย็นหรือกิจการที่ใหญ่โตกว่าของผู้ต้องหา ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าโรงผลิตไอศกรีมของผู้ต้องหาเข้าลักษณะโรงงานตามกฎหมายแล้ว เพราะดำเนินงานโดยใช้เครื่องจักรมีลักษณะในการเปลี่ยนแปลง ซ่อมแซม ทบแต่ง ทำให้สะอาด ล้างทำให้แตก ทำลาย หรือโดยประการอื่น ซึ่งวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการค้า จึงแย้งให้ฟ้อง

คำสั้วไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่าโรงงานตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2482 นั้น ต้องเป็นโรงงานอย่างอื่นซึ่งได้ระบุโดยพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 3 (17) หรือได้กำหนดโดยกฎหมายตามพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2503 มาตรา 3 เมื่อไม่มีกฎหมายกำหนดว่าโรงผลิตไอศกรีมด้วยเครื่องจักรเป็นโรงงาน ทั้งโรงผลิตไอศกรีมก็ไม่ใช่โรงงานทำความเย็นโดยใช้เครื่องจักร การผลิตไอศกรีมด้วยเครื่องจักรเพื่อการค้าจึงไม่จำเป็นต้องขอรับอนุญาต จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ พ.ร.บ.

ซึ่งขาดความเห็นแย้งฐานไม่แจ้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งภายใน
กำหนด

ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ทำหนังสือแสดง
บัญชีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งขนเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒
ซึ่งเป็นระยะเวลาก่อนครบกำหนด ๓ เดือน นับแต่วันเลือกตั้ง (ครบ
กำหนดวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒) และได้มอบให้ผู้อนำไปยื่น
ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในวันนั้น แต่ผู้นั้นติดธุระจำเป็นโดยรีบด่วนจึง
ส่งทางไปรษณีย์แทนและหนังสือดังกล่าวไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดเมื่อ
วันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ซึ่งพ้นกำหนด ๓ เดือนแล้ว ถือว่าผู้สมัคร
รับเลือกตั้งขาดเจตนากระทำผิดฐานไม่แจ้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
ภายในกำหนด

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ ได้มีประกาศใช้
พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ ต่อมาจังหวัด
พิจิตรได้ประกาศรับเลือกตั้ง และกำหนดรับเลือกตั้งในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒
ผู้ต้องหาได้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดพิจิตร เขต ๒
ได้รับเลขประจำตัวผู้สมัครหมายเลข ๔ ในวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๒๒ ได้มี

การลงคะแนนเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งผู้ต้องหาได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎร ต่อมาในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ จังหวัดพิจิตรได้รับหนังสือของ
ผู้ต้องหา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งตามที่
กฎหมายกำหนดไว้ เมื่อจังหวัดพิจิตรรับหนังสือดังกล่าวของผู้ต้องหาในวันที่ ๒๗
กรกฎาคม ๒๕๒๒ จึงถือว่าผู้ต้องหายื่นบัญชีค่าใช้จ่ายเกินระยะเวลา ๓ เดือนตามที่
พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดไว้ จึงได้
ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

ผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ อ้างว่า ได้ยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
ภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยมอบให้ผู้มีชื่อเป็นผู้นำส่ง แต่เนื่อง
จากมารดาของผู้มีชื่อเกิดป่วยกระทันหัน จึงได้จัดส่งบัญชีค่าใช้จ่ายไปทางไปรษณีย์
เป็นเหตุให้ถึงพลาดจากวันเวลาที่ทางราชการกำหนด

พนักงานสอบสวน มีความ เห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ.
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔, ๘๗

พนักงานอัยการ พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาได้แสดงเจตนาที่จะยื่น
หนังสือแสดงค่าใช้จ่ายภายในกำหนด แต่การที่หนังสือดังกล่าวไปถึงผู้ว่าราชการ
จังหวัดล่าช้า มิใช่เนื่องจากความผิดของผู้ต้องหา ถือว่าขาดเจตนาที่จะหลีกเลี่ยงหรือ
ฝ่าฝืนกฎหมาย ยังไม่มีความผิด จึงสั่งไม่ฟ้อง

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร มีความเห็นแย้งว่า

๑. ในการที่มีความเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรมีความผิดเพราะขาดเจตนาให้นำ
จะยังไม่ถูกต้องเพราะตาม พ.ร.บ. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.
๒๕๒๒ มาตรา ๓๔ ระบุว่า ผู้สมัครต้องยื่นรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
ภายในกำหนด ๓ เดือน คือ ภายในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ซึ่งเมื่อผู้ต้องหา
ยื่นรายการค่าใช้จ่ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ก็ถือ
ว่ายื่นเกินกำหนดซึ่งเรื่องนี้อัยการจังหวัดพิจิตร กระทรวงมหาดไทย กรมอัยการ

ก็ได้ยืนยันว่าเป็นการยื่นเกินกำหนดเวลา ปรากฏตามหนังสืออัยการจังหวัด ที่ พจ. ๒๒/๒๓๐๒ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๒๒ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท. ๐๓๑๔/๑๕๒๕๖ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๒ บันทึกอธิบดีกรมอัยการ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๒

๒ ปัญหาอันควรพิจารณามีเจตนาหรือไม่นั้น ก็ไม่น่าจะเป็นปัญหา เพราะกรมอัยการก็ได้มีความเห็นยืนยันได้ชัดเจนแล้ว ตามบันทึกกรมอัยการที่ มท. ๑๐๐๒/๘๘๒๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๒ ว่า การที่ผู้สมัครยื่นรายการค่าใช้จ่ายทางไปรษณีย์ตามหนังสือลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ไปรษณีย์พิจิตรประทับตราไว้ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และจังหวัดพิจิตรได้รับหนังสือแสดงรายการค่าใช้จ่าย เมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ นั้นถือได้ว่าเป็นการยื่นเกินกำหนด เพราะจังหวัดพิจิตรไม่ได้รับภายในวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และการอ้างว่า ผู้ต้องหาได้แสดงเจตนาจะยื่นบัญชีรายจ่ายก่อนกำหนด โดยลงวันที่ในหนังสือ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ แต่หลักฐานที่ปรากฏในการส่งทางไปรษณีย์ก็มีพิรุธ ไม่่าเชื่อถือ เพราะการประทับวันที่บนซองหนังสือปรากฏว่า ไปรษณีย์จังหวัดพิจิตร ลงรับหนังสือวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๒๒ และไปรษณีย์จังหวัดพิจิตรก็จัดส่งจังหวัดโดยด่วน คือในวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๒ แต่วันที่ที่ไปรษณีย์ต้นทาง ตลอดจนสถานที่ ๆ รับส่ง กลับไม่ปรากฏเพราะมีรอยลบอ่านไม่ได้

๓. เกี่ยวกับความเห็นสั่งไม่ฟ้อง อัยการจังหวัดก็ได้เสนออธิบดีกรมอัยการ เพื่อสั่งการแล้วตามบันทึกที่ พจ. ๒๒/๑๐๖๓ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๔ และอธิบดีกรมอัยการ ก็ได้มีความเห็นประการใด เพียงแต่ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป ย่อมแสดงว่าการยื่นบัญชีแสดงรายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวเกินกำหนดเวลา และเป็นการชัดเจน ตามบันทึกกรมอัยการ ตามบันทึกที่ ๑๐๐๒/๘๘๒๒ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๒๒ อยู่แล้ว

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๒๒ แจ้งรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง โดยมอบให้ผู้ซื้อ

เป็นผู้นำไปส่งต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตรในวันเดียวกันนั้น ซึ่งเป็นเวลาก่อนครบกำหนดยื่นรายการค่าใช้จ่ายดังกล่าวหลายวัน แต่ผู้มีชื่อติดถูกระจำเป็นโดยรีบด่วน จึงได้ส่งหนังสือนั้นไปทางไปรษณีย์ ถือว่าขาดเจตนากระทำความผิดอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของความผิดที่มีโทษทางอาญา ก็ยังไม่พอฟังว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิดฐานไม่แจ้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งภายในกำหนด จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๔, ๘๗

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ พ.ร.บ.

ความเห็นแย้งข้อหาออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค

เมื่อผู้ต้องหาเป็นผู้ส่งจ่ายเช็ค และมีผู้นำเช็คนั้นไปชำระหนี้
ให้ผู้เสียหาย ผู้เสียหายยอมเป็นผู้ทรงเช็ค เมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน
ผู้ต้องหายอมมีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้
เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๒๔ ห้างหุ้นส่วนจำกัด
อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีผู้ต้องหาเป็นผู้จัดการได้ตกลงว่าจ้างผู้เสียหายตัดเครื่องแบบ
นักเรียนให้ ๑,๖๐๐ ชุด เป็นเงิน ๘๓,๖๐๐ บาท โดยมีนายสันติ เป็นคนติดต่อ
แทนห้างหุ้นส่วน ฯ ครั้นวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ เวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น.
นายสันติได้ไปรับเครื่องแบบนักเรียนที่บ้านผู้เสียหายจากผู้เสียหาย และมอบเช็คส่ง
จ่ายเงินสด ๘๓,๖๐๐ บาท ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔ โดยผู้ต้องหาลงชื่อใน

ฐานเป็นผู้ส่งจ่ายและประทับตราหิ้งหุ้นส่วน ฯ เป็นการชำระหนี้ ครั้งถึงกำหนด
ดังกล่าวผู้เสียหายนำเช็คเข้าบัญชีเงินฝากเพื่อเรียกเก็บเงินจากธนาคาร แต่ธนาคาร
ได้ปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่าบัญชีปิดแล้ว ผู้เสียหายจึงแจ้งความร้องทุกข์ให้
ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. ว่าด้วย
ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ ม. ๓

พนักงานอัยการ กองคดี มีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาโดยอ้างว่า ผู้เสียหายมี
นิติสัมพันธ์ทางการค้ากับนายสันติ แต่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือนิติสัมพันธ์ทางการค้า
กับผู้ต้องหาโดยตรง การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาตามข้อหาดังกล่าวจึงไม่ถูกต้อง

อธิบดีกรมตำรวจแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา โดยให้เหตุผลว่า ผู้ต้องหาเป็นผู้
ลงชื่อส่งจ่ายในเช็ค เมื่อปรากฏว่าเป็นลายมือชื่อของผู้ต้องหาจริง และเมื่อธนาคาร
ปฏิเสธการจ่ายเงิน ผู้ต้องหาต้องรับผิดชอบตามเช็คนั้น การกระทำของผู้ต้องหาจึงมี
ความผิดตามข้อหา

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการ เห็นว่า ผู้ต้องหาออกเช็คส่งจ่ายเงินสดแก่ผู้ถือ นาย
สันตินำเช็คนั้นไปชำระหนี้แก่ผู้เสียหาย ผู้เสียหายยอมเป็นผู้ทรงเช็ค เมื่อธนาคาร
ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คนั้น ผู้ต้องหาย่อมมีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิด
อันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ จึงชี้ขาดให้ฟ้องตามกฎหมายดังกล่าว มาตรา ๓

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

พนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหาว่าออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น ขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โดยฟังขอเท็จจริงว่าจำเลยออกเช็คแล้วนำมาแลกเปลี่ยนจากผู้เสียหายโดยในวันที่ออกเช็คไม่ได้ลงวันที่ส่งจ่าย เพิ่งมาประทับตราวันที่ส่งจ่ายภายหลัง จึงไม่ใช่เช็คที่ออกเพื่อชำระหนี้

พนักงานอัยการส่งไม่อุทธรณ์

อธิบดีกรมตำรวจแย้งว่าควรอุทธรณ์ เพราะ

๑. จำเลยออกเช็คลงชื่อประทับตรา แต่ไม่ลงวันที่ส่งจ่าย สื่อเจตนาทุจริตเมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยแจ้งว่าบัญชีปิดแล้ว ถือได้ว่าจำเลยออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น

๒. จำเลยออกเช็คเพื่อแลกเปลี่ยนสดกับผู้เสียหาย แม้เช็คจะมีได้ลงวันที่ส่งจ่าย ก็ได้มีการลงวันที่โดยถูกต้องและสุจริต เมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินจำเลยก็มีความผิดตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๐๙/๒๕๑๔ และ ๑๖๑๒/๒๕๑๔

ข้อเท็จจริงได้ความตามคำเบิกความผู้เสียหายว่า เมื่อเดือนเมษายน ๒๕๑๔ จำเลยเอาเช็คมาแลกเงินสด ๕,๐๐๐ บาท เช็คคนนี้ได้เขียนมาก่อนและมีตราวันที่ส่งจ่ายประทับมาแล้ว จำเลยบอกว่าอีกสองเดือนให้นำเช็คไปขึ้นเอง ต่อมาวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๔ ถึงกำหนดจ่ายเงินตามเช็ค ผู้เสียหายนำเช็คไปขึ้นเงิน ธนาคาร ปฏิเสธการจ่ายเงิน แต่จำเลยให้การว่า ได้ออกเช็คให้เกี่ยวกับกรรมาจำเลย เล่นแชร์ โดยไม่ได้ลงวันที่ส่งจ่ายในเช็ค

คำสรุปฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยออกเช็คแล้วนำมาแลกเงินจากผู้เสียหายโดยไม่ได้ลงวันที่ส่งจ่าย เพราะที่ผู้เสียหายว่าจำเลยบอกว่าอีก ๒ เดือนจึงนำเช็คไปขึ้นเงินนั้น เป็นที่น่าสงสัย เนื่องจากตราที่ประทับในเช็คเป็นวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๑๔ ซึ่งนับจากวันที่จำเลยนำเช็คมาแลกเงินเป็นเวลาพร้อม ๖ เดือน บัดนี้คำผู้เสียหายว่าเช็คคนนี้มีตราวันที่ส่งจ่ายประทับมาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามคำวินิจฉัยของศาลชั้นต้นว่า จำเลยออกเช็คแลกเงินสดโดยไม่ได้ลงวันที่ส่งจ่าย แสดงว่าจำเลยไม่ได้เจตนาออกเพื่อชำระหนี้ จึงชดเชยไม่อยู่

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ขอเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาชื่อนามจากองค์การเชื้อเพลิง
ไปจำหน่าย การชำระค่าน้ำมันผู้ต้องหาใช้วิธีออกตั๋วแลกเงินให้ธนาคารกรุง-
ศรีอยุธยารับรอง และจ่ายเงินค่าน้ำมันเมื่อตั๋วแลกเงินถึงกำหนดจ่าย ในการ
ภรรยาของผู้ต้องหาได้ทำสัญญาค้ำประกันและนำที่ดินมาจำนองเป็นประกันหน
ตามตั๋วแลกเงินไว้กับธนาคาร ฯ ในวงเงินสี่แสนบาทถ้วน ต่อมาผู้ต้องหาออก
ตั๋วแลกเงินส่งจ่ายแก่องค์การเชื้อเพลิง ๑๓๓,๐๐๐ บาท ซึ่งธนาคาร ฯ ได้รับรอง
ตั๋วแลกเงินนั้นตามสัญญาตั้งกล่าว และในวันเดียวกันนั้น ผู้ต้องหาได้ออกเช็ค
ของธนาคาร ฯ ส่งจ่ายเงินตามจำนวนในตั๋วแลกเงินแก่ธนาคาร ฯ ลงวันที่
ล่วงหน้าตรงกับวันจ่ายเงินในตั๋วแลกเงิน และเมื่อถึงกำหนดวันจ่ายเงินในตั
แลกเงิน ธนาคาร ฯ ได้จ่ายเงิน ๑๓๓,๐๐๐ บาท ให้แก่องค์การเชื้อเพลิงไป
วันรุ่งขึ้นธนาคาร ฯ ได้นำเช็คที่ผู้ต้องหาออกให้ไปขึ้นเงิน ปรากฏว่าเงินในบัญชี
ผู้ต้องหาไม่พอจ่าย และธนาคาร ฯ ได้ปฏิเสธการจ่ายเงิน

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความ

ผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ (๑)(๓)

พนักงานอัยการเห็นว่า ธนาคาร ฯ รู้อยู่แล้วว่าขณะที่ผู้ต้องหาออกเช็ค เงินในบัญชีของผู้ต้องหาไม่พอจ่าย แต่ก็ยังยอมให้ออกเช็คล่วงหน้าไว้ เจตนาอันแท้จริงของธนาคาร ฯ ก็คือถือเอาสัญญาจำนองเป็นการชำระหนี้ การที่ธนาคาร ฯ ให้ผู้ต้องหาออกเช็คให้ด้วยก็เพื่อประสงค์จะเอาผิดในทางอาญาแก่ผู้ต้องหา เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และมีส่วนก่อให้เกิดความผิดขึ้น ธนาคาร ฯ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ไม่มีอำนาจร้องทุกข์ จึงสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า ควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ต้องหาออกเช็คเพื่อชำระหนี้ แม้ในวันออกเช็ค ซึ่งเป็นเช็คสั่งจ่ายเงินล่วงหน้าจะปรากฏว่ามีเงินในบัญชีไม่พอก็ดี แต่ก็เป็นที่เข้าใจว่า เมื่อถึงวันที่ลงในเช็คจะมีเงินในบัญชีพอจ่ายตามเช็คคน

เมื่อถึงกำหนดวันจ่าย ธนาคาร ฯ ปฏิเสธไม่ยอมจ่ายเงินตามเช็ค โดยไม่มีเงินในบัญชีพอ ผู้ต้องหาย่อมต้องมีความผิดตามนัยคำพิพากษาที่ ๑๑๒๘/๒๕๑๒ แม้หนี้รายนี้จะมีการจำนองหรือการค้ำประกัน ก็หายกชั้นเป็นข้ออ้างให้พ้นผิดได้ไม่ จึงชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหา ตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ (๑)(๓)

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค
ร้องทุกข์ พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาออกเช็คล่วงหน้าให้ผู้เสียหายไว้ เมื่อเช็คถึงกำหนดผู้เสียหายนำเช็คไปขึ้นเงิน เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๑๑ ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินเพราะเงินในบัญชีไม่พอจ่าย ผู้เสียหายได้นำความไปแจ้งไว้เป็นหลักฐานต่อพนักงานสอบสวนเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๑๑ ครั้นวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๑๒ ผู้เสียหายจึงได้ทำบันทึกมอบคดีให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาต่อไป ระหว่างการสอบสวนผู้ต้องหาได้มีหนังสือ นำส่งเงินตามเช็คมาให้พนักงานสอบสวนเพื่อเป็นการชำระหนี้ พนักงานสอบสวนเรียกผู้เสียหายให้มารับเงิน ผู้เสียหายไม่ยอมรับโดยอ้างว่า ยังมีหนี้สินเกี่ยวพันกันอยู่อีกและต้องการจะพบตัวผู้ต้องหาก่อนพนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ แต่ผู้ต้องหายังหลบหนีอยู่

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องเพราะเห็นว่าคดีขาดอายุความร้องทุกข์

อธิบดีกรมตำรวจแย้งว่า ควรฟ้อง เพราะคดียังไม่ขาดอายุความ เนื่องจากต้องถือว่ามี การร้องทุกข์ตั้งแต่วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๑๑ แล้ว

คำสวามิภอง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า คดียังไม่ขาดอายุความ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ต้องหาได้นำเงินตามจำนวนในเช็คไปมอบแก่พนักงานสอบสวนเพื่อชำระให้แก่ผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้ทรงเช็คแล้ว และธนาคารก็ไม่ได้บอกกล่าวแก่ผู้ต้องหาให้ทราบว่าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน จึงถือได้ว่าการชำระเงินนี้ยังไม่พ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ คดีจึงเป็นอันเลิกกัน (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๙๖/๒๕๐๗, ๑๒๐๑/๒๕๑๑) การที่ผู้เสียหายไม่ยอมรับเงินไม่ทำให้ยังมีสิทธิดำเนินคดีอาญาอยู่ จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาที่ ๑ เป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดได้สั่งซื้อและนำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเข้ามาในราชอาณาจักร โดยผ่านท่านศุลกากรและเสียอากรศุลกากรถูกต้องแล้ว แต่ปรากฏว่าใบอนุญาตให้สั่งซื้ออาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเป็นใบอนุญาตปลอม จึงมีการดำเนินคดีแก่ผู้ต้องหาที่ ๑ ผู้ต้องหาที่ ๒ ซึ่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ และผู้ต้องหาที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ติดต่อกำเนินพิธีการศุลกากรนำสินค้าเข้า ในข้อหาว่าร่วมกันนำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ซึ่งเป็นของต้องห้าม ต้องจำกัดเข้ามาโดยไม่รับอนุญาตปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม

พนักงานอัยการสั่งฟ้องในข้อหาฐานนำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่รับอนุญาต และฐานปลอมและใช้เอกสารราชการปลอม ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๗, ๘, ๒๔, ๗๒, ๗๓ พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๖ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๖๔, ๒๖๕, ๒๖๘, ๘๓ และสั่งไม่ฟ้องตามพระราช

บัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 โดยเห็นว่าผู้ต้องหาได้นำเข้าโดย
ผ่านด่านศุลกากรและเสียภาษีศุลกากรแล้ว จึงไม่เป็นความผิด

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้องผู้ต้องหา ตามพระราช
บัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 ด้วย เพราะความผิดตามมาตรานี้
แยกออกได้เป็นหลายกรณี การนำของต้องห้ามต้องจำกัดเข้ามาในราชอาณาจักร
โดยเจตนา จะหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัดอันเกี่ยวกับของนั้นก็มีความผิดด้วย
อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเป็นของต้องจำกัด ตามความหมายแห่งมาตรา
27 ผู้ใดจะสั่งนำเข้าจะต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนอาวุธปืนเสียก่อน
เมื่อผู้ต้องหาพร้อมกันปลอมใบอนุญาตแล้วนำไปอนุญาตปลอมนั้นไปใช้ ในการ
นำอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนเข้ามาในราชอาณาจักร แม้ผู้ต้องหาจะได้
เสียภาษีศุลกากรไปแล้ว ก็เป็นผลเนื่องมาจากการใช้อุบายหลอกลวงของผู้
ต้องหาทำให้เจ้าพนักงานศุลกากรหลงผิดว่าผู้ต้องหาได้ปฏิบัติตามข้อจำกัดแล้ว
จึงไม่เป็นการลบล้างความผิดที่ผู้ต้องหาพร้อมกันหลีกเลี่ยงข้อจำกัดมาแต่ต้น

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว ชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาทั้งสามฐาน
นำของต้องห้ามต้องจำกัดเข้ามาในราชอาณาจักร และหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อ
จำกัดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 พระราชบัญญัติ
ศุลกากร (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2490 มาตรา 3 และขอให้ศาลสั่งจ่ายเงิน
รางวัลให้แก่เจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัติ ให้บำเหน็จในการปราบปรามผู้
กระทำผิด พ.ศ.2489 มาตรา 5,6,7,8 ทั้งนี้โดยเหตุผลที่ว่ากระทำความ
จะเป็นผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 มิได้หลาย
อย่างไม่ใช่แต่เพียงการนำของเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิได้เสียค่าภาษีหรือ

มิได้ผ่านด่านศุลกากรเท่านั้น การนำของต้องจำกัดหรือต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรและการหลีกเลี่ยงข้อห้ามข้อจำกัดเกี่ยวกับของนั้น ก็มีความผิดตามมาตรานี้ได้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน จะนำเข้าไปในราชอาณาจักรได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนอาวุธปืนก่อน และเมื่อใบอนุญาตที่ผู้ต้องหานั้นนำมาใช้อ้างเป็นใบอนุญาตปลอม อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนนั้นจึงเป็นของต้องห้ามต้องจำกัดตามกฎหมายศุลกากร

สำแดงเท็จเพื่อหลีกเลี่ยงอากร

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาได้สั่งซื้อสินค้าประเภทผงซักฟอกจากประเทศญี่ปุ่นจำนวน 3,000 กิโลกรัม ต่อมาวันที่ 22 พฤษภาคม 2516 ผู้ต้องหาได้ยื่นใบส่งสินค้าขาเข้าและแบบแสดงรายการสินค้าขอรับสินค้าศักราณจำนวน 3,000 กิโลกรัม โดยสำแดงราคาสินค้าทั้งหมด 4,470 เหรียญสหรัฐ เป็นเงินไทย 93,870 บาท แต่ทางเจ้าหน้าที่ศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่า สินค้าที่ผู้ต้องหาสำแดงนั้น ราคาตันละ 1,500 เหรียญสหรัฐ ตามที่กองศักราณใช้เป็นหลักฐานในการประเมินคิดเป็นเงินไทย 98,500 บาทซึ่งผู้ต้องหาที่ยอมชำระตามที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรประเมิน จึงได้ชำระอากรขาเข้าภาษีการค้า ภาษีบำรุงเทศบาล เจ้าหน้าที่ศุลกากรตรวจสอบแล้วพอใจประเภทพิกัดอัตราอากรตลอดจนราคาตามสำแดง จึงผ่านพิธีการให้ผู้นำเข้าชำระอากรตามสำแดงและตรวจปล่อยสินค้าไป ต่อมาวันที่ 1 ธันวาคม 2518 เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบของกองศุลกากรกรมศุลกากรได้ทักท้วง ใบขนสินค้าของผู้ต้องหาว่า สินค้าชนิดนั้นในวันที่นำเข้ามีราคาสูงเป็นตันละ 2,370 เหรียญสหรัฐ โดยเปรียบเทียบกับใบขนสินค้าของบริษัทคอลลเกตปาล์ม-โอสีฟประเทศไทยจำกัด ฉบับลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2516 ฉะนั้นราคาของผู้ต้องหาจึงควรประเมินอากรในราคาตันละ 2,370 เหรียญเช่นกัน

ตามราคาในวันนำเข้า เป็นเหตุให้ภาษีอากรขาตไปรวมทั้งสิ้น ๒๒,๔๗๒ ๒.๒ บาท
กรมศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ต้องหาเป็นการสำแดงราคาต่ำ
เพื่อหลีกเลี่ยงอากรอันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ศุลกากร กรมศุลกากรได้แจ้งให้
ผู้ต้องหาทราบแล้ว แต่ผู้ต้องหาไม่ได้นำเงินมาชำระอากรแต่อย่างใด จึงได้
กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามข้อกล่าวหา

พนักงานอัยการส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้งสองตามข้อกล่าวหา

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหาตามข้อกล่าวหา

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาเห็นว่า การยื่นใบขนส่งสินค้าของผู้
ต้องหาได้สำแดงราคาโดยถือราคาประเมินตามที่กองศุลกากรกำหนดเป็น
เกณฑ์แล้ว ทั้งเจ้าหน้าที่ประเมินอากรได้ตรวจสอบพอใจและให้ผู้ต้องหา
ชำระค่าภาษีอากรตามสำแดง และตรวจปล่อยตามพิธีการแล้ว อัตรา
ราคาสินค้าอันควรประเมินตามที่กองศุลกากรกำหนดทั้งนั้น ปราบกฏตาม
คำให้การของพยานเจ้าหน้าที่หลายปาก ฟังได้ว่าเป็นราคาที่กำหนดภาย
หลังผู้ต้องหานำเข้า การกระทำของผู้ต้องหาจึงฟังไม่ได้ว่าเป็นการ
สำแดงราคาสินค้าอันเป็นเท็จหรือเจตนาหลีกเลี่ยงอากร จึงชขาดไม่ฟ้อง
ผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ ม. ๒๗, ๕๕ พ.ร.บ.
ศุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๕๐ ม.๓ พ.ร.บ. ศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒)
พ.ศ. ๒๔๕๑ ม.๘

หลักเลียงขัดขนไม่เข้รับราชการ
ทหารกองประจำการ

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาเป็นทหารกองเ้าและถูกตรวจเลือกเข้รับราชการกองประจำการแล้ว นายอำเภอเมืองพิจิตได้ออกหมายนัดให้ผู้ต้องหามารายงานตัวเข้กองประจำการ ณ ที่ว่าการอำเภอ ครั้นถึงวันนัดจำเลยกลับไปรายงานตัวที่กองบังคับการจังหวัดทหารบก โดยเข้าใจว่าทำเช่นนั้นได้ ทางกองบังคับการจังหวัดทหารบกจึงสั่งให้ไปขึ้นทะเบียนกองประจำการที่อำเภอเสียก่อน วันรุ่งขึ้นผู้ต้องหาไปที่อำเภอ จึงถูกควบคุมและดำเนินคดีฐานหลักเลียงขัดขนไม่เข้รับราชการทหารกองประจำการ พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งว่าควรฟ้อง

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นว่า ตามพฤติการณ์ ผู้ต้องหาทำไปโดยเข้าใจผิดโดยสุจริต ไม่มีเจตนาหลักเลียงแต่อย่างใด ผู้ต้องหาไม่มีเจตนากระทำความผิดไม่ควรมีผิด จึงชี้ขาดไม่ฟ้อง

ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงิน

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๒๒ ผู้ต้องหาได้ออกเช็คฉบับที่หนึ่งส่งจ่ายเงินจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ลงวันส่งจ่ายวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนสดจากผู้เสียหาย ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ ผู้ต้องหาได้ออกเช็คฉบับที่สองส่งจ่ายเงินจำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท ลงวันส่งจ่ายวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนสดจากผู้เสียหายไป ๑๐,๐๐๐ บาท และชำระหนี้เดิมจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาทแต่ไม่ได้ทวงเช็คฉบับที่หนึ่งคืนและ เมื่อปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๒ ผู้ต้องหาได้ออกเช็คฉบับที่สามส่งจ่ายเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐ บาท ลงวันส่งจ่ายวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๒ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนสดจากผู้เสียหายอีก

หลังจากที่เช็คฉบับที่สามครบกำหนดแล้ว ผู้ต้องหาได้ออกเช็คฉบับที่สี่ส่งจ่ายเงินตามยอดทั้งหมดที่ได้นำเช็คไปแลกเปลี่ยนสดจากผู้เสียหายตั้งแต่ต้นคือ ๓๕,๐๐๐ บาท ลงวันส่งจ่ายวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๒๒ มอบให้แก่ผู้เสียหายเพื่อชำระหนี้ตามเช็คสามฉบับแรกแต่ผู้เสียหายก็ มิได้คืนเช็คสามฉบับแรกให้แก่ผู้ต้องหาแต่อย่างใด ต่อมาในเดือนมิถุนายน ๒๕๒๒ ผู้เสียหายได้นำเช็คฉบับที่สี่ไปขอเบิกเงินจากธนาคาร แต่ธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินโดยแจ้งว่าเงินในบัญชีไม่พอจ่าย ผู้เสียหายได้พยายามติดต่อทวงถามและเรียกเงินจากผู้ต้องหา แต่ไม่พบตัวจึงได้นำเช็คฉบับที่สามไปขอเบิกเงินจากธนาคารอีกในเดือนสิงหาคม ๒๕๒๒ แต่ธนาคารก็ปฏิเสธการ

จ่ายเงินโดยแจ้งว่าบัญชีปิดแล้ว ผู้เสียหายจึงได้ร้องทุกข์ขอให้เจ้าพนักงานดำเนินคดีกับผู้ต้องหาฐานออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค โดยร้องทุกข์เฉพาะความผิดตามเช็คฉบับที่สาม

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง และพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องเพราะหนี้เช็คฉบับที่สามหมดสิ้นไปแล้วเมื่อผู้เสียหายได้รับเช็คฉบับที่สี่จากผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจ มีความเห็นแย้งว่า ความผิดฐานออกเช็คฉบับที่สามโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คฉบับนั้นไม่มีการถอนคำร้องทุกข์ คดีจึงไม่ระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) และการยอมความกันเพื่อออกเช็คฉบับใหม่ก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่จะชี้ให้เห็นว่า คู่กรณีได้ตกลงจะให้ออกเช็คฉบับใหม่ให้แก่นั้นโดยเจตนาจะเลิกคดีอาญาตามเช็คฉบับเก่าแต่อย่างใด และผู้เสียหายก็ไม่ได้รับชำระหนี้ทั้งจากเช็คฉบับใหม่และฉบับเก่า หนี้ตามเช็คฉบับที่สามนี้จึงไม่ระงับ คดีมีเหตุผลเพียงพอที่จะฟ้องผู้ต้องหาตามข้อกล่าวหาได้

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ต้องหานำเงินที่ส่งจ่ายตามเช็คฉบับที่สามกับหนอนมารวมกัน แล้วออกเช็คฉบับที่สี่ใหม่เพื่อชำระเงินและหนี้รวมกันนั้น ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่าเช็คฉบับที่สามได้ถูกยกเลิกไป เพราะได้มีการใช้เงินด้วยเช็คฉบับที่สี่แล้ว เช็คฉบับที่สามจึงขาดสิทธิเรียกร้อง และไม่อาจนำมาใช้อ้างเป็นมูลคดีต่อไปได้

ตามความเห็นแย้งที่ว่า ความผิดอาญาตามเช็คฉบับที่สามยังไม่ระงับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๒) นั้น เห็นว่า ขณะที่ยัง

ฉบับเดิมถูกยกเลิกไม่ใช่ ยังไม่มีความผิดอาญาเกิดขึ้น และทั้งไม่อาจเกิดขึ้น เพราะ
ไม่สามารถนำมาใช้ซึ่งเป็นมูลคดีได้ กรณีจึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเลยไปถึง
ว่าคดียังไม่มี การถอนคำร้องทุกข์หรือยอมความ และความเห็นแย้งที่ว่า หนี้ตามเช็ค
ฉบับเดิมยังไม่ระงับซึ่งผู้ต้องหาควรต้องรับผิดชอบในทางอาญานั้น น่าจะเป็นความเข้าใจ
ที่คลาดเคลื่อน เพราะเช็คที่ถูกยกเลิกไม่ใช่หนี้ มิได้หมายความว่าหนี้ส่งจ่ายตามเช็ค
เป็นอันไม่ต้องใช้หรือระงับไปทั่วย หากธนาคารไม่ชำระเงินตามเช็คฉบับใหม่ หนี้
ตามเช็คที่มีต่อกันมาแต่ต้นก็ยังคงมีอยู่ ไม่ระงับสิ้นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและ
พาณิชย์มาตรา ๓๒๑ วรรค ๓ คดีนี้เป็นกรณีที่เช็คฉบับเดิมถูกยกเลิกด้วยการออกเช็ค
ฉบับใหม่ชำระหนี้แทน ผู้เสียหายจึงไม่มีสิทธิที่จะนำเช็คฉบับที่ถูกยกเลิกแล้วมา
ร้องทุกข์ขอให้ดำเนินคดีได้ การกระทำของผู้ต้องหาไม่มีความผิด จึงขอขาน
ฟ้องผู้ต้องหาในความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค
พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๓.

ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้นำมาใช้ในการใช้เงินตามเช็ค

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้เสียหายและผู้ต้องหาต่างมีอาชีพนายหน้า
รับจัดหาคนงานไปทำงานในต่างประเทศ เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2523 ผู้
เสียหายได้ตกลงทำสัญญาจ้างผู้ต้องหาให้ติดต่อนำคนงานของผู้เสียหายจำนวน
11 คนไปทำงานที่ประเทศลิเบียภายในวันที่ 10 เมษายน 2523 โดยทำ
สัญญากันไว้เป็นหลักฐานตามสัญญาฉบับลงวันที่ 31 มีนาคม 2523 โดยผู้
ต้องหาจะได้รับค่าตอบแทนในการจัดการดังกล่าวเป็นเงิน 194,000 บาทและ
ตกลงวางเงินส่วนหนึ่งจำนวน 147,500 บาท ในวันทำสัญญาให้ผู้ต้องหา
รับไปเพื่อจัดการเรื่องตั๋วเครื่องบินและค่าใช้จ่ายอย่างอื่นตามผู้ต้องหาจะจัดการ
ส่วนเงินที่เหลืออีก 46,500 บาทจะจ่ายให้ผู้ต้องหา เมื่อสามารถจัดการตาม
สัญญาเรียบร้อยแล้ว เพื่อเป็นหลักประกัน ผู้ต้องหาให้ออกเช็ค 2 ฉบับรวม
เป็นเงิน 147,500 บาท ลงวันที่สั่งจ่ายวันที่ 10 เมษายน 2523 ซึ่งตก
ลงกันว่าถ้าหากผู้ต้องหาจัดการเรียบร้อยแล้วผู้เสียหายต้องคืนเช็คทั้งสองฉบับให้
ผู้ต้องหา ถ้าจัดการไม่สำเร็จผู้เสียหายมีสิทธินำเช็คทั้งสองฉบับไปเบิกเงินจาก
ธนาคาร ต่อมาวันที่ 8 เมษายน 2523 ผู้เสียหายได้พบกับผู้ต้องหา
สอบถามเรื่องการจัดส่งคนงานตามสัญญา ผู้ต้องหาขอพักผ่อนไปวันที่ 18
เมษายน 2523 โดยอ้างว่าเรื่องยังไม่เรียบร้อยผู้เสียหายเห็นท่าไม่ดีจึงบอกเลิก

สัญญาและขอให้ผู้ต้องหาคืนเงินที่รับไป ผู้เสียหายรอลงอาญาเมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๒๓ ผู้ต้องหายังไม่นำเงินจำนวนดังกล่าวมาคืน จึงได้นำเช็คทั้งสองฉบับของผู้ต้องหาไปเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงินตามเช็ค ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่าบัญชีปิดและผู้เสียหายจึงร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนขอให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาฐานออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้นและฉ้อโกง

ในชั้นสอบสวนผู้ต้องหาให้การรับว่า ได้ส่งจ่ายเช็คทั้งสองฉบับให้แก่ผู้เสียหายเพื่อเป็นหลักประกันการปฏิบัติตามสัญญา

พนักงานอัยการเห็นว่า ผู้ต้องหาออกเช็คให้ผู้เสียหาย ไว้เพื่อเป็นหลักประกันตามสัญญาที่ได้ทำกันไว้ผู้ต้องหาไม่เจตนากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค จึงส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาฉ้อโกง เป็นคดีอยู่ในอำนาจศาลแขวง ได้คืนสำนวนไปให้พนักงานสอบสวนดำเนินการส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการศาลแขวงเพื่อดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่า ผู้เสียหายและผู้ต้องหาไม่เจตนาที่จะให้เช็คของกลางทั้งสองฉบับสามารถนำไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารได้ จึงได้ลงวันที่ส่งจ่ายไว้แน่นอน ไม่ใช่ออกเช็คเพื่อประกันการชำระหนี้ตามสัญญา และผู้เสียหายก็ได้นำเช็คไปเรียกเก็บเงินจากธนาคารเมื่อถึงกำหนดตามเช็คตกลงแล้ว เมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่าบัญชีปิดแล้ว ซึ่งแสดงว่า ผู้ต้องหาไม่เจตนาออกเช็คโดยไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คการกระทำของผู้ต้องหาไม่มีความผิด

คำสรุป

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า สัญญาระหว่างผู้เสียหายกับผู้ต้องหากำหนดอายุการปฏิบัติตามสัญญาภายในไม่เกินวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๒๓ ดังนั้น เมื่อผู้ต้องหาปฏิบัติตามสัญญาไม่ได้ ผู้เสียหายก็มีสิทธินำ

เช็คไปขอรับเงินเพื่อนำมาชดใช้เงินที่จ่ายให้ผู้ต้องหาไป การทักนาคาร
ปฏิเสธการจ่ายเงินเพราะบัญชีของผู้ต้องหาทักนาคาร ปิดแล้วก่อนวันทำ
สัญญา ทั้งลายมือชื่อผู้ส่งจ่ายในเช็คก็ไม่ตรงตามเงื่อนไขที่ไว้กับธนาคาร
โดยผู้ต้องหาไม่ลงชื่อส่งจ่ายร่วมกับนาย ซ. แสดงว่าผู้ต้องหาออกเช็คให้ผู้
เสียหายโดยเจตนาไม่ใช้เงินตามเช็ค จึงขอขาคให้ฟ้องผู้ต้องหาตามพระราช
บัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๓

ออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินอันจะ
พึงที่มีอยู่ในบัญชี ให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้น

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า ผู้ต้องหาได้ขอยืมเงินจากผู้กล่าวหาไป ๕๕,๐๐๐ บาท โดยผู้ต้องหาได้ออกเช็คของผู้ต้องหาเอง ๑ ฉบับ สั่งจ่ายเงินให้แก่ผู้กล่าวหา ๕๕,๐๐๐ บาท โดยลงวันที่สั่งจ่ายในวันเดียวกับที่ผู้ต้องหาขอยืมเงินจากผู้กล่าวหา นั้น และมอบให้ผู้กล่าวหาถือไว้โดยมีข้อตกลงกันว่า หลังจากวันยืมเงิน ๓๐ วัน จะชดใช้หนี้โดยให้นำไปเข้าบัญชีได้ หากธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินก็ให้มาติดต่อกับผู้ต้องหา เมื่อครบกำหนดตามที่ตกลงกันแล้ว ผู้กล่าวหาได้นำเช็คไปเข้าบัญชี เพื่อเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยให้เหตุผลว่า “ไปรติดต่อกับผู้สั่งจ่าย” ผู้กล่าวหาได้พยายามติดต่อกับผู้ต้องหาแต่ได้รับการผัดผ่อน จึงได้ร้องทุกข์ขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหา ฐานออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้นตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ ม. ๓

พนักงานอัยการเห็นว่า การที่มอบเช็คให้กันโดยมีเงื่อนไขว่า อีก ๓๐ วัน จะใช้หนี้ โดยให้นำเช็คเข้าบัญชีได้และถ้าธนาคารปฏิเสธ ก็ให้ติดต่อกับผู้ต้องหา ถือเป็นการออกเช็คเพื่อประกันหนี้เงินยืม การกระทำของผู้ต้องหาไม่มีความผิด จึงสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจเห็นว่า กรณีมิใช่เป็นการออกเช็คประกันการชำระหนี้ แต่เป็นการออกเช็คโดยมีเงื่อนไขข้อตกลงให้ผู้กล่าวหาไปเบิกเงินตามเช็คได้เมื่อพ้นกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ออกเช็ค กรณีเป็นการยืมเงินกันและลงวันที่ส่งจ่ายไว้แน่นอน เมื่อเช็คถึงกำหนดส่งจ่ายและผู้กล่าวหาไปเรียกเก็บเงินเมื่อพ้นกำหนดวันที่ตกลงกันแล้ว ถ้าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ผู้ต้องหาย่อมมีความผิด จึงมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา

คำสวไมฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า การผู้ต้องหาขอยืมเงินจากผู้กล่าวหา ๕๕,๐๐๐ บาท แล้วออกเช็คลงวันที่ส่งจ่ายในวันยืมเงินนั่นเอง โดยมีข้อตกลงกับผู้กล่าวหา ว่าอีก ๓๐ วันจะชดใช้หนี้โดยให้นำเช็คไปเข้าบัญชีได้ หากธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ก็ให้มาติดต่อกับผู้ต้องหาอีกครั้งหนึ่งนั้น พฤติการณ์แสดงอยู่ในตัวว่า ผู้ต้องหาไม่มีเงินตามเช็คในวันที่ส่งจ่าย กรณีมิใช่เป็นการออกเช็คเพื่อชำระหนี้ หากแต่คู่กรณีประสงค์จะใช้เช็คนั้นเป็นการประกันเงินที่ยืมเท่านั้น เพราะถ้าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน คู่กรณีก็ต้องมาติดต่อกับผู้ต้องหาอีกครั้ง การกระทำของผู้ต้องหาไม่เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ ม. ๓ จึงขอขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา.

ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค

และออกเช็คให้ใช้เงินที่มจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีใน
ขณะออกเช็คนั้น

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๒๒ ผู้ต้องหาได้มาขอกู้เงินจากผู้เสียหายจำนวน ๑๔๐,๐๐๐ บาท โดยทำสัญญากู้เงินกัน ซึ่งมีข้อสัญญาตกลงกันว่า ผู้ต้องหาจะนำเงินต้นทั้งหมดชำระคืนให้แก่ผู้เสียหายให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๓ โดยผู้ต้องหามอบเช็คหนึ่งฉบับ ลงวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๓ สั่งจ่ายเงิน ๑๔๐,๐๐๐ บาท ให้ผู้เสียหายไว้เพื่อเป็นการชำระหนี้เงินกู้

ต่อมาในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๒๓ ผู้เสียหายได้นำเช็คดังกล่าวไปเข้าบัญชีเพื่อเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค เพราะเงินในบัญชีไม่พอจ่าย ผู้เสียหายจึงร้องทุกข์ ขอให้ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๑๗ ม. ๓ (๑) (๓)

พนักงานอัยการ เห็นว่า การออกเช็คในคดีนี้เป็นกรออกเช็คเพื่อประกัน

การชำระหนี้เงินกู้ ไม่ใช่เช็คโดยเจตนาที่จะให้มีการชำระหนี้ตามเช็คนั้น จึงสั่ง
ไม่ฟ้องผู้ต้องหา

อธิบดีกรมตำรวจ เห็นว่าการออกเช็คในคดีนี้เป็นการออกเช็คเพื่อชำระ
หนี้เงิน เมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค การกระทำของผู้ต้องหาย่อมเป็น
ความผิด จึงมีความเห็นแย้งคำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการ

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการ พิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า การกระทำ
ของผู้ต้องหาเป็นการออกเช็คให้แก่ผู้เสียหายเพื่อเป็นประกันเงินกู้ตามสัญญากู้เงิน
จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาตามพ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.

๒๔๗๗ ม. ๓

อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน

ข้อเท็จจริง

คดีนี้มีข้อเท็จจริงว่าผู้ต้องหาเป็นเจ้าของอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน ซึ่งเป็นของผู้อื่นซึ่งได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว แต่ได้ถูกคนร้ายลักไปไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๗, ๗๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ โดยเห็นว่า พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓ ยกเว้นโทษให้

พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาเช่นเดียวกัน

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่าพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓ ยกเว้นโทษเฉพาะกรณีที่มีอาวุธปืนซึ่งยังไม่เคยได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายเท่านั้น หากได้รวมถึงอาวุธปืนซึ่งเคยได้รับอนุญาตโดยชอบแล้วด้วยไม่ ประกอบกับผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ การกระทำของผู้ต้องหาจึงเป็นความผิด

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาเมื่ออาวุธปืนของผู้อื่นที่ได้รับใบอนุญาตแล้วพร้อมด้วยกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต การกระทำของผู้ต้องหาไม่ได้รับการยกเว้นโทษ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓ เพราะการยกเว้นโทษดังกล่าวหมายถึงอาวุธปืนที่ยังไม่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อจำเลยมีอาวุธปืนที่มีทะเบียนของบุคคลอื่นไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต จำเลยจึงนำอาวุธปืนไปขอรับอนุญาตไม่ได้ ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๙๕/๒๕๑๓ จึงขอขานให้ฟ้องผู้ต้องหาฐานมีอาวุธปืนกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๗, ๗๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ ของกลางควรคืนเจ้าของตามใบอนุญาต

อนุญาตตุลาการ

ป้อหารื้อ

พรบ. เวณคีนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน

กรมทางหลวงแจ้งว่า ในการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตาม พรบ. เวณคีนอสังหาริมทรัพย์เพื่อทางหลวงแผ่นดิน สายกรุงเทพ-ตราด ตอนพระโขนง-ศรีราชา ในท้องที่อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทราและอำเภอเมืองชลบุรี อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พ.ศ.2509 ที่ดินของ ม.จ.ทองคำเปลว ทองใหญ่ ซึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา ถูกเวนคืนคณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้กำหนดค่าทดแทนให้ไร่ละ 15.000 บาท แต่ ม.จ.ทองคำเปลว ทองใหญ่ ไม่ยอมรับราคา อธิบดีกรมทางหลวงในฐานะเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์จึงแจ้งราคาเด็ดขาด เท่ากับราคาค่าทดแทนที่คณะกรรมการการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์กำหนดให้เจ้าของที่ดินทราบ ฝ่ายเจ้าของที่ดินไม่ยอมรับ แต่ละฝ่ายได้ตกลงตั้งอนุญาตตุลาการ โดยฝ่ายเจ้าหน้าที่เวนคืนได้ตั้งนายพิพัฒน์ รักษาเวศ ฝ่าย ม.จ.ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้ตั้งนายกระจำง ธรรมโชติ ต่อมานายกระจำง ธรรมโชติ ลาออก ม.จ.ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้ตั้งนายมารุต บุนนาค ต่อมานายมารุต บุนนาค ได้ลาออกอีก ม.จ.ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้

ตั้งนางธีรวัลย์ สุวรรณประเสริฐ ต่อมานางธีรวัลย์ สุวรรณประเสริฐ ได้ลา
ออก กรมทางหลวงได้มีหนังสือที่ พก 0711/20/9852 ลงวันที่ 7 ธันวาคม
2514 ที่ พก 0711/21/4331 ลงวันที่ 19 พฤษภาคม 2515 และที่ พก
0711/21/9204 ลงวันที่ 28 กันยายน 2515 รวม 3 ฉบับ ทูล ม.จ.
ทองคำเปลว ทองใหญ่ ขอรทราบายว่าจะทรงตั้งผู้ใดเป็นอนุญาตตุลาการต่อไปแต่
จนบัดนี้ ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ มิได้ทรงแต่งตั้งผู้ใด กรมทางหลวงได้
พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวได้ออกโดยอาศัย
อำนาจตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.2482 ปัจจุบันคือ ประกาศของ
คณะปฏิวัติฉบับที่ 295 แต่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 295 ไม่มีบทบัญญัติ
เกี่ยวกับอนุญาตตุลาการไว้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 295 ข้อ 63 ให้
บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และมาตรา 29 แห่ง
พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ.2497 ให้นำบทบัญญัติ
แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งว่าด้วยอนุญาตตุลาการมาใช้บังคับ
โดยอนุโลม กรมทางหลวงจึงเห็นว่าข้อตกลงในเรื่องการตั้งอนุญาตตุลาการ
สิ้นสุดลงแล้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 219 ราคา
เด็ดขาดที่เจ้าหน้าที่เสนอเป็นราคาทดแทน เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์นำ
เงินค่าทดแทนดังกล่าวไปวางศาลได้ กรมทางหลวงจึงขอให้กรมอัยการ
พิจารณาว่า ความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่ หรือกรมทางหลวงควรจะดำเนินการ
ประการใดจึงจะชอบด้วยกฎหมาย

กรมอัยการได้พิจารณาแล้วตอบว่า พระราชบัญญัติเวนคืนอสัง-
หาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน สายกรุงเทพ-ตราด ตอนพระโขนง-
ศรีราชา ฯลฯ พ.ศ.2509 ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติทาง
หลวง พ.ศ.2482 ซึ่งตามมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.
2482 ได้บัญญัติให้ใช้กฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์บังคับ เกี่ยว
กับการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวง
และ มาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืน

อสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗) ให้นำบทแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง
อันว่าด้วยอนุญาโตตุลาการมาใช้บังคับในกรณี ต้องตั้งอนุญาโตตุลาการโดยอนุโลม
เมื่อกรณีตามข้อหาหรือโต้แย้ง การตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นแต่ละฝ่ายเพื่อพิจารณา
กำหนดเงินค่าทำขวัญ หรือเงินค่าทดแทน แต่อนุญาโตตุลาการฝ่ายเจ้าของที่ดินลา
ออก และมีได้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการคนใหม่ขึ้นแทนจนเวลาล่วงพ้นมาถึง ๑ ปี
๔ เดือนเศษเช่นนี้ ถ้า ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ เจ้าของที่ดินได้รับทราบการ
ลาออกและขอให้แต่งตั้งใหม่โดยชอบแล้วมิได้แต่งตั้ง ย่อมถือได้ว่า ทั้งสองฝ่ายไม่
สามารถทำความตกลงกันได้ ข้อตกลงที่ให้เสนอข้อพิพาทให้อนุญาโตตุลาการชขาด
ก็เป็นอันสิ้นสุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๑๙ และการ
เวนคืนที่ดินรายนี้ยังไม่เสร็จสิ้น ต้องถือว่ากำลังดำเนินอยู่ในวันประกาศใช้บังคับ
ของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ซึ่งตามข้อ ๘๗ แห่งประกาศของคณะ
ปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ มีผลทำให้ต้องนำบทบัญญัติในส่วนที่ ๓ ของประกาศของคณะ
ปฏิวัติฉบับนี้มาใช้บังคับกับการเวนคืนที่ดินรายนี้ต่อไป และเมื่อได้มีประกาศ
กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๖ กำหนดให้ทางหลวงแผ่นดิน
สายกรุงเทพฯ - ตราด ตอนบางปะกง - ระยอง เป็นทางหลวงที่เร่งด่วนตามความ
ในมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๔๘๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดย
มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ แล้ว หาก
กรมทางหลวงประสงค์จะเข้าครอบครองที่ดินรายนี้ และเมื่อยังไม่สามารถตกลง
จำนวนเงินค่าทดแทนกันได้ ตามข้อ ๖๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕
ก็ให้อำนาจเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ กำหนดค่าทดแทน หากเจ้าของที่ดินไม่ยอมรับ ก็ให้
เจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหา
ริมทรัพย์นำเงินไปวางต่อศาลได้

ต่อมาเมื่อกรมอัยการได้ตอบข้อหาของกรมทางหลวงข้างต้นไปแล้ว กรม

ทางหลวงได้แจ้งเพิ่มเติมอีกว่า ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้มีหนังสือตงนายสุทิน
ไม้ประเสริฐ เป็นอนุญาตตุลาการ ฝ่ายเจ้าของที่ดิน โดยอ้างว่ามีข้อขัดข้องบาง
ประการจึงแต่งตั้งล่าช้าไป กรมทางหลวงจึงขอหารือว่า

๑. ตามที่ ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้มีหนังสือขอแต่งตั้งอนุญาต
ตุลาการมาใหม่ จะดำเนินการต่อไปประการใดจึงจะเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

๒. ตามกฎหมายทางหลวง กรรมสิทธิ์ในที่ดินที่เวนคืนตกมาเป็นของรัฐ
ภายหลัง ๓๐ วัน เมื่อเจ้าหน้าที่แจ้งการครอบครองและเจ้าหน้าที่เข้าครอบครอง
ได้ แม้จะยังไม่ได้ใช้ค่าทดแทนหรือค่าทำขวัญ แต่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย
การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๙๗ บัญญัติไว้ว่า กรรมสิทธิ์ในที่ดินตก
เป็นของรัฐเมื่อได้ประกาศใช้บังคับกฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ แต่เจ้าหน้าที่
เข้าครอบครองไม่ได้จนกว่าจะได้ชำระเงินค่าทดแทน ฉะนั้นตามพระราชบัญญัติว่า
ด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในส่วนที่เกี่ยวกับการนำเงินไปวางศาลนั้น มีวัตถุประสงค์
ประสงค์เพื่อให้เข้าครอบครองที่ดินได้ กรมทางหลวงจึงแจ้งมาเป็นข้อสังเกตใน
ปัญหาที่พบบัญญัติของกฎหมายทั้งสองที่แตกต่างกัน จะมีผลเกี่ยวถึงการนำเงินไป
วางศาล จะยังมีข้อแตกต่างกันประการใดหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้ว ตอบว่า

๑. ในการพิจารณาให้ความเห็นของกรมอัยการที่ได้ตอบข้อหารือครั้งแรก
ไปนั้น กรมอัยการมิได้ให้ความเห็นไว้ว่า "ข้อตกลงที่ให้อนุญาตตุลาการ ชั่วครู่
เป็นอันสิ้นสุดลง" กรมอัยการคงมีความเห็นแต่เพียงว่า "ถ้า ม.จ. ทองคำเปลว
ทองใหญ่ เจ้าของที่ดินได้รับทราบการลงมือ และขอให้แต่งตั้งโดยชอบแล้วมิได้

แต่งตั้ง ย่อมถือได้ว่า ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถทำความตกลงกันได้ ข้อตกลงที่ให้เสนอข้อพิพาทให้อนุญาตไต่ตุลาการชขาดก็เป็นอันสิ้นสุด ฯลฯ ฉะนั้น ตามที่หารือว่า ม.จ. ทองคำเปลว ทองใหญ่ ได้ทรงมีหนังสือขอแก้ ฎองอนุญาตตุลาการมาใหม่ กรมทางฯ จะดำเนินการประการใด จึงมิใช่การหารือในปัญหาข้อกฎหมาย แต่เป็นการหารือในปัญหาตุลาการ จึงอยู่ในดุลพินิจของกรมทางหลวงที่จะดำเนินการ

๒. ข้อหารือตาม ๒ นั้น กรมอัยการไม่อาจเข้าใจความมุ่งหมายแห่งข้อหารือว่า มีความประสงค์เช่นไร แต่อย่างไรก็ดี ในการเข้าครอบครองอสังหาริมทรัพย์เวนคืน และการชำระเงินค่าทดแทน หากพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ กับกฎหมายทางหลวง (ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕) มีบทบัญญัติแตกต่างกัน และการเวนคืนนั้นเป็นการเวนคืนตามกฎหมายทางหลวงแล้ว ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๕ ข้อ ๖๓ บัญญัติว่า "เมื่อมีความจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างหรือขยายทางหลวงให้ดำเนินการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่บทบัญญัติไว้โดยเฉพาะในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้" ฉะนั้น โดยข้อ ๖๓ นี้ จึงต้องใช้บทบัญญัติที่มีอยู่ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวนี้บังคับแก่กรณี

บ๊อแก้วจริง

ผู้เสียหายในคดีลักทรัพย์รับของโจรรายหนึ่ง ได้มีหนังสือถึงกรมอัยการ 3 ฉบับ ฉบับแรกแจ้งว่า ได้ร้องทุกข์กล่าวหาผู้ต้องหา 2 คน ว่าร่วมกันลักทรัพย์รับของโจร แต่พนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหาที่ 1 ผู้เดียว ส่วนผู้ต้องหาที่ 2 พนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง จึงขอให้กรมอัยการพิจารณา ฉบับที่สองผู้เสียหายขออ้างพยานหลักฐานใหม่เพิ่มเติม อันถือว่ามี ความสำคัญแก่คดี และฉบับที่สามแจ้งว่า ได้ส่งบันทึกหลักฐานใหม่ไปยังพนักงานสอบสวนแล้ว แต่เมื่อพนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนพยานหลักฐานเพิ่มเติมแล้วก็จำเป็นต้องส่งให้พนักงานอัยการคนเดิมวินิจฉัย ซึ่งขาดอีกครั้งหนึ่งว่า พยานหลักฐานที่ได้มาเหล่านั้นต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา 147 หรือเป็นหลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี น่าจะให้ศาลลงโทษได้หรือไม่ ผู้เสียหายเกรงว่าการวินิจฉัยพยานหลักฐานใหม่ ของพนักงานอัยการจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจึงขอให้กรมอัยการพิจารณา เปลี่ยนตัวพนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเดิมโดยเฉพาะอัยการจังหวัด และอัยการพิเศษประจำเขตเสีย

คำแนะนำ

กรมอัยการได้เรียกสำนวนการสอบสวนมาพิจารณาแล้ว เห็นว่า เหตุผลในการที่พนักงานอัยการ (อัยการจังหวัด และ อัยการพิเศษประจำ เขตในฐานะอัยการทหาร) ส่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาที่ 2 นั้นชอบด้วยรูปคดีแล้ว และตามและผู้เสียหายแจ้งว่าได้นำพยานหลักฐานใหม่ อันสำคัญแก่คดีซึ่งน่าจะ ทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหาได้ แจ้งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการนั้น ก็เป็น การดำเนินการที่ชอบด้วยกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ส่วน การที่จะขอให้เปลี่ยนตัวพนักงานอัยการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเดิม โดยเฉพาะ อัยการจังหวัดและอัยการพิเศษประจำเขตนั้น กรมอัยการไม่อาจทำได้เพราะ การสั่งคดีของอัยการทหารจะต้องเป็นไปตามระเบียบที่กรม พระธรรมนูญผู้ วางไว้ จึงแจ้งให้ผู้เสียหายทราบ

อำนาจจัดทำกิจการเทศพาณิชย์ของเทศบาลนคร

ข้อหาเรือ

เทศบาลนครหลวงแจ้งว่า ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด ธนาคารกรุงไทย จำกัด และธนาคารกรุงเทพ จำกัด ได้แจ้งให้เทศบาลชำระหนี้รวมสามธนาคารเป็นเงิน 92,980,984.90 บาท โดยอ้างว่า ผู้อำนวยการสำนักงานปฎิเทศบาลนครกรุงเทพ ได้ก่อกวนในการสั่งซื้อปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศมาจำหน่าย โดยการเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต และทำสัญญาทรัพย์สินทไ้ไว้กับธนาคาร ตามหนังสือมอบอำนาจของนายกเทศมนตรีคนก่อน ซึ่งให้ผู้อำนวยการสำนักงานปฎิเทศบาลมีอำนาจทำนิติกรรมกับธนาคาร ซึ่งสำนักงานปฎิเทศบาล ๗ มีเงินฝากอยู่แทนเทศบาลได้ และยินยอมให้ธนาคารหักบัญชีตามที่ สำนักงานปฎิเทศบาล ๗ จะต้องชำระเงินเกี่ยวกับการสั่งซื้อปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศได้ด้วย จึงหาหรือกรมอัยการว่า เทศบาลจะปฏิเสธการชำระหนี้รายนี้ได้อย่างไรหรือไม่

คำตอบ

กรมอัยการพิจารณาแล้วตอบว่า เทศบาลนครกรุงเทพเป็นทบวงการเมืองตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และ

เป็นนิติบุคคลตามมาตรา 72 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีสิทธิ และหน้าที่ภายในขอบเขตแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 อันเป็น วัตถุประสงค์ของนิติบุคคล ตามนัยมาตรา 69 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ซึ่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ไม่มีบทบัญญัติให้ เทศบาลนครกรุงเทพมีอำนาจหน้าที่ในการค้าปุ๋ยเคมีแต่อย่างใด คงมีแต่ให้อำนาจเทศบาลนครมีอำนาจจัดทำกิจการเทศพาณิชย์ได้ แต่ก็มีบทบัญญัติบังคับไว้ต่อไปในมาตรา 61 ว่า "เทศพาณิชย์ของเทศบาลจะทำได้ก็แต่โดยตราขึ้น เป็นเทศบัญญัติ" สำนักงานปุ๋ยเทศบาลนครกรุงเทพตั้งขึ้น โดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2507 ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีฐานะเป็นเอกเทศ มีคณะกรรมการเป็นผู้บริหารกิจการ อยู่ในบังคับบัญชาของนายกเทศมนตรีและมีได้ออกเทศบัญญัติให้เป็นเทศพาณิชย์ ประกอบด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการควบคุมและดำเนินงานของสำนักงานปุ๋ยเทศบาลนครกรุงเทพ พ.ศ.2507 ข้อ 6 ข้อ 17 ข้อ 19 อันแสดงถึงวัตถุประสงค์ ของสำนักงานปุ๋ยให้เป็นตัวแทนจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยตามสูตรต่าง ๆ และ - จำหน่ายปุ๋ยดังกล่าว กำหนดอำนาจให้ผู้อำนวยความสะดวกหรือคณะกรรมการบริหาร จ่ายเงินเพื่อธุรกิจในการการค้าปลีก และให้จัดเสนองบการค้าบกำไรขาดทุน ฯลฯ และกรมสรรพากรได้เรียกเก็บภาษีการค้าจากสำนักงานปุ๋ย ประมาณ 3 ล้านบาทเศษ และปุ๋ยเคมีสั่งซื้อจากต่างประเทศส่วนมากได้นำออกจำหน่ายแก่ ชานาทางอำเภอบ้าง สมาคมบ้าง และร้านค้าบ้าง เช่นนี้จะเห็นได้ว่า ได้ตั้งสำนักงานปุ๋ยขึ้นมาเพื่อดำเนินการค้าปุ๋ยโดยตรง ซึ่งเป็นการค้า จัดเป็นเทศพาณิชย์เมื่อมีได้ออกบทบัญญัติในการนี้แต่อย่างใด ย่อมถือไม่ได้ว่าเทศพาณิชย์ในการค้าปุ๋ย ของสำนักงานปุ๋ยอยู่ในวัตถุประสงค์ของเทศบาลนคร- กรุงเทพ นายกเทศมนตรีนครกรุงเทพไม่มีอำนาจที่จะมอบหมายให้ ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานปุ๋ยทำนิติกรรมกับธนาคาร ในเรื่องการลงนามในเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการสั่งซื้อปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศ ในนามของเทศบาลนคร

กรุงเทพ ตามหนังสือมอบอำนาจ หากมีหนังสือเกิดขึ้น จากหนังสือมอบ
อำนาจฉบับนี้ ก็ให้มีผลผูกพันเทศบาลนครกรุงเทพให้ต้องรับผิดชอบ ตามมาตรา
76,69 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ด้วยไม่ ตามนัยคำพิพากษา
ฎีกาที่ 980/2491 ที่ 1374/2495 และที่ 41/2509

บ.ท.ร. ๒๕๑๕

อาวุธปืน ฯ พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

คดีข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาซึ่งได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนโอโตเมติก ขนาด ๑๑ มม. ได้นำอาวุธปืนดังกล่าวและกระสุนปืนขนาด ๑๑ มม. จำนวน ๑๐๐๐ นัด ขึ้นรถแท็กซี่จากจังหวัดเพชรบูรณ์ มุ่งหน้าไปทางอำเภอตะพานหิน ระหว่างทางตำรวจได้ตรวจค้นรถและพบอาวุธปืนกับกระสุนปืนดังกล่าว

พนักงานสอบสวนเห็นควรส่งฟ้องผู้ต้องหาฐานมีเครื่องกระสุนปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต ตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๗๒ พ.ร.บ. อาวุธปืน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องโดยเห็นว่า เมื่อผู้ต้องหาได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้ว การมีกระสุนสำหรับอาวุธปืนนั้นไม่ต้องมีใบอนุญาตต่างหากเป็นพิเศษ เพราะ พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ มิได้กำหนดไว้ การที่ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนเป็นการอนุญาตให้มีและใช้กระสุนปืนไปในตัวด้วย ผู้ต้องหาไม่กระสุนปืนไว้ใช้ยิงกับปืนที่ได้รับอนุญาต จึงไม่มีความผิดตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๕/๒๔๙๔

ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมแล้วมีความเห็นแย้งว่าควร

สั่งฟ้องโดยเห็นว่าหลักฐานการขอขึ้นทะเบียนกระสุนปืนของผู้ต้องหา หาไม่พบ การอ้างว่าได้กระสุนปืนของกลางมาระหว่างทางราชการผ่อนผันจึงไม่น่าจะเป็นไปได้ การนำกระสุนปืนไปอยู่ในลักษณะนำออกนอกเขตและมีพินิจ

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามหลักฐานผู้ต้องหาได้ขอขึ้นทะเบียนอาวุธปืนเพียงอย่างเดียว กระสุนปืนของกลางมิได้ขอขึ้นทะเบียนแต่อย่างใด ตามใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ที่ผู้ต้องหานำมาแสดงก็ไม่ปรากฏว่าได้แสดงจำนวนกระสุนปืนไว้ในใบอนุญาต แม้การมีและใช้กระสุนปืน จะไม่ต้องมีใบอนุญาตต่างหากเป็นพิเศษ แต่ก็ไม่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้ว่า การที่ผู้ใดได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนแล้วผู้นั้นอาจมีกระสุนปืนไว้ใช้ยิงกับอาวุธนั้นโดยไม่เป็นความผิด พ.ร.บ. อาวุธปืน มาตรา ๗ และ ๒๓ ได้บัญญัติห้ามซื้อและมีเครื่องกระสุนปืน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต และใบอนุญาตนั้นรวมอยู่กับใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน การสั่งซื้อก็ต้องขออนุญาตซื้อตามแบบใบอนุญาตในกฎกระทรวง ฯ ผู้ต้องหาไม่ได้นำกระสุนปืนของกลางไปขอรับอนุญาตตามกฎหมายและไม่ได้แสดงให้เห็นว่า กระสุนปืนของกลางได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว การที่ผู้ต้องหา มีกระสุนปืนของกลางจึงเป็นความผิด ชี้ขาดให้ฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๗, ๗๒ พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า เรือโทแปลก วิละรัตน์ ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน โดยใบอนุญาตนั้นออกให้ตั้งแต่วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๔๙๘ และมีอายุตลอดเวลาที่ครอบครองอาวุธปืนอยู่ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๑ เรือโทแปลกมอบอาวุธปืนกระบอกนั้นให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่นายอรุณผู้ต้องหา ซึ่งเป็นบุตร โดยมีได้จัดการโอนทางทะเบียน ผู้ต้องหาได้ครอบครองปืนนั้นตลอดมา ครั้นเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๑๑ เรือโทแปลกถึงแก่กรรม ผู้ต้องหาจึงมิได้นำอาวุธปืนนั้นไปแจ้งต่อนายทะเบียน กองครอบครองตลอดมาจนถูกจับในวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒

พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่รับอนุญาต

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง เพราะผู้ต้องหาได้รับมรดกปืนมาในฐานะทายาทโดยธรรมเมื่อบิดาได้ถึงแก่กรรม เมื่อผู้ต้องหาได้ครอบครองปืนต่อมาโดยไม่แจ้งนายทะเบียน หากจะเป็นผิดก็เป็นความผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๖๔ ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๘๐/๒๔๙๒ แม้จะปรากฏว่าบิดาผู้ต้องหาได้ยกปืนนั้นให้แก่ผู้ต้องหาตั้งแต่ก่อนตาย และผู้ต้องหา

ได้ครอบครองตลอดมาก็ตาม ก็เป็นการกระทำความผิดครั้งก่อนขาดตอนไป
ในขณะที่บิดาผู้ต้องหาตาย เพราะทันทีที่บิดาผู้ต้องหาตาย กรณีต้องใช้บังคับ
ตามมาตรา ๖๔ วรรคแรก แห่ง พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ แล้ว ความ
ผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่รับอนุญาตย่อมไม่เกิดขึ้น หลังจากที่
บิดาผู้ต้องหาตาย

อธิบดีกรมตำรวจมีความเห็นแย้งว่าควรสั่งฟ้อง เพราะกรรมสิทธิ์ใน
อาวุธปืนตกไปอยู่แก่ผู้ต้องหา ก่อนบิดาผู้ต้องหาตาย ป็นนั้นจึงไม่ใช่ทรัพย์สินมรดก
ของผู้ตายที่จะตกทอดมายังผู้ต้องหาในฐานะทายาทผู้รับมรดกแต่อย่างใด คำ
พิพากษาฎีกาที่ ๑๔๘๐/๒๔๙๒ ข้อเท็จจริงต่างกับคดีนี้ โดยตามคำพิพากษา
ฎีกานี้ให้ใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนมีอายุใช้ได้ ๓ ปี เจ้าของปืนตายเมื่อใบอนุญาต
ยังไม่ขาดอายุ แต่คดีนี้ใบอนุญาตสิ้นอายุไปแล้วตั้งแต่ก่อนเจ้าของตาย คือ
ตั้งแต่ขณะที่ส่งมอบโอนกรรมสิทธิ์ในปืนนั้นให้แก่ผู้ต้องหาเป็นต้นไป จึงไม่อาจ
ยกคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๘๐/๒๔๙๒ มาเทียบเคียงได้

คำสั่งฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาครอบครองปืนนั้นมา
ก่อนบิดาถึงแก่กรรมแล้วเนื่องจากบิดายกให้ และยังคงครอบครองตลอดมา
จนถึงวันถูกจับ เป็นการครอบครองเพื่อตนเอง และไม่ใช้กระปืนตกอยู่ใน
ครอบครองของผู้ต้องหาเนื่องจากผู้รับใบอนุญาต (คือบิดา) ตาย จึงชี้ขาดให้
ฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๗๒ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓

อาวุธปืน ฯ พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาซึ่งเป็นพวกกองโจรก็มิพวชาได้
เข้ามาบดตัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๐๘ และได้มอบปืน
ปสบ. ๘๗ หนึ่งกระบอก กระสุนปืน ปสบ. ๘๗ ห้าสิบลีตันต์ และลูกระเบิด
มือ ๑ ลูกซึ่งเป็นอาวุธประจำตัวแก่เจ้าหน้าที่ด้วย ได้มีการดำเนินคดีฐานกระทำ
ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ และฐานกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์แก่ผู้
ต้องหา ส่วนคดีข้อหาฐานกระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ ศาลทหาร
กรุงเทพ (ศาลอาญา) พิพากษายกฟ้องเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๑๑ ส่วน
สำนวนคดีข้อหาฐานกระทำการอันเป็นคอมมิวนิสต์ อัยการศาลทหารกรุงเทพ
(ในกระทรวงกลาโหม) มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๑๑ ต่อมา
จึงได้ดำเนินคดีฐานมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนและวัตถุระเบิดที่ใช้เฉพาะใน
การสงครามแก่ผู้ต้องหาเป็นคดีนี้

พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องผู้ต้องหาตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ
พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๕๕, ๗๘ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๕, ๘
กฎกระทรวงฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๐๑

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง เพราะการที่มีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิดไว้ในครอบครอง เป็นความผิดส่วนหนึ่งของแผนการณ์ในการกระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ จึงเป็นการกระทำผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท เมื่อผู้ต้องหาถูกฟ้องฐานกระทำความผิดต่อความมั่นคงของรัฐจนศาลพิพากษายกฟ้องแล้ว การที่จะฟ้องผู้ต้องหาฐานมีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนและวัตถุระเบิดไว้ในครอบครองอีก ย่อมเป็นการฟ้องซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๓๙

ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า เป็นเรื่องกระทำผิดต่างกรรมต่างวาระ ทั้งความผิดในข้อหาฐานนี้เป็นคนละฐานกับที่ได้ฟ้องศาลไปแล้ว และอยู่ในอำนาจศาลพลเรือนซึ่งศาลทหารยังมิได้พิจารณาความผิดฐานดังกล่าว จึงไม่ยื่นการฟ้องซ้ำ และมีความเห็นแย้งให้ฟ้อง

คำสั่งไม่ฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ต้องหาเข้ามามอบตัวแก่เจ้าพนักงานเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๐๘ พร้อมด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิดสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม ซึ่งถูกยึดอยู่ที่เจ้าพนักงานตั้งแต่วันเข้ามามอบตัวจนบัดนี้ มี พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๕, ๗ บัญญัติว่า ผู้มีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนที่ไม่ได้รับอนุญาตและผู้มีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิดสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม ถ้าได้นำไปมอบแก่นายทะเบียนท้องที่ภายใน ๙๐ วัน ให้ได้รับยกเว้นโทษ ผู้ต้องหาคดีนี้ได้นำอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิดไปมอบแก่เจ้าพนักงานไว้ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ ย่อมได้รับยกเว้นโทษ ไม่จำเป็นต้องนำ

ไปมอบแก่นายทะเบียนอีก ตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔๗/๒๕๐๓ อาศัย
เหตุผลดังกล่าว จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าเป็นฟ้องซ้ำหรือไม่ ชี้ขาดไม่ฟ้องผู้
ต้องหา เพราะได้รับยกเว้นโทษตาม พ.ร.บ. อาวุธปืนฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐
มาตรา ๕, ๗

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ขอเท็จจริงได้ความว่า ผู้ต้องหาถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจค้นพบปืนสั้นมีทะเบียนอยู่ในกระเป๋ากางเกง ปรากฏเป็นบันทึกที่ได้รับมรดกจากบิดาซึ่งถึงแก่กรรมตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ และยังไม่ได้ขอจดทะเบียนโอนให้ถูกต้องแต่อย่างใด

พนักงานสอบสวนเห็นควรฟ้องฐานมีอาวุธปืนโดยไม่รับอนุญาต

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง เพราะผู้ต้องหาได้รับมรดกปืนกระบอกสั้นมาโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่มีผิดตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๗, ๗๒ แต่เป็นกรณีตามมาตรา ๖๔ ฐานผู้ที่มีอาวุธปืนตกอยู่ในความครอบครองไม่แจ้งการตายของผู้รับใบอนุญาตภายใน ๓๐ วัน

อธิบดีกรมตำรวจเห็นว่า เมื่อบิดาผู้ต้องหาซึ่งเป็นเจ้าของปืนถึงแก่กรรมไปนานแล้ว ผู้ต้องหาครอบครองปืนตลอดมาโดยมิได้แจ้งให้นายทะเบียนทราบ และไม่ได้ขออนุญาตมีหรือใช้อาวุธปืน จึงถือได้ว่ามีอาวุธปืนโดยไม่รับอนุญาต ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๓ (๓) กำหนดให้ใช้ได้ตลอดอายุของผู้รับใบอนุญาตเท่านั้น ต่างกับกรณีตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๘๐/๒๕๕๒ ซึ่งวินิจฉัยถึงใบอนุญาตที่ออกตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๕๗๗ และเหตุเกิดขณะใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุ

คำสวามิภักดิ์

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้ว เห็นว่า บิดาผู้ต้องหาผู้รับอนุญาตถึงแก่กรรมมาประมาณ ๕๒ ปีแล้ว อาวุธปืนของกลางตกอยู่ในความครอบครองของผู้ต้องหาตั้งแต่บัดนั้น ผู้ต้องหาไม่เห็นว่าจำเป็นต้องแจ้งการตายต่อนายทะเบียนท้องที่ภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่ทราบการตายของผู้รับใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๖๔ แต่ผู้ต้องหาฝ่าฝืนไม่แจ้ง จึงมีความผิดตาม มาตรา ๘๓ (ซึ่งขาดอายุความแล้ว)

ส่วนข้อที่ว่า ผู้ต้องหาไม่มีความผิดฐานมีอาวุธปืนโดยไม่รับอนุญาตตาม มาตรา ๗, ๗๒ อีกด้วยหรือไม่นั้น เห็นว่า การที่อาวุธปืนของกลางตกอยู่ในความครอบครองของผู้ต้องหาดังกล่าว เป็นการที่ผู้ต้องหา "มี" อาวุธปืนตามคำนิยามในมาตรา ๔ (๖) แต่เมื่อการมีอาวุธปืนในลักษณะเช่นนี้ มาตรา ๖๔, ๘๓ ได้บัญญัติเป็นความผิดไว้โดยตรงแล้ว การกระทำของผู้ต้องหาจึงไม่มีความผิดฐานมีอาวุธปืนโดยไม่รับอนุญาตตาม มาตรา ๗, ๗๒ อีก (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๘๐/๒๔๙๒, ๘๖๑/๒๔๙๗) จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาฐานมีอาวุธปืนโดยไม่รับอนุญาต

อาวุธปืน ฯ การยกโทษจำคุก พ.ร.บ.

ข้อเท็จจริง

คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยมีกระสุนปืนลูกกรดไว้ในครอบครอง โดยมีได้รับอนุญาต

พนักงานอัยการฟ้อง จำเลยรับสารภาพ ศาลพิพากษาว่ามีผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๗, ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ ให้ปรับ ๔๐๐ บาท ลดรับสารภาพกึ่งหนึ่ง คงปรับ ๒๐๐ บาท ของกลางริบ

พนักงานอัยการสั่งไม่อุทธรณ์

อธิบดีกรมตำรวจแย้งให้อุทธรณ์เพราะศาลต้องลงโทษจำคุกด้วย

มาตรา ๗๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท...”

คำสั้วฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการเห็นพ้องกับความเห็นแย้ง จึงชี้ขาดให้อุทธรณ์ขอให้ศาลลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ โดยให้ลงโทษจำคุกจำเลยด้วย เพราะประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๒๐ บัญญัติกรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ลงโทษทั้งจำคุกและปรับด้วยนั้น จะลงโทษปรับอย่างเดียวไม่ได้

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายเบ็ญ หาญพิทักษ์ มีอาวุธปืนแก๊ป 1 กระบอกโดยได้รับอนุญาต ต่อมาพานท้ายชำรุดใช้การไม่ได้ จึงได้ซ่อมพานท้ายใหม่ แต่ยังไม่ได้นำมาให้เจ้าพนักงานตอกเลขหมาย . ในวันเกิดเหตุ นายเบ็ญฝากปืนแก๊ปดังกล่าวไว้กับผู้ต้องหาซึ่งเป็นน้องชาย เพื่อนำไปให้แก่ช่างซ่อมปืนเพื่อทำการซ่อม ระหว่างผู้ต้องหาเดินทาง และถืออาวุธปืนนั้น อยู่ก็ถูกพนักงานตำรวจจับกุมไปดำเนินคดีฐานมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต

พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรฟ้องผู้ต้องหาตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. 2490 มาตรา 7, 72

พนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องโดยเห็นว่า เมื่อผู้ต้องหารับฝากปืนของพี่ชายเพื่อไปทำการซ่อม การนำไปหรือมีไว้เช่นนั้นย่อมขาดเจตนายึดถือครอบครอง

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีความเห็นแย้งให้ฟ้องผู้ต้องหา เพราะแม้จะเป็นปืนของพี่ชายซึ่งมีไว้โดยได้รับอนุญาตและฝากผู้ต้องหาไปซ่อม ผู้ต้องหาก็ไม่พ้นผิด เพราะเข้าลักษณะมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตแล้ว การมีไว้โดยขาดเจตนายึดถือครอบครองไม่ใช่ข้ออ้างให้พ้นผิด ผู้มีอาวุธปืนไว้ใน

ครอบครองย่อมมีความผิด เว้นแต่กฎหมายจะยกเว้นโทษให้ การยกเว้นโทษ
ในกรณีของการมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธปืนนี้ มาตรา 4. (6) ยกเว้นให้
เฉพาะที่จำเป็นเพื่อรักษาสิ่งทีว่่านี้ไม่ให้สูญหาย แต่กรณีนี้ไม่ปรากฏว่าจำเป็น
เช่นนั้น

คำชี้แจงฟ้อง

อธิบดีกรมอัยการพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเป็น
ของกลางเป็นของนายเบ็ญ ชาญพิทักษ์ ได้รับอนุญาตให้มีไว้ การที่ผู้ต้องหา
รับฝากจากเจ้าของเพื่อนำไปซ่อมมันั้น พอเทียบเคียงกับกรณีรับปืนจากเจ้าของ
นำไปยังผู้รับจำนำชั่วคราว ไม่มีความผิดฐานมีอาวุธปืน โดยไม่ได้รับอนุญาต
ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 210/2478 จึงชี้ขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหา

ค.ช.ช. ๒๕๖๘

431 -- 432

การบรรยายฟ้อง นำไม้เคลื่อนที่ผ่านด่าน
โดยไม่มีใบเบิกทางกำกับ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐/๒๕๒๔

การฟ้องความผิดฐานนำไม้เคลื่อนที่ผ่านด่านโดยไม่มีใบเบิกทางกำกับ ต้องบรรยายฟ้องหรือแถลงให้ปรากฏข้อเท็จจริงด้วยว่า ไม้ที่นำเคลื่อนที่นั้นเป็นไม้ที่ทำหรือนำมาจากป่า เพราะเป็นข้อสาระสำคัญแห่งคดี

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดตราด
นายจงกล ทองวิเวก

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๒๒ เวลากลางวัน จำเลยได้นำไม้ยางพาราแปรรูปจำนวน ๑๓๐ แผ่น โดยใช้รถยนต์บรรทุกจากจังหวัดตราดไปยังจังหวัดจันทบุรี อันเป็นการนำไม้ยางพาราแปรรูปอันเป็นไม้ซึ่งทำโดยไม้ต้องรับอนุญาตออกไปถึงด่านป่าไม้ด่านแรก แล้วเคลื่อนที่ไปโดยไม่มีใบเบิกทางกำกับ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานป่าไม้ เหตุเกิดที่ตำบลแสนคิ่ง อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เจ้าพนักงานจับจำเลยได้พร้อมด้วยไม้ยางพาราแปรรูปดังกล่าวเป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๓๙, ๗๑ ทวิ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕ ของกลางคืนเจ้าของจำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า การที่จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๓๙ นั้นต้องตกอยู่ในบังคับของมาตรา ๓๘ ตามที่โจทก์

บรรยายฟ้องหมายถึงกรณีที่เป็นไม้ที่ทำ โดยไม่ต้องรับอนุญาตออกไปถึงต้นป่าไม้
ต้นแรกแล้วตามมาตรา ๓๘ (๒) แต่ คำว่าทำไม้มาตรา ๔ (๕) หมายความว่า
เฉพาะไม้ในป่าเท่านั้น ยกเว้นไม้สักหรือไม้ยาง เมื่อข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าไม้ของ
กลางเป็นไม้ที่ทำหรือนำมาจากป่า ทั้งไม้ยางพาราก็มีใช้ไม้ยางตามมาตรา ๔ (๕) จึง
ไม่ต้องอยู่ในบังคับของการนำไม้เคลื่อนที่ที่ต้องมีใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่
กำกับ การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิด พิพากษายกฟ้อง ยกคำขอให้คืน
ของกลางเนื่องจากศาลยังมิได้สั่งริบของกลางแต่อย่างใด

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกาเป็นปัญหาข้อกฎหมายชั้นมาว่า โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกระทำความผิดตาม
พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๓๗, ๓๘ (๒) ได้บรรยายฟ้องถึง
การกระทำของจำเลยที่โจทก์ถือว่าเป็นการกระทำความผิดครบถ้วนตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายดังกล่าวแล้ว และจำเลยก็ให้การรับสารภาพตามฟ้อง คดีจึงฟังได้โดย
ปราศจากความสงสัยว่า จำเลยได้กระทำความผิดจริงชอบที่ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลย
ตามฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๖ และคำว่า
“ไม้ที่ทำ” ตามมาตรา ๓๘ (๒) กับคำว่า “ทำไม้” ตามมาตรา ๔ (๕)
แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้น่าจะมีความหมายแตกต่างกัน คำว่า “ไม้ที่ทำ”
น่าจะหมายถึงไม้อะไรก็ได้ที่ทำแล้วจากที่ใดก็ได้ คำว่า “ไม้ที่ทำ” ตาม
มาตรา ๓๘ (๒) จึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ทำไม้” ตาม
มาตรา ๔ (๕)

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “ที่โจทก์ฎีกาว่าโจทก์บรรยายฟ้อง
ครบถ้วนตามกฎหมายที่หาว่าจำเลยกระทำความผิดขอให้ลงโทษจำเลย ทั้งจำเลย
ให้การรับสารภาพ ชอบที่ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้องนั้น เห็นว่าที่ศาล
พิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้องหรือไม่ต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา

ความอาญา มาตรา ๑๘๕ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า ถ้าศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิด
 ก็คือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดก็ดี คดีขาดอายุความแล้วก็ดี มีเหตุตามกฎหมาย
 ที่จำเลยไม่ควรต้องรับโทษก็ดี ให้ศาลยกฟ้องโจทก์ปล่อยจำเลยไป เมื่อ
 ศาลเห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิด และไม่มีกรยกเว้นโทษตามกฎหมาย ให้ศาลลง
 โทษแก่จำเลยตามความผิด หาใช่เมื่อจำเลยรับสารภาพตามฟ้อง ศาลก็ต้องฟังว่า
 จำเลยมีความผิดและพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้องดังที่โจทก์ฎีกามาไม่ เกี่ยวกับ
 ปัญหาตามฎีกาของโจทก์ที่ว่า คำว่า “ไม่ทำ” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔
 มาตรา ๓๘ (๒) อยู่ในความหมายของคำว่า “ทำไม้” ตามมาตรา ๔ (๕) ของ
 พระราชบัญญัติดังกล่าวหรือไม่เห็น “ไม่ทำ” ย่อมเป็นผลที่มาจาก
 การทำไม้ กล่าวคือ ต้องมีการทำไม้จึงจะมีไม้ที่ทำ คำว่า “ไม่ทำ”
 ตามมาตรา ๓๘ (๒) จึงเป็นคำที่อยู่ในความหมายของคำว่า “ทำไม้”
 ตามมาตรา ๔ (๕) นั้นเอง คำว่า “ทำไม้” นั้น มาตรา ๔ (๕)
 บัญญัติว่าการทำไม้หมายความว่า ตัด ฟัน กาน โคน ลิด เลื่อย ฝ่า
 ฉาก ทอน ขุด ซักลากไม้ในป่า หรือนำออกจากป่าด้วยประการใดๆ
 และหมายความรวมถึงการกระทำดังกล่าวกับไม้สัก หรือไม้อย่างอื่นอยู่ใน
 ที่ดินที่มีไร่ป่า หรือการนำไม้สักหรือไม้อย่างออกจากที่ดินที่ไม้นั้น
 อยู่ด้วย ความที่หมายรวมถึงการกระทำต่าง ๆ ตามที่ระบุไว้กับไม้
 สักหรือไม้อย่างอื่นอยู่ในที่ดินที่มีไร่ป่า หรือการนำไม้สักหรือไม้อย่าง
 ออกจากที่ดินที่ไม้นั้น ๆ อยู่นอยู่ด้วย แสดงให้เห็นชัดว่า นอกจากไม้สัก
 หรือไม้อย่างแล้ว การทำไม้ตามกฎหมายนี้หมายถึงการกระทำต่าง ๆ
 เหล่านี้ต่อไม้ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็ไม้หวงห้ามซึ่งผู้ทำไม้จะทำได้โดย
 ต้องรับอนุญาต หรือไม้ที่มีไร่หวงห้าม ซึ่งผู้ทำไม้ทำได้โดยไม่ต้อง
 รับอนุญาต เฉพาะแต่ไม้ที่อยู่ในป่าเท่านั้น เห็นได้ว่าที่จะเป็นการนำไม้
 ที่ทำเคลื่อนที่ตามมาตรา ๓๘ (๒) ซึ่งเมื่อนำออกไปถึงด้านป่าไม้ด่านแรก

แล้วต้องเสียค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๒๕ และเมื่อนำเคลื่อนที่ต่อไป จะต้องมิใช่ใบเบิกทางของพนักงานเจ้าหน้าที่กำกับไปด้วย ตามมาตรา ๓๕ ต้องเป็นไม้ที่ทำจากไม้ในบ้านนั้นเอง ข้อเท็จจริงที่ว่าไม้ของกลางเป็นไม้ที่ทำจากป่าหรือไม้จึงเป็นข้อสาระสำคัญแห่งคดีที่จะวินิจฉัยว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เมื่อปรากฏในทางพิจารณาตาม คำแถลงของโจทก์ว่าโจทก์ไม่ทราบว่าไม้ของกลาง (ไม้ยางพารา) เป็นไม้ที่ได้มาจาก ป่าหรือไม้ แม้จำเลยจะให้การรับสารภาพ คดีก็ลงโทษจำเลยตามฟ้องไม่ได้ ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องชอบแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น”

การเพิ่มโทษ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๕/๒๕๒๓ ความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน

การพิจารณาถึงหลักเกณฑ์การเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมาย
มาตรา ๕๒ ที่ว่า หากศาลพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุกนั้น ต้อง
พิจารณาถึงการกระทำผิดแต่ละกรรม เมื่อการกระทำ ความผิดกรรม
หนึ่งศาลพิพากษาลงโทษครั้งหลังเพียงแก่โทษปรับ จะนำเอาการที่ศาล
พิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุกอีกกรรมหนึ่งไปเป็นหลักเกณฑ์ในการ
เพิ่มโทษกรรมที่ลงแก่โทษปรับไม่ได้

พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
ระหว่าง นายประสงค์ หรือเซียงเฮา หรือเจียงเห่า หรือเตี้ย วัชรพัฒนาสกุล
หรือพัฒนกุล หรือแช่ลือ หรือแช่เห่า หรือนวลประพัฒน์ จำเลย
โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ เวลาประมาณ ๐๖.๐๐ นาฬิกา
จำเลยบังอาจมีลูกกระเบิดมือขว้างชนิดสังหารแบบอเมริกันแบบ ๘๘ บ. ๖๑ อันเป็น
วัตถุระเบิดสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามจำนวน ๑ ลูก ซึ่งอยู่ในสภาพที่ใช้
ทำการระเบิดได้ และมีกระสุนปืนขนาด .๒๒ จำนวน ๙ นัด กระสุนปืนกลอากาศ
ขนาด ๑๒.๗ มม. จำนวน ๑ นัด กระสุนปืนเล็กแบบ ๘๘ ขนาด ๗.๖๒ มม.
จำนวน ๑ นัด กระสุนปืนรัสเซียนคาร์ไบน์ขนาด ๗.๖๒ มม. จำนวน ๑๔ นัด

กระสุนปืนคาร์ไบน์ขนาด .๓๐ จำนวน ๑ นัด กระสุนปืนเล็กกลขนาด .๒๒ จำนวน ๒ นัด ซึ่งใช้ยิงได้ไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมาย เหตุเกิดที่แขวง วชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ก่อนคดีนี้ จำเลยเคยต้องคำพิพากษาถึง ที่ศาลอุทธรณ์จำคุก ๙ เดือน ฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับ อนุญาต จำเลยกระทำผิดคดีก่อน มีอายุเกินกว่า ๑๗ ปี พันโทสแล้วกลับมากระทำ ผิดคดีนี้ภายในเวลาห้าปี ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๓๘, ๗๒, ๗๔ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่ง เทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๓, ๔, ๕, ๘ พระราชบัญญัติอาวุธ ปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔, ๖, ๘ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๖, ๙, ๑๐ เพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒ และสั่งริบของกลาง

จำเลยให้การรับสารภาพ และรับในข้อเท็จจริงโทษและพันโทษตามที่โจทก์ กล่าวในฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง ลงโทษฐานมี วัตถุระเบิดสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม จำคุก ๔ ปี ฐานมีเครื่องกระสุนปืน ปร๊ับ ๖๐๐ บาท รวมจำคุก ๔ ปี ปร๊ับ ๖๐๐ บาท เพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒ หนึ่งในสามเป็นจำคุก ๕ ปี ๔ เดือน ปร๊ับ ๖๐๐ บาท จำเลยให้การรับ สารภาพมีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๒ ปี ๘ เดือน ปร๊ับ ๓๐๐ บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ของกลางริบ

โจทก์อุทธรณ์ว่า ในการเพิ่มโทษศาลชั้นต้นมิได้เพิ่มโทษปรับขอให้เพิ่ม โทษปรับด้วย

ศาลอุทธรณ์ วินิจฉัยว่า การเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๒ จะเพิ่มโทษได้เฉพาะโทษจำคุกเท่านั้น พิพากษายืน

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า ข้อหาความผิดฐานมีวัตถุระเบิดที่ได้เฉพาะแต่ในการสงครามกับความผิดฐานมีกระสุนปืนตามฟ้องเป็นความผิดสองกรรมต่างกัน ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกเฉพาะความผิดฐานมีวัตถุระเบิด ส่วนความผิดฐานมีกระสุนปืนลงโทษปรับ การพิจารณาถึงคำพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุกอันเป็นหลักเกณฑ์ในการเพิ่มโทษตามมาตรา ๘๒ ต้องพิจารณาถึงการกระทำผิดแต่ละกรรม เมื่อการกระทำความผิดฐานมีกระสุนปืนศาลเพียงแต่ลงโทษปรับ จึงเพิ่มโทษความผิดฐานนี้มิได้ ”

การเพิ่มโทษในคดียาเสพติดให้โทษ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๐๖/๒๕๒๓

จำเลยเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุก ๑ เดือน ฐาน มีกัญชาไว้ในความครอบครอง โดยมีได้รับอนุญาตในคดีมาก่อน ตาม พระราชบัญญัติกัญชา พ.ศ. ๒๕๓๗ (ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้ว โดยพระราช บัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓) จำเลยพ้นโทษคดี ดังกล่าว แล้วบังอาจกระทำผิดคดีอื่นนอกฐานเดียวกันภายในเวลาห้าปีนับ แต่พ้นโทษคดีก่อน เมื่อศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยครั้งหลังในคดีนี้ ถึงจำคุก ศาลย่อมที่จะเพิ่มโทษจำเลยตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราช บัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้

พนักงานอัยการ กรมอัยการ

โจทก์

ระหว่าง

นายสมพงษ์ ไพบูลย์

จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๒๒ เวลากลางวัน จำเลย บังอาจมีกัญชาซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงประเภท ๕ จำนวน ๑ แห่ง หนัก ๐.๔๐ กรัม ราคา ๒ สตางค์ ไว้ในความครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตจาก รัฐมนตรี เหตุเกิดที่แขวงจอมทอง เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานครเจ้าพนักงาน จับจำเลยได้พร้อมกับกัญชาของกลาง ก่อนคดีนี้จำเลยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลง

โทษจำคุก ๑ เดือน ฐานมีกัญชาโดยมิได้รับอนุญาตในคดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๐๐ /๒๕๒๒ ของศาลแขวงธนบุรี จำเลยพ้นโทษคดีดังกล่าวแล้ว บังอาจกระทำความผิดคดีนี้อีกภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ ขอให้ลงโทษและเพิ่มโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔, ๗, ๒๖, ๗๖, ๑๐๒, ๑๐๓ และวิบบของกลาง

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๖, ๗๖, วางโทษจำคุก ๓ เดือน จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงลงโทษจำคุก ๑ เดือน ๑๕ วัน ของกลางวิบบ ส่วนที่โจทก์ขอให้เพิ่มโทษนั้นให้ยกเสีย เพราะความผิดฐานมีกัญชา โดยมิได้รับอนุญาตในคดีก่อนไม่ใช่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงเพิ่มโทษตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ไม่ได้

โจทก์อุทธรณ์ขอให้เพิ่มโทษ

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกาขอให้เพิ่มโทษ

ศาลฎีกาพิพากษาแก้โดยวินิจฉัยว่า “พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕๓ อันเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะที่จำเลยกระทำความผิดคดีนี้บัญญัติว่า “ผู้ใดต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกสำหรับความผิดตามบัญญัตินี้ ถ้ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ อีกในระหว่างที่ยังต้องรับโทษอยู่หรือภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ หากศาลจะพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุก ให้เพิ่มโทษที่จะลงแก่ผู้นั้นอีกกึ่งหนึ่งของโทษที่ศาลกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง คดีนี้จำเลยถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุกฐานมีกัญชาไว้ในความครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตซ้ำกัน ๒ ครั้ง ภายในเวลาห้าปีนับแต่พ้นโทษคดีก่อน แม้ว่าโทษ

ครั้งก่อนจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติกัญชา พ.ศ. ๒๔๗๗ แต่
พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓ ได้บัญญัติให้
ชนกษัตริย์พระราชบัญญัติกัญชา พ.ศ. ๒๔๗๗ ทั้งฉบับแล้วนำมาบัญญัติไว้ใน
มาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยให้
ถือว่า กัญชาเป็นยาเสพติดให้โทษประเภท ๕ และผู้มีกัญชาไว้ใน
ครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตมีความผิดตามมาตรา ๒๖, ๓๖, ซึ่งมีโทษ
จำคุกไม่เกินห้าปีและปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท ฉะนั้นการที่จำเลยต้อง
คำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกฐานมีกัญชาไว้ในครอบครองโดยมิได้รับ
อนุญาตทั้งในคดีก่อนและคดีหลังจึงต้องถือว่าเป็นความผิดตามพระราช
บัญญัติยาเสพติดให้โทษด้วยกัน เมื่อจำเลยกระทำความผิดดังกล่าวซ้ำ
ภายในเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษ จึงอยู่ในเกณฑ์ที่จะเพิ่มโทษจำเลยตาม
มาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้
จึงพิพากษาแก่เป็นให้เพิ่มโทษจำเลยกึ่งหนึ่งตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราช
บัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นจำคุก ๔ เดือน ๑๕ วันแล้ว
ลดโทษกึ่งหนึ่ง เพราะจำเลยให้การรับสารภาพ ตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๗๘ คงเหลือโทษจำคุก ๒ เดือน ๗ วัน”

กฎหมายที่ดิน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2232/2523 เจ้าพนักงานตามกฎหมาย

จำเลยได้รับการแต่งตั้งจากนายอำเภอมอบหมาย ให้เป็นเจ้าหน้าที่ออกไปพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรอง การทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก) และกฎหมายที่ดินกำหนดให้บุคคลที่ทำหน้าที่ดังกล่าวให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาดังนี้ จำเลยจึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในมาตรา 149, 157, แห่งประมวลกฎหมายอาญาได้โดยไม่ต้องเป็นข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณประเภทเงินเดือนตาม พรบ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2518

พนักงานอัยการจังหวัดศรีสะเกษ

โจทก์

ระหว่าง

นายสมชาย สารแสน ที่ 1 นายสวาท เหล็กดีเศษที่ 2 จำเลย
คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ 1 เป็นลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ เพื่อออกหนังสือรับรอง การทำ
ประโยชน์ (น.ส.3ก) ปีงบประมาณ 2520 ของจังหวัดศรีสะเกษ และ
เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวน การทำ
ประโยชน์ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในท้องที่อำเภอรามิไสล จังหวัด
ศรีสะเกษ จำเลยที่ 2 เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและ ได้รับมอบอำนาจให้ทำการ

แทนเจ้าพนักงานผู้ปกครองท้องถิ่นจากนายอำเภอราชสีห์ จังหวัดศรีสะเกษ และเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายมีหน้าที่ออกไปร่วมกับ พนักงานพิสูจน์สอบสวนสิทธิในที่ดิน (จำเลยที่ 1) เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3) โดยใช้รูปถ่ายทางอากาศ คอยระวังชี้แนวเขตที่ สาธารณะประโยชน์ และ ช่วยตรวจสอบสภาพที่ดินที่มีผู้นำทำการเดินสำรวจ เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์จนแล้วเสร็จ จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันกระทำความผิด ต่อ กฎหมาย โดยร่วมกันเรียกรับเงินจากผู้เสียหาย จำนวน 37 คน รวมเรียกรับทั้งสิ้น 4,245 บาท ไว้เพื่อประโยชน์สำหรับจำเลยทั้งสอง เพื่อกระทำการในหน้าที่โดยมิชอบอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตเหตุเกิดที่ตำบลด่าน อำเภอราชสีห์ จังหวัดศรีสะเกษ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149,157 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2502 มาตรา 5,93

จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษมีคำสั่งแต่งตั้งจำเลยที่ 1 เป็นเจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ก็แต่งตั้งในฐานะเป็นลูกจ้างชั่วคราวมิใช่ข้าราชการที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณประเภทเงินเดือน ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช 2518 แม้จำเลยจะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3ก) มีงบประมาณ 2520 มีอำนาจหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินก็หาใช่เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายบัญญัติเป็นเจ้าพนักงานไม่ สำหรับจำเลยที่ 2 เป็นเจ้าพนักงานเพราะเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านตงแดง นายบุญถิ่น สุโพธิ์ ผู้ใหญ่บ้านดังกล่าวมอบหมายให้จำเลยที่ 2 ทำหน้าที่เป็นผู้ระวังดูแลแนวเขตที่ดินราษฎรแทนตน ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457 มาตรา 21 แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ 4)

ส่วนจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ บ้านดงแดง ตำบล
ด่านอำเภอราชไศลได้รับความจากนายบุญถิ่น สุโพธิ์ พยานโจทก์ว่า จำเลย
ที่ ๒ ได้รับคำสั่งแต่งตั้งจากนายอำเภอราชไศล ให้เป็นผู้นำเขตที่ดิน
ของราษฎรคอยระวังแนวเขตที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินในหมู่บ้าน
เนื่องจากทางราชการดำเนินการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์และ
จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ปกครองท้องที่ร่วมพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์
กับเจ้าหน้าที่พิสูจน์สอบสวนเรื่องนี้แทนนายอำเภอราชไศลตามคำสั่ง
๑๗๖/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ ดังปรากฏในแบบบันทึกการ
สอบสวนสิทธิและพิสูจน์การทำประโยชน์เพื่อออกหนังสือรับรองการ
ทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก) โดยใช้รูปถ่ายทางอากาศ จำเลยที่ ๒ จึงเป็น
เจ้าพนักงานตามกฎหมายและมีหน้าที่ในการนี้”

พ.ศ.2510 แต่หน้าที่ของจำเลยที่สองมีเพียงออกไประวางดูแลมิให้พนักงานรังวัด รังวัด ที่ดินทับที่สาธารณะหรือทับที่ราษฎรด้วยตนเองเท่านั้น การที่จะรังวัดที่ดินให้ได้เพียงใดขอ ใบบพิสูจน์รับรองว่า ที่ดินได้ทำประโยชน์แล้วเพียงใดเป็นอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของ จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 ห้ามหน้าที่ในการนี้ไม่แม้ทางนำสืบของโจทก์จะได้ความว่าจำเลยที่ 2 เรียกรับเงินจากผู้เสียหายก็ตามหาเป็นความผิดไม่ เพราะจำเลยที่ 2 เป็นเจ้าพนักงาน ซึ่งไม่มีหน้าที่ในการนี้ส่วนจำเลยที่ 1 เมื่อไม่เป็นเจ้าพนักงานก็ขาดองค์ประกอบในความ ผิดที่โจทก์ฟ้องการกระทำของจำเลยทั้งสองจึงไม่เป็นความผิดตามฟ้องโจทก์ ส่วนจะเป็น ความผิดฐานอื่นหรือไม่นั้นโจทก์ไม่ได้ขอมา ศาลไม่วินิจฉัยให้ พิพากษายกฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับว่าจำเลยทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149, 83, 91 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2502 มาตรา 5 ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 11 พ.ศ.2514 ข้อ 2 ให้จำคุกจำเลยทั้งสอง โดยเรียงกระทงลงโทษรวม 11 กระทง กระทงละ 5 ปีรวมโทษจำคุกคนละ 55 ปี

จำเลยทั้งสองฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลอุทธรณ์โดยวินิจฉัยในข้อกฎหมายว่า

"ปัญหาว่าจำเลยทั้งสองเป็นเจ้าพนักงานหรือไม่ ได้ความจากนายอรรรถพล - สิริพร พยานโจทก์ซึ่งเคยรับราชการเป็นพนักงานที่ดินอำเภอราชสีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบคำสั่งอำเภอราชสีไศลที่ 175/2519 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2519 เอกสาร หมายเลข ปล. 1 ว่านายอำเภอราชสีไศลได้แต่งตั้งจำเลยที่ 1 ซึ่งได้รับการอบรมการ พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์แล้วเป็นเจ้าหน้าที่ออกไปพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ เพื่อออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) ทั้งนี้อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 58 วรรค 4 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขโดยประกาศของคณะปฏิวัติ - ฉบับที่ 96 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2515 ปรากฏว่าตามมาตรา 58 วรรค 5 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติว่า "ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่ง อำเภอมอบหมายตามวรรค 4 ให้เจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมาย อาญา" จำเลยที่ 1 ได้ปฏิบัติหน้าที่ ตามคำสั่งนายอำเภอราชสีไศลจึงเป็นเจ้าพนักงานตาม ประมวลกฎหมายอาญา

การยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๐/๒๕๒๒

เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลา ซึ่งเป็นการชอบด้วย พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๗, ๕๑ แล้ว เมื่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์ จะมีผลให้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หมดอำนาจที่จะดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของ จำเลยลูกหนี้ต่อไปก็ตาม แต่คดียังไม่ถึงที่สุด เมื่อศาลฎีกาพิพากษากลับ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยลูกหนี้เด็ดขาด ถึงที่สุด แล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมมีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ของลูกหนี้ที่กระทำมาแล้ว รวมทั้งดำเนินการในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ของ เจ้าหนี้ต่อไปได้ คำขอรับชำระหนี้ที่ยื่นไว้แต่เดิมนั้นยังคงใช้ได้ ไม่ต้อง ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่อีก

ทางหุ้นส่วนจำกัด สยามโล่ห์พันธ์	โจทก์
นายวิชัย โรจน์ธนะการคำ	เจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระหนี้
ระหว่าง	เจ้าหนี้ผู้คัดค้าน
กรุงเทพมหานคร	
บริษัทปิ๊อบผลิตภัณฑ์นม จำกัด	จำเลย

คดีเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์
ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้โฆษณาคำสั่งดังกล่าวและ
กำหนดเวลาให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ นายวิชัย โรจน์ธนะการคำ เจ้าหนี้ได้
ยื่นคำขอรับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) เป็นเงิน ๑๐๒,๑๓๘ บาท
๒๐ สตางค์ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาแล้ว

ต่อมาวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๑๖ ศาลอุทธรณ์พิพากษาลบคำสั่งศาล
ชั้นต้นให้ยกฟ้องโจทก์ และวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ศาลฎีกาพิพากษาลบคำ
พิพากษาศาลอุทธรณ์ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ต่อมาวันที่ ๑๓ สิงหาคม
๒๕๑๘ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ประกาศให้เจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้
ไว้ หากประสงค์จะขอรับชำระหนี้ให้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนด นายวิชัย
โรจน์ธนะการคำ เจ้าหนี้ ผู้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว มิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้
ใหม่อีก กรุงเทพมหานคร เจ้าหนี้ผู้คัดค้านโต้แย้งว่า นายวิชัยเจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระ
หนี้ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่ ไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์
ทรัพย์สอบสวนแล้วมีความเห็นว่า นายวิชัยเจ้าหนี้ควรได้รับชำระหนี้ ๑๐๑,๓๕๗
บาท ๒๒ สตางค์ ส่วนที่ขอเกินมาควรรยก ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาต
ให้นายวิชัยเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ตามความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

เจ้าหนี้ผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า นายวิชัยเจ้าหนี้มิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่
ไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ให้กรุงเทพมหานครเจ้าหนี้ ผู้คัดค้านใช้ค่า
ทนายความชั้นอุทธรณ์ ๑๐๐ บาท แทนนายวิชัยเจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระหนี้

เจ้าหนี้ผู้คัดค้านฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษาขึ้น โดยวินิจฉัยว่า “...คดีมีปัญหาในชั้นนี้ว่า นายวิชัยเจ้าหนซึ่งได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว มิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่อีก จะมีสิทธิได้รับชำระหนี้หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลย ลูกหนี้เด็ดขาด นายวิชัยเจ้าหนได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ภายในกำหนดเวลา ซึ่งเป็นการชอบด้วยพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๒๗, ๔๑ แล้ว แม้อต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์ จะมีผลให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หมดอำนาจที่จะดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของ จำเลยลูกหนี้ต่อไปก็ตาม แต่คดียังไม่ถึงที่สุด เมื่อศาลฎีกาพิพากษากลับคำ พิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยลูกหนี้เด็ดขาดถึงที่สุดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมมีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ที่กระทำ มาแล้ว รวมทั้งดำเนินการในเรื่องคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนต่อไปได้ หากมี กฎหมายบัญญัติให้ยกเลิกกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายที่ดำเนินการมาโดยชอบ แล้วไม่ โดยเฉพาะคำขอรับชำระหนี้ของนายวิชัยเจ้าหนที่ยื่นไว้เดิมแล้วนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้ทำการสอบสวนและมีได้ ประกาศให้ยกเลิก แต่อย่างไร ประกาศของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๑๘ ก็เพียงแต่ให้เจ้าหนที่ยังไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ให้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เท่านั้น ไม่รวมถึงนายวิชัยเจ้าหนหรือเจ้าหนอื่นซึ่งได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ก่อนแล้ว และการที่นายวิชัยไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่อีก จะถือว่าไม่ประสงค์จะขอรับชำระหนี้ต่อไป ดังที่เจ้าหนผู้คัดค้านฎีกามีได้ คำ พิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๐๘/๒๕๑๒ ที่เจ้าหนผู้คัดค้านยกขึ้นอ้างมานั้น เป็นกรณี เจ้าหนมิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้จะนำมาปรับกับข้อเท็จจริงในคดีนี้ไม่ได้

ที่ศาลล่างทั้งสองอนุญาตให้นายวิชัยเจ้าหน้ได้รับชำระหนี้ชอบแล้ว
ของเจ้าหน้ผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น”

ฎีกา

การบรรยายคำร้องคัดค้านการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

คำสั่งศาลฎีกาที่ ๒๘๑๒/๒๕๒๒

การบรรยายคำร้องคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เนื่องจากผู้ได้รับเลือกตั้งขาดคุณสมบัติ เพราะขณะใช้สิทธิสมัครรับเลือก
ตั้งยังคงเป็นพนักงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ อันเป็นการ
ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๖ (๗) และเป็น
การฝ่าฝืนและมีโทษตามมาตรา ๒๖ และ ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติการ
เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้น คำร้องคัดค้านดัง
กล่าวจะต้องแสดงโดยแจ้งชัดแห่งข้อหาว่าเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๒๖
ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ อย่างไร กล่าวคือ ต้องบรรยายข้อเท็จจริงว่า
บุคคลนั้นรู้แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เพราะเป็นบุคคลต้องห้าม
ดังกล่าว แล้วยังเข้าสมัครรับเลือกตั้งอีก

ระหว่าง นายบรรยง ตันนิรัตน์ ที่ ๑ นายสำราญ ยอดรัก ที่ ๒ ผู้ร้อง

นายชัย ชิดชอบ ที่ ๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ที่ ๒ ผู้คัดค้าน

ผู้ร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องว่า ผู้ร้องทั้งสอง
เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์

ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ได้ประกาศผลการเลือกตั้งว่า นายชัย ชิดชอบ เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งดังกล่าว แต่โดยเหตุที่ในวันที่ นายชัย ชิดชอบ ยื่นใบสมัครรับเลือกตั้ง นายชัย ชิดชอบ ยังดำรงตำแหน่งกำนันตำบลลิสาณ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อยื่นใบลาออกจากตำแหน่งในภายหลัง นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งนายทะเบียนตำบลลิสาณ ซึ่งเป็นพนักงานของรัฐด้วย โดยยังมีได้ลาออกจากตำแหน่ง นายชัย ชิดชอบ จึงเป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๖ (๗) จึงขอให้ศาลมีคำสั่งว่าการที่นายชัย ชิดชอบ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นไปโดยมิชอบ และสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่

นายชัย ชิดชอบ ผู้คัดค้านที่ ๑ คัดค้านว่า ในการสมัครรับเลือกตั้งผู้คัดค้านได้ปฏิบัติชอบด้วยรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ฯ และระเบียบของกระทรวงมหาดไทยแล้วทุกประการ ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์สอบสวนแล้วเห็นว่าผู้คัดค้านที่ ๑ มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ได้ให้หมายเลข ๑๒ เป็นเลขหมายประจำตัว ผู้คัดค้านได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่งกำนัน เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์แนะนำให้ลาออกก่อนวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๒ อันเป็นวันเลือกตั้ง ผู้คัดค้านไม่เคยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนตำบลลิสาณ อย่างไรก็ตามก็ตำแหน่งทั้งสองมิใช่พนักงานของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๖ (๗) คำร้องขาดอายุความ ขอให้ยกคำร้อง ให้ผู้ร้องเสียค่าฤชาธรรมเนียม ค่าทนายความ แทนผู้คัดค้าน

ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้คัดค้านที่ ๒ คัดค้านว่า ผู้คัดค้านเป็นผู้รับใบสมัครของผู้สมัครรับเลือกตั้งและประกาศผลการเลือกตั้งให้นายชัย ชิดชอบ

ผู้คัดค้านที่ ๑ ได้รับเลือกตั้งโดยชอบแล้ว ขณะรับ โบนัสผู้คัดค้านที่ ๑ ดำรงตำแหน่งกำนันตำบลอิสานซึ่งมิใช่พนักงานของหน่วยงานของรัฐและไม่มีคำสั่งแต่งตั้งให้ผู้คัดค้านที่ ๑ เป็นนายทะเบียน ตำบลอิสาน ผู้คัดค้านที่ ๑ ได้ลาออกจากตำแหน่งกำนันก่อนวันเลือกตั้ง และได้รับเลือกตั้งโดยชอบไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ขอให้ยกคำร้องให้ผู้ร้องใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนผู้คัดค้าน

ปรากฏตามรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้น ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒ ว่าในวันนัดพร้อม ทั้งสองฝ่ายได้ตรวจดูเอกสารที่เข้ามาสู่สำนวนแล้ว ต่างแถลงไม่ติดใจสืบพยานบุคคลต่อไป และพอใจที่ส่งอ้างเอกสารไว้แล้วด้วย ศาลเสร็จการพิจารณา

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว มีความเห็นว่า กำนันเป็นพนักงานของหน่วยงานของรัฐ ฉะนั้น เมื่อปรากฏว่า ผู้คัดค้านที่ ๑ ขณะสมัครรับเลือกตั้งยังคงเป็นกำนันตำบลอิสาน อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ จึงเป็นการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งโดยมิชอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๖ (๗) แต่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๗๙ ให้อำนาจวินิจฉัยว่าสมควรให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือไม่ ได้พิเคราะห์เหตุต่าง ๆ แล้ว เห็นสมควรไม่ให้มีการเลือกตั้งใหม่แทนผู้คัดค้านที่ ๑ ควรให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ศาลฎีกา มีคำสั่งยกคำร้องของผู้ร้องทั้งสอง โดยวินิจฉัยว่า ในเบื้องต้นเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาที่ว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งสองชอบด้วยมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่เสียก่อน เพราะเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกปัญหาขึ้นกล่าวอ้างก็ตาม ทั้งนี้ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕), ๒๔๓ และ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งฯ

ดังกล่าว มาตรา ๓๕ พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ หมวด ๕ ว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้ง มาตรา ๓๘ บัญญัติว่า “เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดประกาศผลการเลือกตั้งของเขตเลือกตั้งใด ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร หรือพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เห็นว่าการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น หรือเห็นว่าการที่บุคคลใดได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นไปโดยมิชอบ อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๔ มาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๒ ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลจังหวัดที่เขตเลือกตั้งนั้นตั้งอยู่ หรือต่อศาลแพ่งสำหรับกรุงเทพมหานคร ภายในสามสิบวัน เว้นแต่เฉพาะกรณีร้องคัดค้านตามมาตรา ๓๒ หรือ มาตรา ๓๔ ให้ยื่นคำร้องคัดค้านภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง เพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่” ดังนั้น เห็นว่า การคัดค้านการเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใดเขตเลือกตั้งหนึ่ง บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้จำกัดประเภทของบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านไว้ ได้แก่ ผู้เลือกตั้ง ผู้สมัคร และพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกสมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น โดยให้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ในกรณีเห็นว่าการเลือกตั้งหรือการที่บุคคลใดได้รับการเลือกตั้ง เป็นไปโดยมิชอบ อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๒๖, ๓๒, ๓๔, ๕๑ หรือมาตรา ๕๒ ด้วย ซึ่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มาตรา ๒๖ บัญญัติว่าห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งรู้อยู่แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเข้าสมัครรับเลือกตั้งและการฝ่าฝืนมิโทษตาม มาตรา ๘๔ เมื่อพิจารณาคำร้องของผู้ร้องทั้งสองแล้ว คงมีใจความสำคัญเพียงว่าในวันยื่นใบสมัครรับเลือกตั้ง นายชัย ชิดชอบ ผู้คัดค้านที่ ๑ ผู้สมัครยังดำรงตำแหน่งกำนันตำบล

อิสาน และนายทะเบียนตำบลอิสาน เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๖ (๗) ที่ว่าเป็นพนักงานของหน่วย
งานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ ขอให้มึคำสั่งว่าการได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบและ
สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่เท่านั้น คำร้องมิได้แสดงโดยแจ้งชัดแห่งข้อหาว่า การที่นายชัย
ชิตชอบ ผู้คัดค้านที่ ๑ ได้รับการเลือกตั้ง เป็นไปโดยมิชอบนั้น เป็นการฝ่าฝืน
มาตรา ๒๖ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๗๘ อย่างไร กล่าวคือ มิได้บรรยายข้อเท็จจริงว่า
นายชัย ชิตชอบ ผู้คัดค้านที่ ๑ ได้รู้แล้วว่าตนไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง เพราะเป็น
บุคคลต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๘๖ (๗) แล้วยังเข้า
สมัครรับเลือกตั้งอีก ฉะนั้น คำร้องของผู้ร้องทั้งสองซึ่งบรรยายอ้างถึงแต่
คุณสมบัติของบุคคลที่ห้ามมิให้ใช้สิทธิ สมัครรับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแต่อย่างเดียวจึงเป็นคำร้องที่ไม่ชอบด้วยมาตรา
๗๘ ไม่มีเหตุที่จะรับไว้เพื่อพิจารณาวินิจฉัย และมีคำสั่งว่าการที่นายชัย
ชิตชอบ ผู้คัดค้านที่ ๑ ได้รับการเลือกตั้งเป็นไปโดยมิชอบสมควรให้
มีการเลือกตั้งใหม่หรือไม่ตามมาตรา ๗๘ แห่งพระราชบัญญัติการเลือก
ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้นแต่ประการใด”

กระทำผิดด้วยกัน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๘๔/๒๕๒๑

ข้อความว่า “กระทำผิดด้วยกัน” ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๑๔ (๑) มีความหมายกว้างกว่าข้อความว่า “ร่วมกระทำผิดด้วยกัน” ตามมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ บุคคลที่กระทำผิดด้วยกันตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหารฯ จำต้องมีเจตนาร่วมกันเสมอไปไม่

กรณีทหารและพลเรือนสมัครใจต่อสู้กัน ถือได้ว่าทั้งสองฝ่ายกระทำผิดด้วยกัน กรณีต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๑๔ (๑) ของพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ซึ่งเป็นอำนาจของศาลพลเรือนที่จะพิจารณาพิพากษา

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
สิบเอกวิชัย สุริยวงศ์ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยรับราชการทหารบกประจำการ สังกัดกองคลังแพทย์กรมแพทย์ทหารบก โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๑๙ เวลากลางวันจำเลยได้กระทำผิดต่อกฎหมายหลายบทหลายกระทง กล่าวคือ จำเลยบังอาจพกพาอาวุธปืนพกสั้นรีวอลเวอร์ ขนาด .๓๘ หมายเลขทะเบียน กท. ๘๒๓๙๘๘ ไป

ในเมือง หมู่บ้านทางสาธารณะ โดยไม่มีเหตุอันสมควร และจำเลยกับนายพงษ์ศักดิ์
อนุสรณ์ศักดิ์ ซึ่งเป็นพลเรือนยังไม่ได้ตัวมาฟ้องบังอาจกระทำผิดด้วยกัน โดยจำเลย
ใช้อาวุธปืนดังกล่าวยิงนายพงษ์ศักดิ์โดยเจตนาฆ่า จำเลยกระทำไปตลอดแล้ว แต่
การกระทำไม่บรรลุผล เพราะนายพงษ์ศักดิ์ อนุสรณ์ศักดิ์ หลบหนี กระสุนปืนถูก
นิ้วกลาง มือขวาซึ่งเป็นอวัยวะที่ไม่สำคัญ นายพงษ์ศักดิ์ อนุสรณ์ศักดิ์ จึงไม่ถึงแก่
ความตายสมเจตนาของจำเลย เพียงแต่ได้รับอันตรายแก่กายบาดเจ็บ และนาย
พงษ์ศักดิ์ อนุสรณ์ศักดิ์ ใช้อาวุธมีดปลายแหลมแทงจำเลยถูกไหล่ขวาตื้นหน้าลึก
หนึ่งซาด ได้รับอันตรายบาดเจ็บ ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
๒๘๘, ๘๐, ๓๗๑ และริบของกลาง

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๗๑
ฐานเดียว ค่าขออื่นของโจทก์ให้ยก

โจทก์อุทธรณ์ ขอให้ลงโทษจำเลยฐานพยายามฆ่าและริบของกลาง

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า จำเลยเป็นบุคคลอยู่ในอำนาจศาลทหาร กรณี
ไม่ต้องด้วยข้อยกเว้นตามมาตรา ๑๔ (๑) (๒) แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร
พ.ศ. ๒๔๙๘ ศาลพลเรือนไม่มีอำนาจรับฟ้องไว้พิจารณา พิพากษายกคำพิพากษา
ศาลชั้นต้นไม่ประทับฟ้องของโจทก์ ให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ

โจทก์ฎีกาว่า แม้จำเลยกับนายพงษ์ศักดิ์จะทำร้ายกัน ก็ถือได้ว่าได้กระทำ
ผิดด้วยกันแล้ว ตามมาตรา ๑๔ (๑) แห่งพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร ไม่
จำต้องร่วมกันกระทำตามมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ศาลฎีกาพิพากษายกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ศาลอุทธรณ์
พิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี โดยวินิจฉัยว่า “คดีมีปัญหาว่า คดีของ
โจทก์อยู่ในอำนาจศาลพลเรือนที่จะพิจารณาพิพากษาได้หรือไม่ ศาลฎีกา
พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘

มาตรา ๑๔ บัญญัติว่าคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร คือ

๑. คดีที่บุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร กับบุคคลที่มีได้อยู่ในอำนาจศาลทหารกระทำผิดด้วยกัน

๒. คดีเกี่ยวพันกับคดีที่อยู่ในอำนาจศาลพลเรือน และตามมาตรา ๑๕ วรรค ๑ บัญญัติว่า คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหารให้ดำเนินคดีในศาลพลเรือน ปรากฏตามฟ้องของโจทก์ว่า จำเลยเป็นทหารประจำการ ได้บังอาจกระทำผิดด้วยกันกับนายพงษ์ศักดิ์ อนุสรณ์ศักดิ์ โดยจำเลยใช้อาวุธปืนยิงนายพงษ์ศักดิ์ และนายพงษ์ศักดิ์ใช้มีดปลายแหลมเป็นอาวุธแทงจำเลย ศาลฎีกาเห็นว่า คำว่ากระทำด้วยกัน ตามมาตรา ๑๔ (๑) มีความหมายกว้างกว่าร่วมกันกระทำตามมาตรา ๘๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา บุคคลที่กระทำผิดหาจำต้องมีเจตนาร่วมกันเสมอไปไม่ ตามข้อเท็จจริงในคดีนี้ จำเลยใช้อาวุธปืนยิงนายพงษ์ศักดิ์ และนายพงษ์ศักดิ์ใช้มีดปลายแหลมแทงจำเลย ผลที่เกิดขึ้น คือ ต่างได้รับบาดเจ็บด้วยกัน ถ้าปราศจากการกระทำของฝ่ายหนึ่ง อาจจะไม่มีการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่ง หรืออาจเป็นเพราะบุคคลทั้งสองสมัครใจต่อสู้กัน ถือได้ว่าความผิดเกิดขึ้นเพราะต่างได้กระทำด้วยกันทั้งคู่ และหากจับนายพงษ์ศักดิ์ได้ก็อาจถูกฟ้องเป็นคดีเดียวกัน และกรณีเช่นนี้ แม้จะถือไม่ได้ว่าจำเลยและนายพงษ์ศักดิ์เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย เพราะต่างกระทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน แต่ก็ถือไม่ได้ว่าไม่มีผู้เสียหาย การที่จำเลยและนายพงษ์ศักดิ์วิวาททำร้ายร่างกายกัน ย่อมกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง เป็นการเสียหายต่อส่วนรวม บ้านเมืองซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบสุขในหมู่ประชาชนย่อมเป็นผู้เสียหายซึ่งความเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำผิดที่จำเลยและนายพงษ์ศักดิ์กระทำด้วยกัน ดังนั้นศาลอุทธรณ์เห็นว่าไม่มีผู้เสียหายเพราะจำเลยและนายพงษ์ศักดิ์ไม่ได้กระทำต่อผู้อื่น

หรือสิ่งอื่น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย กรณีนี้ตั้งด้วยบทบัญญัติมาตรา ๑๕ (๑)
ซึ่งเป็นอำนาจของศาลพลเรือนที่จะพิจารณาพิพากษา

การมีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครอง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๔๓/๒๕๑๕

การมีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครอง ถ้าเกินจำนวนที่ได้รับอนุญาตย่อมเป็นความผิดตาม พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕

การครอบครองดังกล่าวในวรรคก่อน หมายถึงการมีไว้ในครอบครองตามจำนวนในใบอนุญาตของตนเอง หากให้หมายถึงการมีสิทธิครอบครองซึ่งอาจฝากให้ผู้อื่นดูแลแทนกันได้ไม่ มีฉะนั้น บทบัญญัติที่บังคับมิให้บุคคลมีไว้ในครอบครองเกินปริมาณที่กำหนดย่อมจะเป็นการไร้ผล

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
นายโกมล นุกุลพานิชย์วิวัฒน์ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยบังอาจมีนกขุนทอง จำนวน ๑,๑๗๓ ตัว อันเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองประเภทที่ ๑ ตามบัญชีหมายเลข ๑ อันดับที่ ๖๑ ท้ายกฎกระทรวงฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ ไว้ในครอบครอง ซึ่งเกินปริมาณสัตว์ป่าคุ้มครอง ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และนอกจากนี้จำเลยยังมีสัตว์ป่าคุ้มครองอื่นอีกหลายชนิด ปราบฎรายละเอียดตามบัญชีท้าย

ห้องไว้ในครอบครองเกิน ปริมาณที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา
ทั้งนี้ โดยจำเลยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ขอให้ลงโทษตามพระราช
บัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕, ๔๐ ประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับ ๒๒๘ ข้อ ๖, ๑๓, ๑๙ กฎกระทรวงฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๑๕) ออก
ตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ ข้อ ๒, ๓
ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดปริมาณสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ใน
ครอบครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ ลงวันที่ ๑๒
เมษายน ๒๕๑๖ ข้อ ๑ ระบุสัตว์ป่าของกลางเฉพาะส่วนที่จำเลยมีไว้โดยผิดกฎหมาย

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้อง ให้จำคุก
๑ เดือน ปรับ ๑,๕๐๐ บาท รอการลงโทษจำคุกไว้ ๑ ปี สัตว์ป่าของกลางเฉพาะ
ส่วนที่จำเลยมีไว้ผิดกฎหมายให้ริบ

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโดยฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยมีใบอนุญาตให้ค้าสัตว์
ป่าคุ้มครอง ระบุสถานการค้า ชื่อ โกมล นุกุลพานิชย์วิวัฒน์ ณ บ้านเลขที่ ๔๐
ถนนอรุณอมรินทร์ ตำบลวัดอรุณ อำเภอบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร และระบุ
ตัวว่ามีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองเพื่อการค้า ณ สถานที่แห่งเดียวกันตาม
เอกสารหมาย ล. ๒ นอกจากใบอนุญาตฉบับนั้นแล้ว จำเลยยังมีใบอนุญาตให้ค้าซึ่ง
สัตว์ป่าคุ้มครองของคนอื่น ๗ ฉบับระบุสถานที่การค้าและสถานที่ครอบครองแห่ง
เดียวกับใบอนุญาตของจำเลยตามเอกสารหมาย ล. ๑ ส่วนสถานที่ที่เจ้าพนักงานยึด
สัตว์ป่าคุ้มครองของกลางได้ไม่ใช่สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตดังกล่าว จำนวน
สัตว์ป่าคุ้มครองของกลาง ซึ่งอยู่ใน ความครอบครองของจำเลยมีปริมาณเกิน กว่าที่
จำเลยได้รับอนุญาตให้มีไว้เพื่อค้าตามใบอนุญาตของจำเลย

จำเลยฎีกาว่า สัตว์ป่าคุ้มครองจำนวนตามฟ้องทั้งหมดเป็นของจำเลย และมีชื่อในใบอนุญาตอีก ๗ ฉบับ ผ่ากให้จำเลยดูแลครอบครอง แต่การครอบครองคงอยู่กับเจ้าของสัตว์แต่ละคน ซึ่งการครอบครองย่อมหมายถึงการใช้สิทธิครอบครอง โดยเจ้าของทรัพย์สินไม่จำเป็นต้องอยู่เฝ้าทรัพย์สินด้วยตนเอง ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า จำเลยเป็นผู้ครอบครองสัตว์ป่าเอง ผู้อื่นมิได้ครอบครอง จึงยังไม่ถูกต้อง

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “... ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๕ ซึ่งแก้ไขโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๘ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๖ บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดมีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองเกินกว่าปริมาณที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หรือค้าสัตว์ป่าคุ้มครอง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ดังนั้น ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครอง จึงไม่อาจครอบครองสัตว์ป่าคุ้มครองเกินกว่าปริมาณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และการครอบครองดังว่ันนี้ ย่อมหมายความว่าความถึงการมีไว้ในครอบครองตามจำนวนในใบอนุญาตของตนเอง หาใช่หมายถึงการมีสิทธิครอบครอง ซึ่งอาจผ่ากให้ผู้อื่นดูแลแทนกันไม่ได้มี มิฉะนั้น บทบัญญัติที่บังคับมิให้บุคคลมีไว้ในครอบครองเกินปริมาณที่กำหนดย่อมจะเป็นการไร้ผล เมื่อฟังได้ว่าจำเลยมีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ในครอบครองของจำเลยเกินกว่าปริมาณที่จำเลยได้รับอนุญาต จำเลยก็ต้องมีความผิดตามฟ้อง คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาที่จำเลยฎีกาโต้เถียงอีกว่า การที่ผู้ใดมีใบอนุญาตให้ค้าซึ่งสัตว์ป่าคุ้มครองแล้วจะทำการค้านอกสถานการค้าที่ตั้งอยู่ตามตระบุมไว้ในใบอนุญาตได้หรือไม่ และปัญหาที่จำเลยฎีกาว่าข้อเท็จจริงที่ได้ความตามทางพิจารณารับเรื่องจำเลยนำสัตว์ป่าที่ได้รับอนุญาตไปเก็บไว้ในนอกสถานที่ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตต่างกับข้อเท็จจริงที่โจทก์กล่าวใน

พ้อง ลงโทษจำเลยได้หรือไม่ เพราะการที่จำเลยมีสัตว์ป่าคุ้มครองไว้ใน
ความครอบครองเกินกว่าจำนวนในใบอนุญาตเป็นความผิดตามพ้องแล้ว....”

การทะเบียนคนต่างด้าว พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๘/๒๕๑๘

ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ถ้าถือใบสำคัญต่างด้าวตลอดมา ก็แสดงว่ามีได้ประสงค์จะถือสัญชาติไทย จึงเสียสัญชาติไทยตาม พ.ร.บ. บัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ ซึ่งบัญญัติให้ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทย เพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย แม้พระราชบัญญัติดังกล่าวจะมีได้บัญญัติว่าให้ขาดจากสัญชาติไทยก่อนหรือหลังวันใช้พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ระหว่าง ผู้ว่าคดีศาลแขวงสงขลา
นายอุกิม แซ่อึ้ง

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๖ ถึงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๑๗ เวลากลางวัน และกลางคืนติดต่อกัน จำเลยเป็นบุคคลต่างด้าว เชื้อชาติจีน สัญชาติจีนไหหลำ ถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เลขทะเบียนที่ ๒๕/๒๔๙๑ ออกให้เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๔๙๑ และได้หมดอายุลงในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๖ จำเลยมีหน้าที่ต้องขอต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของจำเลยภายใน ๗ วัน นับแต่วันหมดอายุ แต่จำเลยไม่ได้แจ้งขอต่ออายุต่อนายทะเบียนท้องที่แต่อย่างใด เหตุเกิดที่ตำบลบ่อทราย อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ขอให้ลงโทษตาม

พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๑๓, ๒๐ พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๔

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๑๓, ๒๐ และพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๕ มาตรา ๔ ให้ปรับจำเลย ๕๐๐ บาท ถ้าจำเลยไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาข้อกฎหมายข้อ ๒ วรรค ๓

“ศาลฎีกาตรวจสำนวน และประชุมปรึกษาแล้ว

ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติได้ว่า จำเลยถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๑ เป็นต้นมา และจำเลยมิได้ต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๙๖ จริง

จำเลยฎีกาว่า ก่อนวันประกาศใช้พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้มีพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖ ใช้บังคับ แม้จะถือว่าจำเลยขาดจากสัญชาติไทย ต่อมาพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๗ อันเป็นผลให้จำเลยได้สัญชาติไทยกลับมา โดยการเกิดในราชอาณาจักรไทย จะนำมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาใช้บังคับใหม่ ผลย้อนหลังไม่ชอบ และข้อความที่บัญญัติไว้ก็แตกต่างกันนั้น ศาลฎีกาเห็นว่าแม้จำเลยจะเกิดในราชอาณาจักรไทย แต่จำเลยได้ถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๑ แสดงว่าจำเลยมิได้ประสงค์จะ

ถือสัญชาติไทย ต่อมาจำเลยได้เสียสัญชาติไทยไปตามพระราชบัญญัติ
สัญชาติ พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๑๖ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๔๕๖ มาตรา ๕ เพราะถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เมื่อจำเลยกลับ
ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.
๒๔๕๕ ซึ่งได้ยกเลิกมาตรา ๑๖ ทวินั้นแล้ว จำเลยก็ยังถือใบสำคัญประจำ
ตัวคนต่างด้าวตลอดมาจนพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ใช้บังคับ
ซึ่งมาตรา ๒๑ บัญญัติให้ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย
โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตาม
กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย บทบัญญัติ
แห่งมาตรา ๒๑ ดังกล่าวจึงมีผลถึงจำเลยซึ่งถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว
อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แม้มาตรา ๒๑ ดังกล่าวจะมีได้
บัญญัติความว่า “ให้ขาดจากสัญชาติไทยไม่ว่าจะได้รับใบสำคัญประจำตัว
ก่อนหรือหลังวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ” ก็ไม่เป็นผลให้แตกต่างกัน
อย่างไร ดังฎีกาของจำเลย จำเลยไม่ต่อใบอนุญาตประจำตัวคนต่างด้าว
จำเลยย่อมมีความผิด ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น

พิพากษาขึ้น”

การพนัน

พระราชบัญญัติ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2473/2515

จำเลยเก็บเอาสายยางสำหรับรัดของ ที่เจ้าของทิ้งแล้วมาเล่นโยนยางกัน สายยางรัดของนั้นเป็นอุปกรณ์การเล่น เพื่อให้รู้ว่าใครแพ้ใคร ขณะเท่านั้น ไม่ได้ถือว่าเป็นสินพนัน การเล่นของจำเลยจึงไม่เป็นการเล่นพนันเอาทรัพย์สินแก่กัน จำเลยไม่มีความผิด

พนักงานอัยการจังหวัดกำแพงเพชร

โจทก์

ระหว่าง

นายสมร ลงมี ที่ 1 นายสด อินดา ที่ 2 จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยร่วมกันเล่นการพนันโยนยาง พนันเอาทรัพย์สินกัน โดยมีวิธีเล่นใช้เหรียญบาทคนละอัน เป็นอุปกรณ์ในการเล่น แล้วขีดเส้นไว้สองเส้น ห่างกันประมาณ 2 เมตร และจุดหลุมกว้าง ขนาดเหรียญบาทเหนือเส้นอีกเส้นหนึ่งห่างประมาณ 2 นิ้วฟุต จำเลยที่ร่วมเล่นทุกคนต้องนำสายยาง (ซึ่งสำหรับใช้รัดห่อสิ่งของ) มารวมไว้เป็นกองกลางคนละ 10 เส้นเท่า ๆ กัน จากนั้นจำเลยต่อไปโยนเหรียญบาท จากเส้นหนึ่งไปยังอีกเส้นหนึ่งที่จุดหลุมไว้ จำเลยคนใดโยนเหรียญบาทใกล้หลุมที่สุด มีสิทธิได้โยนสายยางก่อน ใครโดยห่างหลุมจะต้องโยนสายยางที่หลังตามลำดับ จำเลยคนใดโยนสายยางกองกลางเลยเส้นหนึ่งจุดหลุมไว้ ผู้นั้นมีสิทธิใช้เหรียญบาทโยนให้ทับสายยางเส้นใดเส้นหนึ่งหรือหลาย ๆ เส้น ผู้นั้นมีสิทธิได้สายยางกองกลางทั้งหมด ผู้ใดโยนสายยางต่ำกว่าเส้นที่ขีดไว้ ผู้นั้นไม่

มีสิทธิใช้เหรียญบาทโยนให้ทับสายยาง ต้องให้คนต่อไปโยน เมื่อโยนกันครบ
ทุกคนแล้ว หากยังไม่มีใครโยนได้สายยางกึ่งกลาง จำเลยทุกคนจะต้องเอา
สายยางมารวมเป็นกึ่งกลางเพื่อใช้โยนกันต่อไป ตามวิธีการดังกล่าว
ข้างต้น ซึ่งมีวิธีการเล่นคล้ายคลึงกับการเล่นการพนัน โยนจัมตบขั้วชู้ ก. อัน
ดับ 19 ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 พนันเอาสายยางกันโดย
ไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติการพนัน
พ.ศ. 2478 มาตรา 4, 4 ทวิ, 6, 10, 12, 15 พระราชบัญญัติการพนัน
(ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2490 มาตรา 3 พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 7)
พ.ศ. 2504 มาตรา 3

จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพว่าได้โยนยางวงตามที่โจทก์ฟ้อง
จริง โดยเก็บยางมาจากที่รัดห่อของ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า การพนันเอาทรัพย์สินนั้น ต้อง
เป็นทรัพย์สินที่มีค่าพอจะถือได้ว่าเป็นเงิน สินพนันที่จำเลยเอาเป็นเดิมพันกัน
นั้นเป็นยางเส้นสำหรับใช้รัดห่อสิ่งของ การที่เอายางเส้นมาเล่นเอาเป็นของ
ได้เสียเช่นนี้เป็นการแสดงเจตนาของการเล่นว่า เล่นเพื่อการสนุกมิใช่
ประสงค์เอาทรัพย์สินกันโดยตรงอันมิใช่เจตนาพนันเอาทรัพย์สินกัน ตาม
พระราชบัญญัติการพนัน พิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วพิพากษาว่า ยางเส้นสินพนันในคดีนี้
จำเลยให้การว่า จำเลยเก็บเอามาจากที่รัดห่อของ ดั่งนี้ย่อมแสดงว่ายางเส้น
เหล่านี้เจ้าของได้สละละทิ้งแล้ว จำเลยไม่ต้องหาซื้อมาเล่นด้วยเงินแต่อย่างใด
และจำเลยเก็บมาก็เพื่อหวังใช้ในการเล่นเท่านั้น ยางเส้นดังกล่าวจึงไม่มี
มูลค่าพอที่จะคิดเทียบ ซื่อขายเป็นเงินได้ ถือไม่ได้ว่าเป็นการพนันเอาทรัพย์สิน
กันตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการพนัน การเล่นของจำเลยจึงไม่
เป็นความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

"ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาคดีแล้ว ปัญหาที่จะต้อง
วินิจฉัยมีว่าจะถือได้หรือไม่ว่าจำเลยเล่นการพนันเอาทรัพย์สินกัน เห็น

ว่าสายยางหรือยางรัด ซึ่งจำเลยใช้เล่นในคดีนี้ แม้จะเป็นทรัพย์สินตามความหมายของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 99 แต่ก็เป็นสายยางหรือยางรัดที่ใช้แล้ว เจ้าของได้สละละทิ้งมิได้หวงแหนเก็บไว้ใช้อีกต่อไปไม่ใช่สายยางหรือยางรัดที่จำเลยซื้อมาสำหรับใช้เป็นสินพนันโดยตรง จำเลยเพียงแต่เก็บเอาทรัพย์สินที่มีค่าน้อยและเจ้าของทิ้งแล้วเช่นนี้มาใช้เป็นอุปกรณ์การเล่นเพื่อให้รู้ว่าใครแพ้ใครชนะเท่านั้น ยังไม่พอให้ถือว่าเป็นสินพนัน จึงยังถือไม่ได้ว่าการเล่นของจำเลยเป็นการเล่นพนันเอาทรัพย์สินกัน อันจะเป็นความผิดตามฟ้อง

พิพากษายืน ให้ยกฎีกาโจทก์ ของกลางคดีจำเลย "

นายดวง ตีวาจัน นายประพจน์ ธีระวัฒน์ นายชลอ จามรมาน

ของป่า

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๗๐/๒๕๒๓ ธิบของกลาง

จำเลยบุกรุกเข้าไปปลูกข้าวโพดในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อผู้
บุกรุกถูกจับ และข้าวโพดถูกยึดเป็นของกลาง ข้าวโพดของกลางหาใช่
“ของป่า” หรือของที่ได้มาโดยการกระทำผิดของจำเลยโดยตรงอันจะต้อง
ริบไม่

พนักงานอัยการจังหวัดเลย โจทก์
ระหว่าง นายวงศ์ พะ ที่ ๑ นายพั่ง ย่าง ที่ ๒ นายวางกี ว่าง ที่ ๓ จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒ ถึงวันที่
๒๐ กันยายน ๒๕๒๒ เวลาใดไม่ปรากฏ จำเลยทั้งสามได้บังอาจร่วมกันเข้าไปยึด
ถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เพื่อปลูกข้าวโพด และเผาป่า ทำไม้เก็บ
หาของป่า ในป่าภูเขาแก้ว และป่าตงปากชม ตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัด
เลย อันเป็นป่าสงวนแห่งชาติเป็นเนื้อที่ ๔๐ ไร่ โดยมีได้รับอนุญาตจากพนักงาน
เจ้าหน้าที่ และไม่ได้รับการยกเว้นใด ๆ ตามกฎหมาย เหตุเกิดที่ตำบลปากชม
อำเภอปากชม จังหวัดเลย เจ้าพนักงานจับจำเลยทั้งสามได้ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน
๒๕๒๒ และยึดข้าวโพดที่สีแล้วจำนวน ๑๕๓ กระสอบ อันเป็นของป่าที่จำเลย
ทั้งสามได้มาโดยการกระทำผิด เป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมาย

อาญา มาตรา ๓๖๘, ๓๖๙, ๓๗๐ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
มาตรา ๑๔, ๓๑, ๓๕ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒
มาตรา ๓ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๕๐ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราช
บัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และสั่งรับของกลาง และให้จำเลยทั้งสามกับ
บริวารออกจากป่าสงวนแห่งชาติด้วย

จำเลยทั้งสามให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้องของกลางให้รับ

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เฉพาะของกลางว่าให้คืนแก่จำเลย

โจทก์ฎีกาว่า ข้าวโพดของกลางเป็นผลผลิตที่จำเลยร่วมกันปลูกในป่าสงวน
แห่งชาติ จึงเป็นของป่าที่ได้มาจากการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าสงวน
แห่งชาติ ย่อมต้องรับตามกฎหมาย

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “เรื่องการรับทรัพย์สินตาม
พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มีบัญญัติในมาตรา ๓๕
ความว่า “บรรดาของป่าเครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ สัตว์พาหนะ ยาน
พาหนะหรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลใช้หรือได้มาโดยการกระทำความ
ผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รับเสียทั้งสิ้นโดยไม่คำนึงว่าเป็นของผู้กระทำ
ผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่” และมาตรา ๔ ให้
คำจำกัดความคำว่า ของป่า หมายถึง “สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่า
เป็นต้นว่า (๑) ไม้พื้น ถ่าน เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ดผลไม้
หน่อไม้ ชันไม้ และยางไม้ (๒) หนุ่ยอ้อ พงแขม ปรี้อ คา กก กระจูด
กล้วยไม้ กูด เห็ด และพืชอื่น (๓).....(๔)” จากบทบัญญัติ
ดังกล่าวศาลฎีกาเห็นว่าข้าวโพดของกลางเป็นผลผลิตเกิดจากการปลูก
หว่านของจำเลย หาใช่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่าอันจำเลยเก็บเกี่ยวเอาโดยไม่
ต้องลงทุนลงแรงไม่ ข้าวโพดของกลางจึงไม่เป็นของป่า ทั้งไม้เป็นของที่

“ได้มาโดยการกระทำความผิดของจำเลยโดยตรง
ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว”

“ไม่เป็นของที่ต้องริบ

ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๕/๒๕๒๒ แรงงานสัมพันธ์

ข้อตกลงเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างที่นายจ้างตกลงทำกับลูกจ้างไว้ก่อนพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ใช้บังคับ เป็นข้อตกลงที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๖๐ วรรค ๒

ลูกจ้างที่ไต่รวมเรียกร้องขอเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างดังกล่าวต่อ นายจ้างมาก่อนย่อมได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ นายจ้างไม่มีสิทธิเลิกจ้างลูกจ้างผู้นั้น การเลิกจ้างเป็นการกระทำอันไม่เป็น ธรรมดาตาม กฎหมายที่ ลูกจ้างมี สิทธิยื่น คำร้องต่อ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องนั้นได้

การที่ นายจ้าง เลิกจ้าง ลูกจ้าง ดังกล่าว แล้วจ่ายเงินค่าชดเชยให้ ๗,๒๐๐ บาท นั้น เป็นการจ่ายเงินในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงาน

โดยไม่ได้กระทำความผิดตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครอง
แรงงาน ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ข้อ ๔๖ ซึ่งเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย
ที่โจทก์ต้องปฏิบัติตามมิใช่เป็นเรื่องตกลงประนีประนอมยอมความกันและ
จะนำเงินค่าชดเชยหักออกจากค่าเสียหายไม่ได้

ระหว่าง บริษัทเต็ดตราไทยเอ็นอีเนียริงแอนด์คอนสตรัคชัน จำกัด กรรมการโจทก์
โดยนายดำรง เขาทองอ่อน และนางนริรัตน์ เย็นมันคง
กระทรวงมหาดไทย ที่ ๑ กรมแรงงาน ที่ ๒ นายดำริ
น้อยมณี ที่ ๓ นายสุวรรณ รื่นยศ ที่ ๔ นายลิ้วละล่อง
บุญนาค ที่ ๕ นายปาน รวีวงศ์ ที่ ๖ นายจำรูญ เจริญกุล
ที่ ๗ นายพูลสวัสดิ์ กำลังงาน ที่ ๘ นายจำนงค์ สมประสงค์
ที่ ๙ นายสอาด โกมลบุญย์ ที่ ๑๐ ร้อยตำรวจโทชาญ
มนุธรรม ที่ ๑๑ นายอาหมัด ชามเทศทอง ที่ ๑๒ นาย
สายหยุด ศรีสุภักษ์ ที่ ๑๓ นายทอง เหล่าวนิช ที่ ๑๔
นายสทิน ไชยมณี ที่ ๑๕ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ นาย
ชิน ตี้อัน เข้าทำงานเป็นลูกจ้างบริษัทโจทก์ในตำแหน่งหน้าที่ช่างเชื่อมเหล็ก ต่อ
มา พ.ศ. ๒๕๑๗ ลูกจ้างบริษัทโจทก์ยื่นข้อเรียกร้องขอเพิ่มเงินค่าจ้าง โดยนายชิน
ตี้อัน ลงลายมือชื่อสนับสนุนข้อเรียกร้องด้วย ผลที่สุดเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘
โจทก์กับลูกจ้างทำบันทึกข้อตกลงกัน โดยโจทก์จะพิจารณาเพิ่มค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างที่
ทำงานมาแล้วครบ ๖ เดือนทุกคน ในอัตราวันละ ๓ บาท และลูกจ้างจะเรียกร้อง
ค่าจ้างเพิ่มขึ้นอีกไม่ได้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันตกลงกัน บันทึกดังกล่าวทำให้นายชิน
ตี้อัน มีอัตราค่าจ้างวันละ ๔๐ บาท เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ โจทก์ประกาศ
เลิกจ้างคนงานบางส่วนรวมทั้งนายชิน ตี้อันด้วย เนื่องจากลักษณะงานของบริษัท
โจทก์จำเป็นต้องเลิกจ้างช่างและคนงานบางส่วน โดยถือหลักความจำเป็นของงาน

เนการเลิกจ้างนายชิน ตี๋ตัน โจทก์จ่ายเงินค่าชดเชยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๔๖(๒) ให้แล้ว ต่อมาวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๘ นายชิน ตี๋ตัน กับพวก ๔ คนยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ดังกล่าว หมายว่าโจทก์เลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรมและโจทก์ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง ขอให้คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์บังคับให้โจทก์จ่ายเงินจำนวนหนึ่ง เท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้ายคนละ ๒๔ เดือน และจ่ายเงินระหว่างการรอดัดสินชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ด้วย คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่โจทก์เลิกจ้างนายชิน ตี๋ตัน เป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๔๑ (๑๔) คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยชี้ขาดมีคำสั่งให้โจทก์จ่ายค่าเสียหาย ๑๐,๔๐๐ บาท แก่นายชิน ตี๋ตัน โดยให้โจทก์ปฏิบัติตามคำสั่งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้รับคำสั่ง โจทก์ทราบคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๑๙ โจทก์เห็นว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อตกลงเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘ เป็นข้อตกลงที่ได้กระทำก่อนพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ออกใช้บังคับ ข้อตกลงนั้นจึงไม่ใช่ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง และมีความแตกต่างกันกับข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างด้วย กรณีไม่ต้องด้วย พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๖๐ อนึ่ง ในทางพิจารณาของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ นายชิน ตี๋ตัน ระบุว่าได้รับการปรับค่าจ้างตามข้อตกลงถูกต้องแล้ว ข้อกล่าวหาว่าจ้างไม่ได้ และการที่นายชิน ตี๋ตัน รับเงินค่าชดเชยไปแล้วมิได้โต้แย้ง ถือว่าโจทก์กับนายชิน ตี๋ตัน ได้ตกลงประนีประนอมยอมความกันเรื่องค่าเสียหายเกี่ยวกับการเลิกจ้าง เป็นที่เรียบร้อยแล้ว นายชิน ตี๋ตัน ไม่มีสิทธิเรียกร้องอีก และคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ก็ไม่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด คำร้องหากจะฟังว่ามีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาแรงงานได้ การชี้ขาดให้โจทก์จ่ายค่าเสียหายแก่นายชิน ตี๋ตัน ก็ยังไม่เป็นการถูกต้อง เพราะที่ถูกควรบังคับให้โจทก์ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ หรือกฎหมายคุ้มครองแรงงาน อย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อบังคับให้โจทก์ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ก็ควรหักจำนวนเงินที่โจทก์

ได้จ่ายไปเป็นค่าชดเชยตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานเสียก่อน คำวินิจฉัยชี้ขาดไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้พิพากษาว่า คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ที่ ๑/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๙ เป็นโมฆะหรือเพิกถอนคำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวเสีย

จำเลยที่ ๑ ถึงจำเลยที่ ๑๕ ให้การว่า กระทรวงมหาดไทยจำเลยที่ ๑ และกรมแรงงานจำเลยที่ ๒ ไม่มีหน้าที่หรือส่วนเกี่ยวข้องตามกฎหมายที่จะต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ โจทก์ไม่มีอำนาจสั่งฟ้องจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๕ และตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๕ ซึ่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยชี้ขาดออก คำสั่งให้โจทก์ ปฏิบัติตาม ภายในวันที่ ๑๕ นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง แต่โจทก์เพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว โจทก์จะต้องถูกดำเนินคดีอาญาต่อศาลที่มีอำนาจทำการเกี่ยวกับคดีอาญา การกระทำอันไม่เป็นธรรมของโจทก์จะเป็นความผิดทางอาญาหรือไม่ หรือคำสั่งชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ศาลนี้ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา นายชิน ตี๋ตัน เป็นลูกจ้างของโจทก์จริง เริ่มทำงานตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖ จนถูกโจทก์หาเหตุปลดออกจากงาน เพราะนายชิน ตี๋ตัน มีส่วนลงชื่อเรียกร้องตกลงจากโจทก์เมื่อปลายเดือนธันวาคม ๒๕๑๗ และได้รวมตัวอีกครั้งเมื่อต้นเดือนตุลาคม ๒๕๑๘ ก่อนที่จะถูกโจทก์ปลดออกจากงานเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๘ เพื่อเรียกร้องให้โจทก์ปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘ เพราะโจทก์ไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ว่า จะเพิ่มค่าจ้างให้ลูกจ้างทุกคนที่ทำงานครบ ๖ เดือนในอัตราวันละ ๓ บาท แม้ว่านายชิน ตี๋ตัน จะได้รับค่าจ้างเพิ่มตามบันทึกแล้วแต่โดยเหตุที่นายชิน ตี๋ตัน กับพวกได้รับแต่งตั้งจากบรรดาลูกจ้างคนงานของบริษัทโจทก์ให้เป็นตัวแทนในการเรียกร้องให้โจทก์เป็นตัวแทนในการเรียกร้อง ให้โจทก์ปฏิบัติตามข้อตกลง โจทก์จึงประกาศเลิกจ้าง ดังนั้น การที่โจทก์เลิกจ้างนายชิน ตี๋ตัน กับพวกมิใช่เพราะบริษัทโจทก์ใกล้

จะหมดงาน และที่โจทก์เลิกจ้างโดยอ้างว่างานใกล้จะหมด เป็นการผิดเงื่อนไขข้อตกลงระหว่างโจทก์กับลูกจ้างฉบับลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘ นั้น ซึ่งมีว่านายจ้างรับว่าจะไม่ กั้น แกล้ง ลูกจ้างที่ เกี่ยว ข้อง กับการ ยื่น ข้อเรียกร้อง ใน ครั้งนี้ โดยเด็ดขาด และตลอดไป การที่โจทก์เลิกจ้างนายชิน ตี๋ตัน ในระหว่างที่บันทึกข้อตกลงยังมีผลบังคับจึงเป็นการละเมิดข้อตกลง ถือว่าเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามกฎหมายข้อตกลงระหว่างโจทก์กับลูกจ้างลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘ นั้น เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างตามกฎหมาย ซึ่งโจทก์ต้องปฏิบัติตามแม้ข้อตกลงจะเกิดขึ้นก่อนที่พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์จะใช้บังคับ แต่การที่นายชิน ตี๋ตัน กับพวกรวมตัวกันเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๑๘ เพื่อจะยื่นข้อเรียกร้องให้โจทก์ปฏิบัติตามข้อตกลงอันเป็นเหตุให้โจทก์เลิกจ้างนั้น เป็นการรวมตัวครั้งใหม่เพื่อยื่นข้อเรียกร้องเจรจาให้โจทก์เพิ่มค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างที่ทำงานมาแล้วครบ ๖ เดือน ในอัตราวันละ ๓ บาททุกคน เป็นการรวมตัวเพื่อยื่นข้อเรียกร้องเจรจายหลังจากที่พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ใช้บังคับแล้ว นายชิน ตี๋ตัน มีสิทธิร้องเรียน และคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจวินิจฉัยการกระทำของโจทก์ตาม กฎหมายข้อตกลงระหว่างโจทก์กับลูกจ้าง หากถือไม่ได้ว่าเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังโจทก์อ้าง แต่ก็ เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ ซึ่งมีหลักการและผลบังคับเช่นเดียวกัน กรณีเรื่องเงินค่าชดเชยให้แก่ นายชิน ตี๋ตัน ลูกจ้างที่ออกจากงานโดยไม่ได้กระทำความผิด โจทก์มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๔๖ (๒) จะถือว่านายชิน ตี๋ตันกับโจทก์ได้ประนีประนอมยอมความในเรื่องค่าเสียหายไม่ได้ และจำนวนค่าเสียหาย ๑๐,๔๐๐ บาท ก็เป็นการกำหนดค่าเสียหายให้แก่ลูกจ้างตามสมควร เมื่อคณะกรรมการแรงงาน

สัมพันธ์วินิจฉัยชี้ขาดว่า การกระทำของโจทก์เป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมแล้ว คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจสั่งให้นายจ้างรับลูกจ้างกลับเข้าทำงาน หรือจ่ายค่าเสียหาย หรือให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควร คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจสั่งให้โจทก์จ่ายค่าเสียหายจำนวนดังกล่าวแก่นายชิน ตี๋ตัน ได้ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔๑ (๔) และประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒๗ (๒) คำสั่งชี้ขาดที่ ๑/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๘ ของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์เป็นคำสั่งที่ให้ความเป็นธรรมทั้งโจทก์และนายชิน ตี๋ตัน โดยชอบแล้ว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายทุกประการ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า คำสั่งที่ ๑/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๘ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม ให้ยกฟ้องเฉพาะจำเลยที่ ๑ ที่ ๒

จำเลยทั้งสิบห้าอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๓ ถึงจำเลยที่ ๑๕ ด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ นายชิน ตี๋ตัน เข้าทำงานเป็นลูกจ้างโจทก์ในตำแหน่งช่างเชื่อมโลหะ ต่อมา พ.ศ. ๒๕๑๗ คนงานของโจทก์ร่วมกันเรียกร้องค่าแรงเพิ่ม โดยนายชิน ตี๋ตัน ลงชื่อสนับสนุนข้อเรียกร้องด้วย ผลที่สุดตกลงกันได้ทำบันทึกข้อตกลงตามเอกสารหมายเลข จ. ๒ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๑๘ นายชิน ตี๋ตัน กับพวกคนงานรวมตัวจะยื่นข้อเรียกร้องให้โจทก์ปฏิบัติตามข้อตกลงเดิมที่ทำกันไว้ ครั้นวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ โจทก์เลิกจ้างนายชิน ตี๋ตัน ได้จ่ายเงิน

ค่าชดเชยเงินค่าแรงกับค่าล่วงเวลาให้นายชน ต้อตัน เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท ต่อมา นายชน ต้อตัน กับพวกที่ถูกเลิกจ้าง ได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ในที่สุดคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ วินิจฉัยชี้ขาดตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๑๔ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๔ ให้โจทก์จ่ายเงินค่าเสียหาย ๑๐,๕๐๐ บาท แก่นายชน ต้อตัน

คดีมีปัญหา ต้องวินิจฉัยว่า “.....คำสั่งที่ ๑/๒๕๑๔ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๔ ของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โจทก์อ้างว่า คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะโจทก์มีสิทธิเลิกจ้างนายชน ต้อตัน ในเวลาใดก็ได้เนื่องจากหมดงาน โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าข้อตกลงระหว่างโจทก์กับนายชน ต้อตัน ตามเอกสารหมายเลข จ.๒ เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับ สภาพ การจ้างหรือไม่ใช่ ข้อตกลงเกี่ยวกับ สภาพการจ้าง ปรากฏว่านายชน ต้อตัน ลูกจ้างได้ร่วมเรียกร้องขอเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างต่อโจทก์มาก่อน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๑๒๑ แม้ว่าข้อตกลงดังกล่าวจะทำกันไว้ก่อนพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ ใช้บังคับ ก็เป็นข้อตกลงที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๑๖๐ วรรค ๒ โจทก์ไม่มีสิทธิเลิกจ้างนายชน ต้อตัน ดังนั้น การที่โจทก์เลิกจ้างนายชน ต้อตัน จึงเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย นายชน ต้อตัน มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องนั้นได้ อนึ่ง การที่โจทก์เลิกจ้างนายชน ต้อตัน แล้วจ่ายเงินค่าชดเชยให้ ๗,๒๐๐ บาท นั้น เป็นการจ่ายเงินในกรณีที่โจทก์นายจ้างให้นายชน ต้อตัน ลูกจ้างออกจากงานโดยไม่ได้กระทำความผิดตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๔๖ ซึ่งเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่โจทก์ต้องปฏิบัติตาม มิใช่เป็นเรื่อง

ตกลงประนีประนอมยอมความกัน และจะนำเงินค่าชดเชย ๗,๒๐๐ บาท
หักออกจากเงินค่าเสียหาย ๑๐,๔๐๐ บาท ไม่ได้ คำสั่งที่ ๑/๒๕๑๕ ลงวันที่
๑๓ มกราคม ๒๕๑๕ ของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชอบด้วยกฎหมาย
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชอบแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น.....”

อ.น.ท.

ขอตกลงว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
ดอกเบยเงินค่าทดแทน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๓๒/๒๕๒๒

การที่โจทก์เจ้าของที่ดินทำบันทึกยินดียรับราคาที่ดิน ตามที่คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เสนอ เป็นการทำความตกลงกันในเบื้องต้นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๒๒ วรรคแรกเท่านั้น ปรากฏที่ยังไม่มีการเขียนข้อตกลงและเงื่อนไขลงไว้และทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ตามแบบที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ วรรคสอง แล้วยังถือไม่ได้ว่าได้มีการตกลงกัน

การคิดดอกเบยเงินค่าทดแทนที่ไม่ได้จ่ายภายในเก้าสิบวัน ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓๐ ให้นับจากวันที่ตกลงกันตามแบบที่กฎหมายกำหนด มิใช่ นับจากวันที่ทำความตกลงกันในเบื้องต้น

ระหว่าง นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์

โจทก์

กรมทางหลวงที่ ๑ กระทรวงคมนาคมที่ ๒

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของที่ดินโฉนดเลขที่ ๓๕๑๘ ตำบลหัวเวียง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๙ ได้มีประกาศใช้พระราช

กฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงที่จะสร้างทางหลวงแผ่นดินสายนครสวรรค์ – เชียงราย และได้กำหนดที่ดินของโจทก์ดังกล่าวทั้งแปลงเป็นแนว เขตที่จะต้องเวนคืนด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ กรมทางหลวงได้ดำเนินการสร้างถนนเข้ามาในเขตที่ดินของโจทก์ และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๕ ขณะนั้นอยู่ในระหว่างการยึดอำนาจปกครองประเทศของคณะปฏิวัติ คณะปฏิวัติได้ออกประกาศฉบับที่ ๕๑ เป็นกฎหมายให้เวนคืน อสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินสายนครสวรรค์ – เชียงราย ที่ดินของโจทก์จึงถูกเวนคืนตามประกาศของคณะปฏิวัตินี้ โดยมีจำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าหน้าที่โดยตรงที่จะต้องรับผิดชอบจัดการเกี่ยวกับการชด ใช้ค่าทดแทนให้โจทก์ที่ดินของโจทก์ที่ถูกเวนคืนเพื่อสร้างถนนเป็นเนื้อที่ ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๓ วา หัวหน้าคณะปฏิวัติมีคำสั่งที่ ๔๕/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๕ แต่งตั้งให้นายช่างแขวงการทางลำปางนายอำเภอเมืองลำปางและที่ดินจังหวัดลำปางเป็นคณะกรรมการผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โกล่เกลี่ยทำความตกลงใช้ค่าทดแทนให้แก่โจทก์ คณะกรรมการดังกล่าวได้ตกลงกับโจทก์เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๖ โดยตกลงชด ใช้ค่าที่ดินให้แก่โจทก์ในอัตราไร่ละ ๒๕๒,๐๐๐ บาท ที่ดินของโจทก์ถูกเวนคืนทั้งหมด ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๓ วา เป็นเงิน ๒,๘๘๘,๘๘๐ บาท ปรากฏตามสำเนาภาพถ่ายข้อตกลงท้ายฟ้องหมายเลข ๑ แต่จำเลยที่ ๑ ไม่จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่โจทก์ภายในเก้าสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ตกลงกันเพ็งมาจ่ายเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ซึ่งเกินกำหนดมาเป็นเวลาถึง ๑ ปี ๑๑ เดือน ๒๕ วัน จำเลยจึงต้องรับผิดชอบใช้ดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา ๓๐ อัตราร้อยละ ๗ ครั้งต่อปี เป็นเงินดอกเบี้ย ๔๓๑,๘๖๒ บาท ๗๗ สตางค์ โจทก์ขอให้จำเลยทั้งสองใช้เงินดอกเบี้ยแก่โจทก์ จำเลยทั้งสองไม่ยอมจึงขอให้ศาลบังคับให้จำเลยทั้งสองชำระเงินดอกเบี้ย ๔๓๑,๘๖๒ บาท ๗๗ สตางค์ แก่โจทก์พร้อมด้วยดอกเบี้ย จากต้นเงินจำนวนนี้ในอัตราร้อยละเจ็ดครั้งต่อปี นับแต่วันยื่นฟ้อง ไปจนกว่าจำเลยจะชำระเสร็จ

จำเลยทั้งสองให้การว่า ที่ดินของโจทก์เนื้อที่ ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๓ วา ถูกเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงจริง แต่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นกรมในรัฐบาล ไม่มีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้ค่าทดแทนให้แก่โจทก์ ผู้มีหน้าที่โดยตรงตามกฎหมายคือ อธิบดีกรมทางหลวงเป็นการเฉพาะตัว ในฐานะเจ้าหน้าที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๑ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยทั้งสอง คณะกรรมการตามที่โจทก์ระบุในฟ้อง ไม่มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดค่าทดแทนค่าที่ดินให้แก่โจทก์ ทั้งนี้เพราะมีประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๕ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ระบุให้อธิบดีกรมทางหลวง เป็นเจ้าหน้าที่ที่เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีอำนาจกำหนดค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวง การที่คณะกรรมการตามที่โจทก์ระบุในฟ้องตกลงกำหนดค่าทดแทนที่ดินให้แก่โจทก์ตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ จึงไม่มีผลผูกพันจำเลย และคณะกรรมการดังกล่าวมิ ได้มีหนังสือขออนุมัติจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดินของ โจทก์ ไปยังจำเลยที่ ๑ อย่างไรก็ดี ต่อมาโจทก์ได้ตกลงกับคณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๘ กำหนดค่าทดแทนที่ดินของโจทก์ใหม่ โดยถือเอาราคาเดิม คือ ไร่ละ ๒๕๒,๐๐๐ บาท และได้บันทึกข้อตกลงกันไว้ตามแบบ ล.๖ โดยทั้งสองฝ่ายลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยาน จำเลยที่ ๑ ได้จ่ายเงินให้แก่โจทก์ตามข้อตกลงไปทั้งหมดแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นการจ่ายภายในกำหนด ๙๐ วันตามกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีสิทธิฟ้องเรียกเอาค่าดอกเบี้ยจากจำเลย ขอให้ยกฟ้อง

ในวันขึ้นสองสถาน โจทก์ส่งสำเนาเอกสารหมาย จ.๑ และ จ.๒ จำเลยส่งเอกสารหมาย ล.๑ ถึง ล.๕ โจทก์จำเลยแถลงรับว่าเอกสารที่โจทก์จำเลยส่งศาลนั้น ได้มีอยู่จริง จำเลยยอมรับว่าหัวหน้าคณะปฏิวัติได้มีคำสั่งที่ ๔๕/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๕ ตั้งคณะกรรมการเวนคืนที่ดิน ๓ นาย ประกอบด้วยนายช่างแขวงทางลำปาง นายอำเภอเมืองลำปาง และที่ดินจังหวัดลำปาง คณะกรรมการ

ชุดนี้ได้มีหนังสือถามสำเนาภาพถ่ายเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ ไปถึงโจทก์ และโจทก์ได้ลงชื่อยินยอรับเงินตามที่คณะกรรมการเสนอจริงโจทก์ยอมรับว่าโจทก์ได้ลงลายมือชื่อในช่องผู้มีสิทธิได้รับค่าทดแทนในบันทึกข้อตกลง ระหว่างคณะกรรมการเวนคืนที่ดินกับเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกเวนคืนตามเอกสารหมายเลข ๑.๑ จริง และจำเลยยอมรับว่าคณะกรรมการเวนคืนที่ลงชื่อในช่องกรรมการเวนคืนในบันทึกข้อตกลงเอกสารหมายเลข ๑.๑ นั้น คือ กรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งของคณะปฏิวัติที่ ๔๕/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๕ นั้นเอง ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้ว จึงสั่งคดีสืบพยาน

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ข้อตกลงใช้ราคาค่าทดแทนที่ดินของโจทก์ตามสำเนาเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ ไม่มีผลผูกพันจำเลยเพราะไม่มีพยานลงชื่อตามกฎหมายเอาข้อตกลงตามนี้และจำเลยที่ ๑ ได้จ่ายเงินทดแทนค่าที่ดินที่ถูกเวนคืนให้แก่โจทก์ตามข้อตกลงฉบับนี้ภายในกำหนด ๙๐ วันแล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกร้องเอาค่าดอกเบี้ยจากจำเลย พิพากษายกฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๑๒,๐๐๐ บาท แทนจำเลยทั้งสอง

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงที่รับกันคงฟังเป็นยุติได้ว่าที่ดินของโจทก์เนื้อที่ ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๓ วา ถูกเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงสายนครสวรรค์ เขียงราย ทางรัฐบาลโดยคณะปฏิวัติได้มีคำสั่งที่ ๔๕/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๕ ตั้งคณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางหลวงดังกล่าวประกอบด้วยนายช่างแขวงทางลำปาง นายอำเภอเมืองลำปาง และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปางเป็นกรรมการ คณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุมกันเมื่อวันที่ ๑๔

มิถุนายน ๒๕๑๖ มีมติตกลงจ่ายค่าทดแทนที่ดินให้โจทก์ไร่ละ ๒๕๒,๐๐๐ บาท และได้มีบันทึกถึงโจทก์ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๖ แจ้งว่า คณะกรรมการเวนคืนได้ประชุมตกลงคิดราคาทดแทนที่ดินของโจทก์ไร่ละ ๒๕๒,๐๐๐ บาท ถ้าโจทก์ไม่มีข้อทักท้วงประการใด ขอให้ลงนามรับราคาเพื่อทางแขวงการทางลำปางจะได้ส่งไปกรมทางหลวงเพื่อดำเนินการอนุมัติจ่ายเงินต่อไป โจทก์ยื่นคำรับราคาตามที่คณะกรรมการเสนอ และลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ปรากฏตามสำเนาเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๖ คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวได้ประชุมกันใหม่และมีมติยกเลิกการกำหนดราคาที่ดินเอาข้อตกลงตามนี้และจำเลยที่ ๑ ได้จ่ายเงินทดแทนค่าที่ดินที่ถูกเวนคืนให้แก่โจทก์ตามข้อตกลงฉบับนี้ภายในกำหนด ๙๐ วันแล้ว โจทก์ไม่มีสิทธิเรียกร้องเอาค่าดอกเบี้ยจากจำเลย พิพากษายกฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๑๒,๐๐๐ บาท แทนจำเลยทั้งสอง

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงที่รับกันคงพึงเป็นยุติได้ว่าที่ดินของโจทก์เนื้อที่ ๑๑ ไร่ ๒ งาน ๓ วา ถูกเวนคืนเพื่อสร้างทางหลวงสายนครสวรรค์ เชียงราย ทางรัฐบาลโดยคณะปฏิวัติได้มีคำสั่งที่ ๔๕/๒๕๑๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๑๕ ตั้งคณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างทางหลวงดังกล่าวประกอบด้วยนายช่างแขวงการทางลำปาง นายอำเภอเมืองลำปาง และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปางเป็นกรรมการ คณะกรรมการดังกล่าวได้ประชุมกันเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๑๖ มีมติตกลงจ่ายค่าทดแทนที่ดินให้โจทก์ไร่ละ ๒๕๒,๐๐๐

บาท และได้มีบันทึกถึงโจทก์ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๖ แจ้งว่า คณะกรรมการเวนคืนได้ประชุมตกลงคิดราคาทดแทนที่ดินของโจทก์ไว้ละ ๒๕๒,๐๐๐ บาท ถ้าโจทก์ไม่มีข้อทักท้วงประการใด ขอให้ลงนามรับราคาเพื่อทางแขวงการทางลำปางจะได้ส่งไปกรมทางหลวงเพื่อดำเนินการอนุมัติจ่ายเงินต่อไป โจทก์ยื่นรับราคาตามที่คณะกรรมการเสนอ และลงชื่อไว้ในบันทึกนั้น ปรากฏตามสำเนาเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๖ คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวได้ประชุมกันใหม่และมีมติยกเลิกการกำหนดราคาที่ดิน

ตามฟ้องโจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยไม่จ่ายเงินค่าทดแทนให้โจทก์ภายใน ๕๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ตกลงกันตามข้อตกลงเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ จำเลยจึงต้องรับผิดชอบใช้ดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ตามบทบัญญัติมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๕๓ พิเคราะห์แล้วตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๔๕๓ ได้บัญญัติเกี่ยวกับค่าทดแทนอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไว้ดังนี้

มาตรา ๒๒ “ให้กรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ทำความตกลงกับผู้สิทธิซึ่งไม่มีข้อโต้แย้งและพยายามทำความตกลงกันในเรื่องจำนวนเงินค่าทดแทนอันจะใช้ให้ดังนี้

เมื่อได้ตกลงกันในเรื่องนั้นแล้วให้เขียนข้อตกลงและเงื่อนไขลงไว้แล้วให้ทั้ง ๒ ฝ่ายลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

เมื่อได้จ่ายเงินค่าทดแทนตามที่ได้ตกลงกันนั้นแล้วให้เจ้าหน้าที่มีสิทธิเข้าครอบครองทรัพย์สินอันต้องเวนคืนนั้นได้”

มาตรา ๓๐ “ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่ใช้เงินค่าทดแทนซึ่งได้กำหนดไว้

ตามที่ตกลงกันเองหรือตามที่อนุญาตโดยตุลาการกำหนดให้ ภายในเก้าสิบ
วันนับแต่วันที่ตกลงกันหรือวันที่อนุญาตโดยตุลาการช้ขาด ให้คิดดอกเบี้ย
ร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี

ตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ ที่โจทก์อ้างว่าเป็นข้อตกลงกันนั้น
มีข้อความดังนี้ “ที่แขวงการทางหลวงลำปาง

เรียนคุณบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์

เนื่องจากคณะกรรมการเวนคืนได้ประชุมพิจารณาคงค่าทดแทน
ที่ของท่านที่ถูกทางหลวงแผ่นดินสายนครสวรรค์-เชียงใหม่แล้วจำนวน
๑๑ ไร่ ๒ งาน ๓ ตารางวาและคิดราคาทดแทนเฉลี่ยให้ไร่ละ ๒๕๒,๐๐๐
บาท (สองแสนห้าหมื่นสองพันบาท)

ถ้าไม่มีข้อทักท้วงประการใดขอให้ลงนามรับราคา เพื่อแขวงฯ
จะได้จัดส่งไปกรมทางหลวงเพื่อดำเนินการอนุมัติจ่ายเงินต่อไป

มหินทร ศาสตรี

กรรมการเวนคืน

(ข.ข.ท. ลำปาง)

”

สุพงษ์ ศรีลัมภ์

”

(นายอำเภอเมืองลำปาง)

สุจินต์ ดินทุกะสิริ

(เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง)

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๖

ข้าพเจ้ายินดีรับราคาตามคณะกรรมการเสนอ

บุญเที่ยง ทองสวัสดิ์

(นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์)

เจ้าของที่ดิน

ศาลฎีกาเห็นว่า ตามเอกสารท้ายฟ้องหมายเลข ๑ ดังกล่าวเป็นเพียงหนังสือของ
คณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ที่มีไปถึงโจทก์เพื่อแจ้งให้โจทก์ทราบว่าคณะกรรมการ-
การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ได้ประชุมพิจารณาคงค่าทดแทนที่ดินของโจทก์กันเสร็จแล้ว
โดยคิดราคาทดแทนเฉลี่ยให้ไร่ละ ๒๕๒,๐๐๐ บาท และขอทราบความประสงค์ของโจทก์
ว่ายินดีที่จะรับราคาตามที่เสนอมานั้นหรือไม่ อันเป็นการทำความตกลงกันในเบื้องต้นตาม
ความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ วรรคแรกเท่านั้นเอกสารฉบับนี้ยังถือไม่ได้ว่าได้ตกลงกันใน
เรื่องนี้แล้วตามความที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ วรรค ๒ เพราะยังไม่มี การเขียนข้อตกลง
และเงื่อนไขลงไว้ทั้ง ๒ ฝ่ายคือโจทก์กับคณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ไม่ได้ลงลายมือ
ชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ส่วนบันทึกข้อตกลงตามเอกสารหมายเลข ๑ ที่
จำเลยอ้างนั้นได้ทำตามแบบที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๒ วรรคสอง โดยมีทั้ง
ข้อตกลงและเงื่อนไขและทั้งสองฝ่ายคือ โจทก์กับคณะกรรมการเวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน บันทึกข้อตกลง
ระหว่างคณะกรรมการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์กับโจทก์ตามเอกสาร
หมายเลข ๑ นี้ได้ทำกันไว้เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๘ และจำเลยที่ ๑ ได้
จ่ายเงินค่าทดแทนซึ่งได้กำหนดไว้ตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าวให้โจทก์
ครบถ้วนแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๘ อันอยู่ในระยะเวลาภายใน
๕๐ วัน นับแต่วันที่ตกลงกัน โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องเอาดอกเบี้ยจาก
จำเลยตามบทบัญญัติมาตรา ๓๐ ดังที่โจทก์กล่าวอ้างในฟ้อง”

ของกลางป่า ไม้ให้รบ

คำพิพากษาศึกษาที่ 2793/2515 พระราชบัญญัติป่าไม้

ไม้ยางแดงไม่ใช่ไม้ยาง แต่เป็นไม้หวงห้ามประเภทไม้อื่น ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2485 มาตรา 7 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2503 (ฉบับที่ 4) มาตรา 5

พนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี

โจทก์

ระหว่าง

นายวาล ฉ่ำผิว ที่ 1 นายพด พระอภัย ที่ 2 จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยได้มีไม้ยางแดง อันเป็น ไม้หวงห้ามประเภท ก. ที่ยังไม่ได้แปรรูป ไม่มีตราค่าภาคหลวงประทับ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน และจำเลยได้แปรรูปไม้ยางแดงนั้น โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ไม้ยางแดงของกลางเป็นไม้หวงห้าม โดยพระราชกฤษฎีกา จึงเป็นไม้หวงห้ามประเภทไม้อื่น หากใช่เป็นไม้ประเภทไม้ยางไม่ เพราะไม้ยางเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 อยู่ในตัวโดยไม่ต้องกำหนดหวงห้ามตามพระราชกฤษฎีกาอีกพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 4, 5, 6, 7, 47, 48, 49, 69, 70, 73, 74 74 ทวิ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2494 มาตรา 16, 17 - พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 มาตรา 5, 12, 17, 18, 21 ประกาศกระทรวงเกษตรเรื่องกำหนดควบคุมการแปรรูปไม้ ตามพระราชบัญญัติ

ป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2499 พระราชกฤษฎีกา กำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ.2505 มาตรา 4 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 ปรับจำเลยที่ 1 ฐานมีไม้หวงห้ามยังไม่ได้แปรรูป โดยไม่รับอนุญาต 200 บาท ปรับจำเลยทั้งสองฐานแปรรูปไม้ และมีไม้หวงห้ามแปรรูปโดยไม่รับอนุญาต คนละ 800 บาท จำเลยให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงปรับจำเลยที่ 1 เป็นเงิน 500 บาท จำเลยที่ 2 เป็นเงิน 400 บาท ค่าปรับบังคับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29 30 ของกลางริบ

โจทก์อุทธรณ์ว่า ไม้ยางแดงของกลางเป็นไม้ยางตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 ซึ่งตามมาตรา 69(1) และมาตรา 73(1)บัญญัติว่าผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 5 ปี และปรับตั้งแต่ 2,000 บาท ถึง 20,000 บาท แต่ศาลชั้นต้นลงโทษจำเลยต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้ว วินิจฉัยว่า ศาลชั้นต้นลงโทษจำเลย เพียงปรับอย่างเดียว จึงต่ำกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด พิพากษา แก้เฉพาะอัตราโทษที่ลงแก่จำเลยทั้งสองเป็นจำคุกคนละ 6 เดือน และปรับคนละ 2,000 บาท ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2485 มาตรา 48, 73 พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 มาตรา 17 จำเลยให้การรับสารภาพ ลดโทษกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกคนละ 3 เดือน และปรับคนละ 1,000 บาท แต่โทษจำคุกให้รอไว้มีกำหนด 1 ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 บังคับค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 นอกจากที่แก้นี้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยทั้งสองฎีกา

"ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว

จำเลยฎีกาว่า พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 มาตรา 7

แก้ไขโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕ บัญญัติว่า ไม้สักและไม้ยางทั่วไปในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะขนอยู่ที่ใด เป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไม้อื่นในป่าจะให้เป็นไม้หวงห้ามประเภทใดได้ กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา เมื่อไม้ยางแดงของกลางเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ ไม้ยางแดงจึงเป็นไม้อื่น หาใช่ไม้ยางไม้ ต้องลงโทษจำเลยเพียงปรับอย่างเดียว ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

คดีปัญหาขามาสู่การวินิจฉัยของศาลฎีกาตามฎีกาของจำเลยว่า ไม้ยางแดงที่โจทก์ฟ้องเป็นไม้ยาง หรือไม้อื่นตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕

ศาลฎีกาได้พิจารณาปัญหาข้อนี้โดยที่ประชุมใหญ่แล้ว เห็นว่า ไม้ยางแดงที่โจทก์ฟ้องเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ในบัญชีที่ ๒ อันดับ ๑๔๑ ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ แต่พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕ บัญญัติว่า ไม้สักและไม้ยางทั่วไปในราชอาณาจักร ไม่ว่าจะขนอยู่ที่ใด เป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ไม้อื่นในป่าจะให้เป็นไม้หวงห้ามประเภทใด ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า เมื่อไม้ยางแดงที่โจทก์ฟ้องถูกกำหนดให้เป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. โดยพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ ไม้ยางแดงจึงเป็นไม้อื่นตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕ ดังที่ศาลชั้นต้นวินิจฉัยมา คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของจำเลยฟังชน

จึงพิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๗, ๔๗, ๔๘, ๗๓ วรรค ๑ พระราชบัญญัติ

ป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕, ๑๗ ประกาศกระทรวงเกษตร
เรื่องกำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช
๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๕ พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้
หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ และ
จำเลยที่ ๑ มีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา
๗, ๖๕ วรรค ๑ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๕, ๑๒
พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔ อีกกระทงหนึ่ง
ส่วนกำหนดโทษที่จะลงแก่จำเลยทั้งสองนี้ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษา
ศาลชั้นต้น ของกลางรับ”

นายควิต สมหวัง นายอดม เพชรคุปต์ นายยงยุทธ เลอลก

ขอคืนทรัพย์สินที่ถูกริบ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๖๐/๒๕๑๒ พ.ร.บ. ศาลากร ธิบทรัพย์สิน

การพาเอาของที่มีผู้นำหน้เข้ามามรรทุกรถยนต์จากที่หนึ่งไปยั้งอีก
ที่หนึ่ง อันเป็นผิดตาม ม. ๒๗ ทวิ แห่ง พ.ร.บ. ศาลากรนั้น จะริบรถยนต์
ตาม ม. ๓๒ แห่ง พ.ร.บ. ศาลากรไม่ได้ ต้องริบตาม ป. อาญา ม. ๓๓ แม้
เดิมศาลจะพิพากษาให้ริบตาม ม. ๓๒ แห่ง พ.ร.บ. ศาลากรและคดีถึงที่สุด
แล้ว แต่คำพิพากษานั้นยอมไม่ผูกพันผู้ร้องขอคืนของกลางซึ่งเป็นคนภาย
นอก จึงต้องถือว่ากรริบรถยนต์คดีคนต้องบังคับตาม ป. อาญา ม. ๓๓ และ
ผู้ร้องมีสิทธิร้องขอคืนตาม ป. อาญา ม. ๓๖

ระหว่าง	พนักงานอัยการจังหวัดหนองคาย	โจทก์
	นายดี โพรศรี	จำเลย
	ห้างหุ้นส่วนจำกัดเฮียบหงวนมิลเลอร์ โดยนายกิติ	
	จึงสงวนพรสุข ผู้รับมอบอำนาจ	ผู้ร้อง

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยมีไว้ รั่วไว้ รั่วฝัก พาไปเสีย ช่วยซ่อนเร้น ซึ่ง
น้ำมันเครื่อง น้ำมันจารบี กระจาขมวนบุหรี ซึ่งเป็นสินค้าที่นำเข้ามาใน
ราชอาณาจักรโดยไม่เสียภาษีศาลากร เจ้าพนักงานจับจำเลยได้พร้อมด้วยของ
หนีภาษีและรถยนต์ที่ใช้เป็นพาหนะ ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยและริบ

ของกลางรวมทั้งรถยนต์ตามพระราชบัญญัติศุลกากร ศาลอุทธรณ์พิพากษา
ยื่น คดีถึงที่สุด

หลังจากที่ศาลชั้นต้นพิพากษาคดีแล้ว แต่ก่อนที่จะส่งสำนวนไปศาล
อุทธรณ์ตามที่จำเลยอุทธรณ์ ผู้ร้องยื่นคำร้องว่ารถยนต์เป็นของผู้ร้อง ผู้ร้อง
มิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำผิด และขอให้ศาลสั่งคืน

โจทก์คัดค้านว่า นับแต่วันที่เจ้าพนักงานยึดรถยนต์จนถึงวันที่ผู้ร้องยื่น
คำร้องเกิน ๖๐ วันแล้ว รถยนต์จึงตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติ
ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ มาตรา ๒๔ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๔๘๒ (ฉบับที่ ๑๒)
พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

ศาลชั้นต้นสั่งยกคำร้อง เพราะไม่ได้ร้องขอคืนภายใน ๖๐ วัน

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า จำเลยทำความผิดฐานช่วยพาเอาของที่รู้อยู่แล้ว
ว่าเป็นของที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เสียภาษี ซึ่งเป็นผิดตามมาตรา ๒๗ ทวิ
แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร จะนำบทบัญญัติในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.
๒๔๖๙ มาใช้ในการรับไม่ได้ ทั้งนี้ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๐/๒๕๑๐ และ
จะนำมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับก็ไม่ได้ การริบรถยนต์ของกลางต้องเป็นไปตาม
ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓ เมื่อในคดีนี้ปรากฏว่าผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจ
ช่วยในการกระทำผิดของจำเลย รถยนต์ของกลางจึงไม่ใช่ทรัพย์สินจะพึงริบ
จึงพิพากษาให้คืนรถยนต์ของกลางแก่ผู้ร้อง

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว คดีมีปัญหาข้อเดียวว่า
ผู้ร้องจะคืนรถยนต์ของกลางในคดีนี้ได้หรือไม่ ปัญหาข้อนี้โจทก์ฎีกาว่า
คำพิพากษาของศาลที่ให้ริบของกลางนั้นถึงที่สุดแล้ว และผู้ร้องมิได้ร้อง
ขอคืนภายใน ๖๐ วันนับแต่วันรถยนต์ถูกยึด รถยนต์ของกลางย่อมตกเป็น
ของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ มาตรา ๒๔ ซึ่งต่อมา

ถูกแก้ไขโดยพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๓

ปัญหาที่กล่าวเห็นว่าคดีนี้ศาลลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๔ (คือมาตรา ๒๗ ทวิ) ฐานนำเอาของที่อยู่ในมือมาเป็นของนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เสียภาษีด้วยการพาดกัทหนึ่งไปยังอีกทหนึ่ง เป็นความผิดที่บัญญัติขึ้นใหม่อกชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นคนละอย่างกับความผิดฐานนำสินค้านำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เสียภาษีตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๕๖๗ มาตรา ๒๗ ซึ่งมีบทบัญญัติให้ลงโทษไว้แต่เดิม และมีมาตรา ๓๒ เป็นบทบัญญัติให้รับของกลางในความผิดฐานนั้น ฉะนั้น มาตรา ๓๒ ซึ่งเป็นบทบัญญัติให้รับของกลางที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เสียภาษี จึงมิใช่เป็นบทรับทรัพย์สินในความผิดตามมาตรา ๒๗ ทวิ เพราะเป็นความผิดคนละอย่างดังกล่าวแล้ว การรับทรัพย์สินตามมาตรา ๒๗ ทวิ มิได้มีบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติศาลการ จึงอยู่ในบังคับแห่งหลักว่าด้วยการรับทรัพย์สินทั่วไปตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓ เมื่อการรับทรัพย์สินในกรณีแห่งความผิดของจำเลยเป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓ แล้ว การขอคืนทรัพย์สินของกลางในคดีนี้ ผู้ร้องก็ย่อมร้องขอคืนได้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันคดีถึงที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖ ด้วย

ดังนั้นปัญหาต่อไปว่า ในคดีซึ่งเดิมศาลพิพากษาให้รับของกลางตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๓๒ และคดีถึงที่สุดไปแล้ว เช่นคดีนั้น ต่อมาในชั้นร้องขอคืนทรัพย์สินของกลาง ศาลจะยกขบวนวินิจฉัยใหม่ว่าชอบที่จะรับตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓ ได้หรือไม่

ปัญหาศาลฎีกาได้พิจารณาโดยที่ประชุมใหญ่แล้วเห็นว่า คำพิพากษาในคดีซึ่งมีอยู่แล้วแต่เดิมนั้น ไม่ผูกพันผู้ร้องขอร้องขอคืนของกลางเพราะ

เป็นคนภายนอก ศาลย่อมมีอำนาจที่จะวินิจฉัยเป็นอย่างอื่นได้ ฉะนั้นที่ศาล
อุทธรณ์วินิจฉัยว่าการรับทรัพย์ในคดีนี้ต้องบังคับตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๓ ผู้ร้องมีสิทธิร้องขอคืนภายใน ๑ ปีนับแต่คดีถึงที่สุดตามประมวล
กฎหมายอาญามาตรา ๓๖ และให้คนรยนต์ของกลางแก่ผู้ร้องนั้น ชอบแล้ว
ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พร้อมกันพิพากษายืน "ให้ยกฎีกาโจทก์"

นายพันธ์ นัยวิทิต

นายวิเชียร เสวตรนทร์

นายวินัย ทองลงยา

ขอคนทรพยทฎกริบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๗๓/๒๕๑๒ พ.ร.บ. ศาลฎีกาฯ

มาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติศาลฎีกา พ.ศ. ๒๔๖๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลฎีกา (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ ใช้บังคับในกรณีการร้องขอคนของกลางที่ถูกยึดโดยไม่มี การฟ้องคดีอาญานั้นต่อศาลเท่านั้น ส่วนกรณีการร้องขอคนของกลางที่ผิดผู้ต้องหา และมีการฟ้องคดีอาญาต่อศาล ต้องนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ มาใช้บังคับ

พนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี	โจทก์
ระหว่าง นางสาวเฮียะ แซ่เซ้า	ผู้ร้อง
นางฮวย แซ่เซ้า	จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้รถยนต์ติดท้าย บรรทุกพาเอาสินค้าต่างประเทศที่ยังไม่ได้เสียภาษีอากรเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าพนักงานจับจำเลยได้พร้อมด้วยรถยนต์ติดท้าย ๑ ลำ และสินค้าดังกล่าว ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยและริบเรือและสินค้าของกลางตามพระราชบัญญัติศาลฎีกาฯ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คดีถึงที่สุด

หลังจากที่ศาลชั้นต้นพิพากษาคดีแล้ว ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เรือยนต์ของกลางเป็นของผู้ร้อง ผู้ร้องมิได้ร่วมหรือรู้เห็นในการกระทำของจำเลย และ

ขอให้ศาลสั่งคืน

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้คืนเรือของกลางแก่ผู้ร้อง

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอคืนเรือของกลาง เมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันถูกยึด จึงไม่มีสิทธิร้องขอคืน พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ผู้ร้องฎีกาว่า ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ กวرتักความว่า ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องขอเรือของกลางคืนภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่ผู้ร้องได้ทราบว่าเป็นเรือของตนถูกยึด หาใช่ นับแต่วันที่ยึดไม่ และตามมาตรา นี้ น่าจะหมายถึงกรณีที่ยึดไว้แล้วไม่มีการฟ้องศาล เช่น ไม่มีผู้ต้องหา แต่ถ้าเป็นคดีมาสู่ศาลและศาลสั่งริบของกลางแล้ว ก็ต้องนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ มาใช้บังคับ คือร้องขอคืนได้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาคดีแล้ว

ข้อเท็จจริงเป็นอันยุติ พึงได้จากพยานหลักฐานที่ผู้ร้องและโจทก์นำสืบว่า เรือยนต์ของกลางเป็นของผู้ร้องที่ให้อำเภอลำปางไปรับส่งคนโดยสาร แต่อำเภอลำปางนำเรือของกลางนั้นไปใช้เป็นยานพาหนะบรรทุกสินค้าต่างประเทศที่ยังไม่ได้เสียภาษีศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิด จำเลยถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับและยึดเรือของกลาง เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๐ การยึดของกลาง เจ้าหน้าที่ตำรวจอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนคดีแล้ว ส่งตัวจำเลยฟ้องศาลเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๐ จำเลยรับสารภาพ ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยในวันเดียวกันนั้น ตามพระราชบัญญัติศุลกากร

พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๗ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลการ
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๒ มาตรา ๖ และพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๑)
พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๓ ก็นำให้รีบเร่งของกลาง ตามพระราชบัญญัติ
ศาลการ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๓๒ จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น
ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คดีถึงที่สุด แต่ภายหลังจากศาลชั้นต้นพิพากษา
เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๑ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอรับเร่ง
ของกลางคืน โดยผู้ร้องอ้างว่าเพิ่งทราบว่าจำเลยเอาเรือที่เข้าไปใช้ในการ
กระทำผิด

ปัญหาจึงมีว่า การที่ผู้ร้องมิได้ไปยื่นคำร้องขอรับเร่งของกลางคืนจาก
เจ้าพนักงานตำรวจที่ยึดเรือของกลางคืนไว้ จนพ้นกำหนดระยะเวลา ๖๐ วัน
นับแต่วันที่ยึด ผู้ร้องจะยังมีสิทธิร้องขอคืนเรือของกลางต่อศาลภายใน
กำหนด ๑ ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดได้หรือไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง
ว่า ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องขอคืนเรือของกลางภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่
วันที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการยึดตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๔๖๕
มาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๒)
มาตรา ๓ หรือภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖

ศาลฎีกาวินิจฉัยในปัญหาข้อนี้โดยที่ประชุมใหญ่เห็นว่า พระราช
บัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
บัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ บัญญัติว่า

“สิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องรีบตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานศาลการ
พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดในเวลาใด ๆ และ ณ ที่
ใด ๆ ก็ได้

ส่งทყดไว้วันนั้ ถ้าเจ้าของหรือผู้ม้สิทธิไม่มายั้คำร้องเรียกเอาภายใน
กำหนดหกสัปดาห์ สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด สามสัปดาห์
สำหรับสิ่งอื่น นับแต่วันขุด ให้อกว่าเป็นสิ่งที่ไม่มีเจ้าของ และให้ตกเป็น
ของแผ่นดิน”

การร้องขอคนของกลางที่ถูกขุดไว้ในคดีอาญานั้ แยกเป็น ๒ กรณี
กรณีหนึ่งไม่มีการฟ้องคดีอาญานั้ต่อศาล เช่น จับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ ส่วน
อีกกรณีหนึ่งได้มีการฟ้องคดีอาญานั้ต่อศาล โดยจับตัวผู้ต้องหาได้ และ
ในการฟ้องนั้ได้ขอให้ศาลพิพากษาจับของกลางที่ยึดไว้ด้วย ศาลฎีกา
เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติศุคกลางกร พ.ศ. ๒๔๖๕ ซึ่ง
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุคกลางกร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๕๗
มาตรา ๓ ใช้บังคับเฉพาะกรณีแรก คือการร้องขอคนของกลางที่ถูกขุดโดย
ไม่มีการฟ้องคดีอาญานั้ต่อศาลเท่านั้น โดยเหตุผลที่ว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๔
พระราชบัญญัติศุคกลางกร ฯ นั้ กำหนดระยะเวลาขั้คำร้องขอรับของกลาง
คนเฉพาะกรณี “นับแต่วันที่ยึด” อย่างเดียว หากกฎหมายประสงค์จะใช้
บังคับแก่กรณั้ที่มีการฟ้องคดีอาญานั้ต่อศาลด้วย กฎหมายคงจะได้บัญญัติ
กำหนดระยะเวลาเรียกกรั้คนขงของกลาง “นับแต่วันที้คำพิพากษาถึง
ที่สุด” ไว้ด้วย ดังเช่นบทบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ วรรคแรก ความว่า “ภายในบังคับแห่งกฎหมายอาญา
กรรมสิทธิแห่งสิ่งใด ๆ ซึ่งได้ใช้ในการกระทำผิด หรือได้มาโดยการกระทำ
ผิดหรือเกี่ยวกับการกระทำผิดโดยประการอื่น และได้ส่งไว้ในความรักษา
ของกรมในรั้ฐบาลนั้น ท่านว่าตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอา
ภายใน ๑ ปี นับแต่วันส่ง หรือถ้าได้ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้ว นับแต่วัน
ที้คำพิพากษาถึงที่สุด แต่ถ้าไม่ทราบตัวเจ้าของ ท่านให้ผ่อนเวลาออกไป
เป็นห้าปี” และการที่พระราชบัญญัติศุคกลางกรมาตรา ๒๔ บัญญัติไว้ว่า ถ้า

ในวันนั้นภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายศาลากำหนดไว้ เจ้าของหรือผู้ม
สิทธิหมดสิทธิที่จะมายื่นคำร้องเรียกเอาศาลออกเช่นนั้น หาเป็นการถูกต้องไม่

ปัญหาต่อไปมีว่า กติกาศาลพิพากษาสั่งรับเรื่องของกลางที่ใช้ในการ
กระทำผิดตามพระราชบัญญัติศาลากฎ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๓๒ ผู้ร้องจะมี
สิทธิเรียกเรื่องเอาเรื่องของกลางคืนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖ ได้
หรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖ บัญญัติว่า
“ในกรณีศาลสั่งให้รับทรัพย์สินตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ ไปแล้ว
หากปรากฏในภายหลังโดยคำเสนอของเจ้าของที่แท้จริงว่า เป็นเจ้าของแท้
จริง มิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลส่งคืนทรัพย์สิน
ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน แต่คำเสนอของ
เจ้าของแท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปี นับแต่วันคำพิพากษา
ถึงที่สุด” แต่มาตรา ๑๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติให้ใช้บท
บัญญัติอันเป็นหลักทั่วไปตามที่ได้บัญญัติไว้ในภาค ๑ ของประมวลกฎหมาย
อาญานี้ ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้นๆ
จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ตามที่วินิจฉัยมาแล้วว่า มาตรา ๒๔ แห่งพระ
ราชบัญญัติศาลากฎ พ.ศ. ๒๔๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลากฎ
(ฉบับที่ ๑๒) มาตรา ๓ ใช้บังคับเฉพาะกรณีการร้องขอคืนของกลาง ที่ไม่
มีการฟ้องคดีอาญาต่อศาล ส่วนกรณีการร้องขอคืนของกลางตามตัวผู้ต้องหา
และมีการฟ้องคดีอาญาต่อศาลนั้น ไม่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติศาลากฎ
จึงเรียกไม่ได้ว่าพระราชบัญญัติศาลากฎฯ ได้บัญญัติกรณีดังกล่าวไว้เป็น
อย่างอื่น เหตุนี้จึงต้องนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ อันเป็นบท
บัญญัติทั่วไป เกี่ยวกับการยึดทรัพย์สินซึ่งบัญญัติไว้ในภาค ๑ แห่งประมวล
กฎหมายอาญานานมาใช้บังคับแก่การรับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติศาลากฎ
ฯ ด้วยเช่นเดียวกันกับที่ได้นำไปใช้บังคับแก่พระราชบัญญัติอื่น ๆ แม่คดี

นศาลจะพิพากษาปรับเรือของกลางตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕
มาตรา ๓๒ ก็ตาม ก็ต้องถือว่าอยู่ในข่ายเป็นการริบทรัพย์สินตามประมวล
กฎหมายอาญามาตรา ๓๓ ทั้งวรรคแรกของมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมาย
อาญานั้น ก็หมายความว่ารวมถึงการริบทรัพย์สินตามกฎหมายอื่น ๆ ทั้งหมด
ด้วย

ศาลอุทธรณ์เหี้ยบยกมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.
๒๔๖๕ ทั้บัญญัติไว้ ใจความว่า เมื่อใดพระราชบัญญัติศุลกากรแตกต่างกับ
บทกฎหมายอื่น ให้ยกเอาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติศุลกากรมาใช้บังคับ
แก่คดีนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖ หาได้แตกต่าง
กับพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓ แต่ประการใด
ไม่ ดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วว่ากฎหมาย ๒ ฉบับ ๒ มาตรา ใช้บังคับต่าง
กรณีกัน กฎหมายทั้ง ๒ ฉบับไม่ขัดกัน ดังนั้น คดีจึงนำพระราช
บัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๑๒๐ มาใช้บังคับหาได้ไม่

คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาข้ออนทผู้ร้องฎีกาจนมาต่อไป ศาล
อุทธรณ์พิพากษากลับคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ยกคำร้องของผู้ร้องนั้น ศาลฎีกา
ไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องฟังชน

พิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้บังคับคดีไปตามคำสั่งศาล
ชั้นต้น”

นายบันโน สุขทรสนีย์ นายยง เหลืองรังษี นายสว่าง ภูวะปัจฉิม

เจ้าของหรือผู้มสิทธิไม่ยื่นคำร้องเรียกเอาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
ไว้ ก็ “ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน” ซึ่งมีความหมายอยู่ในตัวว่า
จะต้องเป็นกรณีที่ไม่มีการฟ้องคดีอาญาต่อศาล ถ้าเป็นกรณีที่มีการฟ้อง
คดีต่อศาลแล้ว ย่อมอยู่ในอำนาจของศาลที่จะพิพากษาให้รับหรือไม่รับของ
กลางนั้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และ
เมื่อถือว่าของกลางตกเป็นของแผ่นดินแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นอย่างไรที่
พนักงานอัยการโจทก์จะต้องมาร้องขอต่อศาลให้พิพากษาปรับของกลางที่ตก
เป็นของแผ่นดินแล้วให้ตกเป็นของแผ่นดินอีก

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศุลกากร ฯ มาตรา ๒๔ นี้ จะเห็นได้
ชัดขงขั้นตอนแก้ไขครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒)
พ.ศ. ๒๔๕๗ ซึ่งได้มีหมายเหตุไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้เหตุผลที่ต้องยื่น
กำหนดระยะเวลาขอคืนของกลางที่ถูกยึดไว้ ซึ่งแต่เดิมกำหนดไว้ ๖ เดือน
นับแต่วันยึดให้สั้นเข้าเหลือ ๖๐ วัน สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำ
ผิด สามสิบวัน สำหรับสิ่งอื่น นับแต่วันยึดได้นั้นว่า “การยึดของกลาง
ในการกระทำผิดกฎหมายศุลกากรในกรณีไม่มีตัวผู้ต้องหาว่าจะตกเป็นของ
แผ่นดิน จะต้องยึดไว้จนครบหกเดือนโดยผู้มสิทธิไม่มายื่นคำร้องเรียกเอา
จึงจะตกเป็นของแผ่นดิน เป็นการล่าช้ามากเกินไปจนสมควรโดยไม่จำเป็น ทำให้
ของกลางนั้นเสื่อมคุณภาพ ทั้งเป็นเรื่องที่ไม่มปัญหาอย่างใดแล้ว และเป็น
เหตุให้ผู้แจ้งความนำจับ และเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมได้รับเงินสินบนและรางวัล
ค่าหาไปด้วย เป็นผลเสียในการปราบปราม จึงจำเป็นต้องยื่นระยะเวลาให้
สั้นเข้า” (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๔๕๗
หน้า ๓๗๑) เมื่อเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติศุลกากรใช้
เฉพาะกรณีการยึดของกลางที่มิได้มีการฟ้องคดีอาญาต่อศาลเท่านั้น เช่น
จะตีความพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๔ ซึ่งได้แก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) มาตรา ๓ ให้กว้างออกไป
จนถึงกับว่าถ้าเจ้าของหรือผู้มสิทธิไม่มายื่นคำร้องเรียกเอาของกลางที่ถูกยึด

ความผิดต่อ พ.ร.บ. โรงงาน และ พ.ร.บ. ป่าไม้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๒๑/๒๕๒๓

แม่จำเลยได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงอุตสาหกรรมให้ทำล้งไม้จากไม้ยางพาราซึ่งไม่ใช่ไม้หวงห้ามแล้วก็ตาม หากจำเลยจะตั้งโรงงานแปรรูปไม้และแม่ไม้ที่นำมาแปรรูปมิใช่ไม้หวงห้าม จำเลยก็ต้องได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ก่อน

พนักงานอัยการจังหวัดพัทลุง
ระหว่าง

โจทก์

นางจตุพร แซ่ลิ่ม ที่ ๑ นายใจเส่ง แซ่ลิ่ม ที่ ๒

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองได้ร่วมกันตั้งโรงงานแปรรูปไม้ด้วยเครื่องจักรเพื่ออุตสาหกรรมทำล้งไม้จำนวน ๒ โรงภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเจ้าพนักงานได้กีดสำเนาประกาศไว้ในท้องที่ซึ่งเกี่ยวข้องแล้ว โรงงานแปรรูปไม้เพื่ออุตสาหกรรมทำล้งไม้ดังกล่าวได้รับใบอนุญาตจากกระทรวงอุตสาหกรรม แต่จำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตให้ตั้งโรงแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้จากพนักงานเจ้าหน้าที่ขอให้ลงโทษจำเลยตามกฎหมาย

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยตั้งโรงงานแปรรูปไม้เพื่ออุตสาหกรรมทำล้งไม้โดยได้ใบอนุญาตจากกระทรวงอุตสาหกรรมแล้ว ทั้งไม้ที่จำเลยนำมาแปรรูปก็มิใช่ไม้หวงห้าม จึงไม่ต้องขออนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้อีก

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามพระราชบัญญัติ
ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘, ๗๓ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๕ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๒
มาตรา ๗

จำเลยทั้งสองฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.
๒๔๘๔ มาตรา ๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.
๒๔๘๔ มาตรา ๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๕ บัญญัติว่า “ภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้
ห้ามมิให้ผู้ใดแปรรูปไม้ ตัดโรงค้ำไม้แปรรูปไม้ สักแปรรูปไม่ว่าจำนวน
เท่าใดไว้ในครอบครอง หรือมีไม้แปรรูปชนิดอื่นเป็นจำนวนเกิน ๐.๒๐
ลูกบาศก์เมตรไว้ในครอบครองเว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่
 ฯลฯ” ตามบทบัญญัตินี้แสดงให้เห็นว่า การกระทำแต่ละอย่างที่ระบุ
ไว้ดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
ป่าไม้ มิฉะนั้นเป็นความผิด โดยเฉพาะความผิดฐานตั้งโรงงานแปรรูป
ไม้โดยมิได้รับอนุญาตนั้น เมื่อมีการตั้งโรงงานแปรรูปไม้ขึ้นโดยมิได้รับ
อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ แม้ยังมีได้คำ
เนิการแปรรูปไม้ก็เป็นความผิดอยู่แล้ว ดังนั้นข้อที่ว่าโรงงานแปรรูปไม้
ที่ตั้งขึ้นจะใช้ทำการแปรรูปไม้ที่หวงห้าม หรือแปรรูปไม้ที่มีไซ้ไม้หวงห้าม
จึงหาเป็นข้อสำคัญไม่ ส่วนที่พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา
๕๑ บัญญัติว่า “บทบัญญัติแห่งมาตรา ๔๘ มิให้ใช้บังคับในกรณีดังต่อไป
นี้..... (๔) การแปรรูปไม้หรือมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองที่มีไซ้
ไม้หวงห้าม” นั้นเป็นข้อยกเว้นเฉพาะการแปรรูปไม้หรือมีไม้แปรรูปไว้
ในครอบครองที่มีไซ้ไม้หวงห้ามเท่านั้น ไม่มีข้อใดบัญญัติยกเว้นแก่ข

กับการตั้งโรงงานแปรรูปไม้ การที่จำเลยทั้งสองตั้งโรงงานแปรรูปไม้ด้วย
เครื่องจักรโดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
ป่าไม้ แม้ไม้ที่นำมาแปรรูปมิใช่ไม้หวงห้ามก็ตาม จำเลยทั้งสองก็ต้อง
มีความผิดตามบทกฎหมายดังกล่าว”

ความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน การเพิ่มโทษ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕๕/๒๕๒๓

การพิจารณาดังหลักเกณฑ์การเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมาย
มาตรา ๕๒ ทว่า หากศาลพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุกนั้น ต้อง
พิจารณาดังการกระทำผิดแต่ละกรรม เมื่อการกระทำ ความผิดกรรม
หนึ่งศาลพิพากษาลงโทษครั้งหลังเพียงแก่โทษปรับ จะนำเอาการที่ศาล
พิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุกออกกรรมหนึ่งไปเป็นหลักเกณฑ์ในการ
เพิ่มโทษกรรมที่ลงแก่โทษปรับไม่ได้

พนักงานอัยการ กรมอัยการ

โจทก์

ระหว่าง

นายประสงค์ หรือเซียงเฮา หรือเจียงเห่า หรือเตี้ย วัชรพัฒนาสกุล

หรือพัฒนกุล หรือเซ่ลื้อ หรือเซ่เห่า หรือนวลประพัฒน์

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๒๒ เวลาประมาณ ๐๖.๐๐ นาฬิกา
จำเลยบังอาจมีลูกกระเบิดมือขว้างชนิดสังหารแบบอเมริกันแบบ ๘๘ บ. ๖๑ อันเป็น
วัตถุระเบิดสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามจำนวน ๑ ลูก ซึ่งอยู่ในสภาพที่ใช้
ทำการระเบิดได้ และมีกระสุนปืนขนาด .๒๒ จำนวน ๙ นัด กระสุนปืนกลอากาศ
ขนาด ๑๒.๗ มม. จำนวน ๑ นัด กระสุนปืนเล็กแบบ ๘๘ ขนาด ๗.๖๒ มม.
จำนวน ๑ นัด กระสุนปืนรัสเซียนคาร์ไบน์ขนาด ๗.๖๒ มม. จำนวน ๑๔ นัด

กระสุนปืนคาร์ไบน์ขนาด .๓๐ จำนวน ๑ นัด กระสุนปืนเล็กกลขนาด .๒๒ จำนวน ๒ นัด ซึ่งใช้ยิงได้ไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมาย เหตุเกิดที่แขวง วชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ก่อเกิดนี้ จำเลยเคยต้องคำพิพากษาถึง ที่สุดลงโทษจำคุก ๙ เดือน ฐานมียาเสพติดให้โทษไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับ อนุญาต จำเลยกระทำผิดคดีก่อน มีอายุเกินกว่า ๑๗ ปี พันโทแล้วกลับมากกระทำ ผิดคดีนี้ภายในเวลาห้าปี ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๓๘, ๗๒, ๗๔ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่ง เทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๓, ๔, ๕, ๘ พระราชบัญญัติอาวุธ ปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔, ๖, ๘ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๖, ๙, ๑๐ เพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒ และสั่งริบของกลาง

จำเลยให้การรับสารภาพ และรับในข้อเท็จจริงโทษและพันโทษตามที่โจทก์ กล่าวในฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง ลงโทษฐานมี วัตถุระเบิดสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม จำคุก ๔ ปี ฐานมีเครื่องกระสุนปืน ปรึบ ๖๐๐ บาท รวมจำคุก ๔ ปี ปรึบ ๖๐๐ บาท เพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒ หนึ่งในสามเป็นจำคุก ๕ ปี ๔ เดือน ปรึบ ๖๐๐ บาท จำเลยให้การรับ สารภาพมีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษกึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๒ ปี ๘ เดือน ปรึบ ๓๐๐ บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ของกลางริบ

โจทก์อุทธรณ์ว่า ในการเพิ่มโทษศาลชั้นต้นมิได้เพิ่มโทษปรับขอให้เพิ่ม โทษปรับด้วย

ศาลอุทธรณ์ วินิจฉัยว่า การเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๒ จะเพิ่มโทษได้เฉพาะโทษจำคุกเท่านั้น พิพากษายืน

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า ข้อหาความผิดฐานมีวัตถุระเบิดที่ใช้เฉพาะแต่ในการสงครามกับความผิดฐานมีกระสุนปืนตามฟ้องเป็นความผิดสองกรรมต่างกัน ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกเฉพาะความผิดฐานมีวัตถุระเบิด ส่วนความผิดฐานมีกระสุนปืนลงโทษปรับ การพิจารณาถึงคำพิพากษาลงโทษครั้งหลังถึงจำคุกอันเป็นหลักเกณฑ์ในการเพิ่มโทษตามมาตรา ๘๒ ต้องพิจารณาถึงการกระทำผิดแต่ละกรรม เมื่อการกระทำความผิดฐานมีกระสุนปืนศาลเพียงแต่ลงโทษปรับ จึงเพิ่มโทษความผิดฐานนี้มิได้ ”

ควบคุมการก่อสร้างอาคาร อายุความ พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๕๔/๒๕๑๒

ความผิดฐานปลูกสร้างอาคารโดยมิได้รับอนุญาต เกิดเป็นความผิด
เริ่มแต่วันทำการปลูกสร้างจนถึงวันปลูกสร้างเสร็จ อายุความฟ้องร้องนับ
ถัดจากวันปลูกสร้างเสร็จ มิใช่ว่าความผิดนั้นจะต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาที่ผู้
กระทำยังไม่ได้รับอนุญาต

พนักงานอัยการจังหวัดนครปฐม โจทก์
ระหว่าง นายเซ่งหลี แซ่ลิ่ม จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๐๔ ถึงวันที่ ๓๐
กันยายน ๒๕๐๘ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยปลูกสร้างอาคารโดยมิได้รับ
อนุญาต

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง เพราะโจทก์ฟ้องเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม
๒๕๑๐ เป็นเวลาเกินกว่า ๑ ปีนับจากวันสุดท้ายแห่งการกระทำผิดคือวันที่ ๓๐
กันยายน ๒๕๐๘ คดีโจทก์ขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา
๙๕ (๕)

โจทก์อุทธรณ์ว่า คดีของโจทก์ยังไม่ขาดอายุความ เพราะตราบไต่ที่การ
ปลูกสร้างอาคารนั้นยังมิได้รับอนุญาต ตราบนั้นผู้ปลูกสร้างยังต้องมีความผิด
เพราะเป็นความผิดต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาที่ยังมิได้รับอนุญาต

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาคัดแล้ว ขอเท็จจริงพึงได้ ตามคำฟ้องและคำรับสารภาพของจำเลยว่า จำเลยได้ปลูกสร้างอาคารชน ใหม่บางส่วนตามฟ้องโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าหน้าที่ของถน ระหว่างตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๐๔ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๘ วั น เวลาใดไม่ปรากฏ

ปัญหาว่าฟ้องของโจทก์ขาดอายุความแล้วหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ความผิดฐานปลูกสร้างอาคารโดยไม่ได้รับ อนุญาตจากเจ้าพนักงาน ตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติควม คุมการก่อสร้างอาคาร พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งได้แก้ไขแล้วโดยพระราชบัญญัติ ควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๔ นั้น จะเกิดเป็นความผิด ชนเริ่มแต่วันทำการปลูกสร้างติดต่อกันไปจนถึงวันทำการปลูกสร้าง อาคารเสร็จ อายุความฟ้องร้องย่อมนับถึจากวันที่ทำการปลูกสร้างอาคารเสร็จ ลง หากความผิดนั้นจะต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลาที่ผู้กระทำยังมิได้รับอนุญาต จากเจ้าพนักงานตั้งโจทก์ฎีกาไม่ โดยเฉพาะคดีนี้จำเลยสร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๘ อายุความเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๐๘ ครบ กำหนด ๑ ปีตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๕ (๕) ใน วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๐๙ เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๑๐ จึงเป็นเวลาเกินกว่า ๑ ปี คดีโจทก์ขาดอายุความ ศาลชั้นต้นและศาล อุตธรณ์พิพากษาต้อกันให้ยกฟ้องโจทก์ชอบแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ชน

จึงพิพากษายืน ให้ยกฎีกาโจทก์”

นายถาวร หุตะโกวิท นายกิตติ สีนันทน์ นายอัสนี เกาไศยพันธ์

กรอบครองเพื่อจำหน่าย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1319/2523 มียาเสพติดให้โทษไว้ในความ

การคำนวณน้ำหนักกัญชาตาม พรบ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 26 วรรคสองหมายความว่ารวมถึงให้คำนวณน้ำหนักกัญชา เมื่อ ยังสดอยู่ได้ ไม่ต้องรอจนกัญชานั้นแห้ง

จำเลยฎีกาคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์

ศาลฎีกาพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยวินิจฉัยว่า "มาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มิได้บัญญัติว่า กัญชาซึ่งเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 หมายถึงเฉพาะกัญชาแห้งเท่านั้น ย่อมหมายถึงกัญชาสดด้วย และการคำนวณน้ำหนักกัญชาตามมาตรา 26 วรรคสอง มิได้บัญญัติเป็นพิเศษว่า ถ้าเป็นกรณีมีกัญชาสด ให้คำนวณน้ำหนัก เมื่อกัญชานั้นแห้งแล้ว การกระทำของจำเลย จึงเป็นความผิดตามพระราช บัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 26 วรรคสอง"

ความผิดอันเกิดจากการไร้ซั๊ก

คำพิพากษานิติภาที่ 2526/2523 ความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วย

เมื่อจำเลยนำสืบฟังได้ว่า จำเลยไม่ได้ส่งวันที่ส่งถ่ายไว้ในเช็ค
พิพาททั้ง 6 ฉบับ จึงถือได้ว่าไม่มีวันที่ผู้ออกเช็คกระทำผิด

พนักงานอัยการ กรมอัยการ

โจทก์

นายอนันต์ อภิสัมภินวงศ์

โจทก์ร่วม

ระหว่าง

นายเจริญ เตชะจำเริญ

จำเลย

คดีนี้ โจทก์ฟ้องว่า เมื่อประมาณวันที่ 1 มิถุนายน 2521 ถึง
วันที่ 15 มิถุนายน 2521 วันใดไม่ปรากฏชัดเจนกลางวัน จำเลยได้มีงออก
ออกเช็คของธนาคารกรุงศรีอยุธยาสาขาบางรัก ฉบับหมายเลข บี.อา.ญ.
201081 และฉบับหมายเลข บี.อา.ญ.201087 ลงวันที่ 11 สิงหาคม
2521 ส่งจ่ายเงินฉบับละ 10,000 บาท ฉบับหมายเลข บี.อา.ญ.201083
และฉบับหมายเลข บี.อา.ญ.201085 ลงวันที่ 14 สิงหาคม 2521 ส่งจ่าย
เงินฉบับละ 10,000 บาท ฉบับหมายเลข บี.อา.ญ.201095 และฉบับ
หมายเลข บี.อา.ญ.201099 ลงวันที่ 15 สิงหาคม 2521 ส่งจ่ายเงิน
ฉบับละ 10,000 บาท รวม 6 ฉบับ เงิน 60,000 บาท ให้แก่นายอนันต์
อภิสัมภินวงศ์ เพื่อชำระหนี้เงินกู้ เมื่อเช็คถึงกำหนด ผู้เสียหายได้นำเช็คทั้ง

หกฉบับดังกล่าวเข้าบัญชีธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด สาขาถนนเพชรบุรี ตามลำดับ วันที่ลงในเช็คแต่ละฉบับ เพื่อเรียกเก็บเงินจากธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขา บางรัก ตามวันที่ลงในเช็คแต่ละฉบับดังกล่าวเวลากลางวัน ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขาบางรัก ได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คฉบับโดยเหตุผลเงินในบัญชีไม่มีจ่าย ทั้งนี้โดยจำเลยออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คและออกเช็คให้ใช้เงินจำนวนสูงกว่าจำนวนที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ ในขณะที่ออกเช็ค นั้น เหตุเกิดเกี่ยวพันที่แขวงพญาไท เขตพญาไท และแขวงสุริวงค์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

นายอนันต์ อภิสัมภินวงศ์ ผู้เสียหายร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาต ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ จำคุก ๗ เดือน

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาลบยกฟ้องโจทก์และโจทก์ร่วม

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “โจทก์และโจทก์ร่วมนำสืบว่า เมื่อต้นเดือนมิถุนายน ๒๕๒๑ ระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๕ จำเลยมาขอกู้เงินโจทก์ร่วม ๖๐,๐๐๐ บาท เพื่อนำเงินไปจ่ายค่าสินค้า โจทก์ร่วมขอผิดไป ๒-๓ วันต่อมา จำเลยโทรศัพท์มาหาโจทก์ร่วมโจทก์ร่วมก็บอกว่ามีเงินแล้ว จำเลยบอกว่าจะให้ลูกน้องนำเช็คมาแลกเงินสด ต่อมาลูกน้องจำเลยนำเช็คธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สาขา บางรัก ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๒๑ สั่งจ่ายเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท สองฉบับ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๒๑ สั่งจ่ายเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท สองฉบับ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม

๒๕๒๑ สั่งจ่ายเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท สองฉบับ รวม ๖ ฉบับ เป็นเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท
มามอบให้แก่โจทก์ร่วม โจทก์ร่วมได้มอบเงินสด ๖๐,๐๐๐ บาท ให้ลูกน้องจำเลย
ไป ต่อมาเมื่อเช็คถึงกำหนด โจทก์ร่วมได้นำเช็คไปเข้าบัญชีเงินฝากของโจทก์ร่วมที่
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด สาขาถนนเพชรบุรี เพื่อเรียกเก็บเงินตามเช็ค แต่
ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คทุกฉบับโดยเหตุผลว่า เงินในบัญชีไม่พอจ่าย เมื่อ
โจทก์ร่วมทวงถาม จำเลยก็ผิดผ่อน โจทก์ร่วมจึงแจ้งความร้องทุกข์ และดำเนิน
เป็นคดีนี้

จำเลยนำสืบว่า เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๘ โจทก์ร่วมตั้งวงแชร์ วงละ
๑๐,๐๐๐ บาท จำเลยได้ร่วมเล่นด้วย เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๘ จำเลยประมูล
แชร์ได้ จึงออกเช็คสั่งจ่ายเงินฉบับ ๑๐,๐๐๐ บาท รวม ๑๙ ฉบับ มอบให้โจทก์
ร่วมยึดถือไว้โดยไม่ลงวันที่ ต่อมาวงแชร์ล้มเช็คที่ฟ้องเป็นคดีนี้ คือเช็คที่จำเลยออก
ดังกล่าว และจำเลยเข้าใจว่า โจทก์ร่วมลงวันที่ในเช็คเอง

ข้อเท็จจริงเป็นอันยุติฟังได้ว่า จำเลยได้ออกเช็คฉบับพิพาททั้ง ๖ ฉบับ
มอบให้ไว้แก่โจทก์ร่วมจริง บัญชีว่ามีว่า เช็คฉบับพิพาททั้ง ๖ ฉบับดังกล่าวเป็นเช็ค
ที่จำเลยบอกให้เพื่อชำระหนี้เงินกู้แก่โจทก์ร่วมตามโจทก์ฎีกา หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว ที่โจทก์นำสืบว่า จำเลยขอกู้เงิน ๖๐,๐๐๐ บาท แล้วออกเช็ค
ฉบับพิพาททั้ง ๖ ฉบับ ให้ไว้เป็นการชำระหนี้นั้นกลับได้ความจากคำเบิกความของ
ร้อยตำรวจโทสอาด ดาวประจักษ์ พนักงานสอบสวนว่า ในชั้นสอบสวนโจทก์ร่วมได้
การว่าจำเลยออกเช็คฉบับพิพาททั้ง ๖ ฉบับให้โจทก์ร่วม เป็นการชำระหนี้ค่าอุปกรณ์
การเรียน และถ้าจำเลยกู้เงินโจทก์ในคราวเดียว ๖๐,๐๐๐ บาท เหตุใดจำเลยจึงออก
เช็คชำระหนี้โจทก์ถึง ๖ ฉบับ ลงวันที่เดียวกัน วันละถึงสองฉบับ และถ้าจำเลยออก
เช็คชำระหนี้โจทก์ในคราวเดียวกัน เหตุใดเลขที่ของเช็คจึงไม่เรียงลำดับกัน ประกอบ
กับพันตำรวจเอก ทวี วัฒนสุข ผู้เชี่ยวชาญการตรวจพิสูจน์ หลักฐานกรมตำรวจ ได้
ตรวจลายมือที่เขียนในช่องวันที่ ในเช็คฉบับพิพาททั้ง ๖ ฉบับ เปรียบเทียบกับ
ลายมือตัวอย่างของจำเลยแล้ว มีความเห็นว่า ไม่ใช่ลายมือเขียนของบุคคลคนเดียวกัน
ทั้งนี้ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยออกเช็คฉบับพิพาททั้ง ๖ ฉบับให้โจทก์เพื่อชำระ

หนี้เงินกู้ และจำเลยไม่ได้ลงวันที่ส่งจ่ายไว้ดังข้อนำสืบของจำเลย เมื่อจำเลยออกเช็คฉบับพิพาททั้ง ๒ ฉบับโดยไม่ลงวันที่ส่งจ่ายเช่นนี้ ย่อมถือได้ว่า ไม่มีวันที่ผู้ออกเช็คกระทำผิด การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์เสีย ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น”

ความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๖/๒๕๒๐ หลายบทหรือหลายกระทง

การแสดงรอยตราปลอม ซึ่งประทับบนไม้และแสดงใบเบิกทางปลอมต่อเจ้าพนักงานซึ่งขอตรวจค้นไม้ดังกล่าวในระหว่างการนำไม้เคลื่อนที่นั้น ถ้าเป็นการกระทำในคราวเดียวกัน และด้วยเจตนาอย่างเดียวกัน คือ เพื่อให้การบรรทุกไม้ดังกล่าวรอดพ้นจากการจับกุมของเจ้าพนักงาน ย่อมเป็นความผิดกรรมเดียวกัน

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดขอนแก่น โจทก์
นายปราโมทย์ สุทธิเทพ กับพวก จำเลย
คดีนี้ ศาลชั้นต้น สั่งรวม พิจารณา พิพากษา กับ คดีอาญา หมายเลขแดง ที่ ๗๘๕/๒๕๑๘ ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้ว

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกับพวก ร่วมกัน ทำไม้ และมีไม้ประดู่หวงห้าม รวม ๑๗ ท่อน โดยไม่ได้รับอนุญาต ร่วมกันทำปลอมตราและรอยตราประทับไม้บนไม้ดังกล่าว ร่วมกันปลอมใบเบิกทางนำไม้ดังกล่าวเคลื่อนที่ และร่วมกันนำรอยตราและใบเบิกทางดังกล่าวไปใช้แสดงต่อเจ้าพนักงานซึ่งขอตรวจค้นไม้ดังกล่าว อันเป็นความผิดหลายบทหลายกระทง เจ้าหน้าที่ยึดไม้ประดู่ผิดกฎหมาย ๑๗ ท่อน ใบเบิกทางปลอม ๕ ฉบับ รอยนต์บรรทุก ๕ คัน และรถพ่วง ๕ คัน อันเป็นยาน

พาทนะที่จำเลยทั้งสี่กับพวกใช้ในการกระทำผิดและใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการ
กระทำผิดเป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔
มาตรา ๔, ๑๑, ๓๔, ๖๙, ๗๓, ๗๔ ทวิ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.
๒๔๙๔ มาตรา ๖ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๔,
๑๒, ๑๗, ๑๘ ประมวลกฎหมายหมายอาญา มาตรา ๒๕๑, ๒๕๒, ๒๖๔, ๒๖๕, ๒๖๘,
๘๓, ๙๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ข้อ ๒ และริบของกลางทั้งหมด

จำเลยทั้งสี่ให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า พยานหลักฐานของโจทก์ฟังไม่ได้ว่า
จำเลยประทัพรอยตราปลอมบนไม้ของกลาง และจำเลยเป็นผู้ทำใบเบิกทางของกลาง
ปลอม และฟังไม่ได้ว่าจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๓ กับจำเลยในคดีอาญาหมายเลข
แดงที่ ๗๘๕/๒๕๑๘ กระทำผิดดังโจทก์ฟ้อง แต่ฟังได้ว่าจำเลยที่ ๒ และจำเลย
ที่ ๔ ใช้อุปกรณ์ปลอม และใบเบิกทางปลอม กับ ร่วมกัน มิได้หวงห้ามไว้ในความ
ครอบครองโดยไม่รับอนุญาตจริงตามฟ้อง พิพากษาว่าจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๔
มีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๖๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติป่าไม้
(ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ กระทั่งหนึ่ง ให้จำคุกคนละ ๒ ปี ผิดตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๒ กระทั่งหนึ่ง แต่ให้ลงโทษตามมาตรา ๒๕๑ จำคุก
คนละ ๓ ปี และผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๘ กระทั่งหนึ่ง แต่ให้
ลงโทษตามมาตรา ๒๖๕ จำคุกคนละ ๒ ปี รวมจำคุกจำเลยดังกล่าวคนละ ๗ ปี
ให้ริบของกลางทั้งหมด ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๓ กับจำเลย
ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๗๘๕/๒๕๑๘ และข้อหานอกจากนี้ให้ยกเสีย

โจทก์อุทธรณ์ขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๓ กับจำเลยในคดีอาญา
หมายเลขแดงที่ ๗๘๕/๒๕๑๘ ตามฟ้อง

ใบเบิกทางปลอม ๔ ฉบับตามฟ้องให้ด้วย เพื่อให้จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๓ กับพวกแสดงต่อเจ้าพนักงานซ่งขอตรวจ ทงนโดยจำเลยที่ ๒ รู้อยู่แล้วว่า รอยตราประทับไม้ที่ประทับไม้ประดู่หวงห้ามทง ๑๗ ท่อนเป็นรอยตราปลอม และใบเบิกทาง ๔ ฉบับดังกล่าวเป็นใบเบิกทางปลอม เมื่อจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๓ กับพวกดังกล่าวข้บรยนต์บรทุกไม้ประดู่หวงห้าม ผ่านด่านป่าไม้ จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๓ กับพวกได้แสดงรอยตราประทับไม้ปลอม และใบเบิกทางปลอมดังกล่าวต่อเจ้าพนักงานตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอชุมแพ ซ่งขอตรวจ ว่าเป็นไม้ประดู่หวงห้ามที่ได้รับอนุญาตให้ทำและให้นำเคลื่อนที่ได้อุคตองตามกฎหมาย ทงนโดยจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๓ กับพวกไม่ทราบว่าเป็นรอยตราประทับไม้ปลอมและใบเบิกทางปลอม ในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๑๖ ก่อนที่จะนำไม้ประดู่หวงห้าม ๑๗ ท่อนบรทุกบรนต์บรทุก ๔ คัน มากรุงเทพมหานครน จำเลยที่ ๔ ซ่งเป็นพี่เขยของจำเลยที่ ๒ ไปในป่าที่ไม้ประดู่หวงห้าม ๑๗ ท่อนกองอยู่

ปัญหาที่ว่าจำเลยที่ ๔ ร่วมกับจำเลยที่ ๒ ใช้รอยตราปลอมและใช้ใบเบิกทางปลอมหรือไม่นั้น ศาลฎีกาเห็นว่าไม้ที่เจ้าพนักงานจะตรอยตราประทับและไม้ที่เจ้าพนักงานจะออกใบเบิกทางให้นำเคลื่อนที่ จะต้องเป็นไม้ที่มิไว้ในความครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม้ประดู่ของกลางทง ๑๗ ท่อน ที่จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๔ ร่วมกัน มิไว้ในความครอบครองนั้นเป็นไม้ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซ่งเจ้าพนักงานจะตรอยตราประทับไม้และออกใบเบิกทางให้ไม่ได้ จำเลยที่ ๔ จึงยอมทราบว่ารอยตราที่ประทับไม้ประดู่ของกลางเป็นรอยตราปลอม และใบเบิกทางของกลางเป็นใบเบิกทางปลอม นอกจากนยังปรากฏว่าจำเลยที่ ๔ เป็นพี่เขยของจำเลยที่ ๒ ไม้ประดู่ของกลางเป็นไม้ที่จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๔ ร่วมกัน มิไว้ในความครอบครองเพื่อจะนำไปขายที่กรุงเทพมหานคร ทงก่อนที่ไม้ประดู่ของกลาง

จะถูกนำมากรุงเทพมหานครนั้น จำเลยที่ ๔ ก็ไปในป่าที่ไม่ประคู้ของกลพ
อยู่ จึงเชื่อว่าจำเลยที่ ๔ ร่วมกับจำเลยที่ ๒ ใช้รอยตราปลอมและใช้ใบเบิก
ทางปลอม ฎีกาของจำเลยที่ ๔ ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาที่ว่า การใช้รอยตราปลอม และการใช้ใบ เบิกทางปลอมเป็น
ความผิดคนละกรรมหรือไม่นั้น ศาลฎีกาเห็นว่าการที่จำเลยที่ ๒ และจำเลย
ที่ ๔ ร่วมกันใช้รอยตราปลอมและใช้ใบเบิกทางปลอมในคราวเดียวกันและ
ด้วยเจตนาอย่างเดียวกัน คือเพื่อให้การบรรทุกไม้ของกลางของจำเลยที่ ๒
และจำเลยที่ ๔ รอดพ้นจากการจับกุมของเจ้าพนักงาน การกระทำของ
จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๔ จึงเป็นความผิดกรรมเดียว...”

คุ้มครองแรงงาน เงินค่าจ้าง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๑๕/๒๕๒๐

นายจ้างแถลงให้ลูกจ้างได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือนและมีสิทธิได้รับเงินค่านายหน้าอีกในอัตราร้อยละ ๑.๗๕ จากจำนวนเงินที่นายจ้างได้รับจากการที่ลูกจ้างขายสินค้าของนายจ้างด้วย เงินค่านายหน้าดังกล่าวถือว่าเป็นค่าจ้างตามประกาศของกระทรวงมหาดไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงาน ฉบับลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒

บริษัท หลุยส์ ดี เลียวโนเวนส์ จำกัด โดยนายดักกลาส
เกรแฮม เฟรเซอร์ ตัวแทนผู้รับมอบอำนาจ โจทก์
ระหว่าง กรมแรงงาน โดยนายนิคม จันทรวិฑูร อธิบดี ที่ ๑
นายนิคม จันทรวิฑูร ในฐานะอธิบดีกรมแรงงานและในฐานะ
ส่วนตัวที่ ๒ นายรังสฤษฏ์ จันทรรัตน์ ที่ ๓ นายวิน นิ่มนวล ที่ ๔ จำเลย
โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นนิติบุคคล จำเลยที่ ๑ เป็นกรมในสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีจำเลยที่ ๒ เป็นอธิบดี จำเลยที่ ๓ เป็นข้าราชการสังกัดจำเลยที่ ๑ และเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ จำเลยที่ ๔ เคยเป็นลูกจ้างของโจทก์ เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๖ โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้างมีคำสั่งเลิกจ้างจำเลยที่ ๔ ฐานฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการทำงาน หรือคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของโจทก์และโจทก์ได้ตัดเดือน

เป็นหนังสือแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าชดเชยให้จำเลยที่ ๔ ตามกฎหมาย แต่โจทก์ได้จ่ายค่าชดเชยเท่ากับเงินเดือน ๑ เดือนพร้อมเงินทุนสะสมแก่จำเลยที่ ๔ ต่อมาจำเลยที่ ๔ ยื่นคำร้องต่อจำเลยที่ ๑ ว่า โจทก์ไม่จ่ายเงินค่านายหน้าในระหว่างเวลาที่จำเลยที่ ๔ ทำงานให้โจทก์ จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ โดยจำเลยที่ ๓ พิจารณาคำร้องของจำเลยที่ ๔ แล้ว ได้ออกข้อกำหนดที่ ๑๘/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ ให้โจทก์จ่ายค่าจ้าง (ค่านายหน้า) ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๑๖ ถึงมกราคม ๒๕๑๗ จำนวนร้อยละ ๑.๗๕ จากยอดเงินที่โจทก์ได้รับชำระจากลูกค้าในเขตการขายสินค้าเขต ๒ เฉพาะการขายที่จำเลยที่ ๔ ทำงานให้โจทก์โดยให้นำเงินไปจ่ายแก่จำเลยที่ ๔ ภายใน ๗ วัน และบังคับโจทก์ต้องจ่ายค่าจ้าง (ค่านายหน้า) ให้จำเลยที่ ๔ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ เป็นต้นไป เดือนละครั้งภายในวันที่ ๗ ของเดือนจนกว่าการ ชำระเงินราคาสินค้าแบบระยะยาว ซึ่งเป็นผลงานของจำเลยที่ ๔ เสร็จสิ้น โจทก์ชี้แจงต่อจำเลยทั้งสามว่าเงินค่านายหน้าที่จำเลยที่ ๔ เรียกร้องไม่ใช่ค่านายหน้าแต่เป็นเงินค่าจ้างประเภทหนึ่ง ซึ่งโจทก์สัญญาว่าจะจ่ายให้จำเลยที่ ๔ โดยคิดตามอัตราส่วนของเงินที่โจทก์ได้จากลูกค้าในระหว่างเวลาที่จำเลยที่ ๔ เป็นผู้ควบคุมเขต ตามเงื่อนไขและระเบียบปฏิบัติของพนักงานของโจทก์ ไม่มีข้อความใดให้โจทก์จ่ายเงินแก่จำเลยที่ ๔ แต่จำเลยทั้งสามร่วมกันจงใจใช้สิทธิไม่สุจริตบังคับให้โจทก์ต้องจ่ายค่านายหน้าแก่จำเลยที่ ๔ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและบังคับโจทก์ว่า หากไม่ปฏิบัติตามจะถูกดำเนินคดีอาญา โจทก์จำต้องจ่ายค่านายหน้าให้จำเลยเป็นเงิน ๖๐,๘๔๗.๒๕ บาท ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้เพิกถอนข้อกำหนดดังกล่าว ให้จำเลยร่วมกันและแทนกันคืนเงิน ๖๐,๘๔๗.๒๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าชำระเงินเสร็จแก่โจทก์ห้ามจำเลยทั้งสามบังคับโจทก์ชำระเงินแก่จำเลยที่ ๔ นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป

เรียนต่อจำเลยที่ ๓ ในที่สุดตกลงกันว่า โจทก์ยินยอมจ่ายค่าตอบแทนการขายให้ จำเลยที่ ๔ ร้อยละ ๕๐ คิดเป็นเงิน ๘๕,๐๐๐ บาท ซึ่งได้ทำบันทึกกันไว้ แต่ โจทก์ไม่ปฏิบัติตาม เจ้าหน้าที่กรมแรงงานมีคำเตือนตามกฎหมายให้โจทก์จ่ายเงิน ค่าตอบแทน โจทก์รับคำสั่งแล้ว หาปฏิบัติไม่ ระเบียบข้อบังคับของโจทก์ขัดต่อ กฎหมายและศีลธรรมอันดี เป็นโมฆะ ขอให้ยกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “... ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เดิม จำเลยที่ ๔ เป็นลูกจ้างโจทก์ในตำแหน่งผู้ควบคุมเขต ๒ ได้รับค่าจ้างเป็นราย เดือนและมีสิทธิได้รับเงินค่านายหน้าอีกในอัตราร้อยละ ๑.๗๕ จากจำนวนที่ โจทก์ได้รับชำระจากการขายสินค้าของโจทก์ภายในเขตควบคุม ของจำเลย ที่ ๔ ด้วย โจทก์ให้จำเลยที่ ๔ ออกจากงานเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๑๖ แต่ไม่จ่ายค่านายหน้า จำเลยที่ ๔ ร้องเรียนต่อกรมแรงงาน จำเลยที่ ๓ พนักงานตรวจแรงงานตามคำสั่งของ กระทรวงมหาดไทยใกล้เคียงในที่สุด ตกลงกันได้ทำบันทึกกันไว้ตามเอกสารหมายเลข ๒ ต่อมาโจทก์ไม่จ่ายเงิน ตามข้อตกลง จำเลยที่ ๓ จึงได้ออกคำเตือนที่ ๑๘/๒๕๑๗ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ ให้โจทก์จ่ายเงินค่านายหน้าแก่จำเลยที่ ๔ โจทก์ชำระ เงินตามฟ้องแก่จำเลยแล้ว คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า โจทก์ มีอำนาจฟ้องขอให้เพิกถอนคำเตือนดังกล่าวหรือไม่ เมื่อพิจารณาบท บัญญัติในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ แล้ว เห็นได้ว่า จำเลยที่ ๓ พนักงานตรวจแรงงานมิได้อยู่ในฐานะผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาท ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง หากแต่เป็นผู้ใกล้เคียงเท่านั้น คำเตือนของ จำเลยที่ ๓ เป็นเพียงคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงานผู้ใกล้เคียงให้โจทก์

ในฐานะนายจ้างทราบว่า โจทก์ปฏิบัติฝ่าฝืนประกาศอย่างไรและควรปฏิบัติ
อย่างไรเพื่อให้มีการประนีประนอมระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง หากโจทก์ใน
ฐานะนายจ้างเห็นว่าค่าเตือนไม่ถูกต้อง จะไม่ปฏิบัติตามก็ได้ ค่าเตือน
นั้นห้ามผลบังคับในกฎหมายแต่ประการใดไม่ การที่จำเลยที่ ๓ พนักงาน
ตรวจแรงงานออกค่าเตือนดังกล่าว ไม่เป็นการโต้แย้งสิทธิและหน้าที่ทาง
แพ่งของโจทก์ ดังนั้น โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องโดยนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่
๑๔๔๔/๒๕๑๕ คดี ระหว่างบริษัทซัมมิทโอโตซัต อินดัสตรี จำกัด โจทก์
กระทรวงมหาดไทยกับพวกจำเลย อนึ่ง เรื่องอำนาจฟ้องเป็นปัญหาข้อ
กฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลมีอำนาจยก
ขึ้นวินิจฉัยได้ คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยต่อไปว่า โจทก์มีสิทธิเรียกเงิน
จำนวนตามฟ้องคืนจากจำเลยได้หรือไม่ โจทก์อ้างว่าเงินค่านายหน้าไม่ใช่ค่า
จ้างที่จำเลยที่ ๔ จะได้รับ แต่ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทยเรื่องการ
คุ้มครองแรงงานฉบับลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ ค่าจ้าง หมายความว่า
เงินหรือเงินและสิ่งของที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นการตอบแทนการ
ทำงานในเวลาทำงานปกติของวันทำงานหรือจ่ายให้โดยคำนวณตามผลงานที่
ลูกจ้างทำได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะกำหนดจำนวนหรือจ่ายเป็นการตอบแทนในวิธี
อย่างไรและไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร เห็นว่า เงินค่านายหน้าร้อยละ ๑.๗๕ ที่
จำเลยที่ ๔ มีสิทธิได้รับนั้นเป็นค่าจ้าง ซึ่งโจทก์จะต้องจ่ายให้จำเลยที่ ๔
เงื่อนใจและระเบียบปฏิบัติของพนักงานบริษัทที่จำเลยชงออก ปฏิบัติหน้าที่
ประจำเขตเอกสารหมาย จ. ๒ ขัดกับประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการ
คุ้มครองแรงงาน ฉบับลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒๕ ที่ให้โจทก์จ่าย
ค่าจ้าง ถ้าโจทก์ฝ่าฝืนย่อมมีความผิดได้รับโทษทางอาญาตามประกาศของ
คณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๐๓ ข้อ ๘ เห็นได้ว่า ข้อกำหนดงดจ่ายค่าจ้างตามเอกสาร
หมาย จ. ๒ ที่โจทก์อ้างนั้นขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อย

และศีลธรรมอันดีของประชาชน ข้อกำหนดดังกล่าวตกเป็นโมฆะ เมื่อเงิน
ที่โจทก์ได้ชำระไปตามคำเตือนของจำเลยที่ ๓ เป็นค่าจ้างที่โจทก์ต้องชำระ
แก่จำเลยที่ ๔ ตามกฎหมาย โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกเงินคืน...”

ความผิดเกี่ยวกับเช็ค

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๓/๒๕๑๕

การออกเช็คโดยไม่ได้ลงวัน เดือน ปี ในเช็คนั้น ถือว่าไม่มีวัน เดือน ปี ที่ผู้ออกเช็คกระทำผิด การทบทวนการประทับตรา วัน เดือน ปี ขนภายหลัง ไม่มีผลลงโทษจำเลยในทางอาญา ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗

พนักงานอัยการจังหวัดชุมพร	โจทก์
นางอรุณ กำเนิดกาญจน์	โจทก์ร่วม
นางบัวช บัญเต็ยว	จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คและไม่มีเงินในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ ขอให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์

โจทก์ร่วมอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ เป็นว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้อง จำคุก ๓ เดือน
จำเลยฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว

ขอเท็จจริง พังเป็นยุติได้ ตามที่จำเลยเบิกความรับว่าจำเลยได้ออก
เช็คฉบับพิพาทให้โจทก์ร่วมจริง และเช็คพิพาทขึ้นเงินไม่ได้เพราะเงินใน
บัญชีของจำเลยในธนาคารไม่พอจ่าย

คดีประเด็นโต้เถียงกันว่า จำเลยออกเช็คฉบับพิพาทเพื่อชำระ
หนี้หรือว่าเพื่อประกันหนี้และเช็คฉบับพิพาทได้ลงวัน เดือน ปี ที่ออกเช็ค
หรือไม่ โจทก์นำสืบว่า จำเลยออกเช็คฉบับพิพาทเพื่อผ่อนชำระหนี้ที่
จำเลยขมไปเป็นจำนวนเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ และจำเลย
ได้ลงวัน เดือน ปี ส่งจ่ายเช็คฉบับพิพาท ส่วนเงินที่โจทก์ร่วมรับตาม
สมุดบันทึกที่จำเลยส่งศาลเป็นเงินที่จำเลยชำระหนี้ที่จำเลยขมเป็นรายวัน

จำเลยนำสืบว่า จำเลยออกเช็คเพื่อประกันหนี้ที่จำเลยกู้ไปเป็น
เวลา ๑๐ ปีแล้วเป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท และไม่ได้ลงวัน เดือน ปี ในเช็คนั้น
จำเลยได้ผ่อนชำระไปบ้างแล้วตามสมุดบันทึกที่ส่งศาลซึ่งได้ทำขึ้นภายหลัง
ที่จำเลยส่งจ่ายเช็คฉบับพิพาทแล้ว

พิเคราะห์แล้ว ได้ความจากโจทก์ร่วมว่า โจทก์ร่วมเพิ่งจะสงสัย
ว่าจำเลยจะโกงเงินเมื่อจำเลยเลิกกิจการโรงแรม จึงได้ติดต่อให้จำเลยหา
หลักทรัพย์มาเป็นประกัน แต่จำไม่ได้ว่าก่อนจำเลยส่งจ่ายเช็คฉบับพิพาท
กัวัน จำเลยไม่มีหลักทรัพย์ประกัน ศาลฎีกาเชื่อว่าจำเลยออกเช็คฉบับ
พิพาทให้โจทก์ร่วมเพื่อผ่อนชำระหนี้จำนวนหนึ่งก่อน หนี้เหล่านี้จะเป็น
ดังที่โจทก์ร่วมเบิกความว่า จำเลยขอผิดชำระเมือชายเหมืองได้แล้ว ที่
จำเลยนำสืบว่า จำเลยออกเช็คฉบับพิพาทเพื่อประกันหนี้บางส่วนไม่น่าเชื่อ
ถือ เพราะถ้าเป็นความจริงเช่นนั้น โจทก์ร่วมก็ชอบที่จะให้จำเลยออกเช็ค

ฉบับพิพาทเต็มจำนวนหนึ่ง ที่จำเลยนำสืบว่าจำเลยได้ผ่อนชำระหนี้จำนวน
 ที่ออกเช็คพิพาทเป็นประกันนับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ ดังปรากฏตามรายการ
 ในสมุดบันทึกที่จำเลยส่งศาลนั้นไม่น่าเชื่อถือ คดีมีประเด็นจะต้องวินิจฉัย
 ต่อไปว่าจำเลยได้ประทับตราวัน เดือน ปี ในเช็คฉบับพิพาทให้โจทก์ร่วม
 จริงหรือไม่ ได้ความจาก นางสาวภวนา กำเนิดกาญจน์ บุตรของโจทก์
 ร่วมที่ไปด้วยว่า ไม่เห็นจำเลยหรือผู้เสียหายหรือนางสาวหวังบุตรของ
 จำเลยประทับตราวัน เดือน ปี ในเช็ค เจอสมคำเบิกความของจำเลย
 นายทิวา รัตนสุนทร รองผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาชุมพร
 พยานจำเลยเบิกความว่า ถ้าเช็คที่นำมาขึ้นเงินไม่มีวันที่ ธนาคารจะประทับ
 ตราวันที่ให้ และจำเลยเบิกความว่า จำเลยไม่มีตราวัน เดือน ปี ใช้ใน
 กิจการโรงแรมของจำเลย ศาลฎีกาเชื่อว่าจำเลยมิได้ประทับตราวัน เดือน ปี
 ในเช็คฉบับพิพาทให้โจทก์ร่วม ถือได้ว่าไม่มีวัน เดือน ปี ที่ผู้ออกเช็ค
 กระทำผิด การที่เช็คฉบับพิพาทประทับตราวัน เดือน ปี ขึ้นภายหลัง ห้าม
 ผลที่จะลงโทษจำเลยในทางอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิด
 จากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๕๗ ไม่ ฎีกาจำเลยฟังชน

พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์”

ความผิดต่อพระราชบัญญัติยา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๐/๒๕๑๕ บรรยายฟ้อง

การที่โจทก์ฟ้องจำเลยฐานมียาปลอมไว้เพื่อขาย โดยประสงค์ให้
ลงโทษตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง อันเป็น
บทหนักนั้น โจทก์ต้องบรรยายให้ปรากฏว่า จำเลยได้กระทำโดยรู้ว่าเป็น
ยาปลอม

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
นายเค่งเอง หรือ เค่งอง แซ่จิว จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน ได้บังอาจ
มียาไดโอดโรสเตรคไฟไมซินซัลเฟต ๒ ขวด แก้แฉงใบสลากยาที่กล่อง และที่ขวด
ว่าเป็นยาคานาไมซินซัลเฟต อันเป็นยาที่แสดงชื่อยาอื่นซึ่งมิใช่ความจริง และ
เป็นยาและวัตถุที่ทำเทียมทั้งหมดว่าเป็นยาแท้ อันเป็นยาปลอมตามกฎหมาย เพื่อ
ขาย จำหน่าย จ่ายแจก และแลกเปลี่ยน เพื่อประโยชน์ในการค้า อันเป็นการ
ขายยาปลอมฝ่าฝืนกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐
มาตรา ๗๒, ๗๓, ๑๑๕ และริบของกลาง

จำเลยให้การรับสารภาพ และว่าจำเลยมียาไดโอดโรสเตรคไฟไมซินซัลเฟต
๒ ขวด ไว้เพื่อจำหน่าย โดยซื้อจากตัวแทนขายส่ง ต่อมาจำเลยถูกจับโดยได้
พิสูจน์แล้วว่าได้ใช้สลากยาที่กล่องและที่ขวดว่าเป็นยาคานาไมซินซัลเฟต เมื่อทราบ

ข้อหาดังกล่าวแล้ว จำเลยรู้สึกสำนึกในความผิดตนเป็นอย่างมาก ขอให้ลงโทษ
จำเลยสถานเบา

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐
มาตรา ๗๒, ๗๓, ๑๑๙ โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลยรู้ยู่แล้วว่าเป็นยาปลอม
จึงให้ลงโทษตามมาตรา ๗๒, ๑๑๙ วรรคสอง ปรับ ๑,๐๐๐ บาท ลดโทษให้จำเลย
ครึ่งหนึ่ง ฐานให้การรับสารภาพ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงปรับ
จำเลย ๕๐๐ บาท ของกลางริบ

โจทก์อุทธรณ์ ขอให้ลงโทษจำเลย ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐
มาตรา ๑๑๙ วรรคแรก

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์บรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราช-
บัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๑๙ วรรคแรก แล้ว แต่ตอนท้ายคำให้การ
จำเลยให้การทำนองว่า เพิ่งรู้ว่าของกลางเป็นยาปลอมภายหลังเมื่อถูกจับ และเมื่อ
มีการพิสูจน์ยาของกลาง เมื่อโจทก์ไม่นำสืบว่า จำเลยรู้ยู่แล้วว่าเป็นยาปลอมมาแต่
แรกตามฟ้อง จึงฟังได้แต่เพียงว่า จำเลยมียาปลอมไว้ โดยไม่รู้ว่า เป็นยาปลอม
พิพากษายืนในผลที่ลงโทษจำเลยตาม มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง ตามคำพิพากษาศาล
ชั้นต้น

โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา
๑๑๙ วรรคแรก

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว พระราชบัญญัติยา
พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๑๙ บัญญัติว่า “ผู้ใดขาย หรือนำ หรือส่งเข้ามา
ในราชอาณาจักรซึ่งยาปลอม อันเป็นการฝ่าฝืน มาตรา ๗๒ (๑) ต้อง
ระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึง

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง กระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นยาปลอม ต้อง
ระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาท ถึงห้าพันบาท” ตามบทมาตราดังกล่าว
การปรับบทลงโทษผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง อันเป็นบทหนัก ต้องปรากฏ
ว่า ผู้กระทำได้ขายหรือนำหรือส่งเข้ามาโดยรู้ว่าเป็นยาปลอม แต่ตามฟ้อง
มิได้กล่าวว่ามีได้กระทำความโดยรู้ว่าเป็นยาปลอม และจำเลยก็ได้ให้การ
รับว่า ได้รู้ของกลางเป็นยาปลอมแต่แรก จำเลยเพิ่งรู้ว่าเป็นยาปลอม
ภายหลังเมื่อได้พิสูจน์แล้ว ดังนั้น จะถือว่าจำเลยได้กระทำความโดยรู้ว่าเป็นยา
ปลอมหาได้ไม่ จึงลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา
๑๑๕ วรรคหนึ่ง ไม่ได้ ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน”

ความผิดต่อพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๗/๒๕๑๕

พลุสดุดีส่องแสงแบบ เอ็ม ๔๕ เอ. ๑ ไม่มีสภาพเป็นเครื่อง
กระสุนปืนตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ และไม่มีสภาพเป็นอาวุธ
ตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้นผู้ใดมิไว้ในความครอบครองหรือพกพา
ไป ณ ที่ใดย่อมไม่มีความผิด

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
นายทักษิณ วรรณศาสตร์ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยบังอาจมีพลุสดุดีส่องแสงแบบเอ็ม ๔๕ เอ. ๑ จำนวน
๑ ลูก ซึ่งเป็นเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และได้พา
เครื่องกระสุนปืนดังกล่าวไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควร
ขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๔ (๒), ๗, ๗๒ พ.ร.บ.
อาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
๓๗๑, ๙๑ และขอให้ริบของกลาง

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่าพลุสดุดีส่องแสงแบบเอ็ม ๔๕ เอ. ๑ ของ
กลางไม่เป็นเครื่องกระสุนปืนตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ และไม่
เป็นอาวุธตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๕) จำเลยมิได้กระทำความผิดตามฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว คดีมีเฉพาะปัญหา มาสู่การวินิจฉัยของศาลฎีกาว่า พลุของกลางซึ่งจับได้จากจำเลยเป็นเครื่อง กระสุนปืน และเป็นอาวุธตามกฎหมายหรือไม่ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔ (๒) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๓ ได้บัญญัติว่า “เครื่องกระสุนปืน” หมายความว่ารวมตลอดถึงกระสุนโคด กระสุนปลาย กระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิด และจรวด ทั้งชนิดทมิฬหรือ ไม่มีกรดแก๊สเชื้อเพลิง ไอพิช หมอกหรือควัน หรือกระสุน ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทุ่นระเบิดและจรวดทมิฬคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่อง หรือสิ่งสำหรับอัดหรือทำ หรือใช้ประกอบเครื่องกระสุนปืน ตามบทบัญญัติ ดังกล่าวมิได้บัญญัติว่าเครื่องกระสุนปืนมีความหมายถึงพลุแต่ประการใด ฉะนั้นพลุสดุดส่องแสงที่โจทก์ฟ้องจึงไม่นับว่าเป็นเครื่องกระสุนปืน ถึงแม้ตามรายงานการตรวจพิสูจน์ของกลางที่โจทก์ได้ยื่นไว้ต่อศาล ผู้ชำนาญ การพิเศษ จะให้ความเห็นไว้ในรายงานการตรวจพิสูจน์ดังกล่าวว่าพลุสดุด ส่องแสงจัดเป็นเครื่องกระสุนปืนมิใช่ในราชการทหารและตำรวจ แต่มิได้ กำหนดไว้เป็นเครื่องกระสุนปืนที่สำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามก็ตาม ก็เป็นแต่เพียงความเห็นของผู้ชำนาญการพิเศษเท่านั้น เมื่อกฎหมายมิได้ บัญญัติว่าพลุสดุดส่องแสงเป็นเครื่องกระสุนปืนแล้ว แม้จำเลยจะมีไว้ใน

ความครอบครองก็หาเป็นความผิดตามฟ้องของโจทก์ไม่

ข้อที่โจทก์ฎีกาว่า จำเลยยังอาจพกพาพลุสดุดส่องแสงของกลางเข้าไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควร เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 371 นั้น ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าที่จะเป็นความผิดตามกฎหมายมาตรานี้ก็ต่อเมื่อผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอื่นใดเท่านั้น และคำว่า "อาวุธ" ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(5) ก็ได้บัญญัติว่า หมายรวมถึงสิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พลุสดุดส่องแสงของกลางในคดีนี้เป็นเพียงสิ่งที่ใช้ให้แสงสว่างเท่านั้น มิได้เป็นอาวุธโดยสภาพ และมีได้มีการนำไปใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายผู้ใดถึงอันตรายสาหัสแต่อย่างใด ดังนั้นพลุสดุดส่องแสงของกลาง จึงไม่นับเป็นอาวุธ แม้จำเลยจะพกพาไป ณ ที่ใด ก็ไม่เป็นความผิด ฉะนั้น ถึงแม้จำเลยจะให้การรับสารภาพตามฟ้อง แต่เมื่อการกระทำของจำเลย ไม่เป็นความผิดเสียแล้ว ก็ย่อมลงโทษจำเลยไม่ได้ ที่ศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์มานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาโจทก์จึงไม่ขึ้น

จึงพิพากษายืน ให้ยกฎีกาโจทก์"

คำกำไรงเกินควร ธิบของกลาง

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๖๕/๒๕๑๕

คณะกรรมการป้องกันการค้ากำไรงเกินควรได้ประกาศระบุให้เนอสุกรเป็นสิ่งที่ควบคุมและห้ามจำหน่ายเกินราคากำหนด จึงได้ประกาศห้ามเคลื่อนย้ายสุกรมีชีวิตเข้าหรือออกนอกเขตอำเภอ ดังนั้น ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศห้ามเคลื่อนย้ายดังกล่าวย่อมมีความผิดตาม พ.ร.บ. ป้องกันการค้ากำไรงเกินควร พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๑๗

สิ่งของที่พึงรับตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวในวรรคก่อน จะต้องเป็นสิ่งของที่เกี่ยวกับการกระทำผิดในการค้ากำไรงโดยตรงตามมาตรา ๑๘ เมื่อจำเลยเพียงแต่เคลื่อนย้ายสุกรมีชีวิตฝ่าฝืนประกาศคณะกรรมการฯ จึงรับสุกรนั้นไม่ได้

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดหนองคาย โจทก์
นายดา พวงเกา ที่ ๑ นายสลับ บทมมาตย์ ที่ ๒ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า คณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการค้ากำไรงเกินควรจังหวัดหนองคาย ได้ออกประกาศ ฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๑๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๗ ห้ามมิให้ผู้ใดเคลื่อนย้ายสุกรมีชีวิตเข้าหรือออกนอกเขตอำเภอนอกจากจะได้รับหนังสืออนุญาตจากคณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการค้ากำไรงเกินควรจังหวัดหนองคาย ส่วนการเคลื่อนย้ายออกนอกเขตตำบลในอำเภอเดียวกันต้องได้รับหนังสือ

อนุญาตจากนายอำเภอท้องที่ หรือผู้รักษาการแทน จำเลยได้ทราบประกาศแล้ว
เมื่อวันและเวลาเกิดเหตุ จำเลยร่วมกันเคลื่อนย้ายสุกรมีชีวิตจำนวน ๑๐ ตัวจาก
ท้องที่อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี เข้ามายังท้องที่ตำบลสระใคร อำเภอเมือง
หนองคาย จังหวัดหนองคาย อันเป็นเขตควบคุมการเคลื่อนย้ายของคณะกรรมการ
ส่วนจังหวัดป้องกันการค้ำกำไรเกินควรจังหวัดหนองคาย โดยจำเลยไม่ได้รับอนุญาต
จากคณะกรรมการดังกล่าว เจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยได้พร้อมด้วยสุกรมีชีวิต ๑๐
ตัว รถยนต์ที่ใช้เป็นพาหนะในการเคลื่อนย้าย ๑ คัน ซึ่งเป็นของผู้คนที่ไม่รู้เห็นเป็น
ใจในการกระทำผิดเป็นของกลาง ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติป้องกันการ
ค้ำกำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๖, ๘, ๑๐, ๑๗, ๒๓, ๒๔, ๒๙ พระราช
บัญญัติป้องกันการค้ำกำไรเกินควร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓, ๖, ๑๑
พระราชบัญญัติให้บำเหน็จในการปราบปรามผู้กระทำความผิด พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา
๕, ๖, ๗, ๘, ๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ ประกาศคณะกรรมการส่วน
จังหวัดป้องกันการค้ำกำไรเกินควรจังหวัดหนองคาย ฉบับที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๑๗ ลงวันที่
๒๔ พฤษภาคม ๒๕๑๗ ธิปไตยของกลาง คินรถยนต์ให้เจ้าของ และจ่ายสินบน
และรางวัลนำจับตามกฎหมาย

จำเลยทั้งสองให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้อง ปรับคนละ ๕๐๐ บาท
สุกรของกลางริบ คินรถยนต์ให้เจ้าของ จ่ายสินบนนำจับและรางวัลตามกฎหมาย

จำเลยที่ ๒ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้
ยกคำขอของโจทก์ที่ขอให้จ่ายสินบนนำจับให้แก่ผู้แจ้งความนำจับ นอกจากที่แก้ให้
เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยที่ ๒ ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “...ได้พิเคราะห์ประกาศคณะกรรมการส่วน
จังหวัดป้องกันการค้ำกำไรเกินควรจังหวัดหนองคาย ฉบับที่ ๘ ลงวันที่ ๒๔

พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ แล้ว เห็นว่าประกาศฉบับนี้ได้ประกาศโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ ทบัญญัติให้คณะกรรมการมีอำนาจควบคุมการผลิตหรือการจำหน่ายสิ่งของใดในเขตท้องที่ที่อยู่ในอำนาจท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหรือทุกท้องที่ โดยประกาศระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของที่ควบคุมนั้น และให้มีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับสิ่งของที่ควบคุมได้ ดังนี้ ฯลฯ (๕) ห้ามหรืออนุญาตส่งออกภายนอกหรือนำเข้ามาในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง ข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่าคณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการค้ากำไรเกินควรจังหวัดหนองคาย ได้ประกาศระบุให้เนื้อสุกรเป็นสิ่งที่ควบคุมและประกาศห้ามมิให้จำหน่ายเนื้อสุกรเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้ด้วย คณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการค้ากำไรเกินควรจังหวัดหนองคาย จึงมีอำนาจประกาศห้ามมิให้ผู้ใดเคลื่อนย้ายสุกรมีชีวิตเข้าหรือออกนอกเขตอำเภอได้ ประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการค้ากำไรเกินควรจังหวัดหนองคาย แบบที่ ๘ พ.ศ. ๒๕๑๗ จึงเป็นประกาศที่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยที่ ๒ ผ่าฝืนกตองมีความผิด

ที่จำเลยที่ ๒ ฎีกาว่าประกาศฉบับดังกล่าวเคลือบคลุมนั้น ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ประกาศฉบับดังกล่าวมีข้อความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องห้ามการเคลื่อนย้ายสุกรเข้าหรือออกนอกเขตอำเภอ ไม่มีข้อความตอนใดเคลือบคลุมดังที่จำเลยฎีกา และจำเลยที่ ๒ ฎีกาว่าพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๕๕๐ ต้องการจะให้เนื้อสุกรจำหน่ายแก่ผู้บริโภคภายในเขตท้องที่ห้ามขนย้าย ฉะนั้นการที่จำเลยขนย้ายสุกรเข้ามาในที่เกิดเหตุฟ้องและจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค เพื่อมิให้เกิดความขาดแคลน การกระทำของจำเลยย่อมตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว

จำเลยจึงไม่ควรมีความผิดนั้น เห็นว่าข้อเท็จจริงในคดีนี้ยังไม่พอฟังได้ตาม
ฎีกาของจำเลย ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น แต่ศาลชั้นต้นลงโทษปรับจำเลยและ
ริบสุกรของกลางนั้น ยังไม่ถูกต้อง เพราะการกระทำของจำเลยตามฟ้อง
เป็นเพียงการฝ่าฝืนประกาศของคณะกรรมการ ฯ ตามมาตรา ๘ อันเป็น
ความผิดตามมาตรา ๑๗ เท่านั้น ห้ามมิความผิดตามมาตรา ๒๓ และ ๒๔
ด้วยไม้ และเห็นว่าสิ่งของที่จะพึงริบตามมาตรา ๒๕ พระราชบัญญัติป้องกัน
การค้ากำไรเกินควร ฯ จะต้องเป็นสิ่งของที่เกี่ยวกับการกระทำผิดในการค้า
กำไรโดยตรง คือเป็นสิ่งของที่เกี่ยวกับการกระทำผิดตามมาตรา ๑๘ เมื่อการ
กระทำผิดของจำเลยในคดีนี้เป็นเพียงฝ่าฝืนประกาศของคณะกรรมการ ฯ
ตามมาตรา ๑๗ สุกรของกลางจึงไม่ใช่เป็นของอันจะพึงริบ

พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า จำเลยมีความผิดตาม
พระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๘, ๑๗
พระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.-๒๕๑๗ มาตรา
๓, ๖ สุกรของกลางไม่ริบ นอกจากที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาล
อุทธรณ์....”

เครื่องเล่นการพนันที่ใช้ไฟฟ้าจักรกล

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๓๘๖-๗/๒๕๑๕

ตู้เครื่องเล่นไฟฟ้าประเภทที่มีการยิงสิ่งของซึ่งมีเครื่องหมายบังถูกหรือผิด และมีเครื่องหมายนับแต้มโดยไม่มีตัวเลขประกอบ ส่วนประเภทที่ไม่มีการยิงสิ่งของก็ไม่มีเครื่องหมายนับแต่มานั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าตามปกติได้ใช้เป็นเครื่องเล่นการพนันแล้วนับแต้มหรือเครื่องหมายต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นเป็นการแพ้ชนะ แต่กลับปรากฏว่าเป็นเครื่องเล่นที่จัดให้เด็กเล่นเพื่อความเพลิดเพลินและฝึกวิชาวิหิงษาของเด็ก ดังนั้นย่อมไม่เป็นเครื่องเล่นการพนันตาม พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ บัญชี ข. อันดับที่ ๒๘

ระหว่าง	พนักงานอัยการ กรมอัยการ	โจทก์
	นายบัญญัติ เสริม เลิศจินดา	จำเลย
	และ	
ระหว่าง	พนักงานอัยการ กรมอัยการ	โจทก์
	นายอำพล สำเภา	จำเลย

โจทก์ทั้งสองสำนวนมีใจความว่า จำเลยทั้งสองสำนวนได้บังอาจกระทำผิดกฎหมาย กล่าวคือ นายบัญญัติ เสริม เลิศจินดา จำเลย ได้จัดให้มีการเล่นตู้ขยับเครื่องบิน ๑ ตู้ ตู้บินคูยงสัตว์ ๑ ตู้ ตู้ยิงปลา ๑ ตู้ ตู้หัดขับรถยนต์ ๑ ตู้ ตู้

ยิงนก ๑ ตู้ ตูบิลเลียดสปริง ๑ ตู้ รวม ๖ ตู้ นายอำพล ส้าเกา จำเลย ได้จัดให้มีการเล่นตู้บิลเลียด ๑ ตู้ ตูบิลเลียดสปริง ๒ ตู้ ตูบิลเลียดรถถัง ๑ ตู้ ตู้หัดขับรถยนต์ ๑ ตู้ ตูบิลเลียดเครื่องบิน ๑ ตู้ ตูบิลเลียดควบอยยิงปืน ๑ ตู้ ตูบิลเลียดเรือดำน้ำ ๒ ตู้ ตูบิลเลียดปลา ๑ ตู้ ตูบิลเลียดรถถัง ๑ ตู้ ตู้บิลเลียดรถถังทำลาย ๑ ตู้ เครื่องยิงลูกบิลเลียด ๑ ตู้ รวม ๑๓ ตู้ อันเป็นเครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้าจักรกลตามบัญชี ข. อันดับที่ ๒๘ ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ ซึ่งรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ได้ออกกฎกระทรวงเพิ่มเติมไว้ เพื่อนำมาซึ่งผลประโยชน์แก่จำเลย โดยผู้เข้าเล่นเครื่องเล่นตูบิลเลียดต้องเสียเงินค่าเข้าเล่นให้จำเลยครึ่งละ ๑ บาท ส่วนเครื่องเล่นอื่นแต่ละเครื่องต้องเสียค่าเข้าเล่นให้จำเลยครึ่งละ ๒ บาท การเสียเงินครึ่งหนึ่งผู้เข้าเล่นสามารถเล่นได้นานประมาณ ๑ นาที ได้มีผู้เสียเงินค่าเล่นให้แก่จำเลยเข้าเล่นเครื่องดังกล่าวทุกเครื่องหลายคน ทั้งนี้ โดยจำเลยแต่ละสำนวนไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานและไม่มีกฎกระทรวงอนุญาตให้จัดขึ้นได้โดยไม่ต้องมีใบอนุญาต

เจ้าพนักงานจับจำเลยได้พร้อมด้วยเครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้าจักรกลดังกล่าว อันเป็นเครื่องมือที่ใช้เล่นรวม ๑๙ เครื่อง เป็นของกลาง ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๔, ๑๐, ๑๒ พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๓ กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ ข้อ ๓ และขอริบของกลาง

จำเลยทั้งสองสำนวนให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า เครื่องเล่นไฟฟ้าของกลางทั้ง ๑๙ เครื่อง ไม่ใช่เครื่องเล่นไฟฟ้าจักรกลตามบัญชี ข. อันดับที่ ๒๘ ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ เพราะบางเครื่องไม่มีเครื่องหมายนับแต้ม บางเครื่องมีเครื่องหมายนับแต้มแต่ไม่มีตัวเลขปรากฏอยู่ขณะเล่น จึงไม่สามารถนับแต้มได้ และทุกเครื่อง

ใช้ผู้เล่นเพียงคนเดียว ยกเว้นตู้ยิงสัตรีมีผู้เล่นได้ ๒ คน ตั้งปรากฏตามรายงาน
กระบวนพิจารณา ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๘ จำเลยจัดให้มีการเล่นเพื่อความ
สนุกเพลิดเพลินและฝึกเขาวัวไหวพริบของเด็กโดยไม่มีการเล่นพนัน จึงไม่ต้องขอ
อนุญาตจากเจ้าพนักงาน การกระทำของจำเลยไม่มีความผิด พินาศหายกฟ้อง
โจทก์

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์เห็นว่า ตู้เล่นเครื่องไฟฟ้าจักรกลของกลางใช้ระบบไฟฟ้า
เฉพาะภายในของแต่ละเครื่องและมีเครื่องหมายอยู่ในตัว เช่น ตู้ยิงปลาที่มีเครื่อง
หมายว่า ยิงลูกหรือผิด หรือตู้ขั้วรถวิบากก็มีเครื่องหมายว่ารถได้แล่นผ่านพื้นสิ่งกีด
ขวางไปถึงจุดหมายปลายทางหรือไม่ เครื่องเล่นของกลางอื่น ๆ แต่ละเครื่องย่อมมี
เครื่องหมายสัญญาณอยู่ในตัวว่าผู้เล่นได้เล่นวนจนรอบตามความประสงค์ของผู้เล่นใน
เวลา ๑ นาที แล้วเหมือนกัน การเล่นตู้เครื่องไฟฟ้าจักรกลของกลางจึงเข้าลักษณะ
ตามความหมายในบัญชี ข. อันดับ ๒๘ ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘
จำเลยผู้จัดย่อมได้รับผลประโยชน์โดยตรงหรือทางอ้อมจากเงินเหรียญบาท ซึ่งผู้
เล่นหยอดลงไปในการเล่นแต่ละเครื่อง จึงย่อมถือว่าเป็นผู้จัดให้มีการเล่นตาม
พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๔ วรรค ๒ เมื่อจำเลยไม่ได้รับ
อนุญาตตามกฎหมายดังกล่าว จำเลยจึงมีความผิด พินาศหายกลับ จำเลยทั้งสอง
สำนวนมีความผิดตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๔, ๑๐, ๑๒
พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๓ กฎกระทรวง
(ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๐๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘
ข้อ ๓ ลงโทษปรับคนละ ๕๐๐ บาท บังคับค่าปรับตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๒๙, ๓๐ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๓ ของกลางริบ

จำเลยทั้งสองสำนวนฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษากลับ โดยวินิจฉัยว่า “...เห็นว่าตุ้เครื่องเล่น
ต่าง ๆ ดังระบุในฟ้องโจทก์ทั้ง ๒ ส่วนวนั้น ตามคำเบิกความของ พ.ต.ท.
ทัศนะ กล่องพยายาม ผู้ชำนาญการพนันของกรมตำรวจยืนยันว่าการเล่นที่
มีการนับแต้มหรือตัวเลขปรากฏอยู่เป็นการพนันซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตตาม
กฎหมาย เมื่อปรากฏว่าศาลชั้นต้นได้ไปเผชิญกับตุ้เครื่องเล่นทั้ง ๑๕ ตุ้ ซึ่ง
เป็นของกลางในคดีแล้วได้ความพอสรุปได้ว่า (๑) ตุ้เครื่องเล่นใดที่มีการ
ขึงสิ่งของมีเครื่องหมายนับแต้ม แต่ไม่มีตัวเลขปรากฏขณะเล่น (๒) ตุ้
เครื่องเล่นใดที่ไม่มีการขึงสิ่งของ ไม่มีเครื่องหมายนับแต้ม และแม้เครื่อง
เล่นบางตุ้มีเครื่องหมายว่าขึงถูกหรือผิดหรือเครื่องหมายสัญญาณอย่างอื่นก็
ตาม ก็ไม่ปรากฏว่าเครื่องเล่นดังกล่าวตามปกติได้ใช้เป็นเครื่องเล่นการ
พนันที่ใช้ไฟฟ้าจักรกล แล้วนับแต้มหรือเครื่องหมายต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้น
เป็นการแพ้ชนะเช่นการเล่นอย่างอื่นอันระบุไว้ในบัญชี ข แต่กลับปรากฏ
ว่าเป็นเครื่องเล่นที่จัดให้เด็กเล่นเพื่อความเพลิดเพลินและฝึกเชาว์ไหวพริบ
ของเด็ก

ดังนั้น เมื่อพิจารณาคำเบิกความของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวประกอบ
ด้วยแล้ว ตุ้เครื่องเล่นของกลางทั้งหมดย่อมไม่ใช่เครื่องเล่นซึ่งใช้ไฟฟ้า
จักรกลตามบัญชี ข. อันดับที่ ๒๘ ท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘
จำเลยทั้งสองย่อมไม่มีความผิดดังฟ้องโจทก์ ฎีกาของจำเลยฟังชน...”

ความผิดต่อประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๖๖/๒๕๑๕ บรรยายฟ้องด้วยวาจา

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๑๕ กำหนดให้ศาล
บันทึกใจความแห่งคำฟ้องไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องบันทึกใจ
ความไว้โดยละเอียด และก่อนบันทึกศาลก็อาจสอบถามโจทก์เกี่ยวกับข้อ
เท็จจริงอื่น ๆ ที่อ้างว่าจำเลยกระทำความผิดได้

การที่โจทก์กล่าวไว้ในบันทึกหลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจาว่าจำเลย
บังอาจจำหน่ายสุราในเวลาห้าม แม้ศาลมิได้บันทึกความที่ว่า “โดยมิได้
รับอนุญาต” ไว้ ก็ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าจำเลยต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต
ขายสุรา เพราะถ้าจำเลยมิใช่ผู้ได้รับใบอนุญาต จำเลยก็ขายสุราไม่ได้
ไม่ว่าภายในหรือนอกเวลาที่กำหนด ฟ้องโจทก์จึงครบองค์ความผิดตาม
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ข้อ ๒ แล้ว

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ

โจทก์

นายสนิทชาย เชวงศักดิ์โสภาคย์

จำเลย

โจทก์ฟ้องด้วยวาจาปรากฏตามบันทึกคำฟ้อง ประกอบกับบันทึก
หลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจาว่า เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ เวลา ๐๑.๓๐

นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาที่ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต จำเลยได้ บังอาจจำหน่ายสุราแม่โขงและเบียร์ ให้นายสุชาติ เลาะห์ขนพันธ์ และนายวิบูลย์ อมรตระกูล โดยไม่ได้รับอนุญาต ขอให้ลงโทษตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ และข้อ ๔

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้อง ปรับ ๒,๐๐๐ บาท

จำเลยอุทธรณ์ขอให้ลงโทษปรับน้อยลงอีก

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์มิได้บรรยายฟ้องด้วยวาจาว่า “จำเลยเป็นผู้ได้รับอนุญาต ขายสุรา หรือ กระทำการ เพื่อ ประโยชน์ ของ ผู้ได้รับใบอนุญาต” ฟ้องโจทก์จึงไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานนี้ เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ แม้จำเลยให้การรับสารภาพ ก็ลงโทษจำเลยไม่ได้ พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษากลับให้ลงโทษจำเลยตามฟ้อง โดยวินิจฉัยว่า “...ปัญหาว่าฟ้องด้วยวาจาเช่นนี้ครบองค์ประกอบความผิดตามประกาศของ คณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวหรือไม่ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลง วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาต ขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา หรือ บุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราดังกล่าว จำหน่ายสุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากเวลาดังแต่ ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึง เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา และ ตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต ฯลฯ ตามประกาศดังกล่าว ผู้ที่ได้รับ อนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ หรือผู้ซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา ประเภทดังกล่าว หากขายสุราไม่ว่าชนิดใดในเวลาอื่นนอกจากที่ประกาศ

ฉบับนี้ระบุไว้ โดยมีได้รับใบอนุญาต ย่อมมีความผิด การที่โจทก์กล่าวไว้ในบันทึกหลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจาว่า จำเลยบังอาจจำหน่ายสุราแม่โขงและเบียร์ ให้นายสุชาติ เลาหะชนุพันธ์ และนายวิบูลย์ อมรตระกูล โดยไม่ได้รับอนุญาต แม้ศาลชั้นต้นมิได้บันทึกความที่ว่าโดยมิได้รับอนุญาตไว้ก็ตาม ก็ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าจำเลยจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทใดประเภทหนึ่งระหว่างประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ จึงจะต้องห้ามมิให้ขายสุรานอกเหนือเวลาที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ กำหนดไว้ หากจำเลยมิใช่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุรตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา จำเลยก็ขายสุราไม่ได้ ไม่ว่าภายในหรือนอกเวลาที่กำหนด

อนึ่ง ศาลฎีกาเห็นว่าการบรรยายฟ้องด้วยวาจานั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๑๕ ให้ศาลบันทึกใจความแห่งคำฟ้องไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ไม่จำเป็นที่ศาลจะต้องบันทึกใจความแห่งคำฟ้องไว้โดยละเอียดดังเช่นการฟ้องเป็นหนังสือ และก่อนบันทึกคำฟ้อง ศาลอาจสอบถามโจทก์เกี่ยวกับข้อเท็จจริงอื่นๆ ท้องว่าจำเลยกระทำผิดได้ แล้วศาลก็บันทึกแต่เฉพาะใจความของคำฟ้องที่สำคัญเท่านั้น ฉะนั้น บันทึกคำฟ้องของโจทก์ที่ฟ้องด้วยวาจา ประกอบกับบันทึกหลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจาที่โจทก์ส่งศาลในคดีนี้จึงมีใจความครบองค์ประกอบความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ แล้ว....”

ความผิดหลายกรรม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑/๒๕๑๘ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้

เช็ค

การออกเช็คในคราวเดียวกันสามฉบับ ลงวันที่ส่งจ่ายวันเดียวกัน ผู้เสียหายนำเช็คทั้งสามฉบับนั้นไปขึ้นเงินไม่ได้เพราะเงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย เป็นการกระทำผิดหลายกรรมต่างกัน ต้องลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดจันทบุรี
นายสมศักดิ์ กาญจนะสอาด

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยบังอาจออกเช็คสามฉบับ ส่งจ่ายเงินรวม ๙๓,๕๐๐ บาท ให้แก่ผู้เสียหายเพื่อเป็นการชำระหนี้ ผู้เสียหายนำเช็คทั้งสามฉบับดังกล่าวไปเข้าบัญชีธนาคาร ธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คทั้งสามฉบับนั้น โดยแจ้งว่าเงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การรับสารภาพ

ความผิดหลายกรรม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๖/๒๕๑๘ พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ

แม้ว่า กฎหมายจะบัญญัติความผิดฐานมีเฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานจำหน่ายเฮโรอีนไว้ในมาตราเดียวกัน แต่การกระทำความผิดอาจแยกเป็นกระทง ๆ ได้

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ โจทก์
นายตึก ข้างทอง หรือน้อยวัฒน์ ที่ ๑ นายวิจิตร วัตจินดา ที่ ๒ จำเลย

โจทก์ฟ้องจำเลยให้การรับสารภาพ โจทก์สืบพยานประกอบข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยทั้งสองบังอาจกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน โดยรวมกันมีเฮโรอีนไฮโดรคลอไรด์ซึ่งเป็นเกลือของเฮโรอีน อันเป็นยาเสพติดให้โทษ ไว้ในความครอบครองของจำเลยทั้งสองเพื่อจำหน่าย และจำเลยทั้งสองได้บังอาจร่วมกันจำหน่ายเฮโรอีนไฮโดรคลอไรด์ อันเป็นยาเสพติดให้โทษดังกล่าวแล้ว

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษหลายบทหลายกระทง ให้เรียงกระทงลงโทษฐานมียาเสพติดให้โทษไว้เพื่อจำหน่าย และฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ

จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ขอให้ลงโทษสถานเบา และรอกาลลงโทษจำคุก
จำเลย

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดกระทงเดียว

โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองฐานมิไว้เพื่อจำหน่าย และฐาน
จำหน่ายเฮโรอีนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัย
ว่าศาลมีอำนาจลงโทษจำเลยทั้งสองฐานมิไว้เฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อ
จำหน่ายกระทงหนึ่ง และฐานจำหน่ายเฮโรอีนอีกกระทงหนึ่งได้หรือไม่
ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยทั้งสองมิไว้เฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อ
จำหน่ายจำนวน ๕.๖๔ กรัม และจำเลยทั้งสองจำหน่ายเฮโรอีนอีกจำนวน
หนึ่งให้แก่ผู้อื่น ดังนั้น เฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองจำหน่ายไป มิใช่เฮโรอีนที่
จำเลยทั้งสองมิไว้เพื่อจำหน่าย แต่เป็นเฮโรอีนคนละจำนวนกัน เฮโรอีน
ที่มิไว้เพื่อจำหน่ายจำนวน ๕.๖๔ กรัม ได้มาเป็นของกลางแต่เฮโรอีนที่จำเลย
ทั้งสองจำหน่ายไปอีกจำนวนหนึ่งมิได้มาเป็นของกลาง ได้เงินสด ๑๗๔ บาท
ที่ได้จากการจำหน่ายเฮโรอีนนั้นมาเป็นของกลาง และโจทก์ได้บรรยายฟ้อง
ชัดเจนว่า เฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองมิไว้เพื่อจำหน่ายนั้นจำนวนหนึ่ง และ
เฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองจำหน่ายไปให้แก่ผู้อื่นนั้นมียกจำนวนหนึ่ง เพื่อ
แสดงว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน เห็นว่า
การกระทำของจำเลยทั้งสองได้แยกเป็น ๒ กระทง แต่ละกระทงเป็นความ
ผิดตามกฎหมาย ถึงแม้ว่ากฎหมายจะบัญญัติความผิดดังกล่าวไว้ในมาตรา
เดียวกัน แต่การกระทำอาจแยกเป็นกระทงๆ ได้ ซึ่งแล้วแต่ข้อเท็จจริง
แห่งคดี และการบรรยายฟ้องของโจทก์ประกอบด้วยฎีกาโจทก์ฟังชน และ
จากข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิด หลังจากที่
ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ มีผลใช้
บังคับแล้วตามประกาศดังกล่าวข้อ ๒ ได้แก้ไขยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๕๑ โดยให้ลงโทษผู้กระทำการอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน

ทุกกรรมเป็นกระตงความผิดไป แม้คดีนี้โจทก์จะมีได้อ่างประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๕๑ มาในคำขอท้ายฟ้อง แต่โจทก์ก็ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลย
ทั้งสองกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรม ดังนั้นศาลมีอำนาจเรียง
กระตงลงโทษจำเลยทั้งสองฐานมีเฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย
และฐานจำหน่ายเฮโรอีนได้ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองฐาน
มีไว้เพื่อจำหน่ายเฮโรอีนเพียงกระตงเดียว ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา

พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นว่า จำเลยทั้งสองมีความ
ผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๔ ทวิ และ
มาตรา ๒๐ ทวิ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔
มาตรา ๔ และมาตรา ๖ ให้ลงโทษเรียงกระตงความผิดฐานมีเฮโรอีนไว้ใน
ความครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานจำหน่ายเฮโรอีน ตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ แก้ไขโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑
ข้อ ๒ ส่วนการกำหนดโทษและลดโทษนั้น ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาล
ชั้นต้น ของกลางรับ”

เงินสินบนนำจับ พ.ร.บ. การพนัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1438/2506

ศาลจะสั่งให้จ่ายเงินสินบนนำจับตาม พ.ร.บ. การพนันได้ต่อเมื่อ มีการลงโทษปรับผู้กระทำความผิด ดังนั้นถ้าศาลลงโทษผู้กระทำความผิด พ.ร.บ. การพนัน แต่เพียงให้จำคุกสถานเดียว ก็สั่งให้จ่ายเงินสินบนนำจับไม่ได้

พนักงานอัยการจังหวัดขอนแก่น โจทก์
ระหว่าง

นายสี นามมูลตรี จำเลย

โจทก์ฟ้องและจำเลยรับสารภาพว่า จำเลยเล่นการพนันสลาก กินรวบโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีผู้แจ้งความขอรับเงินสินบนนำจับ

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลย และริบเงินของกลาง แต่ไม่ได้สั่งให้จ่ายเงินสินบนนำจับ

โจทก์อุทธรณ์ว่า แม้ศาลจะไม่ได้พิพากษาให้ปรับจำเลย แต่เงินของกลางก็มีอยู่ จึงควรพิพากษาให้จ่ายเงินสินบนนำจับ

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า กฎหมายให้ผู้กระทำความผิด ใช้เงินสินบนนำจับต่อเมื่อมีการลงโทษปรับ

โจทก์ฎีกา

"ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว เรื่องค่านำจับผู้กระทำผิดฐานเล่นการพนันนี้ ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 มาตรา 15 มีว่า นอกจากโทษอันได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้กระทำผิดจะต้องใช้เงินค่านำจับให้แก่ผู้นำจับ 1 ใน 4 ของจำนวนค่าปรับด้วยอีกโสดหนึ่ง ต่อมาได้มีการแก้ไขมาตรานี้ โดยพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2490 มาตรา 3 ยกเลิกมาตรา 15 นั้นแล้ว ใช้มาตรา 15 ใหม่ว่า นอกจากโทษที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ ถ้ามีกรณีที่มีผู้นำจับผู้กระทำผิด ให้พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จ่ายเงินสินบน แก่ผู้นำจับกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินค่าปรับด้วยอีกโสดหนึ่ง ถ้าผู้กระทำผิดไม่ชำระสินบนดังกล่าว ให้จ่ายจากเงินที่ได้จากของกลางซึ่งศาลสั่งริบ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว หรือจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล ด้วยกฎหมายมีมาเป็นลำดับดังนี้ ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่าเงินสินบนนำจับนั้นศาลจะสั่งให้จ่ายก็ต่อเมื่อ มีการลงโทษปรับแก่ผู้กระทำผิดด้วยเป็นประมาณ หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็หมายความว่า การสั่งจ่ายเงินสินบนนำจับนี้เป็นอุปกรณอันมิโทษปรับเป็นประธาน ถ้าศาลไม่ลงโทษปรับแล้ว จะเอาอะไร มาเป็นเกณฑ์คำนวณว่า ผู้กระทำผิดจะต้องจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับเท่าใด อย่างคดีนี้ ศาลลงโทษจำคุกจำเลยอย่างเดียว แล้วศาลจะสั่งกำหนดให้จำเลยใช้เงินสินบนค่านำจับ โดยอาศัยโทษปรับซึ่งไม่มีลงแก่จำเลยอย่างไรได้ เพราะการจ่ายเงินสินบนค่านำจับนั้น มีอัตรากำหนดไว้โดยกฎหมายว่าให้ใช้กึ่งหนึ่งของเงินค่าปรับ กฎหมายไม่ได้ให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนค่านำจับได้โดยดุลพินิจ การจ่ายเงินของกลางเป็นเงินสินบนนำจับนั้น ประการแรกก็ต้องวางโทษปรับแก่ผู้กระทำผิดเป็นหลักถ้าจำเลยไม่ชำระเงินสินบนจึงให้เอาเงินของกลางจ่ายเป็นค่าสินบนนำจับได้ข้อสำคัญศาลต้องวางโทษปรับจำเลยเสียก่อน จึงจะสั่งจ่ายเงินสินบน

ค่านำจับกังหน่งของค่าปรับนั้น แต่เมื่อคดีศาลพิพากษาลงโทษจำคุก
จำเลยสถานเดียว เรื่องเงินสินบนค่านำจับจึงเป็นพับไปไม่เกิดขึ้น ฉะนั้น
ที่ศาลทั้งสองพิพากษาต่อกันไม่สั่งให้จำเลยจ่ายเงินสินบนค่านำจับจึง
ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น
ศาลฎีกาจึงพิพากษาขึ้น ยกฎีกาโจทก์”

เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒, ๑๓/๒๕๒๓

พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘

ระหว่าง นายเชิดชัย บุญล้ำ โจทก์
นายอนันต์ สุขกัปป์ กับพวก จำเลย

การที่ผู้อำนวยการโรงเรียน เซอร์รายงานและความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนที่ตนตั้งขึ้นเพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ผลงานทดลองปฏิบัติหน้าที่ของ โจทก์ยังไม่เข้าเกณฑ์ที่จะรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญหรือไม่ โดยละเว้นการตรวจหลักฐานต่าง ๆ ด้วยตนเองก็ดี ไม่เสาะหาความจริงจากผู้อื่นก็ดี ไม่ทั่วทั้งการสอบสวนตั้งแต่รายงานชี้แจงแทนบันทึกการสอบสวนก็ดี ไม่เสาะหาความจริงจากผู้อื่นก็ดี จะฟังว่าผู้อำนวยการโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยไม่สุจริต และกลั่นแกล้งให้โจทก์ได้รับความเสียหายหาได้ไม่

เมื่อกรณีของโจทก์ไม่ใช่เรื่องกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง การที่คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้โจทก์ทราบ และไม่ได้ให้โจทก์นำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย จึงหาใช่เป็นการปฏิบัติโดยมิชอบด้วยกฎหมายไม่

อ.น.ท. ๒๕๒๓

จรรยา ฐานไม่หยุดรถทำการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ
และไม่แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๐๖/๒๕๒๐ (ประชุมใหญ่) ผิด.พ.ร.บ.

ผู้ขับรถอยู่ในทางที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายผู้อื่นเท่า นั้น ทั้พนักงานหยุดรถทำการช่วยเหลือและแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ ใกล้เคียงตามความในมาตรา ๓๐ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๑๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๕

จำเลยที่ ๒ หยุดรถอยู่ขอบทาง จำเลยที่ ๑ ขับรถมาชนรถที่จำเลย ที่ ๒ ขับ จำเลยที่ ๒ จึงมิใช่ผู้ก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายผู้อื่น การที่จำเลยที่ ๒ ไม่หยุดรถทำการช่วยเหลือ และแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้า- หน้าที่จึงไม่เป็นความผิด

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดสกลนคร โจทก์
นายโกศักดิ์ สายอุราช ที่ ๑ นายสมร หรือหนู ซาแสน ที่ ๒ จำเลย
โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ ขับรถยนต์จี๊ปซึ่งมีห้ามล้อเท้าไม่ตีบรรทุกบุคคล อื่นไปเต็มคันรถแล่นไปตามถนนสายอำเภอกุสุมาลย์ อำเภอท่าอุเทน ส่วนจำเลยที่ ๒ ขับรถยนต์โดยสารสองแถวสวนทางกับจำเลยที่ ๑ ถนนดังกล่าวเป็นถนนลูกรัง คับแคบ ขณะเกิดเหตุฝนตกหนักถนนเปียกสลื่น จำเลยที่ ๑ ขับรถด้วยความเร็วสูง ขณะที่สวนทางกับจำเลยที่ ๒ เป็นทางโค้ง จำเลยที่ ๒ จึงได้เปลี่ยนเป็นเบรคไฟ

หน้ารถด่าแล้วหยุดรถจอดแอบขอบททางซ้ายมือ แต่จำเลยที่ ๑ ยังขับรถเร็วมิได้ใช้
ความระมัดระวังบังคับรถให้ดี อันเป็นการขับ โดยประมาทปราศจากความระมัดระวัง
ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ จำเลยที่ ๑ อาจใช้ความ
ระมัดระวังได้ แต่จำเลยที่ ๑ ขับเสียหลักแฉลบไปชนรถยนต์ที่จำเลยที่ ๒ ขับโดย
แรง เป็นเหตุให้นางสาวจันทร์ สายระวงศ์ ถึงแก่ความตาย และเป็นเหตุให้นางสาว
ปาน วงษ์พันแก้ว ได้รับอันตรายสาหัส เด็กหญิงเวียง ระนิอินทร์ นายโสพิศ
พลาคอินทร์ ได้รับบาดเจ็บ จำเลยที่ ๑ มิได้แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้
เคียงทันที และจำเลยที่ ๒ มิได้หยุดรถทำการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บตามสมควร และ
มิได้แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียงทันที ขอให้ลงโทษ ตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๑, ๓๐๐, ๓๙๐, ๙๐, ๙๑ พระราชบัญญัติจราจรทางบก
พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๓๐, ๖๘ พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.
๒๕๐๘ มาตรา ๑๕ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๙ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม
๒๕๑๕

ก่อนสืบพยานโจทก์ จำเลยที่ ๒ ให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า การกระทำของจำเลยที่ ๒ ไม่เป็นความผิด พิพากษา
ยกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “.....คดีมีปัญหามาสู่ศาลฎีกา
เพียงว่า การที่จำเลยที่ ๒ ไม่หยุดรถและทำการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและ
แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติจราจร
ทางบกหรือไม่ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยปัญหาโดยที่ประชุมใหญ่แล้ว เห็นว่า

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๕ มาตรา ๓๐ วรรค ๒ บัญญัติว่า “ผู้ใดขับ
รถอยู่ในทางและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายแก่บุคคลอื่น ไม่ว่า
จะเป็นความผิดของผู้ขับหรือไม่ก็ตาม ผู้ขับจะต้องหยุดรถและกระทำการ
ช่วยเหลือตามสมควร และต้องแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียง
นั้นทันที”

ตามตัวบทที่ขกมากล่าวแล้ว ผู้ขับรถอยู่ในทางที่ก่อให้เกิดอันตราย
แก่ชีวิตหรือร่างกายแก่ผู้อื่นเท่านั้น ทมิหน้าที่หยุดรถทำการช่วยเหลือและแจ้ง
เหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียง จำเลยที่ ๒ หยุดรถอยู่ขอบทาง จำเลย
ที่ ๑ ขับรถมาชนรถที่จำเลยที่ ๒ ขับ จำเลยที่ ๒ จึงมิใช่ผู้ก่อให้เกิด
อันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายผู้อื่น การที่จำเลยที่ ๒ ไม่หยุดรถทำการช่วย
เหลือ และ แจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงไม่เป็น ความผิด ตามที่โจทก์
ฟ้อง....”

ใช้เช็ค

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๓/๒๕๑๘ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการ

จ่ายเช็คเพื่อส่วยขอหญิงมาเป็นภริยาน้อย เป็นการขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงตกเป็นโมฆะ เมื่อไม่มีหนังสือสั่งห้ามมิให้ธนาคารใช้เงินตามเช็ค จึงไม่เป็นความผิด

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ
นายไอฮัง แซ่หลิม

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยออกเช็คสั่งจ่ายเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท มอบให้นางซุงหง แซ่หลิม เป็นการชำระหนี้ นางซุงหงได้นำเช็คไปเข้าบัญชี แต่ธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่ามีคำสั่งระงับการจ่ายเงิน ทั้งจำเลยได้ออกเช็คฉบับดังกล่าวโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คและออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะออกเช็ค และห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คโดยทุจริต ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นว่าพยานโจทก์ยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิด จึงพิพากษายกฟ้อง
โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วย
ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ (๓) และ (๕) ให้จำคุก ๒
เดือน

จำเลยฎีกา

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาคดีแล้ว ข้อเท็จจริง
ฟังได้ตามพยานหลักฐานทั้งสองฝ่ายนำสืบได้ความต้องกันว่า จำเลยซึ่ง
เป็นคนมีภริยาอยู่แล้วได้สู่ขอนางสาวบุญหุย แซ่เตี้ย บุตรีของนางชุงหง
แซ่ลิม มาเป็นภริยาน้อย โดยจำเลยยอมให้เงินแก่นางชุงหงสามหมื่นบาท
ได้จ่ายเช็คให้แก่นางชุงหง ๓ ฉบับ เช็ค ๒ ฉบับแรก นางชุงหง ได้รับเงิน
แล้ว ส่วนเช็คเลขที่ บี แอล ๑๓๕๕๑๕ จำเลยสั่งให้ธนาคารระงับการจ่าย
เงิน โดยจำเลยอ้างว่านางสาวบุญหุย อยู่เป็นภริยาจำเลยไม่ครบ ๖ เดือน
ตามข้อตกลง ปัญหาจะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยมีความผิดตามกฎหมาย
ที่โจทก์อ้างหรือไม่

ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า การที่จำเลยซึ่งมีภริยาอยู่แล้ว
สู่ขอนางสาวบุญหุยมาเป็นภริยาน้อย โดยตกลงจะให้เงินแก่นางชุงหง ข้อ
ตกลงนี้เป็นการขัดกับศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงตกเป็นโมฆะตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๓ นางชุงหง ไม่มีสิทธิจะ
เรียกร้องเอาเงินจำนวนนั้นจากจำเลย หนี้สินระหว่างจำเลยกับนางชุงหง จึง
ไม่มีต่อกัน จำเลยไม่ต้องชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่นางชุงหง การกระทำของ
จำเลยไม่มีความผิดตามกฎหมายที่โจทก์ขอให้ลงโทษจำเลย ศาลอุทธรณ์

พิพากษาลงโทษจำเลย ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยฟังชน
พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์”

อ.น.ท. ๒๕๑๘ .

562

564

ต่างกรรมต่างวาระ พ้องซ้ำ
ข้อยกเว้นความรับผิด พ.ร.บ. สาธารณสุข

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 935/2507

การใช้สถานที่เอกชนทำการขาย และสะสมอาหารโดยไม่รับอนุญาตในเขตที่มีเทศบัญญัติออกควบคุมไว้นั้น ย่อมเป็นที่เห็นได้ว่าการกระทำแต่ละคราวย่อมเกิดเป็นความผิดได้ ดังนั้น การที่อัยการฟ้องว่าจำเลยทำผิดฐานนี้จนศาลลงโทษแล้ว จำเลยได้กระทำความผิดฐานนี้อีก อัยการย่อมฟ้องอีกได้ ไม่เป็นพ้องซ้ำ

การที่เทศบาลไม่ยอมออกใบอนุญาตให้จำเลยใช้สถานที่เอกชนทำการขายและสะสมอาหาร เพราะต้องการให้จำเลยรื้ออาคารร้านค้าของจำเลย ซึ่งเทศบาลอ้างว่าปลุกฎเกล้าที่สาธารณะ ไม่เป็นข้อกัณฑ์ให้จำเลยพื้นผิดฐานใช้สถานที่เอกชนทำการสะสม และขายอาหารโดยไม่รับอนุญาต เพราะการที่เจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติอย่างใดไม่ก่อให้บุคคล เกิดสิทธิที่จะกระทำความผิดอาญาโดยไม่ต้องรับผิด

พนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์ โจทก์
ระหว่าง

นายประเสริฐ อารีย์วิริยะวรารณ จำเลย
ข้อเท็จจริงได้ความตามฟ้องของโจทก์ว่า เทศบาลเมืองชุมแสง ได้ออกเทศบัญญัติควบคุมการค้าอาหารและน้ำแข็งในสถานที่เอกชน จำเลยมีอาชีพขายและเคยได้รับอนุญาตให้ตั้งหรือใช้สถานที่เอกชนเป็นที่ขาย ทำ

ประกอบ ปรุง หรือสะสมอาหารและน้ำแข็ง มาแล้ว แต่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว ต่อมาในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2505 ถึงวันที่ 9 กรกฎาคม 2505 จำเลยได้ใช้สถานที่เอกชนทำการขายและสะสมอาหาร โดยไม่ได้รับอนุญาต และได้ถูกฟ้องและศาลพิพากษาลงโทษไปแล้ว เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2505 ต่อมาวันที่ 1 ตุลาคม 2505 ถึงวันที่ 27 ตุลาคม 2505 จำเลยได้ใช้สถานที่เอกชนทำการขายและสะสมอาหารโดยไม่ได้รับอนุญาตอีก จึงถูกฟ้องเป็นคดีนี้

จำเลยต่อสู้ว่า จำเลยยื่นคำร้องขออนุญาตแล้ว แต่เทศบาลไม่อนุญาตเพราะเทศบาลเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยให้จำเลยรื้ออาคารร้านค้า ของจำเลย แต่ในที่สุดศาลยกฟ้อง และนอกจากนั้นเป็นกรณีฟ้องซ้ำด้วย

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้อง

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2484 มาตรา 11 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ยอมออกใบอนุญาตให้จำเลยอาจอุทธรณ์ไปยังรัฐมนตรีได้อยู่แล้ว และคดีนี้ไม่เป็นกรณีฟ้องซ้ำ เพราะโจทก์ไม่ได้ฟ้องความผิดในคดีก่อนของจำเลย แต่ฟ้องเรื่องที่จำเลยได้กระทำความผิดขึ้นอีกเป็นกรรมใหม่หลังจากที่ศาลตัดสินลงโทษจำเลยในคดีก่อนไปแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง มิฉะนั้น รูปคดีจะกลายเป็นว่า แม้ศาลจะได้พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดและถูกลงโทษไปแล้ว จำเลยก็จะกระทำความผิดละเมิดกฎหมายได้อยู่เรื่อยไป กรณีนี้ไม่มีกฎหมายให้อำนาจเจ้าพนักงานดำเนินการอย่างอื่นเพื่อระงับการกระทำความผิดให้สิ้นสุดไป

"ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาคดีแล้ว คดีนี้ศาลชั้นต้นสั่งรับฎีกาจำเลยแต่เฉพาะข้อกฎหมายที่ได้ยกขึ้นในศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ในข้อ ก. และ ข.

สำหรับฎีกาจำเลยในข้อ ก. ที่ฎีกาว่า เทศบาลเมืองชุมแสงได้ฟ้องคดีต่อศาลขอให้บังคับจำเลยให้รื้อถอนอาคารร้านค้า อ้างว่าปลุกрукล้าที่

สาธารณะ แต่ต้องแพ็คดีแก่จำเลย เมื่อจำเลยไปยื่นคำร้องต่อเทศบาล
ขออนุญาตสะสมอาหารตามเทศบัญญัติตั้งที่เคยปฏิบัติมาทุกปี เทศบาลเมือง
ชุมแสงจึงไม่ยอมออกให้ จะให้จำเลยรื้ออาคารร้านค้า ของจำเลยให้ได้ จึง
ไม่ใช่ความผิดของจำเลยในการที่ไม่มีใบอนุญาตนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ในกรณี
เช่นนี้ทางเบี่ยงขวาของจำเลยย่อมมีอยู่ในประการที่จะอุทธรณ์ต่อ รัฐมนตรีตาม
พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 มาตรา 11 ดังที่ศาลอุทธรณ์ได้ยกข้อ
วินิจฉัย หรือมีฉะนั้นเมื่อจำเลยคิดเห็นว่าพนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการนอก
เหนือเหนือเกินโดยมิชอบด้วยตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่
จำเลย จำเลยก็ย่อมนำคดีขึ้นฟ้องร้องว่ากล่าวให้เจ้าพนักงานนั้น ๆ ต้องรับ
ผิดแก่จำเลยได้ การที่จำเลยไม่ทำเช่นนั้น กลับจงใจกระทำการฝ่าฝืนบท
กฎหมาย แล้วจะอ้างเหตุที่เทศบาลเมืองชุมแสงไม่ออกใบอนุญาตว่าเป็นการ
ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติโดยมิชอบขึ้นเป็นข้อแก้ตัวให้พ้น จากการรับผิดชอบ
ทางอาญานั้น ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้มิได้ เพราะการที่
เจ้าพนักงานละเว้นการปฏิบัติการอย่างใดหาก่อให้บุคคลเกิดสิทธิกระทำความ
ผิดทางอาญาโดยไม่ต้องรับผิดชอบทางอาญานั้นอย่างไรไม่

สำหรับในข้อฎีกาว่าฟ้องโจทก์เป็นฟ้องซ้ำ ซึ่งจำเลยได้กล่าวมา
ทั้งในข้อ ก. และข้อ ข. แห่งฎีกานั้น ศาลฎีกาเห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้อง
อ้างว่าการกระทำของจำเลยที่เป็นความผิดนั้น คือระหว่างตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม
2505 ตลอดมาจนถึงวันที่ 27 ตุลาคม 2505 จำเลยได้ใช้บ้านเรือนจำเลย
อันเป็นสถานที่เอกชนทำการขายและสะสมอาหารโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้า
พนักงานท้องถิ่น การกระทำของจำเลยที่โจทก์ถือว่าเป็นความผิด และขอให้
ลงโทษก็คือการใช้สถานที่เอกชนทำการขาย และสะสมอาหารตามวันเวลาที่
กล่าวแล้ว จำเลยก็ให้การรับว่าได้ทำการค้าขาย โดยไม่มีใบอนุญาตจริง

การที่จำเลยถูกฟ้องและศาลพิพากษาลงโทษจำเลยไปเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2505 เพราะการกระทำของจำเลยเมื่อระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2505 ถึงวันที่ 9 กรกฎาคม 2505 เป็นการขายและสะสมอาหารโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมายกรมหนึ่งวาระหนึ่งต่างหากจากการกระทำผิดต่อกฎหมายที่จำเลยใช้สถานที่เอกชนทำการขาย และสะสมอาหารระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2505 ถึงวันที่ 27 ตุลาคม 2505 การกระทำของจำเลยในครั้งหลังนี้เป็นการกระทำผิดต่างวาระกับการกระทำผิดที่ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยไปแล้ว การกระทำของจำเลยไม่ใช่เป็น การกระทำครั้งเดียวคราวเดียวต่อเนื่องกัน เพราะการใช้สถานที่เอกชน ทำการขายและสะสมอาหารโดยมิได้รับใบอนุญาตนั้น เป็นที่เห็นได้ว่าการกระทำแต่ละคราวย่อมเกิดเป็นความผิดได้

ศาลฎีกาเห็นว่าฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาชอบแล้ว ให้ยกฎีกาจำเลยโดยศาลฎีกาพิพากษายืนตาม"

นายประมุข สุวรรณศรี นายโพยม เลขยานนท์ นายย้อย อาตมียะนันท์

บันทึกข้อสังเกต ที่มาของคดีนี้เป็นการไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน กล่าวคือจำเลยสามารถอุทธรณ์การไม่ออกใบอนุญาตของเทศบาลต่อ รัฐมนตรี ตามมาตรา 11 แห่ง พรบ. สาธารณสุข เมื่อใดคั้งขั้นตอนจำเลยจึงได้กระทำผิดละเมิดกฎหมายติดต่อกันการกระทำผิดต่างกรรมต่างวาระนี้ หากใช่เป็นการกระทำในครั้งคราวเดียวต่อเนื่องกัน กล่าวคือการกระทำแต่ละคราวจะมีผลเป็นความผิด หากถ้าสำนวนฟ้องเป็นหลายกระทงเช่นนี้ความผิดคงทวีคูณ

ผู้รวบรวม

ตัวการ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 756/2504

จำเลยกับพวกมาทวงเงินผู้เสียหาย ซึ่งเป็นลูกหนี้ของจำเลยที่บ้านครั้งไม่ได้ พวกของจำเลยก็พูดว่าจะฆ่า และทำท่าจะตีผู้เสียหาย ครั้นมีผู้ห้ามก็กลับไป ต่อมาไม่นานคนทั้งสองก็กลับมาอีก โดยมีปืนมาคนละกระบอก พวกของจำเลยยิงผู้เสียหาย โดยจำเลยยืนอยู่ใกล้ ๆ นั้นเอง แล้ววิ่งหนีไปด้วยกัน ฟังได้ว่าจำเลยเป็นตัวการร่วมกระทำผิดกับพวกด้วย

พนักงานอัยการจังหวัดขอนแก่น

โจทก์

ระหว่าง

นายโม่ เทียงโยธา

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกับพวกที่ยังจับตัวไม่ได้มีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และได้สมคบกันใช้ปืนยิงพยายามฆ่านายวัน แทนศาลชั้นต้นฟังว่า แม้จำเลยจะไม่ได้ยิงนายวันผู้เสียหาย แต่ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เป็นตัวการร่วมกับนายชา พวกของจำเลยยิงนายวันโดยมีเจตนาจะฆ่าจึงต้องมีผิดตามฟ้องของโจทก์ ให้ลงโทษฐานพยายามฆ่าอันเป็นบทหนัก

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงยังไม่พอฟังว่า จำเลยเป็นตัวการร่วมกับนายชายิงผู้เสียหาย ส่วนข้อหาฐานมีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนนั้น เนื่องจากพระราชบัญญัติอาวุธปืน (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2501 มาตรา

9 บัญญัติให้ผู้มีอาวุธปืนโดยมิชอบมีสิทธิขอจดทะเบียนได้ ภายใน 90 วัน
คดีนี้อยู่ระหว่างพิจารณา จำเลยจึงได้รับประโยชน์ตามมาตรานี้ลงโทษจำเลย
ไม่ได้จึงพิพากษายกฟ้อง

"ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาคดีแล้ว

โจทก์นำสืบว่า นายวันผู้เสียหายยืมเงินจำเลยไป 60 บาทจำเลย
ทวงก็ผิดไปหลายครั้ง วันเกิดเหตุจำเลยกับนายชาไปทวงอีก ผู้เสียหายก็ยังไม่
มีบอกว่าจะไปยืมพี่ชายมาให้ นายชาได้พูดว่า "มาหายากแท้ฆ่าคนชนะน้ำ"
แล้วนายชาไปหยิบค้ำเสียมได้ถุนเรือนขึ้นมาจะตีผู้เสียหาย นางบุตรดี
ภรรยาผู้เสียหายห้ามไว้ นายชาจึงว่า "ไม่ให้ก็ไม่เอาละ" แล้วนายชากับ
จำเลยก็ไป ต่อมาไม่นานจำเลยกับนายชากลับมาใหม่ ยืนที่ลานหน้าบ้านมี
ปืนสั้นคนละครบอ กถามหาผู้เสียหาย นางบุตรดีว่าอยู่ในห้องพอดีผู้เสียหาย
ออกมา นายชาผู้เดียวเดินขึ้นเรือนพร้อมกับพูดว่า "ไม่เอารอกเงินจะฆ่าคน"
นางบุตรดีผลักนายชาลงจากเรือน แล้วนายชาก็ยกปืนยิงผู้เสียหาย 1 นัด
กระสุนถูกผู้เสียหาย 3 แห่งคือ ที่ศีรษะโลหิตไหลกับที่หน้าอกซ้ายและขวา
แต่เป็นรอยช้ำไม่เข้าขณะนั้นนายสิงห์น้องผู้เสียหาย อยู่เรือนนายสุรีห่าง
5 วา ได้ยินจึงวิ่งมาช่วยผู้เสียหายไล่ตีนายชาจำเลยได้เข้าสะกด และยังผู้
เสียหายแต่กระสุนด้าน พอดีนายสิงห์เอาไม้ตีแบนจำเลยปืนหลุด จำเลยก็
หนีไป ผู้เสียหายกับนายสิงห์เก็บปืนพร้อมทั้งกระสุนที่บรรจุในลำกล้องกับปลอก
กระสุนฟ้าไหม เสื้อเชิด ที่นายชาใช้ยิงและทำตกไว้ นำไปแจ้งความผู้ใหญ่
บ้านเจ้าพนักงานติดตามจับจำเลยและนายชาไม่ได้ ต่อมาอีกหลายเดือน
นายสิบตำรวจโทบุญชู ตำรวจประจำสถานีตำรวจอำเภอบรบือ จังหวัด
มหาสารคาม ได้รับหมายจับจากจังหวัดที่เกิดเหตุ ให้จับจำเลยฐานพยายามฆ่า
ผู้เสียหาย นายสิบตำรวจโท บุญชู มีจดหมายถึงจำเลยซึ่งอยู่ ในเขตอำเภอ

บรรบือ จำเลยไปหา ตำรวจจึงจับจำเลยดำเนินคดีนี้

จำเลยนำสืบว่า จำเลยไม่รู้จักผู้เสียหาย แต่นายชาชวนจำเลยไปหาซื้อโค แล้วไปทวงเงินผู้เสียหายซึ่งยืมนายชาไป 220 บาท ขณะนั้นผู้เสียหายกินเหล้าอยู่กับพวก 5-6 คน ให้นายชารอ รออยู่ราว 30 นาที นายชาเร่งว่าจะรีบไป ผู้เสียหายโกรธเอาไม้ดัดมาขู่จะฆ่า จำเลยกลับโดดเรือนหนีไปผู้เดียว ต่อมาตำรวจมีหนังสือไปตามตัว จำเลยไปหา ก็ถูกจับ

เรื่องนี้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยกับนายชาไปทวงเงินผู้เสียหายครั้งหนึ่งไม่ได้ ต่อมาได้พากันไปอีกมีปิ่นคนละ 1 กระบอก แล้วนายชาเป็นผู้ยิงผู้เสียหาย กระสุนถูกที่ไม่สำคัญจึงไม่เป็นอันตราย ส่วนจำเลยฟังไม่ได้ว่า ได้ยิงผู้เสียหายด้วย ผู้เสียหายกับนายสิงห์น้องชายไล่ติดตามจับได้ปิ่นจากจำเลยพร้อมด้วยกระสุน ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้วเห็นพ้องกับคำวินิจฉัยดังกล่าว เพราะโจทก์มีพยานหลายปาก และจำเลยก็รับว่าไปทวงเงินจากนายชาจริง แม้พยานโจทก์จะเบิกความไม่ตรงกับคำให้การชั้นสอบสวนอยู่บ้าง ก็เฉพาะเรื่องที่จำเลยเป็นผู้ยิงผู้เสียหายด้วยหรือไม่ แต่ในข้อที่จำเลยมีอาวุธปืนและไปด้วยกันกับนายชานั้น พยานโจทก์ฟังได้ กรณีคงมีปัญหาเพียงว่าพฤติการณ์ดังกล่าวจะถือว่าจำเลยมีความผิดด้วยหรือไม่

ตามที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยว่า การที่จำเลยมีปืนมาด้วยกับนายชาอาจเป็นการขู่ผู้เสียหายให้เกรงกลัวก็ได้ หรือจำเลยอาจไม่รู้มาก่อนก็ได้ว่านายชาจะยิงผู้เสียหายนั้น ศาลฎีกาเห็นว่าจำเลยกับนายชาไปทวงเงินผู้เสียหายด้วยกัน ครั้นไม่ได้ นายชาพูดจะฆ่า แล้วเอาไม้จะทำร้ายผู้เสียหายครั้งหนึ่ง ต่อมาไม่นานจำเลย กับนายชามีปิ่นคนละกระบอกพากันได้อีก นายชาพูดว่าไม่เอาหรือเงิน จะฆ่าคน แล้วยิงผู้เสียหาย

โดยจำเลยยื่นอยู่ใกล้ๆ นั้นเอง แล้ววิ่งหนีไปด้วยกัน หน้าที่นายชาไป
ทวงก็เป็นหน้าที่ผู้เสียหายก็ไปจากจำเลย ดังนั้นต้องฟังว่าจำเลยได้รู้เห็น
สมคบร่วมในการกระทำผิดกับนายชา จึงมีความผิดเป็นตัวการในการ
กระทำของนายชาด้วย

ส่วนความผิดฐานมีอาวุธปืนโดยไม่รับอนุญาตนั้น จำเลยไม่ได้
อุทธรณ์ คดีจึงยุติไม่มีประเด็นที่ศาลอุทธรณ์จะหยิบยกขึ้นวินิจฉัย จึง
ไม่มีอำนาจพิพากษาแก้ไขในความผิดฐานนี้ได้

อาศัยเหตุนี้ จึงพร้อมกันพิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้
บังคับคดีลงโทษจำเลยตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ”

หลวงสารกิจปริชา หลวงสุทธิวาทนฤพุมิ นายเชอ คงคากุล

ธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๔/๒๕๑๐ พ.ร.บ. ให้ความคุ้มครอง และห้ามฟ้อง
บุคคลผู้ปฏิบัติราชการเกี่ยวแก่ ม. ๑๗ แห่งธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร

พ.ร.บ. ให้ความคุ้มครองฯ ดำเนินตามบทบัญญัติแห่งธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร เพื่อคุ้มครองการกระทำที่ได้อำนาจมาตามธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักร ให้ถือเป็นการชอบด้วยกฎหมาย ไม่ใช่กฎหมายที่บัญญัติเป็นการตัดสิทธิบุคคลที่จะดำเนินคดีทางศาลนอกเหนือไปจากกรณีที่กระทำการตาม ม. ๑๗ จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ส่วนที่ว่ากฎหมายนี้จะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนหรือไม่ เป็นเรื่องต้องพิจารณาในชั้นจะบัญญัติกฎหมายไม่อาจยกขึ้นโต้แย้งเมื่อบัญญัติเป็นกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแล้ว

พ.ร.บ. ดังกล่าว ม. ๓ ที่คุ้มครองนายกรัฐมนตรีเมื่อมีคำสั่งหรือกระทำการใดโดยอ้าง ม. ๑๗ นั้น ไม่ใช่ว่าถ้าอ้าง ม. ๑๗ แล้วจะได้รับความคุ้มครองเสมอไป ต้องเป็นคำสั่งหรือการกระทำที่อ้าง ม. ๑๗ โดยเป็นกรณีที่อยู่ในขอบเขตของ ม. ๑๗ ถ้าอยู่นอกขอบเขตดังกล่าวย่อมไม่ได้รับความคุ้มครอง แต่อย่างไรก็ตามการวินิจฉัยว่าคำสั่งหรือการกระทำ

ชอบด้วย ม.17 หรือไม่ อยู่ที่ความเห็นของนายกรัฐมนตรี โดยมีมติคณะรัฐมนตรีว่าสมควรต้องมีคำสั่งหรือกระทำ ไม่ได้อยู่ที่ว่ามีพฤติการณ์บ่อนทำลายจริงหรือไม่

ม.17 ไม่ได้ระบุให้ใช้มาตรการที่กำหนดแก่ตัวผู้บ่อนทำลาย โดยเฉพาะ แต่ให้ใช้เพื่อระงับหรือปราบปรามการกระทำที่เป็นการบ่อนทำลาย ดังนั้นแม้ผู้บ่อนทำลายจะถึงแก่กรรมแล้ว แต่ผลที่กระทำยังคงอยู่ ผู้ร่วมรับประโยชน์ในผลนั้นย่อมอยู่ในข่ายอันถูกบังคับตามมาตรการนั้นได้

พรบ. ดังกล่าวมีผลบังคับย้อนหลังได้ เพราะไม่ใช่กฎหมายที่ย้อนหลังเป็นการลงโทษบุคคลในทางอาญา

เมื่อ พรบ. ดังกล่าวออกมาขณะคดีอยู่ในศาล ศาลมีอำนาจจำหน่ายคดีได้โดยไม่ต้องมีคำขอของจำเลย และไม่ต้องฟังคำคัดค้านของโจทก์ เพราะถ้าศาลเห็นว่ากระบวนการพิจารณาใดเป็นการประวิงหรือไม่เพื่อยุติคดีโดยไม่จำเป็น ศาลย่อมงดดำเนินกระบวนการพิจารณานั้นได้

ท่านผู้หญิงวิจิตร ธารินทร์ ในฐานะส่วนตัวและเจ้าของร่วมในทรัพย์สินในฐานะทายาท ในฐานะผู้ครอบครอง ผู้รับมรดก และผู้จัดการมรดกของจอมพลสฤษดิ์ ธารินทร์

โจทก์

ระหว่าง

จอมพลถนอม กิตติขจร ในฐานะส่วนตัวและนายกรัฐมนตรีที่ 1 กระทรวงการคลัง โดย นายเสริม วินิจฉัยกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังที่ 2 กรมธนารักษ์ โดยหลวงสิทธิศิริดิภาส อธิบดีกรมธนารักษ์ที่ 3 พระมณูเวทย์วิมลนาทที่ 4 นายเรณู สุวรรณสิทธิ์ที่ 5 นายป๋วย อึ๊งภากรณ์ที่ 6

จำเลย

เรื่อง ขอให้ศาลพิพากษาว่าคำสั่งของจอมพลถนอม กิตติขจร
นายกรัฐมนตรี ที่สั่งโดยอาศัยมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญ
การปกครองราชอาณาจักรเป็นโมฆะ

โจทก์ ฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ลงวันที่ ๓๐ เดือน
มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๐๕

โจทก์ฟ้องเป็นข้อความยัดยาวกวนมีใจความว่า โจทก์เป็นภริยา
จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ โดยชอบด้วยกฎหมาย จอมพลสฤษดิ์ถึง
อสัญกรรม มีพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกให้แก่โจทก์ จอมพลสฤษดิ์เป็น
นายกรัฐมนตรี มีอำนาจใช้เงินของรัฐและสำนักงานสลากกินแบ่งตาม
กฎหมายและระเบียบแบบแผน มีเงินของรัฐปะปนอยู่ในบัญชีธนาคาร
ในข้ออื่นแยกจากที่เป็นมรดก จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีต่อจาก
จอมพลสฤษดิ์ ซึ่งถึงอสัญกรรม ได้แต่งตั้งกรรมการสอบสวนทรัพย์สิน
ของรัฐในกองมรดก จำเลยที่ ๔, ๕, ๖ ซึ่งเป็นกรรมการได้ร่วมกัน
กระทำการโดยไม่สุจริต ผิดต่อกฎหมาย และเกินอำนาจที่ได้รับ คือ
สอบสวนเฉพาะบุคคลบางคนที่จะให้ถ้อยคำว่า จอมพลสฤษดิ์ยกยอก
เงินของรัฐ ทำให้คณะรัฐมนตรีไม่ทราบข้อเท็จจริง และเข้าใจผิดยอม
ให้จำเลยที่ ๑ ออกคำสั่งโดยอาศัยมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครอง
ราชอาณาจักรว่า จอมพลสฤษดิ์เป็นผู้บ่อนทำลายความมั่นคงแห่งราช
อาณาจักร ตามเอกสารหมายเลข ๒ ท้ายฟ้อง ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน
๒๕๐๗ ให้จำเลยที่ ๔, ๕, ๖ มีอำนาจเรียกบุคคล บัญชี เอกสาร มา
แสดง และให้อัยตทรัพย์สินของจอมพลสฤษดิ์ โดยในขณะนั้นไม่มี
ข้อเท็จจริงว่าจอมพลสฤษดิ์ยกยอกเงินของรัฐ หรือกระทำการอันเป็นการ
บ่อนทำลายความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๐๗

จำเลยที่ 4 ได้ประกาศตามเอกสารหมายเลข 4 และมีคำสั่งอายัดเงิน
ในบัญชีธนาคารของจอมพลสฤษดิ์ กับโจทก์ และผู้อื่นโดยมิชอบด้วย
กฎหมาย อายัดทรัพย์สินของบริษัทที่จอมพลสฤษดิ์ กับโจทก์ เป็นผู้ถือหุ้น
ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ ทำให้จอมพลสฤษดิ์เสียชื่อเสียง วันที่ 20
พฤศจิกายน 2507 จำเลยที่ 1 ประชุมคณะรัฐมนตรี ปกปิดข้อเท็จจริงและ
แจ้งข้อเท็จจริงไม่ตรงความจริงให้คณะรัฐมนตรีมีมติตาม มาตรา 17 แห่ง
รัฐธรรมนูญการปกครองฯตามที่จำเลยที่ 4, 5, 6, ร่างคำสั่งให้จำเลยที่ 1 มี
คำสั่งว่าจอมพลสฤษดิ์ขณะมีชีวิตอยู่ได้ใช้อำนาจหน้าที่ในราชการโดยมิชอบ
กระทำการเบียดบังและยึดออกทรัพย์สินของรัฐไปหลายครั้ง เท่าที่ปรากฏมีมูลค่า
ค่า 435,704,115.89 บาท รวมดอกเบี้ยร้อยละ 7½ ต่อปีด้วย เป็นเงินที่
รัฐได้รับความเสียหาย 574,328,078.26 บาท โจทก์ได้ร่วมรับประโยชน์
ในการนี้ ให้ทรัพย์สินของจอมพลสฤษดิ์และของโจทก์ตกเป็นของรัฐตามเอก
สารหมายเลข 5 ทำให้โจทก์เสียหายความจริงจอมพลสฤษดิ์จ่ายเงินไปในทาง
ราชการถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ และคำสั่ง ตามนโยบายที่จะป้องกันคอม
มิวนิสต์เพื่อประโยชน์แห่งความผาสุกของประชาชนอันเป็นราชการลับ ซึ่ง
จำเลยที่ 1 ทราบดีและโจทก์ก็มิได้ร่วมรู้เห็นยินยอมในการเบิกจ่ายด้วย วันที่
2 ธันวาคม 2507 จำเลยที่ 1 ได้มีคำสั่งตามเอกสารหมายเลข 6 เพิ่มเงิน
เป็น 604,551,276.62 บาท คำสั่งทั้งสามฉบับนั้นใช้บังคับแก่ทรัพย์สินใน
กองมรดกจอมพลสฤษดิ์และของโจทก์มิได้เพราะขัดต่อมาตรา 17 แห่งรัฐธรรมนูญ
การปกครองราชอาณาจักร โดยไม่มีพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงว่าจอมพล
สฤษดิ์ยกยอกเงินของรัฐ ไม่เป็นการบ่อนทำลายความมั่นคง แห่งราช
อาณาจักร คำสั่งนั้นไม่ใช่เป็นการระงับปราบปราม การบ่อนทำลาย

เป็นแต่คำสั่งให้สอบสวนหาข้อเท็จจริงว่าจอมพลสฤษดิ์ทำการอย่างหนึ่ง
อย่างไรเกี่ยวกับเงินของรัฐหรือไม่ ซึ่งจะส่งตามมาตรา ๑๗ ไม่ได้ จึงเป็น
โมฆะ คำสั่งที่ให้ทรัพย์สินทั้งหมดตกเป็นของรัฐ เป็นการริบราชบาท ผิด
ต่อสิทธิมนุษยชน จอมพลสฤษดิ์ถึงอสัญกรรมไปแล้ว ไม่อาจมีการระงับ
ปราบปรามการกระทำของจอมพลสฤษดิ์ต่อไปได้ ลักษณะของมาตรา ๑๗
ไม่ประสงค์ให้ใช้กับความผิดฐานยกยอก ซึ่งไม่เกี่ยวกับการบ่อนทำลาย
ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร โจทก์ไม่ได้กระทำการบ่อนทำลายด้วย จะ
ใช้แก่ทรัพย์สินของโจทก์มิได้ การริบทรัพย์สินต้องกระทำโดยทางศาล เวลา
ล่วงเลยมาเกือบแปดปีตั้งแต่จอมพลสฤษดิ์ถึงอสัญกรรม ไม่มีเหตุการณ์บ่อน
ทำลาย ไม่สมควรใช้มาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
คำสั่งดังกล่าวตามเอกสารหมายเลข ๒, ๕, ๖ เป็นการโอนอำนาจของ
จำเลยที่ ๑ ในฐานะนายกรัฐมนตรีให้บุคคลอื่นพิจารณาหรือใช้ดุลยพินิจ
หรือกระทำการแทน ขัดต่อมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราช
อาณาจักร จำนวนเงินในคำสั่งและดอกเบี้ยไม่ถูกต้อง โจทก์มีส่วนใน
ทรัพย์สินของจอมพลสฤษดิ์ถึงหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ได้เป็นผู้กระทำการ
บ่อนทำลายด้วย คำสั่งที่อ้างว่าโจทก์ร่วมรับประโยชน์อยู่ด้วย ขัดต่อ
มาตรา ๑๗ เจ้าหน้าที่ยึดทรัพย์สินทั้งหมดรวมทั้งสินเดิมและสินส่วนตัวด้วย
เป็นการเกินขอบเขตของคำสั่ง โจทก์บรรยายความเสียหายที่โจทก์ได้รับ
ขอให้ศาลพิพากษาว่า คำสั่งของจำเลยที่ ๑ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๐๗
ตามเอกสารหมายเลข ๒ คำสั่งลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๐๗ ตาม
เอกสารหมายเลข ๕ คำสั่งลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๐๗ ตามเอกสาร
หมายเลข ๖ คำสั่งลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๐๘ คำสั่งและการกระทำ
ตามคำสั่งนั้นเป็นโมฆะ ใช้บังคับไม่ได้ ให้เพิกถอนคำสั่งนั้น ให้เพิก
ถอนคำสั่งอายัดหรือห้ามเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยเฉพาะเกี่ยวกับให้โจทก์

ออกจากบ้านสะพานควาย เลขที่ 166 ตำบลสามเสนใน อำเภอดุสิต
จังหวัดพระนคร ให้คืนเงินและทรัพย์สินตามเอกสารหมายเลข 7 ถ้าคืน
ไม่ได้ให้ชำระค่า ให้ใช้ค่าเสียหายตามจำนวนที่ระบุไว้ ให้ออกคำแถลงการณ์
แก้ข้อความในคำสั่งดังกล่าว

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้รับฟ้อง หมายเรียกจำเลย

ก่อนจำเลยยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งว่า เนื่องจากได้มี
พระราชบัญญัติให้ความคุ้มครองและห้ามฟ้องบุคคลผู้ปฏิบัติการเกี่ยวแก่มาตรา
17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2508 ใช้บังคับตั้งแต่วันที่
7 สิงหาคม 2508 ความในมาตรา 4 ว่าถ้ามีคดีฟ้องร้องบุคคลซึ่งได้รับความ
คุ้มครองตามมาตรา 3 อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาล
จำหน่ายคดีเสีย คดีนี้โจทก์ฟ้องไว้ก่อน ศาลพิเคราะห์คำฟ้องของโจทก์แล้ว
เห็นว่า จำเลย 1, 4, 5, 6, ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 3 แห่งพระราช
บัญญัตินี้ซึ่งโจทก์จะฟ้องจำเลยทั้งสี่มิได้ ศาลต้องจำหน่ายคดีตามที่กฎหมาย
บัญญัติ แต่ยังมีข้อหาของโจทก์ข้ออื่นอีก ซึ่งอยู่นอกความคุ้มครอง โดยโจทก์
ฟ้องว่า เจ้าหน้าที่ได้กระทำนอกเหนือคำสั่งของจำเลยที่ 1 ยึดเอาทรัพย์สิน
อันเป็นส่วนตัวและสินเดิมของโจทก์ ซึ่งตามคำสั่งห้ามมิให้ยึด จึงมิใช่การ
กระทำตามคำสั่งหรือเกี่ยวแก่หรือเนื่องจากคำสั่งของจำเลยที่ 1 ทรัพย์สิน
เหล่านั้นอยู่ในความครอบครองของจำเลยที่ 2, 3 ข้อหาเหล่านี้มิได้อยู่ภายใต้
บังคับที่จะต้องจำหน่ายคดี แต่เพราะเหตุที่โจทก์ฟ้องเรียกเอาทรัพย์สินทั้งหมด
มิได้ระบุส่วนที่กระทำเกินคำสั่งโดยเฉพาะ และมีได้ตั้งทุนทรัพย์เฉพาะส่วนนี้ไม่
เป็นการสะดวกที่จะแยกข้อหาในส่วนนอกความคุ้มครองออกพิจารณาและโจทก์
ฟ้องรวมเข้ามาในคดีที่จะต้องจำหน่ายตามกฎหมายบังคับ หากประสงค์จะ
ว่ากล่าวต่อไป ก็ให้แยกข้อหาส่วนนี้ออกจากคดีนี้ ส่วนสำหรับ

คดีนี้ ให้จำหน่ายคดีเสีย แจ้งคำสั่งให้โจทก์จำเลยทราบ

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาตรวจสำนวน ฟังคำแถลงการณ์ของทนายโจทก์ทนาย
จำเลยและประชุมปรึกษาโดยที่ประชุมใหญ่แล้ว ปัญหาอันเป็นมูลฐาน
แห่งข้อพิพาทในคดีนี้อันควรได้รับการวินิจฉัยก่อน คือ คำสั่งนายกรัฐมนตรี
มนตรีตามเอกสารหมายเลข ๒, ๕ และ ๖ ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
มาตรา ๑๗ และพระราชบัญญัติให้ความคุ้มครองและห้ามฟ้อง
บุคคลผู้ปฏิบัติภารกิจเกี่ยวแก่มาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
พ.ศ. ๒๕๐๘ ใช้บังคับได้หรือไม่

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรได้ตราขึ้นเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม
๒๕๐๒ เพื่อใช้ไปพลางก่อน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ใน
ขณะนั้น คือระหว่างจัดร่างรัฐธรรมนูญ ภายหลังที่คณะปฏิวัติยึดอำนาจ
การปกครองแผ่นดินเป็นผลสำเร็จเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ และประ
กาศยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในเวลานั้น ความในมาตรา ๑๗ บัญญัติว่า
ในระหว่างที่ใช้รัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเห็นสมควรเพื่อ
ประโยชน์ในการระงับหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลาย
ความมั่นคงของราชอาณาจักรหรือราชบัลลังก์หรือการกระทำอันเป็นการ
บ่อนทำลาย ก่อแค้นหรือคุกคามความสงบที่เกิดขึ้นภายใน หรือมาจาก
ภายนอกราชอาณาจักร ให้นายกรัฐมนตรีโดยมติของคณะรัฐมนตรีมี
อำนาจสั่งการหรือกระทำการใดๆ ได้ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำ

เช่นว่านั้นเป็นคำสั่งหรือการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งการหรือกระทำการใดไปตามความในวรรคก่อนแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีแจ้งให้สภาทราบ จึงเป็นที่เห็นได้ว่า ในภาวะภายหลังการปฏิบัติ ระหว่างร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใช้ต่อไป ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรให้อำนาจนายกรัฐมนตรีที่จะมีคำสั่งหรือกระทำการภายในขอบเขตที่ระบุไว้ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำนั้นชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งย่อมเป็นผลธรรมดาว่าไม่เป็นมูลที่ผู้ใดจะนำมาฟ้องให้รับผิดชอบตามกฎหมายได้ ศาลย่อมไม่รับฟ้องเช่นว่านั้น หรือถ้ารับฟ้องไว้แล้ว ก็มีได้หมายความว่า ศาลจะวินิจฉัยเปลี่ยนแปลงคำสั่งนั้นในภายหลังไม่ได้ เพราะคำสั่งรับฟ้องเช่นนี้มีใช้คำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดีไม่อยู่ในบังคับที่ศาลนั้นจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 143.144 เพราะฉะนั้นพระราชบัญญัติให้ความคุ้มครองและห้ามฟ้องบุคคลผู้ปฏิบัติภารกิจแก่มาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2508 ซึ่งบัญญัติมิให้บุคคลใดฟ้องร้องว่ากล่าวนายกรัฐมนตรี และผู้กระทำการตามคำสั่งนั้น จึงเป็นวิธีการอันพึงดำเนินเมื่อมีการฟ้องร้องคดีอันเป็นกรณีตามมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรนั่นเอง มิใช่เป็นบทบัญญัตินอกเหนือขอบเขตแห่งมาตรา 17 นั้นแต่ประการใด และไม่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรตั้งที่ใจทักฎีกา เมื่อพระราชบัญญัติให้ความคุ้มครอง และห้ามฟ้องบุคคลผู้ปฏิบัติภารกิจแก่ มาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2508 เป็นกฎหมายที่ดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร มาตรา 17 โดยเฉพาะเพื่อคุ้มครอง การกระทำที่ได้อำนาจมา ตามธรรมนูญการปกครอง

ราชอาณาจักร ให้ถือเป็นการชอบด้วยกฎหมายโดยตรง มิใช่กฎหมายที่
บัญญัติขึ้นเป็นการตัดสิทธิที่บุคคลจะดำเนินคดีทางศาลในกรณีอื่นใดนอก
เหนือไปจากกรณีที่กระทำการ ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร
มาตรา ๑๗ แล้ว ข้อที่โจทก์ฎีกาว่าพระราชบัญญัตินี้ขัดต่อรัฐธรรมนูญจึง
ตกไป ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า พระราชบัญญัตินี้ขัดต่อความสงบเรียบร้อย
และขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ข้อ
โต้เถียงเหล่านั้นเป็นปัญหาในชั้นที่จะพิจารณาว่าควรบัญญัติกฎหมายขึ้น
ประการใด ไม่เป็นสาระที่จะยกขึ้นอ้างเป็นข้อโต้แย้งให้ศาลวินิจฉัยในเมื่อ
ได้ตราขึ้นเป็นบทกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแล้ว ที่โจทก์ฎีกาว่า พระราช
บัญญัตินี้ตราขึ้นฝ่าฝืนข้อบังคับการประชุมปรึกษาของสภาร่างรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๐๔ ข้อ ๑๒๗ นั้น โจทก์มิได้ยกขึ้นอ้างโดยกล่าวให้แจ้งชัดว่า
ฝ่าฝืนอย่างไร ศาลฎีกาจึงไม่วินิจฉัย

พระราชบัญญัติให้ความคุ้มครองและห้ามฟ้องบุคคลผู้ปฏิบัติการ
ตามมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๐๘
มาตรา ๓ บัญญัติว่า เมื่อนายกรัฐมนตรี โดยมติคณะรัฐมนตรีได้มีคำสั่ง
หรือกระทำการใดโดยอ้างมาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองอาณา-
จักร ฯลฯ ให้ได้รับความคุ้มครอง บุคคลใดจะฟ้องร้องว่ากล่าว ฯลฯ
มิได้นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ข้อความที่ว่า “โดยอ้างมาตรา ๑๗” นั้น มิได้
หมายความว่าเพียงสักแต่ว่า ถ้าได้มีการอ้างมาตรา ๑๗ แล้ว จะได้รับความ
คุ้มครองทุกกรณีไปโดยไม่ต้องคำนึงว่าคำสั่งหรือการกระทำนั้นอยู่ภายใน
ขอบเขตของมาตรา ๑๗ นั้นหรือไม่ แต่หมายความว่า ต้องเป็นคำสั่ง
หรือการกระทำที่อ้างมาตรา ๑๗ โดยเป็นกรณีที่อยู่ภายในขอบเขตของ
มาตรา ๑๗ คือ เป็นคำสั่งหรือการกระทำเพื่อประโยชน์ในการระงับหรือ

ปราบปรามบ่อนทำลาย ก่อกวน หรือคุกคาม ฯลฯ ตามที่บัญญัติไว้ตามคำสั่งหรือการกระทำนั้น ๆ อยู่นอกเหนือขอบเขตของมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ศาลย่อมวินิจฉัยได้ว่าคำสั่งหรือการกระทำนั้นมีได้รับความคุ้มครอง ในข้อนี้โจทก์ฎีกาว่า โจทก์ระบุในฟ้องว่า การใช้มาตรา 17 ในกรณีนี้ไม่ถูกต้อง เพราะไม่สุจริต ประมาทเลินเล่อ แกล้งกระทำโดยโจทก์อ้างว่า กรรมการสอบสวนเฉพาะบุคคลบางคนที่จะให้ถ้อยคำในทางที่จอมพลสฤษดิ์เบียดบังยักยอกเงินของรัฐปกปิดไม่แจ้งข้อเท็จจริงให้โจทก์ทราบเพื่อโต้แย้ง ซึ่งแจ้งต่อคณะรัฐมนตรีว่าจอมพลสฤษดิ์เอาเงินของรัฐไปใช้ส่วนตัวมากมาย โดยขณะนั้นไม่มีข้อเท็จจริงตั้งนั้นเลย และแจ้งความประสงค์ต่อคณะรัฐมนตรีจะใช้มาตรา 17 โดยปราศจากเหตุผล ไม่มีการบ่อนทำลายศาลฎีกาได้พิเคราะห์ข้ออ้างเหล่านี้แล้ว เห็นว่า ตามมาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรนายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่ง หรือกระทำการใด ๆ โดยมติคณะรัฐมนตรีในเมื่อนายกรัฐมนตรีเห็นสมควร เพื่อประโยชน์ในการระงับหรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความมั่นคงของราชอาณาจักร ฯลฯ บทบัญญัติดังนี้ โดยเฉพาะข้อความที่ว่าเมื่อนายกรัฐมนตรีเห็นสมควร แสดงว่า นายกรัฐมนตรีมีอำนาจตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร ที่จะวินิจฉัยพฤติการณ์ที่เห็นสมควร ใช้มาตรการที่กำหนดไว้ การจะเห็นสมควรเพียงใด มีการบ่อนทำลายอันควรระงับปราบปรามหรือไม่ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรให้เป็นเรื่องของนายกรัฐมนตรี วินิจฉัย เมื่อประกอบกับข้อความ ที่บัญญัติว่าต้องมีมติของ คณะรัฐมนตรีด้วยทั้ง เป็นมาตรการที่ใช้ในระหว่างที่

ธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักรใช้บังคับอยู่ดังที่บัญญัติไว้ จึงเป็นที่
 เห็นได้ว่า ธรรมเนียมการปกครองราชอาณาจักรได้กำหนดหลักการไว้ย่อ
 เครื่องครัด มิให้กระทำโดยหละหลวม ในการวินิจฉัยว่ามีเหตุสมควร
 หรือไม่ มีการบ่อนทำลายหรือไม่ โดยบัญญัติให้กระทำโดยนายกรัฐมนตรี
 และคณะรัฐมนตรีที่มีมติในกรณีด้วย การวินิจฉัยว่าคำสั่งหรือการกระทำ
 ขอบด้วยมาตรา ๑๗ หรือไม่ อยู่ที่ความเห็นของนายกรัฐมนตรีโดยมติ
 คณะรัฐมนตรีว่าสมควรต้องมีคำสั่งหรือกระทำ มิได้อยู่ที่พฤติการณ์
 บ่อนทำลายจริงหรือไม่ เหตุต่างๆที่โจทก์อ้างมาเพื่อแสดงว่าการใช้อำนาจ
 ตามมาตรา ๑๗ ไม่ถูกต้อง เช่นกรรมการฟังคำพยานแต่บางคนที่จะให้
 ถ้อยคำไปในทางที่ว่าจอมพลสฤษดิ์เบียดบังขังกยกเงินของรัฐก็ดี การมี
 หรือไม่มีข้อเท็จจริงว่าจอมพลสฤษดิ์เบียดบังขังกยก แต่เป็นการกลั่น
 แกล้งหรือไม่ก็ดี มีการบ่อนทำลายหรือไม่ก็ดี เป็นแต่โจทก์เถียงข้อ
 เท็จจริงที่โจทก์มีความเห็นไม่ตรงกับผู้ดำเนินการตามมาตรา ๑๗ เท่านั้น
 ยังไม่เป็นเหตุพอที่จะให้ศาลวินิจฉัยว่าความเห็นเช่นนั้นมิใช่ความเห็น
 ที่สมควรตามมาตรา ๑๗ และไม่มีพฤติการณ์ที่จะยกขึ้นอ้างและวินิจฉัยว่า
 คำสั่งและการกระทำที่อ้างมาตรา ๑๗ นั้น ได้กระทำโดยเหตุอันอันมิชอบ
 ด้วยมาตรา ๑๗ ที่โจทก์ฎีกาว่า คำสั่งในคดีนี้อ้างแต่เพียงว่า โจทก์
 ร่วมรับประโยชน์กับจอมพลสฤษดิ์ด้วย โจทก์มิได้ทำการบ่อนทำลาย
 จึงใช้มาตรา ๑๗ กับโจทก์มิได้นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า มาตรา ๑๗ มิได้ระบุ
 ไปใช้มาตรการเช่นนั้นแก่ผู้ทำการบ่อนทำลายโดยเฉพาะ แต่ให้ใช้เพื่อ
 ระงับหรือปราบปรามการกระทำที่เป็นการบ่อนทำลาย แม้จอมพลสฤษดิ์
 ถึงอสัญกรรมไปแล้ว แต่ผลของการที่จอมพลสฤษดิ์ได้กระทำไปยังคง
 อยู่ และโจทก์ได้ร่วมรับผลนั้นด้วย จึงถือไม่ได้ว่าโจทก์ไม่อยู่ในข่าย

แห่งมาตรา 17 นั้น ไม่เป็นเหตุพอที่ศาลจะวินิจฉัยว่าคำสั่งเกี่ยวกับตัวโจทก์นั้น มีชอบด้วยธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร

ที่โจทก์ฎีกาว่า ศาลจำหน่ายคดีของโจทก์ไม่ได้นั้นก็เมื่อพระราชบัญญัติให้ความคุ้มครองและห้ามฟ้องบุคคลผู้ปฏิบัติการเกี่ยวแก่มาตรา 17 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ.2508 มาตรา 4 บัญญัติว่า ถ้ามีคดีฟ้องร้องบุคคลซึ่งได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 3 อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลจำหน่ายคดีเสีย การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้จำหน่ายคดีนี้ก็เป็นการสั่งตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิใช่ว่าศาลจำหน่ายคดีได้แต่เฉพาะกรณีที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งเท่านั้น แม้พระราชบัญญัตินี้จะมีผลย้อนหลังบังคับแก่คดีที่ยื่นฟ้องไว้แล้วด้วย และไม่ใช้กฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อการตีความดังที่โจทก์ฎีกา ก็เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับได้ เพราะมิใช่กฎหมายที่ย้อนหลังเป็นการลงโทษบุคคลในทางอาญา อาทิเช่นพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง พุทธศักราช 2477 มาตรา 3 วรรค 3 ก็บัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบังคับแก่คดีที่ต้องชำระอยู่ในศาลเมื่อวันใช้ประมวลกฎหมายนี้ ไม่ว่าจะมูลคดีจะได้เกิดก่อนหรือหลังวันใช้นั้นเช่นเดียวกัน ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า ศาลชั้นต้นไม่มีอำนาจสั่งจำหน่ายคดีโดยไม่มีคำขอของจำเลย และไม่ฟังคำคัดค้านของโจทก์ก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 21 วรรค 2 และ 3 นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ศาลมีอำนาจที่จะพิเคราะห์ว่า กระบวนพิจารณาใดจำเป็นต้องทำเพียงใดหรือไม่ ถ้าเห็นว่กระบวนพิจารณาใดเป็นการประวิง หรือ ฟุ่มเฟือยชักช้าโดยไม่จำเป็น ศาลย่อมงดดำเนินการกระบวนพิจารณานั้นได้ หรือจะสั่งคู่ความให้งดดำเนินการกระบวน

พิจารณาในทำนองนั้นก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
 มาตรา ๓๐ ดังจะเห็นได้ตามนัยแห่งมาตรา ๘๖ วรรค ๒ และประมวล
 กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๔ วรรค ๔ ในทำนองเดียวกัน
 คดีนี้ศาลชั้นต้นไม่เห็นประโยชน์ที่จะฟังคำคัดค้านของโจทก์ เพราะ
 กฎหมายบัญญัติให้จำหน่ายคดีโดยชัดแจ้งแล้ว การฟังคำคัดค้านของ
 โจทก์มีแต่จะทำความชักช้าประวิงยุ่งยาก ศาลจึงดฟังคำคัดค้านและมีคำ
 สั่งจำหน่ายคดีไปที่เดียวได้ ดังที่เห็นอยู่แล้วว่า ที่โจทก์อุทธรณ์ฎีกาขึ้นมา
 อย่างยืดยาวก็ห้ามข้อใดที่เห็นว่าการจำหน่ายคดีนั้นไม่เป็นการถูกต้องแต่
 ประการใด ข้อโต้แย้งของโจทก์จึงตกไป ที่โจทก์ฎีกาว่า ศาลจะจำหน่าย
 คดีโดยเหตุที่ไม่สะดวกที่จะพิจารณาต่อไป เป็นการไม่ชอบเพราะไม่
 ต้องด้วยมาตรา ๒๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งนั้น ศาล
 ฎีกาเห็นว่า คดีนี้ข้อหาของโจทก์ตกไป เพราะอยู่ในบังคับที่ต้องจำหน่าย
 คดีตามพระราชบัญญัติให้ความคุ้มครองและห้ามฟ้องบุคคลผู้ปฏิบัติการ
 เกี่ยวแก่มาตรา ๑๗ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร คงมีเพียง
 บางส่วนที่ศาลชั้นต้นเห็นว่า โจทก์อ้างว่าเป็นการกระทำนอกเหนือคำสั่ง
 ตามมาตรา ๑๗ แต่โจทก์ก็ได้บรรยายระบุส่วนที่กระทำเกินคำสั่ง เพราะ
 มูลฟ้องของโจทก์ถือเอาเป็นการกระทำไม่ชอบทั้งหมด จึงเป็นอันว่าไม่มี
 ตัวทรัพย์ที่เป็นมูลฟ้องในฐานะทำเกินคำสั่งตามมาตรา ๑๗ ระบุไว้ในคำฟ้อง
 ที่จะพิจารณาต่อไป เมื่อศาลไม่เห็นควรรับคำฟ้องที่ไม่ระบุตัวทรัพย์ที่
 พิพาทให้ชัดเจนไว้พิจารณา ศาลก็ทำได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
 ความแพ่ง มาตรา ๑๘ เมื่อศาลรับคำฟ้องเดิมของโจทก์ไว้แล้ว ต่อมา
 มีเหตุที่ศาลสั่งจำหน่ายคดีของโจทก์ ศาลก็มีคำสั่งในเรื่องนี้ใหม่ โดย

ให้จำหน่ายคดีที่ไม่มีคำฟ้องชัดเจนพอนั้นเสียได้ ไม่ใช่กรณีที่จะนำประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 29 มาใช้ตั้งฎีกาโจทก์ ฎีกาของโจทก์
นอกจากนี้กล่าววนเวียนอยู่ในข้อกฎหมายที่ศาลได้วินิจฉัยมาแล้ว ไม่มีสาระ
ที่จะทำให้คำวินิจฉัยข้างต้นเปลี่ยนแปลงไป ไม่เป็นข้อที่ ศาลฎีกาจะต้องวินิจฉัย
อีก

พิพากษายืน ยกฎีกาโจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นนี้เป็นพับ

บำเหน็จบำนาญ คำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๕/๒๕๒๓ การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณ
อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้

การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ให้นับเวลา
ราชการจริง ๆ รวมเข้ากับเวลาราชการที่ไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ ด้วย
เช่น มาตรา ๒๔ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้นับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตที่ได้มีประกาศ
ใช้กฎอัยการศึกเป็นทวีคูณ เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ แต่ถือ
ว่าเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ

โจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงว่า โจทก์มีสิทธิได้รับ
บำนาญ ซึ่งขณะยื่นคำฟ้อง ไม่อาจกำหนดจำนวนเงินได้แน่นอน โดย
โจทก์มิได้ขอให้บังคับจ่ายชำระเงินจำนวนหนึ่งจำนวนใด จึงเป็นคดีที่
มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ หาใช่คดี
ทุนทรัพย์ไม่

ระหว่าง นายไพจิตร ปุญญพันธ์
กระทรวงการคลัง

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นนิติบุคคล โดยมีรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้แทน
มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จ

โจทก์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๐ ถึงปลัดกระทรวงยุติธรรมยื่นยันเหตุผล ตามกฎหมายว่า โจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญขอให้กระทรวงยุติธรรมชี้แจงให้จำเลย ทบทวน ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือถึงจำเลยพร้อมกับส่งสำเนาหนังสือของ โจทก์ไปให้จำเลยพิจารณา ต่อมาโจทก์ได้รับหนังสือของปลัดกระทรวงยุติธรรม นำส่งสำเนาหนังสือของรองปลัดกระทรวงการคลังรักษาราชการแทน ปลัดกระทรวง การคลังที่ กค ๐๕๐๔/๑๗๖๑๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๐ ถึงปลัดกระทรวง ยุติธรรมมีใจความสำคัญว่าเวลาราชการ ๒๕ ปีบริบูรณ์หมายถึงเนื้อหาของเวลา ราชการเท่าๆ รวมเวลาทวิคูณซึ่งมีสิทธินับได้ตามกฎหมายด้วย โดยไม่มีการบักเศษ กรณีที่เวลาราชการไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์และบักเศษของเดือนที่เกิน ๖ เดือน ขึ้นไปเป็นปีนับเป็น ๒๕ ปีนั้นไม่ถือว่าครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ตามกฎหมาย กรณีของ โจทก์ปรากฏว่า มีเวลาราชการตามปกติรวมกับเวลาทวิคูณโดยหักวันลาป่วย ในระหว่างนั้นแล้ว คงมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญทั้งสิ้น ๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน บักเศษเวลาราชการให้อีก ๑ ปีรวมเป็น ๒๕ ปี แต่มิใช่เวลาราชการ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ที่กรมบัญชีกลางส่งจ่ายบำเหน็จให้โจทก์นั้นชอบด้วยกฎหมายแล้วดัง ปรากฏรายละเอียดตามเอกสารท้ายฟ้อง โจทก์เห็นว่าคำสั่งของจำเลยไม่ชอบด้วย กฎหมาย โจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๔ ซึ่งบัญญัติว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณ บำเหน็จบำนาญหมายความว่า เวลาราชการที่ข้าราชการรับราชการมาตั้งแต่ต้นจนถึง วันสุดท้ายที่ได้รับเงินเดือนตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้” ที่ว่า “ตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้” นั้น โจทก์เห็นว่าได้มี บัญญัติไว้ในหมวด ๒ ว่าด้วย “เวลาราชการและการนับเวลาราชการสำหรับคำนวณ บำเหน็จบำนาญ” ในลักษณะ ๑ ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญปกติซึ่งมาตรา ๒๙ บัญญัติ ว่า เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี ที่ว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณ บำเหน็จบำนาญ” นั้นมิได้หมายความว่าแต่เพียงเวลาราชการจริง ๆ เท่านั้น แต่หมายถึง เวลาราชการที่ไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ ด้วย เวลาราชการที่ไม่ใช่เวลาราชการ

บ้านนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เจิมโจทก์รับราชการเป็นข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยเข้ารับราชการเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาสังกัดกระทรวงยุติธรรมเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๒ ตำแหน่งครั้งสุดท้ายก่อนลาออกจากราชการ คือ ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๘,๐๗๕ บาท โจทก์ลาออกจากราชการเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๙ โดยคำสั่งอนุญาตให้ลาออกของกระทรวงยุติธรรมที่ ๒๔๒/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๑๙ โจทก์มีเวลารับราชการจริง ๆ ระหว่างวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๒ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ เป็นเวลา ๑๗ ปี ๑๐ เดือน ๓๐ วัน และมีเวลาราชการทวิคูณในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึกของคณะปฏิวัติ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๑ ระหว่างวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๒ ถึงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๐๘ เป็นเวลา ๖ ปี ๙ เดือน ๒๗ วัน เมื่อรวมกันและหักวันลาภัยลาป่วยระหว่างเวลาราชการทวิคูณแล้ว เป็นเวลา ๒๔ ปี ๗ เดือนเศษ ซึ่งตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบ้านาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๒๙ วรรคแรกบัญญัติว่าเศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นปี โจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบ้านาญที่เป็นเศษของปีกว่าครึ่งปีต้องนับเป็นหนึ่งปี ดังนั้น โจทก์จึงมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบ้านาญครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ และมีสิทธิได้รับบ้านาญปกติตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบ้านาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ด้วยเหตุรับราชการนานตามมาตรา ๙,๑๔ เมื่อลาออกจากราชการแล้ว โจทก์ได้ทำเรื่องขอรับบ้านาญต่อกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นกระทรวงเจ้าสังกัด ต่อมาโจทก์ได้รับหนังสือของกรมบัญชีกลางที่ ๐๔/๘๘๒๘ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ นำส่งสำเนาหนังสือกรมบัญชีกลางที่ ๐๔/๘๘๒๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ถึงปลัดกระทรวงยุติธรรม แจ้งว่าโจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบ้านาญรวมทั้งสิ้น ๒๔ ปี ๙ เดือน ๑๑ วัน ไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ไม่มีสิทธิได้รับบ้านาญและมีสิทธิได้รับบำเหน็จเหตุทดแทนอย่างเดียว ซึ่งโดยคำสั่งจำเลย กรมบัญชีกลางได้ส่งจ่ายบำเหน็จเหตุทดแทนให้โจทก์เป็นเงิน ๒๐๑,๘๗๕ บาท ผ่านทางกระทรวงยุติธรรม ดังปรากฏรายละเอียดตามเอกสารท้ายฟ้อง

จำเลยให้การว่า คำสั่งของจำเลยที่ให้โจทก์มีสิทธิได้รับแต่เพียงบำเหน็จ
ชอด้วยกฎหมายแล้ว ข้าราชการที่ลาออกจากราชการ เพื่อขอรับบำนาญปกติด้วย
เหตุรับราชการนานนั้น ต้องมีเวลารับราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ
๒๕ ปีบริบูรณ์จริง ๆ จึงจะมีสิทธิได้รับบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๔ วรรคสอง โจทก์มีเวลาราชการแท้ ๆ
๑๗ ปี ๑๐ เดือน ๓๐ วัน และมีเวลาราชการทวีคูณตามมาตรา ๒๔ โดยหักวันลา
ป่วย ลากิจ ในระหว่างเวลาทวีคูณแล้ว เหลือเวลาทวีคูณ ๖ ปี ๘ เดือน ๑๘ วัน
แม้รวมกับเวลาราชการแท้ ๆ แล้ว โจทก์ก็มีเวลาราชการ ๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน
ไม่ครบ ๒๕ ปี บริบูรณ์ จึงไม่มีสิทธิได้รับบำนาญคงมีสิทธิได้รับบำเหน็จเหตุ
ทดแทนตามมาตรา ๑๗ เป็นเงิน ๒๐๑,๘๗๕ บาทเท่านั้น คำว่า “บริบูรณ์”
ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง หมายถึงเนื้อหาของเวลาราชการไม่มีการปิดเศษเพื่อให้มี
สิทธิรับบำนาญ ที่กฎหมายบัญญัติให้มีการปิดเศษก็เพื่อความสะดวกในการคำนวณ
บำเหน็จบำนาญเท่านั้น อนึ่งโจทก์เสียค่าธรรมเนียมศาลมาอย่างคดีไม่มีทุนทรัพย์ไม่
ชอด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ขอให้ยกฟ้อง

วันนัดชั้นสองสถาน ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้ว จึงส่งการช
สองสถานและสืบพยาน

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคสองแห่งพระราช
บัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติไว้ชัดแจ้งว่าข้าราชการที่
จะมีสิทธิได้รับบำนาญเหตุรับราชการ นานจะต้องมีเวลารับราชการสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญเมื่อครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์แล้ว แต่เวลารับราชการของโจทก์รวม
เบ็ดเสร็จเป็นเวลาเพียง ๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน ไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ดังนั้น
โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับบำนาญตามบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว ที่มาตรา ๒๙
วรรคแรกบัญญัติว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญให้นับแต่จำนวนปี
เศษของปีถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี” นั้น เป็นแต่วิธีการเพื่อประโยชน์ในการ

คำนวณบำเหน็จบำนาญที่จะพึงได้รับในกรณีเวลาราชการมีเศษเป็นเดือน ไม่ครบปี ถ้าเศษของเดือนถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปีเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ หากใช้เป็นบทบัญญัติเพิ่มเวลาราชการ ให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญไม่ โจทก์จะอาศัยบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาตีความเพิ่มเวลารับราชการให้ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์เพื่อให้ได้สิทธิรับบำนาญหาไม่ได้ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า คดีของโจทก์เป็นคดีทูลทวงทรัพย์หรือไม่ พิพากษายกฟ้องโจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ในกรณีของโจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญยังไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ โจทก์ย่อมไม่มีสิทธิได้รับบำนาญเหตุรับราชการนาน และวินิจฉัยว่าคดีของโจทก์เป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาสินทรัพย์ได้ หากใช้คดีมีทุนทรัพย์ตามที่จำเลยโต้แย้งมาในคำแก้อุทธรณ์ไม่ พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษากลับเป็นว่า โจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญโดยวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงพึงเป็นยุติได้ว่า เดิมโจทก์รับราชการเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ เริ่มรับราชการเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๒ และลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๙ โดยกระทรวงเจ้าสังกัดอนุญาตให้ลาออกได้ โจทก์มีเวลาราชการรวม ๑๗ ปี ๑๐ เดือน ๓๐ วัน และมีเวลาราชการทวีคูณ ในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึกอีก ๖ ปี ๙ เดือน ๒๗ วัน เมื่อรวมกันและหักวันลาภักดิ์ลาป่วยระหว่างเวลาราชการทวีคูณแล้วเป็นเวลาราชการทั้งสิ้น ๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน โจทก์ได้ยื่นเรื่องราวขอรับบำนาญเหตุรับราชการนานต่อกระทรวงเจ้าสังกัดโดยอ้างว่าโจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปี เพราะรวมเศษของปีที่ถึงครึ่งปีนับเป็นหนึ่งปีด้วย

แต่กรมบัญชีกลางแจ้งว่าโจทก์มีเวลาราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ไม่มีสิทธิได้รับบำนาญ กรณีสิทธิได้รับบำเหน็จเหตุทดแทนอย่าง เดียวซึ่งคำนวณได้เป็นเงิน ๒๐๑,๘๗๕ บาท โจทก์มีหนังสือขอให้จำเลยพิจารณา ทบทวน จำเลยคงยืนยันตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง โจทก์จึงฟ้องเป็นคดีนี้ คดีนี้มีปัญหาว่าโจทก์มีเวลาราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปี บริบูรณ์ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ หรือไม่

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว มาตรา ๑๔ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติว่า “ถ้าข้าราชการผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับ จำนวนบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว ประสงค์จะลาออกจากราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจส่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับ ราชการนานได้”

คำว่า “เวลาราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญ” นั้น มาตรา ๔ แห่ง พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้บทนิยามไว้ว่า “หมาย ความว่าเวลาราชการที่ข้าราชการรับราชการมาตั้งแต่ต้นถึงวันสุดท้ายที่ได้รับเงินเดือน ตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้” ศาลฎีกาได้พิจารณาบท บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้โดยตลอดแล้วปรากฏว่า พระราชบัญญัตินี้ ได้บัญญัติ เกณฑ์และวิธีการไว้ในลักษณะ ๑ หมวด ๒ ว่าด้วยเวลาราชการ และการนับเวลา ข้าราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญ ดังนั้น การที่จะพิจารณาว่าด้วยข้าราชการ ผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้วหรือไม่ จึงต้องพิจารณาตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๑ หมวด ๒ ว่าด้วยเวลา ราชการและการนับเวลาราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญ

ในลักษณะ ๑ หมวด ๒ ว่าด้วยเวลาราชการและการนับเวลาราชการสำหรับ จำนวนบำเหน็จบำนาญนี้ ได้บัญญัติถึงเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับเวลาราชการและ เวลาราชการสำหรับจำนวนบำเหน็จบำนาญไว้หลายประการ โดยเฉพาะมาตรา ๒๔

วรรคสองบัญญัติว่า “นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นต้นไป ข้าราชการผู้ใด
ประจำปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตใดที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้นับเวลาราชการ
ที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นเป็นทวีคูณ”

และมาตรา ๒๕ วรรคแรกบัญญัติว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ
บำนาญให้นับแต่จำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี” ดังนั้น การนับ
เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญจึงต้องนับตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติ
ไว้ในมาตรานี้ด้วย

ศาลฎีกาเห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคสองดังกล่าวข้างต้นมิได้
ใช้คำแต่เพียงว่า “เวลาราชการ” เท่านั้น แต่ใช้คำว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญ” ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่า “เวลาราชการ” เพราะ “เวลา
ราชการ” นั้น หมายถึงเวลาราชการจริง ๆ เท่านั้น ส่วน “เวลาราชการสำหรับ
คำนวณบำเหน็จบำนาญ” นั้น หมายถึงเวลาราชการจริง ๆ และรวมทั้งเวลาราชการ
ที่ไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ ด้วย เช่น มาตรา ๒๔ วรรคสองให้นับเวลาราชการที่
ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึกเป็นทวีคูณ เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่
เวลาราชการจริง ๆ แต่ก็คือว่าเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ด้วย
เหตุนี้มาตรา ๒๔ วรรคสองจึงไม่ใช่ถ้อยคำว่า “ถ้าข้าราชการผู้ใดมีเวลาราชการ
ครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว” แต่ใช้ถ้อยคำ “ถ้าข้าราชการผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับ
คำนวณบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว” ทั้งนี้เพื่อให้มีความหมายกว้าง
และเพื่อประโยชน์แก่ข้าราชการผู้ลาออกจากราชนั้นเอง ตามข้อเท็จจริงดังกล่าว
ข้างต้น โจทก์มีเวลาราชการจริง ๆ รวม ๑๗ ปี ๑๐ เดือน ๓๐ วัน และมีเวลา
ราชการทวีคูณในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึก ๖ ปี ๙ เดือน ๒๗ วัน เมื่อรวมกัน
และหักวันลาภิจลาป่วยระหว่างเวลาราชการทวีคูณแล้วเป็นเวลาราชการทั้งสิ้น ๒๔ ปี
๗ เดือน ๑๘ วัน อันเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามนัยดังกล่าว
ข้างต้น แต่โดยที่มาตรา ๔ ประกอบด้วยมาตรา ๒๕ วรรคแรกบัญญัติให้นับเวลา
ราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญแต่จำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับ

เป็นหนึ่งปี โจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญที่เป็นเศษของปีถึง
ครึ่งปีคือ ๗ เดือน ๑๘ วัน จึงต้องนับเป็นหนึ่งปี เมื่อรวมกับเวลา ๒๔ ปีแรกจึง
เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปีปีบริบูรณ์แล้วตาม
มาตรา ๑๔ วรรคสอง โจทก์จึงมีสิทธิได้รับบำนาญ ฎีกาโจทก์ฟังขึ้น

ที่จำเลยโต้แย้งมาในคำแก้ฎีกาว่าคดีนี้เป็นคดีทุนทรัพย์ขอให้ศาลฎีกาสั่งให้
โจทก์เสียค่าธรรมเนียมอย่างคดีมีทุนทรัพย์นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้อง
ขอให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงว่าโจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญซึ่งขณะยื่นฟ้อง
ไม่อาจกำหนดจำนวนเงินได้แน่นอน โดยโจทก์มิได้ขอให้บังคับจำเลย
ชำระเงินจำนวนหนึ่งจำนวนใด จึงเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์
อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ หาใช่คดีมีทุนทรัพย์ไม่ โจทก์เสียค่า
ธรรมเนียมอย่างคดีไม่มีทุนทรัพย์ถูกต้องแล้ว”

บรรยายฟ้อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติยา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕๐/๒๕๑๕

กรณีที่โจทก์ฟ้องจำเลยฐานมียาปลอมไว้เพื่อขาย โดยประสงค์ให้
ลงโทษตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๑๕ วรรคหนึ่ง อันเป็น
บทหนักนั้น โจทก์ต้องบรรยายให้ปรากฏว่า จำเลยได้กระทำโดยรู้ว่าเป็น
ยาปลอม

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
นายเคงเอง หรือ เคงอง แซ่จิว จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขายยาแผนปัจจุบัน ได้บังอาจ
มียาไดไฮโดรสเตพไมซินซัลเฟต ๒ ขวด แต่แจ้งในสลากยาที่กล่อง และที่ขวด
ว่าเป็นยาคามาไมซินซัลเฟต อันเป็นยาที่แสดงชื่อยาอื่นซึ่งมิใช่ความจริง และ
เป็นยาและวัตถุที่ทำเทียมทั้งหมดว่าเป็นยาแท้ อันเป็นยาปลอมตามกฎหมาย เพื่อ
ขาย จำหน่าย จ่ายแจก และแลกเปลี่ยน เพื่อประโยชน์ในการค้า อันเป็นการ
ขายยาปลอมฝ่าฝืนกฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐
มาตรา ๗๒, ๗๓, ๑๑๕ และริบของกลาง

จำเลยให้การรับสารภาพ และว่าจำเลยมียาไดไฮโดรสเตพไมซินซัลเฟต

๒ ขวด ไว้เพื่อจำหน่าย โดยซื้อจากตัวแทนขายส่ง ต่อมาจำเลยถูกจับโดยได้ พิสูจน์แล้วว่าได้ใช้สลากยาที่กล่องและที่ขวดว่าเป็นยาคานาไมซินซัลเฟต เมื่อทราบ ข้อหาดังกล่าวแล้ว จำเลยรู้สึกสำนึกในความผิดนี้เป็นอย่างมาก ขอให้ลงโทษ จำเลยสถานเบา

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๗๒, ๗๓, ๑๑๙ โจทก์ไม่ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลยรู้อยู่แล้วว่าเป็นยาปลอม จึงให้ลงโทษตามมาตรา ๗๒, ๑๑๙ วรรคสอง ปรับ ๑,๐๐๐ บาท ลดโทษให้จำเลย กึ่งหนึ่ง ฐานให้การรับสารภาพ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงปรับ จำเลย ๕๐๐ บาท ของกลางริบ

โจทก์อุทธรณ์ ขอให้ลงโทษจำเลย ตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๑๙ วรรคแรก

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์บรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราช- บัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๑๙ วรรคแรก แล้ว แต่ตอนท้ายคำให้การ จำเลยให้การทำนองว่า เพิ่งรู้ว่าของกลางเป็นยาปลอมภายหลังเมื่อถูกจับ และเมื่อ มีการพิสูจน์ยาของกลาง เมื่อโจทก์ไม่นำสืบว่า จำเลยรู้อยู่แล้วว่าเป็นยาปลอมมาแต่ แรกตามฟ้อง จึงฟังได้แต่เพียงว่า จำเลยมียาปลอมไว้โดยไม่รู้ว่า เป็นยาปลอม พิพากษายืนในผลที่ลงโทษจำเลยตาม มาตรา ๑๑๙ วรรคสอง ตามคำพิพากษาศาล ชั้นต้น

โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๑๙ วรรคแรก

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๑๙ บัญญัติว่า “ผู้ใดขาย หรือนำ หรือส่งเข้ามา ในราชอาณาจักรซึ่งยาปลอม อันเป็นกรณีนี้ มาตรา ๗๒ (๑) ต้อง

ระวางโทษ จำคุกตั้งแต่หนึ่งถึงยี่สิบ และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึง
หมื่นบาท

ถ้าผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง กระทำโดยไม่รู้ว่าเป็นยาปลอม ต้อง
ระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาท ถึงห้าพันบาท” ตามบทมาตราดังกล่าว
การปรับบทลงโทษผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง อันเป็นบทหนัก ต้องปรากฏ
ว่า ผู้กระทำได้ขายหรือนำหรือส่งเข้ามาโดยรู้ว่าเป็นยาปลอม แต่ตามฟ้อง
มิได้กล่าวว่ามีได้กระทำได้โดยรู้ว่าเป็นยาปลอม และจำเลยก็ไม่ได้ให้การ
รับว่า ได้รู้ของกลางเป็นยาปลอมแต่แรก จำเลยเพิ่งรู้ว่าเป็นยาปลอม
ภายหลังเมื่อได้พิสูจน์แล้ว ดังนี้ จะถือว่าจำเลยได้กระทำได้โดยรู้ว่าเป็นยา
ปลอมหาได้ไม่ จึงลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา
๑๑๕ วรรคหนึ่ง ไม่ได้ ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน”

บรรยายฟ้องด้วยวาจา

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๖๖/๒๕๑๕ ความผิดต่อประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒

ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงฯ มาตรา ๑๕ กำหนดให้ศาล
บันทึกใจความแห่งคำฟ้องไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องบันทึกใจ
ความไว้โดยละเอียด และก่อนบันทึกศาลก็อาจสอบถามโจทก์เกี่ยวกับข้อ
เท็จจริงอื่น ๆ ที่อ้างว่าจำเลยกระทำผิดได้

การที่โจทก์กล่าวไว้ในบันทึกหลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจาว่าจำเลย
บังอาจจำหน่ายสุราในเวลาห้าม แม้ศาลมิได้บันทึกความที่ว่า “โดยมิได้
รับอนุญาต” ไว้ ก็ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าจำเลยต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต
ขายสุรา เพราะถ้าจำเลยมิใช่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาต จำเลยก็ขายสุราไม่ได้
ไม่ว่าภายในหรือนอกเวลาที่กำหนด ฟ้องโจทก์จึงครบองค์ความผิดตาม
ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ข้อ ๒ แล้ว

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ

โจทก์

นายสนิทชาย เซวงศักดิ์โสภาคย์

จำเลย

โจทก์ฟ้องด้วยวาจาปรากฏตามบันทึกคำฟ้องประกอบกับบันทึก
หลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจาว่า เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ เวลา ๐๑.๓๐

นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาที่ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายสุราโดยไม่ได้รับอนุญาต จำเลยได้
บังอาจจำหน่ายสุราแม่โขงและเบียร์ ให้นายสุชาติ เลาะห์ชนพันธ์ และนายวิบูลย์
อมรตระกูล โดยไม่ได้รับอนุญาต ขอให้ลงโทษตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่
๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ และข้อ ๔

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้อง ปรับ ๒,๐๐๐ บาท

จำเลยอุทธรณ์ขอให้ลงโทษปรับน้อยลงอีก

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์มิได้บรรยายฟ้องด้วยวาจาว่า
“จำเลยเป็นผู้ได้รับอนุญาต ขายสุรา หรือ กระทำการ เพื่อ ประโยชน์ ของ ผู้ได้รับใ
อนุญาต” ฟ้องโจทก์จึงไม่ครบองค์ประกอบความผิดฐานนี้ เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์
แม้จำเลยให้การรับสารภาพ ก็ลงโทษจำเลยไม่ได้ พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษากลับให้ลงโทษจำเลยตามฟ้อง โดยวินิจฉัยว่า
“...ปัญหาว่าฟ้องด้วยวาจาเช่นนครบองค์ประกอบความผิดตามประกาศของ
คณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวหรือไม่ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลง
วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาต
ขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา หรือ
บุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุราดังกล่าว
จำหน่ายสุราทุกชนิดในเวลาอื่น นอกจากเวลาตั้งแต่ ๑๑.๐๐ นาฬิกา ถึง
เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา และ ตั้งแต่เวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ถึงเวลา ๒๔.๐๐
นาฬิกา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาต ฯลฯ ตามประกาศดังกล่าว ผู้ที่ได้รับ
อนุญาตขายสุราประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.
๒๔๕๓ หรือผู้ซึ่งกระทำการเพื่อประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาตขายสุรา
ประเภทดังกล่าว หากขายสุราไม่ว่าชนิดใดในเวลาอื่นนอกจากที่ประกาศ

ฉบับนี้ระบุไว้ โดยมีได้รับใบอนุญาต ย่อมมีความผิด การที่โจทก์กล่าวไว้ในบันทึกหลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจาว่า จำเลยบังอาจจำหน่ายสุราแม่โขงและเบียร์ ให้นายสุชาติ เลหาชนุพันธ์ และนายวิบูลย์ อมรตระกูล โดยไม่ได้รับอนุญาต แม้ศาลชั้นต้นมิได้บันทึกความที่ว่าโดยมิได้รับอนุญาตไว้ก็ตาม ก็ย่อมแสดงอยู่ในตัวว่าจำเลยจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุราประเภทใดประเภทหนึ่งระหว่างประเภทที่ ๓ ถึงประเภทที่ ๖ ตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ จึงจะต้องห้ามมิให้ขายสุรานอกเหนือเวลาที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ กำหนดไว้ หากจำเลยมิใช่ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขายสุรตามความในกฎหมายว่าด้วยสุรา จำเลยก็ขายสุราไม่ได้ ไม่ว่าภายในหรือนอกเวลาที่กำหนด

อนึ่ง ศาลฎีกาเห็นว่าการบรรยายฟ้องด้วยวาจานั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๕๕ มาตรา ๑๕ ให้ศาลบันทึกใจความแห่งคำฟ้องไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ไม่จำเป็นที่ศาลจะต้องบันทึกใจความแห่งคำฟ้องไว้โดยละเอียดดังเช่นการฟ้องเป็นหนังสือ และก่อนบันทึกคำฟ้อง ศาลอาจสอบถามโจทก์เกี่ยวกับข้อเท็จจริงอื่นๆ ที่อ้างว่าจำเลยกระทำผิดได้ แล้วศาลก็บันทึกแต่เฉพาะใจความของคำฟ้องที่สำคัญเท่านั้น ฉะนั้น บันทึกคำฟ้องของโจทก์ที่ฟ้องด้วยวาจา ประกอบกับบันทึกหลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจาที่โจทก์ส่งศาลในคดีนี้จึงมีใจความครบองค์ประกอบความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๓ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒ แล้ว....”

บรรยายฟ้อง พ.ร.บ. ประกันชีวิต

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๒๔/๒๕๑๖

การประกอบธุรกิจประกันชีวิตจะกระทำได้อต่อเมื่อจัดตั้งขึ้นในรูปบริษัทจำกัด สมาคมจะประกอบธุรกิจประกันชีวิตไม่ได้ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยชักชวนบุคคลให้ประกันชีวิตกับสมาคม โจทก์ไม่ต้องบรรยายว่า สมาคมไม่ได้รับอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต และไม่ต้องบรรยายว่า จำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

พนักงานอัยการจังหวัดหนองคาย โจทก์
ระหว่าง นายให้ ฐโฌง จำเลย

“โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๐ ถึงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ วันเวลาใดไม่ปรากฏชัด จำเลยได้ชักชวนแนะนำ นางคำตา เมื่อดสุวรรณ นางจันทร์ จำปาทอง และนางดวงดี จันทร์ศรี และบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเป็นราษฎรตำบลโพธิ์ตาก อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย เพื่อให้บุคคลดังกล่าวทำสัญญาประกันชีวิตกับสมาคมส่งเสริมกสิกร ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย มีสำนักงานตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๗๔/๖-๗ ถนนผดุงพานิช อำเภอเมืองฯ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมาย เหตุเกิดที่ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอเมืองศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ขอให้ลงโทษจำเลยตาม

พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๗๒, ๕๕

เมื่อสืบพยานโจทก์ไปจนจนหมดแล้ว จำเลยให้การรับสารภาพ
ว่าได้กระทำผิดตามฟ้องทุกประการ ไม่ขอต่อสู้คดี

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกัน
ชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๗๒, ๕๕ จำคุก ๖ เดือน จำเลยรับสารภาพ
หลังจากสืบพยานโจทก์ไปแล้ว ปรานลดโทษให้ ๑ ใน ๓ ตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุกจำเลยมีกำหนด ๔ เดือน

จำเลยอุทธรณ์ว่าศาลชั้นต้นวางโทษจำเลยแรงเกินไป ขอให้ศาล
อุทธรณ์พิพากษารอการลงโทษหรือปรับจำเลยสถานเดียว

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ผู้ประกอบธุรกิจประกันชีวิตที่จำเลย
ชักชวนหรือแนะนำผู้เสียหายเพื่อให้ทำสัญญาประกันชีวิตนั้น ต้องเป็นผู้ที่
มิได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต หากใช่เป็นความผิดเพราะ
จำเลยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจดังที่โจทก์บรรยายมาในฟ้องไม่
ฟ้องโจทก์มิได้บรรยายว่า สมาคมส่งเสริมกสิกรได้ดำเนินการโดยได้รับใบ
อนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตหรือไม่ จะถือว่า การกระทำของจำเลย
เป็นความผิดไม่ได้ แม้จำเลยจะรับสารภาพก็ลงโทษจำเลยไม่ได้ พิพากษา
กลับ ให้ยกฟ้องโจทก์

โจทก์ฎีกา ขอให้ลงโทษจำเลยตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

ศาลฎีกาประชุมปรึกษาแล้ว ปัญหาว่าฟ้องโจทก์ได้บรรยายการ
กระทำของจำเลยที่อ้างว่า ได้กระทำผิดไว้ครบถ้วนตามกฎหมายที่โจทก์ขอ
ให้ลงโทษหรือไม่ และจะลงโทษจำเลยตามฟ้องได้หรือไม่ นั้น สมควรจะ
พิจารณาถึงบทกฎหมายที่โจทก์อ้าง คือ พระราชบัญญัติประกันชีวิต
พ.ศ. ๒๕๑๐ ว่าบัญญัติไว้อย่างไรบ้าง ในข้อแรกพึงเห็นได้จากความใน

ความอาญา มาตรา ๑๕๘ เมื่อจำเลยให้การรับสารภาพก็ต้องมีความผิดตามฟ้อง ศาลชั้นต้นปรับบทลงโทษจำเลยชอบแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์เสียสิ้น ศาลฎีกา ยืนฟ้องด้วย ฎีกาโจทก์ฟังชน

พร้อมกันพิพากษากลับว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๒.๕๕ แต่ปรากฏว่าจำเลยมีอายุ ๕๗ ปี ไม่ได้ความว่าเคยต้องโทษจำคุกมาก่อน เท่าที่ศาลชั้นต้นใช้ดุลพินิจกำหนดโทษจำคุกแก่จำเลยออกจะแรงไป สมควรวางโทษแก่จำเลยพอให้สำนึกต่อความผิดก็เพียงพอแล้ว จึงให้ปรับจำเลยเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท ปรานีลดโทษให้เพราะ คำรับสารภาพของจำเลย ๑ ใน ๓ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ คงปรับเป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน) ไม่เสียค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕, ๓๐ กักกักขังแทนค่าปรับ คงให้กักขังมีกำหนด ๑ ปี”

นายเสถียร ลิ้มบิษเรีัยร นายอนอม ครูไพศาล นายชุ่ม สุนทรชัย

ประชุมใหญ่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๓๘/๒๕๒๓

ความผิดพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

ความผิดเกิดขึ้นนอกเขตศาล ก. แต่จำเลยมีภูมิดำเนาในเขตศาล ข. เมื่อผู้เสียหายเป็นโจทก์ยื่นฟ้องเองต่อศาล ข. ศาล ข. มีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจรับหรือไม่รับคดีนั้นไว้พิจารณาได้

การที่ศาลสั่งในคำฟ้องของโจทก์ว่า “นัดไต่สวนให้โจทก์นำส่งหมายนัด.....” ยังถือไม่ได้ว่าศาลอาญาได้ใช้ดุลยพินิจรับคดีของโจทก์ไว้ชำระแล้ว

ระหว่าง นายปราโมทย์ มวลชนธรรม

โจทก์

นายประดิษฐ์ แซ่ตัน

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อประมาณปลายเดือนธันวาคม ๒๕๒๐ เวลากลางวัน เวลาใดไม่ปรากฏชัดจำเลยบังอาจสั่งจ่ายเช็คธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาสุรินทร์ เลขที่ เอส. พี. ๐๘๐๒๐๕ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๒๑ จำนวนเงิน ๑๖,๐๔๐ บาท ให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้ค่าซื้อสินค้า ต่อมาวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๒๑ โจทก์นำเช็คดังกล่าวไปเรียกเก็บเงินจากธนาคาร สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาสุรินทร์ แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คนั้น โดยให้เหตุผลว่าเงินในบัญชีไม่พอจ่าย โจทก์ทวงถามให้จำเลยชำระหนี้ตามเช็คให้โจทก์หลายครั้ง แต่จำเลยเพิกเฉย การ

กระทำของจำเลยจึงเป็นการเจตนาออกเช็คโดยมิให้มีการใช้เงินตามเช็คหรือออกเช็คให้โดยในขณะที่ออกไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ หรือออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชี อันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้น หรือถอนเงินทั้งหมดหรือแต่บางส่วนออกจากบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ตามเช็คจนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะให้ใช้เงินตามเช็คนั้นได้ เหตุเกิดที่บ้านเลขที่ ๓๐๓/๒ ถนนเอกมัย แขวงคลองตัน เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร และที่ ธนาคารสหธนาคารกรุงเทพจำกัด สาขาสุรินทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ เกี่ยวพันกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

ศาลชั้นต้นสั่งในคำฟ้องว่านัดไต่สวนมูลฟ้อง ให้โจทก์นำส่งหมายนัด ครั้นถึงวันนัดไต่สวนมูลฟ้องศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ธนาคารที่ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คอยู่ที่อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ฉะนั้นเหตุเกิดที่จังหวัดสุรินทร์ ไม่อยู่ในอำนาจของศาลอาญาที่จะพิจารณาพิพากษา กิจไม่จำต้องไต่สวนมูลฟ้องมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณา ให้จำหน่ายคดีจากสารบบความ

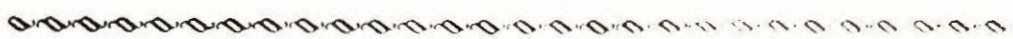
โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนคำสั่งของศาลอาญา

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่พิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “มีปัญหาในชั้นฎีกาว่าเมื่อความผิดเกิดขึ้นนอกเขตศาลอาญา แต่จำเลยมีภูมิลำเนาในเขตศาลอาญาเมื่อผู้เสียหายเป็นโจทก์ยื่นฟ้อง ศาลอาญาต้องรับฟ้องไว้หรือเป็นดุลยพินิจที่จะรับหรือไม่รับคดีนั้นไว้พิจารณา ศาลฎีกาได้พิจารณาปัญหาข้อนี้โดยที่ประชุมใหญ่แล้ว เห็นว่า เมื่อความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักรไทยให้ชำระที่ศาลซึ่งความผิดเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลนั้นตามมาตรา ๒๒ วรรคแรก แห่ง

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนที่มาตรา 22(1) บัญญัติว่า "เมื่อจำเลยมีที่อยู่ ฯลฯ ในท้องที่หนึ่งนอกเขตของศาลดังกล่าวแล้ว จะชำระที่ศาลซึ่งท้องที่ นั้น ๆ อยู่ในเขตอำนาจก็ได้" นั้น มิใช่เป็นบทบังคับให้ศาลซึ่งท้องที่จำเลยมีที่อยู่ ฯลฯ อยู่ในเขตอำนาจจะต้องรับชำระคดี นั้น ๆ แต่เป็นบทบัญญัติให้ดุลยพินิจแก่ศาลซึ่งท้องที่จำเลยมีที่อยู่ ฯลฯ อยู่ในเขตอำนาจ จะรับชำระคดีนั้น ๆ หรือไม่ก็ได้ ดังนั้น เมื่อความผิดคดีนี้เกิดขึ้นนอกเขตศาลอาญา แต่จำเลยมีภูมิลำเนาในเขตศาลอาญา เมื่อผู้เสียหายเป็นโจทก์ยื่นฟ้อง ศาลอาญาจึงมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจรับ หรือไม่รับคดีนั้นไว้พิจารณาได้" และ "ปัญหาข้อต่อไปว่าการที่ศาลอาญาสั่งในคำฟ้องของโจทก์ว่า "นัดไต่สวน ให้โจทก์นำส่งหมายนัด....." จะถือว่าศาลอาญาได้ใช้ดุลยพินิจรับคดีของโจทก์ไว้ชำระแล้วหรือยัง ศาลฎีกาได้พิจารณาปัญหาข้อนี้โดยที่ประชุมใหญ่แล้วมีมติว่า การที่ศาลอาญาสั่งในคำฟ้องของโจทก์ว่า "นัดไต่สวน ให้โจทก์นำส่งหมายนัด" ยังถือไม่ได้ว่า ศาลอาญาได้ใช้ดุลยพินิจรับคดีของโจทก์ไว้ชำระแล้วด้วยเหตุนี้ที่ศาลอาญาสั่งคดีไต่สวนมูลฟ้อง และมีคำสั่งไม่ประทับฟ้องของโจทก์ไว้พิจารณา จึงเป็นการที่ศาลอาญาได้ใช้ดุลยพินิจสั่งตามอำนาจที่มีอยู่"

ไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๑๑/๒๕๑๘ ละเมิด

การที่บุรุษไปรษณีย์ ทำหลักฐานใบรับไปรษณีย์ภัณฑ์ปลอม แล้ว โดยตนเองหรือร่วมกับบุคคลอื่น แอบอ้างตัวเป็นผู้รับตัวแลกเงินที่ส่งมา โดยไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นไปรับเงินจากธนาคาร เป็นการทำละเมิดต่อผู้รับตัวแลกเงิน มิใช่เป็นการกระทำผิดสัญญารับขน แม้พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ จะบัญญัติถึงความรับผิดชอบของกรมไปรษณีย์ไว้เป็นพิเศษ กรมไปรษณีย์โทรเลขก็ต้องร่วมรับผิดชอบกับบุรุษไปรษณีย์ผู้ละเมิด

นายตั้งกอง แซ่ตั้ง โดยนายอากาศ แซ่ตั้ง ผู้รับมอบอำนาจที่ ๑

ระหว่าง นายอากาศ แซ่ตั้ง ที่ ๒ โจทก์

ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด ที่ ๑ นายยืน คำกระจายที่ ๒

กรมไปรษณีย์โทรเลข ที่ ๓ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ที่ ๑ เป็นบิดาโจทก์ที่ ๒ จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ดำเนินกิจการธนาคาร จำเลยที่ ๒ เป็นข้าราชการประเภทพนักงานบุรุษไปรษณีย์โทรเลข ทว่าราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๓

ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด สาขาเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นสาขาของ
จำเลยที่ ๑ ได้รับเงินจากโจทก์ที่ ๑ จำนวนเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท และได้ส่งจ่าย
โดยออกตั๋วแลกเงิน เลขที่ ๖๔๔๗๔๒ ปี. ที. เอส. โอ. ๗๐/๓๙๕ จำนวนเงิน
๔๐,๐๐๐ บาท ระบุจ่ายเงินเมื่อเห็นให้แก่โจทก์ที่ ๒ ที่กรุงเทพฯ โจทก์ที่ ๑ ได้
ส่งตั๋วแลกเงินดังกล่าวมาให้โจทก์ที่ ๒ ที่กรุงเทพฯ โดยฝากไปรษณีย์ภัณฑ์ลง
ทะเบียนที่ไปรษณีย์โทรเลขเบตง จังหวัดยะลา แต่โจทก์ที่ ๒ ไม่ได้รับเพราะ
จำเลยที่ ๒ ขณะกระทำการตามหน้าที่กิจการงานของจำเลยที่ ๓ บังอาจกระทำ
หรือร่วมกับบุคคลอื่นเช่นรับเอาของไปรษณีย์ภัณฑ์ไป แล้วนำตั๋วแลกเงินนั้นเรียก
เก็บเงินจากธนาคารจำเลยที่ ๑ สาขาราชปรารภ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นหน่วยงาน
ของจำเลยที่ ๑ เอง และโดยความประมาทปราศจากความระมัดระวังตามที่
ของธนาคารจำเลยที่ ๑ สาขาราชปรารภ ได้จ่ายเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ให้
แก่จำเลยที่ ๒ ไปโดยมิชอบ เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหาย จึงฟ้องขอให้
บังคับจำเลยทั้งสามร่วมกันหรือแทนกันรับผิดชอบใช้เงินตามตั๋วแลกเงิน พร้อมดอกเบี้ยถึง
วันฟ้อง เป็นเงินรวม ๔๑,๐๐๐ บาท กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีในต้น
เงิน ๔๐,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์

จำเลยที่ ๑ ให้การและเพิ่มเติมคำให้การว่า จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคล
โดยจดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด ธนาคารจำเลยที่ ๑ สาขาเบตง จังหวัดยะลา ได้
ออกตั๋วแลกเงินของสาขาเบตง จำนวนเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท แก่นายอากาศ แซ่ตั้ง
และมอบตั๋วดังกล่าวให้โจทก์ที่ ๑ เพื่อส่งให้แก่ นายอากาศ แซ่ตั้ง ต่อมาผู้นำตัว
ดังกล่าวไปขึ้นเงินจากธนาคารจำเลยที่ ๑ สาขาราชปรารภ จังหวัดพระนคร ผู้
จ่ายเงินของธนาคารจำเลยได้ขอบัตรประจำตัวตรวจสอบ ปรากฏว่าถูกต้อง จึงได้
จ่ายเงินให้ไปโดยให้ผู้รับลงชื่อรับเงินไว้หลังตั๋วว่า นายอากาศ แซ่ตั้ง และบันทึก
รายการบัตรประชาชนไว้เป็นหลักฐาน การที่โจทก์ที่ ๑ ส่งตั๋วแลกเงินโดยฝากเป็น

ชณีย์ทางไปรษณีย์โทรเลข ลงทะเบียนถึงโจทก์ที่ ๒ เป็นผู้รับ แต่โจทก์ที่ ๒ มิได้
ไว้แล้วมีคนนำตัวแลกเงินไปขึ้นเงินจากธนาคารจำเลย สาขาราชปรารภนั้น เป็น
กระทำของโจทก์เอง หากเกิดเสียหายอย่างใดก็อยู่ในความรับผิดชอบของโจทก์
ปรากฏว่าการกระทำของโจทก์เป็นเหตุให้จำเลยที่ ๒ นำเอาตัวไปขึ้นเงินจาก
ธนาคารจำเลยที่ ๑ ก็อยู่ภายในความรับผิดชอบของโจทก์ที่จะต้องว่ากล่าวเอาจากจำเลย
๑ หรือจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ ไม่ได้กระทำโดยประมาท ไม่ต้องรับผิด และ
จึงว่า ฟ้องของโจทก์เคลือบคลุมขอให้ยกฟ้อง

จำเลยที่ ๒ ขาดนิตยีนคำให้การและขาดนิตพิจารณา

จำเลยที่ ๓ ให้การว่า ไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียนของโจทก์ที่ ๑ ได้ถูกนำ
ไปให้โจทก์ที่ ๒ โดยบุรุษไปรษณีย์โทรเลขนำจ่ายให้แก่ผู้แทนผู้รับตามระเบียบข้อ
รับของกรมไปรษณีย์โทรเลขโดยถูกต้อง คือมีบุคคลในบ้านเดียวกับโจทก์ที่ ๒
มารับไว้แทน จึงมิใช่เป็นเรื่องไปรษณีย์ภัณฑ์สูญหายอัน จะต้องชดใช้ตาม
พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๒๙ การที่ใครจะนำตัวเงินที่
บรรจุอยู่ในไปรษณีย์ภัณฑ์ดังกล่าวไปรับเงินจากจำเลยที่ ๑ ไม่ใช่หน้าที่จำเลยที่ ๓
ต้องรับผิด ปรากฏตามหลักฐานการจ่ายเงินของธนาคารจำเลยที่ ๑ สาขาราช
ปรภว่าได้จ่ายเงินตามตัวแลกเงินให้แก่ผู้ถือบัตรประชาชนเลขที่ ๒ ก.ท. ๐๔๔๐๘๘
เป็นบัตรประจำตัวของนายรุ่งโรจน์ เลาห์ไพโรจน์วัฒนา ซึ่งมีใช้ตัวนายอาภาว
๕ ผู้ถือตัวแลกเงิน ถือว่าเป็นความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ ๑ ตามข้อบังคับ
กรมไปรษณีย์โทรเลข ออกตามความในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗
มาตรา ๒๒ เรียกว่าไปรษณีย์นิเทศ ข้อที่ ๒๐๙ ว่าห่อหรือซองจดหมายฉบับหนึ่ง
งบรรจุจดหมายหรือข่าวสารถึงผู้อื่นซึ่งมิใช่ผู้รับที่มีชื่อปรากฏตามจำหน่าย หรือ
อาศัยอยู่กับผู้รับ การที่โจทก์ที่ ๑ ส่งจดหมายทางไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียนบรรจุ
แลกเงินอันเป็นจดหมายหรือคำสั่งของผู้จัดการธนาคารจำเลยที่ ๑ สาขาเบตง ถึง
การธนาคารจำเลยที่ ๑ สาขาราชปรารภลงไป ในซองจดหมายของเดียวกันกับ

ของจดหมายถึงโจทก์ที่ ๒ จึงเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับของกรมไปรษณีย์โทรเลข
จำเลยที่ ๓ ไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายของโจทก์ การส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียน
ตามข้อบังคับในไปรษณีย์นิตเทศ ข้อ ๑๕๐ กำหนดว่า ถ้ามีการสูญหายก็ให้ชดใช้
ฉบับละ ๔๐ บาท เว้นแต่ไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทรับประกัน จึงจะชดใช้ให้ตาม
ราคาที่แจ้งไว้กับเจ้าพนักงานไปรษณีย์ ไปรษณีย์ภัณฑ์ของโจทก์ทั้งสองเป็นไปรษณีย์
ภัณฑ์ลงทะเบียนธรรมดา ถ้าสูญหายไปจริง จำเลยที่ ๓ ก็มีความรับผิดชอบต่อโจทก์
ทั้งสองเพียง ๔๐ บาท ตามข้อบังคับในไปรษณีย์นิตเทศข้อ ๑๕๐ และพระราช
บัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ มาตรา ๒๙, ๓๐ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วฟังว่า โจทก์ที่ ๑ ได้ส่งตัวแลกเงินของธนาคาร
จำเลยที่ ๑ สาขาเบตง จำนวนเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท โดยฝากเป็นไปรษณีย์ภัณฑ์ลง
ทะเบียนถึงโจทก์ที่ ๒ เป็นผู้รับในการนำจ่ายไปรษณีย์ภัณฑ์ดังกล่าว จำเลยที่ ๒ ซึ่ง
เป็นพนักงานบุรุษไปรษณีย์ไม่ได้นำส่งตรงต่อโจทก์ที่ ๒ ผู้รับ หากแต่ได้กระทำ
โดยทุจริตแอบอ้างเป็นตัวโจทก์ที่ ๒ นำตัวแลกเงินนั้นไปรับเงินจากธนาคารจำเลย
ที่ ๑ สาขาราชปรารภแล้วหลบหนีไป การกระทำของจำเลยที่ ๒ เป็นการทำ
ละเมิดต่อโจทก์ ทำให้โจทก์เสียหายและเป็นการกระทำในทางที่จ้วงของจำเลยที่ ๓
จำเลยที่ ๓ จะต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๒ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๔๒๕ กรณีไม่เข้าข้อห้ามในไปรษณีย์นิตเทศข้อ ๒๐๙ และไม่ใช้เรื่อง
จดหมาย หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียนหาย ตามข้อบังคับในไปรษณีย์นิตเทศ
ข้อ ๑๕๐ ส่วนจำเลยที่ ๑ ฟังได้ว่า จ่ายเงินตามตัวแลกเงินไปตามทางการค้าโดย
สุจริต มิได้ประมาทเลินเล่อ จึงไม่ต้องรับผิดชอบ พิพากษาให้จำเลยที่ ๒ และจำเลย
ที่ ๓ ร่วมกันใช้เงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยตามขอ รวมเป็นเงิน ๔๑,๐๐๐ บาท กับ
ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีในต้นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ตั้งแต่วันฟ้องจนกว่า
จะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๓ ร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียม
กับค่าทนายความอีก ๕๐๐ บาท แทนโจทก์ ให้ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๑ ค่า
ฤชาธรรมเนียม ค่าทนายความ จำเลยที่ ๑ ให้เป็นพับ

จำเลยที่ ๓ อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาขึ้น ให้จำเลยที่ ๓ ใช้ค่าทนายความ ๒๐๐ บาท แทน
โจทก์

จำเลยที่ ๑ ฎีกา

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว คัดมีปัญหามา
สู่ศาลฎีกา เฉพาะจำเลยที่ ๓ ว่าจะต้องร่วมรับผิดชอบจำเลยที่ ๒ หรือไม่
เท่านั้น

ทางพิจารณาได้ความว่า เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๑๓ โจทก์
ที่ ๑ ได้ส่งเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท มาให้โจทก์ที่ ๒ ผู้เป็นบุตร โดย
การขอตัวแลกเงินจากธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ จำกัด จำเลยที่ ๑ สาขา
เบตง ตามเอกสารหมายเลข จ.ล. ๑ บรรจุในซองจดหมายลงทะเบียนเจ้าหน้าที่
ของถึงโจทก์ที่ ๒ ณ โรงเรียนพาณิชย์การและการบัญชีพระนคร เลขที่ ๓๕
ซอยเลิศปัญญา อำเภอพญาไท จังหวัดพระนคร จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นพนักงาน
บุรุษไปรษณีย์ประจำอยู่ไปรษณีย์สามเสนใน ได้มอบหมายให้นำไปรษณีย์
ภัณฑ์บรรจุตัวแลกเงินดังกล่าวไปส่งให้แก่ผู้รับ ในการส่งนั้นปรากฏตาม
หลักฐานใบรับมีชื่อนายสุวิทย์ จิตเจริญ เป็นผู้รับแทนเมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน
๒๕๑๓ ต่อมาปรากฏว่าโจทก์ที่ ๒ ไม่ได้รับเงินจำนวนนี้ โดยมีผู้นำเอา
ชื่อโจทก์ที่ ๒ ไปแอบอ้างขอรับเงินตามตัวแลกเงินดังกล่าวจากธนาคาร
จำเลยที่ ๑ สาขาราชปรารภ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๑๓ โจทก์จึงไป
แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลพญาไท ในการสอบสวน
พนักงานสอบสวนไม่สามารถสอบปากคำจำเลยที่ ๒ ได้ เพราะจำเลยที่ ๒
หลบหนีราชการไปตั้งแต่วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๑๓ ซึ่งเป็นวันเดียวกันกับ
ที่ธนาคารจำเลยที่ ๑ สาขาราชปรารภจ่ายเงินไปตามตัวแลกเงินดังกล่าว นาย
สุวิทย์ จิตเจริญ ก็ไม่มีตัวอยู่ ณ สถานที่อยู่ของผู้รับจดหมาย พนักงาน

สอบสวน พนักงานจ่ายเงินของจำเลยที่ ๑ สาขาราชปรารภได้ความว่า ผู้
มารับเงินตามตั๋วแลกเงินดังกล่าวมีบัตรประจำตัวประชาชนมาแสดง ซึ่ง
พนักงานผู้จ่ายเงินได้จดเลขบัตรประจำตัวไว้ ปรากฏภายหลังว่าเป็นเลข
บัตรประจำตัวของผู้อื่น ไม่ใช่บัตรประจำตัวของโจทก์ที่ ๒ และพนักงาน
ผู้จ่ายเงินได้ดูภาพถ่ายของจำเลยที่ ๒ แล้วว่าผู้มารับเงินมีลักษณะคล้ายคลึง
กับภาพถ่ายจำเลยที่ ๒ มาก พนักงานสอบสวนลงความเห็น ว่า จำเลย
ที่ ๒ เป็นผู้มารับเงินตามตั๋วแลกเงินไปจากธนาคาร ดำรวจออกหมายจับ
จำเลยที่ ๒ แล้วแต่ยังไม่ได้ตัว ส่วนจำเลยที่ ๓ ได้มีคำสั่งไล่จำเลยที่ ๒
ออกจากการเป็นลูกจ้างแล้ว

ที่จำเลยที่ ๓ ฎีกาว่า คดียังฟังไม่ได้ว่า จำเลยที่ ๒ ได้ขยับออก
ไปรษณีย์ภัณฑ์ของโจทก์ และรับเงินตามตั๋วแลกเงินของโจทก์ไปนั้น

ศาลฎีกาเห็นว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นเชื่อได้ว่า นายสุวิทย์ จิตเจริญ
ไม่มีตัวอยู่ที่สถานที่อยู่ของโจทก์ที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้รับจดหมายที่จังหวัดพระนคร
เพราะนายวัระ ออบชลเขต พยานจำเลยก็รับรองในข้อนี้ว่า ได้สอบสวน
แล้วไม่มีคนชื่อสุวิทย์ อยู่ ณ ที่ดังกล่าว เมื่อพังก่อนนายสุวิทย์ จิตเจริญ ไม่
มีตัวอยู่ยังสถานที่อยู่ของผู้รับจดหมายแล้ว ที่จำเลยที่ ๒ ทำหลักฐานใบรับ
ตามเอกสารหมาย ล. ๒ ว่ามีบุคคลในบ้านเดียวกันกับโจทก์ที่ ๒ รับแทน
จึงเป็นเรื่องที่ทำปลอมขึ้น ส่อให้เห็นพิรุธของจำเลยที่ ๒ ต่อมาปรากฏว่า
มีผู้เอาชื่อโจทก์ที่ ๒ ไปแอบอ้างขอรับเงินตามตั๋วแลกเงินที่ธนาคาร โดย
แสดงบัตรประจำตัวปลอมและปรากฏว่าผู้มาขอรับเงินตามตั๋วแลกเงินไปใน
วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๑๓ จำเลยที่ ๒ ก็หลบหนีราชการไปในวันเดียวกัน
พยานหลักฐานต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วประกอบกัน เชื่อได้ว่าจำเลยที่ ๒ ได้
กระทำหรือร่วมกับบุคคลอื่นแอบอ้างตัวเป็นโจทก์ที่ ๒ โดยทุจริต นำตัว
แลกเงินของโจทก์ไปรับเงินจากธนาคาร เป็นการทำความผิดต่อโจทก์ หาใช่

เป็นเรื่องที่โจทก์นำสืบฟังไม่ได้ดังที่จำเลยที่ ๓ ฎีกาไม่

เมื่อฟังว่าจำเลยที่ ๒ ได้ทำละเมิดต่อโจทก์แล้ว แม้พระราชบัญญัติ
ไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗ จะบัญญัติถึงความรับผิดชอบของกรมไปรษณีย์ไว้เป็น
พิเศษก็ตาม ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่ากรณีนี้เป็นเรื่องละเมิด
มิใช่เป็นการกระทำผิดสัญญา รับชน พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗
จึงไม่เป็นประโยชน์แก่จำเลย จำเลยที่ ๓ จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๒
ส่วนปัญหาที่ว่าจำเลยที่ ๓ จะต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๒ ใช้ค่าเสียหายแก่
โจทก์เพียงใดนั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ทรัพย์สินที่โจทก์
ต้องเสียไปเพราะละเมิดนั้น คือเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ตามตัวแลกเงินของโจทก์
ที่จำเลยที่ ๒ เอาไป ซึ่งเป็นการเสียหายโดยตรงจากการละเมิดของจำเลย
ที่ ๒ จำเลยที่ ๓ จึงต้องรับผิดชอบร่วมกับจำเลยที่ ๒ ขอใช้ราคาทรัพย์สินจำนวน
ดังกล่าวพร้อมด้วยดอกเบี้ย ฎีกาจำเลยที่ ๓ ทุกข้อฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน - ค่าทนายความชั้นฎีกาให้เป็นพับ

บันทึกข้อสังเกต งานไปรษณีย์ในปัจจุบันเป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ส.ท.
ตาม " พรบ. การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๑ " อันเป็นรัฐพาณิชย์ -
ชั้นทางนโยบายกระทรวงคมนาคมที่อิสระ คล่องตัว ตื่นตัว กับก้าวไกล อาทิ
การขึ้นค่าธรรมเนียมไปรษณีย์กัณฑ์ในประเทศทุกประเภทโดยผ่านมติ กรม. ตั้งแต่
วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๑๔ กับขึ้นค่าธรรมเนียมต่างประเทศตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม
๒๕๑๕ โดยมีจำต้องแก้ไขอัตราค่าธรรมเนียมในกฎกระทรวง ซึ่งออกตาม พรบ.
ไปรษณีย์ พ.ศ. ๒๔๗๗

ผู้รวบรวม

ประมาณ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๘๘/๒๕๑๖

จำเลยจอตกรถแอมเลอร์ทรมถนนด้านซ้ายบนผิวจราจร เพราะรถขัด
ข้องแล่นต่อไปไม่ได้ โดยนำหญ้าและใบไม้มากองไว้ข้างท้ายรถแอมเลอร์
จอดอยู่ ๒๒.๘๐ เมตร แต่ไม่ได้เปิดไฟท้ายให้สัญญาณไว้ ผู้ตายขับรถยนต์
เก๋งพุ่งเข้าชนท้ายรถแอมเลอร์ที่จำเลยจอดไว้ถึงแก่ความตาย และผู้ทมาใน
รถของผู้ตายบาดเจ็บสาหัส ทั้งถือไม่ได้ว่าจำเลยกระทำโดยประมาทเป็น
เหตุให้ผู้ตายและบาดเจ็บสาหัส

	พนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมา	โจทก์
ระหว่าง	นายจิตร เอสมณีจิ	โจทก์ร่วม
	นายวัน บุตรดี	จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยจอตกรถแอมเลอร์ซึ่งจอดข้างถนนต่อไปไม่ได้ ล้อออกมา
บนผิวจราจร และไม่ได้เปิดไฟท้าย หรือจุดไฟให้รถอื่นเห็น เป็นเหตุให้รถของผู้
เสียหายเข้าชนท้ายรถแอมเลอร์ ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย และคนในรถผู้เสียหายอีก
๒ คนได้รับบาดเจ็บสาหัส ขอให้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๑,
๓๐๐ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๒๓, ๒๔, ๒๖ พระราช
บัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ พระราชบัญญัติจราจร

ทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2508 มาตรา 7 และขอให้ถอนใบอนุญาตขับรถยนต์ของจำเลยด้วย

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิจารณาว่า รถของจำเลยเสีย โดย กระทั่งเห็น บนรถมีปูนซีเมนต์บรรทุกอยู่หนักถึง 20 ตัน รถไม่สามารถแล่นต่อไปได้ ดังนั้น ยังถือไม่ได้ว่า จำเลยขับรถโดยตั้งใจจ่อรถกีดขวาง ในทาง ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2477 มาตรา 29(3) แก้ไขโดย พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2508 แต่คดีฟังได้ว่าจำเลย ไม่ได้เปิดไฟให้สัญญาณไว้ เพื่อให้เห็นว่ามียารถจ่ออยู่ ทำให้ร้อยเอกนิสิตผู้ขับ รถมามองไม่เห็น และขับรถชนท้ายรถจำเลย เป็นเหตุให้ร้อยเอกนิสิต ถึง แก่ความตาย นางสาวเพลินใจกับนางสาวด้อยได้รับอันตรายสาหัส พิพากษา ว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2477 มาตรา 23,66 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291,300 แต่ ให้ลงโทษตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 ซึ่งเป็นกระทงหนักที่สุดตามประมวล - กฎหมายอาญา มาตรา 91 ให้จำคุก 5 ปี และให้ถอนใบอนุญาตขับรถยนต์ ของจำเลย ข้อหานอกจากนี้ให้ยก มีความเห็นแย้งของผู้พิพากษานายหนึ่งว่า จำเลยควรผิดฐานไม่ได้จุดไฟให้สัญญาณตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก เท่านั้น ไม่ผิดฐานทำให้คนตายและบาดเจ็บสาหัสโดยประมาท เพราะจำเลยได้ เอากิ่งไม้มาทวงไว้ข้างหน้าและท้ายรถห่างรถ 20 เมตร แสดงว่าจำเลยได้ใช้ ความระมัดระวังสมควรแก่เหตุแล้ว เหตุที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นเพราะความประมาท ของร้อยเอกนิสิตเอง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ฟังว่า จำเลยไม่ได้เปิดไฟให้สัญญาณไว้ แต่การที่คน ตายและบาดเจ็บสาหัสนั้นไม่เป็นผลโดยตรงที่เกิดจากการไม่เปิดไฟของจำเลย พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.

2477 มาตรา 23.66 (แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2508 มาตรา 13) ให้ปรับ 500 บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29.30 และยังไม่เห็นสมควร ถอนใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ของจำเลยข้อหา นอกจากนี้ให้ยก

โจทก์และโจทก์ร่วมฎีกาว่า การที่จำเลยไม่เปิดไฟให้สัญญาณไว้ถือว่าจำเลยกระทำโดยประมาทและการกระทำนั้นเป็นเหตุโดยตรงให้คนตายและบาดเจ็บสาหัส ขอให้พิพากษาลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291.300 อีกกระทงหนึ่งด้วย

"ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาคดีแล้ว ข้อหาความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2477 มาตรา 23.66 ฐานจอดรถโดยไม่เปิดไฟให้สัญญาณ ไม่มีคู่ความฝ่าฝืนฎีกา จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ คงมีปัญหามาสู่ศาลฎีกาเฉพาะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291.300 ซึ่งทางพิจารณาฟังข้อเท็จจริงเป็นยุติได้ว่า จำเลยเป็นลูกจ้างขับรถยนต์ของชลประทานปากเกร็ด วันเกิดเหตุจำเลยขับรถเทอร์เลอร์บรรทุกปูนซิเมนต์ 20 ตัน จากสระบุรีไปส่งที่เขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ มาถึงที่เกิดเหตุในเขตจังหวัดนครราชสีมา เมื่อเวลาประมาณ 2 ทุ่มรถเทอร์เลอร์เกิดขัดข้องแล่นต่อไปไม่ได้ ต้องจอดอยู่ที่ริมถนนด้านซ้ายบนผิวจราจรจำเลยได้นำหญ้าและใบไม้มากองไว้บนถนนมิตรภาพห่างท้ายรถเทอร์เลอร์ ที่จอดอยู่ 22.80 เมตร แต่ไม่ได้เปิดไฟท้ายให้สัญญาณไว้ ประมาณ 2 นาฬิกาคนนั้น ร้อยเอกนิสิตผู้ตายขับรถยนต์เก๋งจากกรุงเทพฯจะไปนครราชสีมา พุ่งเข้าชนท้ายรถเทอร์เลอร์ที่จำเลยจอดไว้ถึงแก่ความตาย นางสาวเพลินใจ และนางสาวต้อยที่มาในรถเก๋งของผู้ตายได้รับบาดเจ็บสาหัส ข้อวินิจฉัยมีว่า จำเลยกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย และบาดเจ็บสาหัสหรือไม่

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๑, ๓๐๐ ต้องประกอบด้วยกรกระทำโดยประมาท และการกระทำโดยประมาทนั้นต้องเป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้เกิดความตายหรือบาดเจ็บสาหัส คดีนี้ที่จำเลยจอดรถไว้โดยไม่เปิดไฟให้สัญญาณเป็นเพียงการละเลยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติ และกฎข้อบังคับของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นคนละเรื่องกับการกระทำโดยประมาท ตามข้อเท็จจริงจำเลยมิได้กระทำการอันเป็นเหตุโดยตรงที่ทำให้คนตายหรือบาดเจ็บสาหัส ถ้าวัยเอกนิติใช้ความระมัดระวังให้พอเพียง ก็น่าจะขับรถหลักผ่านรถแทรกเตอร์ที่จำเลยจอดอยู่ไปได้โดยปลอดภัย เพราะถนนตรงที่เกิดเหตุยังมีผิวจราจรกว้างมากพอ เพราะรถแทรกเตอร์จอดชิดขอบซ้ายของถนน จำเลยได้กองใบไม้กิ่งไม้ไว้เป็นสัญญาณให้ผู้ที่ขับรถผ่านมาได้ทราบว่ามีเหตุอะไรอยู่ข้างหน้า พันเอกจักรชัย สุภางคเสน พยานโจทก์เองก็ทราบถึงสัญญาณนี้ ได้บอกให้คนขับรถคันที่พยานนั่งชลความเร็วของรถ เมื่อเห็นกองใบไม้กิ่งไม้ที่จำเลยกองไว้ และสามารถหลักผ่านรถแทรกเตอร์ไปได้โดยปลอดภัย ดังนั้น การที่รถยนต์คันที่ร้อยเอกนิติขับไปชนรถแทรกเตอร์ที่จำเลยจอดอยู่ จึงยังใกล้เคียงกว่าเหตุอันจะถือได้ว่าเป็นผลที่เกิดจากการกระทำของจำเลย ศาลฎีกาเห็นว่า จำเลยยังไม่มี ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นตายหรือบาดเจ็บสาหัสโดยประมาทดังโจทก์ฟ้อง ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้นชอบแล้ว ฎีกาโจทก์และโจทก์ร่วมฟังไม่ขึ้น

พิพากษาขึ้น”

นายรัตน์ ศรีไกรวัน นายบุญเกียรติ อรชนะกะ นายสมคิด มงคลชาติ

อ.น.ท. ๒๕๑๖

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๐๕/๒๕๑๖

หนังสือกำกับไม้แปรรูป ซึ่งโรงค้าไม้ที่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วย
กฎหมาย ออกให้แก่ผู้ขอไม้ยอมคุ้มครองการครอบครองไม้ของผู้ขอ ผู้ขอ
ไม่ต้องขออนุญาตมีไม้ในอีก

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
บริษัทเอช จำกัด โดย เวโรโท บุญเปลื้อง อภิสงห์
กรรมการผู้จัดการ ที่ ๑

เวโรโท บุญเปลื้อง อภิสงห์ ที่ ๒ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยร่วมกันมีไม้สักแปรรูป อันเป็นไม้หวงห้าม ๒.๖๖๒
ลูกบาศก์เมตรไว้ในครอบครองภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้โดยไม่ได้รับอนุญาต
ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔๘, ๗๓ พระราช
บัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๗

จำเลยทั้งสองให้การว่า ไม้สักแปรรูปของกลางมิใช่ไม้หวงห้าม เป็นไม้
สักแปรรูปของโรงงานแปรรูปไม้ที่ได้รับอนุญาตโดยชอบ จำเลยที่ ๑ ขอจากโรง
ค้าไม้แปรรูปมาใช้ในการก่อสร้างของจำเลยที่ ๑ เจ้าของโรงค้าไม้แปรรูปออก
หนังสือกำกับไม้ของกลางและไต่ถามเงินให้จำเลยที่ ๑ ไว้เป็นหลักฐาน

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยเป็นลูกช่วงคนแรกของผู้ได้รับอนุญาตเดิม

มีไม้ของกลางไว้ในครอบครองได้ไม่ต้องขออนุญาตอีก พืพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาคัดแล้ว ข้อเท็จจริงรับ
กันว่า ไม้ของกลางเป็นไม้สักแปรรูป เป็นไม้หวงห้ามตามกฎหมาย มี
ปริมาตรเนื้อไม้ ๒.๖๖๒ ลูกบาศก์เมตร จำเลยได้ทราบประกาศเขตควบคุม
การแปรรูปไม้ของกระทรวงเกษตรแล้ว จำเลยขอไม้ของกลางจากโรงค้าไม้
ที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อใช้ปลูกสร้างอาคาร
โรงค้าไม้ได้ออกหนังสือกำกับไม้ตามเอกสาร ล. ๑ ให้จำเลย จำเลยมิได้
ขออนุญาตมีไม้ดังกล่าวไว้ในความครอบครองต่อเจ้าพนักงานป่าไม้อีก
ปัญหาว่าจำเลยจะกระทำผิดตั้งโจทก์ฎีกาหรือไม่ เห็นว่าไม้สักแปรรูปของ
กลางเป็นไม้ของโรงค้าไม้ที่ได้รับอนุญาตให้ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย
เมื่อโรงค้าไม้ให้จำเลยไปโดยออกหนังสือกำกับไม้แปรรูปให้โดยถูกต้อง
หนังสือกำกับไม้แปรรูปนี้เชื่อมคุ้มครองการครอบครองไม้ของจำเลยนับแต่
ได้ขอไม้ไว้ในความครอบครองแล้ว จำเลยหาต้องย้อนกลับไปขออนุญาต
มีไม้ของกลางจากพนักงานเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้อีกครั้งหนึ่งไม่ ตามนัยคำ
พิพากษฎีกาที่ ๑๐๐๓/๒๔๕๗ ระหว่างพนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่
โจทก์ นายเจริญ วิโรจน์ กับพวก จำเลย

ฎีกาฟังไปเช่น
พิพากษายืน

นายสมิตร พักทองพรรณ นายดวง ดีวาจัน นายสุข หงสไกร

ประมาท พ.ร.บ. อาวุธปืน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๘/๒๕๑๕

จำเลยซึ่งเป็นตำรวจเมาส์รา มีผู้แจ้งไปที่สถานีตำรวจ นายร้อยเวร จึงนำตัวจำเลยจะไปส่งบ้าน และขอปืนจากจำเลยมาเก็บ จำเลยเอี้ยวตัว เอามือจับปืนจะชักออกมา นายร้อยเวรกดมือจำเลยไว้ ทำให้นิ้วมือของ จำเลยไปถูกไกปืนกระสุนลั่นออกมาถูกขานายร้อยเวรบาดเจ็บสาหัส การ ทบถนลนชน จึงเป็น การ กระทำของนายร้อยเวรที่เสี่ยงภัยเข้าไปกดมือจำเลย ไว้ ยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำโดยประมาท

การขออาวุธปืนตามแบบ ป. ๓ มาแล้วแต่ไม่ได้นำปืนนั้นไปให้นาย ทะเบียนท้องที่ทำเครื่องหมายเพื่อกำหนดใบอนุญาตตามแบบ ป. ๔ ให้ จนใบ อนุญาตให้ขออาวุธปืนหมดอายุ เป็นความผิดฐานมีอาวุธปืนที่ไม้มเครื่องหมายของเจ้าพนักงานประทับไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี
สืบตำรวจตรีทนต์ เยี่ยมสาคร

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยมีอาวุธปืนซึ่งไม่มีเครื่องหมายของเจ้าพนักงานประทับไว้ พร้อมด้วยกระสุนปืน โดยมีได้รับอนุญาต และเสพสุราจนเมาครองสติไม่ได้ ประพฤติวุ่นวายในสาธารณสถาน และกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ปืนลั่นถูกผู้

เสียดายขาดเจ็บสาหัส ขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ. อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุ
ระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๗๒ พระราช
บัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ ประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๗๘, ๓๐๐

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง
กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐
มาตรา ๓ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๗๘, ๓๐๐ แต่ให้ลงโทษจำเลยตาม
พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ อันเป็นกระทงที่หนัก

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ ให้ยกฟ้องโจทก์เฉพาะข้อหาความผิดตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาล
ชั้นต้น

โจทก์ฎีกา ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๐๐
จำเลยฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาคัดแล้ว

ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๑๑ เวลา
ประมาณ ๑๘ นาฬิกาเศษ จำเลยไปนั่งดื่มสุรารู้อยู่ที่ร้านขายสุราและเครื่อง
ดื่มของนายเจริญ กล้าสมบัติ จำเลยสั่งสุรามาดื่ม จนได้เวลาเจ้าของจะ
ปิดร้าน ขอร้องให้จำเลยกลับ จำเลยไม่ยอมกลับ นายเจริญจึงโทรศัพท์
ไปบอกที่สถานีตำรวจ ร้อยตำรวจโทคงเดช ชูศรี เป็นนายร้อยเวร จึงมา
ที่ร้านนายเจริญพร้อมกับสิบตำรวจโทสุชาติ น้อยไม นายเจริญรออยู่ที่หน้า
ร้าน ได้ชี้ให้ดูจำเลยซึ่งนั่งพับอยู่ที่โต๊ะในร้าน ร้อยตำรวจโทคงเดชให้สิบ
ตำรวจโทสุชาติเข้าไปเรียกจำเลยให้ออกมาขึ้นรถกลับ สิบตำรวจโทสุชาติ
เข้าไปเขย่าไหล่จำเลยบอกให้ลุกขึ้น และว่าผู้หมวดเรียกให้กลับขึ้นรถ มี

คนแจ้วว่าหมู่มาก จำเลยเงยหน้าขึ้นอย่างโง่งง และพูดอ้อแอ้ว
 “อ้อไม่เมา ประเดี๋ยวจะกลับ” พลางทำท่าจะล้ม สิบตำรวจโทสุชาติ
 เออมแขนพุงเพื่อมิให้ล้ม จำเลยเต็มมือไม่ยอมให้พุง แล้วพับนั่งตาม
 เดิมอีก ร้อยตำรวจโทคงเดชเห็นว่าสิบตำรวจโทสุชาติไม่อาจเอาจำเลยกลับ
 ได้สะดวก จึงเข้าไปหาจำเลย บอกจำเลยว่า “หมูนัด นอวหมวดคงเดช
 นะ นายร้อยเวรนะลูกขน” จำเลยเงยหน้าขึ้นมอง ร้อยตำรวจโทคงเดชจึง
 บอกว่า “หมูนัดเมามากนะมีคนเขาไปแจ้วว่าเมามาก ลูกขนเถอะจะพา
 ไปส่งบ้าน” จำเลยนั่งโง่งงงงทำท่าจะลุกขึ้นแล้วพูดว่าผมไม่เมา ผมจะ
 กลับเอง ร้อยตำรวจโทคงเดชจึงเข้าช่วยพุงใต้แขนให้ลุกขึ้น เมื่อยืนได้
 แล้ว จำเลยพยายามก้าวออก แต่แล้วโง่งงงงก็กระแทกกลางเกาออก
 ร้อยตำรวจโทคงเดชเห็นว่าจำเลยเดินออกไปไม่ได้แน่ จึงเข้าไปข้างหลัง
 ไข่มือกทั้งสองข้างโอบไทรรักแร้กตัวจำเลยให้ยืนขึ้น นายเจริญเจ้าของร้าน
 ร้องเตือนร้อยตำรวจโทคงเดชว่าจำเลยมีปืนด้วย ร้อยตำรวจโทคงเดชมอง
 เห็นที่เอวข้างขวาของจำเลยมีซองปืนโผล่ออกมานอกชายเสื้อ แต่ร้อย
 ตำรวจโทคงเดชยังไม่จับปืนของจำเลย เพราะรู้ว่าคุณคนพกปืนไม่ค่อยยอม
 ให้ใครมาจับปืนของตน โดยไม่บอกให้รู้ตัว จึงได้บอกเตือนจำเลยให้รู้
 ตัวก่อนว่า “หมูเมานะ พกปืนอยู่อาจจะเกิดอันตรายขึ้นได้ ขอมมากับ
 เถอะนะ” จำเลยไข่มือกขวาตบคลำบนพร้อมกบเขยวตัวจับบนทำท่าจะชัก
 ปืนขึ้นมา ร้อยตำรวจโทคงเดชไข่มือกขวากำขอมอจำเลยกดลงไป พร้อม
 กับร้องห้ามมิให้จำเลยชักปืนออกมา เกรงว่าบนจะลั่น เมื่อร้อยตำรวจโท
 คงเดชจับขอมอจำเลย จำเลยแสดงกิริยาฮึดฮัดตน และพยายามจะชักปืน
 ออกจากซอง ร้อยตำรวจโทคงเดชบอกว่า “หมูนัดอย่าตน อย่าดึงบน
 เดียวบนจะลั่น” ร้องบอกจำเลยอยู่ ๓-๔ ครั้ง แต่จำเลยก็ไม่ยอม
 พยายามตนและดึงบนยิงชน บนเกิดลั่น ร้อยตำรวจโทคงเดชรู้สึกเจ็บที่

หน้าแข้งซ้าย จึงปล่อยมือพร้อมกับผลักตัวจำเลยห่างออกไป ขยับโดย
หลังร้องบอกสืบทำรวจโทสุชาติให้ควบคุมตัวจำเลยไว้ แล้วส่งตัวจำเลย
ไปสถานีตำรวจอำเภอเมืองราชบุรี ส่วนร้อยตำรวจโทคงเดชไปโรงพยาบาล
ราชบุรี ปรากฏว่ากระสุนบนเข้าใต้เข้าซ้ายบนขนาดแผลทะลุออกที่น่องซ้าย
กระดูกหน้าแข้งแตกกร้าวหลายชิ้น รักษาตัวอยู่ ๒ เดือนจึงเดินได้ ผู้
บังคับกองได้รับตัวจำเลยพร้อมทั้งบนทყดไว้ ได้สอบสวนปรากฏว่าเป็น
บนไม่เครื่องหมายทะเบียนของเจ้าพนักงาน

จำเลยนำสืบว่า เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกาในวันเกิดเหตุ ไปดื่มสุราที่
ร้านนายเจริญ ดื่มเข้าไปไม่ถึงแก้ว รู้สึกง่วง จึงนั่งพักผ่อนพุ่มที่โต๊ะด้วย
ความอ่อนเพลีย รู้สึกตัวเมื่อได้ยินเสียงบนตังโก๊ตตัว เมอเงยหน้าขึ้นดู
เห็นร้อยตำรวจโทคงเดชถือบนของกลางอยู่ที่ข้างจำเลยนั่ง จำเลยถามว่า
“ทำอะไรงั้น” จำเลยเห็นมเลอดออกจกขาของร้อยตำรวจโทคงเดช
ร้อยตำรวจโทคงเดชหน้าซด ได้แต่ยมไม่ได้พูดอะไร ร้อยตำรวจโทคงเดช
ส่งบนให้กับสืบทำรวจโทสุชาติ ซึ่งยืนอยู่ข้างซ้ายจำเลยรับไป อารูชบน
ของกลาง ร้อยตำรวจโทคงเดช จะชักเอาไปจากเอวจำเลยตั้งแต่เมื่อใด
จำเลยไม่รู้สีกตัว ขณะบนลนแขนและมือทั้งสองข้างของจำเลยยังวางอยู่
เหนือโต๊ะ ทำจำเลยให้การชนสอบสวนครั้งแรกว่า ขณะจำเลยนอนหลับ
พุ่มอยู่กับโต๊ะ รู้สึกมีคนเอามอมมาจับตามบนที่จำเลยพก จำเลยใช้มือบิด
ไปบนลนชน เพื่อให้บนไปตามทร้อยตำรวจโทคงเดชขอร้อง เพื่อให้บน
วบนลนโดยอุบัติเหตุเท่านั้น ซึ่งไม่ตรงกับความจริง สำหรับอารูชบน
ของกลาง จำเลยได้รับอนุญาตให้ขอตามแบบ ป. ๓ ฉบับลงวันที่ ๒๔
พฤษภาคม ๒๕๐๖ จำเลยขอมาไว้ในครอบครอง ๖ ปีแล้ว

ได้พิจารณาพิชานหลักฐานของโจทก์และจำเลยแล้ว ปัญหาแรก
ที่จะพวงวนฉนยกคือ การทบนลนถูกร้อยตำรวจโทคงเดช ฆาดเจ็บสาหัส

เกิดจากการกระทำโดยประมาทของจำเลยหรือไม่ เห็นว่า ถึงแม้จำเลยจะเมาสุรา แต่ก็ยังมีสติอยู่ เมื่อร้อยตำรวจโทคงเดชบอกให้จำเลยลุกขึ้นจะพาไปส่งบ้าน จำเลยยังเงยหน้าขึ้นมา แล้วพูดว่า “ผมไม่เมา ผมจะกลับเอง” ชั้นแรกร้อยตำรวจโทคงเดช พูดบอกจำเลยขอไปนอนมาเก็บ เนื่องจากจะเกิดอันตราย จำเลยก็เอี้ยวตัวจะชักบันไดออกมาให้ จากคำเบิกความของสิบตำรวจโทสุชาติที่ว่าของบันไดของกลาง ถ้าไม่รื้อไว้ใช้ เอามือล้วงเข้าไปจับบันไดกระตุกขึ้นมาแล้วอาจลื่นชนได้ จะเห็นว่าของบันไดของจำเลยอยู่ในสภาพที่ลื่นได้ง่ายถ้าใช้ไม่เป็น การจะปลดบันไดออกจากช่องต้องใช้นิ้วสอดเข้าที่โครงไม้บันได กดสปริงพร้อมกับดึงบันได เมื่อร้อยตำรวจโทคงเดชขอไปนอนมาเก็บ แทนที่ร้อยตำรวจโทคงเดชจะปล่อยให้จำเลยดึงบันไดออกมาเองโดยลำพัง กลับไปกดมือจำเลยไว้ไม่ให้จำเลยดึงบันไดออกมา เมื่อการดึงบันไดจะต้องเอานิ้วไปกดสปริงเพื่อให้โครงไม้หลุดจากสปริงเสียก่อน ประกอบทั้งไม้บันไดอยู่ใกล้ ๆ กับโครงไม้บันได การกดมือนั้นชน ๆ ลง ๆ จึงทำให้นิ้วมือของจำเลยพลาดไปถูกไม้บันไดเข้า กระสุนจึงได้ลั่นออกมา จากพฤติการณ์ข้อเท็จจริงดังกล่าว จะเห็นว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น เป็นการกระทำของร้อยตำรวจโทคงเดชที่เสียงภัยเข้าไปกดมือจำเลยไว้ ไม่ยอมให้จำเลยดึงบันไดออกมา คิดจึงยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำการโดยประมาทปราศจากความระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์ เมื่อฟังว่าการกระทำของจำเลยยังไม่เข้าลักษณะประมาทโดยปราศจากความระมัดระวังตามวิสัยและพฤติการณ์แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาข้อ ค. ของจำเลยที่ว่า ร้อยตำรวจโทคงเดชเป็นผู้ทำบันไดถูกขาข้างซ้ายตนเอง

ที่จำเลยฎีกาว่า การที่จำเลยขออาวุธปืนตามแบบ ป. ๓ มาแล้ว แต่มิได้นำปืนของกลางไปจดทะเบียนรับใบอนุญาต ป. ๔ ไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เพราะไม่มีตัวบทกฎหมายกำหนดไว้ว่าเป็น

ความผิดนั้น เห็นว่า คดีศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ พังว่าจำเลยมีความผิดฐาน มีปืน ไม่มีเครื่องหมาย ของเจ้าพนักงานประทับไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ ศาลล่างทั้งสองศาลไม่ได้ฟังว่า การที่จำเลยมิได้นำปืนของกลางไปจดทะเบียนรับใบอนุญาต ป. ๔ เป็นความผิด หากแต่ว่าการที่จำเลยได้รับอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืนตามแบบ ป. ๓ แล้ว จำเลยมิได้นำปืนไปให้นายทะเบียนท้องที่ ทำเครื่องหมาย เพื่อออกใบอนุญาตตามแบบ ป. ๔ ให้ จำเลยจะอ้างใบอนุญาตให้ซื้ออาวุธปืน ซึ่งหมดอายุตามที่กฎหมายระบุไว้มาเป็นข้อแก้ตัวให้จำเลยพ้นผิดไม่ได้เท่านั้น การที่จำเลยมีอาวุธปืนที่ไม่มีเครื่องหมายของเจ้าพนักงานประทับไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ จึงมีความผิดตามเหตุผลที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์วินิจฉัยไว้ ฎีกาข้อของจำเลยฟังไม่ขึ้น

จึงพิพากษายืน ให้ยกฎีกาโจทก์จำเลย”

ป้องกันการค้ากำไรเกินควร พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๑๐/๒๕๑๒

ประกาศของคณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการการค้ากำไรเกินควร ห้ามเคลื่อนย้ายสุกรมี่ชีวิตเข้าไปในเขต ย่อมจะทำให้ปริมาณสุกรมี่ชีวิตในเขตนั้นลดน้อยลง อันจะทำให้ราคาสูงขึ้น จึงไม่เป็นการป้องกันการการค้ากำไรเกินควร แต่กลับเป็นการส่งเสริมให้มีการค้ากำไรกันมากยิ่งขึ้น ประกาศดังกล่าวจึงมิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการการค้ากำไรเกินควร ไม่ชอบด้วยเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการการค้ากำไรเกินควร พ.ศ. ๒๔๕๐ ใช้บังคับไม่ได้

พนักงานอัยการจังหวัดนราธิวาส โจทก์
ระหว่าง นายกน ควดดำ ที่ ๑ นายเปลยน นิลราช ที่ ๒ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยร่วมกันเคลื่อนย้ายสุกรมี่ชีวิต ๑๕ ตัวจากอำเภอเมืองนราธิวาส เข้าไปในเขตท้องที่อำเภอตากใบ โดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นการฝ่าฝืนประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการการค้ากำไรเกินควรจังหวัดนราธิวาส

จำเลยทั้งสองรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ประกาศคณะกรรมการดังกล่าวมิได้สั่งห้ามมิให้การค้ากำไรเกินควร จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ประกาศคณะกรรมการ ส่วนจังหวัด ป้องกันการค้ากำไรเกินควร จังหวัดนครราชสีมา ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๐๒ มีข้อความว่า

“โดยที่ได้พิจารณาเห็นเป็นการสมควรเพื่อป้องกัน มิให้มีการกระทำ ต่าง ๆ อันเป็นเหตุให้ทำการค้ากำไรเกินควรสุจริตมีชีวิตเกิดขึ้นได้ ฉะนั้น อาศัยอำนาจในมาตรา ๖ และมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันการค้า กำไรเกินควร พุทธศักราช ๒๔๕๐ คณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการ ค้ากำไรเกินควร จังหวัดนครราชสีมา จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการส่วนจังหวัด ป้องกันการค้า กำไรเกินควร จังหวัดนครราชสีมา ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๑ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๐๑

ข้อ ๒. สั่งควบคุมตามประกาศนี้ คือ สุจริตชีวิต

ข้อ ๓. ห้ามมิให้ผู้ใดเคลื่อนย้ายสุจริตชีวิตเข้าไปในเขตท้องที่อำเภอ สุโขทัย โกลัก อำเภอบางบาล และอำเภอบางบัวดิน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก คณะกรรมการส่วนจังหวัดป้องกันการการค้ากำไรเกินควร”

ปัญหาว่าประกาศฉบับนี้ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หลักสำคัญ ในเรื่องนี้มีอยู่ว่า ประกาศคณะกรรมการจะต้องเป็นไปเพื่อป้องกันการค้า กำไรเกินควร ตามประกาศฉบับนี้ ไม่ได้แสดงแจ้งชัดว่า ที่ห้ามนำสุกร มชีวิตเข้าไปในเขต ๓ อำเภอ นั้น มีวัตถุประสงค์อย่างไร คงปรากฏอยู่ใน คำฟ้องของโจทก์ว่า ที่ห้ามเช่นนั้นเพื่อป้องกันมิให้สุกรมีชีวิตในท้องที่ ควบคุมราคาสูงขึ้น

เป็นที่รู้กันทั่วไปว่า สันค้าใดก็ตามมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ราคาของมัน จะถูกลง ตรงกันข้ามหากสันค้าใดมีปริมาณลดน้อยลง ราคาของมันจะสูงขึ้น

การที่ทางการประกาศห้ามมิให้นำสุกรมชีวิตเข้าไปในเขตใด ย่อมจะทำให้ ปริมาณสุกรมชีวิตในเขตนั้นลดน้อยลง อันจะทำให้ราคาสูงขึ้น กรณี เช่นนี้จะเรียกว่าเป็นการป้องกันการค้ากำไรเกินควรหาได้ไม่ กลับเป็นการ ส่งเสริมให้มีการค้ากำไรกันมากยิ่งขึ้น จึงเห็นว่าประกาศของคณะกรรมการ ส่วนจังหวัดฉบับนี้ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการการค้ากำไรเกินควร ไม่ ชอบด้วยเจตนารมณ์พระราชบัญญัติที่ให้คณะกรรมการส่วนจังหวัดไว้ ใช้อย่างบังคับไม่ได้ เทียบตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๘๔/๒๔๘๘ คดีระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่ โจทก์ นายกอง บุญดวง จำเลย

ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษายกฟ้องโจทก์ ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยใน ผลแห่งคดี

จึงพิพากษายืน”

นายทองคำ จารุเหติ นายใหญ่ ศาลยาจวิน นายแสง ลัดพลี

ปัญหาข้อเท็จจริง พ.ร.บ. ป่าไม้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๓๓/๒๕๐๕

การที่ศาลจะสั่ง ให้จำเลย ออกไป จากป่า ที่ว่าจำเลย เข้าไป แผล้วาง หรือไม่ตาม พ.ร.บ. ป่าไม้ อยู่ในดุลพินิจของศาล จึงเป็นปัญหาข้อเท็จจริงตาม วิ. อาญา ม. ๒๒๐

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดเลย
นายจันทร์ แก้วสิงห์ทอง

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยแผล้วางป่า คัดฟันไม้หวงห้าม และเข้าครอบครอง ยึดถือที่ดินของรัฐซึ่งจำเลยแผล้วางนั้น

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า มีผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้และประมวลกฎหมายที่ดิน ให้จำคุก ๖ เดือน และให้จำเลยออกจากป่าที่แผล้วางนั้น

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นให้จำคุก ๓ เดือน และรอกการลงโทษไว้ ส่วนที่โจทก์ขอให้สั่งจำเลยออกไปจากป่าที่แผล้วางนั้น ชั้นนี้ให้ยกเสีย

โจทก์ฎีกาว่า ที่ศาลอุทธรณ์ไม่สั่งให้จำเลยออกจากป่าที่แผล้วาง เป็นการยินยอมให้จำเลยเข้าครอบครองที่ของรัฐ โดยที่จำเลยไม่มีสิทธิเข้าครอบครองและไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นการขัดต่อประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๙ โจทก์เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้ศาลฎีกาพิพากษาแก้ให้จำเลยออกจากป่าที่แผล้วางด้วย

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว ตามพระราช
บัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๗๒ ตี วรรคท้าย ที่แก้ไขใหม่
โดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๖ บัญญัติ
ว่า “ในกรณีที่มีคำพิพากษาชี้ขาดว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามมาตรานี้
ถ้าปรากฏว่าบุคคลนั้นได้ยึดถือครอบครองป่าที่ตนได้กระทำความผิด ศาล
มีอำนาจที่จะสั่งในคำพิพากษาให้บุคคลนั้นออกไปจากบ้านนั้นด้วย” จึง
เห็นได้ว่าการที่ศาลจะสั่งให้ออกไปจากบ้านนั้นหรือไม่ ย่อมอยู่ในดุลพินิจ
ของศาลซึ่งเป็นข้อเท็จจริง

คดีนี้ศาลเดิมพิพากษาให้ลงโทษจำคุกจำเลยไม่เกิน ๑ ปี แม้ศาล
อุทธรณ์พิพากษาแก้ไขมาก็ตาม แต่ศาลอุทธรณ์ยังคงลงโทษจำเลยไม่
เกินกำหนดที่ว่ามีมานี้ คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงไม่ได้ ต้องห้าม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาตรา ๒๒๐

จึงพร้อมกันพิพากษายกฎีกาของโจทก์”

ประมวลรัษฎากร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 854/2509

ตามประมวลรัษฎากร ผู้ค้าโภคภัณฑ์ที่ซื้อน้ำมันมาจำหน่ายแก่ผู้บริโภคร ต้องเสียภาษีการซื้อโภคภัณฑ์เมื่อจำหน่ายน้ำมันนั้น ให้แก่ผู้บริโภคร แต่ถ้าผู้ค้าโภคภัณฑ์ใช้น้ำมันนั้นไม่ใช่เพื่อกิจการค้าโภคภัณฑ์ ก็ให้ถือว่าผู้ค้าโภคภัณฑ์เป็นผู้ซื้อเอง และต้องเสียภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ ตั้งแต่วันแรกที่นำไปใช้ ดังนั้นเมื่อหลักฐานเบื้องต้นฟังได้ว่า โจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้าโภคภัณฑ์ ใช้น้ำมันไม่ใช่เพื่อกิจการค้าโภคภัณฑ์และยังไม่ได้เสียภาษี เจ้าหน้าที่สรรพากรจึงสั่งให้เสียภาษีและเงินเพิ่มโดยถือว่าโจทก์เป็นผู้ซื้อ แม้ภายหลังปรากฏว่าความจริงโจทก์จำหน่ายน้ำมันนั้นแก่ผู้บริโภคร โจทก์ก็ยังมีหน้าที่เสียภาษีตามใบสั่งนั้นอยู่นั่นเอง เจ้าหน้าที่ไม่ต้องออกใบสั่งใหม่

บริษัท ส. ไพนูลย์เสถียร จำกัด

(โดยนายชม สุวรรณเขตต์ ผู้รับมอบอำนาจ)

โจทก์

ระหว่าง

กรมสรรพากร

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า หัวหน้ากองภาษีการซื้อ กรมสรรพากร ได้มีใบสั่งไปยังโจทก์แจ้งว่า เจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าโจทก์ซื้อน้ำมันเบนซิน โดยไม่ชำระ

ภาษีซึ่งโจทก์จะต้องชำระภาษีการซื้อโคกภณท์ ภาษีบำรุงเทศบาลและเงินเพิ่มรวมทั้งสิ้น 13,901.70 บาท โจทก์ร้องคัดค้านต่ออธิบดีกรมสรรพากร ต่อมาโจทก์ได้รับใบสั่งจากหัวหน้ากองภาษีการซื้อให้โจทก์นำภาษี และเงินเพิ่มไปชำระ 13,429.20 บาท เป็นการออกใบสั่งใหม่และให้ชำระภาษีย้อนหลัง และโจทก์ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีการซื้อโคกภณท์ จึงขอให้ศาลพิพากษาเพิกถอนใบสั่งของเจ้าหน้าที่

จำเลยต่อสู้ว่า ใบสั่งดังกล่าวถูกต้องแล้ว และไม่เป็นการเรียกเก็บภาษีย้อนหลัง

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าเป็นฟ้องเคลือบคลุม และพิพากษายกฟ้องศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

"ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมใหญ่ปรึกษาคดีแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นได้ความว่า โจทก์ได้จดทะเบียนการค้าโคกภณท์ ในปี พ.ศ. 2499 โจทก์ซื้อน้ำมันที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเสียภาษีในคดีนี้จากบริษัทเชลล์ จำกัด จำนวน 6,000 ลิตร และปี พ.ศ. 2500 จำนวน 92,914.9 ลิตร ต่อมาพนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีใบสั่งหมาย จ. 2 ให้โจทก์ชำระภาษีการซื้อโคกภณท์และเงินเพิ่มสำหรับน้ำมันดังกล่าว ครั้นเมื่อโจทก์อุทธรณ์คัดค้าน ต่ออธิบดีกรมสรรพากร ๆ เห็นควรลดหย่อนภาษีสำหรับน้ำมันระเหยให้ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงออกใบสั่งหมาย จ. 1 ใหม่ให้โจทก์เสียภาษีการซื้อโคกภณท์และเงินเพิ่มเฉพาะน้ำมันที่หักจำนวนระเหยออกแล้ว โจทก์ยังคงไม่ยอมชำระและมาฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนใบสั่งนั้น

ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามประมวลรัษฎากรที่โจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้าโคกภณท์ซื้อน้ำมันเบนซินจากบริษัทเชลล์ จำกัดมา เพื่อจำหน่ายแก่ผู้บริโภค จะยังไม่ต้องมีการเสียภาษีการซื้อโคกภณท์สำหรับการซื้อ

นั้น (มาตรา ๑๗๐) จนกว่าโจทก์จะทำการจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคนั้นไป. โดยกฎหมายให้โจทก์มีหน้าที่เรียกเก็บภาษีจากผู้ซื้อแล้วนำส่งต่ออำเภอท้องที่ภายในวันที่ ๑๐ ของเดือนถัดไป (มาตรา ๑๗๑ และมาตรา ๑๗๓) หรือถ้าโจทก์ใช้น้ำมันนั้นโดยมิใช่เป็นการใช้ในกิจการค้าโภคภัณฑ์ของโจทก์ โจทก์จะต้องเสียภาษีการซื้อโภคภัณฑ์เช่นเดียวกันกับการจำหน่ายไปตามมาตรา ๑๖๘ ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ค้าโภคภัณฑ์นำโภคภัณฑ์ของตนไปใช้อันมิใช่เพื่อกิจการค้าโภคภัณฑ์โดยเฉพาะ ให้ถือว่ามีการซื้อโภคภัณฑ์และผู้ค้าโภคภัณฑ์นั้นเป็นผู้ซื้อ มีหน้าที่เสียภาษีการซื้อโภคภัณฑ์ในวันแรกให้นำไปใช้”

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ตามที่หัวหน้ากองภาษีการซื้อโภคภัณฑ์กรมสรรพากรซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลรัษฎากร มีใบสั่งหมายจ. ๒ ให้โจทก์ชำระภาษีรายพิพาทก่อนคิดลดภาษีสำหรับน้ำมันระเหยออกให้ นั้น ได้ใช้ถ้อยคำเหมือนกับใบสั่งหมาย จ. ๑ ซึ่งมีความว่า “๑ ล.๑ ด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจปรากฏว่า ผู้ค้าโภคภัณฑ์ (โจทก์) ไม่ชำระภาษีการซื้อโภคภัณฑ์..... จึงแจ้งจำนวนภาษีการซื้อโภคภัณฑ์มาให้ทราบ ว่า ท่านได้ช้อน้ำมันเบนซิน พ.ศ. ๒๔๕๕ จำนวน ๖,๐๐๐ ลิตร ราคา ๑๐,๒๐๐ บาท กับซื้อใน พ.ศ. ๒๕๐๐ จำนวน ลิตร ราคา บาท โดยไม่ชำระเงินภาษี ๑ ล.๑” เห็นได้ว่าโจทก์เคยมีน้ำมันเบนซิน ๒ จำนวนนี้ และเป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้วว่า การช้อน้ำมันดังกล่าวจากบริษัทเชลล์จำกัดในชั้นแรกนั้น โจทก์ยังไม่ต้องเสียภาษีเพราะเป็นการช้อนมาเพื่อจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคนั้นไป ครั้นต่อมาพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าน้ำมันรายนี้ไม่มีอยู่ที่โจทก์แล้ว โดยไม่ปรากฏหลักฐานว่าโจทก์ได้จำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคนั้นไป และยังไม่ได้มีการเสียภาษีสำหรับน้ำมันนี้ด้วย

ดังนั้นย่อมมีพฤติการณ์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะถือได้ว่าโจทก์ เอน้ำมันไปใช้อันมิใช่เพื่อกิจการค้าโภคภัณฑ์ ซึ่งโจทก์ต้องเสียภาษีตามมาตรา 168 ในการอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสรรพากร ตามเอกสารหมายเลข จ.3 ตลอดจนเมื่อโจทก์ไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามเอกสารหมายเลข 2 และในคำฟ้องโจทก์ได้ยืนยันตลอดมาว่าโจทก์ได้ใช้น้ำมันรายพิพาท ไปในกิจการค้าโภคภัณฑ์ของโจทก์ทั้งสิ้น ไม่ได้จำหน่ายแก่ผู้บริโภครายใด โจทก์ไม่ต้องเสียภาษี ก็เป็นการที่โจทก์อ้างว่า โจทก์ได้ใช้น้ำมันไปในกิจการค้าโภคภัณฑ์ขึ้นเป็นข้อโต้แย้ง นอกจากนี้สำหรับน้ำมันเบนซิน 6,000 ลิตร จำนวนแรกนั้น โจทก์ได้รับว่าเมื่อซื้อมาจากบริษัทเชลล์ จำกัดแล้ว ไม่ได้ลงบัญชีรับจ่าย โภคภัณฑ์แบบ ภ.ก.11 ตาม มาตรา 185 อีกด้วย ซึ่งเป็นการกระทำอันเป็นการหลีกเลี่ยงภาษีอีกทางหนึ่ง และ มาตรา 190 ให้ถือว่าเป็นโภคภัณฑ์ที่มีการซื้อแล้ว ต้องเสียภาษี การซื้อโภคภัณฑ์และเงินเพิ่มด้วย จึงมีเหตุผลที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเก็บภาษี สำหรับน้ำมันทั้งสองจำนวนนี้ โดยถือว่าได้มีการซื้อแล้ว และ โจทก์เป็นผู้ซื้อตามมาตรา 168 ประกอบด้วย มาตรา 190 และ มาตรา 191 ตามที่ปรากฏต่อมาว่า ความจริงโจทก์ได้จำหน่ายน้ำมันนั้น ให้แก่ผู้บริโภคไปและรับว่าไม่ได้เสียภาษีการซื้อ คือยังไม่ได้นำภาษีการซื้อที่โจทก์ มีหน้าที่เรียกเก็บจากผู้บริโภคส่งต่ออำเภอท้องที่ ก็เป็นกรณีที่ปรากฏชัดว่าโจทก์ตั้งใจปกปิดการจำหน่ายเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี และ ฟังได้แน่นอนว่าน้ำมันรายนี้โจทก์มิได้นำไปใช้ในกิจการค้าโภคภัณฑ์ ดังที่โจทก์อ้างไว้ โจทก์มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามใบสั่งหมาย จ. 1 อยู่เช่นเดิม ไม่พ้นความรับผิดชอบไปได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่จำเป็นต้องออกใบสั่งใหม่ เพื่อเรียกเก็บภาษีสำหรับการจำหน่ายน้ำมันนั้นแก่ผู้บริโภครายใดที่ปรากฏข้อเท็จจริงขึ้นภายหลัง ฉะนั้นโจทก์จะอ้างว่าเรื่องนี้โจทก์ได้จำหน่ายน้ำมันไป แต่ใบสั่งหมาย จ. 1

เรียกให้โจทก์เสียภาษีเพราะโจทก์เป็นผู้ซื้อ จึงเป็นใบสั่งที่ออกไม่ถูกต้อง
จะบังคับโจทก์ไม่ได้ขึ้น หาได้ไม่

ฉะนั้น การที่พนักงานเจ้าหน้าที่เรียกให้โจทก์เสียเงินเพิ่มตามมาตรา
๑๕๑ เป็นจำนวนห้าเท่าของภาษีการซื้อโคกภักดิ์เจ้าที่ไม่ชำระนั้น แม้ได้มี
พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒
มาตรา ๗๑ ให้เรียกเก็บเงินเพิ่มเพียง ๒ เท่า และพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๓๓ ให้
ยกเลิกความในลักษณะ ๔ ว่าด้วยภาษีการซื้อโคกภักดิ์เจ้าแห่งประมวล
รัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
รัษฎากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๐๒ นั้นแล้วก็ตาม แต่พระราชบัญญัติ
ทั้งสองฉบับมีบทบัญญัติเฉพาะกาลให้ยังคงใช้บทบัญญัติแห่งประมวล
รัษฎากรที่ถูกแก้ไขหรือยกเลิกไปนั้นบังคับในการปฏิบัติจัดเก็บภาษีอากรที่
ค้างอยู่หรือที่พึงชำระก่อนวันพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้ใช้บังคับ ภาษี
รายนโจทก์ไม่ได้ชำระภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย จึงเป็นภาษีที่ค้าง
อยู่แล้วก่อนพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบใน พ.ศ. ๒๕๐๑ และพึงเห็นได้
ตามบทบัญญัติเฉพาะกาลดังกล่าวว่าการปฏิบัติจัดเก็บภาษีค้างที่ให้คงใช้
กฎหมายเดิมบังคับนั้น รวมถึงการเรียกเก็บเงินเพิ่มด้วย ฉะนั้น โจทก์จึง
ยังคงต้องเสียเงินเพิ่มห้าเท่าของเงินภาษีอยู่ตามเดิม

ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น

ศาลฎีกาพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ยกฎีกาโจทก์
ให้โจทก์เสียค่าทนายชั้นฎีกาสร้อยบาทแทนจำเลยด้วย

ผู้เสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๕๒/๒๕๒๐

ความผิดตาม พ.ร.บ. เช็คเกิดขึ้นเมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน
การที่โจทก์ร่วมสลักหลังเช็คส่งมอบชำระหนี้บุคคลอื่นไปแล้ว บุคคลอื่น
นั้นนำไปขึ้นจากธนาคารและธนาคารปฏิเสธการจ่าย โจทก์ร่วมจึงมิใช่ผู้
เสียหาย เพราะไม่ได้มีฐานะเป็นผู้ทรงเช็คในเวลาทำธนาคารปฏิเสธหนี้

พนักงานอัยการ กรมอัยการ	โจทก์
ระหว่าง นางฉัตรจรรยา วรรณเกรี	โจทก์ร่วม
นางสุวรรณ วิชิตตะกุล	จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกระทำผิดกฎหมายหลายบทหลายกระทงต่างกรรม
ต่างวาระกัน กล่าวคือเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๑๗ เวลาครึ่งคืนหลังเที่ยง จำเลย
ออกเช็คของธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาพระโขนง เลขที่ บิตีดี ๗๙๒๖๕๙
สั่งจ่ายเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท ชำระหนี้ค่าซื้อเพชรพลอยและทองรูปพรรณให้แก่นาง
ฉัตรจรรยา วรรณเกรี ณ วันที่สั่งจ่ายวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๗ ต่อมาวันที่ ๑๐
มีนาคม ๒๕๑๗ นางฉัตรจรรยา มอบเช็คดังกล่าวให้นายชอเคียม แข่งเอง เพื่อชำระ
หนี้ และเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๑๗ เวลากลางวัน จำเลยออกเช็คของธนาคาร
กสิกรไทย จำกัด สาขาพระโขนง เลขที่ บิตีดี ๙๙๘๙๔๒ สั่งจ่ายเงิน ๑๓,๐๐๐

บาท ขำระค่าซื้อเพชรพลอยและทองรูปพรรณให้แก่นางฉัตรจรรยา วรรณเกรี สั้ง
จ่ายเงินวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๑๗ นางฉัตรจรรยา วรรณเกรี มอบเช็คดังกล่าว
เป็นการชำระหนี้ให้แก่นายชอเคียม แ่งเอง เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๗ ครั้น
วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๗ เวลากลางวัน นายชอเคียม แ่งเอง นำเช็คฉบับ
เลขที่ ปีตีตี ๗๙ ๒๖๕๙ ไปเข้าบัญชีที่สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาอยุธยา
ให้เรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาพระโขนง ปฏิเสธการจ่ายเงิน
ตามเช็คฉบับนี้ เพราะจำเลยไม่มีเงินในบัญชีและจำเลยมีคำสั่งให้ธนาคารระงับการ
จ่ายเงินตามเช็คฉบับนี้ ต่อมาวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๑๗ เวลากลางวัน นายชอเคียม
แ่งเอง นำเช็คเลขที่ ปีตีตี ๙๙ ๘๙๔๒ ไปเข้าบัญชีที่สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด
สาขาอยุธยา ให้เรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาพระโขนง ปฏิเสธ
การจ่ายเงินตามเช็คฉบับนี้ เพราะจำเลยมีเงินในบัญชีไม่พอจ่าย และจำเลยมีคำสั่ง
ให้ธนาคารระงับการจ่ายเงินตามเช็ค นายชอเคียม แ่งเอง จึงนำเช็คทั้งสอง
ฉบับมามอบคืนให้แก่นางฉัตรจรรยา วรรณเกรี ทั้งนี้ จำเลยออกเช็คทั้งสองฉบับโดย
เจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คฉบับนี้ จำเลยออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่า
จำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันพึงจะให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คฉบับนี้ และจำเลยห้าม
ธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คฉบับนี้โดยทุจริต นางฉัตรจรรยา วรรณเกรี ผู้เสียหายได้
ร้องทุกข์ต่อเจ้าพนักงานภายในอายุความแล้ว เหตุเกิดที่แขวงสามเสนใน เขต
พญาไท และแขวงพระโขนง เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร เกี่ยวพันกัน ขอให้
ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗
มาตรา ๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑
ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ข้อ ๒

ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม ศาลอนุญาต

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้อง ให้จำคุก

๒ เดือน ๒๐ วัน

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า โจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายไม่มีอำนาจร้องทุกข์และไม่มีอำนาจเข้าเป็นโจทก์ร่วม การสอบสวนคดีนี้ไม่ชอบ พนักงานอัยการโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง ทิพากษายกฟ้อง

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “...โจทก์นำสืบว่า นางฉัตรจรรยา วรวัฒนเถร ผู้เสียหายโจทก์ร่วมมีอาชีพขายเพชรพลอยทั้งขายปลีกและขายส่งที่บ้านมาประมาณ ๑๐ ปี โจทก์ร่วมรู้จักจำเลยมาเป็นเวลา ๒ ปี จำเลยรับเครื่องเพชรพลอยจากโจทก์ร่วมไปจำหน่าย โดยโจทก์ร่วมตั้งราคาไว้ ถ้าจำเลยขายได้เกินราคาที่ตั้งไว้ก็ให้จำเลยได้ส่วนที่ขายได้เกินราคาที่ตั้งไว้นั้น ถ้าขายไม่ได้ต้องคืน การรับของทุกครั้งมีบัญชีจำนวนของและราคาให้จำเลยลงชอรับไป ๒-๓ เดือนคิดบัญชีกันครั้งหนึ่ง จำเลยรับเครื่องเพชรพลอยจากโจทก์ร่วมไปหลายครั้งชำระด้วยเงินสดบ้างและเช็คบ้าง เมื่อประมาณเดือนมกราคมหรือเมษายน ๒๕๑๗ จำเลยส่งจ่ายเช็คให้โจทก์ร่วม ๒ ฉบับ ฉบับหนึ่งลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๗ สั่งจ่ายเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท อีกฉบับหนึ่งลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๑๗ สั่งจ่ายเงิน ๑๓,๐๐๐ บาท เป็นการชำระราคาเพชรพลอยส่วนหนึ่งที่จำเลยรับไปตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง มีนาคม ๒๕๑๗ โจทก์ร่วมนำเช็ค ๒ ฉบับนั้นไปชำระหนี้ นายขอเคี่ยม แห่งเอง ต่อมา เมื่อเช็คถึงกำหนดแล้วนายขอเคี่ยมนำเช็คทั้งสองฉบับนั้นไปเข้าบัญชีที่สหธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาสมราช เพื่อเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารตามเช็คคือธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาพระโขนง ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คทั้งสองฉบับ เพราะเจ้าของบัญชีให้ระงับการจ่ายเงิน นายขอเคี่ยม แห่งเอง นำเช็คทั้งสองฉบับพร้อมทั้งใบค้นเช็คมา

กันให้โจทก์ร่วม ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ๑ ถึง จ. ๔ โจทก์ร่วม
รับเช็คและ ใบคนเช็คดังกล่าว ไว้และใช้เงินตามเช็คทั้งสองฉบับจำนวน
๒๕,๐๐๐ บาทให้นายชอเคียม แซ่เอง ไป โจทก์ร่วมทวงถามให้จำเลย
ชำระ จำเลยไม่ชำระ โจทก์ร่วมจึงไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเมื่อ
เดือนตุลาคม ๒๕๑๗ จากการสอบสวนปรากฏว่า ตามวันที่ลงในเช็คทั้ง
สองฉบับนั้นเงินในบัญชีของจำเลยมีไม่พอจ่ายตามเช็ค

ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่พิจารณาแล้ว ความผิดต่อพระราช-
บัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คเกิดขึ้นเมื่อธนาคารปฏิเสธการ
จ่ายเงินตามเช็คนั้น ในคดีนี้ปรากฏว่า โจทก์ร่วมสลักหลังเช็คส่งมอบเช็ค
ทั้งสองฉบับเป็นการชำระหนี้แก่นายชอเคียม แซ่เอง นายชอเคียม แซ่เอง
จึงเป็นผู้ทรงเช็คตามกฎหมาย ครั้นนายชอเคียม แซ่เอง นำเช็คไปยื่นแล้ว
ธนาคารผู้จ่ายปฏิเสธการจ่ายเงินในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๑๗ และ ๒
สิงหาคม ๒๕๑๗ ตามลำดับ วันที่ทั้งสองนั้นเป็นวันเกิดเหตุ ขณะนั้น
นายชอเคียม แซ่เอง เป็นผู้ทรงเช็ค นายชอเคียม แซ่เอง จึงเป็นผู้
เสียหายในคดีอาญา หากโจทก์ร่วมเป็นผู้เสียหายไม่ แม้ว่าต่อมาโจทก์
ร่วมจะได้ชำระเงินตามเช็คให้แก่ นายชอเคียม แซ่เอง ไปแล้ว ก็ไม่ก่อ
ให้โจทก์เกิดสิทธิเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา เมื่อโจทก์ร่วมมิใช่ผู้เสียหาย
ในคดีนี้ โจทก์ร่วมก็ไม่มีสิทธิร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน การสอบสวน
ของพนักงานสอบสวนที่กระทำไปจึงไม่ชอบ เท่ากับไม่มีการสอบสวนตาม
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๒๐ พนักงานอัยการโจทก์
จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีนี้ ส่วนโจทก์ร่วมนั้นเมื่อมิใช่ผู้เสียหายแล้วก็ไม่
มีอำนาจเป็นโจทก์ร่วมในคดีอาญา คดีนี้ไม่ต้องวินิจฉัยถึงปัญหาข้อเท็จจริง
ที่โจทก์ฎีกามา

แผน การเพิ่มโทษ พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๘/๒๕๑๗

เมื่อศาลได้เพิ่มโทษตามพระราชบัญญัติแผนแล้วจะเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญาอีกด้วยไม่ได้

การวางโทษตามพระราชบัญญัติแผนกำหนดว่า ถ้าโทษซึ่งกำหนดสำหรับความผิดครั้งหลัง เป็นโทษปรับหรือจำคุกก็ให้วางโทษทั้งปรับทั้งจำ แต่ไม่ได้บัญญัติเรื่องโทษสำหรับความผิดครั้งหลัง หากเป็นโทษจำคุกและปรับ เมื่อการกระทำครั้งหลังมีโทษทั้งจำและปรับซึ่งเป็นโทษหนักกว่า ศาลชอบที่จะวางโทษทั้งจำและปรับจึงจะต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมาย

พนักงานอัยการจังหวัดสุโขทัย
ระหวาง นายโท อรุณวิง

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยมีมูลฉ้อฉล พร้อมด้วยอุปกรณ์สุบฉ้อไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ก่อนคดีนี้จำเลยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ๓ เดือน ฐานมีฉ้อฉลไม่ได้รับอนุญาต พันโทชไปยังไม่ครบ ๓ ปี มากกระทำผิดในคดีนี้อีก ขอให้ลงโทษและเพิ่มโทษตามพระราชบัญญัติแผน พ.ศ. ๒๔๗๒ มาตรา ๑๑, ๓๔, ๕๓ ทวิ ๖๖, ๖๘, ๖๙ พระราชบัญญัติแผน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๖ และริบของกลาง

จำเลยให้การรับสารภาพและรับว่าเคยต้องโทษและพันโทชไปยังไม่ครบ ๓ ปี

ตามฟ้องจริง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำคุกจำเลยฐานมีมูลฝิ่นไว้ในครอบครอง 8 เดือน ฐานมีก๊อปปี้ฝิ่นไว้ในครอบครองในฐานที่ จำเลยกระทำผิดตามพระราชบัญญัติฝิ่นและพันโทษมายังไม่ครบ 3 ปี ให้จำคุก 1 เดือน และปรับ 200 บาท รวมจำคุก 9 เดือน ปรับ 200 บาท จำเลยให้การรับสารภาพลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กึ่งหนึ่งคงจำคุกไว้ 4 เดือน 15 วัน และปรับ 100 บาท ไม่ชำระค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29.30 ของกลางริบ

โจทก์อุทธรณ์ ขอให้เพิ่มโทษจำเลย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 และขอให้วางโทษทั้งจำคุก และปรับในความผิดฐานมีมูลฝิ่นไว้ในครอบครอง ตามพระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ.2472 มาตรา 68

ศาลอุทธรณ์เห็นว่า พระราชบัญญัติฝิ่นมีวิธีการเพิ่มโทษที่ได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 17 แล้ว ทั้งโจทก์มิได้ขอมาในฟ้องจะนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 มาใช้ไม่ได้ และกำหนดการเพิ่มโทษฐานมีมูลฝิ่นไว้ในครอบครอง ตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ.2472 มาตรา 68 ต้องระวางโทษทั้งจำคุกและปรับ พิพากษาแก้ไขเพิ่มโทษให้จำเลยฐานมีมูลฝิ่นและตามพระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ.2472 มาตรา 68 เป็นจำคุก 8 เดือน ปรับ 2,000 บาท รวมเป็นโทษจำคุก 9 เดือน ปรับ 2,200 บาท ลดโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กึ่งหนึ่งคงจำคุก 4 เดือน 15 วัน ปรับ 1,100 บาท นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์ฎีกาขอให้เพิ่มโทษแก่จำเลยทั้งในข้อหา ฐานมีมูลฝิ่นและ มีก๊อปปี้ฝิ่นไว้ในครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต ตามมาตรา 92 แห่งประมวลกฎหมายอาญาอีกด้วย

จำเลยฎีกาว่าที่ศาลอุทธรณ์เพิ่มโทษแก่จำเลยตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

นั้นไม่ชอบ ขอให้แก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นยืนตามศาลชั้นต้น

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว คดีมีปัญหาในเรื่องการวางโทษหรือเพิ่มโทษ ตามพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๔๗๒ กับ การเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๒ สำหรับปัญหาแรก มาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๔๗๒ ได้บัญญัติว่า ผู้ใดกระทำผิดต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัติฯ เมื่อพ้นโทษแล้วยังไม่ครบ ๓ ปี กระทำผิดต่อพระราชบัญญัติฯ

(๑) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้งหลังเป็นโทษปรับหรือจำคุก ก็ให้วางโทษทั้งปรับทั้งจำ

(๒) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้งหลังเป็นแต่เพียงโทษปรับ ก็ให้ปรับตรีคูณ แต่มิได้บัญญัติในเรื่องโทษสำหรับความผิดครั้งหลัง หากเป็นโทษทั้งจำคุกและปรับดังเช่นคดีนี้ ซึ่งจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๔๗๒ มาตรา ๕๓ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยฉบับที่ ๗ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๖ มีโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปีและปรับสิบเท่าราคาเงินหรือมูลฝอยนั้น แต่ต้องไม่น้อยกว่าสองพันบาท ดังนั้นเห็นว่า มาตรา ๖๘ พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นบทเพิ่มโทษซึ่งกฎหมายได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะผู้กระทำผิดพระราชบัญญัติฯ ซ้ำออกหลังจากพ้นโทษในการกระทำผิดครั้งแรกไปยังไม่ครบ ๓ ปี แสดงว่าไม่ขัดหลาบจึงต้องเพิ่มโทษให้หนักกว่าโทษที่ลงในการกระทำผิดครั้งแรก และเมื่อศาลได้เพิ่มโทษตามพระราชบัญญัติฯ แล้ว จะเพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย อันเป็นการเพิ่มโทษจำเลยถึงสองทางหาได้ไม่.

ส่วนที่จำเลยฎีกาว่าไม่ควรจะเพิ่มโทษตามพระราชบัญญัติฯ เพราะกฎหมายมิได้กำหนดการวางโทษในกรณีนี้ไว้โดยแจ้งชัดนั้น เห็นว่าแม้แต่

โทษจำหรือปรับ ซึ่งเป็นโทษที่เบากว่า พระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๓๒
มาตรา ๖๘ ยังได้บัญญัติให้วางโทษสำหรับการกระทำผิดครั้งหลังทั้งจำทั้ง
ปรับ เมื่อการกระทำผิดครั้งหลังมีโทษหนักกว่าโทษปรับ ศาลก็ชอบที่จะวางโทษ
ทั้งจำและปรับ จึงจะต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายดังที่ศาลอุทธรณ์ได้
วินิจฉัยไว้แล้วชอบแล้ว และโทษปรับที่ศาลวางก็เป็นโทษที่ต่ำสุด อันเป็น
ประโยชน์แก่จำเลยอยู่มากแล้ว ฎีกาของโจทก์และจำเลยฟังไม่ขึ้น

พิพากษาขึ้น”

เพิกถอนคุดพินิจของเจ้าพนักงาน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๕/๒๕๒๑

คุดพินิจของเจ้าพนักงานในอันที่จะส่งคนหรือรับ เครื่องวัดที่
โจทก์ได้ส่งไปให้เจ้าพนักงานรับรองตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติ
มาตรา ชั่ง ตวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๖ นั้น โจทก์จะขอให้ศาลสั่งเป็นอย่างอื่น
โดยไม่มีข้ออ้างว่าเจ้าพนักงานใช้คุดพินิจไม่สุจริตหาได้ไม่

ห่างหุ้นส่วนกั๋วฮั่วหลิมเทรตดั่ง โดยนายมงคล มหกิจไพศาล

ระหว่าง หักหุ้นผู้จัดการ โจทก์
กรมทะเบียนการค้าโดยนายไชย นิธิประภา อธิบดี จำเลย

โจทก์ฟ้องและแก้ฟ้องว่า โจทก์จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภท
ห่างหุ้นส่วน จำกัด ชื่อโจทก์ไม่มีคำว่าแอนด์โก โจทก์สั่งซื้อเครื่องวัดชนิดเทพ
ผ้าจากบริษัทผู้ผลิตแห่งประเทศไทย ก่อนจำหน่ายโจทก์นำเครื่องวัดเทพผ้า
ขนาดต่างๆ ไปขอให้เจ้าหน้าที่จำเลยให้คำรับรองสองครั้ง ครั้งแรกราวเดือน
ธันวาคม ๒๕๑๗ จำนวน ๑,๑๐๐ เครื่อง ครั้งที่ ๒ ราวเดือนมีนาคม ๒๕๑๘
จำนวน ๓๔๓ เครื่อง เจ้าหน้าที่จำเลยตรวจสอบแล้วไม่ให้คำรับรองอ้างว่าเครื่องวัด
ไม่ถูกต้องตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดและยึดไว้ โจทก์ขอคืนเพื่อส่งไปให้
บริษัทผู้ผลิตแก้ไข จำเลยไม่ให้ลายละเอียดและปฏิเสธไม่คืนให้ เครื่องวัดของ

โจทก์แม้จะไม่อยู่ในอัตราเพื่อเหลือเผื่อขาดตามกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัติ
มาตรา ชั่ง ตวง วัด ไปบ้าง แต่ก็สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ การที่จำเลยไม่ยอม
ชี้แจงเหตุผลและไม่คืนให้โจทก์เพื่อแก้ไข เป็นการปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้องตาม
กฎหมาย โจทก์ได้รับความเสียหายคิดตามราคาเครื่องวัด รวม ๑,๔๔๓ เครื่อง เป็น
เงิน ๒๐๙,๖๔๐ บาท จึงฟ้องให้สั่งแสดงว่า เครื่องวัดชนิดเทปผ้าอันใดหรือจำนวน
ใดอยู่ในอัตราเพื่อเหลือเผื่อขาด ให้จำเลยให้คำรับรองตามจำนวนนั้น หากเครื่อง
วัดไม่อยู่ในอัตราเพื่อเหลือเผื่อขาดทั้งหมดหรือบางส่วนก็ให้คืนโจทก์เพื่อจัดการแก้ไข
ให้ถูกต้องเพื่อขอคำรับรองใหม่ หากจำเลยไม่ปฏิบัติก็ให้ชดใช้ค่าเสียหายโจทก์
๒๐๙,๖๔๐ บาท และให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนโจทก์

จำเลยให้การว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดกั้วหลิมเทรตตั้งซึ่งไม่เกี่ยวกับห้าง
โจทก์ นำเครื่องวัดชนิดสายแถบผ้าไปให้เจ้าพนักงานของจำเลยตรวจสอบเพื่อให้
คำรับรอง เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๑๗ จำนวน ๑,๑๐๐ เครื่อง และเมื่อ
วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๑๘ จำนวน ๖๙๙ เครื่อง ผลการตรวจสอบปรากฏว่า
เครื่องวัดครั้งแรก ๑,๑๐๐ เครื่อง และเครื่องวัดครั้งที่ ๒ จำนวน ๓๔๓ เครื่อง
รวม ๑,๔๔๓ เครื่อง เป็นเครื่องวัดที่บกพร่องไม่ได้มาตรฐานตามกฎหมาย โดยมี
ชั้นหมายมาตราไม่สมานรูป หรือไม่ก็ผิดขนาด เกินอัตรา เพื่อเหลือเผื่อขาดตามกฎ-
เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑) ออกตามพระราชบัญญัติมาตรา ชั่ง ตวง วัด
พ.ศ. ๒๔๖๖ ข้อ ๒๒ เป็นเครื่องวัดที่ไม่ถูกต้อง เจ้าพนักงานจึงยึดไว้ ความบกพร่อง
ของเครื่องวัดทั้งหมดไม่อาจแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อป้องกันมิให้เครื่องวัดดังกล่าวตกไป
จำหน่ายในท้องตลาดเป็นเครื่องมือฉ้อโกงได้โดยสะดวก เจ้าพนักงานจึงมีคำสั่งให้
ริบและทำลายเครื่องวัด ๑,๔๔๓ เครื่องเสียตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราช-
บัญญัติมาตรา ชั่ง ตวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๖ การสั่งริบเป็นอำนาจและดุลยพินิจของ
จำเลย โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องราคาเครื่องวัดของโจทก์จำนวน ๑,๔๔๓ เครื่องที่โจทก์
ตีราคา ๒๐๙,๖๔๐ บาท นั้น เป็นราคาที่นำออกจำหน่ายในท้องตลาดซึ่งสูงกว่า

ความเป็นจริง เพราะเครื่องวัดของโจทก์ไม่สามารถนำไปจำหน่ายได้วันแต่จะได้
รับค่ารับรองจากเจ้าหน้าที่ของจำเลยเสียก่อน ราคาที่แท้จริงควรเป็นราคาต้น
ทุน ซึ่งข้อมาจากต่างประเทศตามหลักฐานที่โจทก์แจ้งไว้ที่กรมศุลกากรทั้ง ๑,๔๔๓
เครื่อง คิดเป็นเงินไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ขอให้ยกฟ้องโจทก์ และให้โจทก์ใช้ค่า
ฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความแทนจำเลย พิพากษาให้

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า โจทก์จะฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งรับ
เครื่องวัด และใช้ดุลพินิจสั่งแทนเจ้าพนักงานไม่ได้ และการกระทำของจำเลย
ไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์ พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “...ตามมาตรา ๒๔ แห่ง
พระราชบัญญัติมาตรา ซึ่ง ตวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๖ บัญญัติให้เป็นดุลพินิจ
และอำนาจของเจ้าพนักงานโดยเฉพาะที่จะสั่งให้คนเครื่องวัดชนิดสายแถบ
ผ้าของโจทก์ ในเมื่อเห็นว่า พอจะแก้ไขให้ถูกต้องได้หรือสั่งให้รับหรือทำ
ลายจนสิ้นเชิง เมื่อเห็นว่าทำไม่ถูกต้องและจะแก้ไขด้วยประการใด ๆ ที่
สมควรก็ทำให้ถูกต้องไม่ได้ ดังนั้น เมื่อเจ้าพนักงานได้ตรวจสอบและเห็น
ว่าเครื่องวัด ชนิดสายแถบผ้าของโจทก์ไม่ถูกต้องและไม่อาจแก้ไขให้ดีขึ้น
และได้ใช้ดุลพินิจสั่งรับเครื่องวัดชนิดสายแถบผ้าของโจทก์แล้ว โจทก์
จะขอให้ศาลสั่งเป็นอย่างอื่น โดยไม่มีข้ออ้างว่า เจ้าพนักงานใช้ดุลพินิจไม่
สุจริตหาได้ไม่...”

พระราชบัญญัติสัญชาติ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔/๒๕๑๕

ผู้ที่มีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมีบิดาเป็น
คนต่างด้าวแต่ใช้ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตั้งแต่เป็นผู้เยาว์ติดต่อกันมา
นานเกือบ ๓๐ ปี แม่เมื่อบรรลุนิติภาวะแล้วก็มีใบดำเนินการเพื่อได้คนซึ่ง
สัญชาติไทย มีผลให้เสียสัญชาติไทย

ระหว่าง นายอิม แซ่เจ็ง หรือเจง โจทก์
กระทรวงมหาดไทย โดยนายกมล วรรณประภา
รัฐมนตรีว่าการ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นบุตรนายซิมเสี้ยว หรือเสี้ยว และนางเล่า หรือลิ่ม
แซ่เจ็ง หรือเจง คนต่างด้าว เกิดในกรุงเทพมหานคร และโจทก์อยู่ในประเทศไทย
ตลอดมา โจทก์จึงมีสัญชาติไทย เมื่ออายุประมาณ ๑๔ ปี มารดาโจทก์แจ้งต่อ
กระทรวงมหาดไทย จำเลยว่า โจทก์เกิดที่ประเทศจีนและขอใบสำคัญประจำตัวคน
ต่างด้าวให้โจทก์เพื่อไม่ให้โจทก์ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการทหาร ทางราชการจึงออก
ใบสำคัญคนต่างด้าวเลขที่ ๑๘๘/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๔๘๔ ให้โจทก์
โดยโจทก์ไม่สมัครใจและไม่รู้เรื่อง เมื่อโจทก์บรรลุนิติภาวะก็จำต้องต่ออายุใบสำคัญ

ประจำคนต่างด้าวเรื่อยมา เพราะกลัวถูกจับและด้วยความหลงผิดคิดว่าเป็นคนต่างด้าว เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๖ โจทก์ทราบว่าโจทก์มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด จึงไปยื่นคำขอให้เจ้าหน้าที่ของจำเลยออกบัตรประจำตัวประชาชนแก่โจทก์ แต่เจ้าหน้าที่ไม่ยอมออกให้ อ้างว่าโจทก์เป็นคนต่างด้าว เป็นการโต้แย้งสิทธิในการถือสัญชาติของโจทก์ ขอให้ศาลพิพากษาว่าโจทก์เป็นคนสัญชาติไทยและเพิกถอนใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวเลขที่ ๑๘๘/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๔๘๔ เสียให้จำเลยมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานแก้ทะเบียนสำคัญทางราชการต่างๆ ว่าโจทก์มีสัญชาติไทย และให้ออกบัตรประจำตัวประชาชนให้โจทก์ หากจำเลยไม่ปฏิบัติตาม ให้ถือคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของจำเลย

จำเลยให้การว่า โจทก์จะเป็นบุตรของนางซิมเสี๋ย หรือเสี๋ย หรือนางเล่า หรือลัม แซ่เจ็ง หรือเจง หรือไม่จำเลยไม่ทราบและไม่รับรอง สำเนาทะเบียนคนเกิดท้ายฟ้องไม่ใช่หลักฐานการเกิดของโจทก์ โจทก์เป็นคนต่างด้าวเกิดในประเทศจีนมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว และต่อใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวโดยสมัครใจตลอดมา เจ้าหน้าที่ของจำเลยจะออกบัตรประจำตัวประชาชนให้โจทก์ไม่ได้ เพราะโจทก์เป็นคนต่างด้าว แม้จะฟังว่าโจทก์เกิดในประเทศไทยโดยมีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว แต่โจทก์ก็เสียสัญชาติไทยไปแล้วตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้อง

ในวันนัดสืบพยานโจทก์ ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้วจึงมีคำสั่งงดสืบพยานโจทก์และพยานจำเลย

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า โจทก์เสียสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ ให้พิพากษายกฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทย เพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย” ดังนั้น แม้จะฟังว่าโจทก์มีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว แต่โจทก์ได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ และต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวติดต่อกันตลอดมาและแม้จะฟังว่ามารดาโจทก์เป็นผู้ไปขอใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้โจทก์ตั้งแต่โจทก์อายุ ๑๔ ปี ในขณะที่โจทก์ยังเป็นผู้เยาว์อยู่ แต่เมื่อโจทก์บรรลุนิติภาวะแล้ว โจทก์มิได้ดำเนินการเพื่อให้ได้คืนซึ่งสัญชาติไทย ทั้งโจทก์ยังได้ต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวติดต่อกันตลอดมาเป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปี จึงเชื่อว่าโจทก์ได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวด้วยความสมัครใจ และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เป็นหนังสือประจำตัวคนต่างด้าวที่นายทะเบียนได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔, ๕ และ ๒๔ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวที่โจทก์ได้รับนั้นจึงเป็นใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว และเมื่อโจทก์ถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวดังกล่าวตลอดมา จึงต้องอยู่ภายในบังคับของพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งมีผลให้โจทก์เสียสัญชาติไทยตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๐/๒๕๑๗ ระหว่างนายอุ้ม แช่อัง หรืออุ้ม แช่อ้อย โจทก์ กระทรวงมหาดไทยกับพวก จำเลย ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น

ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นฎีกา ๑๕๐ บาท แทน
จำเลย”

พยายามส่งเฮโรอินออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๖๖/๒๕๑๘ (ประชุมใหญ่) พ้องไม่ได้อ้างบทลงโทษ

การซุกซ่อนเฮโรอินและฝิ่นของกลางจำนวนมาก นำหนักรวมกันถึง ๓๐ กิโลกรัมเศษไว้ในกระเป๋าเดินทางรวม ๓ ใบ แล้วบรรทุกรถยนต์ขับเข้ามาจอดอยู่ในบริเวณที่จอดรถชั้นล่างของห้องผู้โดยสารขาออกท่าอากาศยานดอนเมือง เพื่อรอพวกมารับของกลางนำส่งออกทางเครื่องบินตามที่ได้นัดแนะกันไว้ก่อน ดังนี้ ถือได้ว่าจำเลยได้ "ลงมือ" กระทำผิดฐานนำเฮโรอินและฝิ่นส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายแล้ว

ฟ้องบรรยายว่าจำเลยบังอาจส่งเฮโรอินออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายโดยอ้าง พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๔ ทวิ อันเป็นบทห้ามมาด้วย ดังนี้ แม้จะไม่ได้อ้าง มาตรา ๒๐ วรรค ๔ อันเป็นบทลงโทษ ศาลก็ลงโทษจำเลยได้

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ
นายสุวัฒน์ วรรณันท์ทกุล

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดกฎหมายหลายกระทง กล่าวคือ จำเลยกับพวกที่หลบหนีร่วมกันมีเฮโรอินไฮโดรคลอไรด์ ๑๐, ๘๗๓ กรัม ราคา ๓๒๖,๑๙๐ บาท กับฝิ่นสุก ๑๙,๕๐๐ กรัม ราคา ๑๙๕,๐๐๐ บาท ไว้ในความครอบครอง

โดยฝ่าฝืนกฎหมาย จำเลยกับพวกได้บังอาจส่งเฮโรอีนตั้งกล่าวออกนอกราชอาณาจักร
เพื่อจำหน่าย จำเลยลงมือกระทำผิดแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอด เพราะเจ้าพนักงาน
จับกุมจำเลยเสียก่อน ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.
๒๔๖๕ มาตรา ๔ ทวิ ๒๐ ตี พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.
๒๕๐๔ มาตรา ๔, ๗, ๑๒ พระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ. ๒๔๗๒ มาตรา ๖, ๘, ๕๑,
๕๓ พระราชบัญญัติฝิ่น (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๕ ประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๘๐, ๘๓, ๘๑ ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ข้อ ๒ และริบเฮโรอีน
ฝิ่น และกระเป๋าดำเดินทางของกลาง

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้อง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “...ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้
ว่า เจ้าพนักงานจับเฮโรอีนและฝิ่นของกลางที่บรรจุอยู่ในกระเป๋าดำเดินทาง ๓
ใบได้ในรถยนต์ที่จำเลยขับขณะจอดอยู่ ณ ที่จอดรถของท่าอากาศยาน
ดอนเมือง จำเลยนำสืบต่อสู้แต่เพียงว่า ของกลางเหล่านี้เป็นของนายเซ่ง
นายเซ่งลอบนำมาใส่ไว้ในรถยนต์โดยจำเลยไม่ทราบเรื่อง ได้พิเคราะห์
แล้ว ของกลางรายนมนานหนักรวมกันถึง ๓๐ กิโลกรัมเศษ และมีราคาถึง
๕๒๐,๐๐๐ บาทเศษ ใฉนวนนายเซ่งจะกล้านำมาเก็บไว้ในรถยนต์ของจำเลย
โดยไม่บอกให้จำเลยรู้ เมื่อเจ้าพนักงานเปิดท้ายรถยนต์พบกระเป๋าดำเดินทาง
ของกลาง ๓ ใบ และถามหาเจ้าของ หากจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์จริง ก็น่า
จะตอบคำถามของเจ้าพนักงานได้ ขณะนั้นยังไม่ปรากฏว่าของในกระเป๋าดำ

เป็นอะไร แต่จำเลยกลับว่าไม่ทราบ แม้เจ้าพนักงานจะได้สอบถามจำเลย
อยู่หลายครั้งจำเลยก็ไม่ยอมพูด แสดงว่า จำเลยทราบว่าของในกระเป่า
เป็นเฮโรอีนและฝิ่นผิดกฎหมาย จึงหลีกเลี่ยงไม่ยอมตอบคำถามของเจ้า
พนักงาน ข้อแก้ตัวของจำเลยที่ว่า ของกลางเป็นของนายเซ็งจึงรับฟังไม่ได้
เชื่อว่าจำเลยกับพวก ร่วมกันมีเฮโรอีนและฝิ่นของกลางไว้ในความครอบครอง
โดยผิดกฎหมายจริง

ปัญหาต่อไปว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานพยายามส่ง
เฮโรอีนและฝิ่นของกลางออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายหรือไม่ ได้
พิเคราะห์พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบแล้ว เห็นว่า ก่อนที่เจ้าพนักงานจะ
ไปตักตรวจค้นของกลาง เจ้าพนักงานได้สืบสวนถึงพฤติการณ์ของจำเลย
กับพวก จนปรากฏแน่ชัดว่าจำเลยกับพวก ร่วมกันมีและส่งยาเสพติดให้
โทษโดยทางเครื่องบินมาหลายครั้งแล้ว ฉะนั้น ในวันเกิดเหตุ เมื่อนาย
จำเนียร พยานโจทก์รับแจ้งจากสายลับว่า จำเลยกับพวกจะส่งยาเสพติด
ให้โทษออกนอกราชอาณาจักรอีก นายจำเนียรกับพวกจึงไปซุ่มรออยู่ใน
บริเวณที่จอดรถชั้นล่างของห้องผู้โดยสารขาออกที่จำเลยเคยนำรถมาจอด
จำเลยก็ได้ขับรถยนต์เก่งเข้ามาจอดในบริเวณดังกล่าว จึงได้ทำการตรวจค้น
และพบเฮโรอีนและฝิ่นของกลางตามที่สืบทราบมาจริง ดังนี้ เห็นว่า
การจับกุมมิได้กระทำโดยเหตุบังเอิญ แต่สืบทราบมาก่อนแล้ว และเมื่อ
พิจารณาประกอบกับปริมาณเฮโรอีนและฝิ่นของกลางที่จับได้ตลอดจนสถานที่
ที่นำมาแล้ว ยิ่งบ่งชี้ว่า จำเลยกับพวกนำเฮโรอีนและฝิ่นของกลางมา
เจตนาส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายนั่นเอง อีกทั้งโดยพฤติการณ์
น่าเชื่อว่า จำเลยกับพวกได้มีการนัดแนะกันมาก่อนแล้วด้วย เพียงแต่รอ
ของกลางขึ้นไปห้องผู้โดยสารขาออกชั้นบนเพื่อส่งออกทางเครื่องบินตาม

วิธีการส่งออกเท่านั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่าการกระทำของ
จำเลยกับพวกเข้าชั้นลงมือกระทำความผิดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล
เพราะเจ้าพนักงานทำการจับกุมเสียก่อน จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายาม
ส่งเสโรอื่นและฝนของกลางออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายตามที่โจทก์
ฟ้อง พยานจำเลยไม่อาจหักล้างพยานโจทก์ได้

ปัญหาต่อไปว่า เฉพาะความผิดต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้
โทษ โจทก์อ้างบทลงโทษฐานมีไว้ในครอบครองยาเสพติดให้โทษไว้ในความครอบครอง
ตามมาตรา ๒๐ ศรี มาเพียงบทเดียว ไม่ได้อ้างบทลงโทษฐานส่งออกนอก
ราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายตามมาตรา ๒๐ มาด้วย ดังนั้นศาลจะลงโทษจำเลย
ข้อหาพยายามส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายได้หรือไม่ ศาลฎีกาโดย
มติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
๑๕๘ (๖) บัญญัติว่า ถ้าฟ้องจะต้องอ้างมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการ
กระทำเช่นนั้นเป็นความผิด ซึ่งคดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องมาแจ้งชัดว่า จำเลย
บังอาจส่งเสโรอื่นของกลางออกนอกราชอาณาจักร และอ้างบทมาตรา ๕ ทวิ
อันเป็นบทห้ามกระทำความผิดมาด้วย ดังนั้น แม้ไม่ได้อ้างบทลงโทษมา
ข้อมลงโทษจำเลยตามมาตรา ๒๐ วรรคสี่ได้ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ไม่
ประสงค์ให้ลงโทษ ”

พยายาม ความผิดหลายกรรม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๑๕/๒๕๑๘

การที่จำเลยขโมยขึ้นจากเอว แต่ยังไม่ได้จับหรือจ้องไปที่ตัวผู้เสียหาย โดยมีผู้ใช้เท้าเตะบินหลุดจากมือจำเลยไปเสียก่อน จำเลยยังไม่อยู่ในสภาพพร้อมที่จะยิง ถือไม่ได้ว่าได้ลงมือกระทำความผิดแล้ว

ความผิดฐาน มีอาวุธปืนและกระสุนปืนไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต และฐาน มีวัตถุระเบิดที่ใช้เฉพาะในการสงครามโดยไม่ได้รับอนุญาตในขณะเดียวกัน เป็นเรื่องสองกรรมต่างกัน ต้องลงโทษจำเลยทุกกรรมเรียงกระทงความผิด

พนักงานอัยการจังหวัดสกลนคร
ระหว่าง นายถึง คิดทำ

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยมีอาวุธปืนและกระสุนปืน มีลูกกระเบิดชนิดสังหาร อันเป็นระเบิดที่ใช้เฉพาะแต่ในสงครามไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต จำเลยบังอาจพกพาอาวุธดังกล่าวไปในทางสาธารณะและในเมืองโดยเปิดเผย และไม่มีเหตุอันสมควร และจำเลยได้บังอาจขกต้อยขัดขวางเจ้าพนักงานผู้เข้าจับกุมจำเลย และจำเลยได้ใช้อาวุธปืนดังกล่าวยิงเจ้าพนักงานด้วยเจตนาจะฆ่า แต่กระทำไปไม่ตลอด ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๓๘, ๕๕, ๗๒, ๗๔, ๗๘ พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๐๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ

พ.ศ. ๒๔๙๐ ข้อ ๑๒ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘, ๓๗๑, ๒๘๙(๒), ๘๐, ๙๐, ๙๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ข้อ ๒ และขอให้ริบของกลาง
จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พังว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง มีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๓๘, ๕๕, ๗๒, ๗๔, ๗๘ พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๕, ๘ พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๐๑) ให้ลงโทษตามมาตรา ๕๕, ๗๘ ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำเลยผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๗๑ ปรับ ๑๐๐ บาท และผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘, ๒๘๙(๒) ๘๐ ให้ลงโทษตามมาตรา ๒๘๙(๒) ๘๐ ซึ่งเป็นบทหนักที่สุดและริบของกลาง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าจำเลยกระทำความผิดตามที่ฟ้อง แต่คำให้การชั้นสอบสวนเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา ให้ลดโทษแก่จำเลยหนึ่งในสาม นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกาข้อเท็จจริงว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดตามฟ้อง หากพังว่าจำเลยกระทำผิดขอให้ลงโทษสถานเบา

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว ทางพิจารณา โจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๓ เวลา ๑๖ นาฬิกา สิบตำรวจตรีสุวัทย์ พิมพัชย และสิบตำรวจโทสมจิต มังศรี ออกไปตรวจท้องที่ได้พบรถยนต์บรรทุกเด็กคันหนึ่งจอดอยู่หน้าร้านสกลพิทยา ไม่มีป้ายวงกลมเสียภาษี เจ้าหน้าที่ตำรวจดังกล่าวจึงเข้าไปสอบถามจำเลยซึ่งเป็นผู้ขับรถยนต์คันนั้น จำเลยว่ามีใบขับขี่และทะเบียนรถก็ยังไม่ได้ออ สิบตำรวจ

ตรีสุวิทย์แจ้งให้จำเลยไปเสี้ยค่าปรับที่สถานีตำรวจ จำเลยลงจากรถเดินไป
ที่ท้ายรถ สืบตำรวจตรีสุวิทย์เห็นจำเลยพกอาวุธปืนสั้นที่เอวข้างขวา จึง
เข้าไปจับที่เอวจำเลยแล้วถามว่าอะไร จำเลยหันมาชกสืบตำรวจตรีสุวิทย์ที่
ไหล่ด้านซ้าย ๑ ที แล้ววิ่งหนีไป สืบตำรวจตรีสุวิทย์ไล่ตามไปทันและได้
ต่อสู้กันจนล้มลงไปที่สองคน ขณะที่สืบตำรวจตรีสุวิทย์ทับอยู่บนตัว
จำเลยและใช้มือกดคอจำเลยอยู่นั้น สืบตำรวจโทสมจิตเห็นมือขวาจำเลย
ถือปืนสั้นอยู่จึงได้ร้องบอกให้สืบตำรวจตรีสุวิทย์ระวังปืน สืบตำรวจตรี
สุวิทย์ก้มมือจำเลยที่ถือปืนไว้ และสืบตำรวจโทสมจิตเข้าช่วยเตะปืนหลุด
จากมือจำเลย หลังจากนั้นก็จับจำเลยไว้ได้ และนำจำเลยพร้อมกับปืน
ของกลางส่งพนักงานสอบสวนที่สถานีตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจค้นตัวจำเลย
พบขนวนระเบิดหรือส่วนประกอบของระเบิดแบบสังหารอันเป็นวัตถุระเบิด
ใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม ๑ อัน ส่วนอาวุธปืนของกลางตรวจพบว่ามี
กระสุนปืนบรรจุอยู่ ๗ นัด และไม่มีทะเบียน

จำเลยนำสืบว่า วันเกิดเหตุ เมื่อตำรวจสอบถามจำเลยเรื่องใบขับขี่
และใบทะเบียนรถแล้ว ตำรวจเห็นว่าจำเลยพกปืนที่เอว จึงได้ชักปืนและ
ตรวจค้นตัวจำเลยไม่พบอะไรอีก แล้วตำรวจได้รุมทำร้ายและจับกุมจำเลย
ไปสถานีตำรวจ

ได้พิจารณาแล้ว ข้อหาว่าจำเลยมีอาวุธปืนและกระสุนปืนกับวัตถุ
ระเบิดที่ใช้เฉพาะในการสงครามไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต
นั้น ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ
โดยให้ลงโทษจำคุกจำเลยตามบทที่หนักที่สุดที่กำหนด ๒ ปี และข้อหาว่า
จำเลยพกอาวุธปืนในทางสาธารณะ และในมืองโดยไม่มีเหตุอันสมควร
ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
๓๗๑ ปรับ ๑๐๐ บาท ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ให้ลดโทษจำเลย ๑ ใน ๓

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ อันเป็นการแก้ไขเล็กน้อย ที่จำเลย
ฎีกาว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดอันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงนั้น ต้อง
ห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๘ และ ๒๒๐
ตามลำดับ ที่ศาลชั้นต้นรับฎีกาของจำเลยในข้อหาความผิดดังกล่าวเป็น
การไม่ชอบ ศาลฎีกาวินิจฉัยให้ไม่ได้

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยแต่เฉพาะข้อหาในกระทงความผิดฐานต่อสู้
หรือขัดขวางและพยายามฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการตามหน้าที่ โจทก์มี
สืบตำรวจตรีสุวิทย์ พิมพชัย และสืบตำรวจโทสมจิต มังศรี พยาน ซึ่งเป็น
ผู้จับกุมจำเลยเบิกความว่า เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจดังกล่าวสอบถามจำเลย
ได้ความว่าจำเลยไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ทั้งทะเบียนรถยนต์ก็ขาดต่ออายุ และ
จะเชิญตัวจำเลยไปสถานีตำรวจ จำเลยกลับเดินหนีไปทางท้ายรถ สืบ
ตำรวจตรีสุวิทย์ตามไปและพบว่าจำเลยพกอาวุธปืนที่เอว จำเลยหันกลับ
มาขกสืบตำรวจตรีสุวิทย์ ๑ ที แล้ววิ่งหนีไป สืบตำรวจตรีสุวิทย์ไล่ตามไป
ทัน จำเลยต่อสู้ไม่ยอมให้จับกุม เกิดกอดปล้ำและล้มไปทั้งสองคน เห็น
ว่า พยานโจทก์ดังกล่าวเบิกความสอดคล้องกัน คำให้การของจำเลยใน
ชั้นสอบสวนทราบว่าเมื่อเจ้าหน้าตำรวจเข้ามาจับกุม จำเลยกลัวจึงวิ่งหนี
และถูกเจ้าหน้าตำรวจรวบตัวไว้ก่อน และจำเลยคนขัดขืนจะให้หลุดจาก
การจับกุมนั้น จำเลยมิได้นำสืบโต้แย้งเป็นอย่างอื่น จึงเชื่อสมพยานโจทก์
เชื่อว่าจำเลยได้ขัดขืนต่อสู้ขัดขวางสืบตำรวจตรีสุวิทย์ เจ้าพนักงานซึ่งเข้า
จับกุมจำเลยจริง ที่จำเลยนำสืบว่า จำเลยยอมให้จับกุมโดยดีนั้น เห็นว่า
ขัดแย้งกับคำให้การของจำเลยในชั้นสอบสวนดังกล่าว จึงหักล้างพยาน
โจทก์ไม่ได้ แต่ข้อหาความผิดฐานพยายามฆ่าเจ้าพนักงานซึ่งกระทำการ
ตามหน้าที่นั้น คงมีแต่คำเบิกความของสืบตำรวจตรีสุวิทย์ ปากเดียวว่า
ขณะที่สืบตำรวจตรีสุวิทย์ กอดปล้ำอยู่กับจำเลยนั้น จำเลยใช้มือขวาลง

กำลังจะยกขึ้นมาใส่ตัวสืบตำรวจสุวิทย์ สืบตำรวจสุวิทย์ แย่งและ
 สืบตำรวจโทสมจิตใช้เท้าเตะบันหลุดจากมือจำเลยไป เห็นว่าสืบตำรวจ
 สุวิทย์และจำเลยนอนกอดปล้ำกันอยู่ ไม่น่าจะมองเห็นว่าจำเลยกำลังยก
 ขึ้นขึ้นมาใส่ตัวสืบตำรวจสุวิทย์ได้ คำเบิกความของสืบตำรวจสุวิทย์
 ในข้อนี้ไม่น่ารับฟัง ตามคำเบิกความของสืบตำรวจโทสมจิตซึ่งเข้าไปช่วย
 เตะบันจนหลุดมือจำเลยนั้น มีแต่เพียงว่าสืบตำรวจโทสมจิตเห็นจำเลยถือ
 บันสน้อยอยู่ รูปคดีจึงน่าจะเชื่อตามคำเบิกความของสืบตำรวจโทสมจิตว่า ขณะ
 ที่สืบตำรวจสุวิทย์กอดปล้ำนอนทับอยู่บนร่างกายของจำเลยนั้น จำเลย
 ได้ชักบันออกมาจากเอวเท่านั้น ไม่น่าเชื่อว่าจำเลยได้ยกขึ้นหรือจ้องไป
 ที่ตัวสืบตำรวจสุวิทย์ สืบตำรวจโทสมจิตได้เข้าไปใช้เท้าเตะบันหลุด
 จากมือจำเลยไปเสียก่อน เช่นนี้เห็นว่าจำเลยยังไม่อยู่ในสภาพพร้อมที่
 จะยิงสืบตำรวจสุวิทย์ได้ ถือไม่ได้ว่าจำเลยได้ลงมือกระทำความผิดแล้ว
 แต่กระทำไปไม่ตลอดดั่งฟ้อง จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานพยายามฆ่า
 เจ้าพนักงาน ที่ศาลล่างทั้งสองวินิจฉัยว่าจำเลยมีความผิดในข้อหาดังกล่าว
 ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย จำเลยคงมีความผิดฐานต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงาน
 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๘ เท่านั้น

อนึ่ง ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาปรับลงโทษจำเลยในข้อหาความ
 ผิดฐานมีอาวุธปืนและกระสุนปืนกับความผิดฐานมีวัตถุระเบิดที่ใช้เฉพาะ
 ในการสงคราม ไว้ในความครอบครองโดยไม่รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติ
 อาวุธปืน ฯ โดยให้ลงโทษตามมาตรา ๕๕, ๑๘ อันเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด
 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๐ ให้จำคุก ๒ ปี นั้นยังไม่ถูกต้อง
 เพราะกรณีเป็นความผิดสองกรรมต่างกัน หากใช่เป็นความผิดกรรมเดียวแต่
 ละเมิดกฎหมายหลายบทไม่ ศาลจะต้องลงโทษจำเลยทุกกรรมเป็นกระหน
 ความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย

พยายามกระทำความผิด พ.ร.บ.สุღการ

คำพิพากษฎีกาที่ ๑๖๒๑/๒๕๑๖

การพยายามกระทำความผิด ตาม พ.ร.บ.สุღการ มีโทษเช่นเดียวกับ
กับการกระทำความผิดสำเร็จ แม้โจทก์จะอ้างมาตรา ๘๐ แห่งประมวล
กฎหมายอาญาด้วย ศาลก็ลงโทษเต็มตาม พ.ร.บ.สุღการได้

ระหว่าง พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดกบินทร์บุรี โจทก์
นายแอม หยอ จำเลย

โจทก์ฟ้องและขอแก้ไขเพิ่มเติมฟ้องว่า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา
๑๒ แห่งพระราชบัญญัติสุღการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ ได้มีประกาศพระ-
ราชกฤษฎีกากำหนดเขตบางท้องที่ในจังหวัดปราจีนบุรีเป็นเขตควบคุมสุღการ พ.ศ.
๒๔๙๙ ในเขตท้องที่ตำบลวัฒนานคร ตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรี เป็นเขตควบคุมสุღการ และอาศัยอำนาจ
ตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันนี้ อธิบดีกรมสุღการได้
ออกประกาศระบุบริเวณพิเศษในเขตควบคุมสุღการ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๐๑
กำหนดให้ในท้องที่ตลาดป่าไผ่ตามที่กำหนดไว้ในแผนที่ท้ายประกาศเป็นบริเวณ
พิเศษในเขตควบคุมสุღการ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการขนสินค้าเข้าไป หรือขนออกมา
หรือขนภายในบริเวณพิเศษนั้น เว้นแต่จะมีใบอนุญาตขน ซึ่งเจ้าพนักงานสุღการ
ได้ออกให้ และต้องแสดงใบอนุญาตขนเมื่อพนักงานสุღการได้เรียก้อง ประกาศ

พระราชกฤษฎีกาและประกาศอธิบดีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจำเลย
ได้ทราบแล้ว

เมื่อระหว่างวันที่ ๑๔ ถึงวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ วันเวลาใดไม่
ปรากฏชัด จำเลยได้บังอาจทำการขนผงชურสตราหม้อหูจำนวน ๑๐๐ ถุง น้ำหนัก
๑๐๐ ก.ก. รวมราคาทั้งสิ้น ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่ต้องเสียอากรเข้าไปและ
ขนในท้องที่ตลาดป่าไผ่ ซึ่งเป็นบริเวณพิเศษในเขตควบคุมศุลกากรตั้งกล่าวข้างต้น
ทั้งนี้ โดยจำเลยไม่มีใบอนุญาตขน ซึ่งพนักงานศุลกากรได้ออกให้อันเป็นการฝ่าฝืน
กฎหมาย และในวันที่ ๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ เวลากลางวัน จำเลยได้บังอาจ
ทำการขนสินค้าดังกล่าวข้างต้นรวมราคา ๓,๐๐๐ บาท ผ่านเขตแดนทางบกออก
นอกราชอาณาจักรไทยเข้าไปในเขตประเทศกัมพูชานอกทางอนุมัติ ซึ่งรัฐมนตรีว่า
การกระทรวงการคลังกำหนดไว้ในกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๐ และได้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับได้แล้ว อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่ง
จำเลยได้ลงมือกระทำผิดแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอดเพราะพนักงานเจ้าหน้าที่เข้า
ขัดขวางจับกุมไว้ทันที่เหตุทั้งหมดเกิดที่ตำบลอรุณประเทศ อำเภออรุณประเทศ
จังหวัดปราจีนบุรี มีผู้แจ้งความ ประสงค์ขอรับสินบนนำจับนำเจ้าพนักงานไปจับ
จำเลยได้พร้อมด้วยสินค้าดังกล่าว และรถจักรยานยนต์สองล้อบรรทุก ซึ่งจำเลยใช้
เป็นพาหนะในการกระทำผิดเป็นของกลาง

ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๙ มาตรา ๒๗
พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๕, ๑๐ พระราชบัญญัติ
ศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๖, ๑๗ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับ
ที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๙๐ มาตรา ๓ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๙๗
มาตรา ๑๒, ๑๓, ๑๔, ๑๖ พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตบางท้องที่ในจังหวัดปราจีน
บุรี เป็นเขตควบคุมศุลกากร พ.ศ. ๒๕๙๙ มาตรา ๓ ประกาศอธิบดีกรมศุลกากร

เรื่องระบุบริเวณพิเศษในเขตควบคุมสุลกากร ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๐๑ กฎ
กระทรวงการคลัง ฉบับที่ ๑๗ พ.ศ. ๒๔๙๗ ออกตามความในพระราชบัญญัติ
สุลกากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๘๐ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๔๙๗ ข้อ ๒ พระราช
บัญญัติให้บำเหน็จในการปราบปรามผู้กระทำความผิด พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๖, ๗, ๘, ๙
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๐ ขอให้สั่งรับของกลาง จ่ายเงินสินบนนำจับและ
เงินบำเหน็จในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามอัตราส่วนในกฎหมายให้แก่ผู้แจ้ง
ความนำจับและเจ้าพนักงานผู้จับตามกฎหมายด้วย

จำเลยให้การรับสารภาพในข้อหาขนสินค้าเข้าไปและขนภายในบริเวณ
พิเศษในเขตควบคุมสุลกากรโดยมิได้รับอนุญาต ส่วนข้อหาพยายามส่งของผ่าน
เขตแดนทางบกออกนอกราชอาณาจักรนอกทางอนุมัติขอให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นฟังว่าจำเลยได้กระทำความผิดข้อหาพยายามส่งของผ่านเขตแดนทางบก
ออกนอกราชอาณาจักรนอกทางอนุมัติด้วย พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราช
บัญญัติสุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ มาตรา ๒๗ พระราชบัญญัติสุลกากร (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๔๘๐ มาตรา ๕, ๑๐ พระราชบัญญัติสุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๔๘๒
มาตรา ๑๗ พระราชบัญญัติสุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๓ บทหนึ่ง
และผิดตามพระราชบัญญัติสุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๑๔, ๑๖
อีกบทหนึ่ง เป็นความผิดหลายบท ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติสุลกากร พ.ศ.
๒๔๖๙ มาตรา ๒๗ พระราชบัญญัติสุลกากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๘๐ มาตรา
๕, ๑๐ พระราชบัญญัติสุลกากร (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๔๘๒ มาตรา ๑๗ พระราช
บัญญัติสุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๓ ซึ่งเป็นบทหนัก ตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ จำคุก ๖ เดือน และปรับ ๔ เท่าราคาของ เป็นเงิน
๑๒,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้ภายใน ๒ ปี ตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับ จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
๒๙, ๓๐ ถ้าต้องกักขังแทนค่าปรับให้กักขัง ๑ ปี ของกลางทั้งหมดรับ ให้จ่าย

สินบนนำจับร้อยละ ๓๐ ของราคาของกลางแก่ผู้นำจับและจ่ายเงินรางวัลร้อยละ ๒๔ ของราคาของกลางแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับ ตามพระราชบัญญัติให้บำเหน็จในการปราบปรามผู้กระทำความผิด พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๖, ๗, ๘ ด้วย

จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่ได้กระทำความผิดข้อหาพยายามส่งของผ่านเขตแดน ประกอบกับออกนอกราชอาณาจักรนอกทางอนุมัติ

ศาลอุทธรณ์ปรึกษาแล้ว เห็นชอบด้วยที่ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยในข้อหาพยายามนำสินค้าออกนอกราชอาณาจักรนอกทางอนุมัติ แต่เห็นว่าที่ศาลชั้นต้นกำหนดโทษจำเลยมานั้นคลาดเคลื่อน เพราะโจทก์ขอให้ลงโทษเพียงฐานพยายาม อ้างประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๐ มาด้วย แม้การพยายามกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากรจะลงโทษได้เช่นเดียวกับความผิดสำเร็จก็ตาม แต่ศาลก็จะลงโทษเกินคำขอไม่ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ จึงพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นเป็นว่าให้กำหนดโทษจำเลยในชั้นพยายามกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๐ คงจำคุกจำเลย ๔ เดือน และปรับ ๘,๐๐๐ บาท นอกจากนี้แก้แล้วให้ขึ้นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าปรับที่ชำระเกินมาให้คืนจำเลย

โจทก์ฎีกาว่า การที่โจทก์อ้างมาตรา ๘๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาด้วย ก็เพื่อให้ทราบว่าจำเลยได้ลงมือกระทำความผิดแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอด เพราะเจ้าพนักงานจับขวางทันที เป็นการพยายามกระทำความผิดตามกฎหมายอาญา มาตรา ๘๐ เท่านั้น และโจทก์ได้อ้างพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๙ มาตรา ๒๗ มาด้วย ซึ่งในมาตราดังกล่าวแน่นอนว่าการพยายามกระทำความผิดให้ลงโทษได้เช่นเดียวกับความผิดสำเร็จ กรณีที่ศาลชั้นต้นลงโทษจำเลยไม่เป็นการเกินคำขอ ขอให้พิพากษาแก้ลงโทษจำเลยตามศาลชั้นต้น

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลย ๒ ฐาน คือ จำเลยได้บังอาจทำการขนผงชურสจำนวน ๑๐๐ ถุง น้ำหนัก ๑๐๐ ก.ก. ราคาทั้งสิ้น ๓,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่ต้องเสียอากรเข้าไป และขนในท้องที่ตลาดป่าไผ่ ซึ่งเป็นบริเวณพิเศษในเขตควบคุมศุลกากร โดยไม่มีใบอนุญาตสถานหนึ่ง อีกรฐานหนึ่งคือจำเลยได้บังอาจขนสินค้าดังกล่าวมาด้วย ผ่านเขตแดนทางบกออกนอกราชอาณาจักรไทยเข้าไปในเขตประเทศกัมพูชา นอกทางอนุมัติเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งจำเลยได้ลงมือกระทำผิดแล้วแต่กระทำไปไม่ตลอด เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ขัดขวางจับกุมได้ทันที่อยู่ที่อีกสถานหนึ่ง ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาต่อกันว่าจำเลยได้กระทำผิดทั้งสองฐานดังกล่าวแล้ว จำเลยมิได้ฎีกาในชั้นฎีกา จึงมีปัญหาว่าที่ศาลชั้นต้น พิพากษาลงโทษจำเลยมานั้นเป็นการเกินคำขอตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๒ หรือไม่

ได้พิเคราะห์แล้ว การขนสินค้าเข้าไปภายในบริเวณพิเศษโดยไม่มีใบอนุญาตนั้น มีความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๑๔ ซึ่งได้มีบทลงโทษไว้ตามมาตรา ๑๖ ส่วนการขนของหรือพยายามขนของผ่านเขตแดนทางบกออกนอกราชอาณาจักรไทยเข้าไปในเขตประเทศ กัมพูชา นอกจากทางอนุมัตินั้น มีความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๕ ซึ่งมีบทลงโทษไว้ตามมาตรา ๑๐ โดยมาตรา ๑๐ ได้บัญญัติว่าผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๕ ผู้นั้นต้องระวางโทษดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๕ และของทั้งปวงเนื่องด้วยการกระทำผิดนั้นให้ริบเสียสิ้นโดยมีพักต้องคำนึงว่าบุคคลใดจะต้องรับโทษหรือไม่ จึงเห็นได้ว่า มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) เป็นเรื่องโยงให้เอาโทษในพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๕ มาตรา ๒๗ มาใช้บังคับกับความผิดฐาน

นี้ ก็เมื่อจำเลยได้กระทำผิดโดยฝ่าฝืน มาตรา ๕, ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติ
ศุลกากร (ฉบับที่ ๗) ซึ่งการพยายามกระทำผิดในมาตรา ๕ ก็มีโทษ
เช่นเดียวกับการกระทำผิดสำเร็จ ศาลก็ต้องลงโทษตามพระราชบัญญัติ
ศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๗ ได้เต็มตามที่มาตรา ๑๐ ดังกล่าวให้โทษ
มาใช้ ฉะนั้น ทศาลอุทธรณ์เห็นว่าที่โจทก์อ้าง มาตรา ๘๐ แห่งประมวล
กฎหมายอาญา เพราะโจทก์ประสงค์ให้ลงโทษจำเลยเพียงฐานพยายาม
กระทำผิดนั้น จึงไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาโจทก์ฟังขึ้น
จึงพิพากษาแก้เป็นว่า ให้ลงโทษจำเลยตามศาลชั้นต้นที่กำหนด
โทษไว้”

นายสนับ คัมภีรยส นายวิกรม เมลาณนท์ นายสุธี ขอบธรรม

พนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๘๕/๒๕๑๕

บุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การที่จะเป็นพนักงานตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ จะต้องเป็นบุคคลที่องค์การได้บรรจุแต่งตั้งให้เป็นพนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติงานในองค์การ

ผู้ที่อยู่ในระหว่างทดลองให้ปฏิบัติงานชั่วคราว โดยได้รับค่าจ้าง เป็นรายวันจากองค์การ ยังถือไม่ได้ว่าเป็นพนักงานตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๖

พนักงานอัยการ กรมอัยการ
ระหว่าง นายประพัฒน์ กาญจนเสถียร

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยเป็นพนักงานขององค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป ตำแหน่งเสมียนสารบรรณหน่วยการเงินได้รับค่าจ้างรายวัน มีหน้าที่เก็บเงินค่าซื้อสินค้าจากลูกค้า และนำส่งเจ้าหน้าที่แผนกคลัง ได้เก็บเงินค่าซื้อสินค้าจากลูกค้า แล้วเบียดบังยกยอกไปรวม ๑๖๐,๐๘๖.๕๐ บาท ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๔, ๑๑ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๕๒

จำเลยกระทำผิดคดีนี้ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวแล้ว

ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้ว มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ได้ให้คำจำกัดความบางคำว่า “พนักงาน” หมายความว่า ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ หรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การ บริษัท จำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งทุนทั้งหมด หรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบเป็นของรัฐ โดยได้รับเงินเดือนหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นจากองค์การ บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือหน่วยงานนั้น ๆ ทั้งนี้ นอกจากผู้เป็นเจ้าของพนักงานอยู่แล้วตามกฎหมาย เมื่อพิจารณาคำเบิกความของพลโทพงษ์ ทิพย์วารี ผู้อำนวยการ อ.ส.ร.

พยานโจทก์ประกอบด้วยแล้ว ศาลฎีกาเห็นว่าบุคคลผู้ปฏิบัติงานในองค์การที่จะเป็นพนักงานตามความหมายแห่งพระราชบัญญัตินี้ จะต้องเป็นบุคคลที่องค์การได้บรรจุแต่งตั้งให้เป็นพนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติงานในองค์การซึ่งเป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้บัญชาการ ตามมาตรา ๒๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป พ.ศ. ๒๔๙๘ และสำหรับตำแหน่งเสมียนต้องบรรจุเป็นเงินเดือนหรือได้รับเงินเดือน แต่จำเลยทำงานในตำแหน่งเสมียนหน่วยการเงิน ได้รับค่าจ้างเป็นรายวัน จำเลยจะทำงานอะไรแล้วแต่หัวหน้าหน่วยจะสั่งให้ทำในเรื่องเกี่ยวกับการเงิน เมื่อองค์การพิจารณาเห็นสมควรจะรับ อย่างน้อยให้ปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่า ๓ เดือน หรือกว่านั้นจึงจะรับบรรจุเป็นเงินเดือน เป็นที่เห็นได้ว่า จำเลยอยู่ในระหว่างทดลองให้ปฏิบัติงานชั่วคราว โดยได้รับค่าจ้างเป็นรายวันเท่ากัน เมื่อจำเลยปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่า ๓ เดือน หรือกว่านั้น ถ้าองค์การพิจารณาเห็นสมควรจะรับจึงจะรับบรรจุเป็นเงินเดือน ถ้าจำเลยทำงานไม่ดี ก็ไม่ได้รับบรรจุหรือองค์การให้ออกไปได้ ศาลฎีกาเห็นว่า เมื่อจำเลยอยู่ในระหว่างทดลองให้

ปฏิบัติงานชั่วคราว โดยได้รับค่าจ้างเป็นรายวันเช่นนั้น จึงถือไม่ได้ว่าจำเลย
เป็นพนักงานตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงาน
ในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๐๒ ที่โจทก์ฟ้อง ฎีกาของ
โจทก์ฟังไม่ขึ้น

ที่จำเลยฎีกาว่า ผู้อำนวยการ อ.ส.ร. ไม่มีอำนาจแจ้งความหรือ
ร้องทุกข์พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจเป็นโจทก์ฟ้องจำเลยนั้น ศาลฎีกาได้
พิเคราะห์แล้ว อ.ส.ร. เป็นนิติบุคคล เงินที่จำเลยเบียดบังเอาไปเป็นของ
อ.ส.ร. ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การผลิตอาหาร
สำเร็จรูป พ.ศ. ๒๔๘๘ ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจและหน้าที่จัดการ และ
ดำเนินกิจการของ อ.ส.ร. ให้เป็นไปตามนโยบายและข้อบังคับที่คณะ
กรรมการได้วางไว้ และมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานทุกตำแหน่ง ทั้งผู้
อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการจัดการและดำเนินกิจการ
ของ อ.ส.ร. ศาลฎีกาเห็นว่าผู้อำนวยการย่อมมีอำนาจที่จะสั่งให้ดำเนินคดี
กับจำเลยผู้กระทำผิดเรื่องนี้ได้ ผู้อำนวยการจึงมีอำนาจแจ้งความ หรือร้อง
ทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน หรือสั่งให้บุคคลอื่นไปแจ้งความหรือร้องทุกข์
แทนขอให้ดำเนินคดีกับจำเลยได้ การดำเนินคดีอาญาเรื่องนี้กับจำเลย
ชอบด้วยกฎหมายแล้ว พนักงานอัยการมีอำนาจฟ้องจำเลย ฎีกาของจำเลย
ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

จำเลยฎีกาอีกข้อหนึ่งว่า ฟ้องของโจทก์จะต้องบรรยายว่า องค์การ
ผลิตอาหารสำเร็จรูป (อ.ส.ร.) นี้ ทุนทั้งหมด หรือทุนเกินกว่าร้อยละห้าสิบ
เป็นของรัฐด้วยหรือไม่ จึงจะเป็นฟ้องที่สมบูรณ์ ศาลฎีกาเห็นว่า เมื่อ
จำเลยไม่เป็นพนักงานของ อ.ส.ร. และไม่อาจมีความผิดตามพระราช
บัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ.
๒๕๐๒ ได้แล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาของจำเลยขึ้น

ส่วนที่จำเลยขอให้รอกการลงโทษแก่จำเลยนั้น ศาลฎีกาได้
พิเคราะห์แล้ว เห็นว่ายังไม่มีเหตุอันสมควรที่จะรอกการลงโทษแก่จำเลย
ศาลอุทธรณ์พิพากษามาชอบแล้ว ไม่มีเหตุที่จะเปลี่ยนแปลงคำพิพากษา
ศาลอุทธรณ์

จึงพิพากษายืน ให้ยกฎีกาโทษทัณฑ์และจำเลย”

ฟ้องไม่ได้อ้างบทลงโทษ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๖๖/๒๕๑๕ (ประชุมใหญ่) พยายามส่งเฮโรอีนออก
นอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่าย

การซุกซ่อนเฮโรอีนและฝิ่นของกลางจำนวนมาก นำหนักรวมกัน
ถึง ๓๐ กิโลกรัมเศษไว้ในกระเป๋าเดินทางรวม ๓ ใบ แล้วบรรทุกรถยนต์
ขับเข้ามาจอดอยู่ในบริเวณที่จอดรถชั้นล่างของห้องผู้โดยสารท่าอากาศยานดอนเมือง เพอรอพวกมารับของกลางนำส่งออกทางเครื่องบิน
ตามที่ได้นัดแนะกันไว้ก่อน ดังนี้ ถือได้ว่าจำเลยได้ “ลงมือ” กระทำผิด
ฐานนำเฮโรอีนและฝิ่นส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายแล้ว

ฟ้องบรรยายว่าจำเลยบ้งอาจส่งเฮโรอีนออกนอกราชอาณาจักรเพื่อ
จำหน่ายโดยอ้าง พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๔ ทวิ อัน
เป็นบทห้ามมาด้วย ดังนี้ แม้จะไม่ได้อ้าง มาตรา ๒๐ วรรค ๔ อันเป็นบท
ลงโทษ ศาลก็ลงโทษจำเลยได้

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ

โจทก์

นายสุวัฒน์ วรียนันท์กุล

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยกระทำความผิดกฎหมายหลายกระทง กล่าวคือ จำเลย

กับพวกที่หลบหนีร่วมกันมีเฮโรอินไฮโดรคลอไรด์ ๑๐, ๘๗๓ กรัม ราคา ๓๒๖,๑๙๐ บาท กับฝิ่นสุก ๑๙,๕๐๐ กรัม ราคา ๑๙๕,๐๐๐ บาท ไว้ในความครอบครอง โดยฝ่าฝืนกฎหมาย จำเลยกับพวกได้บังอาจส่งเฮโรอินดังกล่าวออกนอกราชอาณาจักร เพื่อจำหน่าย จำเลยลงมือกระทำผิดแล้ว แต่กระทำไปไม่ตลอด เพราะเจ้าพนักงานจับกุมจำเลยเสียก่อน ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๔ ทวิ ๒๐ ตี พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔, ๗, ๑๒ พระราชบัญญัติฝิ่น พ.ศ. ๒๔๗๒ มาตรา ๖, ๘, ๕๑, ๕๓ พระราชบัญญัติฝิ่น (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓, ๕ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๐, ๘๓, ๙๑ ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ข้อ ๒ และริบเฮโรอิน ฝิ่น และกระเป๋าดินทางของกลาง

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้อง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “...ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า เจ้าพนักงานจับเฮโรอินและฝิ่นของกลางที่บรรจุอยู่ในกระเป๋าดินทาง ๓ ใบได้ในรถยนต์ที่จำเลยขับขณะจอดอยู่ ณ ที่จอดรถของท่าอากาศยานดอนเมือง จำเลยนำสืบต่อสู้แต่เพียงว่า ของกลางเหล่านี้เป็นของนายเซ่ง นายเซ่งลอบนำมาใส่ไว้ท้ายรถยนต์โดยจำเลยไม่ทราบเรื่อง ได้พิเคราะห์แล้ว ของกลางรายนี้มีน้ำหนักรวมกันถึง ๓๐ กิโลกรัมเศษ และมีราคาถึง ๕๒๐,๐๐๐ บาทเศษ ใฉนวนนายเซ่งจะกล้านำมาเก็บไว้ในรถยนต์ของจำเลยโดยไม่บอกให้จำเลยรู้ เมื่อเจ้าพนักงานเบ็ดท้ายรถยนต์พบกระเป๋าดินทาง

ของกลาง ๓ ใบ และถามหาเจ้าของ หากจำเลยเป็นผู้วิสุทธจริง ก็น่าจะตอบคำถามของเจ้าพนักงานได้ ขณะนั้นยังไม่ปรากฏว่าของในกระเป่าเป็นอะไร แต่จำเลยกลับว่าไม่ทราบ แม้เจ้าพนักงานจะได้สอบถามจำเลยอยู่หลายครั้งจำเลยก็ไม่ยอมพูด แสดงว่า จำเลยทราบดีว่าของในกระเป่าเป็นเฮโรอีนและฝิ่นผิดกฎหมาย จึงหลีกเลี่ยงไม่ยอมตอบคำถามของเจ้าพนักงาน ข้อแก้ตัวของจำเลยที่ว่า ของกลางเป็นของนายเซ็งจึงรับฟังไม่ได้ เชื่อว่าจำเลยกับพวก ร่วมกันมีเฮโรอีนและฝิ่นของกลางไว้ในความครอบครอง โดยผิดกฎหมายจริง

ปัญหาต่อไปว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานพยายามส่งเฮโรอีนและฝิ่นของกลางออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายหรือไม่ ได้พิจารณาพิเคราะห์พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบแล้ว เห็นว่า ก่อนที่เจ้าพนักงานจะไปดักตรวจค้นของกลาง เจ้าพนักงานได้สืบสวนถึงพฤติการณ์ของจำเลยกับพวก จนปรากฏแน่ชัดว่าจำเลยกับพวก ร่วมกันมีและส่งยาเสพติดให้โทษโดยทางเครื่องบินมาหลายครั้งแล้ว ฉะนั้น ในวันเกิดเหตุ เมื่อนายจำเนียร พยานโจทก์รับแจ้งจากสายลับว่า จำเลยกับพวกจะส่งยาเสพติดให้โทษออกนอกราชอาณาจักรอีก นายจำเนียรกับพวกจึงไปซุ่มรออยู่ในบริเวณที่จอดรถชั้นล่างของห้องผู้โดยสารออกที่จำเลยเคยนำรถมาจอด จำเลยก็ได้ขับรถยนต์เก่งเข้ามาจอดในบริเวณดังกล่าว จึงได้ทำการตรวจค้นและพบเฮโรอีนและฝิ่นของกลางตามที่สืบทราบมาจริง ดังนี้ เห็นว่าการจับกุมมิได้กระทำโดยเหตุบังเอิญ แต่สืบทราบมาก่อนแล้ว และเมื่อพิจารณาประกอบกับปริมาณเฮโรอีนและฝิ่นของกลางที่จับได้ตลอดจนสถานที่นำมาแล้ว ยิ่งบ่งชี้ว่า จำเลยกับพวกนำเฮโรอีนและฝิ่นของกลางมาจำหน่ายส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายนั่นเอง อีกทั้งโดยพฤติการณ์

นำเชื่อว่า จำเลยกับพวกได้มีการนัดแนะกันมาก่อนแล้วด้วย เพียงแต่รอนำ
ของกลางขึ้นไปห้องผู้โดยสารขาออกชั้นบนเพื่อส่งออกทางเครื่องบินตาม
วิธีการส่งออกเท่านั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า การกระทำของ
จำเลยกับพวกเข้าชั้นลงมือกระทำความผิดแล้ว แต่การกระทำไม่บรรลุผล
เพราะเจ้าพนักงานทำการจับกุมเสียก่อน จำเลยจึงมีความผิดฐานพยายาม
ส่งเฮโรอีนและฝิ่นของกลางออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายตามที่โจทก์
ฟ้อง พยานจำเลยไม่อาจหักล้างพยานโจทก์ได้

ปัญหาต่อไปว่า เฉพาะความผิดต่อพระราชบัญญัติยาเสพติดให้
โทษ โจทก์อ้างบทลงโทษฐานมีไว้ซึ่งยาเสพติดให้โทษไว้ในความครอบครอง
ตามมาตรา ๒๐ ตรี มาเพียงบทเดียว ไม่ได้อ้างบทลงโทษฐานส่งออกนอก
ราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายตามมาตรา ๒๐ มาด้วย ดังนั้นศาลจะลงโทษจำเลย
ข้อหาพยายามส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายได้หรือไม่ ศาลฎีกาโดย
มติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา
๑๕๘ (๖) บัญญัติว่า ถ้าฟ้องจะต้องอ้างมาตราในกฎหมายซึ่งบัญญัติว่าการ
กระทำเช่นนั้นเป็นความผิด ซึ่งคดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องมาแจ้งชัดว่า จำเลย
บังอาจส่งเฮโรอีนของกลางออกนอกราชอาณาจักร และอ้างบทมาตรา ๔ ทวิ
อันเป็นบทห้ามกระทำความผิดมาด้วย ดังนั้น แม้ไม่ได้อ้างบทลงโทษมา
ข้อมลงโทษจำเลยตามมาตรา ๒๐ วรรคสี่ได้ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ไม่
ประสงค์ให้ลงโทษ ”

ภาพอักษร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๒๐/๒๕๒๐

ตามประกาศของอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรมหรสพฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๖ เรื่องกำหนดให้เจ้าของมหรสพประเภทภาพยนตร์ ปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียอากรมหรสพซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔๑ แห่งประมวลรัษฎากร กำหนดให้หมายเลขลำดับของตัวแต่ละอัตราหรือชั้นที่ดูนั้นต้องเรียงลำดับตลอดทั้งปีและไม่ซ้ำกัน และการจำหน่ายตัวให้จำหน่ายจากเลขที่ตามลำดับของตัวตั้งแต่เลขต่ำไปหาสูงของตัวแต่ละอัตราค่าดูหรือชั้นที่ดู

โจทก์นำตัวเลขที่ ๑๑๓๖๗ อันเป็นตัวของปี พ.ศ. ๒๕๑๖ มาขายในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยไม่ได้รับอนุญาตและไม่เสียอากรมหรสพ ปรากฏหลักฐานว่าโจทก์เสียอากรมหรสพในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึงเพียงเลขที่ ๓๖๘๕ ตามพฤติการณ์ดังกล่าว ข้อมพึงได้ว่า โจทก์นำตัวตั้งแต่เลขที่ ๓๖๕๐ ถึง ๑๑๓๖๗ รวม ๗,๖๗๘ ฉบับ ออกจำหน่ายโดยหลักเลี่ยงไม่เสียอากรมหรสพ

ระหว่าง นายเรวัต ทัศนมาตล

โจทก์

กรมสรรพากร โดยนายอนุกุล ประจวบเหมาะ ที่ ๑

นางสมพร อู่ปราคม ที่ ๒

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคลเป็นกรมในรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับภาษีอากร จำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ได้บังคับบัญชาของจำเลยที่ ๑ โจทก์เป็นเจ้าของและผู้จัดการโรงมหรสพ ชื่อโรงภาพยนตร์ศิริพร เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๗ จำเลยที่ ๑ สั่งให้จำเลยที่ ๒ ตรวจสอบอาการมหรสพของโรงภาพยนตร์โจทก์ จำเลยที่ ๒ ตรวจสอบแล้วกล่าวหาว่าโจทก์ได้เอาตัวเข้าดูภาพยนตร์ประจำปี ๒๕๑๖ ราคาที่นั่งฉบับละ ๗ บาท ออกให้แก่ผู้เข้าดูในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นจำนวนตัว ๗,๖๗๘ ฉบับ โดยหลีกเลี่ยงมิได้เสียภาษีอากรมหรสพตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โจทก์ปฏิเสธและว่าได้เสียอากรมหรสพครบถ้วนถูกต้องแล้ว จำเลยที่ ๒ ยืนยัน แล้วนำความไปแจ้งต่อพนักงานสอบสวน โจทก์จึงทราบว่ามิได้ผู้ส่งบัตรสนเท่ห์ถึงอธิบดีกรมสรรพากร พร้อมกับตัวเข้าดูภาพยนตร์ของโจทก์ประจำปี ๒๕๑๖ เฉพาะฉบับเลขที่ ๑๑๓๖๗ เพียงฉบับเดียวและกล่าวหาว่าโจทก์นำตัวดังกล่าวมาใช้ในปี ๒๕๑๗ โจทก์เข้าใจว่ามีคนกลั่นแกล้งแต่เห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เพื่อมิให้เสียเวลาของทางราชการของพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงยอมเปรียบเทียบปรับ และเสียค่าปรับไปแล้ว ต่อมาโจทก์ได้รับหนังสือของจำเลยที่ ๒ ที่ ๔๗๖๐/๕/๐๐๐๐๑ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๑๘ แจ้งจำนวนเงินอากรมหรสพที่จำเลยที่ ๒ กล่าวหาว่าโจทก์มิได้เสียหรือไม่ครบตาม มาตรา ๑๓๑ แห่งประมวลรัษฎากรในปี ๒๕๑๗ รวมทั้งเงินเพิ่มและภาษีเทศบาลเป็นจำนวนเงิน ๒๓๐,๑๔๘ บาท ๕ สตางค์ ให้โจทก์นำไปชำระที่อำเภอเมืองภายใน ๑๐ วัน ถ้าไม่ชำระภายในกำหนดจะจัดการตาม มาตรา ๑๒ แห่งประมวลรัษฎากร ดังปรากฏตามสำเนาภาพถ่ายท้ายฟ้อง หมายเลข ๑ โจทก์เห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะโจทก์ได้เสียอากรมหรสพถูกต้องครบถ้วนแล้ว โจทก์ไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจึงขอให้ศาลยกเลิกหรือเพิกถอนหนังสือ ฉบับเลขที่ ๔๗๖๐/๕/๐๐๐๐๑ ลง

วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๑๘ เสีย ถ้าจำเลยไม่ยอมให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการ
เจตนาของจำเลยและให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชดใช้ ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนาย
ความแทนโจทก์

จำเลยทั้งสองให้การว่า จำเลยที่ ๑ ได้รับคำร้องเรียนและได้รับตัวโรงภาพ
ยนตร์โจทก์ที่นัง ๗ บาท เลขที่ ๑๑๓๖๗ เป็นตัวใช้ในปี ๒๕๑๖ จำเลยที่ ๑
จึงสั่งจำเลยที่ ๒ ตรวจสอบการเสียอากรมหรสพโรงภาพยนตร์โจทก์เพราะสงสัยว่า
ตัวดังกล่าวยังไม่เสียอากรมหรสพ จำเลยที่ ๒ จึงสั่งให้โจทก์นำหลักฐานการเสียอากร
มหรสพพร้อมทั้งตัวและต้นขั้วประจำปี พ.ศ. ๒๕๑๖ มาแสดงหลายครั้ง แต่โจทก์
ผิดเพี้ยนเรื่อยมา อ้างว่าไม่พบบ้าง เผาไฟทิ้งบ้าง จนในที่สุดโจทก์ไม่มีทางหลีกเลี่ยง
จึงนำหลักฐานมาส่ง จำเลยที่ ๒ ได้ตรวจสอบหลักฐาน อ.ม. ๖ ก. ซึ่งเป็นบัญชี
แสดงการรับจ่ายตัวของโรงมหรสพโจทก์ ซึ่งเป็นแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรตามประ
ภาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับอากรมหรสพ (ฉบับที่ ๑๑) ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน
๒๕๑๖ ออกโดยอาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากรและหลักฐาน อ.ม. ๑ ก. ซึ่งเป็น
คำร้องและการอนุมัติการขอเสียอากรมหรสพเป็นตัวเงิน ผลปรากฏว่าโจทก์ได้นำ
ตัวปี พ.ศ. ๒๕๑๖ สำหรับที่นัง ๗ บาท มาให้และเสียอากรมหรสพในปี พ.ศ.
๒๕๑๗ เมื่อวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๗ รวม ๔๐ ฉบับ คือตั้งแต่เลขที่ ๓๖๕๐
ถึงเลขที่ ๓๖๘๙ และได้ลงจ่ายตัวใน อ.ม. ๖ ก. ถึงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๑๗
หลังจากนั้นก็ไม่ได้ปรากฏว่ามีการเสียอากรมหรสพสำหรับที่นัง ๗ บาท ของปี พ.ศ.
๒๕๑๖ มาใช้อีก จึงถือว่าโจทก์ยังมิได้เสียอากรมหรสพสำหรับตัวแต่เลขที่ ๓๖๕๐
ถึง ๑๑๓๖๗ เป็นจำนวน ๗,๖๗๘ ฉบับ ซึ่งโจทก์จำหน่ายให้แก่ผู้เข้าชมภาพยนตร์
ระหว่างวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๑๗ ถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ จำเลยที่ ๒
จึงสั่งให้โจทก์ชำระอากรมหรสพ เงินเพิ่ม และภาษีเทศบาลตามหนังสือที่ ๔๗๖๐/
๕/๐๐๐๐๑ ดังกล่าวในฟ้องโจทก์ เมื่อโจทก์ไม่ชำระเงินดังกล่าว จำเลยที่ ๒ จึงไป
ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมาย การ

ที่จำเลยที่ ๑ สั่งให้จำเลยที่ ๒ ตรวจสอบอาการทรสพของโรงภาพยนตร์โจทก์ ก็
กระทำไปตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย

วันซึ่งสองสถานโจทก์จำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงว่าใน พ.ศ. ๒๕๑๖ ทาง
การประกาศให้ใช้ตัว ๓ ท่อนแบบใหม่ เริ่มใช้แต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เนื่องจากโจทก์
พิมพ์ตัวไม้ทัน จึงขอตัวแบบเก่าซึ่งมี ๒ ท่อนมาใช้ในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๑๗
โดยขอใช้ตัวชนิด ๗ บาท จากเลขที่ ๓๖๕๐ ถึง ๓๖๘๙ จำนวน ๔๐ ฉบับ ต่อมา
โจทก์ออกตัวแบบใหม่ที่มี ๓ ท่อน มาขอเสียอากรและขายตลอดมา และเริ่มแต่เลข ๑
เป็นต้นไป ตัวตั้งแต่เลขที่ ๓๖๕๐—๓๖๘๙ เป็นตัวของปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ตาม
อ.ม. ๑ ก. หมายเลข ล. ๑ เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๗ มีคนเขียนบัตรสนเท่ห์
ถึงกรมสรรพากรว่าโจทก์ได้นำตัวไม้เสียอากรทรสพมาขายเป็นตู้ที่หนึ่ง ๗ บาท
หมายเลข ๑๑๓๖๗ สำหรับตัวปี พ.ศ. ๒๕๑๖ จำเลยที่ ๑ จึงสั่งให้จำเลยที่ ๒
ตรวจสอบ จำเลยที่ ๒ คือ อ.ม. ๑ ก. หมายเลข ล. ๑ และ อ.ม. ๖ ก. หมายเลข
ล. ๒ แล้วเห็นว่าโจทก์เสียอากรทรสพตัว ๗ บาท ใน พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึงหมายเลข
๓๖๘๙ จึงสั่งให้โจทก์เสียอากรเพิ่มรวมทั้งค่าปรับสำหรับตัวเลขที่ ๓๖๙๐ ถึง
๑๑๓๖๗ รวม ๗,๖๗๘ ฉบับ เป็นเงิน ๒๓๐,๑๔๘ บาท ๕ สตางค์ ตามสำเนา
หนังสือท้ายฟ้องทางการบังคับโรงภาพยนตร์พิมพ์ตัวของแต่ละปี โดยเริ่มใช้ตั้งแต่
เลขที่ ๑ เป็นต้นไปจนหมดปี เมื่อครบปีตัวที่เหลือจะต้องไม่ใช้ โจทก์ได้เสียค่าปรับ
๕๐๐ บาท ต่อพนักงานสอบสวนตามคำเปรียบเทียบในข้อหาหลีกเลี่ยงไม่เสียอากร
ทรสพสำหรับตัว เลขที่ ๑๑๓๖๗ ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๓๒, ๑๔๑, ๑๔๓
ตามเอกสารหมายเลข ๓ โจทก์แถลงว่า เหตุที่เสียค่าปรับเพราะเจ้าหน้าที่ร้องขอ
เห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยจึงยอมให้เปรียบเทียบปรับ จำเลยแถลงว่าจำเลยที่ ๒ ให้
โจทก์เสียอากรทรสพเพิ่มจากเลขที่ ๓๖๘๙ ถึง ๑๑๓๖๗ ก็เพราะถือว่าโจทก์จะ
ต้องนำตัวตั้งแต่เลขที่ ๓๖๙๐ ถึง ๑๑๓๖๗ ขายด้วย โดยสันนิษฐานเอาและโดย
ทางการ ประกาศให้ขายตัวเรียงลำดับเลขติดต่อกันจากน้อยไปหามาก ศาลชั้น

ต้นเห็นว่า คดีพอวินิจฉัยได้แล้ว สั่งงดสืบพยานโจทก์จำเลยพิพากษาให้เพิกถอน
หนังสือแจ้งจำนวนเงินอากรมหรศพ และคำสั่งให้โจทก์รับผิดชอบให้เสียอากรมฉบับที่
๔๗๖๐/๕/๐๐๐๐๑ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๑๘

จำเลยทั้งสองอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษากลับ โดยวินิจฉัยว่า “...ตามประกาศของอธิบดี
กรมสรรพากรเกี่ยวกับอากรมหรศพ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน
๒๕๑๖ ซึ่งกำหนดให้เจ้าของมหรศพประเภทภาพยนตร์ปฏิบัติเกี่ยวกับ
การเสียอากรมหรศพซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔๑ แห่ง
ประมวลรัษฎากร ข้อ ๕ กำหนดให้หมายเลขลำดับของตัวแต่ละอัตราหรือ
ชนท่อนต้องเรียงลำดับตลอดทั้งบและไม่ซ้ำกัน ข้อ ๘ วรรคสาม การ
จำหน่ายตัวให้จำหน่ายจากเลขที่ตามลำดับของตัวตั้งแต่เลขต่ำไปหาเลขสูง
ของตัวแต่ละอัตรา ค่าดูหรือชนท่อน ข้อ ๑๔ ให้เจ้าของมหรศพจัดทำบัญชี
แสดงการรับจ่ายตัวตามแบบ อ.ม. ๖ ก. เพื่อแสดงตัวที่มีอยู่ได้มาและ
จำหน่ายไปเป็นรายวัน รายการในบัญชีดังกล่าวจะต้องลงให้เสร็จอย่างช้า
ภายใน ๑๐.๐๐ นาฬิกา ของวันถัดจากวันที่อยู่ได้มาและจำหน่ายไป ข้อ ๒๐
อนุ ๒ ให้เจ้าของมหรศพเก็บตัวทุกฉบับหรือทุกม้วนที่ปรากฏอยู่ตามรายการ
ใน อ.ม. ๖ ก. ไว้ ณ สถานที่มหรศพวันแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ
จากอธิบดีกรมสรรพากรหรือผู้ที่อธิบดีกรมสรรพากรมอบหมาย ข้อ ๓๔
ก่อนที่จะแสดงมหรศพให้เจ้าของมหรศพนแบบ อ.ม. ๑ ก. เพื่อเสีย
อากรมหรศพเป็นตัวเงิน และแบบ อ.ม. ๖ ก. บัญชีแสดงการรับจ่ายตัว
พร้อมก็นำเงินอากรมหรศพเข้าบำรุงเทศบาล รายได้สุขาภิบาลหรือรายได้
จังหวัดและค่ากระดาศพิมพ์ตัว แล้วแต่กรณี ไปชำระต่ออำเภอท้องที่ ซึ่ง

สถานมหรสพนั้นตั้งอยู่ ข้อ ๓๔ วรรคสาม ห้ามจำหน่ายตั๋วให้แก่ผู้ดูหรือ
 ผู้ขอเกินกว่าจำนวนตั๋วที่กรมสรรพากรมอบให้จำหน่าย หรือที่เสียอากร
 มหรสพแล้ว มิฉะนั้น เจ้าของมหรสพจะต้องรับผิดชอบเสียอากรมหรสพที่ไม่
 ได้เสีย และจะต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มเป็นรายตัวผู้ดูตามประมวลรัษฎากร
 มาตรา ๑๔๐ ทวิ และต้องรับผิดชอบทางอาญา ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๔๓
 เป็นรายตัวผู้ดูที่เข้าดูไม่เสียอากรมหรสพอีกด้วย ประกาศดังกล่าวข้างต้น
 กำหนดให้หมายเลขลำดับของตั๋วต้องเรียงลำดับทั้งปีและไม่ซ้ำกัน และให้
 จำหน่ายจากเลขที่ตามลำดับของตั๋วตั้งแต่เลขต่ำไปหาสูง โจทก์นำตัวเลขที่
 ๑๑๓๖๗ อันเป็นตั๋วของปี พ.ศ. ๒๕๑๖ มาขายในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยไม่ได้
 รับอนุญาตและไม่เสียอากรมหรสพ พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับ
 โจทก์ในข้อหาหลีกเลี่ยงไม่เสียอากรมหรสพ สำหรับตัวเลขที่ ๑๑๓๖๗ ไป
 แล้ว ตามเอกสาร ล. ๓ และตามแบบ อ.ม. ๑ ก. เอกสาร ล. ๑ อัน
 เป็นแบบที่โจทก์ยื่นเพื่อเสียอากรมหรสพกับบัญชีแสดงการรับจ่ายตั๋วแบบ
 อ.ม. ๖ ก. เอกสาร ล. ๒ ก็ปรากฏว่าโจทก์เสียอากรมหรสพเพียงถึงเลข
 ที่ ๓๖๘๕ ตามพฤติการณ์ดังกล่าวขอมพึงได้ว่า โจทก์นำตั๋วตั้งแต่เลขที่
 ๓๖๘๐ ถึง ๑๑๓๖๗ รวม ๗,๖๘๘ ฉบับ ออกจำหน่ายโดยหลีกเลี่ยงไม่เสีย
 อากรมหรสพ การที่จำเลยที่ ๒ ออกคำสั่งที่ ๔๗๖๐/๕/๐๐๐๐๑ ลงวันที่ ๒๕
 เมษายน ๒๕๑๘ ให้โจทก์นำเงินอากรมหรสพรวมทั้งเงินเพิ่มและภาษี
 เทศบาลจำนวน ๒๓๐,๑๔๘ บาท ๕ สตางค์ ไปชำระที่อำเภอเมืองร้อยเอ็ด
 จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย.....”

คำพิพากษาที่ ๑๕๔/๒๕๒๕

ป.พ.พ. วนนิติบุคคล (ม. ๗๕)

โจทก์เป็นแต่เพียงกรรมการของมัสยิดคนหนึ่งเท่านั้น ไม่ใช่
ผู้แทนของมัสยิดซึ่งเป็นนิติบุคคล เพราะผู้แทนของมัสยิดคือคณะกรรมการ
การมัสยิด ซึ่งมีไม่น้อยกว่า ๓ คนและจะดำเนินการได้ต้องเป็นไปตาม
เสียงข้างมาก โจทก์คนเดียวไม่ใช่เสียงข้างมากและไม่ได้รับมอบอำนาจ
จากคณะกรรมการมัสยิด จึงไม่มีอำนาจฟ้องคดีแทนมัสยิดได้

ระหว่าง นางจำเนียร บุญมี ในฐานะกรรมการมัสยิดอาลีฮิดคาโรยน์ โจทก์
นายบุญญา ศรีสมาน กับพวกรวม ๓ คน จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องจำเลยให้การ ศาลชั้นต้นและอุทธรณ์พิพากษายืนตาม
กันมา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า “.....ที่โจทก์ในฐานะกรรมการ.....ขอให้ศาล
พิพากษาทำลายการโอน (ที่ดิน).....ให้กลับคืนสู่สภาพเดิมต่อไปนั้น มีผลเท่ากับ

โจทก์ฟ้องแทนมัสยิด.... ..นั่นเอง แต่ปรากฏตามฟ้องของโจทก์เองว่า มัสยิดอาลียิดการอยน์จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล ถูกต้องตามกฎหมายแล้วเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ มัสยิดอาลีการอยน์ จึงมีสภาพเป็นนิติบุคคลจะกระทำการใด ๆ รวมทั้งฟ้องคดีได้ก็ แต่โดยผู้แทนของมัสยิดเท่านั้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗ ด้บัญญัติไว้ชัดแจ้งว่า แต่ละมัสยิดซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ให้มีกรรมการคณะหนึ่งไม่น้อยกว่า ๗ คน เรียกว่าคณะกรรมการมัสยิด มีหน้าที่จัดการทั่วไปในกิจการและทรัพย์สินของมัสยิด ดังนั้นมัสยิดอาลียิดการอยน์ จึงมีคณะกรรมการมัสยิดเป็นผู้แทนและในการดำเนินงานของคณะกรรมการมัสยิดตามพระราชบัญญัติมัสยิดอิสลาม พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๙ ก็ได้บัญญัติไว้ชัดแจ้งว่า ให้เป็นไปตามเสียงข้างมากของคณะกรรมการมัสยิด โจทก์ในฐานะกรรมการคนหนึ่งของมัสยิด ไม่ใช่เสียงข้างมาก และไม่ได้รับมอบอำนาจจากคณะกรรมการมัสยิดให้ฟ้องคดีนี้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้เพิกถอนการโอนที่ดินของมัสยิดแทนมัสยิดอาลียิดการอยน์.....”

พิพากษายืน

ไม้แปรรูป

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๓/๒๕๒๓

“ไม้แปรรูป” หมายความว่ารวมถึงไม้ที่อยู่ในสภาพเครื่องใช้ ที่ไม่ชอบด้วยลักษณะของเครื่องใช้เป็นที่ปกตินั้นๆ เมื่อปรากฏว่าไม้กระบากและไม้ยางของกลางอันเป็นไม้หวงห้าม ใช้ทำเป็นแผงสำหรับรองลึงน้ำตาล เป็นการใช้ไม่ชอบด้วยลักษณะของเครื่องใช้ที่ใช่เป็นที่ปกตินั้นๆ ในจังหวัดอุดรธานี ต้องถือว่าเป็นไม้แปรรูป เมื่อจำเลยมีไว้เกินอัตราที่กฎหมายกำหนดย่อมเป็นความผิด

พนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี

โจทก์

ระหว่าง

นายจรูญ โคตา ที่ ๑ นายชัยยงค์ สืบสารคาม ที่ ๒

นายทิพย์ โสมมนัส ที่ ๓

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๗ และ ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรได้ออกประกาศเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๘ กำหนดให้ตลอดเขตท้องที่จังหวัดทุกจังหวัดเป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ตามสำเนาท้ายฟ้อง และมีพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ กำหนดให้ไม้กระบาก เป็นไม้หวงห้าม ประเภท ข. ตามบัญชีที่ ๓ อันดับที่ ๕ ท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว เจ้าพนักงานคัดสำเนาพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวปิดประกาศเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการกำนัน ที่ว่าการอำเภอ และที่สาธารณสุขสถานในท้องที่จังหวัดอุดรธานี เพื่อโฆษณาให้ประชาชนทราบ ทั้ง

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา พ้นกำหนด ๙๐ วัน จำเลยทราบประกาศนี้แล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๒๒ เวลาากลางคืนก่อนเที่ยง จำเลยทั้งสามบังอาจร่วมกันมีไม้แปรรูป คือ ไม้ยางอันเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ จำนวน ๘๐๓ แผ่น ปริมาตร ๓.๖๘ ลูกบาศก์เมตร และไม้กะบาก ๒๕๓ แผ่น ปริมาตร ๑.๑๖ ลูกบาศก์เมตร เกินกว่า ๐.๒๐ ลูกบาศก์เมตร ไว้ในความครอบครองภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามกฎหมาย เหตุเกิดที่ตำบลสุ่มเต้า อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ตามวันเวลาดังกล่าว เจ้าพนักงานจับจำเลยทั้งสามได้พร้อมกับไม้หวงห้ามแปรรูปดังกล่าวและรถยนต์ที่ใช้บรรทุกไม้ ๑ คัน ของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิดเป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘, ๗๓, ๗๔ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๗, ๑๘ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๙ ประกาศกระทรวงเกษตรเรื่องกำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๙ ข้อ ๑ พระราชกฤษฎีกา กำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔ และขอให้ริบไม้ของกลาง

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ใช่ผู้ครอบครองไม้ของกลาง จำเลยที่ ๓ เป็นผู้ครอบครองไม้ของกลาง แต่ไม้ของกลางเป็นเครื่องใช้พิพากษายกฟ้อง ของกลางไม่ริบ

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๘, ๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๙ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๗ ประกาศกระทรวงเกษตร เรื่อง กำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน

๒๕๔๘ ข้อ ๑ พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔
จำคุก จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คนละ ๘ เดือน ธิปไตยของกลาง นอกจากนี้แก้ไข
เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้น

จำเลยที่ ๓ ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “โจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม
๒๕๒๒ จำเลยที่ ๒ ให้นายพวง คำดี ทารยนต์บรรทุก ๑ คัน เพื่อบรรทุกแผง
รองล้างขวดน้ำอัดลมไปจังหวัดนครราชสีมา วันรุ่งขึ้น นายพวง ไปเช่าจากนายชลธิ
สุวรรณอภิชนในราคา ๑,๖๐๐ บาท นายชลธิ ให้จำเลยที่ ๑ ขับรถยนต์ไปกับ
นายพวง วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๒๒ เวลาประมาณ ๑ นาฬิกา พันตำรวจโทสายชล
จันทรวงูร พบรถยนต์จอดอยู่โดยมีผ้าใบคลุม ได้ตรวจพบไม้บรรทุกอยู่เต็มรถ
จึงให้เจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมจำเลยที่ ๑ ไว้พร้อมด้วยของกลาง ต่อมาจำเลยที่ ๒
และที่ ๓ ไปที่สถานีตำรวจจำเลยที่ ๒ บอกว่า จำเลยที่ ๓ เป็นเจ้าของไม้
พันตำรวจโทสายชล จับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ รับสารภาพ
นายวิเชียร พลอามาตย์ ตรวจไม้ของกลางเป็นไม้กะบากและไม้อย่างซึ่งเป็นไม้หวงห้าม
๘๖ แผง รวม ๑,๐๕๖ แผ่น ปริมาตร ๔.๘๔ ลูกบาศก์เมตรมีประกาศตามสำเนา
ท้ายฟ้องปิดไว้ว่าการอำเภอกัน ที่ว่าการกำนัน และที่ชุมนุมชนทั่วไปแล้ว

จำเลยทั้งสามนำสืบว่า มีผู้จ้างให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำไม้สำหรับรอง
ล้างน้ำอัดลม จึงจ้างชาวบ้านทำไม้ของกลางมีลักษณะเป็นแผง แผงหนึ่งมีไม้ ๑๑ ชั้น
ใช้ตะปูตีประมาณ ๗๐-๘๐ ตัว ใช้น้ำยา ๘ ตัว ยึดตรงมุมและเข้ารถยนต์ซึ่งจำเลย
ที่ ๑ เป็นผู้ขับบรรทุกของกลางไปส่งที่จังหวัดนครราชสีมา โดยจำเลยที่ ๓ นั่งไป
ในรถยนต์ด้วย ระหว่างเดินทางน้ำมันเชื้อเพลิงหมด จึงจอดรถไว้ จำเลยที่ ๓
ไปเอาเครื่องอุปกรณ์มาซ่อมรถยนต์ วันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๒๒ เวลาประมาณ
๑๐ นาฬิกาเจ้าหน้าที่ตำรวจไปสอบตามจำเลยที่ ๑ ถึงเจ้าของไม้ เมื่อจำเลยที่ ๓

กลับไปเจ้าหน้าที่ตำรวจจับจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ไปสถานีตำรวจ

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๒ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมกันมีไม้ของกลางซึ่งเป็นไม้หวงห้าม รวมปริมาตร ๔.๘๔ ลูกบาศก์เมตร ไว้ในความครอบครองในเขตแปรรูปไม้

ปัญหาว่าไม้ของกลางเป็นไม้แปรรูปหรือไม้ โจดกมีพยาน คือ นายวิเชียร พลอามาตย์ เจ้าหน้าที่แผนกป่าไม้ผู้ตรวจสอบของกลาง เบิกความว่าของกลางมีลักษณะเป็นไม้แปรรูป ไม่ใช่เครื่องใช้เท่านั้น แต่พินตำรวจโทสายชล จันทรางกูร เบิกความว่าไม้ของกลางเป็นไม้รองลงน้ำอัดลมมีการตอกตะปู ไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่ง จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เบิกความว่าไม้ของกลางเป็นแผงสำหรับใช้รองลงน้ำอัดลม แผงหนึ่งมีไม้ ๑๑ แผ่น ใช้ตะปูตอกประมาณ ๗๐-๘๐ ตัว และใช้น้ำ ๘ ตัว ยึดไว้ เมื่อพิเคราะห์รูปถ่ายท้ายคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยที่ ๓ ตามเอกสาร หมายเลข จ.๒ ซึ่งโจทก์ส่งต่อศาลชั้นต้นประกอบด้วยแล้ว เห็นได้ว่าไม้ของกลางอยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ นายวิเชียร เบิกความว่า ในท้องที่จังหวัดอุดรธานี ไม่ปรากฏว่ามีแผงน้ำอัดลมเพราะในท้องที่ดังกล่าวไม่มีการใช้เครื่องใช้ประเภทนี้เป็นปกติ ประกอบกับจำเลยที่ ๓ นำสืบว่าทางโรงงานแป็บชีว่าจ้างให้จำเลยทำแผง จึงจ้างชาวบ้านทำแผงสำหรับรองน้ำอัดลมแล้วนำรถยนต์ไปบรรทุก เพื่อส่งที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นท้องที่อื่นโดยไม่ได้นำสืบหักล้างคำเบิกความของนายวิเชียร ดังกล่าว จึงฟังได้ว่าทางโรงงานจ้างให้จำเลยทำที่รองลงน้ำอัดลมซึ่งในท้องที่จังหวัดอุดรธานี ไม่มีการใช้เครื่องใช้ดังกล่าวเป็นปกติ จำเลยที่ ๓ จ้างผู้อื่นทำแล้วนำรถยนต์ไปบรรทุก เพื่อจะส่งไปที่จังหวัดนครราชสีมา พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๕ มาตรา ๔ (๔) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๖ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๑ บัญญัติว่า “ไม้แปรรูป” หมายความว่ารวมถึงไม้ที่อยู่ในสภาพเป็นเครื่องใช้ ที่ไม่ชอบด้วยลักษณะของเครื่องใช้ที่ใช่เป็นปกติในท้องที่นั้นเมื่อปรากฏว่า เครื่องใช้ของกลางไม่มีการใช้ในท้องที่

ไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๕/๒๕๒๓ การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญ คำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อัน

การนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ให้นับเวลาราชการจริง ๆ รวมเข้ากับเวลาราชการที่ไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ ด้วย เช่น มาตรา ๒๔ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๕๔ ให้นับเวลาราชการที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึกเป็นทวนคูณ เป็นต้น ซึ่งไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ แต่ก็ถือว่าเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ

โจทก์ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงว่า โจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญ ซึ่งขณะยื่นคำฟ้อง ไม่อาจกำหนดจำนวนเงินได้แน่นอน โดยโจทก์ก็ได้ขอให้บังคับจ่ายชำระเงินจำนวนหนึ่งจำนวนใด จึงเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ หาใช่คดีทุนทรัพย์ไม่

ระหว่าง นายไพจิตร ปุญญพันธ์
กระทรวงการคลัง

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นนิติบุคคล โดยมีรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้แทน มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จ

บำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ เติมโจทก์รับราชการเป็นข้าราชการตุลาการตาม
 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยเข้ารับราชการเป็น
 ผู้ช่วยผู้พิพากษาสังกัดกระทรวงยุติธรรมเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๒ ตำแหน่งครั้ง
 สุดท้ายก่อนลาออกจากราชการ คือ ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ได้รับเงินเดือน ๆ ละ
 ๘,๐๗๕ บาท โจทก์ลาออกจากราชการเพื่อประกอบอาชีพอย่างอื่นตั้งแต่วันที่ ๑
 ธันวาคม ๒๕๑๙ โดยคำสั่งอนุญาตให้ลาออกของกระทรวงยุติธรรมที่ ๒๔๒/๒๕๑๙
 ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๑๙ โจทก์มีเวลารับราชการจริง ๆ ระหว่างวันที่ ๒ มกราคม
 ๒๕๐๒ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ เป็นเวลา ๑๗ ปี ๑๐ เดือน ๓๐ วัน และ
 มีเวลาราชการทวีคูณในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึกของคณะปฏิวัติ ลงวันที่ ๒๐
 ตุลาคม ๒๕๐๑ ระหว่างวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๒ ถึงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๐๘ เป็น
 เวลา ๖ ปี ๙ เดือน ๒๗ วัน เมื่อรวมกันและหักวันลาภักดิ์ลาป่วยระหว่างเวลาราชการ
 ทวีคูณแล้ว เป็นเวลา ๒๔ ปี ๗ เดือนเศษ ซึ่งตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
 ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๒๙ วรรคแรกบัญญัติว่าเศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้
 นับเป็นปี โจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญที่เป็นเศษของปีกว่า
 ครึ่งปีต้องนับเป็นหนึ่งปี ดังนั้น โจทก์จึงมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ
 บำนาญครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ และมีสิทธิได้รับบำนาญปกติตามพระราชบัญญัติ
 บำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ด้วยเหตุรับราชการนานตามมาตรา ๙,๑๔
 เมื่อลาออกจากราชการแล้ว โจทก์ได้ทำเรื่องขอรับบำนาญต่อกระทรวงยุติธรรม
 ซึ่งเป็นกระทรวงเจ้าสังกัด ต่อมาโจทก์ได้รับหนังสือของกรมบัญชีกลางที่ ๐๔/๘๘๒๘
 ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ นำส่งสำเนาหนังสือกรมบัญชีกลางที่ ๐๔/๘๘๒๓
 ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ถึงปลัดกระทรวงยุติธรรม แจ้งว่าโจทก์มีเวลา
 ราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญรวมทั้งสิ้น ๒๔ ปี ๙ เดือน ๑๑ วัน ไม่ครบ
 ๒๕ ปีบริบูรณ์ ไม่มีสิทธิได้รับบำนาญกรณีมีสิทธิได้รับบำเหน็จเหตุทดแทนอย่างเดียว
 ซึ่งโดยคำสั่งจำเลย กรมบัญชีกลางได้ส่งจ่ายบำเหน็จเหตุทดแทนให้โจทก์เป็นเงิน
 ๒๐๑,๘๗๕ บาท ผ่านทางกระทรวงยุติธรรม ตั้งปรากฏรายละเอียดตามเอกสารท้ายฟ้อง

โจทก์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๐ ถึงปลัดกระทรวงยุติธรรมยื่นยันเหตุผลตามกฎหมายว่า โจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญขอให้กระทรวงยุติธรรมชี้แจงให้จำเลยทบทวน ปลัดกระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือถึงจำเลยพร้อมกับส่งสำเนาหนังสือของโจทก์ไปให้จำเลยพิจารณา ต่อมาโจทก์ได้รับหนังสือของปลัดกระทรวงยุติธรรมนำส่งสำเนาหนังสือของรองปลัดกระทรวงการคลังรักษาราชการแทนปลัดกระทรวงการคลังที่ กค ๐๕๐๔/๑๗๖๑๕ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๐ ถึงปลัดกระทรวงยุติธรรมมีใจความสำคัญว่าเวลาราชการ ๒๕ ปีบริบูรณ์หมายถึงถึงเนื้อหาของเวลาราชการแท้ ๆ รวมเวลาทวิคูณซึ่งมีสิทธินับได้ตามกฎหมายด้วย โดยไม่มีการบดเศษกรณีที่เวลาราชการไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์และบดเศษของเดือนที่เกิน ๖ เดือนขึ้นไปเป็นปีนับเป็น ๒๕ ปีนั้นไม่ถือว่าครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ตามกฎหมาย กรณีของโจทก์ปรากฏว่า มีเวลาราชการตามปกติรวมกับเวลาทวิคูณ โดยหักวันลาภักดิ์ลาป่วยในระหว่างนั้นแล้ว คงมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญทั้งสิ้น ๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน บดเศษเวลาราชการให้อีก ๑ ปีรวมเป็น ๒๕ ปี แต่มิใช่เวลาราชการ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ที่กรมบัญชีกลางส่งจ่ายบำเหน็จให้โจทก์นั้นชอบด้วยกฎหมายแล้วดังปรากฏรายละเอียดตามเอกสารท้ายฟ้อง โจทก์เห็นว่าคำสั่งของจำเลยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญโดยอาศัยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๔ ซึ่งบัญญัติว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญหมายความว่า เวลาราชการที่ข้าราชการรับราชการมาตั้งแต่วันที่จนถึงวันสุดท้ายที่ได้รับเงินเดือนตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้” ที่ว่า “ตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้” นั้น โจทก์เห็นว่าได้มีบัญญัติไว้ในหมวด ๒ ว่าด้วย “เวลาราชการและการนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ” ในลักษณะ ๑ ว่าด้วยบำเหน็จบำนาญปกติซึ่งมาตรา ๒๙ บัญญัติว่า เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี ที่ว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ” นั้นมิได้หมายความว่าเพียงเวลาราชการจริง ๆ เท่านั้น แต่หมายถึงเวลาราชการที่ไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ ด้วย เวลาราชการที่ไม่ใช่เวลาราชการ

จริง ๆ แต่กฎหมายให้นับก็ยอมเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย
เวลาราชการครึ่งปีก็นับเป็นหนึ่งปีนั่นจึงเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ
บำนาญที่ไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ คำว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ
บำนาญ” มีความหมายกว้างกว่า “เวลาราช” ซึ่งใช้โดยทั่วไปในพระราชบัญญัติ
ดังกล่าว การนับกับการคำนวณเป็นคนละตอนกัน การนับเป็นเรื่องการนับเวลา
ราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ส่วนการคำนวณเป็นเรื่องการคำนวณ
บำเหน็จบำนาญซึ่งจะมี ขึ้นตอนหลัง ไม่นำมาปะปนกัน พระราชบัญญัติบำเหน็จ
บำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๔ วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าข้าราชการ
ผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้วประสงค์
จะลาออกจากราชการก็ให้ผู้มีอำนาจส่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จ
บำนาญเหตุรับราชการนานได้” และมาตรา ๒๙ วรรคแรก บัญญัติว่า “เวลาราชการ
สำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญให้นับแต่จำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็น
หนึ่งปี” วรรคสองบัญญัติว่า “การนับระยะเวลาตามความในวรรคก่อนสำหรับเดือน
หรือวันให้คำนวณตามวิธีการจ่ายเงินเดือนและให้นับสิบสองเดือนเป็นหนึ่งปี สำหรับ
จำนวนวัน ถ้ามีรวมกันหลายระยะให้นับสามสิบวันเป็นหนึ่งเดือน” คำว่าบริบูรณ์ใน
มาตรา ๑๔ เป็นถ้อยคำที่ฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นและไม่มีความสำคัญอะไรเลย เพราะเวลา
ราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญกฎหมายให้นับแต่จำนวนปี เศษของปีไม่นับ
เว้นแต่จะถึงครึ่งปี โจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญรวมทั้งสิ้น
๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน เศษของปีถึงครึ่งปีต้องนับเป็นหนึ่งปีรวมกันแล้ว โจทก์
จึงมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ๒๕ ปีบริบูรณ์ตามมาตรา ๑๔
วรรคสอง ขอให้ศาลพิพากษา แสดงว่าโจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญ และขอให้บังคับ
จำเลยมีคำสั่งตามสิทธิให้แก่โจทก์ ถ้าหากจำเลยไม่สั่งก็ขอให้ศาลสั่งให้ถือเอาคำ
พิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย

จำเลยให้การว่า คำสั่งของจำเลยก็ให้โจทก์มีสิทธิได้รับแต่เพียงบำเหน็จ

ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ข้าราชการที่ลาออกจากราชการ เพื่อขอรับบำนาญปกติด้วย
เหตุรับราชการนานนั้น ต้องมีเวลารับราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ
๒๕ ปีบริบูรณ์จริง ๆ จึงจะมีสิทธิได้รับบำนาญตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ มาตรา ๑๔ วรรคสอง โจทก์มีเวลาราชการแท้ ๆ
๑๗ ปี ๑๐ เดือน ๓๐ วัน และมีเวลาราชการที่ถูกต้องตามมาตรา ๒๔ โดยหักวันลา
ป่วย ลากิจ ในระหว่างเวลาที่ถูกแล้ว เหลือเวลาที่ถูก ๖ ปี ๘ เดือน ๑๘ วัน
แม้รวมกับเวลาราชการแท้ ๆ แล้ว โจทก์ก็มีเวลาราชการ ๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน
ไม่ครบ ๒๕ ปี บริบูรณ์ จึงไม่มีสิทธิได้รับบำนาญกรณีสิทธิได้รับบำเหน็จเหตุ
ทดแทนตามมาตรา ๑๗ เป็นเงิน ๒๐๑,๘๗๕ บาทเท่านั้น คำว่า “บริบูรณ์”
ตามมาตรา ๑๔ วรรคสอง หมายถึงเนื้อหาของเวลาราชการไม่มีการบดเคี้ยวเพื่อให้มี
สิทธิรับบำนาญ ที่กฎหมายบัญญัติให้มีการบดเคี้ยวก็เพื่อความสะดวกในการคำนวณ
บำเหน็จบำนาญเท่านั้น อนึ่งโจทก์เสียค่าธรรมเนียมศาลมาอย่างคืดไม่มีทุนทรัพย์ไม่
ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ขอให้ยกฟ้อง

วันนัดชั้นสองสถาน ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้ว จึงส่งการ
สองสถานและสืบพยาน

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคสองแห่งพระราช
บัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติไว้ชัดแจ้งว่าข้าราชการที่
จะมีสิทธิได้รับบำนาญเหตุรับราชการ นานจะต้องมีเวลารับราชการสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญเมื่อครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์แล้ว แต่เวลารับราชการของโจทก์รวม
เบ็ดเสร็จเป็นเวลาเพียง ๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน ไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ดังนั้น
โจทก์จึงไม่มีสิทธิได้รับบำนาญตามบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าว ที่มาตรา ๒๕
วรรคแรกบัญญัติว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญให้นับแต่จำนวนปี
เศษของปีถึงครบปีให้นับเป็นหนึ่งปี” นั้น เป็นแต่วิธีการเพื่อประโยชน์ในการ
คำนวณบำเหน็จบำนาญที่จะพึงได้รับในกรณีเวลาราชการมีเศษเป็นเดือน ไม่ครบปี

เที่ยวซึ่งคำนวณได้เป็นเงิน ๒๐๑,๘๗๕ บาท โจทก์มีหนังสือขอให้จำเลยพิจารณา ทบทวน จำเลยยืนยันตามความเห็นของกรมบัญชีกลาง โจทก์จึงฟ้องเป็นคดีนี้ คดีนี้มีปัญหาว่าโจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปี บริบูรณ์ทั้งที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๔ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ หรือไม่

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว มาตรา ๑๔ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติว่า “ถ้าข้าราชการผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว ประสงค์จะลาออกจากราชการ ก็ให้ผู้อำนาจสั่งอนุญาตให้ลาออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนานได้”

คำว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ” นั้น มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ ให้บทนิยามไว้ว่า “หมายความว่าเวลาราชการที่ข้าราชการรับราชการมาตั้งแต่ต้นถึงวันสุดท้ายที่ได้รับเงินเดือน ตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้” ศาลฎีกาได้พิจารณาบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้โดยตลอดแล้วปรากฏว่า พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติ เกณฑ์และวิธีการไว้ในลักษณะ ๑ หมวด ๒ ว่าด้วยเวลาราชการ และการนับเวลา ข้าราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ดังนั้น การที่จะพิจารณาว่าด้วยข้าราชการ ผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้วหรือไม่ จึงต้องพิจารณาตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในลักษณะ ๑ หมวด ๒ ว่าด้วยเวลา ราชการและการนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ

ในลักษณะ ๑ หมวด ๒ ว่าด้วยเวลาราชการและการนับเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญนี้ ได้บัญญัติถึงเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับเวลาราชการและเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไว้หลายประการ โดยเฉพาะมาตรา ๒๔ วรรคสองบัญญัติว่า “นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ เป็นต้นไป ข้าราชการผู้ใด ประจําปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตใดที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้นับเวลาราชการ

ที่ปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างนั้นเป็นทวิคูณ”

และมาตรา ๒๙ วรรคแรกบัญญัติว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จ
บำนาญให้นับแต่จำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปี” ดังนั้น การนับ
เวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญจึงต้องนับตามเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติ
ไว้เท่านั้นด้วย

ศาลฎีกาเห็นว่า ตามบทบัญญัติมาตรา ๑๔ วรรคสองดังกล่าวข้างต้นมิได้
ใช้คำแต่เพียงว่า “เวลาราชการ” เท่านั้น แต่ใช้คำว่า “เวลาราชการสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญ” ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่า “เวลาราชการ” เพราะ “เวลา
ราชการ” นั้น หมายถึงเวลาราชการจริง ๆ เท่านั้น ส่วน “เวลาราชการสำหรับ
คำนวณบำเหน็จบำนาญ” นั้น หมายถึงเวลาราชการจริง ๆ และรวมทั้งเวลาราชการ
ที่ไม่ใช่เวลาราชการจริง ๆ ด้วย เช่น มาตรา ๒๔ วรรคสองให้นับเวลาราชการที่
ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตที่ได้มีประกาศใช้กฎอัยการศึกเป็นทวิคูณเป็นต้น ซึ่งไม่ใช่
เวลาราชการจริง ๆ แต่ก็คือว่าเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ ด้วย
เหตุนี้มาตรา ๒๔ วรรคสองจึงไม่ใช่ถ้อยคำว่า “ถ้าข้าราชการผู้ใดมีเวลาราชการ
ครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว” แต่ใช้ถ้อยคำ “ถ้าข้าราชการผู้ใดมีเวลาราชการสำหรับ
คำนวณบำเหน็จบำนาญครบยี่สิบห้าปีบริบูรณ์แล้ว” ทั้งนี้เพื่อให้มีความหมายกว้าง
และเพื่อประโยชน์แก่ข้าราชการผู้ลาออกรากราชการนั่นเอง ตามข้อเท็จจริงดังกล่าว
ข้างต้น โจทก์มีเวลาราชการจริง ๆ รวม ๑๗ ปี ๑๐ เดือน ๓๐ วัน และมีเวลา
ราชการทวิคูณในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึก ๖ ปี ๙ เดือน ๒๗ วัน เมื่อรวมกัน
และหักวันลาภักฐาป่วยระหว่างเวลาราชการทวิคูณแล้วเป็นเวลาราชการทั้งสิ้น ๒๔ ปี
๗ เดือน ๑๘ วัน อันเป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตามนัยดังกล่าว
ข้างต้น แต่โดยที่มาตรา ๔ ประกอบด้วยมาตรา ๒๙ วรรคแรกบัญญัติให้นับเวลา
ราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญแต่จำนวนปี เศษของปีถ้าถึงครึ่งปีให้นับ
เป็นหนึ่งปี โจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญที่เป็นเศษของปีถึง
ครึ่งปีคือ ๗ เดือน ๑๘ วัน จึงต้องนับเป็นหนึ่งปี เมื่อรวมกับเวลา ๒๔ ปีแรกจึง

ถ้าเศษของเดือนถึงครึ่งปีให้นับเป็นหนึ่งปีเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ หากใช้แบบบัญชีผู้เพิ่มเวลาราชการ ให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญไม่ โจทก์จะอาศัยบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาตีความเพิ่มเวลาราชการให้ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์เพื่อให้ได้สิทธิรับบำนาญหาไม่ได้ ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า คดีของโจทก์เป็นคดีทุณฑทรัพย์หรือไม่ พิพากษายกฟ้อง โจทก์ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ในกรณีของ โจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญยังไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ โจทก์ย่อมไม่มีสิทธิได้รับบำนาญเหตุรับราชการนาน และวินิจฉัยว่าคดีของโจทก์เป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาค่าเงินได้ หากคดีมีทุนทรัพย์ตามที่จำเลยโต้แย้งมาในคำแก้อุทธรณ์ไม่ พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษากลับเป็นว่า โจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญโดยวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติได้ว่า เดิมโจทก์รับราชการเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ เริ่มรับราชการเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๐๒ และลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๙ โดยกระทรวงเจ้าสังกัดอนุญาตให้ลาออกได้ โจทก์มีเวลาราชการรวม ๑๗ ปี ๑๐ เดือน ๓๐ วัน และมีเวลาราชการทวีคูณในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึกอีก ๖ ปี ๙ เดือน ๒๗ วัน เมื่อรวมกันและหักวันลาป่วยระหว่างเวลาราชการทวีคูณแล้วเป็นเวลาราชการทั้งสิ้น ๒๔ ปี ๗ เดือน ๑๘ วัน โจทก์ได้ยื่นเรื่องราวขอรับบำนาญเหตุรับราชการนานต่อกระทรวงเจ้าสังกัดโดยอ้างว่าโจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปี เพราะรวมเศษของปีที่ถึงครึ่งปีนับเป็นหนึ่งปีด้วย แต่กรมบัญชีกลางแจ้งว่าโจทก์มีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์ ไม่มีสิทธิได้รับบำนาญ คงมีสิทธิได้รับบำเหน็จเหตุยกแทนอย่าง

เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์แล้วตาม
มาตรา ๑๔ วรรคสอง โจทก์จึงมีสิทธิได้รับบำนาญ ฎีกาโจทก์ฟังขึ้น

ที่จำเลยโต้แย้งมาในคำแก้ฎีกาว่าคดีนี้เป็นคดีทุนทรัพย์ขอให้ศาลฎีกาสั่งให้
โจทก์เสียค่าธรรมเนียมอย่างคดีมีทุนทรัพย์นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า คดีนี้โจทก์ฟ้อง
ขอให้ศาลมีคำพิพากษาแสดงว่าโจทก์มีสิทธิได้รับบำนาญซึ่งขณะยื่นฟ้อง
ไม่อาจกำหนดจำนวนเงินได้แน่นอน โดยโจทก์มิได้ขอให้บังคับจำเลย
ชำระเงินจำนวนหนึ่งจำนวนใด จึงเป็นคดีซึ่งคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข์
อันไม่อาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ หาใช่คดีมีทุนทรัพย์ไม่ โจทก์เสียค่า
ธรรมเนียมอย่างคดีไม่มีทุนทรัพย์ถูกต้องแล้ว”

คำพยานฎีกาที่ ๔๗๖/๒๕๑๘

“ยาเส้นปรุง” หมายความว่า ใบยาซึ่งมิใช่ยาเส้นพันธุ์ยาสูบพื้นเมือง หรือย^๕ ซึ่งได^๕หน^๕เบ^๕น^๕เส^๕น^๕แ^๕ล^๕ะ^๕ป^๕ร^๕ุ^๕ง^๕ห^๕ร^๕อ^๕ป^๕น^๕ด^๕ว^๕ย^๕ว^๕ต^๕ุ^๕อ^๕น^๕น^๕อ^๕ก^๕จ^๕า^๕ก^๕น^๕า

คำว่าวัตถุในพระราชบัญญัติยาสูบ ต้องถือตามความหมายทั่วไปว่า หมายถึงสิ่งต่างๆ จะเป็นอะไรก็ได้ ยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองก็เบ^๕น^๕ว^๕ต^๕ุ^๕อย่าง^๕หน^๕ง^๕ การนำยาเส้นพันธุ์พื้นเมืองมาปรุงหรือปนกับยาเส้นพันธุ์เวอร์รี่เนีย ย^๕า^๕เส^๕น^๕ท^๕พ^๕ส^๕ม^๕แ^๕ล^๕ว^๕น^๕น^๕จ^๕เ^๕บ^๕น^๕ย^๕า^๕เส^๕น^๕ป^๕ร^๕ุ^๕ง

ระหว่าง พนักงาน กรมอัยการ โจทก์
นายเอี่ยม เอี่ยมอุดมรัตน์ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลย ประกอบอุตสาหกรรมยาเส้นปรุงเพื่อการค้าโดยมิได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพสามิต จับได้เครื่องพ่นน้ำยา ๑ อัน น้ำยาเมนทอล ๑ ขวด ยาเส้นพันธุ์เวอร์รี่เนียหนัก ๑ กิโลกรัม ยาเส้นปรุงตราเรือนแพ ๔ กระป๋อง เมนทอลแห้งครึ่งกระป๋อง ซึ่งจำเลยมิไว้และใช้ในการกระทำผิด เป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๔, ๑๗, ๔๘ พระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ ข้อ ๑ พระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒ ข้อ ๑ กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๑๐ ออกตามความในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ หมายเลข ๕ (๕) และขอให้รับของกลางทั้งหมด

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ มาตรา ๑๗, ๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๒ มาตรา ๑๖ กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๑๐ ออกตามความในพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙ หมายเลข ๕ (๕) ให้ปรับ ๕๐๐ บาท ของกลางที่เป็นยาเส้นปรุงให้ริบ นอกนั้นคืนจำเลย

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

จำเลยฎีกา

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว คดีศาลชั้นต้นส่งรับฎีกาของจำเลย เฉพาะข้อกฎหมายที่ว่า การทนายาเส้นพันธุ์พื้นเมืองมาปรุงหรือปนกับยาเส้นพันธุ์เวอริยเนย ยังถือไม่ได้ว่าเป็นยาเส้นปรุงตามค่านิยามแห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔

ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีข้อเท็จจริงเป็นอันยุติแล้วว่า จำเลยได้อายาเส้นพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์เวอริยเนยมาปนกัน ตามพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔ ซึ่งได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๑ มาตรา ๓ บัญญัติไว้ว่า “ยาเส้นปรุง” หมายความว่า ใบยาซึ่งมิใช่ยาพันธุ์ยาสูบพื้นเมืองหรือยาอัด ซึ่งได้หั่นเป็นเส้นและปรุงหรือปนด้วยวัตถุนอกจากนี้ ยาเส้นพันธุ์เวอริยเนยในคดีนี้คือ ใบยาซึ่งมิใช่ยาสูบพื้นเมืองหรือยาอัด ซึ่งได้หั่นเป็นเส้นแล้วนั่นเอง ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยจึงมีแต่เพียงว่า การที่จำเลยนำเอายาเส้นพันธุ์พื้นเมืองมาปนกับยาเส้นพันธุ์เวอริยเนยนั้น จะถือได้หรือไม่ว่ายาเส้นพันธุ์พื้นเมืองนี้เป็นวัตถุนอกจากความในพระราชบัญญัติยาสูบ ศาลฎีกาเห็นว่า คำว่า วัตถุ ในพระราชบัญญัติยาสูบไม่ได้บัญญัติไว้โดยเฉพาะว่าหมายความว่าความถึงอะไร จึง

ต้องถือตามความหมายทั่ว ๆ ไปว่า หมายถึงสิ่งต่าง ๆ จะเป็นอะไรก็ได้
ฉะนั้นยาเส้นพันธุ์พนเมืองจึงต้องอยู่ในความหมายของคำว่าเป็นวัตถุอย่าง
หนึ่งและไม่ใช่เป็นวัตถุที่เรียกว่ายาเส้นในคดีนี้จึงเป็นยาเส้นปรุง ตาม
ความหมายแห่งพระราชบัญญัติยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๔

ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น
พิพากษายืน”

ยาเสพติดให้โทษ พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๖/๒๕๑๘ ความผิดหลาย กรรม

แม้ว่า กฎหมายจะบัญญัติความผิดฐานมีเฮโรอินไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานจำหน่ายเฮโรอินไว้ในมาตราเดียวกัน แต่การกระทำความผิดอาจแยกเป็นกระทง ๆ ได้

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ โจทก์
นายตึก ช่างทอง หรือน้อยวัฒน์ ที่ ๑ นายวิจิตร วัตจินดา ที่ ๒ จำเลย

โจทก์ฟ้องจำเลยให้การรับสารภาพ โจทก์สืบพยานประกอบข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยทั้งสองบังอาจกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน โดยร่วมกันมีเฮโรอินไฮโดรคลอไรด์ซึ่งเป็นเกลือของเฮโรอิน อันเป็นยาเสพติดให้โทษ ไว้ในความครอบครองของจำเลยทั้งสองเพื่อจำหน่าย และจำเลยทั้งสองได้บังอาจร่วมกันจำหน่ายเฮโรอินไฮโดรคลอไรด์ อันเป็นยาเสพติดให้โทษตั้งกล่าวแล้ว

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษหลายบทหลายกระทง ให้เรียงกระทงลงโทษฐานมียาเสพติดให้โทษไว้เพื่อจำหน่าย และฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษ

จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ขอให้ลงโทษสถานเบา และรอลงโทษจำคุก

จำเลย

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดกระทงเดียว

โจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองฐานมิใช่เพื่อจำหน่าย และฐาน

จำหน่ายเฮโรอีนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่าศาลมีอำนาจลงโทษจำเลยทั้งสองฐานมิใช่เฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายกระทงหนึ่ง และฐานจำหน่ายเฮโรอีนอีกกระทงหนึ่งได้หรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยทั้งสองมิใช่เฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายจำนวน ๕.๖๔ กรัม และจำเลยทั้งสองจำหน่ายเฮโรอีนอีกจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้อื่น ดังนั้น เฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองจำหน่ายไป มิใช่เฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองมิใช่เพื่อจำหน่าย แต่เป็นเฮโรอีนคนละจำนวนกัน เฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองจำหน่ายจำนวน ๕.๖๔ กรัม ได้มาเป็นของกลางแต่เฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองจำหน่ายไปอีกจำนวนหนึ่งไม่ได้มาเป็นของกลาง ได้เงินสด ๑๗๔ บาท ที่ได้จากการจำหน่ายเฮโรอีนนั้นมาเป็นของกลาง และโจทก์ได้บรรยายฟ้องชัดเจนว่า เฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองมิใช่เพื่อจำหน่ายนั้นจำนวนหนึ่ง และเฮโรอีนที่จำเลยทั้งสองจำหน่ายไปให้แก่ผู้อื่นนั้นมอกจำนวนหนึ่ง เพื่อแสดงว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรมต่างกัน เห็นว่าการกระทำของจำเลยทั้งสองได้แยกเป็น ๒ กระทง แต่แต่ละกระทงเป็นความผิดตามกฎหมาย ถึงแม้ว่ากฎหมายจะบัญญัติความผิดดังกล่าวไว้ในมาตราเดียวกัน แต่การกระทำอาจแยกเป็นกระทงๆ ได้ ซึ่งแล้วแต่ข้อเท็จจริงแห่งคดี และการบรรยายฟ้องของโจทก์ประกอบกับฎีกาโจทก์ฟังขึ้น และจากข้อเท็จจริงในคดีปรากฏว่าจำเลยทั้งสองกระทำความผิด หลังจากตีประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ มีผลใช้

บังคับแล้วตามประกาศดังกล่าวข้อ ๒ ได้แก้ไขยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๕๑ โดยให้ลงโทษผู้กระทำการอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน
ทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป แม้คนใดโจทก์จะมีได้อ่างประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๕๑ มาในคำขอท้ายฟ้อง แต่โจทก์ก็ได้บรรยายฟ้องว่า จำเลย
ทั้งสองกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายกรรม ดังนั้นศาลมีอำนาจเรื่อง
กระทงลงโทษจำเลยทั้งสองฐานมีเฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่าย
และฐานจำหน่ายเฮโรอีนได้ พิพากษาอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยทั้งสองฐาน
มีไว้เพื่อจำหน่ายเฮโรอีนเพียงกระทงเดียว ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา

พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์เป็นว่า จำเลยทั้งสองมีความ
ผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๔ ทวิ และ
มาตรา ๒๐ ทวิ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔
มาตรา ๔ และมาตรา ๖ ให้ลงโทษเรื่องกระทงความผิดฐานมีเฮโรอีนไว้ใน
ความครอบครองเพื่อจำหน่าย และฐานจำหน่ายเฮโรอีน ตามประมวล
กฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ แก้ไขโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑
ข้อ ๒ ส่วนการกำหนดโทษและลดโทษนั้น ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาล
ชั้นต้น ของกลางรับ”

เรื่องการคุ้มครองแรงงาน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๕/๒๕๒๔

พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ ประกาศกระทรวงมหาดไทย

ป.พ.พ. ดอกเบญ (ม. ๒๒๔)

การที่นายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงานเพราะครบเกษียณอายุ ถือเป็น
การเลิกจ้าง ลูกจ้างมีสิทธิได้รับค่าชดเชย

นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้าง มิฉะนั้น
ตกเป็นผู้ผิดนัด ลูกจ้างมีสิทธิเรียกดอกเบญร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่
เลิกจ้าง

ระหว่าง นายบุญมี ทวีเชียร โจทก์
กระทรวงการคลัง กับพวก จำเลย

โจทก์ฟ้องเรียกค่าชดเชยเพราะจำเลยเลิกจ้างเนื่องจากครบเกษียณอายุ
พร้อมด้วยดอกเบญ จำเลยให้การว่า โจทก์ไม่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยและดอกเบญ

ศาลแรงงานกลาง พิพากษาให้จ่ายค่าชดเชยพร้อมด้วยดอกเบญ จำเลยทั้ง
สองอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน พิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “วลา พิคเราะห์แล้ว ระเบียบโรงงานยาสูบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการกำหนดเกษียณอายุพนักงานยาสูบ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๐๒ ข้อ ๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบว่าด้วยการ กำหนดเกษียณอายุพนักงานยาสูบ (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑) ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๐๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะที่โจทก์ออกจากงาน กำหนดว่า “พนักงานยาสูบคน ใดมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว ถือว่าครบเกษียณอายุและเป็นอันพ้นจากตำแหน่ง หน้าที่เมื่อสิ้นปีงบประมาณที่อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์” นั้น เห็นว่าการที่พนักงานมี อายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ ขาดคุณสมบัติตามระเบียบของจำเลยหาทำให้สัญญาจ้าง แรงงานระงับไปเองไม่ แม้ระเบียบดังกล่าวข้อ ๓ จะใช้คำว่า “เป็นอันพ้นจาก ตำแหน่งหน้าที่” แต่ก็มี ความหมายว่าเป็นเหตุที่จำเลยจะจัดการให้พนักงานผู้นั้น ออกจากงาน จำเลยไม่จ้างโจทก์ทำงานต่อไปเมื่อโจทก์มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ เป็นการจัดการให้โจทก์ออกจากงานตามที่ระเบียบของจำเลยกำหนดไว้ จึงเป็นการ เลิกจ้างตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ศาลแรงงานกลางวินิจฉัยว่าการพ้นตำแหน่งของโจทก์เป็นการเลิกจ้าง โจทก์ก็มีสิทธิได้รับค่าชดเชย ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย

จำเลยอุทธรณ์ต่อไปว่า โจทก์ออกจากงานเพราะเหตุเกษียณอายุมีหน้าที่จะ ต้องทวงถามให้จำเลยชำระค่าชดเชยก่อน เมื่อมิได้ทวงถาม จำเลยยังไม่ผิดนัด โจทก์จึงไม่มีสิทธิเรียกดอกเบี้ย พิคเราะห์แล้วค่าชดเชยนั้น ประกาศกระทรวงมหาด- ไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๔๖ กำหนดให้ นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้าง จำเลยเลิกจ้างโจทก์โดยไม่จ่ายค่า ชดเชยให้แก่โจทก์ ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดนับแต่วันเลิกจ้าง โจทก์จึงมีสิทธิเรียก ดอกเบี้ยของค่าชดเชยจากจำเลยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันนั้น.....”

ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒, ๑๓/๒๕๒๓ เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

ระหว่าง นายเชิดชัย บุญล้ำ โจทก์
นายอนันต์ สุขทับปี กับพวก จำเลย

การที่ผู้อำนวยการโรงเรียน เชื้อรายงานและความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนที่ตนตั้งขึ้นเพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงว่า ผลงานทดลองปฏิบัติหน้าที่ของ โจทก์ยังไม่เข้าเกณฑ์ที่จะรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญหรือไม่ โดยละเว้นการตรวจหลักฐานต่าง ๆ ด้วยตนเองคดี ไม่เสาะหาความจริงจากผู้นอกคดี ไม่ทักท้วงการสอบสวนที่มีแต่รายงานชัดเจนบนบันทึกการสอบสวนคดี ไม่เสาะหาความจริงจากผู้นอกคดี จะฟังว่าผู้อำนวยการโรงเรียนปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยไม่สุจริต และกลั่นแกล้งให้โจทก์ได้รับความเสียหายหาได้ไม่

เมื่อกรณีของโจทก์ไม่ใช่เรื่องกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง การที่คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้โจทก์ทราบ และไม่ได้ให้โจทก์นำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย จึงหาใช่เป็นการปฏิบัติโดยมิชอบด้วยกฎหมายไม่

รอกการลงโทษ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๐๒๔/๒๕๒๓ ความผิดต่อพระราชบัญญัติ

ป่าไม้

การวินิจฉัยอัตราโทษว่าจะรอกการลงโทษได้หรือไม่ ต้องวินิจฉัย
อัตราโทษที่ศาลลงแต่ละกระทงความผิด จะรวมโทษทุกกระทงความผิด
ในคดีนั้นมาเป็นเกณฑ์วินิจฉัยไม่ได้

พนักงานอัยการจังหวัดนครสวรรค์

โจทก์

ระหว่าง นายลือ ชนเทพ ที่ ๑ นายเอียน เหมือนเผ่า ที่ ๒

นายเอียน วันดี ที่ ๓ นายสวาท สาทรัมย์ ที่ ๔

นายสมสุข สาทรัมย์ ที่ ๕ นายเปล่ง นิ่มอยู่ ที่ ๖

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ เวลากลางวัน
จำเลยทั้งหกคนได้บังอาจร่วมกันกระทำผิดต่อกฎหมายหลายบทกระทงต่างกัณกล่าวคือ

ก. จำเลยได้ร่วมกันตัดฟันโค่นไม้ยางอันเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ตาม
พระราชบัญญัติป่าไม้ ฯลฯ ในบริเวณป่า หมู่ที่ ๘ ตำบลเขาคิน อำเภอแก้งเลี้ยว
จังหวัดนครสวรรค์ ได้ไม้ยาง ๒ ท่อน เนื้อไม้ปริมาตร ๑.๖๓ ลูกบาศก์เมตร
โดยไม่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และไม่ได้รับสัมปทานตามกฎหมาย

ข. จำเลยได้บังอาจร่วมกันมีไม้ยางอันยังมีได้แปรรูปตามข้อ ก. โดยไม่
มีรอยตราค่าภาคหลวงหรือรอยตรารัฐบาลขายประทับไว้ในครอบครอง โดยไม่ได้รับ
อนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายและจำเลยพิสูจน์ไม่ได้ว่าได้ไม้ยางดังกล่าว

มาโดยชอบด้วยกฎหมาย

ค. จำเลยได้บังอาจร่วมกันมีไม้ยางแปรรูปอันเป็น ไม้หวงห้ามประเภท ก. ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ซึ่งแปรรูปเป็นแผ่นแล้วจำนวน ๘ แผ่นเนื้อไม้ปริมาตร ๑.๘๗ ลูกบาศก์เมตร ไว้ในความครอบครองภายในเขตควบคุมการแปรรูปไม้ จังหวัดนครสวรรค์โดยมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย

เหตุทั้งหมดเกิดขึ้นที่ ตำบลเขาหิน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครสวรรค์ ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๗, ๑๑, ๔๘, ๖๙, ๗๓, ๗๔, ๗๕ จัตวา พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗, ๑๙, ๒๘ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓, ๗, ๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๑ ประกาศคณะปฏิวัติ (ฉบับที่ ๑๑) ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้อ ๒ ประกาศกระทรวงเกษตรเรื่องกำหนด เขตควบคุมแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๔ ขอให้ริบไม้และเลื่อยของกลาง กับจ่ายสินบนนำจับให้แก่ผู้นำจับตามกฎหมายด้วย

จำเลยทุกคนให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งหมดมีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔, ๕, ๖, ๗, ๑๑, ๔๘, ๖๙, ๗๓, ๗๔, ๗๕ จัตวาพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗, ๑๙, ๒๘ พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓, ๗, ๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓, ๘๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ (ฉบับที่ ๑๑) ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้อ ๒ ประกาศกระทรวงเกษตรเรื่องกำหนด เขตควบคุมการแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๙๔ เวียงกระทังลงโทษฐานตัดฟันไม้หวงห้ามมิได้รับอนุญาต จำคุกคนละ ๒ ปี ฐานมีไม้หวงห้ามไว้ในความครอบครองโดยมิได้รับอนุญาต จำคุกคนละ ๒ ปี ฐานมีไม้

หวงห้ามแปรรูปไว้ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต จากบุคคลละ ๒ ปี รวมเป็นโทษจำคุกคนละ ๖ ปี จำเลยทุกคนให้การรับสารภาพ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ จากคนละ ๓ ปี ของกลางริบ ส่วนสินบนนำจับเมื่อศาลมิได้พิพากษาให้ปรับจำเลยก็ไม่อาจจ่ายสินบนนำจับได้

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็น ให้รอกการลงโทษจำเลยทั้งหกคนทุกกระทง ความผิดไว้มีกำหนดคนละ ๓ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์ฎีกาว่า การที่ศาลอุทธรณ์รอกการลงโทษจำคุกจำเลยโดยถือเกณฑ์เรียงกระทงโทษจำคุกที่ศาลพิพากษาแก้จำเลยกระทงละ ๑ ปี เป็นการขัดต่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ เพราะโทษจำคุกไม่เกินสองปีตามที่บัญญัติในมาตราดังกล่าว หมายถึงโทษจำคุกในคดีนั้น ศาลอุทธรณ์จะรอกการลงโทษโดยเรียงกระทงหาได้ไม่

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “ในกรณีที่จำเลยกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน โจทก์ย่อมมีอำนาจแยกฟ้องจำเลยแต่ละคดีเป็นรายกระทงความผิด การวินิจฉัยอัตราโทษว่าจะรอกการลงโทษได้หรือไม่จึงต้องวินิจฉัยอัตราโทษที่ศาลลงแต่ละกระทงความผิด จะรวมโทษทุกกระทงความผิดในคดีนั้นมาเป็นเกณฑ์วินิจฉัยหาได้ไม่ มิฉะนั้นก็จะกลายเป็นว่าศาลจะรอกการลงโทษจำเลยได้หรือไม่ แล้วแต่ดุลยพินิจของโจทก์ที่จะแยกฟ้องจำเลยแต่ละคดีเป็นรายกระทงความผิดหรือไม่ ซึ่งเห็นได้ว่าจะเป็นอย่างนั้นไปไม่ได้”

รับของกลาง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๗๐/๒๕๒๓

จำเลยบุกรุกเข้าไปปลูกข้าวโพดในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อผู้
บุกรุกถูกจับ และข้าวโพดถูกยึดเป็นของกลาง ข้าวโพดของกลางหาใช่
“ของป่า” หรือของที่ได้มาโดยการกระทำผิดของจำเลยโดยตรงอันจะต้อง
จ ๒ 1

พนักงานอัยการจังหวัดเลย โจทก์
ระหว่าง

นายวงศ์ พะ ที่ ๑ นายพิ่ง ย่าง ที่ ๒ นายวางกี ว่าง ที่ ๓ จำเลย

คดีนี้โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๒ ถึงวันที่
๒๐ กันยายน ๒๕๒๒ เวลาใดไม่ปรากฏ จำเลยทั้งสามได้บังอาจร่วมกันเข้าไปยึด
ถือครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง เพื่อปลูกข้าวโพด และเผาป่า ทำไม้เก็บ
หาของป่า ในป่าภูเขาแก้ว และป่าดงปากชม ตำบลปากชม อำเภอปากชม จังหวัด
เลย อันเป็นป่าสงวนแห่งชาติเป็นเนื้อที่ ๔๐ ไร่ โดยมีได้รับอนุญาตจากพนักงาน
เจ้าหน้าที่ และไม่ได้รับการยกเว้นใด ๆ ตามกฎหมาย เหตุเกิดที่ตำบลปากชม
อำเภอปากชม จังหวัดเลย เจ้าพนักงานจับจำเลยทั้งสามได้ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน
๒๕๒๒ และยึดข้าวโพดที่สีแล้วจำนวน ๑๕๓ กระสอบ อันเป็นของป่าที่จำเลย
ทั้งสามได้มาโดยการกระทำผิด เป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๓๖๘, ๙๑, ๘๓ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗
มาตรา ๑๔, ๓๑, ๓๕ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๓ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗๕๐ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และสั่งริบของกลาง และให้จำเลยทั้งสามกับบริวารออกจากป่าสงวนแห่งชาติด้วย

จำเลยทั้งสามให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้องของกลางให้ริบ

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เฉพาะของกลางว่าให้คืนแก่จำเลย

โจทก์ฎีกาว่า ข้าวโพดของกลางเป็นผลผลิตที่จำเลยร่วมกันปลูกในป่าสงวนแห่งชาติ จึงเป็นของป่าที่ได้มาจากการกระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ย่อมต้องริบตามกฎหมาย

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “เรื่องการริบทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มีบัญญัติในมาตรา ๓๕ ความว่า “บรรดาของป่าเครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ สัตว์พาหนะ ยานพาหนะหรือเครื่องจักรกลใดๆ ซึ่งบุคคลใช้หรือได้มาโดยการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ริบเสียทั้งสิ้นโดยไม่คำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดและมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่” และมาตรา ๔ ให้คำจำกัดความคำว่า ของป่า หมายถึง “สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่า เป็นต้นว่า (๑) ไม้พื้น ถ่าน เปลือกไม้ ใบไม้ ดอกไม้ เมล็ดผลไม้น้ำหน่อไม้ ชันไม้ และยางไม้ (๒) หล้าอ้อ พงแขม ปรีอ คา กก กระจูด กล้วยไม้ กูด เห็ด และพืชอื่น (๓).....(๔)” จากบทบัญญัติดังกล่าวศาลฎีกาเห็นว่าข้าวโพดของกลางเป็นผลผลิตเกิดจากการปลูกหวานของจำเลย หาใช่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ในป่าอันจำเลยเก็บเกี่ยวเอาโดยไม่ต้องลงทุนลงแรงไม่ ข้าวโพดของกลางจึงไม่เป็นของป่า ทั้งไม่เป็นของที่ได้อามาโดยการกระทำความผิดของจำเลยโดยตรง ไม่เป็นของที่ต้องริบตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว”

รอการลงโทษ พันโทษ เพิ่มโทษ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๐๗๖/๒๕๒๓

คำว่า “พันโทษ” ตามมาตรา ๑๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ คือ พันโทษที่ได้รับจริงๆ เมื่อคดีก่อนจำเลยรับ และพันโทษปรับมาครบกำหนดแล้ว และจำเลยไม่ได้รับโทษจำคุก เพราะศาลรอการลงโทษจำคุกไว้ ๒ ปี จึงไม่มีวันพันโทษจำคุกที่จะถือเอาเป็นเกณฑ์ในการเพิ่มโทษจำเลยได้ เพียงแต่รอการลงโทษจำคุกไว้ไม่ใช่โทษซึ่งเมื่อครบ ๒ ปี ตามที่รอไว้แล้วจะได้เป็นการพันโทษจำคุกไปในตัว กรณีถือว่าจำเลยไม่เคยถูกจำคุกมาก่อน

พนักงานอัยการ กรมอัยการ
ระหว่าง นายประเทือง บุญศรี

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าเมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๐ เวลากลางวัน จำเลยได้ร่วมกันเล่นการพนันป๊อกตามบัญชี ก. อันดับ ๒๑ (น่าจะเป็นอันดับ ๑๑) ตามบันทึกหลักฐานการฟ้องคดีด้วยวาจา พนันเอาทรัพย์สินกันโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน โดยจำเลยเป็นผู้เข้าเล่น เหตุเกิดที่แขวงบางแค เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ก่อนคดีนี้จำเลยเคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ปรับ ๑,๐๐๐ บาท จำคุก ๔๕ วัน โทษจำรอไว้ ๒ ปี ฐานเล่นการพนันสลากกินรวบ เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๗ ตามรายงานประวัติท้ายฟ้อง จำเลยได้พันโทษในคดีถึง

กล่าวยังไม่ครบ ๓ ปี มากระทำความผิดในคดีนี้อีก ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๔,๑๒ พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๓ พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๓ พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓ และส่งจำ สิบบนนำจับตามกฎหมาย

จำเลยให้การรับสารภาพและรับว่าเคยต้องโทษมาจริงดังฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามฟ้องรับสารภาพ ลงโทษให้กึ่งหนึ่ง ให้ปรับ ๕๐๐ บาท ส่วนคำขอให้เพิ่มโทษจำเลยนั้นปรากฏว่า จำเลยกระทำความผิดคดีนี้เมื่อพ้นกำหนด ๓ ปี นับแต่กระทำความผิดครั้งก่อนแล้ว จึงให้ยกคำขอให้เพิ่มโทษของโจทก์เสีย ไม่ชำระค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมาย อาญามาตรา ๒๙,๓๐ กับให้จำเลยชำระค่าสิบบนนำจับกึ่งหนึ่งของค่าปรับโจทก์

อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า “โจทก์ฎีกาเป็นปัญหาข้อกฎหมาย ขอให้เพิ่มโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๑๔ ทวิ พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓ ในการวินิจฉัย ปัญหาข้อกฎหมายนั้น ศาลฎีกาจะต้องฟังข้อเท็จจริงตามที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัย มาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน

ศาลอุทธรณ์ฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยเคยต้องโทษฐานเล่นการพนันสถาน กินรวบศาลพิพากษาลงโทษจำคุก ๔๕ วัน ปรับ ๑,๐๐๐ บาท โทษจำคุกรอการ ลงโทษไว้ ๒ ปี โดยศาลมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๗ จำเลย ได้มากระทำความผิดในคดีนี้อีก ปัญหาว่าจะเพิ่มโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๑๔ ทวิ พระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓ ได้หรือไม่

มาตรา ๑๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เมื่อพ้นโทษแล้วยังไม่ครบ ๓ ปี กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้อีก

(๑) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้งหลังเป็นโทษจำคุกและปรับ ให้วางโทษทัณฑ์

(๒) ถ้าโทษซึ่งกำหนดไว้สำหรับความผิดที่กระทำครั้งหลังเป็นโทษจำคุกหรือปรับ ให้วางโทษทั้งจำทั้งปรับ”

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว จำเลยต้องระวางโทษปรับในคดีก่อน แต่จำเลยพ้นโทษปรับในคดีก่อนมาครบกำหนด ๓ ปีแล้ว ส่วนโทษจำคุกที่ศาลรอกการลงโทษไว้ ๒ ปีนั้น ศาลพิพากษาเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๗ จะถือว่าจำเลยพ้นโทษในวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๑๗ หรือไม่ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า คำว่าพ้นโทษตามมาตรา ๑๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ๒๔๗๘ ดังกล่าวข้างต้นก็คือพ้นโทษที่ได้รับจริง ๆ ในคดีก่อนนั่นเอง เมื่อในคดีก่อนจำเลยไม่ได้รับโทษจำคุกจึงไม่มีวันพ้นโทษจำคุกที่จะถือเอาเป็นเกณฑ์ในการเพิ่มโทษจำเลยได้ และการเพียงแต่รอกการลงโทษจำคุกไว้ก็ไม่ใช้โทษซึ่งเมื่อครบ ๒ ปี ตามที่รอไว้แล้วจะได้เป็นการพ้นโทษไปได้ในตัว ทั้งตามมาตรา ๕๘ วรรคสองแห่งประมวลกฎหมายอาญาก็บัญญัติไว้ด้วยว่า ถ้าภายในเวลาที่ศาลได้กำหนดตามมาตรา ๕๖ (คือกำหนดให้รอกการลงโทษไว้ไม่เกิน ๕ ปี) ผู้หนึ่งได้กระทำความผิดดังกล่าวในวรรคแรกของมาตรา ๕๘ นั้น ก็ให้ผู้นั้นพ้นโทษจากการที่จะถูกลงโทษในคดีนั้น ซึ่งก็แสดงอยู่ชัดเจนแล้วว่าผู้นั้นหรือจำเลยไม่เคยถูกลงโทษจำคุกมาก่อนนั่นเอง กรณีจึงถือไม่ได้ว่าจำเลยพ้นโทษแล้วยังไม่ครบกำหนด ๓ ปี มากระทำความผิดต่อพระราชบัญญัติการพนันก็จะเพิ่มโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการ

พจน์ พ.ศ. ๒๔๗๘ มาตรา ๑๔ ทวิ พระราชบัญญัติการพจน์ (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๔๘๕ มาตรา ๓ "ไม่ได้" ที่ศาลล่างทั้งสองไม่เพิ่มโทษจำเลยนั้นชอบแล้ว
ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น"

แรงงานสัมพันธ์ ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๕/๒๕๒๒

ข้อตกลงเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างที่นายจ้างตกลงทำกับลูกจ้างไว้ก่อนพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ใช้บังคับ เป็นข้อตกลงที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๖๐ วรรค ๒

ลูกจ้างที่เข้าร่วมเรียกร้องขอเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างดังกล่าวต่อ นายจ้างมาก่อนย่อมได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ นายจ้างไม่มีสิทธิเลิกจ้างลูกจ้างผู้นั้น การเลิกจ้างเป็นการ กระทำ อันไม่เป็น ธรรมตามที่ ลูกจ้างมี สิทธิยื่น คำร้องต่อ คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องนั้นได้

การที่ นายจ้าง เลิกจ้าง ลูกจ้าง ดังกล่าว แล้วจ่ายเงินค่าชดเชยให้ ๗,๒๐๐ บาท นั้น เป็นการจ่ายเงินในกรณีที่นายจ้างให้ลูกจ้างออกจากงาน โดยไม่ได้กระทำความผิดตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการคุ้มครอง แรงงาน ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕ ข้อ ๔๖ ซึ่งเป็นหน้าที่ตามกฎหมาย

ที่โจทก์ต้องปฏิบัติตามมิใช่เป็นเรื่องตกลงประนีประนอมยอมความกันและ
จะนำเงินค่าชดเชยหักออกจากค่าเสียหายไม่ได้

ระหว่าง บริษัทเต็ดตราไทยเอ็นบีเอ็นีเรียริงแอนด์คอนสตรัคชั่น จำกัด กรรมการโจทก์
โดยนายดำรง เขาทองอ่อน และนางนริรัตน์ เย็นมั่นคง
กระทรวงมหาดไทย ที่ ๑ กรมแรงงาน ที่ ๒ นายดำริ
น้อยมณี ที่ ๓ นายสุวรรณ รื่นยศ ที่ ๔ นายลี้วละล่อง
ขุนาค ที่ ๕ นายปาน รวีวงศ์ ที่ ๖ นายจำรูญ เจริญกุล
ที่ ๗ นายพลสวัสดิ์ กำลังงาน ที่ ๘ นายจำนงค์ สมประสงค์
ที่ ๙ นายสอาด โกมลบุญย์ ที่ ๑๐ ร้อยตำรวจโทชาญ
มุนุธรรม ที่ ๑๑ นายอหัมมัด ขามเทศทอง ที่ ๑๒ นาย
สายหยุด ศรีสุรักษ์ ที่ ๑๓ นายทง เหล่าวิชิ ที่ ๑๔
นายสุทิน ไชยมณี ที่ ๑๕ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ นาย
ชิน ตี้อตัน เข้าทำงานเป็นลูกจ้างบริษัทโจทก์ในตำแหน่งหน้าที่ช่างเชื่อมเหล็ก ต่อ
มา พ.ศ. ๒๕๑๗ ลูกจ้างบริษัทโจทก์ยื่นข้อเรียกร้องขอเพิ่มเงินค่าจ้าง โดยนายชิน
ตี้อตัน ลงลายมือชื่อสนับสนุนข้อเรียกร้องด้วย ผลที่สุดเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘
โจทก์กับลูกจ้างทำบันทึกข้อตกลงกัน โดยโจทก์จะพิจารณาเพิ่มค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างที่
ทำงานมาแล้วครบ ๖ เดือนทุกคน ในอัตราวันละ ๓ บาท และลูกจ้างจะเรียกร้อง
ค่าจ้างเพิ่มขึ้นอีกไม่ได้ภายใน ๑ ปี นับแต่วันตกลงกัน บันทึกดังกล่าวทำให้นายชิน
ตี้อตัน มีอัตราค่าจ้างวันละ ๘๐ บาท เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ โจทก์ประกาศ
เลิกจ้างคนงานบางส่วนรวมทั้งนายชิน ตี้อตันด้วย เนื่องจากลักษณะงานของบริษัท
โจทก์จำเป็นต้องเลิกจ้างช่างและคนงานบางส่วน โดยถือหลักความจำเป็นของงาน
ในการเลิกจ้างนายชิน ตี้อตัน โจทก์จ่ายเงินค่าชดเชยตามประกาศกระทรวงมหาด-
ไทย เรื่องการคุ้มครองแรงงาน ข้อ ๔๖(๒) ให้แล้ว ต่อมาวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๘

นายชิน ตี๋ตัน กับพวก ๔ คนยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ดังกล่าว
หาว่าโจทก์เลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรมและโจทก์ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง ขอให้คณะ
กรรมการแรงงานสัมพันธ์บังคับให้โจทก์จ่ายเงินจำนวนหนึ่ง เท่ากับค่าจ้างอัตรา
สุดท้ายคนละ ๒๔ เดือน และจ่ายเงินระหว่างการรอดัดสินชี้ขาดของคณะกรรมการ
แรงงานสัมพันธ์ด้วย คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่
โจทก์เลิกจ้างนายชิน ตี๋ตัน เป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามพระราชบัญญัติ
แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๑ (๑๔)
คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัยชี้ขาดมีคำสั่งให้โจทก์จ่ายค่าเสียหาย ๑๐,๔๐๐
บาท แก่นายชิน ตี๋ตัน โดยให้โจทก์ปฏิบัติตามคำสั่งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันได้
รับคำสั่ง โจทก์ทราบคำสั่งเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๑๙ โจทก์เห็นว่าคำวินิจฉัย
ชี้ขาดดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ข้อตกลงเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘
เป็นข้อตกลงที่ได้กระทำก่อนพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ออกใช้
บังคับ ข้อตกลงนั้นจึงไม่ใช่ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้าง และมีความแตกต่าง
กันกับข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างด้วย กรณีไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติแรงงาน
สัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑ และมาตรา ๑๖๐ อนึ่ง ในทางพิจารณาของ
คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ นายชิน ตี๋ตัน รับว่าได้รับการปรับค่าจ้างตามข้อ
ตกลงถูกต้องแล้ว ข้อกล่าวหารับฟังไม่ได้ และการที่นายชิน ตี๋ตัน รับเงินค่า
ชดเชยไปแล้วมิได้โต้แย้ง ถือว่าโจทก์กับนายชิน ตี๋ตัน ได้ตกลงประนีประนอม
ยอมความกันเรื่องค่าเสียหายเกี่ยวกับการเลิกจ้างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นายชิน ตี๋ตัน
ไม่มีสิทธิเรียกร้องอีก และคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ก็ไม่มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด
คำร้องหากจะฟังว่ามีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาแรงงานได้ การชี้ขาดให้โจทก์จ่ายค่า
เสียหายแก่นายชิน ตี๋ตัน ก็ยังไม่เป็นการถูกต้อง เพราะที่ถูกควรบังคับให้โจทก์
ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ หรือกฎหมายคุ้มครองแรงงาน อย่างไม่อย่างหนึ่ง
เมื่อบังคับให้โจทก์ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ก็ควรหักจำนวนเงินที่โจทก์
ได้จ่ายไปเป็นค่าชดเชยตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานเสียก่อน คำวินิจฉัยชี้ขาดไม่
ชอบด้วยกฎหมาย ขอให้พิพากษาว่า คำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงาน

สัมพันธ์ที่ ๑/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๙ เป็นโมฆะหรือเพิกถอนคำวินิจฉัย
ชี้ขาดดังกล่าวเสีย

จำเลยที่ ๑ ถึงจำเลยที่ ๑๕ ให้การว่า กระทรวงมหาดไทยจำเลยที่ ๑ และ
กรมแรงงานจำเลยที่ ๒ ไม่มีหน้าที่หรือส่วนเกี่ยวข้องตามกฎหมายที่จะต้องรับผิดชอบ
ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ โจทก์ไม่มีอำนาจสั่งฟ้องจำเลย
ที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒๑
มาตรา ๑๒๕ และตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่
๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๕ ซึ่งคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์วินิจฉัย
ชี้ขาดออก คำสั่งให้โจทก์ ปฏิบัติตาม ภายในวันที่ ๑๕ นับแต่วัน ที่ทราบคำสั่ง แต่
โจทก์เพิกเฉยไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว โจทก์จะต้องถูกดำเนินคดีอาญาต่อศาลที่มี
อำนาจทำการเกี่ยวกับคดีอาญา การกระทำอันไม่เป็นธรรมของโจทก์จะเป็นความผิด
ทางอาญาหรือไม่ หรือคำสั่งชี้ขาดของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชอบด้วย
กฎหมายหรือไม่นั้น ศาลนี้ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษา นายชิน ตี๋ตัน เป็นลูกจ้าง
ของโจทก์จริง เริ่มทำงานตั้งแต่วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๑๖ จนถูกโจทก์หาเหตุปลด
ออกจากงาน เพราะนายชิน ตี๋ตัน มีส่วนลงชื่อเรียกร้องตกลงจากโจทก์เมื่อปลาย
เดือนธันวาคม ๒๕๑๗ และได้รวมตัวอีกครั้งเมื่อต้นเดือนตุลาคม ๒๕๑๘ ก่อนที่จะถูก
โจทก์ปลดออกจากงานเมื่อวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๘ เพื่อเรียกร้องให้โจทก์ปฏิบัติตาม
บันทึกข้อตกลงลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘ เพราะโจทก์ไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ว่า จะ
เพิ่มค่าจ้างให้ลูกจ้างทุกคนที่ทำงานครบ ๖ เดือนในอัตราวันละ ๓ บาท แม้ว่านาย
ชิน ตี๋ตัน จะได้รับค่าจ้างเพิ่มตามบันทึกแล้วแต่โดยเหตุที่นายชิน ตี๋ตัน กับพวกได้
รับแต่งตั้งจากบรรดาลูกจ้างคนงานของบริษัทโจทก์ให้เป็นตัวแทนในการเรียกร้องให้
โจทก์เป็นตัวแทนในการเรียกร้อง ให้โจทก์ปฏิบัติตามข้อตกลง โจทก์จึงประกาศเลิก
จ้าง ดังนั้น การที่โจทก์เลิกจ้างนายชิน ตี๋ตัน กับพวกมิใช่เพราะบริษัทโจทก์ใกล้
จะหมดงาน และที่โจทก์เลิกจ้างโดยอ้างว่างานใกล้จะหมด เป็นการผิดเงื่อนไขข้อตกลง
ลงระหว่างโจทก์กับลูกจ้างฉบับลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๘ นั้น ซึ่งมีว่านายจ้างรับ

ว่าจะไม่ กลั่น แกล้ง ลูกจ้าง ที่ เกี่ยวข้อง กับการ ยื่น ข้อเรียกร้อง ใน ครั้งนี้ โดย เต็ด ขาด และตลอดไป การที่ โจทก์ เลิกจ้าง นายชิน ต้อตัน ในระหว่าง ที่บันทึก ข้อตกลง ยังมีผล บังคับ จึง เป็นการ ละเมิด ข้อตกลง ถือว่า เป็นการ กระทำ อันไม่ เป็น ธรรม ตาม กฎหมาย ข้อตกลง ระหว่าง โจทก์ กับ ลูกจ้าง ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๑๔ นั้น เป็น ข้อตกลง เกี่ยว กับ สภาพการจ้าง ตามกฎหมาย ซึ่ง โจทก์ ต้อง ปฏิบัติ ตาม แม้ ข้อตกลง จะ เกิด ขึ้น ก่อน ที่ พระราชบัญญัติ แรงงาน สัมพันธ์ จะ ใช้ บังคับ แต่ การที่ นายชิน ต้อตัน กับ พวก รวมตัว กัน เมื่อ วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๑๔ เพื่อ ยื่น ข้อเรียกร้อง ให้ โจทก์ ปฏิบัติ ตาม ข้อตกลง อัน เป็น เหตุ ให้ โจทก์ เลิกจ้าง นั้น เป็นการ รวมตัว ครั้ง ใหม่ เพื่อ ยื่น ข้อเรียกร้อง เจริญ ให้ โจทก์ เพิ่ม ค่าจ้าง ให้ แก่ ลูกจ้าง ที่ ทำงาน มา แล้ว ครบ ๖ เดือน ใน อัตรา วัน ละ ๓ บาท ทุกคน เป็นการ รวมตัว เพื่อ ยื่น ข้อเรียกร้อง เจริญ ภาย หลัง ที่ พระราชบัญญัติ แรงงาน สัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ ใช้ บังคับ แล้ว นายชิน ต้อตัน มี สิทธิ ร้องเรียน และ คณะ กรรมการ แรงงาน สัมพันธ์ มี อำนาจ วิจัย การกระทำ ของ โจทก์ ตาม กฎหมาย ข้อตกลง ระหว่าง โจทก์ กับ ลูกจ้าง หาก ถือ ไม่ได้ ว่า เป็น ข้อตกลง เกี่ยว กับ สภาพการจ้าง ตาม พระราชบัญญัติ แรงงาน สัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๔ ดัง โจทก์ อ้าง แต่ ก็ เป็น ข้อตกลง เกี่ยว กับ สภาพการจ้าง ตาม ประกาศ กระทรวง มหาดไทย เรื่อง การ แรงงาน สัมพันธ์ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ที่ ออก ตาม ประกาศ ของ คณะ ปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๐๓ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๑๕ ซึ่งมี หลักการ และ ผล บังคับ เช่น เดียว กัน กรณี เรื่อง เงิน ค่าชดเชย ให้ แก่ นาย ชิน ต้อตัน ลูกจ้าง ที่ ออก จาก งาน โดย ไม่ได้ กระทำ ความ ผิด โจทก์ มี หน้าที่ ต้อง จ่าย เงิน ค่าชดเชย ให้ แก่ ลูกจ้าง ตาม ประกาศ กระทรวง มหาดไทย เรื่อง การ คຸ້ມຄອງ แรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๔๖ (๒) จะ ถือ ว่า นายชิน ต้อตัน กับ โจทก์ ได้ ประนี ประนอม ยอม ความ ใน เรื่อง ค่าเสียหาย ไม่ได้ และ จำนวน ค่าเสียหาย ๑๐,๔๐๐ บาท ก็ เป็นการ กำหนด ค่าเสียหาย ให้ แก่ ลูกจ้าง ตาม สมควร เมื่อ คณะ กรรมการ แรงงาน สัมพันธ์ วิจัย ชี้ ขาด ว่า การกระทำ ของ โจทก์ เป็นการ กระทำ อันไม่ เป็น ธรรม แล้ว คณะ กรรมการ แรงงาน สัมพันธ์ มี อำนาจ สั่ง ให้ นายจ้าง รับ ลูกจ้าง กลับ เข้า ทำงาน หรือ

จ่ายค่าเสียหาย หรือให้ผู้ฝ่าฝืนปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นสมควร คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ มีอำนาจสั่งให้โจทก์จ่ายค่าเสียหายจำนวนดังกล่าวแก่นายชิน ตี๋ตัน ได้ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔๑ (๔) และประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการแรงงานสัมพันธ์ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๒๗ (๒) คำสั่งชี้ขาดที่ ๑/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๘ ของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์เป็นคำสั่งที่ให้ความเป็นธรรมทั้งโจทก์และนายชิน ตี๋ตัน โดยชอบแล้ว จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายทุกประการ ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า คำสั่งที่ ๑/๒๕๑๘ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๘ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม ให้ยกฟ้องเฉพาะจำเลยที่ ๑ ที่ ๒

จำเลยทั้งสิบห้าอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องสำหรับจำเลยที่ ๓ ถึงจำเลยที่ ๑๕ ด้วย นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืนโดยวินิจฉัยว่า

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖ นายชิน ตี๋ตัน เข้าทำงานเป็นลูกจ้างโจทก์ในตำแหน่งช่างเชื่อมโลหะ ต่อมา พ.ศ. ๒๕๑๗ คนงานของโจทก์ร่วมกันเรียกร้องค่าแรงเพิ่ม โดยนายชิน ตี๋ตัน ลงชื่อสนับสนุนข้อเรียกร้องด้วย ผลที่สุดตกลงกันได้ทำบันทึกข้อตกลงตามเอกสารหมายเลข จ. ๒ เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๑๘ นายชิน ตี๋ตัน กับพวกคนงานรวมตัวจะยื่นข้อเรียกร้องให้โจทก์ปฏิบัติตามข้อตกลงเดิมที่ทำกันไว้ ครั้นวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๘ โจทก์เลิกจ้างนายชิน ตี๋ตัน ได้จ่ายเงินค่าชดเชยเงินค่าแรงกับค่าล่วงเวลาให้นายชิน ตี๋ตัน เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท ต่อมา นายชิน ตี๋ตัน กับพวกที่ถูกเลิกจ้าง ได้ยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์

ในที่สุดคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ วินิจฉัยชี้ขาดตามคำสั่งที่ ๑/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๙ ให้โจทก์จ่ายเงินค่าเสียหาย ๑๐,๔๐๐ บาท แก่นายชน ต่อต้น

คดีมีปัญหา ต้องวินิจฉัยว่า “.....คำสั่งที่ ๑/๒๕๑๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๙ ของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โจทก์อ้างว่า คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะโจทก์มีสิทธิเลิกจ้างนายชน ต่อต้น ในเวลาใดก็ได้เนื่องจากหมดงาน โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าข้อตกลงระหว่างโจทก์กับนายชน ต่อต้น ตามเอกสารหมายเลข จ.๒ เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับ สภาพ การจ้างหรือไม่ใช่ ข้อตกลงเกี่ยวกับ สภาพการจ้างปรากฏว่านายชน ต่อต้น ลูกจ้างได้ร่วมเรียกร้องขอเปลี่ยนแปลงสภาพการจ้างต่อโจทก์มาก่อน ย่อมได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๒๑ แม้ว่าข้อตกลงดังกล่าวจะทำกันไว้ก่อนพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๙ ใช้นับกับ ก็เป็นข้อตกลงที่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดได้ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๙ มาตรา ๑๖๐ วรรค ๒ โจทก์ไม่มีสิทธิเลิกจ้างนายชน ต่อต้น ดังนั้น การที่โจทก์เลิกจ้างนายชน ต่อต้น จึงเป็นการกระทำอันไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย นายชน ต่อต้น มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ และคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องนั้นได้ อนึ่ง การที่โจทก์เลิกจ้างนายชน ต่อต้น แล้วจ่ายเงินค่าชดเชยให้ ๗,๒๐๐ บาท นั้น เป็นการจ่ายเงินในกรณีแก่โจทก์นายจ้างให้นายชน ต่อต้น ลูกจ้างออกจากงานโดยไม่ได้กระทำความผิดตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่องการคุ้มครองแรงงาน ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๑๕ ข้อ ๔๖ ซึ่งเป็นหน้าที่ตามกฎหมายที่โจทก์ต้องปฏิบัติตาม มิใช่เป็นเรื่องตกลงประนีประนอมยอมความกัน และจะนำเงินค่าชดเชย ๗,๒๐๐ บาท หักออกจากเงินค่าเสียหาย ๑๐,๔๐๐ บาท ไม่ได้ คำสั่งที่ ๑/๒๕๑๙ ลงวันที่

๑๓ มกราคม ๒๕๑๕ ของคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ชอบด้วยกฎหมาย
คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชอบแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น... ----”

อ.น.ท. ๒๕๑๕

ล้มละลาย ขอรับชำระหนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๒๐/๒๕๒๒

ในคดีล้มละลาย ซึ่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลย
เด็ดขาดและเจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายใน
กำหนดเวลาตามกฎหมายแล้ว แม้ต่อมาศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยก
ฟ้องโจทก์ อันมีผลทำให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หมดอำนาจดำเนินการ
เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยต่อไปก็ตาม แต่เมื่อคดียังไม่ถึงที่สุด และต่อ
มาศาลฎีกาพิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลย
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมมีอำนาจ ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูก
หนี้ที่กระทำมาแล้วรวมทั้งดำเนินการในเรื่อง คำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ที่
ยื่นไว้เดิมต่อไปได้โดยเจ้าหนี้ผู้นั้นไม่จำเป็นต้องยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่อีก

ระหว่าง	ห้างหุ้นส่วนจำกัด สยามโล่ห์พันธ์	โจทก์
	นายวิชัย โรจน์ธนะการคำ	เจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระหนี้
	กรุงเทพมหานคร	เจ้าหนี้ผู้คัดค้าน
	บริษัทปิ๊อบผลิตภัณฑ์นม จำกัด	จำเลย

คดีนี้เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
ของจำเลยเด็ดขาด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้โฆษณาคำสั่งดังกล่าวและกำหนด

เวลาให้เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ นายวิชัย โรจน์ธนะการคำ เจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ (จำเลย) เป็นเงิน ๑๐๒,๑๓๘ บาท ๒๐ สตางค์ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลาแล้ว

ต่อมาวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๑๖ ศาลอุทธรณ์พิพากษาลบคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ยกฟ้องโจทก์ และวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๑๘ ศาลฎีกาพิพากษาลบคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด ต่อมาวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๑๘ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ประกาศให้เจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ หากประสงค์จะขอรับชำระหนี้ให้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในกำหนด นายวิชัย โรจน์ธนะการคำ เจ้าหนี้ผู้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว มิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่อีก กรุงเทพมหานคร เจ้าหนี้ผู้คัดค้านโต้แย้งว่านายวิชัย เจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระหนี้ไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่ ไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ สอบสวนแล้ว มีความเห็นว่า นายวิชัย เจ้าหนี้ ควรได้รับ ชำระหนี้ ๑๐๑,๓๕๗ บาท ๒๒ สตางค์ ส่วนที่ขอเกินมาควรวยก ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งอนุญาตให้นายวิชัยเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ ตามความเห็น ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

เจ้าหนี้ผู้คัดค้านอุทธรณ์ว่า นายวิชัยเจ้าหนี้มิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่ ไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ให้กรุงเทพมหานครเจ้าหนี้ผู้คัดค้านใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๑๐๐ บาท แทนนายวิชัยเจ้าหนี้ผู้ขอรับชำระหนี้

เจ้าหนี้ผู้คัดค้านฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “...คดีมีปัญหาในชั้นนี้ว่านายวิชัยเจ้าหนี้ซึ่งได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้แล้ว มิได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ใหม่อีก จะมีสิทธิได้รับชำระหนี้หรือไม่

พิจารณาแล้ว ศาลฎีกาเห็นว่าเมื่อศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์
ของจำเลยลูกหนี้เด็ดขาด นายวิชัยเจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ต่อเจ้า-
พนักงานพิทักษ์ทรัพย์ภายในกำหนดเวลา ซึ่งเป็นการชอบด้วยพระราช
บัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๒๗, ๕๑ แล้ว แม้อันต่อมาศาลอุทธรณ์
พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์ จะมีผลให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หมด
อำนาจที่จะดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยลูกหนี้ต่อไปก็ตาม แต่
คดียังไม่ถึงที่สุด เมื่อศาลฎีกาพิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้
พิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยลูกหนี้เด็ดขาดถึงที่สุดแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์
ทรัพย์ย่อมมีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ที่กระทำมาแล้ว
รวมทั้งดำเนินการในเรื่อง คำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ต่อไปได้ ห้าม
กฎหมายบัญญัติให้ยกเลิกกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายที่ดำเนินการมาโดย
ชอบแล้วไม่ โดยเฉพาะคำขอรับชำระหนี้ของนายวิชัยเจ้าหนี้ที่ยื่นไว้เดิม
แล้วนั้น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ได้ทำการสอบสวนและมีได้ประกาศ
ให้ยกเลิกแต่อย่างใด ประกาศของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เมื่อวันที่ ๑๓
สิงหาคม ๒๕๑๘ ก็เพียงแต่ให้เจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ให้
ยื่นคำขอรับชำระหนี้เท่านั้น ไม่รวมถึงนายวิชัยเจ้าหนี้หรือเจ้าหนี้คนอื่นที่ได้
ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ก่อนแล้ว และการที่นายวิชัยไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้
ใหม่อีก จะถือว่าไม่ประสงค์จะขอรับชำระหนี้ต่อไป ดังที่เจ้าหนี้ผู้คัดค้าน
ฎีกามีได้ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๘๐๘/๒๕๑๒ ที่เจ้าหนี้ผู้คัดค้านยกขึ้นอ้างมา
นั้น เป็นกรณีเจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ จะนำมาปรับกับข้อเท็จจริง
ในคดีนี้ไม่ได้ ที่ศาลล่างทั้งสองอนุญาตให้นายวิชัยเจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ชอบ
แล้ว ฎีกาของเจ้าหนี้ผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น....”

ละเมิดอำนาจศาล

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๑๖/๒๕๑๕

คำร้องขอให้เปลี่ยนองค์คณะผู้พิพากษา แม้จะมีข้อความถึงเรื่อง ส่วนตัวเป็นเชิงโต้เถียงผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาคดี เมื่อยังไม่มีพฤติการณ์อัน ประกอบให้เห็นว่ามีเจตนาก้าวร้าวเสียดสีศาลหรือผู้พิพากษา ยังไม่พอพียงว่า ประพฤติตนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาลอันเป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

การพูดโต้ตอบกับผู้พิพากษาด้วยอาการเชิดหน้าอย่างท้าทายเป็น ฎิรยทที่แสดงออกโดยไม่สมควรเท่านั้น ยังถือไม่ได้ว่าละเมิดอำนาจศาล

นายฉลวย สิริสิทธิ์	โจทก์
ระหว่าง นายโพธิ์ วรรณบัคซ์	จำเลยร่วม
นางสุรีย์ วรรณบัคซ์	จำเลย

พนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมาฎีกาคัดค้านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์

คดีนี้มูลกรณีสืบเนื่องมาจากคดีแพ่งของศาลจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจำเลย ร่วมได้ยื่นคำร้องต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลฎีกา ๓ ให้เปลี่ยนองค์คณะผู้พิพากษาที่ทำการ พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวข้อความว่า

๑. มีเหตุที่ทำให้ผู้พิพากษาทั้งสองท่านที่พิจารณาคดีนี้เกิดความเข้าใจผิดและไม่พอใจผู้ร้องเป็นเรื่องส่วนตัวหลายเรื่อง เช่น หากว่าผู้ร้องขอรับรองเรียนก่อให้เกิดความยุ่งยากอยู่เสมอ โดยเฉพาะเรื่องที่ภริยาผู้ร้อง ได้ร้องขอความกรุณาให้อธิบดีผู้พิพากษาเป็นองค์คณะ ผู้พิพากษาทั้งสองท่านที่พิจารณาคดีก็เข้าใจว่าจำเลยไม่ไว้วางใจในความสุจริตของผู้พิพากษา เมื่อปีกลายนี้ตำรวจจับไปที่บ้านผู้พิพากษาท่านหนึ่ง ภริยาผู้พิพากษาถูกจับถูกฟ้องไปหลายคนซึ่งผู้ร้องไม่รู้เรื่องเลย ก็มีคนใส่ร้ายว่าผู้ร้องเป็นคนบอกตำรวจ แม้แต่เรื่องที่คนทงเมืองรู้กันว่า ผู้พิพากษาท่านหนึ่งถูกภริยาเอารองเท้าตีศีรษะแตก เพราะไปมีภริยาน้อย ก็มีคนมาต่อว่าผู้ร้องเป็นคนปล่อยข่าวให้อื้อฉาว ความจริงผู้ร้องไม่เคยสนใจในเรื่องส่วนตัวของผู้ใดเลย แต่ฝ่ายตรงข้ามก็หาทางใส่ร้ายป้ายสีให้ผู้พิพากษาทั้งสองท่านเกลียดชังผู้ร้องกับภริยา

๒. โจทก์เป็นคนมีอิทธิพล มีความกว้างขวางในวงราชการหลายตำแหน่ง ทำให้ผู้ร้องหวงวิตกว่าอำนาจอิทธิพลนั้น อาจดลบันดาลให้ผู้ร้องแพคดีในวิถีทางที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

จึงขอให้อธิบดีภาคเปลี่ยนองค์คณะผู้พิพากษาคดีนี้

อธิบดีภาค ๓ สั่งให้ยกคำร้องดังกล่าวของจำเลยร่วม อ้างว่าตามคำร้องไม่เป็นเหตุที่จะคัดค้านผู้พิพากษาได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๑

ความปรากฏต่อมาว่า ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนได้นำคำร้องขอให้เปลี่ยนองค์คณะผู้พิพากษาดังกล่าวให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลดู ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลสั่งให้จำเลยร่วมมาพบ แต่จำเลยกลับไปเสียก่อน ต่อมาผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนได้พบกับจำเลยบนศาล จึงได้ถามว่า “มีอะไรเป็นส่วนตัวจึงทำกันแบบนี้ มีอะไรที่นายโพธิ์ว่าไม่สุจริต” จำเลยร่วมย้อนถามว่า “มีหรือ ข้อความที่ว่า มีหรือ”

ศาลชั้นต้นเห็นว่าการกระทำของจำเลยร่วมเป็นการประพฤติตนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑ (๑), ๓๓ ให้จำคุกนายโพธิ์ วรรณบัลย์ จำเลยร่วม
มีกำหนด ๖ เดือน

จำเลยร่วมอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์เห็นว่า การกระทำของจำเลยร่วมยังไม่เป็นความผิดฐานละเมิด
อำนาจศาล พิพากษากลับให้ยกคำสั่งจำคุกจำเลยร่วมของศาลชั้นต้น

พนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมาฎีกาขอให้ลงโทษจำเลยร่วมตามคำสั่ง
ศาลชั้นต้น

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้วเห็นว่า ตามคำร้อง
ของจำเลยร่วมที่ยื่นต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาล ๓ ขอให้เปลี่ยนองค์คณะผู้
พิพากษาซึ่งทำการพิจารณาพิพากษาคดีนั้น แม้จะมีข้อความกล่าวถึงเรื่อง
ส่วนตัว เป็นเชิงตำหนิตายันผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาคดี และข้อความ
บางตอนอาจทำให้เข้าใจไปในทางไม่ดังงามได้ก็ตาม แต่ก็เห็นได้ว่าเป็นเรื่อง
ที่จำเป็นต้องกล่าวไว้ เพื่อให้มูลข้ออ้างแห่งคำร้องของจำเลยร่วมมีน้ำหนัก
พอรับฟังได้เช่นนั้น เมื่อยังไม่มัพฤติการณ์อื่นประกอบพอให้เห็นว่าจำเลย
ร่วมมีเจตนาก้าวร้าวเสียดสีศาลหรือผู้พิพากษาซึ่งนั่งพิจารณาคดี ถ้าฟังเท่านั้น
ยังไม่พอรับฟังว่าจำเลยร่วมประพฤตินไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล อันจะ
เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลได้ และการที่จำเลยร่วมพูดโต้ตอบกับ
ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนด้วยอาการเช็ดหน้าอย่างทำทนาย ขณะที่พกกันบน
ศาลนั้น เห็นว่าเป็นเพียงอาการกิริยาของจำเลยร่วมที่แสดงออกโดยไม่
สมควรเท่านั้น ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยร่วมประพฤตินไม่เรียบร้อยในบริเวณ
ศาล อันจะเป็นผิดฐานละเมิดอำนาจศาล คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ชอบแล้ว
ฎีกาของพนักงานอัยการจังหวัดนครราชสีมาฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน”

อ.น.ท. ๒๕๑๘

ละเมิด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๐๓/๒๕๑๕

โจทก์ยื่นคำร้องขอต่อจำเลยซึ่งเป็นเจ้าของพนักงานตามประมวลกฎหมายที่ดิน ขอให้ดำเนินการซื้อขายที่ดิน จำเลยได้ทำการสืบสวนและสอบสวนแล้วมีกรณีควรเชื่อได้ว่าโจทก์จะขอที่ดินเพื่อประโยชน์แก่คนต่างด้าว จึงแจ้งข้อขัดข้องให้โจทก์ทราบและอยู่ระหว่างดำเนินการสอบสวนพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอคำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๗๔ โจทก์จะขอให้ศาลบังคับจำเลยให้รับจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมยังไม่ได้

ระหว่าง นางอรุณ หยุตยง โจทก์
นายจรูญ ศิริรัตตานนท์ ที่ ๑ นายประพันธ์ ทินณรงค์ ที่ ๒ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ รับราชการเป็นนายอำเภอสวรรคโลก เป็นผู้บังคับบัญชาจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ รับราชการเป็นพนักงานที่ดินโท อำเภอสวรรคโลก โจทก์กับนางเจริญ คนตรง ยื่นคำร้องต่อจำเลยที่ ๒ ขอให้ดำเนินการซื้อขายที่ดินซึ่งโจทก์ซื้อจากนางเจริญ คนตรง ต่อมาจำเลยที่ ๑ ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาจำเลยที่ ๒ มีหนังสือแจ้งต่อโจทก์ว่าไม่สามารถดำเนินการซื้อขายที่ดินดังกล่าวให้ได้ โดยโจทก์เป็นภรรยาคนต่างด้าว จึงขอให้ศาลมีคำสั่งว่าโจทก์มีสิทธิถือกรรมสิทธิ์ที่ดินได้ และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันรับจดทะเบียนรับซื้อที่ดินดังกล่าว

ในสมุดบันทึกที่จำเลยส่งศาลนั้นไม่น่าเชื่อถือ คดีมีประเด็นจะต้องวินิจฉัย
ต่อไปว่าจำเลยได้ประทับตราวัน เดือน ปี ในเช็คฉบับพิพาทให้โจทก์ร่วม
จริงหรือไม่ ได้ความจาก นางสาวภาวณา กำเนิดกาญจน์ บุตรของโจทก์
ร่วมที่ไปด้วยว่า ไม่เห็นจำเลยหรือผู้เสียหายหรือนางสาวหวังบุตรของ
จำเลยประทับตราวัน เดือน ปี ในเช็ค เจอสมคำเบิกความของจำเลย
นายทิวา รัตนสุนทร รองผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาชุมพร
พยานจำเลยเบิกความว่า ถ้าเช็คที่นำมาขึ้นเงินไม่มีวันที่ ธนาคารจะประทับ
ตราวันที่ให้ และจำเลยเบิกความว่า จำเลยไม่มีตราวัน เดือน ปี ใช้ใน
กิจการโรงแรมของจำเลย ศาลฎีกาเชื่อว่าจำเลยมิได้ประทับตราวัน เดือน ปี
ในเช็คฉบับพิพาทให้โจทก์ร่วม ถือได้ว่าไม่มีวัน เดือน ปี ที่ผู้ออกเช็ค
กระทำผิด การที่เช็คฉบับพิพาทประทับตราวัน เดือน ปี ขึ้นภายหลัง ห้าม
ผลที่จะลงโทษจำเลยในทางอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิด
จากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ ไม่ ฎีกาจำเลยฟังขึ้น

พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์”

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๗๕๔, ๑๗๕๕/๒๕๒๓ ประชุมใหญ่ ความผิดต่อ
พระราชบัญญัติ

จำเลยออกเช็คมอบให้โจทก์ร่วมที่ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
นนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ซึ่งอยู่ในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมือง
นนทบุรี เมื่อโจทก์ร่วมนำเช็คไปเบิกเงินที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
สาขาอินทามระ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน โจทก์ร่วมได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร
อำเภอเมืองนนทบุรียอมมีอำนาจสอบสวนคดีนี้เพราะเป็นความผิดต่อเนื่อง
กันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ (๓) และศาล
จังหวัดนนทบุรีมีอำนาจชำระคดีนี้

พนักงานอัยการจังหวัดนนทบุรี	โจทก์
ระหว่าง นางกิตติมา ปีตะนิละผลิน	โจทก์ร่วม
นายวิรัช ธีรภากร	จำเลย

คดีทั้งสองสำนวน ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษารวม
สำนวนแรกโจทก์ฟ้องว่า

เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๗ เวลากลางวัน จำเลยออกเช็คธนาคาร
กรุงเทพ ฯ จำกัด สาขาอินทามระเลขที่ $\frac{\text{ที่}}{\text{๐๐}}$ ๓๖๗๙๑๗ สั่งจ่ายเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
ให้แก่นางกิตติมา ปิยะนิตะผลิน ผู้เสียหายเพื่อชำระหนี้ โดยให้ไปรับเงินได้ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๑๘ ต่อมาวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๘ เวลากลางวัน ผู้เสียหายนำเช็ค
ดังกล่าวไปขอรับเงิน แต่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาอินทามระปฏิเสธการจ่าย
เงินเพราะเงินในบัญชีของจำเลยมีไม่พอจ่ายทั้งนี้โดยจำเลยออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวน
สูงกว่าเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ขณะออกเช็ค โดยมีเงินฝากเพียง
๑๐,๐๐๐ บาท และจำเลยมีเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค เหตุเกิดที่ตำบลบาง
กระสอบ อำเภอเมืองนนทบุรี และแขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๔๗
มาตรา ๓ ขอให้นับโทษต่อโทษในสำนวนหลัง

สำนวนหลัง โจทก์ฟ้องว่า

เมื่อระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๑๗ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๑๗ เวลา
กลางวันวันใดไม่ปรากฏชัด จำเลยออกเช็คธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาอินทามระ
เลขที่ $\frac{\text{ที่}}{\text{๐๐}}$ ๗๖๕๔๑๖ สั่งจ่ายเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้แก่นางกิตติมา ปิยะนิตะผลิน
ผู้เสียหาย เพื่อชำระหนี้โดยให้ไปรับเงินได้ตั้งแต่วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๑๘ วันเดียวกัน
เวลากลางวัน ผู้เสียหายได้นำเช็คดังกล่าวไปขอรับเงิน แต่ธนาคารกรุงเทพ
จำกัด สาขาอินทามระ ปฏิเสธการจ่ายเงินเพราะเงินในบัญชีของจำเลยมีไม่พอจ่าย
ทั้งนี้โดยจำเลยออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงิน
ได้ขณะออกเช็ค โดยมีเงินฝากเพียง ๑๐,๐๐๐ บาท และจำเลยมีเจตนาจะไม่ให้มี
การใช้เงินตามเช็ค เหตุเกิดที่ตำบลบางกระสอบ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
และแขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ขอให้ลงโทษตามพระราช
บัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓ และขอให้นับ
โทษต่อโทษในสำนวนแรก

จำเลยให้การปฏิเสธทั้งสองสำนวน

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้องโจทก์ทั้งสองสำนวน
โจทก์และโจทก์ร่วมอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ เห็นว่า ความผิดตามฟ้องทั้งสองสำนวนเกิดขึ้นแห่งเดียวกันที่แขวงสามเสนใน กรุงเทพมหานคร ซึ่งธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน มิได้เกิดขึ้นต่อเนื่องกับที่บ้านโจทก์ที่ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ตามฟ้อง และจำเลยมีที่อยู่และถูกจับในกรุงเทพมหานคร พนักงานสอบสวนอำเภอเมืองนนทบุรี ไม่มีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 19(3) และศาลจังหวัดนนทบุรี ไม่มีอำนาจชำระคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 22(1) พิพากษายืน

โจทก์ร่วมฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "จำเลยออกเช็คพิพาททั้งสองฉบับ มอบให้โจทก์ร่วมที่บ้านตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ซึ่งอยู่ในเขตท้องที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี เมื่อโจทก์ร่วมนำเช็คไปเบิกเงินที่ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาอินทามระธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโจทก์ร่วมจึงไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร อำเภอเมืองนนทบุรีเช่นนี้ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองนนทบุรี มีอำนาจสอบสวนคดี เพราะเป็นความผิดต่อเนื่องกันตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 19(3) ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองนนทบุรี ไม่มีอำนาจสอบสวนและศาลจังหวัดนนทบุรีไม่มีอำนาจชำระคดีนี้ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ร่วมข้อนี้ฟังขึ้น"

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑/๒๕๑๘ ความผิดหลายกรรม พ.ร.บ.

การออกเช็คในคราวเดียวกันสามฉบับ ลงวันที่ส่งจ่ายวันเดียวกัน ผู้เสียหายนำเช็คทั้งสามฉบับนั้นไปขึ้นเงินไม่ได้เพราะเงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย เป็นการกระทำผิดหลายกรรมต่างกัน ต้องลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดจันทบุรี
นายสมศักดิ์ กาญจนะสอาด

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยบังอาจออกเช็คสามฉบับ ส่งจ่ายเงินรวม ๙๓,๕๐๐ บาทให้แก่ผู้เสียหายเพื่อเป็นการชำระหนี้ ผู้เสียหายนำเช็คทั้งสามฉบับดังกล่าวไปเข้าบัญชีธนาคาร ธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คทั้งสามฉบับนั้น โดยแจ้งว่าเงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ ให้เรียงกระทงลงโทษ รวม ๓ กระทง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลชั้นต้นว่าการกระทำของจำเลย
เป็นความผิดกรรมเดียว

โจทก์ฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว คดีมีปัญหาวินิจฉัยใน
ชั้นนี้เพียงว่าการทำจำเลยออกเช็คในคราวเดียวกันสามฉบับ ลงวันที่ส่งจ่าย
วันเดียวกัน ผู้เสียหายนำเช็คทั้งสามฉบับนั้นไปขึ้นเงินไม่ได้ตามฟ้อง จะ
ถือเป็นการกระทำผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมต่างกัน เห็นว่าการออกเช็ค
เป็นการสั่งให้ธนาคารจ่ายเงินตามจำนวนเงินและวันที่ปรากฏในเช็ค ซึ่งผู้
ออกเช็คอาจมีเงินจ่ายตามเช็คหรือมีเจตนาให้ใช้เงินตามเช็คแต่ละฉบับหรือ
ไม่แตกต่างกันแยกจากกันได้ การที่จำเลยออกเช็คหลายฉบับ และธนาคาร
ปฏิเสธการจ่ายเงินดังฟ้อง จึงเป็นการกระทำผิดหลายกรรมต่างกัน ศาลต้อง
ลงโทษจำเลยทุกกรรมเป็น กระทั่งความผิดไปตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๕๑ ฎีกาของโจทก์ฟังชน

พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้เรียงกระทังลงโทษจำเลย
และบังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น”

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๘๓/๒๕๑๘

จ่ายเช็คเพื่อสั่งซื้อของมาเป็นภยาน้อย เป็นการขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงตกเป็นโมฆะ เมื่อไม่มีหนังสือสั่งห้ามมิให้ธนาคารใช้เงินตามเช็ค จึงไม่เป็นความผิด

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
นายไอฮัยง แซ่ลิ่ม จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยออกเช็คสั่งจ่ายเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท มอบให้นางซุงหง แซ่ลิ่ม เป็นการชำระหนี้ นางซุงหงได้นำเช็คไปเข้าบัญชี แต่ธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่ามีคำสั่งระงับการจ่ายเงิน ทั้งนี้จำเลยได้ออกเช็คฉบับดังกล่าวโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คและออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะออกเช็ค และห้ามธนาคารมิให้ใช้เงินตามเช็คโดยทุจริต ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นว่าพยานโจทก์ยังฟังไม่ได้ว่าจำเลยกระทำความผิด จึงพิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับ ให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วย
ความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๓(๓) และ (๕) ให้จำคุก ๒
เดือน

จำเลยฎีกา

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาคดีแล้ว ข้อเท็จจริง
ฟังได้ตามพยานหลักฐานที่ทั้งสองฝ่ายนำเสนอได้ความต้งกันว่า จำเลยซึ่ง
เป็นคนมีภริยาอยู่แล้วได้สู่ขอนางสาวบุญหุข แซ่เตี้ย บุตรีของนางชุงหง
แซ่ลิม มาเป็นภริยาน้อย โดยจำเลยยอมให้เงินแก่นางชุงหงสามหมื่นบาท
ได้จ่ายเช็คให้แก่นางชุงหง ๓ ฉบับ เช็ค ๒ ฉบับแรก นางชุงหง ได้รับเงิน
แล้ว ส่วนเช็คเลขที่ $\frac{\text{บี} \text{แอล}}{\text{เอ}}$ ๑๓๕๕๑๕ จำเลยสั่งให้ธนาคารระงับการจ่าย
เงิน โดยจำเลยอ้างว่านางสาวบุญหุข อยู่เป็นภริยาจำเลยไม่ครบ ๖ เดือน
ตามข้อตกลง ปัญหาจะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า จำเลยมีความผิดตามกฎหมาย
ที่โจทก์อ้างหรือไม่

ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า การที่จำเลยซึ่งมีภริยาอยู่แล้ว
สู่ขอนางสาวบุญหุขมาเป็นภริยาน้อย โดยตกลงจะให้เงินแก่นางชุงหง ข้อ
ตกลงนั้นเป็นการขัดกับศีลธรรมอันดีของประชาชน จึงตกเป็นโมฆะตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๓ นางชุงหง ไม่มีสิทธิจะ
เรียกร้องเอาเงินจำนวนนั้นจากจำเลย หนี้สินระหว่างจำเลยกับนางชุงหง จึง
ไม่มีต่อกัน จำเลยไม่ต้องชำระหนี้ดังกล่าวให้แก่นางชุงหง การกระทำของ
จำเลยไม่เป็นความผิดตามกฎหมายที่โจทก์ขอให้ลงโทษจำเลย ศาลอุทธรณ์
พิพากษาลงโทษจำเลย ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาจำเลยฟังขึ้น

พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์”

อ.น.ท. ๒๕๑๘

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๔๖๑/๒๕๑๗

เอาเช็คที่ผู้ถอนลงนามไว้มาเขียนรายการในเช็คเอาเองและชำระให้
ผู้เสียหาย โดยอ้างกับผู้เสียหายว่าเป็นนามแฝงที่ใช้กับธนาคาร เป็นความ
ผิดฐานออกเช็คโดยเจตนาไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค

พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
ระหว่าง นายสมพร ภูพานิชย์ โจทก์ร่วม
นายชัยพงษ์ หรือ อัครศิริพงษ์พันธ์ หรือ แสง แสงสัมฤทธิ์ชัย จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยออกเช็คของธนาคารให้ผู้เสียหาย ๓ ฉบับ รวมเป็น
เงิน ๑๙,๒๒๙ บาท เพื่อเป็นการชำระหนี้ที่จำเลยซื้อกรอบมุ้งลวดจากผู้เสียหาย
ต่อมาผู้เสียหายได้นำเช็คทั้ง ๓ ฉบับไปเบิกเงิน โดยนำเช็คดังกล่าวไปเข้าบัญชีของผู้ถอน
เพื่อเรียกเก็บเงินปรากฏว่าธนาคารปฏิเสธการใช้เงินตามเช็ค โดยอ้างว่าเช็คฉบับ
แรก “เงินในบัญชีไม่พอจ่าย” และเช็คสองฉบับหลัง “บัญชีของผู้ส่งจ่ายปิดแล้ว”
ทั้งนี้ จำเลยได้ออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น และออกเช็คให้
ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงิน ที่มีอยู่ในบัญชีอันจะให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็ค
นั้น ขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ (๑) (๓)

ระหว่างพิจารณา ผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม ศาลชั้นต้น

อนุญาต

จำเลยให้การปฏิเสธว่า จำเลยไม่ใช่เป็นผู้ส่งจ่ายเช็คตามฟ้อง เพราะเช็ค
นั้นไม่ใช่ของจำเลย ขอให้ยกฟ้องโจทก์

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว วินิจฉัยว่า จำเลยกรอกรายการลงในเช็คมอบ
ให้ผู้เสียหายเพื่อชำระหนี้ และแจ้งแก่ผู้เสียหายว่า ดายเป็นผู้ส่งจ่ายในเช็คที่เห็นว่า
แสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นนามแฝงของจำเลยที่ใช้กับธนาคาร ผู้เสียหายหลงเชื่อยอม
รับเอาเช็คตามฟ้องทั้งสามฉบับไว้ ฟังได้ว่าจำเลยเป็นผู้ออกเช็คแก่ผู้เสียหาย เมื่อ
ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน จำเลยต้องมีความผิด พิพากษาว่า จำเลยมีความผิด
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓
(๑) (๓) ให้จำคุกจำเลยไว้มีกำหนด ๓ เดือน

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้ว เห็นว่า นายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นผู้ส่งจ่าย
เช็คตามฟ้อง ไม่ใช่จำเลย จำเลยกับนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นคนละคน จำเลย
ไม่มีความผิด พิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ยกฟ้องโจทก์

โจทก์และโจทก์ร่วมฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ทางพิจารณาโจทก์นำ
สืบว่า โจทก์ร่วมมีอาชีพค้าขาย รู้จักติดต่อกับจำเลยมาประมาณ
๖-๗ ปีแล้ว โดยจำเลยชอบมุงลวดจากโจทก์ร่วมไปขาย ระยะแรก
จำเลยชำระค่ากรอมุงลวดด้วยเงินสด เมื่อ ๔ ปีเศษมานี้จำเลยชำระเป็น
เช็คของธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาลาดพร้าว เช็คที่จำเลยชำระให้โจทก์
ร่วมฉบับแรก เช่นนามผู้ส่งจ่ายว่า “แสง แสงสัมฤทธิ์ชัย” จำเลยอ้าง
กับโจทก์ร่วมว่า เป็นนามแฝง โจทก์ร่วมจึงยอมรับเช็คฉบับนี้ไว้ นำไปขึ้น
เงินก็ได้รับเงิน หลังจากนั้นจำเลยชำระด้วยเช็คอีก ๒-๓ ฉบับ ก็ขึ้นเงิน

ได้ทุกฉบับ โจทก์ร่วมจึงเชื่อว่า จำเลยกับนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็น
คนๆ เดียวกัน ต่อมาจำเลยซื้อกรอบมุ้งลวดจากโจทก์ร่วมรวมเป็นเงิน
๑๕,๒๒๕ บาท และได้จ่ายเช็คธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาลาดพร้าว ตาม
ฟ้องรวมสามฉบับ ชำระค่ากรอบมุ้งลวด โดยมีชื่อนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย
เป็นผู้ส่งจ่าย จำเลยเขียนเช็คต่อหน้าโจทก์ร่วม แต่จะมีลายเซ็นผู้ส่งจ่าย
มาก่อนหรือไม่ โจทก์ร่วมไม่ได้สังเกต ปรากฏตามเอกสารหมาย จ. ๓, ๕
และ ๗ ต่อมาเมื่อเช็คแต่ละฉบับถึงกำหนด โจทก์ร่วมนำเช็คเข้าบัญชีของ
นายไชยยศ ชาญเศรษฐกุล ทัศนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด สำนักงานใหญ่
เพื่อเรียกเก็บเงินจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาลาดพร้าว ได้รับแจ้ง
สำหรับเช็คฉบับแรกว่า เงินในบัญชีไม่พอจ่าย และเช็คสองฉบับหลังได้
รับแจ้งว่า บัญชีปิดแล้ว โจทก์ร่วมได้ทวงถามเงินจากจำเลยที่ร้านค้าของ
จำเลยหลายครั้ง จำเลยผิดผ่อนเรื่อยมา โจทก์ร่วมจึงได้แจ้งความดำเนิน
คดีกับจำเลย ชั้นสอบสวนจำเลยให้การรับสารภาพ และได้ยอมรับกับ
ร้อยตำรวจโทวิชัย สุนทรกิจ ว่า จำเลยกับนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็น
คนคนเดียวกัน ชื่อนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นชื่อจำเลยใช้กับธนาคาร

จำเลยนำสืบว่า จำเลยใช้ชื่อว่านายชัยพงษ์ อิศริพงษ์พันธ์ ชอ
แสง แสงสัมฤทธิ์ชัย ไม่ใช่ชื่อจำเลย นายแสงเป็นน้องภรรยาแม่อาชีพค้า
ขายกรอบมุ้งลวดเช่นเดียวกับจำเลย ร้านของนายแสงชื่อ “แสงสัมฤทธิ์”
อยู่ใกล้วงเวียนพญาไท เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ นายแสงย้ายร้านมาอยู่กับ
จำเลยชั่วคราวเพราะร้านเก่าถูกรื้อ จำเลยและนายแสงต่างส่งซื้อกรอบมุ้ง
ลวดจากร้านของโจทก์ร่วม นายแสงต้องชำระด้วยเงินสดหรือเช็ค จะ
ชำระภายหลังอย่างจำเลยไม่ได้ เช็คตามฟ้องทั้งสามฉบับ นายแสงเป็นผู้
ส่งจ่าย จำเลยเป็นเพียงผู้เขียนข้อความแทนนายแสง คอลงแต่เพียงวันที่

จำนวนเงินในเช็คเท่านั้น เพราะนายแสงไม่อยู่ให้จำเลยเป็นผู้เขียนแทน แล้วแต่โจทก์ร่วมจะมาเก็บค่ากรอบมุ้งลวดเป็นจำนวนเงินเท่าใด จำเลยบอกกับตำรวจผู้จับจำเลยว่ามีนายชัชพงษ์ไม่ใช่ นายแสง และได้เอาบัตรประชาชนให้ร้อยตำรวจโทวิชัยพนักงานสอบสวนดู จำเลยไม่ได้รับสารภาพชั้นสอบสวน จำเลยลงชื่อในคำให้การชั้นสอบสวนเพราะร้อยตำรวจโทวิชัยจะปล่อยตัวจำเลยโดยไม่ได้อ่านคำให้การชั้นสอบสวนให้จำเลยฟัง นายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย มีบัตรประชาชนตามเอกสารหมายเลข ๑ และได้เปิดบัญชีไว้กับธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาลาดพร้าว ตามตัวอย่างลายมือชอหมาย ล. ๒

ศาลฎีกาพิจารณาพยานหลักฐานของโจทก์จำเลยแล้ว ตามข้อนำสืบของทั้งสองฝ่าย ข้อเท็จจริงเป็นอันรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า จำเลยเป็นผู้เขียนจำนวนเงินลงในเช็คซึ่งมีลายมือชอ นายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นผู้ส่งจ่ายทั้งสามฉบับมอบให้โจทก์ร่วม และโจทก์ร่วมได้นำเช็คดังกล่าวนี้ไปขึ้นเงินจากธนาคาร ธนาคารปฏิเสธการใช้เงินดังโจทก์กล่าวในฟ้องจริง โจทก์นำสืบนายสมชัย อินทร์มัน สมุหบัญชีธนาคารกรุงเทพ จำกัด สาขาลาดพร้าว เป็นพยานว่า ลายมือชอผู้ส่งจ่ายในเช็คทั้งสามฉบับเป็นลายมือชออันแท้จริงของนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย ซึ่งนายสมชัยรู้จักดี จำเลยไม่ใช่ นายแสง และจำเลยนำ นายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย มาสืบว่าเป็นคนละคนกับจำเลย ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้อีกว่า จำเลยและนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นคนละคน ลายมือชอผู้ส่งจ่ายในเช็คทั้งสามฉบับเป็นลายมือชออันแท้จริงของนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย ปัญหาวินิจฉัยมีว่า จำเลยออกเช็คโดยเจตนาจะมีให้มีการใช้เงินตามเช็ค หรือออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าที่มีอยู่ในบัญชี อันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ยังออกเช็คอยู่นั้นหรือไม่

บัญหาข้อนี้ โจทก์นำสืบโจทก์ร่วมและนายปาน ถิ่นทัพไทย เป็น
 พยานว่า จำเลยอ้างกับโจทก์ร่วมว่า จำเลยกับนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย
 เป็นคน ๆ เดียวกัน โดยจำเลยใช้ชื่อแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นนามแฝง
 กับธนาคาร จำเลยมอบเช็คทั้งสามฉบับชำระหนี้ค่ากรอมุ้งลวดซึ่งจำเลย
 เป็นผู้ซื้อไปจากร้านของโจทก์ร่วม โจทก์ร่วมเคยได้รับเช็คมีชื่อแสง แสง-
 สัมฤทธิ์ชัย เป็นผู้ส่งจ่ายจากจำเลยมาแล้ว และเงินจากธนาคารได้
 และมีร้อยตำรวจโทวิชัย สุนทรกิจ เป็นพยานว่า ในชั้นสอบสวน จำเลย
 แสดงบัตรประจำตัวและอ้างกับร้อยตำรวจโทวิชัยว่า จำเลยชื่อนายชัยพงษ์
 อัครศิริพงษ์พันธ์ ไม่ใช่ชื่อแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย ชื่อแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย
 เป็นนามแฝงของจำเลยใช้กับธนาคาร จำเลยให้การชั้นสอบสวนในวันถูก
 จับนั้นเองว่า จำเลยลงลายมือชื่อเป็นผู้ส่งจ่ายเช็คทั้งสามฉบับมอบให้
 โจทก์ไว้เป็นการชำระหนี้ค่ากรอมุ้งลวด เมื่อธนาคารปฏิเสธการใช้เงิน
 ตามเช็คโจทก์ร่วมเคยทวงถามให้จำเลยใช้เงินตามเช็ค จำเลยขอผิดผ่อน
 เรื่อยมา ตามคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยหมายเลข จ. ๒ ที่โจทก์อ้างส่ง
 ศาล จำเลยนำสืบตัวเองว่า จำเลยติดต่อขอกรอมุ้งลวดจากร้านหยุงฉั่น
 ซึ่งโจทก์ร่วมเป็นลูกจ้างมา ๗-๘ ปีแล้วในนามของจำเลยเอง นายแสง
 แสงสัมฤทธิ์ชัย ก็เคยขอกรอมุ้งลวดจากร้านเดียวกันคนละส่วนกับจำเลย
 เมื่อตำรวจจับจำเลยไปสอบสวน จำเลยบอกกับร้อยตำรวจโทวิชัย
 พนักงานสอบสวนว่า จำเลยไม่ใช่ นายแสง และได้เอาบัตรประจำตัวของ
 จำเลยให้ร้อยตำรวจโทวิชัยดู แต่โจทก์ร่วมบอกกับร้อยตำรวจโทวิชัยว่าถ้า
 ไม่ได้ตัวนายแสงก็ให้เอาตัวพี่เขยคือจำเลยขังไว้ แล้วนายแสงจะเอาเงิน
 มาชำระให้เอง จำเลยไม่เคยเซ็นชื่อในคำให้การรับสารภาพชั้นสอบสวน
 แต่รับว่าลายเซ็นในคำให้การชั้นสอบสวนหมายเลข จ. ๒ เป็นลายเซ็นของ
 จำเลย จำเลยเซ็นชื่อให้เพราะร้อยตำรวจโทวิชัยว่าจะปล่อยตัวโดยไม่ได้

อ่านข้อความให้จำเลยฟัง พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ร้อยตำรวจโทวิชัยได้
สอบสวนจำเลยในวันที่จับจำเลยได้นั้นเอง หากจำเลยให้การปฏิเสธใน
ชั้นสอบสวนว่าจำเลยไม่ใช่ นายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย โดยแสดงบัตร
ประจำตัวต่อร้อยตำรวจโทวิชัยดังที่จำเลยนำสืบ และโจทก์ร่วมก็รู้อยู่ว่า
นายแสงกับจำเลยเป็นคนละคนตามที่บอกให้ร้อยตำรวจโทวิชัยซึ่งจำเลยไว้
จนกว่าจะได้ตัวนายแสงมาสอบสวนแล้ว ก็ไม่มีเหตุผลที่ร้อยตำรวจโทวิชัย
จะบันทึกคำให้การชั้นสอบสวนของจำเลยไว้ดังที่ปรากฏตามเอกสารหมาย
จ. ๒ นั้น ที่จำเลยอ้างว่าจำเลยเซ็นชื่อในคำให้การชั้นสอบสวนโดยไม่
เคยให้การ และพนักงานสอบสวนไม่ได้อ่านให้จำเลยฟังเพราะร้อยตำรวจ
โทวิชัยพนักงานสอบสวนว่าจะปล่อยตัวจำเลยนั้นไม่มีเหตุผลให้รับฟังเป็น
ความจริงได้ เพราะข้อเท็จจริงที่บันทึกไว้ในคำให้การชั้นสอบสวนของ
จำเลยที่ว่า จำเลยใช้ชื่อในบัญชีเงินฝากว่า แสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็น
นามแฝงของจำเลย และลายเซ็นในเช็คนั้นเป็นลายเซ็นของจำเลยเองนั้น
จำเลยอาจพิสูจน์ได้ว่าไม่ใช่ความจริง โดยนำตัวนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย
มายืนยันต่อศาลในภายหลังได้ดังที่จำเลยนำสืบอยู่แล้ว ข้อเท็จจริงดังกล่าว
แล้วจึงเชื่อได้ว่าเกิดจากปากคำของจำเลยเอง นอกจากนั้นข้อเท็จจริงที่ว่า
โจทก์ร่วมเคยไปทวงถามให้จำเลยชำระเงินตามเช็ค จำเลยขอผิดผ่อน
เรื่อยมานั้น ก็ไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ร้อยตำรวจโทวิชัยจะคิดเขียนขึ้นเองได้โดย
ไม่สอบถามจำเลย เมื่อพิจารณาประกอบกับคำเบิกความของโจทก์ร่วม
และนายปาน ถิ่นทัพไทย พยานโจทก์ ซึ่งยืนยันว่าจำเลยเคยอ้างกับโจทก์
ร่วมว่า จำเลยใช้ชื่อแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นนามแฝงของจำเลยใช้กับ
ธนาคาร และเคยใช้เช็คมีชื่อแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นผู้ส่งจ่ายชำระหนี้
ให้กับโจทก์ร่วม โจทก์ร่วมนำไปขึ้นเงินได้มาก่อนแล้วสองสามครั้ง กับ
รายงานเบ็ดเสร็จประจำวันตามเอกสารหมาย ล. ๓ แผ่นที่ ๒ ซึ่งบันทึกไว้

ว่า จำสืบตำรวจ หวาน รัตนสังข์ กับพวก ได้จับตัวนายชัยพงษ์ อัครศิริ-
 พงษ์พันธ์ โดยนายสมพรผู้เสียหายชตัวให้จับ แสดงว่า นายสมพรโจทก์
 ร่วมเองก็เข้าใจในขณะนั้นว่าจำเลยคือ นายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย ตามที่
 นายสมพรร้องทุกข์ไว้ เชื่อได้ว่าจำเลยเอาเช็คทั้งสามฉบับตามฟ้องทลาย
 มือขอของนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นผู้ส่งจ่ายกรอกจำนวนเงินลงใน
 เช็คมอบให้โจทก์ร่วมเป็นการชำระหนี้ค่ากรอมุ้งลวดที่ตนขอมาจากโจทก์
 ร่วม โดยจำเลยอ้างชื่อของนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นนามแฝงของ
 จำเลยต่อโจทก์ร่วมจริง ที่จำเลยนำสืบนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย ว่า นาย
 แสงลงชื่อเป็นผู้ส่งจ่ายเช็คทั้งสามฉบับมอบให้จำเลยกรอกจำนวนเงินตาม
 ที่โจทก์ร่วมมาเก็บเพื่อใช้หนี้ของนายแสงเองนั้น รับฟังเป็นความจริงไม่ได้
 เพราะถ้าเป็นเช่นนั้น จำเลยย่อมต้องอ้างนายแสงมายืนยันข้อเท็จจริงตาม
 ที่จำเลยนำสืบต่อพนักงานสอบสวน เป็นการแสดงความบริสุทธิ์ของจำเลย
 ในชั้นสอบสวน แต่นายแสงเบิกความว่า จำเลยไม่เคยขอให้นายแสงไป
 ให้การเป็นพยานในชั้นสอบสวนเลย การที่จำเลยนำนายแสงมาสืบโดย
 ไม่เคยกล่าวอ้างถึงนายแสงมาก่อน จึงกลับเป็นพริฐว่า นายแสงเบิกความ
 ช่วยเหลือจำเลยโดยไม่เป็นความจริง คิดฟังได้ว่า จำเลยออกเช็คทลายมือ
 ขอของนายแสง แสงสัมฤทธิ์ชัย เป็นผู้ส่งจ่ายชำระหนี้ค่ากรอมุ้งลวดให้
 แก่โจทก์ร่วมโดยแสดงว่าจำเลยมีชื่อที่ใช้กับธนาคารว่า แสง แสงสัมฤทธิ์ชัย
 โดยเจตนาจะมีให้มีการใช้เงินตามเช็ค ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์
 ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์และโจทก์ร่วมฟังชน

ศาลกลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ลงโทษจำเลยตามคำพิพากษา
 ศาลชั้นต้น”

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๘/๒๕๑๖

นางไฉน แจ้งสว่าง พาจำเลยไปขอยืมเงินนายเชอ สังข์แก้ว ๖,๕๐๐ บาท ครั้งแรกนายเชอไม่ยอมให้ขยืม จำเลยว่าจะออกเช็คมอบไว้ให้ นายเชอว่า ต้องให้นางไฉนค้ำประกันด้วย นางไฉน ยินยอม นายเชอจึงให้จำเลย ขยืมเงิน จำเลยออกเช็คจำนวนเงิน ๖,๕๐๐ บาท ลงวันส่งจ่ายวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓ โดยนางไฉนลงชื่อสลักหลังเป็นการค้ำประกันให้นาย เชอไว้ ต่อมาก่อนถึงวันส่งจ่าย ๓ วัน จำเลยมาบอกนายเชอว่าอย่าเอา เช็คไปขยืมเงินเพราะจำเลยไม่มีเงินในธนาคาร ขอผิดสัก ๑๕ วัน นายเชอ ยอม ก่อนถึงกำหนดจำเลยมาขอผิดและขอผิดอีกหลายครั้ง วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๓ นายเชอนำเช็คไปขยืมเงิน แต่ธนาคารไม่จ่ายเงินให้ เพราะเงินในบัญชีของจำเลยไม่มี หลังจากนั้นจำเลยก็ยังมาขอผิดอยู่เรื่อยๆ อีก วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๓ นายเชอจึงร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

จำเลยไม่สู้พยาน แต่แถลงว่าเช็คที่โจทก์นำมาฟ้องเป็นเช็คที่ จำเลยออกไปจริง โดยออกให้แก่นางไฉน แจ้งสว่าง พยานโจทก์ เพราะ นางไฉนขอยืม จำเลยเคยทวงคืน นางไฉนว่าเก็บเช็คไว้ในกระเป๋าทางเกง แล้วชักนำ เช็คเสียไป จำเลยไม่ได้บอกให้นายเชอผู้เสียหายและไม่ได้

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ฟังว่าจำเลยออกเช็ค มิใช่เพื่อค่าประกันเงินยืม แต่ออกเพื่อชำระหนี้เงินยืม พihakากลับ ให้สิ่งโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวน และประชุมปรึกษาแล้ว ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๓ เวลาประมาณ ๑๐.๐๐ นาฬิกา นางไฉน แจ็งสว่าง พาจำเลยไปขอยืมเงินนายเชอ สังข์แก้ว ๖,๕๐๐ บาท ครั้งแรกนายเชอไม่ยอมให้ยืม จำเลยว่าจะออกเช็คมอบไว้ให้ นายเชอว่าต้องให้นางไฉนค่าประกันด้วย นางไฉน ยินยอม นายเชอจึงให้จำเลยยืมเงิน จำเลยออกเช็คจำนวนเงิน ๖,๕๐๐ บาท ลงวันส่งจ่ายวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓ โดยนางไฉนลงชื่อสลักหลังเป็นการค้ำประกันให้นายเชอไว้ ต่อมาก่อนถึงวันส่งจ่าย ๓ วัน จำเลยมาบอกนายเชอว่าอย่าเอาเช็คไปขเงินเพราะจำเลยไม่มีเงินในธนาคาร ขอผิดสัก ๑๕ วัน นายเชอยอม ก่อนถึงกำหนดจำเลยมาขอผิด และขอผิดอีกหลายครั้ง วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๓ นายเชอนำเช็คไปขเงิน แต่ธนาคารไม่จ่ายเงินให้ เพราะเงินในบัญชีของจำเลยไม่มี หลังจากนั้นจำเลยก็ยังมาขอผิดอยู่เรื่อยๆ อีก วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๓ นายเชอจึงร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

จำเลยไม่สืบพยาน แต่แถลงว่าเช็คที่โจทก์นำมาฟ้องเป็นเช็คที่จำเลยออกไปจริง โดยออกให้แก่นางไฉน แจ็งสว่าง พยานโจทก์ เพราะนางไฉนขอยืม จำเลยเคยทวงคืน นางไฉนว่าเก็บเช็คไว้ในกระเป๋ากางเกงแล้วซักผ้า เช็คเสียไป จำเลยไม่ได้บอกให้นายเชอผู้เสียหายและไม่ได้เอาเงินจากผู้เสียหาย ตั้งแต่วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๑๓ ถึงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๑๓ จำเลยไม่มีเงินในธนาคารและเป็นหนีธนาคารอยู่

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว มีปัญหาจะต้องวินิจฉัยว่า จำเลยออกเช็ค
ให้นายเชอ สังข์แก้ว ผู้เสียหายเพื่อชำระหนี้เงินยืม ๖,๕๐๐ บาท หรือเพื่อ
เป็นประกันเงินยืมจำนวนนั้น

ปรากฏจากการนำสืบของโจทก์ว่า ก่อนเช็คถึงกำหนดวันสั่งจ่าย
๓ วัน จำเลยไปบอกผู้เสียหายว่าอย่าเอาเช็คไปขึ้นเงินเพราะจำเลยไม่มีเงิน
ในธนาคาร ขอพักสัก ๑๕ วัน ผู้เสียหายยอม ก่อนถึงกำหนดที่ผิดจำเลย
ขอผิดอีก และขอผิดต่อไปเรื่อย ๆ จำเลยไม่สืบพยานให้เห็นว่าการนำสืบ
ของโจทก์ไม่เป็นความจริงแต่อย่างใด จึงฟังได้ว่าเป็นความจริงดังที่โจทก์
นำสืบนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า หากจำเลยออกเช็คให้ผู้เสียหายโดยผู้เสียหาย
กับจำเลยตกลงกันว่าผู้เสียหายจะไม่นำเช็คไปขึ้นเงิน อันเป็นการออกเช็ค
เพื่อประกันเงินยืม จำเลยก็ไม่ต้องขอผิดกับผู้เสียหายในเมื่อจำเลยไม่มี
เงินในธนาคารในวันสั่งจ่าย เพราะจำเลยรู้อยู่แล้วว่าผู้เสียหายจะไม่นำเช็ค
ไปขึ้นเงิน หลังจากผู้เสียหายนำเช็คไปขึ้นเงินแต่ไม่ได้เพราะเงินของจำเลย
ไม่มีในธนาคาร ก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยได้ตัดพ้อต่อว่าผู้เสียหายว่ากระทำผิด
ข้อตกลงแต่อย่างใด แต่กลับขอผิดต่อไปอีกเรื่อย ๆ พฤติการณ์ดังกล่าว
แสดงว่าจำเลยออกเช็คโดยมีเจตนาเพื่อชำระหนี้เงิน ๖,๕๐๐ บาท ที่จำเลย
ยืมไปจากผู้เสียหาย โดยให้ผู้เสียหายนำเช็คไปขึ้นเงินจากธนาคารเมื่อถึง
กำหนดวันสั่งจ่าย เมื่อในวันสั่งจ่าย จำเลยไม่มีเงินในบัญชีธนาคารและ
ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน จำเลยจึงมีความผิดฐานออกเช็คโดยขณะ
ที่ออกไม่มีเงินในบัญชี อันจะพึงให้ใช้เงินได้ตามคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์
ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน”

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค
อายุความ พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๓๔/๒๕๑๖

ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.๒๔๕๗ จะเป็นการผิดต่อเมื่อนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน และจะถือว่าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินได้ต่อเมื่อได้มีการยื่นเช็คต่อธนาคาร และธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้ว เพียงแต่นำเช็คไปถามธนาคาร ธนาคารบอกว่าเงินในบัญชีผู้ส่งจ่ายไม่มี ยังถือไม่ได้ว่าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ผู้กู้ กู้ยืมเงินผู้ให้กู้ไป และออกเช็คให้ไว้เป็นการชำระหนี้ที่ครบอยู่แล้วว่าไม่มีเงินฝากอยู่ในธนาคาร เป็นการออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น แต่ไม่เป็นการออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนเงินสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็ค

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี โจทก์
นางทองใบ วงศ์ประเสริฐ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยออกเช็คให้ผู้เสียหาย เพื่อชำระหนี้ ผู้เสียหายนำเช็คไปขึ้นเงิน ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่าเงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย จำเลย

ออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค และออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวน
สูงกว่าเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็ค ขอให้ลงโทษตาม
พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.๒๔๙๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความ
ผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.๒๔๙๗ มาตรา ๓ (๑) (๓)

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า จำเลยออกเช็คให้ผู้เสียหายยึดถือเป็นการประกัน
เงินกู้ ไม่มีเจตนาออกเช็คให้เพื่อการชำระหนี้ ไม่เป็นความผิด พิกษายกฟ้อง

โจทก์ฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว

ข้อเท็จจริงฟังได้ตามที่จำเลยรับในเบื้องต้นว่า จำเลยได้กู้ยืมเงินผู้
เสียหายไป ๑๐,๐๐๐ บาท และได้ออกเช็ครายพิพาทให้ผู้เสียหายไว้ เมื่อ
เช็คถึงกำหนดจำเลยไม่มีเงินในบัญชี และรับต่อไปว่า เมื่อผู้เสียหายนำ
เช็ครายพิพาทไปเข้าบัญชีธนาคาร จำเลยไม่มีเงินในบัญชี การกู้ยืมเงิน
รายนี้ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ

โจทก์นำสืบว่า วันจำเลยไปยืมเงินโจทก์นั้น จำเลยตกลงว่าจะ
ยืมเงินเพียง ๒ วัน ก็จะใช้ให้ โดยว่าจะได้เงินจากลูกสาวลูกเขย จึงได้
ออกเช็คส่งจ่ายเงินไว้ล่วงหน้า ๒ วัน และตกลงว่า เมื่อเช็คถึงกำหนดให้
ไปรับเงินได้ เมื่อเช็คถึงกำหนดผู้เสียหายไปสอบถามธนาคาร ธนาคาร
บอกว่าเงินของจำเลยไม่มี ผู้เสียหายมาติดต่อกับจำเลยก็ไม่พบตัว ต่อมา
วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๒ ผู้เสียหายนำเช็คไปเข้าบัญชีธนาคาร ธนาคาร
ปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่า เงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย ในวันที่ ๓ เมษายน

๒๕๑๒ ผู้เสียหายจึงได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับจำเลย

จำเลยนำสืบว่า จำเลยไปกู้เงินผู้เสียหาย ๕,๕๐๐ บาท ผู้เสียหายคิดเอาดอกเบี้ย ๕๐๐ บาท ได้เขียนเช็คเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ และลงวันส่งจ่ายไว้เป็นวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๑ เพราะตกลงจะใช้คืนกันใน ๑ เดือน เมื่อเช็คถึงกำหนดจำเลยได้นำเงินตามเช็ครายพิพาทไปชำระให้ผู้เสียหายแล้ว และผู้เสียหายมาบอกตอนหลังว่า ได้รับเงินตามเช็คและเผาเช็คทิ้งแล้ว ต่อมาผู้เสียหายกลับนำเช็ครายพิพาทขึ้นมาฟ้อง

คดีได้รับความจากจำเลยแถลงรับและคู่ความนำสืบเช่นนี้ ปัญหาเบื้องต้นที่ว่าจำเลยได้ชำระเงินกู้ให้ผู้เสียหายแล้วหรือไม่นั้น ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว เห็นว่าจำเลยนำสืบว่าได้นำเงิน ๑๐,๐๐๐ บาทนำไปฝากไว้กับสามผู้เสียหาย เพื่อเป็นการชำระเงินกู้ และมีนายเหล่ง ชาวสะอาด เป็นพยาน เห็นจำเลยฝากเงินไว้กับสามผู้เสียหาย หลักฐานอันของจำเลยไม่มีเป็นที่น่าสงสัยเหตุว่าจำเลยยังไม่ได้ชำระหนี้ตามเช็ค ที่ผู้เสียหายได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีก่อนอยู่อีก ๓,๔๐๐ บาท โดยจำเลยรับจะผ่อนชำระให้ แต่ยังไม่ชำระ ทั้งจำเลยยังได้ออกเช็คในการเล่นแร่ให้ผู้เสียหายยัดถ่อไว้อีกหลายใบ นับว่าจำเลยยังมีหนี้จะต้องใช้ให้ผู้เสียหายอยู่หลายจำนวน หากจำเลยมีเงินเพียงพอที่จะชำระให้ผู้เสียหาย จำเลยก็น่าจะนำเงินไปฝากธนาคารไว้ เพื่อให้ผู้เสียหายไปขเงินได้ตามเช็ค อันจะเป็นหลักฐานที่มั่นคงกว่า จำเลยก็ไม่กระทำ กลับนำสืบว่า เพราะได้ตกลงกันไว้ว่าไม่ต้องนำเงินเข้าฝากธนาคารเสียเช่นนี้ เป็นข้อแก้ตัวรับฟังไม่ได้ ศาลฎีกาเชื่อตามข้อนำสืบของโจทก์ว่า จำเลยกู้ยืมเงินผู้เสียหายและออกเช็คไว้ให้ และยังมีได้ชำระเงินให้ผู้เสียหาย

การที่จำเลยกู้ยืมเงินผู้เสียหาย และออกเช็คไว้ล่วงหน้าให้เป็นการ

ชำระหนี้กับยืมและตกลงกันว่า เมื่อเช็คถึงกำหนดให้นำเช็คไปรับเงินจากธนาคารได้เช่นนั้น แสดงว่าจำเลยมีเจตนาจะใช้เช็คนั้นเป็นการชำระหนี้มิใช่เพื่อประกันการกู้ยืม ทศาลอุทธรณ์ฟังว่า จำเลยออกเช็คเพื่อประกันการกู้ยืมโดยไม่มีเจตนาจะใช้เช็คเป็นการชำระหนี้ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย

คดีจำเลยต่อสู้ในชั้นศาลอุทธรณ์ว่า คดีโจทก์ขาดอายุความแล้ว ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ให้จำเลยเสียด้วย ซึ่งศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้ออกเช็คส่งจ่ายเงินวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๑ เมื่อครบกำหนดส่งจ่ายผู้เสียหายไปถามธนาคาร ธนาคารบอกว่าเงินในบัญชีจำเลยไม่มี วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๒ ผู้เสียหายนำเช็คฉบับนั้นไปเข้าบัญชีธนาคารทางธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ต่อมาวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๒ ผู้เสียหายไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนดำเนินคดี ศาลฎีกาเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๕๗ มาตรา ๓ ระบุไว้ชัดว่า จะเป็นความผิดต่อเมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน และจะถือว่าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินได้ต่อเมื่อได้มีการยื่นเช็คต่อธนาคาร และธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้ว เพียงแต่ผู้เสียหายไปถามธนาคาร ธนาคารบอกว่าเงินในบัญชีจำเลยไม่มี ยังถือว่าไม่ได้ว่าธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินตามข้อเท็จจริงข้างต้นจึงต้องถือว่าธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๒ และเป็นวันเดียวกับที่ผู้เสียหายรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด นับถึงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๒ อันเป็นวันร้องทุกข์ยังไม่เกิน ๓ เดือน คดีโจทก์จึงยังไม่ขาดอายุความ

จำเลยจะมีความผิดตามฟ้องหรือไม่นั้น ศาลฎีกาเห็นว่าเมื่อจำเลยกู้ยืมเงินผู้เสียหายไปและออกเช็คให้ผู้เสียหายไว้เป็นการชำระหนี้ ทั้งที่ทราบอยู่แล้วว่าไม่มีเงินฝากอยู่ในธนาคารเช่นนั้น ถือได้ว่าจำเลยออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คเท่านั้น หาเป็นความผิดฐานออกเช็ค

ให้ใช้เงินมีจำนวน สูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะ พังใช้เงิน ได้ ใน
ขณะที่ออกเช็คนั้นไม่ เพราะตั้งแต่จำเลยออกเช็คฉบับนั้นตลอดมาจนถึง
วันที่ผู้เสียหายนำเช็คไปขึ้นเงินธนาคาร จำเลยไม่มีเงินในบัญชีของจำเลย
เลย ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย
ฎีกาโจทก์ฟังชน

พิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า จำเลยมีความผิดตามพระ-
ราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓ (๑)
ส่วนกำหนดโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น”

นายสมคิด มงคลชาติ นายอุดม เพชรบุปผ์ นายพิชัย รัชตะนันท์

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๘๓๘/๒๕๑๕

จำเลยกู้ยืมเงินจากโจทก์ร่วมโดยไม่ได้ทำสัญญากู้ แต่ออกเช็คส่งจ่ายเงินให้โจทก์ร่วมไว้ ก่อนที่เช็คคนนั้นถึงวันส่งจ่าย จำเลยได้ขอผิดผ่อนให้โจทก์ร่วมเลื่อนการนำเช็คไปขึ้นเงินต่อธนาคาร และได้ขอผิดผ่อนต่อมาอีกหลายครั้ง ต่อมาโจทก์ร่วมนำเช็คไปขึ้นเงิน ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน เพราะเงินในบัญชีจำเลยไม่พอจ่าย จำเลยมีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓

พนักงานอัยการจังหวัดสมุทรสงคราม	โจทก์
นายสุเทพ บุญมาศิริ	โจทก์ร่วม
นายสมพงษ์ จิระปัญญา	จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยออกเช็คโดยในขณะที่ออกไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ และโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คคนนั้น ขอให้ลงโทษจำเลย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว เชื่อว่าจำเลยได้กู้เงินโจทก์ร่วมไป โดยไม่ได้ทำหนังสือสัญญา และออกเช็คพิพาทเพื่อชำระหนี้เงินกู้ ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน

พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์เห็นว่า แม้จะฟังว่าจำเลยออกเช็คพิพาทให้โจทก์ร่วม ก็
เป็นเรื่องจำเลยขอยืมเงินโจทก์ร่วม แล้วออกเช็คให้โจทก์ร่วมไว้โดยมิได้ทำหนังสือ
หลักฐานการขอยืมเงิน จึงเป็นการออกเช็คเพื่อประกันเงินกู้ ไม่ใช่ออกเช็คเพื่อชำระ
หนี้ จำเลยไม่มีความผิด พิพากษายกฟ้อง

โจทก์และโจทก์ร่วมฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ตามที่
โจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ จำเลยได้กู้เงินจากโจทก์
ร่วมไปเป็นเงิน ๑๒๐,๐๐๐ บาท โดยมิได้ทำสัญญากู้กัน จำเลยได้ออก
เช็ครายพิพาท ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ สั่งจ่ายเงิน ๑๒๐,๐๐๐
บาท ให้แก่โจทก์ร่วมไว้ ก่อนเช็ครายพิพาทจะถึงกำหนด ๑ วัน จำเลย
ได้ขอผิดผ่อนให้โจทก์ร่วมไปขอขึ้นเงินต่อธนาคารในวันสิ้นเดือน ถึง
กำหนดจำเลยผิดผ่อนอีกและขอผิดไปอีกหลายครั้ง ครั้งสุดท้ายจำเลยขอให้
โจทก์ร่วมนำเช็ครายพิพาทไปขึ้นเงินในวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๑๑ ในวัน
รุ่งขึ้นโจทก์ร่วมนำเช็ครายพิพาทไปขึ้นเงินต่อธนาคารกรุงไทยจำกัด สาขา
ดำเนินสะดวก ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน เพราะเงินในบัญชีไม่พอจ่าย
ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า โจทก์ จำเลย มีเจตนาจะให้ใช้เช็คขึ้นเป็นการ
ชำระหนี้หรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่า แม้จะเป็นเรื่องจำเลยกู้ยืมเงินจากโจทก์ร่วม
โดยจำเลยออกเช็ครายพิพาทให้โจทก์ร่วม แม้จำเลยจะไม่ได้ทำหนังสือ
หรือหลักฐานการกู้ยืมเงินให้โจทก์ร่วมไว้ก็ตาม แต่ก็ได้ออกเช็คให้โจทก์
ร่วมไว้โดยมีการทำจำเลยกู้เงินไปจากโจทก์ร่วมเป็นมูลหนี้ ย่อมมีความผูก
พันกันในเบื้องต้น อันอาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิด

อันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ เมื่อขอเท็จจริงฟังได้ดังกล่าวข้างต้นว่า
จำเลยขอยืมเงินโจทก์ร่วม แล้วออกเช็ครายพิพาทให้ โดยตกลงกันว่า เมื่อ
เช็ครายพิพาทถึงกำหนด ให้โจทก์ร่วมไปขึ้นเงินเป็นการชำระหนี้เงินยืม
ขณะนั้นยอมเป็นการแสดงเจตนาจะใช้เช็คนั้นเป็นการชำระหนี้ มิใช่เพื่อ
ประกันเงินกู้ หรือเป็นการออกเช็คเพื่อใช้แทนสัญญากู้แต่อย่างใด และ
ตามที่โจทก์นำสืบก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงจากพยานหลักฐานในท้องสำนวน
เช่นนั้น คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๖๒/๒๕๑๒ ระหว่าง พนักงานอัยการ กรม
อัยการ โจทก์ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ที.เค. เดโคเรชั่น กับพวก จำเลย ที่ศาล
อุทธรณ์อ้าง เป็นเรื่องที่ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยออกเช็คเพื่อประกัน
เงินกู้ คือ เป็นการออกเช็คให้เพื่อใช้แทนสัญญากู้ มิใช่ออกเช็คเพื่อ
ชำระหนี้ จึงนำมาปรับกับคดีนี้ไม่ได้ ที่ศาลอุทธรณ์ฟังว่า จำเลยขอยืมเงิน
โจทก์ร่วมแล้วออกเช็คให้โจทก์ร่วมไว้โดยมิได้ทำหนังสือหรือหลักฐานการ
ขยืมเงินกันไว้ จึงเป็นการออกเช็คเพื่อประกันเงินกู้ คือเป็นการออกเช็ค
เพื่อใช้แทนสัญญากู้ โดยไม่มีเจตนาจะให้เช็คนั้นเป็นการชำระหนี้ ศาล
ฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย

พิพากษากลับ ให้บังคับคดีไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น”

ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๒๘/๒๕๑๒

การออกเช็คสั่งจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่ผู้รับเงิน โดยในขณะที่ออกเช็คผู้รับเงินรู้ว่า เช็คคนั้นไม่มีเงินในบัญชีพอจ่าย แต่ผู้ออกเช็ครับรองว่าจะได้เงินตามวันที่ลงในเช็คแน่นอน แล้วธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คคนั้น เพราะไม่มีเงินในบัญชีพอจ่าย ผู้ออกเช็คมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค ฯ

พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลทองฟู
โดยนางจรรยา ศรีตะบวรไพบุลย์ โจทก์ร่วม
ระหว่าง นายทองย้อย สรงประภา ที่ ๑ บริษัทที่ดินและอาคาร
สงเคราะห์ จำกัด โดยนายทองย้อย สรงประภา
กรรมการผู้จัดการ ที่ ๒ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสองกับพวกที่ยังจับตัวไม่ได้ ได้ร่วมกันออกเช็คสั่งจ่ายเงินให้โจทก์ร่วม เพื่อเป็นการชำระหนี้ แล้วธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน เพราะเงินในบัญชีไม่พอจ่าย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยออกเช็คโดยโจทก์ร่วมรู้อยู่แล้วว่า ขณะ
จำเลยออกเช็ค จำเลยยังไม่มีเงินในธนาคาร แต่โจทก์ร่วมให้จำเลยออกเช็ค
เพื่อเป็นประกันให้ห้างโจทก์ร่วม คู่กรณีไม่มีเจตนาที่จะให้มีการใช้เงินตามเช็ค
นั้น พิพากษายกฟ้อง

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ลงโทษจำเลย

“ศาลฎีกาพิจารณาตามพยานหลักฐานของทั้งสองฝ่ายแล้ว ข้อ
เท็จจริงในเบื้องต้นฟังได้ว่า จำเลยทั้งสองได้จ้างเหมาโจทก์ร่วมทำท่อ
คอนกรีตเสริมเหล็ก ในการก่อสร้างทางสายโชคชัย-เดชอุดม ตามสัญญา
เอกสาร หมายเลข จ. ๘ โจทก์ร่วมทำงานงวดแรกเสร็จ จำเลยมีหน้าที่ต้อง
จ่ายเงินให้โจทก์ร่วมเป็นเงิน ๓๐๒,๑๕๓ บาท ในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๐๘
จำเลยทั้งสองกับนายอาภรณ์ ได้ออกเช็ครายพิพาทล่วงหน้าให้โจทก์ร่วม
โดยส่งจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวแก่โจทก์ร่วมในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๘
โจทก์ร่วมนำเช็ครายพิพาทไปขึ้นเงินไม่ได้ เพราะธนาคารปฏิเสธว่าเงิน
ในบัญชีไม่พอจ่าย

จำเลยฎีกาว่า เช็ครายพิพาทปรากฏว่า บริษัท ฯ จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ออก
หาใช่จำเลยที่ ๑ ออกโดยส่วนตัวไม่ ประเด็นข้อนี้ ข้อเท็จจริงฟังได้จาก
คำเบิกความของโจทก์ร่วมและจำเลยที่ ๑ ว่า จำเลยที่ ๑ ได้ออกเช็คราย
พิพาทเอกสารหมายเลข จ. ๑๒ ล่วงหน้าให้โจทก์ร่วม โดยจำเลยที่ ๑ ซึ่ง
กระทำการในฐานะเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท ฯ จำเลยที่ ๒ ลงนามเป็น
ผู้ส่งจ่ายประทับตราบริษัท ฯ จำเลยที่ ๒ จึงถือได้ว่าจำเลยทั้งสองร่วมกัน
ออกเช็ครายพิพาท ฎีกาจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

จำเลยฎีกาว่า จำเลยที่ ๒ ออกเช็ครายพิพาทให้โจทก์ร่วม เพื่อ

เป็นหลักฐานประกันหนี้ ตามที่โจทก์ร่วมขอร้อง และโดยโจทก์ร่วมรู้อยู่
แล้วว่า จำเลยที่ ๒ ไม่มีเงินในบัญชีพอจ่าย ประเด็นข้อนี้ ฟังข้อเท็จจริง
ได้จากคำเบิกความของนางจิราพร เจ้าของห้างหุ้นส่วน ฯ โจทก์ร่วม และ
คำเบิกความของจำเลยที่ ๑ ว่า จำเลยทั้งสองเป็นหนี้โจทก์ร่วม เป็นจำนวน
เงินตามที่โจทก์ฟ้อง จำเลยขอผิดชำระหนี้ไปหลายครั้ง ในวันที่ ๒๕
มีนาคม ๒๕๐๘ จำเลยออกเช็ครายพิพาทล่วงหน้า สั่งจ่ายเงินแก่โจทก์ร่วม
เป็นเงิน ๓๐๒,๑๕๓ บาท โดยสั่งจ่ายวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๐๘ แม้
นางจิราพรเบิกความว่า การที่ออกเช็คล่วงหน้านั้น จำเลยที่ ๑ บอกว่าเงิน
ของบริษัท ฯ ยังไม่มี และกำลังรอเงินทุนจากต่างประเทศที่จะมาร่วมงาน
แต่นางจิราพรเบิกความต่อไปว่า จำเลยที่ ๑ ว่า จะได้เงินตามวันที่ลงใน
เช็ครายพิพาทแน่นอน อันเป็นการยืนยันว่า เช็คคนนี้ออกเพื่อชำระหนี้ หา
ได้ออกเพื่อเป็นหลักฐานประกันหนี้ตามที่โจทก์ร่วมขอร้อง ตามที่จำเลย
ฎีกานั้นไม่ จำเลยนำสืบไม่สมข้อต่อสู้ ข้อที่จำเลยฎีกาว่า โจทก์ร่วมรู้ว่า
จำเลยที่ ๒ ไม่มีเงินในบัญชีพอจ่ายนั้น ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า
แม้ในขณะที่เขียนเช็คโจทก์ร่วมรู้เช่นนั้นก็ตาม แต่ก็เป็นการออกเช็คสั่ง
จ่ายเงินล่วงหน้า และจำเลยรับรองแก่โจทก์ร่วมว่า จะได้เงินตามวันที่ลงใน
เช็คแน่นอน จำเลยจึงต้องรับผิดชอบฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษาคัดข้อ
แล้ว ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น

แต่คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ที่ว่า ถ้าบริษัท ฯ จำเลยที่ ๒ ไม่ชำระ
ค่าปรับ ให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕, ๓๐ นั้น ยังไม่
เป็นการถูกต้อง จะอ้างได้ก็แต่มาตรา ๒๕ มาตราเดียว ส่วนมาตรา ๓๐
เป็นเรื่องกักขังแทนค่าปรับ จึงไม่มีทางบังคับได้ เพราะจำเลยที่ ๒ เป็น
บริษัท จำกัด

พิพากษาแก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ให้บังคับตามมาตรา ๓๐ โดย
ตัดมาตรา ๓๐ ออกเสีย”

นายไฉน บุญยก นายสุธี โรจนธรรม นายวิริยะ เกิดศิริ

อ.น.ท. ๗๖๕๖๖

(767)

สกุลการ ฯ ขอนกนทรพยทฎกรบ พ.ร.บ.

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๗๓/๒๕๑๒

มาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติสกุลการ พ.ศ. ๒๔๖๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสกุลการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ ใช้บังคับในกรณีการร้องขอคนของกลางที่ถูกยึด โดยไม่มีการฟ้องคดีอาญานั้นต่อศาลเท่านั้น ส่วนกรณีการร้องขอคนของกลางที่มิใช่ผู้ต้องหา และมีการฟ้องคดีอาญาต่อศาล ต้องนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ มาใช้บังคับ

พนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี	โจทก์
ระหว่าง นางสาวเฮียะ แซ่เซ้า	ผู้ร้อง
นางฮวย แซ่เซ้า	จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยใช้รถยนต์ติดท้าย บรรทุกพาเอาสินค้าต่างประเทศที่ยังไม่ได้เสียภาษีอากรเข้ามาในราชอาณาจักร เจ้าพนักงานจับจำเลยได้พร้อมด้วยรถยนต์ติดท้าย ๑ ลำ และสินค้าดังกล่าว ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยและริบเรือและสินค้าของกลางตามพระราชบัญญัติสกุลการ ฯ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คดีถึงที่สุด

หลังจากที่ศาลชั้นต้นพิพากษาคดีแล้ว ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า เรือยนต์ของกลางเป็นของผู้ร้อง ผู้ร้องมิได้ร่วมหรือรู้เห็นในการกระทำของจำเลย และ

ขอให้ศาลสั่งคืน

ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้คืนเรือของกลางแก่ผู้ร้อง

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอคืนเรือของกลาง เมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันถูกยึด จึงไม่มีสิทธิร้องขอคืน พิพากษากลับ ให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

ผู้ร้องฎีกาว่า ตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๔ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา ๓ กวรรตีความว่า ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องขอเรือของกลางคืนภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่ผู้ร้องได้ทราบว่าเรือของตนถูกยึด หาใช่นับแต่วันที่ยึดไม่ และตามมาตรา นี้จะหมายถึงกรณีที่ยึดไว้แล้วไม่มีการฟ้องศาล เช่นไม่มีผู้ต้องหา แต่ถ้าเป็นคดีมาสู่ศาลและศาลสั่งริบของกลางแล้วก็ต้องนำประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖ มาใช้บังคับ คือร้องขอคืนได้ภายใน ๑ ปีนับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด

“ศาลฎีกาได้ตรวจสำนวนประชุมปรึกษาคัดแล้ว

ข้อเท็จจริงเป็นอันยุติ ฟังได้จากพยานหลักฐานที่ผู้ร้องและโจทก์นำสืบว่า เรือยนต์ของกลางเป็นของผู้ร้องที่ให้จำเลยเช่าไปรับส่งคนโดยสาร แต่จำเลยกลับนำเรือของกลางนั้นไปใช้เป็นยานพาหนะบรรทุกสินค้าต่างประเทศที่ยังไม่ได้เสียภาษีศาลการเข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยผู้ร้องมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำผิด จำเลยถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับและยึดเรือของกลาง เมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๑๐ การยึดของกลาง เจ้าหน้าที่ตำรวจอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๔๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๘๗ มาตรา ๓ พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนคดีแล้ว ส่งตัวจำเลยฟ้องศาลเมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๑๐ จำเลยรับสารภาพ ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยในวันเดียวกันนั้น ตามพระราชบัญญัติศาลการ

พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๗ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลการ
(ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๔๘๒ มาตรา ๖ และพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๑)
พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๓ กับให้รับเรื่องคดีของกลาง ตามพระราชบัญญัติ
ศาลการ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๓๒ จำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น
ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน คดีถึงที่สุด แต่ภายหลังจากศาลชั้นต้นพิพากษา
เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๑๑ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอรับเรื่อง
ของกลางคืน โดยผู้ร้องอ้างว่าเพิ่งทราบว่าจำเลยเอาเรือที่เข้าไปใช้ในการ
กระทำผิด

ปัญหาจึงมีว่า การที่ผู้ร้องมิได้ไปยื่นคำร้องขอรับเรือของกลางคืนจาก
เจ้าพนักงานตำรวจที่ยึดเรือของกลางคืนไว้ จนพ้นกำหนดระยะเวลา ๖๐ วัน
นับแต่วันที่ยึด ผู้ร้องจะยังมีสิทธิร้องขอคืนเรือของกลางต่อศาลภายใน
กำหนด ๑ ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดได้หรือไม่ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง
ว่า ผู้ร้องจะต้องยื่นคำร้องขอคืนเรือของกลางภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่
วันที่เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการยึดตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๔๖๕
มาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๒)
มาตรา ๓ หรือภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖

ศาลฎีกาวินิจฉัยในปัญหาข้อนี้โดยที่ประชุมใหญ่เห็นว่า พระราช-
บัญญัติศาลการ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช-
บัญญัติศาลการ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๓ บัญญัติว่า

“สิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานศาลการ
พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดในเวลาใด ๆ และ ณ ที่
ใด ๆ ก็ได้

ส่งทყดไว้วัน ถ้าเจ้าของหรือผู้มสิทชไม่มายนคำร้องเรียกเอาภายในกำหนดหกสัปดาห์ สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด สามสัปดาห์ สำหรับส่งอน นับแต่วันยึด ให้อลว่าเป็นสิ่งทไม่มีเจ้าของ และให้ตกเป็นของแผ่นดิน”

การร้องขอคนของกลางทถูกยึดไว้ในคดีอาญานั้น แยกเป็น ๒ กรณี กรณีหนึ่งไม่มีการฟ้องคดีอาญานต่อศาล เช่น จับตัวผู้ต้องหาไม่ได้ ส่วนอีกกรณีหนึ่งได้มีการฟ้องคดีอาญานต่อศาล โดยจับตัวผู้ต้องหาได้ และในการฟ้องนั้นได้ขอให้ศาลพิพากษาปรับของกลางทยึดไว้วันด้วย ศาลฎีกาเห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓ ใช้บังคับเฉพาะกรณีแรก คือการร้องขอคนของกลางทถูกยึดโดยไม่มีการฟ้องคดีอาญานต่อศาลเท่านั้น โดยเหตุผลที่ว่าบทบัญญัติมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติศุลกากร ๓ นั้น กำหนดระยะเวลาขณคำร้องขอรับของกลางคนเฉพาะกรณี “นับแต่วันยึด” อย่างเดียว หากกฎหมายประสงค์จะใช้บังคับแก่กรณีทมีการฟ้องคดีอาญานต่อศาลด้วย กฎหมายคงจะได้บัญญัติกำหนดระยะเวลาเรียกขณคนขงของกลาง “นับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด” ไว้ด้วย ดังเช่นทบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๒๗ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ วรรคแรก ความว่า “ภายในบังคับแห่งกฎหมายอาญากรรมสิทชแห่งสิ่งใด ๆ ซ่งได้ใช้ในการกระทำผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิดหรือเกี่ยวกับการกระทำผิดโดยประการอื่น และได้ส่งไว้ในความรักษาของกรมในรัฐบาลนั้น ท่านว่าตกเป็นของแผ่นดิน ถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาภายใน ๑ ปี นับแต่วันส่ง หรือถ้าได้ฟ้องคดีอาญาต่อศาลแล้ว นับแต่วันทคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ถ่าไม่ทราบตัวเจ้าของ ท่านให้ผ่อนเวลาออกไปเป็นห้าปี” และการทพระราชบัญญัติศุลกากรมาตรา ๒๔ บัญญัติไว้ว่า ถ่า

เจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่ยื่นคำร้องเรียกเอาภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ก็ “ให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน” ซึ่งมีความหมายอยู่ในตัวว่า จะต้องเป็นกรณีที่ไม่มีการฟ้องคดีอาญานั่นเองศาล ถ้าเป็นกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ย่อมอยู่ในอำนาจของศาลที่จะพิพากษาให้รับหรือไม่รับของกลางนั้นตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และเมื่อถือว่าของกลางตกเป็นของแผ่นดินแล้ว ก็ไม่มีความจำเป็นอย่างไรที่พนักงานอัยการโจทก์จะต้องมาร้องขอต่อศาลให้พิพากษาปรับของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดินแล้วให้ตกเป็นของแผ่นดินอีก

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติศาลการฯ มาตรา ๒๔ นี้ จะเห็นได้ชัดถึงขั้นตอนแก้ไขครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติศาลการฯ (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งได้มีหมายเหตุไว้ท้ายพระราชบัญญัตินี้ ให้เหตุผลที่ต้องยื่นกำหนดระยะเวลาขอคืนของกลางที่ถูกยึดไว้ ซึ่งแต่เดิมกำหนดไว้ ๖ เดือน นับแต่วันยึดให้สั้นเข้าเหลือ ๖๐ วัน สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด สามสิบวัน สำหรับสิ่งอื่น นับแต่วันยึดได้นั้นว่า “การยึดของกลางในการกระทำผิดกฎหมายศาลการฯ ในกรณีไม่มีตัวผู้ต้องหาว่าจะตกเป็นของแผ่นดิน จะต้องยึดไว้จนครบหกเดือนโดยผู้มีสิทธิไม่ยื่นคำร้องเรียกเอาจึงจะตกเป็นของแผ่นดิน เป็นการล่าช้ามากเกินไปสมควรโดยไม่จำเป็น ทำให้ของกลางนั้นเสื่อมคุณภาพ ทั้งเป็นเรื่องที่ไม่มียุทธศาสตร์แล้ว และเป็นเหตุให้ผู้แจ้งความนำจับ และเจ้าหน้าที่ผู้จับกุมได้รับเงินสินบนและรางวัลล่าช้าไปด้วย เป็นผลเสียในการปราบปราม จึงจำเป็นต้องยื่นระยะเวลาให้สั้นเข้า” (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑ ตอนที่ ๑๕ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓ หน้า ๓๗๑) เมื่อเจตนารมณ์ของมาตรา ๒๔ พระราชบัญญัติศาลการฯ ใช้เฉพาะกรณีการยึดของกลางที่ได้มีการฟ้องคดีอาญาต่อศาลเท่านั้น เช่นนั้นจะตีความพระราชบัญญัติศาลการฯ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๔ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลการฯ (ฉบับที่ ๑๒) มาตรา ๓ ให้กว้างออกไปจนถึงกับว่าถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่ยื่นคำร้องเรียกเอาของกลางที่ถูกยึด

เวลานั้นคนภายในระยะเวลาตามที่กฎหมายศาลากำหนดไว้ เจ้าของหรือผู้ม
สิทธิหมดสิทธิที่จะมายื่นคำร้องเรียกเอาที่ศาลอกเช่นนั้น หาเป็นการถูกต้องไม่

ปัญหาต่อไปมีว่า คดีนี้ศาลพิพากษาสั่งรับเรื่องของกลางที่ใช้ในการ
กระทำผิดตามพระราชบัญญัติศาลากกร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๓๒ ผู้ร้องจะมี
สิทธิเรียกเรื่องเอาเรื่องของกลางคืนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖ ได้
หรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖ บัญญัติว่า
“ในกรณีที่ศาลสั่งให้รับทรัพย์สินตามมาตรา ๓๓ หรือมาตรา ๓๔ ไปแล้ว
หากปรากฏในภายหลังโดยคำเสนอของเจ้าของที่แท้จริงว่า เป็นเจ้าของแท้
จริง มิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลส่งคืนทรัพย์สิน
ถ้าทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน แต่คำเสนอของ
เจ้าของที่แท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายในหนึ่งปี นับแต่วันคำพิพากษา
ถึงที่สุด” แต่มาตรา ๑๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติให้ใช้บท
บัญญัติอันเป็นหลักทั่วไปตามที่ได้บัญญัติไว้ในภาค ๑ ของประมวลกฎหมาย
อาญานี้ ในกรณีแห่งความผิดตามกฎหมายอื่นด้วย เว้นแต่กฎหมายนั้นๆ
จะได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ตามทวนวินิจฉัยมาแล้วว่า มาตรา ๒๔ แห่งพระ
ราชบัญญัติศาลากกร พ.ศ. ๒๔๖๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศาลากกร
(ฉบับที่ ๑๒) มาตรา ๓ ใช้บังคับเฉพาะกรณีการร้องขอคืนของกลาง ที่ไม่
มีการฟ้องคดีอาญาต่อศาล ส่วนกรณีการร้องขอคืนของกลางที่หมดตัวผู้ต้องหา
และมีการฟ้องคดีอาญาต่อศาลนั้น ไม่มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติศาลากกร
จึงเรียกไม่ได้ว่าพระราชบัญญัติศาลากกรฯ ได้บัญญัติกรณีดังกล่าวไว้เป็น
อย่างอื่น เหตุนี้จึงต้องนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๖ อันเป็นบท
บัญญัติทั่วไป เกี่ยวกับการยึดทรัพย์สินซึ่งบัญญัติไว้ในภาค ๑ แห่งประมวล
กฎหมายอาญานี้มาใช้บังคับแก่การรับทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติศาลาก
กรฯ ด้วยเช่นเดียวกันกับที่ได้นำไปใช้บังคับแก่พระราชบัญญัติอื่น ๆ แม้คดี

ศาลจะพิพากษาปรับเรือของกลางตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕
มาตรา ๓๒ ก็ตาม ก็ต้องถือว่าอยู่ในข่ายเป็นการริบทรัพย์สินตามประมวล
กฎหมายอาญามาตรา ๓๓ ทงวรรคแรกของมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมาย
อาญานั้น ก็หมายความว่ารวมถึงการริบทรัพย์สินตามกฎหมายอื่น ๆ ทั้งหมด
ด้วย

ศาลอุทธรณ์หยิบยกมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.
๒๔๖๕ ที่บัญญัติไว้ ใจความว่า เมื่อใดพระราชบัญญัติศุลกากรแตกต่างกับ
บทกฎหมายอื่น ให้ยกเอาบทบัญญัติในพระราชบัญญัติศุลกากรมาใช้บังคับ
แก่คดีนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๖ หาได้แตกต่าง
กับพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๒๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓ แต่ประการใด
ไม่ ดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วว่ากฎหมาย ๒ ฉบับ ๒ มาตรานี้ ใช้บังคับต่าง
กรณีกัน กฎหมายทั้ง ๒ ฉบับนี้ไม่ขัดกัน ดังนั้น คดีจึงนำพระราช
บัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๑๒๐ มาใช้บังคับหาได้ไม่

คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาข้ออนที่ผู้ร้องฎีกาขอมาต่อไป ที่ศาล
อุทธรณ์พิพากษากลับคำสั่งศาลชั้นต้น ให้ยกคำร้องของผู้ร้องนั้น ศาลฎีกา
ไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องฟัง

พิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้บังคับคดีไปตามคำสั่งศาล
ชั้นต้น”

นายบันโน สุขทรศนีย์ นายยง เหลืองรังษี นายสว่าง ภูวะปัจฉิม

ศุลกากร กักขังแทนปรับ พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๕๖-๑๓๖๐/๒๕๐๘

การที่จำเลย ๔ คนร่วมกันนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้เสียภาษีศุลกากรและไม่ผ่านด่านศุลกากร ซึ่งตาม พ.ร.บ. ศุลกากร บัญญัติให้ปรับผู้กระทำความผิดเป็นเงินสี่เท่าของราคาของรวมอากร และจำเลยถูกปรับรวมกันเป็นเงิน ๖๖,๗๘๕.๘๐ บาท ตาม ป.อาญา ม. ๓๐ จะกักขังจำเลยแทนค่าปรับได้ไม่เกิน ๒ ปี จึงต้องแบ่งการกักขังจำเลยแทนค่าปรับได้คนละ ๖ เดือน ศาลจะกำหนดในคำพิพากษาให้กักขังจำเลยแทนค่าปรับคนละ ๑ ปีไม่ได้

ระหว่าง	พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่า นายรุ่งไถ่ ที่ ๑ นายเคชู้ย ที่ ๒ นายไชแต่้ ที่ ๓ นายเซเมา ที่ ๔	โจทก์ จำเลย
ระหว่าง	พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่า นายรุ่งไถ่	โจทก์ จำเลย
ระหว่าง	พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่า นายเคชู้ย	โจทก์ จำเลย
ระหว่าง	พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่า นายไชแต่้	โจทก์ จำเลย

ระหว่าง

นายเซเมา

จำเลย

ในสำนวนคดีแรกโจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งสี่ร่วมกันนำสินค้าหลายอย่างรวมราคา 6,965 บาท ซึ่งจะต้องเสียภาษีศุลกากร 9,732.45 บาท เข้ามาในราชอาณาจักรโดยหลีกเลี่ยงการเสียภาษีศุลกากร และไม่ผ่านด่านศุลกากร

ใน 4 สำนวนหลังโจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ถูกต้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยทั้งสี่มีความผิดตามฟ้อง แต่ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 27 ประกอบด้วยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 11) พ.ศ.2490 มาตรา 3 ซึ่งเป็นบทหนักโดยวางโทษจำคุกคนละ 1 ปีและปรับ 4 เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว เป็นค่าปรับทั้งหมด 66,789.80 โดยที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 31 ให้ศาลลงโทษปรับเรียงตามรายตัวบุคคล จำเลย 4 คนจึงถูกปรับคนละ 16,697.45 บาท ถ้าไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29,30 ถ้าจะกักขังแทนค่าปรับให้กักขังจำเลยคนละ 1 ปี ริบของกลางทั้งหมด

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่ารูปคดีของโจทก์มีเหตุควรสงสัย จึงพิพากษายกฟ้อง

ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้องจริงและวินิจฉัยว่า "... จำเลยจึงต้องมีความผิดตามที่ศาลชั้นต้นพิพากษาแต่ศาลฎีกาเห็นว่า ที่ศาลชั้นต้นให้กักขังจำเลย แทนค่าปรับคนละ 1 ปีนั้นไม่ถูกต้อง เพราะตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30 บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลพิพากษาปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทขึ้นไป ศาลจะสั่งกักขัง แทนค่าปรับเป็น

ระยะเวลาเกินกว่า ๑ ปีแต่ไม่เกิน ๒ ปีก็ได้ คิดน้ํ้าจําเลยถูกรับรวมกัน
ตามพระราชบัญญัติศุลกากรเป็นเงินค่าปรับ ๖๖,๓๘๕ บาท ๘๐ สตางค์
จึงกักขังจําเลยแทนค่าปรับได้ไม่เกิน ๒ ปี เมื่อจําเลย ๔ คน ก็ต้องแบ่ง
การกักขังจําเลยแทนค่าปรับได้คนละ ๖ เดือนตามน้ํ้าแห่งคำพิพากษา
ฎีกาที่ ๕๓๕/๒๔๕๓ ระหว่างอัยการประจำศาลจังหวัดเบตงโจทก์ นาย
บั๊กซง แซ่เลียง กับพวก จําเลย การกักขังแทนค่าปรับที่ศาลชั้นต้น
กำหนดไว้เป็นผลร้ายแก่จําเลย ศาลฎีกาจึงพิพากษาแก้ไขถูกต้องได้

พร้อมกันพิพากษาคลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้บังคับคดีไป
ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น เว้นแต่เฉพาะในเรื่องการกักขังแทนค่าปรับ
ให้แก่เป็นว่าถ้าจะกักขังแทนค่าปรับ ให้กักขังจําเลยไว้คนละ ๖ เดือน”

ศุลกากร หน้าที่นำสืบ พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๔๓/๒๕๐๖

ม. ๑๐๐ แห่ง พ.ร.บ. ศุลกากรใช้สำหรับกรณีที่ได้รับความแล้วว่า
ของนั้นเป็นของที่ต้องเสียภาษศุลกากร หรือจะต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.
ศุลกากร เมื่อในคดีที่มีข้อหาว่ารับไว้ซึ่งสินค้าที่นำเข้ามาโดยหลีกเลี่ยง
อากร ยังได้เถียงกันอยู่ว่าของนั้นนำเข้ามาจากต่างประเทศอันจะต้องเสีย
อากร หรือเป็นของที่ผลิตขึ้นในประเทศอันไม่อยู่ในบังคับของกฎหมาย
โจทก์ต้องนำสืบให้ได้รับความในข้อนี้ก่อน ต่อเมื่อได้ความว่าเป็นของนำ
เข้ามาจากต่างประเทศอันต้องเสียภาษี จึงจะเป็นหน้าที่ของจำเลยพิสูจน์
ต่อไปว่าของนั้นได้นำเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดเชียงราย โจทก์
นายวิเชียร อรุณรุ่งโรจน์ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยได้ซื้อ รั้ว ไร่ ช่วยซ่อนเร้น ช่วยพาเอาไปเสีย ซึ่ง
สินค้าที่ผลิตจากต่างประเทศ คือกระเทียม ๒๐ กระสอบ ซึ่งต้องเสียค่าอากร
ขาเข้า ๑,๗๘๒ บาท โดยจำเลยรู้อยู่แล้วว่าเป็นสินค้าที่มีผู้ลอบนำเข้ามาใน
ราชอาณาจักรหลีกเลี่ยงอากรข้อห้ามข้อจำกัด

จำเลยให้การปฏิเสธ อ้างว่า กระเทียมของกลางจำเลยให้ญาติซื้อใน

ตลาดแม่คำจะเอาไปทำพันธุ์

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงยังไม่พอพียงว่า จำเลยกระทำผิดตามข้อหา จึงพิพากษายกฟ้อง

ศาลอุทธรณ์พิจารณาเห็นว่า ตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ในการฟ้องร้องคดีอันเกี่ยวข้องกับของ ซึ่งต้องยึดเพราะไม่เสียภาษี หรือเพราะเหตุพึงริบโดยประการอื่นก็ดี เพื่อเอาค่าปรับตามพระราชบัญญัตินี้ก็ดี ถ้ามีข้อโต้เถียงเกิดขึ้นว่าค่าภาษี สำหรับของนั้น ๆ ได้ส่งชำระถูกต้องแล้วหรือหาไม่ หรือว่าของนั้นๆ ได้นำเข้ามาหรือได้จัดการอย่างอื่นโดยชอบด้วยกฎหมายหรือหาไม่ไซ้ร้ ท่านว่าหน้าที่พิสูจน์ตกแก่จำเลย จำเลยนำสืบไม่ได้ จึงต้องพียงว่าของรายนี้กำเนิดในต่างประเทศยังไม่ได้เสียภาษีดังข้อหา จำเลยรับข้อและพาไปโดยรู้ว่าเป็นของที่มีผู้นำเข้ามาโดยหลีกเลี่ยงอากร จึงพิพากษาว่าจำเลยมีผิดตามพระราชบัญญัติ ศุลกากร (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2499 มาตรา 4 (ฉบับที่ 9) พ.ศ.2482 มาตรา 17

"ศาลฎีกาตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ยกพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 มาตรา 100 ปรับแก้คดีนี้ โดยเห็นว่าเป็นหน้าที่จำเลยนำสืบว่ากระเทียมรายนี้ได้นำเข้า ในราชอาณาจักร โดยถูกต้องแล้วนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า แม้จะพิจารณา ตามมาตรา 100 ดังกล่าวแล้วนั้น บทบัญญัตินั้นก็ใช้สำหรับกรณี ที่ได้ความแล้วว่าของนั้นเป็นของที่ต้องเสียภาษีศุลกากร หรือจะต้องริบยึดตาม พระราชบัญญัติศุลกากร แต่กระเทียมในคดีนี้ยังเป็นที่โต้เถียงกันอยู่ว่า เป็นของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศอันจะต้อง เสียภาษีศุลกากร หรือเป็นของที่ผลิตขึ้นในประเทศซึ่งไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติ ความข้อนี้เป็นหน้าที่โจทก์ต้องนำสืบให้ได้ความก่อน ถ้าได้ความว่า เป็นของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ อันจะต้องเสียภาษีแล้ว จึงจะเป็นหน้าที่ของจำเลยพิสูจน์

ดอไปว่าของนั้นได้นำเข้ามาโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ในปัญหาที่ว่า
กระเทียมรายนี้นำเข้ามาจากต่างประเทศ หรือจำเลยซื้อจากผู้ผลิต ในตำบล
แม่คำนั้น โจทก์ไม่มีพยานในข้อนี้เลย โจทก์นำสืบได้แต่เพียงว่า
จำเลยนำกระเทียมขึ้นรถบรรทุกในเส้นทาง ที่ผ่านจากพม่าได้เท่านั้น พยาน
โจทก์เองก็รับว่า มีการเพาะปลูก และซื้อขายกระเทียม ในตำบลแม่คำ ซึ่ง
จำเลยนำกระเทียมบรรทุกที่ปลูกรายหนึ่ง ๆ ถึง 100 กิโลกรัมก็มี การ
ซื้อขายกระเทียมรายย่อยมักจะไม่ออกใบรับแก่กัน ข้อที่จำเลย ไม่มีใบรับ
ในการซื้อกระเทียมจากผู้ผลิตรายย่อยตามระเบียบ ของจังหวัด จึงไม่พอ
ฟังเป็นพิรุช เอาผิดแก่จำเลย จำเลยนำสืบว่า ได้ฝากเงิน 3,000 บาทให้
นายคำมูล หลานภรรยาจำเลยซื้อกระเทียม มีผู้นำมาขาย วันหนึ่ง ๆ
ประมาณ 10 กว่ากิโลกรัม ตั้งแต่ก่อนเกิดเหตุ 3 เดือน และ จำเลยซื้อ
เองบ้าง แม้จะมีข้อแตกต่างกันบ้างก็ไม่ถึงกับ ฟังไม่ได้ และ ไม่เป็นเหตุ
ที่จะฟังเลยไปว่าจำเลยกระทำความผิดดั่งฟ้อง ฎีกาจำเลยฟังขึ้น

พิพากษากลับ คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้บังคับตามคำพิพากษา
ศาลชั้นต้นทุกประการ "

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๐/๒๕๐๖

กฎหมายศุลกากรห้ามเด็ดขาดไม่ให้ผู้ใดขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกเข้ามาในราชอาณาจักรตามทางใดนอกจากทางอนุมัติ ดังนั้นการที่จำเลยขออนุญาตและได้รับอนุญาตจากพนักงานศุลกากรให้นำรถยนต์เข้ามาในราชอาณาจักรนอกทางอนุมัติได้ จึงไม่ทำให้จำเลยผิด

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดหนองคาย โจทก์
นายบัวเวียน มีบุญ ที่ ๑ นายจอน โคตรวงษ์ ที่ ๒
นายอินทร์ โกศิลา ที่ ๓ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยร่วมกันนำรถยนต์โอเปิล ๑ คัน ราคา ๑๓,๒๐๐ บาท ซึ่งจะต้องเสียอากรขาเข้า ๗,๒๖๐ บาท โดยพาหนะเรือ ข้ามลำแม่น้ำโขงจากประเทศลาวเข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยมีได้เสียภาษี ไม่ผ่านด่านศุลกากรตามกฎหมาย และมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานโดยชอบด้วยกฎหมาย

ศาลชั้นต้น พังข้อเท็จจริงว่า ก่อนจำเลยนำรถยนต์เข้ามาได้ยื่นคำร้องต่อพนักงานด่านศุลกากร ขอนำรถยนต์เข้ามาขึ้นที่หาดทรายบ้านเหนือนอกเวลาราชการ เพราะที่ด่านตลิ่งสูงชันนำรถยนต์ขึ้นไม่ได้ ผู้รักษาการแทนนายด่านได้อนุญาตและสั่งให้พนักงานด่านศุลกากรไปรอรับรถยนต์ เมื่อจำเลย

นำรถยนต์เข้ามา พนักงานด่านศุลกากรได้ตรวจดูรถว่าตรงกับคำร้องขอนำเข้า แล้วได้ออกใบผ่านด่านขาเข้าให้เพื่อให้จำเลยเสียภาษีที่ด่าน แสดงว่าจำเลย ไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิด จึงพิพากษา ยกฟ้อง

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2480 มาตรา 5 บัญญัติ ห้ามมิให้ขนส่งของผ่านเขตแดนทางบก เข้ามาในราชอาณาจักรนอกเขตทางอนุมัติ จำเลยสมคบกันนำรถยนต์เข้ามา ในราชอาณาจักรไทยนอกเขตทางอนุมัติ จึงต้องมีผิด แม้จำเลยจะขอเปลี่ยนทางอนุมัติ ก็ไม่เป็นข้อแก้ตัวอันชอบ จึงพิพากษาว่ามีผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2480 มาตรา 5, 10 ต้องระวางโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 และพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2490 มาตรา 3

"ศาลฎีกา ได้ตรวจสำนวนฟังโจทก์ และทนายจำเลยแถลงด้วย วาจาและประชุมปรึกษาคดีแล้ว พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2480 มาตรา 5 บัญญัติว่า "ห้ามมิให้ผู้ใดขนส่งของ หรือพยายามขนส่งของผ่านเขตแดนทางบกเข้ามาในหรือ ออกนอกราชอาณาจักร หรือตั้งแต่เขตแดนทางบกมายังด่านศุลกากร หรือจากด่านศุลกากร ไปยังเขตแดนนั้น ตามทางใด ๆ นอกจากทางอนุมัติ หรือในเวลาใด ๆ นอกจาก เวลาที่ อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การขนส่งของตามทางอนุมัติ ในเวลาอื่นนอกจากที่กำหนดในวรรคก่อนนั้น จะทำได้ต่อเมื่อ ได้รับอนุญาต เป็นลายลักษณ์อักษรจากอธิบดี หรือผู้แทน และต้องปฏิบัติตามเงื่อนไข ซึ่งอธิบดีกำหนดไว้ เป็นพิเศษ โดยเฉพาะ ฯลฯ ศาลฎีกาเห็นว่า มาตรา 5 นี้บัญญัติไว้อย่างเด็ดขาดว่า

ห้ามมิให้ผู้ใดขนส่งของผ่านเขตแดนทางบก เข้ามาในราชอาณาจักรตามทาง
ใดนอกจากทางอนุมัติ แม้แต่ขนส่งของในเวลาใด ๆ นอกจากเวลาที่อธิบดี
กำหนดก็ต้องห้าม แต่การขนส่งนอกจากเวลาที่ อธิบดีกำหนดยังอนุญาต
ให้ทำได้ในเมื่อได้รับอนุญาต เป็นลายลักษณ์อักษร จากอธิบดี หรือ
ผู้แทน ส่วนการขนส่งของนอกจากทางอนุมัตินั้น ไม่ได้บัญญัติให้ทำได้ใน
เมื่อได้รับอนุญาตจากอธิบดี หรือผู้แทนไว้เลย จึงแสดงว่ากฎหมายไม่ยอม
ให้มีการขนส่งของผ่านเขตแดนนอกทางอนุมัติ และ ไม่ยอมให้มีการอนุมัติ
ให้ส่งของผ่านเขตแดนนอกทางอนุมัติได้เลย ฉะนั้น แม้พนักงานศุลกากร
อนุญาตให้ผู้ใดขนส่งของผ่านเขตแดนนอกทางอนุมัติ ก็ไม่อาจลบล้างข้อ
ห้ามตามกฎหมายและไม่เป็นข้อแก้ตัวให้พ้นความผิดฐานฝ่าฝืน ข้อห้ามตาม
กฎหมายได้ คดีนี้จำเลยรับว่าได้ขนส่งรถยนต์เข้ามาในราชอาณาจักร ตรง
ท่าหาดทรายเหนือซึ่งอยู่ห่างด่านศุลกากรศรีเชียงใหม่ ประมาณ 2 กิโลเมตร
และอยู่นอกเขตช่องทางอนุมัติ จำเลยจึงมีความผิดตามบทกฎหมายดังกล่าว
ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาที่อ้างมาในฎีกา เป็นความผิดเรื่องอื่น จะนำมาเทียบ
เคียงกับคดีนี้ไม่ได้ จำเลยจะอ้างความเข้าใจผิดกฎหมาย หรือเหตุอื่น ๆ
ดังกล่าวในฎีกามาแก้ตัวไม่ได้ และตามรูปคดีไม่มีเหตุที่จะกำหนดโทษจำเลย
ให้น้อยลง ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น

จึงพร้อมกันพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ยกฎีกา
จำเลย"

สัญชาติ พระราชบัญญัติ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๔/๒๕๑๕

ผู้ที่มีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมีบิดาเป็น
คนต่างด้าวแต่ใช้ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตั้งแต่เป็นผู้เยาว์ติดต่อกันมา
นานเกือบ ๓๐ ปี แม้เมื่อบรรลุนิติภาวะแล้วก็ได้ดำเนินการเพื่อได้คืนซึ่ง
สัญชาติไทย มีผลให้เสียสัญชาติไทย

ระหว่าง นายอิม แซ่เจ็ง หรือเจง โจทก์
กระทรวงมหาดไทย โดยนายกมล วรรณประภา
รัฐมนตรีว่าการ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นบุตรนายซิมเสี้ย หรือเสี้ย และนางเล้า หรือลัม
แซ่เจ็ง หรือเจง คนต่างด้าว เกิดในกรุงเทพมหานคร และโจทก์อยู่ในประเทศไทย
ตลอดมา โจทก์จึงมีสัญชาติไทย เมื่ออายุประมาณ ๑๔ ปี มารดาโจทก์แจ้งต่อ
กระทรวงมหาดไทย จำเลยว่า โจทก์เกิดที่ประเทศจีนและขอใบสำคัญประจำตัวคน
ต่างด้าวให้โจทก์เพื่อไม่ให้โจทก์ถูกเกณฑ์เข้ารับราชการทหาร ทางราชการจึงออก

ใบสำคัญคนต่างด้าวเลขที่ ๑๘๘/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๔๘๔ ให้โจทก์ โดยโจทก์ไม่สมัครใจและไม่รู้เรื่อง เมื่อโจทก์บรรลุนิติภาวะก็จำต้องต่ออายุใบสำคัญ ประจำคนต่างด้าวเรื่อยมา เพราะกลัวถูกจับและด้วยความหลงผิดคิดว่าเป็นคนต่างด้าว เมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๖ โจทก์ทราบว่าโจทก์มีสัญชาติไทยโดยกำเนิด จึงไปยื่นคำขอให้เจ้าหน้าที่ของจำเลยออกบัตร ประจำตัวประชาชนแก่โจทก์ แต่เจ้าหน้าที่ไม่ยอมออกให้ อ้างว่าโจทก์เป็นคนต่างด้าว เป็นการโต้แย้งสิทธิในการถือสัญชาติของโจทก์ ขอให้ศาลพิพากษาว่าโจทก์เป็นคนสัญชาติไทยและเพิกถอนใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวเลขที่ ๑๘๘/๒๔๘๔ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๔๘๔ เสีย ให้จำเลยมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานแก้ทะเบียนสำคัญทางราชการต่าง ๆ ว่าโจทก์มีสัญชาติไทย และให้ออกบัตรประจำตัวประชาชนให้โจทก์ หากจำเลยไม่ปฏิบัติตาม ให้ถือคำพิพากษาของศาลแทนการแสดงเจตนาของจำเลย

จำเลยให้การว่า โจทก์จะเป็นบุตรของนางซิมเสี่ย หรือเสี่ย หรือนางเล็ก หรือลิ้ม แซ่เจ็ง หรือเจง หรือไม่จำเลยไม่ทราบและไม่รับรอง สำเนาทะเบียนคนเกิดท้ายฟ้องไม่ใช่หลักฐานการเกิดของโจทก์ โจทก์เป็นคนต่างด้าวเกิดในประเทศจีนมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว และต่อใบสำคัญ ประจำตัวคนต่างด้าวโดยสมัครใจตลอดมา เจ้าหน้าที่ของจำเลยจะออกบัตรประจำตัวประชาชนให้โจทก์ไม่ได้ เพราะโจทก์เป็นคนต่างด้าว แม้จะฟังว่าโจทก์เกิดในประเทศไทยโดยมีบิดามารดาเป็นคนต่างด้าว แต่โจทก์ก็เสียสัญชาติไทยไปแล้วตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้อง

ในวันนัดสืบพยานโจทก์ ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้วจึงมีคำสั่งงดสืบพยานโจทก์และพยานจำเลย

ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า โจทก์เสียสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ ให้พิพากษายกฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งมีสัญชาติไทย เพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว ถ้าได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าวแล้ว ให้เสียสัญชาติไทย” ดังนั้น แม้จะฟังว่าโจทก์มีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย โดยมีบิดาเป็นคนต่างด้าว แต่โจทก์ได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ และต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวติดต่อกันตลอดมาและแม้จะฟังว่ามารดาโจทก์เป็นผู้ไปขอใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวให้โจทก์ตั้งแต่โจทก์อายุ ๑๔ ปี ในขณะที่โจทก์ยังเป็นผู้เยาว์อยู่ แต่เมื่อโจทก์บรรลุนิติภาวะแล้ว โจทก์มิได้ดำเนินการเพื่อให้ได้คืนซึ่งสัญชาติไทย ทั้งโจทก์ยังได้ต่ออายุใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวติดต่อกันตลอดมาเป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปี จึงเชื่อว่าโจทก์ได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวด้วยความสมัครใจ และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เป็นหนังสือประจำตัวคนต่างด้าวที่นายทะเบียนได้ออกให้ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔, ๕ และ ๒๔ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวที่โจทก์ได้รับนั้นจึงเป็นใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว และเมื่อโจทก์ถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวดังกล่าวตลอดมา จึงต้องอยู่ภายในบังคับของพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ ซึ่งมีผลให้โจทก์เสียสัญชาติไทยตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๐/๒๕๑๓ ระหว่างนายอูกิม แซ่อ้วง หรืออูกิม แซ่-

อ้าย โจทก์ กระทรวงมหาตไทยกับพวก จำเลย ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น
ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษาขึ้น ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นฎีกา ๑๕๐ บาท แทน
จำเลย”

สิทธิฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

คำสั่งศาลทหารสูงสุดที่ ๕/๒๕๑๘

ข้อจำกัดในการอุทธรณ์ หรือฎีกาของศาลทหารตามพระราชบัญญัติ
ธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๖๒ ใช้บังคับทั้งแก่คดีที่อยู่ใน
อำนาจศาลทหารในเวลาปกติและศาลทหารในเวลาไม่ปกติ รวมทั้งข้อที่ระบุ
ไว้ว่ามีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญามาใช้บังคับด้วย ดังนั้นแม้โจทก์จะมีอธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อ
รับรองในฎีกาก็ไม่บังเกิดผล

ระหว่าง อัยการศาลทหารกรุงเทพ (พนักงานอัยการ กรมอัยการ (กอง ๑) โจทก์
ร้อยตำรวจโท สมชาย ไชยสุต จำเลย

โจทก์อุทธรณ์คำสั่งศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) ความว่า โจทก์ยื่นฎีกา
คัดค้านคำพิพากษาศาลทหารกลางต่อศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) ทั้งในปัญหา
ข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริง แต่ศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) สั่งไม่รับฎีกา
ของโจทก์ โดยอ้างว่าเป็นปัญหาข้อเท็จจริงทั้งสิ้น ต้องห้ามฎีกาตามกฎหมาย ขอ
ให้ศาลทหารสูงสุดสั่งรับฎีกาของโจทก์

คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและ
ไตร่ตรองไว้ก่อน มีวัตถุประสงค์สำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงคราม ทำให้เกิดระเบิด

จนเป็นเหตุให้ผู้ยื่นถึงแก่ความตายและอากาศยานเสียหาย ปลอมและใช้เอกสาร
ปลอม

ศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานโจทก์
ยังไม่พอที่จะลงโทษจำเลยได้ พิจารณาให้ยกฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์

ศาลทหารกลางพิพากษายืน

โจทก์ฎีกา ศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) มีคำสั่งไม่รับฎีกาของโจทก์

โจทก์จึงยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวข้างต้น

คำสั่ง

“โจทก์อ้างว่าฎีกาของโจทก์เป็นปัญหาข้อกฎหมาย ๒ ข้อ ข้อแรก
คือฎีกาข้อ ๕ ซึ่งโจทก์อ้างว่า ศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) และศาล
ทหารกลางฟังข้อเท็จจริงต้องกันว่า จำเลยนำเอกสารปลอมไปมอบให้แก่
นายอุดม และนายอุดมมอบให้นายบัญชานำเอกสารปลอมนั้นไปยื่นต่อ
กระทรวงการต่างประเทศ แม้จำเลยจะไม่ได้เป็นผู้ยื่นเอง จำเลยก็ต้องมี
ความผิดฐานใช้เอกสารปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๖๔ นั้น
พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ศาลทหารกรุงเทพ (ศาลอาญา) และศาลทหารกลาง
หาได้ฟังข้อเท็จจริงดังที่โจทก์กล่าวอ้างไม่ หากได้วินิจฉัยว่าข้อเท็จจริงฟัง
ไม่ได้แต่ในเบื้องต้นแล้วว่า จำเลยนำเอกสารปลอมไปมอบให้แก่นายอุดม
นอกจากนั้นยังไม่ปรากฏว่าจำเลยเป็นผู้นำเอกสารปลอมไปยื่นต่อนายเกษม
รักษาทรัพย์ เจ้าพนักงานกระทรวงการต่างประเทศดังที่โจทก์ฟ้อง ดังนั้น
การที่โจทก์ฎีกาโต้เถียงว่าจำเลยนำเอกสารปลอมไปมอบให้แก่นายอุดม จึง
เป็นการฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง

ส่วนในข้อที่สองคือ ฎีกาข้อ ๑(๑๔) ที่โจทก์อ้างว่าศาลทหารกลาง

ขก้อยคำที่ไม่มีในคำเบิกความของพยานโจทก์ขึ้นมากล่าวในคำพิพากษา เพราะนายแคลนชัยพยานโจทก์ไม่ได้เบิกความว่าร่างกายของนางสมหวังจะต้องเหล็กไม่เป็นชนิด เป็นการวินิจฉัยข้อเท็จจริงนอกสำนวน นั้น พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ศาลทหารกลางหาได้วินิจฉัยในข้อนี้โดยอาศัยเพียงถ้อยคำของนายแคลนชัยแต่อย่างเดียวไม่ หากได้ประมวลข้อเท็จจริงและเหตุผลที่ได้ความและที่อนุมานได้จากถ้อยคำของพยานโจทก์ปากนี้ ประกอบกับคำเบิกความของนายอริค นิวตัน และนายลิตสโตน พยานโจทก์อีกสองปากแล้ววินิจฉัยในที่สุดว่า แม้เหล็กก็ยังแตกหักขาดจากกัน ศพของนางสมหวังจะขาดเพียงโบน้า ข้อมือและขาเท่านั้นย่อมเป็นไปได้ ดังนี้ จึงไม่เป็นการวินิจฉัยข้อเท็จจริงนอกสำนวน ฎีกาของโจทก์ข้อนี้จึงเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงอีก นอกจากสองข้อดังกล่าวแล้วฎีกาของโจทก์ก็เป็นปัญหาข้อเท็จจริงทั้งสิ้น

คดีนี้ศาลทหารกลางพิพากษายืนตามศาลทหารชั้นต้นให้ยกฟ้องโดยอาศัยข้อเท็จจริงต้องห้ามฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ มาตรา ๖๒ ที่โจทก์ยกเหตุผลเป็นใจความว่า การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ ให้สิทธิแก่คู่ความในการอุทธรณ์ฎีกาในคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในเวลาไม่ปกติซึ่งแต่เดิมห้ามอุทธรณ์ฎีกา เป็นการเปลี่ยนแปลงหลักการเดิม โดยไม่ประสงค์ให้นำมาตรา ๖๒ มาใช้บังคับกับศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ดังนั้นข้อจำกัดในการอุทธรณ์หรือฎีกาของศาลทหารในเวลาปกติตามมาตรา ๖๒ จึงนำมาใช้กับศาลทหารในเวลาไม่ปกติไม่ได้ ต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้ เมื่ออธิบดีกรมอัยการได้ลงลายมือชอรับรองในฎีกาโจทก์ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ แล้วโจทก์จึงมีสิทธิฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงได้ นั้น เห็นว่า แม้จะมีการแก้ไข

เพิ่มเติมพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ บางมาตรา เพื่อให้สิทธิแก่คู่ความในการอุทธรณ์ หรือฎีกาในคดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในเวลาไม่ปกติได้ เว้นแต่คดีบางประเภท แต่ข้อจำกัดในการอุทธรณ์หรือฎีกาตามมาตรา ๖๒ ก็ยังคงรูปอยู่ตามเดิมทั้งมาตรา โดยมีได้กำหนดขีดชั้นในการใช้บังคับ ข้อจำกัดดังกล่าวจึงต้องใช้บังคับทั้งแก่คดีที่อยู่ในอำนาจศาลทหารในเวลาปกติและศาลทหารในเวลาไม่ปกติ รวมทั้งข้อที่ระบุไว้ว่า ในกรณีเช่นนี้มีให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๒๑ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ ดังนั้น แม้โจทก์จะมีอธิบดีกรมอัยการลงลายมือชื่อรับรองในฎีกา ก็ไม่บังเกิดผล ให้ศาลต้องรับฎีกาของโจทก์

ที่ศาลกรุงเทพ (ศาลอาญา) สั่งไม่รับฎีกาของโจทก์นั้นชอบแล้ว ให้ยกคำร้องของโจทก์”

หลักเลียงขัดขึ้นไม้เข้ารับราชการทหาร

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑/๒๕๒๒

ความผิดฐานหลักเลียงขัดขึ้นไม้มารายงานตัวเข้ารับราชการทหาร กองประจำการ ตามหมายนัด หรือจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๔๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๖ มาตรา ๑๑ นั้น จะต้องได้ความว่า จำเลยมีเจตนาหลักเลียงหรือขัดขึ้นไม้ไปรายงานตัวจึงจะเป็นความผิดตามกฎหมายดังกล่าว จะนำเอากรณีที่ถูกกฎหมายให้ถือว่าหลักเลียงหรือขัดขึ้นตามมาตรา ๒๗ และ ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ มาใช้เทียบเคียงและตีความว่า มาตรา ๔๕ มีเจตนารมณ์อย่างเดียวกันไม่ได้

ระหว่าง พนักงานอัยการประจำศาลแขวงอุดรธานี โจทก์
นายประมุข ภูทองชัย จำเลย
โจทก์ฟ้องว่า จำเลยเป็นทหารกองเกิน คณะกรรมการตรวจเลือกได้ตรวจเลือกจำเลยเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ผลัดที่ ๒ นายอำเภอหนองบัวลำภู ซึ่งเป็นอำเภอท้องที่เป็นภูมิลำเนาทหารของจำเลย ได้ออกหมายนัดให้จำเลยมารายงานตัว ณ ที่ว่าการอำเภอหนองบัวลำภูในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๙ เวลา ๗ นาฬิกา เพื่อเข้ารับราชการทหารกองประจำการ จำเลยได้รับหมายนัดทราบวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดในหมายนัดแล้ว ครั้นวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

เวลากลางวัน จำเลยบังอาจหลีกเลี่ยงข้อขัดขืนไม่มารายงานตัวเข้ารับราชการทหาร
กองประจำการตามหมายนัด เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตาม
กฎหมาย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา
๔๕ พระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖ มาตรา ๑๑

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า จำเลยมิได้มีเจตนาหลีกเลี่ยงหรือ
ขัดขืนไม่ไปรายงานตัวเพื่อเข้ารับราชการทหาร ตามหมายนัดกรณียังไม่เข้าองค์ประ-
กอบอันจะเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๔๕
พิพากษายกฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “.....ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติ
ตามคำพิพากษาศาลล่างทั้งสองว่า จำเลยถูกตรวจคัดเลือกลงให้เป็นทหารกอง
ประจำการ ผลัดที่ ๒ นายอำเภอหนองบัวลำภูมีหมายนัดให้จำเลยไปรายงาน
ตัวเข้ารับราชการทหารในวันศุกร์ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๕ เวลา ๗ นาฬิกา
ณ ที่ว่าการอำเภอหนองบัวลำภู จำเลยรับหมายนัดแล้วจำเลยไม่ไปราย-
งานตัวตามเวลานัด โดยมีได้มีเจตนาหลีกเลี่ยงข้อขัดขืนไม่ไปรายงานตัวเพื่อ
เข้ารับราชการทหารตามนัด เพราะวันนั้นจำเลยเกิดเจ็บป่วยท้องเดินมีอาการ
อ่อนเพลีย เมื่อรับประทานยาอาการค่อยทุเลาแล้ว ผู้ใหญ่บ้านได้พาจำเลย
ไป ณ ที่ว่าการอำเภอหนองบัวลำภู แต่ไปไม่ทันเวลาโดยเจ้าหน้าที่สัสดี
อำเภอหนองบัวลำภูรออยู่จนถึงเวลา ๑๐ นาฬิกา จึงได้นำทหารไปส่งที่
จังหวัดอุดรธานี จำเลยไปถึงเมื่อเวลา ๑๐ นาฬิกาเศษ จึงไม่พบเจ้าหน้าที่
สัสดีอำเภอ ครั้นวันจันทร์ที่ ๘ เดือนเดียวกันจำเลยได้ไปที่แผนกสัสดี
อำเภอหนองบัวลำภูอีกครั้งหนึ่งเพื่อรายงานตัวจึงถูกดำเนินคดี

ปัญหาว่า จำเลยมีความผิดฐานหลีกเลี่ยงข้อขัดขืนเพื่อจะไม่ให้เข้ารับ

ราชการทหารกองประจำการดั่งฟ้องหรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่าตามฎีกาของ โจทก์ที่อ้าง มาตรา ๒๗ และ ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ มาเป็นบทเทียบเคียงประกอบว่าทั้ง ๒ มาตราดังกล่าวล้วนแต่ให้ถือว่า “ถ้าไม่มาตามนัดให้ถือว่าหลีกเลี่ยงชั้น” และกล่าวเป็นทำนองว่า แม้ขาดเจตนาก็ต้องมีความผิดดั่งฟ้อง ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวที่โจทก์ขอให้ลงโทษจำเลยนั้น มีใจความว่า “บุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือขัดชั้นด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหาร กองประจำการ ฯลฯ ต้องระวางโทษ.....” ไม่มีข้อความตอนใดจะตีความได้ว่า แม้ขาดเจตนาที่มีความผิด ส่วนมาตรา ๒๗ บัญญัติว่า “ทหารกองเกินซึ่งถูกเรียก ต้องมาให้ คณะกรรมการ ตรวจสอบเลือกทำการ ตรวจสอบเลือกตามกำหนดหมายนั้น ฯลฯ ถ้าไม่มาหรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจสอบเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจสอบเลือกแล้วเสร็จ ให้ถือว่าทหารกองเกินนั้นหลีกเลี่ยงชั้นไม่มาให้คณะกรรมการตรวจสอบเลือกทำการตรวจสอบเลือก ฯลฯ” และมาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “ทหารกองเกินที่ ถูกเข้ากองประจำการผู้ใด จักต้องเริ่มเข้ารับราชการทหารกองประจำการเมื่อใด ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจสอบเลือกเป็นผู้กำหนด และให้นายอำเภอออก หมายนัดเพื่อให้ทหารกองเกินผู้นั้นมา ณ ที่อำเภอท้องที่ตามที่ได้กำหนดไว้ นั้น เพื่อ เข้ารับราชการทหารกองประจำการ ถ้าทหารกองเกินผู้นั้นไม่มาตามนัด ให้ถือว่า หลีกเลี่ยงชั้น” กรณีที่กฎหมายให้ถือว่าหลีกเลี่ยงชั้นตามมาตรา ๒๗, และ ๓๔ ดังกล่าวแล้วเป็นคนละกรณีกับที่โจทก์ฟ้อง จึงเอามาเทียบเคียงและ ตีความในมาตรา ๔๕ ว่ามีเจตนารมณ์อย่างเดียวกันหาได้ไม่ เมื่อจำเลยมิได้มี เจตนาหลีกเลี่ยงชั้นเพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการ จำเลยจึง ไม่มี ความผิดดั่งฟ้อง”

หลายกรรมต่างกัน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๘๔/๒๕๒๒ ความผิด

จำเลยจำหน่ายเฮโรอีนไป ๑ ห่อ หลังจากจำหน่ายไปแล้วยังเหลือเฮโรอีนอีก ๑ ห่อ คดีนี้จำเลยมีความผิดฐานจำหน่ายเฮโรอีนกรรมหนึ่ง และมีความผิดฐานมีเฮโรอีนไว้เพื่อจำหน่ายอีกกรรมหนึ่ง หลายกรรมต่างกันไม่ใช่กรรมเดียวกัน

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดตราด

โจทก์

นายบุญเกิน หรือเกิน คงสี

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๒๒ เวลากลางวัน จำเลยบังอาจจำหน่ายเฮโรอีนไฮโดรคลอไรด์ ซึ่งเป็นเกลือของเฮโรอีนอันเป็นยาเสพติดให้โทษ ชนิดต้องห้ามเด็ดขาดให้แก่ผู้มีชื่อ ๑ ห่อ น้ำหนักไม่ปรากฏ ราคา ๑๐๐ บาท และหลังจากจำหน่ายเฮโรอีนบางส่วนดังกล่าวแล้ว จำเลยบังอาจมีเฮโรอีนไฮโดรคลอไรด์ ไว้ในความครอบครองของจำเลย ๑ ห่อ น้ำหนักเท่าใดไม่ปรากฏชัดเพื่อจำหน่ายอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายและมีได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี เหตุเกิดที่ตำบลหนองบอนกิ่งอำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๔ ทวิ ๒๐ ทวิ ๒๐ ทริ ๒๙ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔, ๖, ๗, ๑๒ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๘๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ข้อ ๒ ธิบเฮโรอีนของกลาง และกึ่งธนบัตรของกลางแก่เจ้าชอง

จำเลยให้การรับสารภาพตามฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว ฟังว่าการที่จำเลยจำหน่ายเฮโรอีนไป ๑ ห่อก็ยังมีเฮโรอีนเหลือที่จำเลยอีก ๑ ห่อ เป็นเฮโรอีนจำนวนเดียวกัน ความผิดของจำเลยจึงเป็นกรรมเดียว พิจารณาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๔ ทวิ ๒๐ ทวิ ๒๐ ตริ, ๒๙ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔, ๖, ๗, ๑๒ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวแต่ผิดกฎหมายหลายบท ลงโทษจำเลยฐานจำหน่ายเฮโรอีนตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๔๖๕ มาตรา ๔ ทวิ ๒๐ ทวิ พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔, ๖ จำคุก ๕ ปี จำเลยรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๒ ปี ๖ เดือน ริมเฮโรอีนของกลาง ส่วนธนบัตรของกลางคืนเจ้าของ

โจทก์อุทธรณ์ว่า ความผิดของจำเลยเป็น ๒ กรรม ขอให้เรียงกระทงลงโทษศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกา พิพากษาแก้เป็นว่าจำเลยมีความผิดฐานจำหน่ายยาเสพติดให้โทษเฮโรอีนอีกกระทงหนึ่ง และฐานมียาเสพติดให้โทษเฮโรอีนไว้ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายอีกกระทงหนึ่งนอกจากที่แก้คงเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยวินิจฉัยว่า “ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติได้ว่า ตามวันเวลาที่โจทก์กล่าวหา จำเลยได้จำหน่ายเฮโรอีนไป ๑ ห่อ และตำรวจจับจำเลยได้ในเวลากระชั้นชิดค้นพบเฮโรอีนอีก ๑ ห่อที่จำเลย จึงยึดเป็นของกลาง ปัญหาที่ว่า การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันหรือไม่ เห็นว่าการที่จำเลยขายเฮโรอีนให้แก่ผู้อื่นไป ๑ ห่อ ย่อมเป็นความผิดฐานจำหน่ายเฮโรอีนอีกกรรมหนึ่ง หลังจากจำเลยจำหน่ายไปแล้วยังเหลือเฮโรอีน

อีก ๑ ท่อ ย่อมเป็นความผิดฐานมีไว้เพื่อจำหน่ายอีกกรรมหนึ่ง ทั้งเฮโรอีนของกลางก็เป็น
เฮโรอีนคนละจำนวนกัน จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกันไม่ใช่กรรมเดียวดังที่ศาล
ล่างวินิจฉัยฎีกาโจทก์ฟังขึ้น”

หลายบทหลายกระทง พ.ร.บ. ป่าไม้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 588/2507

การแผ้วถางป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยในการนั้นได้ตัดไม้หวงห้ามที่ขึ้นอยู่ในป่าโดยไม่ได้รับอนุญาตด้วย เป็นเรื่องกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบทตาม ป. อาญา ม. 90

พนักงานอัยการจังหวัดร้อยเอ็ด

โจทก์

ระหว่าง

นายจันทร เพ็ญนาดี

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยแผ้วถางป่าโดยไม่ได้รับอนุญาต และได้เข้ายึดถือครอบครองป่าที่แผ้วถางนั้น และในการแผ้วถางป่าดังกล่าวจำเลยได้ตัดไม้หวงห้ามซึ่งอยู่ในป่านั้นและเผาทำลายเสียโดยไม่ได้รับอนุญาต

ศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่า ตามสภาพที่ดินไม่น่าเชื่อว่าจะมีการแผ้วถางป่าและตัดไม้หวงห้ามตามวันที่โจทก์กล่าวอ้าง จึงพิพากษายกฟ้อง

ศาลอุทธรณ์เชื่อว่าจำเลยกระทำผิดจริงตามฟ้อง จึงพิพากษาว่ามีผิดและลงโทษตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 7.11, 54, 72, 73 พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2494 มาตรา 6 พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2503 มาตรา 5.11, 16 พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ.2497 กับให้จำเลยออกไปจากที่ปารายพิพาท

ศาลฎีกาเชื่อว่าจำเลยกระทำผิดจริงตามฟ้อง "ศาลอุทธรณ์
วินิจฉัยว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้องถูกต้องแล้ว แต่การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษา
ลงโทษแก่จำเลยมาทุกบทนั้น ศาลฎีกายังไม่เห็นพ้องด้วย เพราะการกระทำ
ของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดตามกฎหมายหลายบท ตามประมวล
กฎหมายอาญามาตรา 90 บัญญัติให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ลงโทษ
แก่ผู้กระทำผิด

เหตุนี้จึงพิพากษาแก้คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ เป็นให้ลงโทษ
จำเลยตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 11,73 พระราชบัญญัติ
ป่าไม้ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2494 มาตรา 6 พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 4)
พ.ศ.2503 มาตรา 17 ซึ่งเป็นบทหนัก นอกจากที่แก้ให้คงเป็นไปตาม คำ
พิพากษาศาลอุทธรณ์"

หน้าทนาย

คำพิพากษาฎีกาที่ 795/2504

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยพยายามฆ่าคนตาย โดยเจตนาและมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต จำเลยให้การปฏิเสธ หากโจทก์ไม่นำสืบในข้อหาฐานมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต ศาลย่อมลงโทษจำเลยในข้อหาฐานนั้นไม่ได้

พนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี

โจทก์

ระหว่าง

นายบำ ด่านพิมาย

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยมีอาวุธปืนสั้น 1 กระบอกไว้ในครอบครอง โดยมีได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ และได้พยายามฆ่า นายปั้น ชนะเลิศ โดยใช้อาวุธปืนดังกล่าวยิงนายปั้น แต่ไม่ถูก

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามฟ้อง

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า จำเลยเพียงแต่ยิงชู่ ไม่มีเจตนาจะฆ่า นายปั้นและโจทก์ก็ไม่ได้นำสืบว่าจำเลยไม่มีใบอนุญาตให้ใช้ปืนนั้น จึงพิพากษาให้ยกฟ้อง

ศาลฎีกาวินิจฉัยในข้อหาฐานพยายามฆ่าว่าจำเลยยิงงู ไม่ได้มีเจตนาจะฆ่านายปิ่น "เกี่ยวกับความผิดฐานมีปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งโจทก์ฎีกาขึ้นมานั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า แม้จำเลยจะปฏิเสธโดยมิได้เจาะจงถึงข้อหาที่โจทก์ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ด้วยก็ดี แต่เมื่อจำเลยไม่ได้รับโดยเฉพาะในข้อหาว่าผิดพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ นั้นแล้ว โจทก์ก็ต้องนำสืบให้เห็นว่าจำเลยผิดฐานนี้ด้วย เมื่อโจทก์ไม่ได้นำสืบว่าปืนนั้นไม่มีทะเบียนและไม่ได้นำสืบว่า จำเลยไม่มีใบอนุญาตให้ใช้ปืนนั้นก็ลงโทษจำเลยไม่ได้

จึงพิพากษายืนให้ยกฎีกาโจทก์"

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๕/๒๕๐๔

ในคดีที่หาว่าจำเลยแปรรูปไม้และมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครอง โดยไม่รับอนุญาต จำเลยปฏิเสธลอย ๆ โดยไม่ได้โต้เถียงว่าไม่มีประกาศควบคุมการแปรรูปไม้หรือโต้เถียงว่าจำเลยไม่ทราบประกาศ โจทก์นำ ป่าไม้เขตมาสู้ว่า การกำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้และพระราชกฤษฎีกา กำหนดไม้หวงห้าม ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและปิดประกาศไว้ในที่สาธารณะทั่วไปเป็นเวลาก่อนเกิดเหตุ ๗-๘ ปีแล้ว ก็พอรับฟังได้แล้วว่ามี การประกาศตามความใน พ.ร.บ. ป่าไม้ ม. ๕ แล้ว

ระหว่าง พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดไชยา โจทก์
นายช้อง พงษ์ชาติ จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยแปรรูปไม้และมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองโดยไม่รับ
อนุญาต

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า แม้จะฟังว่าจำเลยได้แปรรูปไม้และมีไม้แปรรูปไว้ในครอบครองโดยไม่รับอนุญาต แต่โจทก์มีเพียงป่าไม้เขตมาเบิกความว่า ในท้องถิ่นนั้นได้ประกาศกำหนดเป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้และได้ปิดประกาศ

ไว้ในที่สาธารณะทั่วไปแล้ว แต่โจทก์ไม่ได้แสดงตัวประกาศ หรือสำเนาอันถูกต้อง และไม่มีผู้ปิดประกาศมาบอกความว่า ได้ปิดประกาศดังกล่าวจริง จะฟังว่าที่เกิดเหตุเป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ได้ประกาศ และปิดประกาศแล้ว ทั้งจำเลยก็ได้ทราบประกาศแล้วหาได้ไม่ จำเลยยังไม่ควรจะมีผิดตามนัยแห่งคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1834/2494 จึงพิพากษาให้ยกฟ้อง

โจทก์ฎีกาว่า โจทก์นำสืบฟังได้ว่าการกำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้และพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้ามได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และได้ปิดประกาศไว้ ณ ที่สาธารณะทั่วไปแล้ว เป็นการสมบูรณ์ตามความหมายในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 แล้ว

"ศาลฎีกาตรวจสำนวนฟ้องแถลงการณ์ และประชุมปรึกษาแล้ว พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 5 บัญญัติว่า พระราชกฤษฎีกาหรือประกาศรัฐมนตรี ซึ่งกำหนดขึ้นตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คัดสำเนาประกาศไว้ ณ ที่ว่าการ อำเภอ และที่ทำการกำนัน หรือที่อาคารสถานที่ในท้องที่ซึ่งเกี่ยวข้อง

ตามคำฟ้องโจทก์กล่าวว่า ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม และประกาศกระทรวงเกษตรกำหนดเขตท้องที่ตลอดเขต จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นเขตควบคุมการแปรรูปไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. 2484 ตั้งแต่ต้น พ.ศ. 2491 และ เจ้าหน้าที่ได้คัดสำเนาประกาศไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่สาธารณสถานที่เกี่ยวข้องกับคดีนี้ จำเลยได้ทราบประกาศนี้แล้ว

จำเลยทราบคำฟ้องแล้ว มิได้โต้เถียงว่ามีได้มีประกาศการควบคุมการแปรรูปไม้หรือเถียงว่าจำเลยไม่ทราบ จำเลยกลับให้การปฏิเสธลอย ๆ ฝ่ายโจทก์ก็ได้มี นายรัสมิ นามวงศ์ ป่าไม้เขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่ง

เป็นเจ้าของที่ชั้นผู้ใหญ่ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานีเบิกความว่า การกำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้ และพระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้ามได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว และได้ปิดประกาศไว้ ณ ที่สาธารณะทั่วไป เช่นที่ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ บ้านกำนัน และบ้านผู้ใหญ่บ้าน ประกาศการควบคุมการแปรรูปไม้ในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ใช้มาก่อนเกิดเหตุเป็นเวลา ๗-๘ ปี จำเลยก็มีอาชีพเกี่ยวกับการทำป่าไม้ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมาช้านาน จำเลยน่าจะรู้ดีทั้งจำเลยมิได้ปฏิเสธโต้เถียงว่ามีได้มีประกาศ เท่าที่โจทก์นำเสนอมาก็พอที่จะรับฟังได้แล้วว่า ได้มีประกาศตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕ แล้ว ฎีกาของโจทก์ในข้อนี้ฟังชน

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๘๓๔/๒๔๕๔ ระหว่างอัยการสุโขทัย โจทก์ นายเลื่อนกับพวก จำเลย ที่ศาลอุทธรณ์ยกขึ้นอ้างอนัน ขอเท็จจริงในเรื่องนั้นปรากฏว่า การกระทำผิดเกิดขึ้นในขณะที่ประกาศให้กำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้ใหม่ ๆ ย่อมเป็นการยากที่จะให้เป็นที่รู้กันได้โดยทั่วถึงกัน โจทก์จึงต้องนำเสนอให้ได้ความชัดเจน แต่ข้อเท็จจริงในคดีนี้ เหตุเกิดภายหลังที่ได้ประกาศใช้กำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้แล้วถึง ๗-๘ ปี เห็นได้ว่าเป็นที่รู้กันอยู่โดยทั่วไปแล้ว ข้อเท็จจริงจึงต่างกับคดีนี้

ปรากฏว่าศาลอุทธรณ์ยังมีได้วินิจฉัยในประเด็นที่ว่า จำเลยทำการแปรรูปไม้และมีไม้ซึ่งแปรรูปไว้ใน ครอบครอง โดยไม่ได้รับอนุญาตสมควรที่จะข้อนสำนวนไป ให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยในประเด็นข้อนี้เสียก่อน

จึงพร้อมกันพิพากษาให้ยกคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ให้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยประเด็นดังกล่าวและพิพากษาใหม่ตามรูปความ”

อำนาจฟ้องของพนักงานอัยการ

คำพิพากษาศาลฎีกา (แผนกคดีเด็กและเยาวชน) ที่ ๑๐/๒๕๒๒

คดีเด็กและเยาวชนที่จำเลย ถูกจับ และพนักงานสอบสวน ขอผิดฟ้องติดต่อกันมาสามครั้ง แต่ก่อนครบกำหนดผิดฟ้องครั้งที่ ๓ พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องและขอให้ศาลปล่อยตัวจำเลยไป ครั้นต่อมาพนักงานอัยการมีความเห็นสั่งฟ้อง แต่ไม่สามารถยื่นฟ้องคดีได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่จำเลยถูกจับกุม ดังนั้น การฟ้องคดีของพนักงานอัยการต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการตามมาตรา ๒๔ จัตวา แห่ง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๕๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ มาตรา ๘ เมื่อไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการให้ฟ้อง พนักงานอัยการโจทก์ย่อมไม่มีอำนาจฟ้อง

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ โจทก์
นายสายันต์ หรือสายัน งานสะอาด หรืองามสะอาด จำเลย

กรณีสืบเนื่องจากโจทก์ยื่นฟ้องขอให้ลงโทษ จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๕ (๑) ตามคำบรรยายฟ้องกล่าวว่า จำเลยถูกจับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๐ ระหว่างสอบสวน จำเลยถูกควบคุมตัวตั้งแต่วันที่จับถึงวันที่ ๑๓

ธันวาคม ๒๕๒๐ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ขอคัดฟ้องไว้แล้วตามคำร้องที่ ผ. ๒๑/
๒๕๒๑ แต่พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง จึงขอปล่อยตัวจำเลยไป โจทก์
มีคำสั่งฟ้องจึงได้ส่งตัวจำเลยมาศาลพร้อมฟ้อง โดยไม่ต้องขออนุญาตฟ้องคดี ศาล
ชั้นต้นมีคำสั่งว่า ตามรายงานเจ้าหน้าที่ไม่ปรากฏว่าได้มีการขอคัดฟ้อง ฟ้องโจทก์
ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา
๒๔ ทวิ และไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๔ จัตวา จึงไม่รับฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์ว่า พนักงานสอบสวนยื่นคำร้องขอคัดฟ้องไว้เมื่อวันที่ ๙
มกราคม ๒๕๒๑ เจ้าหน้าที่ศาลลงหมายเลขในสารบบรับคำร้องเป็นคดีดำที่ ผ. ๘๑/
๒๕๒๑ พนักงานสอบสวนขอคัดฟ้องเรื่อยมาถึงครั้งที่ ๓ ซึ่งศาลอนุญาตทุกครั้ง ต่อ
มาพนักงานสอบสวนเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง จึงยื่นคำร้องขอปล่อยตัวผู้ต้องหาเมื่อวันที่
๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ก่อนครบกำหนดคัดฟ้องศาลก็ได้สั่งปล่อยผู้ต้องหา ครั้น
โจทก์สั่งฟ้องจึงจัดการให้ได้ตัวจำเลยมาฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
อาญา มาตรา ๑๔๑ โดยไม่ขออนุญาตฟ้องคดีต่ออธิบดีกรมอัยการ เพราะไม่ใช่กรณี
ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๑๔ มาตรา ๒๔ ทวิ ๒๔
จัตวา แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๐๖ มาตรา ๘ ขอให้รับฟ้อง

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า ศาลชั้นต้นอนุญาตให้คัดฟ้องครั้งที่ ๓ นับแต่
วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ถึงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ในระหว่างเวลา
ดังกล่าว พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาและขอให้ปล่อยผู้ต้องหา
ศาลสั่งปล่อยผู้ต้องหาไปตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ไม่ว่าพนักงานสอบสวน
จะมีความเห็นสั่งฟ้องหรือไม่ และจะขอให้ศาลปล่อยตัวไปหรือไม่ ก็จะต้องมา
ขอคัดฟ้องต่อศาลตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๑๔
มาตรา ๒๔ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ มาตรา ๘ เมื่อไม่มีการขอคัดฟ้องอีก จึงต้องห้ามมิให้

พนักงานอัยการโจทก์ฟ้องคดี ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๒๔ จัตวา แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ มาตรา ๘ กรณีไม่ต้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๑ พิพากษายืน

โจทก์ฎีกาขอให้รับฟ้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีเด็กและเยาวชนพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “คดี ได้ความว่าจำเลยถูกจับเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๒๐ พนักงานสอบสวนยื่นคำร้อง ขอผิดฟ้องคดีนี้ติดต่อกันมา ๓ ครั้ง จนครบกำหนดผิดฟ้องครั้งที่ ๓ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ ก่อนครบกำหนดผิดฟ้องครั้งที่ ๓ พนักงานสอบสวนมีความเห็น สั่งไม่ฟ้อง จึงขอให้ศาลปล่อยตัวจำเลยไปเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนมิได้ขอผิดฟ้องจำเลยอีก แต่พนักงานอัยการโจทก์มีความเห็น สั่งฟ้อง จึงยื่นฟ้องจำเลยเมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๒๑ คดีมีปัญหาว่าโจทก์มีอำนาจ ฟ้องจำเลยโดยไม่ต้องได้รับอนุญาตอธิบดีกรมอัยการหรือไม่

พิเคราะห์แล้ว ตามพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๒๔ ทวิ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ มาตรา ๘ กำหนดระยะเวลา ยื่นฟ้องคดีเด็กและเยาวชนไว้ดังนี้ คือ เมื่อมีการจับกุมเด็กหรือเยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดแล้วพนักงานอัยการจะต้องยื่นฟ้องต่อศาลคดีเด็กและ เยาวชนให้ทันภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่เด็กหรือเยาวชนนั้นถูกจับ- กุม ในกรณีที่เกิดความจำเป็นไม่สามารถฟ้องผู้ต้องหาให้ทันภายในกำหนด ดังกล่าว ก็ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอ ผิดฟ้องต่อไปอีกคราวละไม่เกิน ๑๕ วัน แต่ต้องไม่เกิน ๒ คราว แล้ว พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยังมีสิทธิขอผิดฟ้องต่อไปได้อีกถ้ามี เหตุจำเป็นโดยนำพยานมาเบิกความประกอบจนเป็นที่พอใจแก่ศาล และ

ศาลมีอำนาจสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องต่อไปได้อีกคราวละไม่เกิน ๑๕ วัน แต่ต้องไม่เกิน ๒ ครั้ง เว้นแต่คดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไปหรือโทษสถานหนักกว่านั้น ศาลจะสั่งอนุญาตให้ผิดฟ้องคราวก็ได้ ตามข้อเท็จจริง ปรากฏว่า พนักงานอัยการ โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ ไม่ทันภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันที่ผู้ต้องหาถูกจับกุม พนักงานสอบสวนจึงได้ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องไว้ถึง ๓ ครั้ง ถึงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ แต่พนักงานสอบสวนขอให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาไปเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ อ้างว่าสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา ต่อจากนั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ ไม่ได้ขอผิดฟ้องต่อไปอีก กรณีเช่นนี้ต้องถือว่าคดีนี้พนักงานกำหนดระยะเวลาการยื่นฟ้องดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๔ ทวิแล้ว ที่โจทก์ฎีกาว่า มาตรา ๒๕ ทวิ ใช้บังคับเฉพาะกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหา แต่คดีนี้พนักงานสอบสวนมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา ต้องนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๑ มาใช้บังคับนั้น เห็นว่าไม่ว่ากรณีพนักงานสอบสวนมีความเห็นควรสั่งฟ้องผู้ต้องหาหรือมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหา ก็ต้องอยู่ในบังคับของมาตรา ๒๔ ทวิ ทั้งสิ้น จะนำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๑ มาใช้บังคับดังข้อฎีกาของโจทก์หาได้ไม่ โจทก์จะฟ้องคดีได้จึงต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการดังที่บัญญัติไว้ตามมาตรา ๒๔ จัตวา แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖ มาตรา ๘ เมื่อโจทก์ไม่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมอัยการ โจทก์ย่อมไม่มีอำนาจฟ้อง

อาวุธปืน พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๗๒/๒๕๒๒ คำสั่งคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ ๔๔

อาวุธปืนตามความหมายของคำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๕ ข้อ ๓ รวมถึงอาวุธปืนซึ่งมีหมายเลข ทะเบียนและได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มีไว้ในความครอบครอง และ อาวุธปืนซึ่งไม่มีหมายเลขทะเบียนและไม่ได้รับอนุญาตจาก นายทะเบียนให้ มีไว้ในความครอบครองด้วย

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี
นายหลอด โปธิกลาง

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๒๐ เวลา ๒๔.๐๐ นาฬิกา จำเลยได้บังอาจมีอาวุธปืนลูกซองสั้นชนิดทำเอง ใช้อย่างได้ ไม่มีทะเบียนจำนวน ๑ กระบอก และกระสุนปืนเบอร์ ๑๒ จำนวน ๒ นัด ไว้ในความครอบครองโดยไม่ ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องที่ตามกฎหมาย และในวันเวลาเดียวกันนั้นเอง จำเลยโดยไม่ได้รับอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวจากเจ้าพนักงานตามกฎหมาย ได้บัง อาจพกพาอาวุธปืนและกระสุนปืนดังกล่าวไปในทางสาธารณะ หมู่บ้าน ในเมืองโดย เปิดเผย โดยไม่มีเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์ ขอให้ลงโทษ ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่ง

เทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๘ ทวิ ๗๒, ๗๒ ทวิ พระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.
๒๕๑๗ มาตรา ๓ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑
ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๓, ๖, ๗ ประมวลกฎหมายหมายอาญา มาตรา ๓๗๑ วรรคกลาง

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดฐานมีอาวุธปืนไว้
ในความครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุน
ปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๗๒
คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙
ข้อ ๖ จำคุก ๑ ปี ปรับ ๘,๐๐๐ บาท และจำเลยมีความผิดฐานพกพาอาวุธปืนไป
ในเมืองหมู่บ้าน หรือที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา
๘ ทวิ ๗๒ ทวิ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑
ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๓, ๗ ประมวลกฎหมายหมายอาญา มาตรา ๓๗๑ อีกกระทงหนึ่ง
สำหรับกระทงหลังนี้เป็นกรรมเดียว ผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามพระราช
บัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน
พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๘ ทวิ ๗๒ ทวิ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๓, ๗ ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุด
จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๔,๐๐๐ บาท รวมเป็นจำคุก ๑ ปี ๖ เดือน ปรับ ๑๒,๐๐๐ บาท
จำเลยรับสารภาพโดยดี มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๙ เดือน ปรับ ๖,๐๐๐ บาท โทษจำรอไว้ ๑ ปี ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ค่าปรับไม่ชำระให้กักขังแทนตามประมวลกฎหมาย
อาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ วรรคกลาง

จำเลยอุทธรณ์ว่า จำเลยไม่มีความผิดฐานพกพาอาวุธปืนไปที่สาธารณะ
โดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ พ.ศ. ๒๔๙๐

มาตรา ๘ ทวิ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๓

ศาลอุทธรณ์พิจารณาแล้วพิพากษาแก้เฉพาะความผิดฐานมีอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาตว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ ประกาศ (ที่ถูกเป็นคำสั่ง) ของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๖ ให้ลงโทษตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “.....คดีมีปัญหามาสู่ศาลฎีกาว่าจำเลยพาอาวุธปืนซึ่งไม่มีหมายเลขทะเบียนและไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้มิไว้ในความครอบครองพร้อมกับกระสุนปืนของกลางติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มอาวุธปืนติดตัว จะมีความผิดตามฟ้องหรือไม่ มาตรา ๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ข้อ ๓ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดพาอาวุธปืนติดตัวไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะโดยไม่ได้รับใบอนุญาตให้มอาวุธปืนติดตัว เว้นแต่เป็นกรณีที่ต้องมติดตัวมเหตุจำเป็นและเร่งด่วนตามสมควรแก่พฤติการณ์” ศาลฎีกาเห็นว่าอาวุธปืนตามความหมายของบทบัญญัติมาตรานี้ รวมถึงอาวุธปืนซึ่งมีหมายเลขทะเบียน และได้รับอนุญาตจากนาย

ทะเบียนให้มีไว้ในความครอบครอง และอาวุธปืนซึ่งไม่มีหมายเลขทะเบียนและไม่ได้ อนุญาต จาก นายทะเบียนให้มีไว้ในความครอบครองด้วย ที่จำเลยฎีกาว่าอาวุธปืนของกลางเป็นอาวุธปืนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่จำเลยจะนำอาวุธปืนดังกล่าวไปขออนุญาตจากเจ้าพนักงานเพื่อให้มีใบอนุญาตมีอาวุธปืนติดตัวย่อมเป็นไปไม่ได้ และว่าบทบัญญัติของกฎหมายมาตราคุ้มครองบุคคลที่มีอาวุธปืนที่ชอบด้วยกฎหมายแล้วเท่านั้น ที่จะมีสิทธิไปขอใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวได้ ซึ่งหมายความว่า จำเลยพาอาวุธปืนของกลางติดตัวไปได้โดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาตให้มีอาวุธปืนติดตัวนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า หากแปลความหมายของบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวตามที่จำเลยฎีกา ก็ขัดกับความมุ่งหมายของคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๔ ที่จะรักษาไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยภายในประเทศและให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยจากอาชญากรรมให้มากที่สุด ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดต้องด้วย ความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น”

ศาลฎีกาพิพากษาเช่น โฉมวินิจฉัยมา ...คดีนี้มีปัญหาว่า ผู้ร้องจะยื่นคำร้องใหม่ได้หรือไม่ พิเคราะห์แล้ว ในคำร้องฉบับแรก ศาลชั้นต้นสั่งยกคำร้องของผู้ร้องโดยเหตุแต่เพียงว่าข้อเท็จจริงยังฟังไม่ได้ว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัดโตโยต้านครราชสีมา ซึ่งเป็นผู้ร้องมีจริงหรือไม่ และเป็นเจ้าของรถยนต์ของกลางจริงหรือไม่ เป็นการยกคำร้องโดยไม่เชื่อว่าผู้ร้องเป็นผู้มีอำนาจยื่นคำร้อง ยังไม่ได้วินิจฉัยเนื้อหาแห่งคำร้องที่ว่าผู้ร้องเป็นเจ้าของรถยนต์ของกลาง มิได้รู้เห็นเป็นใจที่จำเลยนำไปใช้กระทำผิด สิทธิยื่นคำร้องของผู้ร้องจึงยังไม่ระงับไป...”

อาวุธปืน พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๗๒/๒๕๒๒ คำสั่งคณะปฏิรูปฯ ฉบับที่ ๑๒

จำเลยมีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในครอบครอง และถูกเจ้าพนักงานจับกุมเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกรกระทำผิดก่อนมีคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๒ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๕ ที่อนุญาตให้ผู้มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ในครอบครองนำมามอบให้นายทะเบียนท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ ภายในวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๕ โดยไม่ต้องรับโทษ จำเลยจึงไม่ต้องรับโทษเพราะได้รับประโยชน์ตามคำสั่งคณะปฏิรูปฯ ดังกล่าว แม้โจทก์จะฟ้องจำเลยภายหลังวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๕ ก็ตาม

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดเลย

โจทก์

นายอำนาจหรือแจ้ว บุพผา

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๕ เวลาประมาณ ๖.๓๐ นาฬิกา จำเลยบังอาจมีอาวุธปืนเอ็ม ๑๖ จำนวน ๑ กระบอก สามารถใช้ยิงได้ ซึ่งเป็นอาวุธปืนของกองทัพบก และมีลูกกระสุนปืนเอ็ม ๑๖ จำนวน ๕๔ นัด ของกระสุนปืน ๘ ชอง สายกระสุนสี่เขี้ยว ๑ สาย อันเป็นเครื่องกระสุนปืนและอาวุธปืนที่ใช้เฉพาะแต่ในการสงครามตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๐๑) ไว้ในความ

ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมาย ขอให้ลงโทษ
ตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่ง
เทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๕๕, ๗๘ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง
กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๑
มาตรา ๕, ๘

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้ มีคำสั่งให้งดสืบพยานโจทก์ จำเลย
แล้ววินิจฉัยว่า ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๒ ลงวันที่ ๗
ตุลาคม ๒๕๑๙ ให้ผู้มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการ
สงครามไว้ในครอบครอง นำมามอบให้นายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธ
ปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืนภายในวันที่
๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ จำเลยจึงได้รับยกเว้นโทษ พิพากษายก
ฟ้องโจทก์

โจทก์อุทธรณ์ ขอให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้โจทก์สืบพยาน เพื่อ
ดำเนินการตามฟ้องของโจทก์ต่อไป

ศาลอุทธรณ์เห็นว่าจำเลยถูกจับดำเนินคดีก่อนวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๙ และ
โจทก์ฟ้องคดีหลังวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๙ จำเลยจึงไม่ต้องรับยกเว้นโทษและไม่ได้
รับประโยชน์จากคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินดังกล่าว ที่ศาลชั้นต้นมี
คำสั่งงดสืบพยานโจทก์จำเลย แล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ไม่ต้องด้วยความเห็นของ
ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้ยกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการพิจารณา
พิพากษาใหม่ตามรูปคดี

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยวินิจฉัยว่า “...
ปัญหาที่ว่า การที่ศาลชั้นต้นสั่งงดสืบพยานโจทก์จำเลยดังกล่าวเป็นการ

ชอบหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยถูกเจ้าพนักงาน
จับกุมเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นการกระทำผิดต่อคำสั่งของคณะ
ปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๒ ลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๑๕ ที่ให้ผู้
ที่ใช้อวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนสำหรับใช้เฉพาะแต่ในการสงครามไว้ใน
ครอบครอง นำมามอบให้ นายทะเบียน ท้องที่ ตาม กฎหมาย ว่าด้วย อาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืนภายใน
วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๕ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ทั้งรูปคดีดังกล่าววนศาลฎีกา
ได้เคย วินิจฉัย เป็น บรรทัดฐาน แล้ว ตาม คำ พิพากษา ฎีกาที่ ๑๖๕๕/๒๕๒๐
ระหว่าง พ.อ. อัยการจังหวัดสุรินทร์ โจทก์ นายมานะ พันธุ์เพ็ง จำเลย
ว่าจำเลยกระทำผิดก่อนวันประกาศใช้พระราชบัญญัติอาวุธปืน (ฉบับที่ ๖)
พ.ศ. ๒๕๑๕ เจ้าพนักงานจับและยึดกระสุนปืนไว้เป็นของกลาง แม้โจทก์
จะฟ้องจำเลยภายหลังระยะเวลา ๕๐ วัน ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติดัง
กล่าวได้ล่วงพ้นไปแล้วก็ตาม จำเลยก็ไม่ต้องรับโทษ เพราะจำเลยได้รับ
ประโยชน์ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแล้ว เหตุดังกล่าวการที่ศาลชั้นต้น
สั่งดสอบพยานโจทก์จำเลยแล้ว พิพากษายกฟ้อง จึงเป็นการชอบด้วย
ความเห็นของศาลฎีกาแล้ว ฎีกาของจำเลยฟังชน...”

อำนาจสอบสวน อำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๗๕/๒๕๒๑ ความผิดตาม พ.ร.บ. เชื้อ

จำเลยออกเช็คลงวันที่ล่วงหน้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขา
จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเป็นการชำระหนี้ค่าชอรถยนต์ให้แก่โจทก์ร่วม
ที่อำเภอปากพนัง เมื่อเช็คถึงกำหนดส่งจ่าย โจทก์ร่วมได้ให้ธนาคาร
นครหลวง จำกัด สาขาปากพนัง เรียกเก็บเงินตามเช็คจากธนาคารกรุงไทย
จำกัด สาขาจังหวัดนครสวรรค์ แต่ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขา
จังหวัดนครสวรรค์ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค โจทก์ร่วมจึงไปแจ้ง
ความและร้องทุกข์ ต่อพนักงานสอบสวน อำเภอปากพนังให้ดำเนินคดี กับ
จำเลย ดังนั้นพนักงานสอบสวนอำเภอปากพนังไม่มีอำนาจสอบสวนและ
พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดปากพนังไม่มีอำนาจฟ้องคดี เพราะแม้
จำเลยจะออกเช็คให้แก่โจทก์ร่วมที่อำเภอปากพนังก็ตาม แต่ขณะนั้นจำเลย
ยังหาได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค
ไม่ ความผิดของจำเลยจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตาม
เช็ค ซึ่งคดีนี้คือธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนครสวรรค์

ระหว่าง	พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดปากพนัง	โจทก์
	นายวิสุทธิ์ อรุณสกุล	โจทก์ร่วม
	นายเชียง ชีวรัตนาโชติ	จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๗ เวลากลางวัน จำเลย บังอาจออกเช็คธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนครศรีธรรมราช ฉบับหมายเลข $\frac{\text{เค เอส}}{๕}$ ๖๖๐๕๙ ลงวันที่ ส่งจ่ายในเช็ควันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๘ ส่งจ่ายเงินจำนวน ๔๕,๐๐๐ บาท มอบให้แก่นายวิสุทธ์ อรุณสกุล เพื่อเป็นการชำระหนี้ ต่อมาวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๘ เวลากลางวัน นายวิสุทธ์ อรุณสกุล นำเช็คดังกล่าว ไปขอเบิกเงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ธนาคารดังกล่าวปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็คนั้น โดยอ้างว่าเงินในบัญชีไม่พอจ่าย ทั้งนี้ โดยจำเลยออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค เหตุเกิดตำบลปากพนัง อำเภอปากพนัง และที่ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เกี่ยวพันกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบที่เกิดจากใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

นายวิสุทธ์ อรุณสกุล ผู้เสียหายขอเข้าเป็นโจทก์ร่วม ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาต

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำเลยตามฟ้อง

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกฟ้อง

โจทก์ผู้เสียหายฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษายืน โดยวินิจฉัยว่า “...ข้อเท็จจริง เป็นอันยุติรับฟังได้ว่าจำเลย^{ผู้}ชอรถยนต์ ๑๐ ล้อ ๒ คัน จากนายวิสุทธ์ อรุณสกุล โจทก์ร่วม^๔เป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท และได้ออกเช็คลงวันที่ล่วงหน้าของธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้ไว้รวม ๔ ฉบับๆ ละ ๔๕,๐๐๐ บาท สำหรับเช็คที่โจทก์^๕ฟ้องคดีคือเช็ค ฉบับลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๑๘ ตามเอกสารหมาย จ. ๑ ซึ่งโจทก์ร่วมได้ให้ธนาคารนครไทย จำกัด สาขาปากพนัง เรียกเก็บจากธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขา

จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อเช็คถึงกำหนดการส่งจ่าย แต่ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนครสวรรค์ ปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค โดยอ้างว่าเงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย ปรากฏตามเอกสารหมายเลข ๒ โจทก์จึงไปแจ้งความและร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนอำเภอปากพนัง ให้ดำเนินคดีกับจำเลย ซึ่งพนักงานสอบสวนอำเภอปากพนัง ได้ดำเนินการสอบสวน และต่อมาฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

ที่โจทก์ฎีกาขึ้นมาสาระสำคัญว่า พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอปากพนัง มีอำนาจสอบสวนคดีนี้ และโจทก์มีอำนาจฟ้อง เป็นพิเคราะห์แล้วเห็นว่า แม้จำเลยจะออกเช็คผิดพลาด ตามเอกสารหมายเลข ๑ ให้แก่โจทก์ร่วมที่อำเภอปากพนังก็ตาม แต่ขณะนั้นจำเลยยังหาได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คไม่เพราะความผิดของจำเลยจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค ซึ่งคดีนี้คือธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาจังหวัดนครสวรรค์ เหตุดังกล่าว พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอปากพนัง จึงไม่มีอำนาจสอบสวน และโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง....”

อาวุธปืน พาอาวุธปืนติดตัวไปโดยผิดกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๐๓/๒๕๒๐ (ประชุมใหญ่)

พระราชบัญญัติอาวุธปืน ฯ พ.ศ. ๒๔๕๐ มาตรา ๔ (๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๓ มิได้บัญญัติว่า อาวุธปืนจะต้องใช้ยิงได้ จึงจะเป็นอาวุธปืน และแม้ส่วนหนึ่งส่วนใดที่รัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญและได้ระบุไว้ในกฎกระทรวงก็ถือว่าเป็นอาวุธปืนด้วย

ปืนของกลางเป็นปืนพกสั้นออโตเมติกชนิดประกอบขึ้นเองขนาด .๒๒ แม้ปืนดังกล่าวจะใช้ยิงไม่ได้ แต่ก็ยังเป็นอาวุธปืนโดยสภาพ การพาปืนของกลางไปในเมืองและทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นความผิดตามมาตรา ๓๗๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ระหว่าง พนักงานอัยการ กรมอัยการ
นายพิมล ลมัยพันธ์

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยมีอาวุธปืนสั้นออโตเมติก ชนิดประกอบขึ้นเองขนาด .๒๒ ไม่มีหมายเลขทะเบียนของนายทะเบียน ไม่อาจใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิตและวัตถุได้ จำนวน ๑ กระบอก และมีลูกกระสุนปืนลูกกรด ขนาด .๒๒ อันเป็นเครื่องกระสุนปืน ใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิตและวัตถุได้ จำนวน ๗ นัด ไว้ในความครอบครอง ทั้งนี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนท้องถิ่น และจำเลยได้

บ้างอาจพกอาวุธปืน และกระสุนปืนที่กล่าวมาแล้วข้างต้นไปในเมืองที่บริเวณศูนย์การค้าสยาม และในถนนพระราม ๑ ทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุสมควร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๗๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ ประมวลกฎหมายหมายอาญา มาตรา ๓๗๑, ๙๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑ ข้อ ๒

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า ปืนที่โจทก์ฟ้องไม่มีสภาพเป็นอาวุธปืน จำเลยจึงไม่ผิดฐานพกพาอาวุธปืน ให้ยกฟ้องโจทก์ฐานมีอาวุธปืน และพกพาอาวุธปืนเสีย

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาพิพากษาแก้ โดยวินิจฉัยว่า “คดีมีปัญหามาสู่ศาลฎีกาว่า จำเลยมีปืนที่ไม่อาจใช้ยิงทำอันตรายแก่ชีวิตและวัตถุได้ และพาไปในทางสาธารณะ จะเป็นความผิดตามฟ้องโจทก์หรือไม่

ศาลฎีกาได้พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔ (๑) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๐๑ มาตรา ๓ บัญญัติว่า “อาวุธปืน หมายรวมตลอดถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้เครื่องส่งกระสุน โดยวิธีระเบิดหรือกำลังดันของแก๊ส หรืออัดลม หรือเครื่องกลไกอย่างใด ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงาน และส่วนหนึ่งส่วนใดของอาวุธนั้นๆ ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญ และได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง” ศาลฎีกาโดยมติที่ประชนมใหญ่เห็นว่า ตามตัวบทที่ยกมาดังกล่าวแล้ว มิได้บัญญัติว่าอาวุธปืน

จะตั้งใช้ยังได้ จึงจะเป็นอาวุธปืน และแม้ส่วนหนึ่งส่วนใดที่รัฐมนตรีเห็นว่าสำคัญ และได้ระบุไว้ในกฎกระทรวงก็ถือว่าเป็นอาวุธปืนด้วย การที่จำเลยมีอาวุธปืนตามฟ้องไว้ในความครอบครอง จึงเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายดังที่โจทก์ฟ้อง

ปัญหาต่อไปมีว่า การที่จำเลยพาปืนของกลางตามฟ้องไปในเมืองและทางสาธารณะโดยไม่มีเหตุอันสมควร จำเลยจะมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือไม่ ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่เห็นว่า ปืนของกลางเป็นปืนพกสั้นออโตเมติก ชนิดประกอบขึ้นเอง ขนาด .๒๒ แม้ปืนดังกล่าวจะตั้งใช้ยังไม่ได้ แต่ก็ยังเป็นอาวุธปืนโดยสภาพ จำเลยจึงมีความผิดตามมาตรา ๓๗๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ตามที่โจทก์ฟ้อง...”

อำนาจของพนักงานอัยการ ในการขอให้
ศาลสั่งให้จำเลยจ่ายเงินค่าสินบน

คำพิพากษายุฎีกาที่ ๔๒๘/๒๕๑๘

การจ่ายเงินค่าสินบนแก่ผู้จับ ผู้จับหรือนำแจ้งความ ตามมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. มาตรการขัง ตวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๖ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๗ ไม่ใช่เรื่องโทษ พนักงานอัยการจึงไม่มีอำนาจร้องขอต่อศาล แต่เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้จับ หรือผู้แจ้งความนำจับเท่านั้นที่จะร้องขอต่อศาล

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดแพร่ โจทก์
นายน้อย ดีพร้อม จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยซึ่งเป็นผู้ทำการค้าใช้เครื่องขังที่ไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติมาตรการขัง ตวง วัด เมื่อขังจะทำให้หน้าหนักขาดไปทุกชั้น ทำให้ผู้ซื้อเสียเปรียบผู้ขาย เพื่อเอาเปรียบทางการค้าของจำเลย ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติมาตรการขัง ตวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๖ มาตรา ๓, ๑๒, ๓๑ พระราชบัญญัติมาตรการขัง ตวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๖ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๗๗ มาตรา ๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๐ ธิบของกลาง และให้จำเลยจ่ายสินบนแก่ผู้จับตามกฎหมาย

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดสามฟ้อง ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๐ ซึ่งเป็นบทหนัก จำคุก ๖ เดือน ปรับ ๑,๐๐๐ บาท

จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา ปรานีลดโทษให้กึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๓ เดือน ปรับ ๕๐๐ บาท ไม่ชำระค่าปรับจัดการตามมาตรา ๒๙, ๓๐ ของกลางรับ ให้จำเลยจ่ายค่าสินบนนำจับตามกฎหมายร้อยละ ๒๐ ด้วย

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้ให้รอลงโทษจำคุกจำเลยไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ เรื่องค่าสินบนเห็นว่าไม่มีกฎหมายให้อำนาจพนักงานอัยการฟ้องเรียกให้แก่ผู้จับได้ จึงให้ยกค่าขอขึ้น นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

โจทก์ฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว กัดมีบัญชาตามฎีกาของโจทก์ว่า ตามพระราชบัญญัติมาตราซึ่ง ดวง วัด พ.ศ. ๒๔๖๖ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ มาตรา ๓ นั้น พนักงานอัยการจะมีสิทธิร้องขอให้ศาลสั่งจำเลยจ่ายเงินค่าสินบนแก่ผู้จับหรือไม่

ศาลฎีกาพิเคราะห์แล้ว มาตรา ๓ บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕, ๓๐, ๓๑, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๕ และ ๓๖ และได้ถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษ ท่านว่าผู้กระทำความผิดนั้นๆ จะต้องชำระเงินค่าสินบนให้แก่ผู้จับ นำจับ หรือนำความมาแจ้งต่อเจ้าพนักงานในอัตราไม่เกินร้อยละ ๒๐ แห่งเงินค่าปรับ เว้นแต่ศาลจะเห็นสมควร” บทบัญญัติดังกล่าวนี้ กำหนดให้จำเลยผู้กระทำความผิดต่อมาตราต่างๆ ดังที่ระบุไว้แล้ว เมื่อถูกศาลพิพากษาลงโทษจะต้องถูกผูกพันจ่ายค่าสินบนแก่ผู้จับ ผู้นำจับ หรือนำความแจ้งจับด้วย แต่มิได้มีข้อความตอนใดให้อำนาจแก่พนักงานอัยการร้องขอต่อศาลให้จำเลยจ่ายเงินค่าสินบนเลย ที่โจทก์อ้างว่า มาตรา ๓ เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติมาตราซึ่ง ดวง วัด

พ.ศ. ๒๔๖๖ บ่อมต้องอยู่ในบังคับแห่งมาตรา ๓๕ ที่ให้อำนาจเจ้าพนักงาน
 ของกรมอัยการฟ้องผู้กระทำผิดที่ย่อมมีหน้าที่ขอให้ศาลบังคับจำเลยชำระ
 เงินค่าสินบนด้วยนั้น ศาลฎีกาเห็นว่า มาตรา ๓๕ เป็นบทบัญญัติว่าด้วย
 การฟ้องเอาโทษแต่การชำระเงินค่าสินบนตามมาตรา ๓ ไม่ใช่โทษ ทั้งเป็น
 เรื่องทกฏหมายบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับเงินค่าสินบนขึ้นโดยเฉพาะ หาอยู่
 ในบังคับแห่งมาตรา ๓๕ ไม่ จึงไม่ทำให้พนักงานอัยการมีอำนาจร้องขอ
 สิทธิเรียกร้องเอาค่าสินบนในอัตราไม่เกินร้อยละ ๒๐ แห่งเงินค่าปรับ บ่อม
 เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้จับ ผู้นำจับ หรือผู้แจ้งความนำจับเท่านั้น ที่จะต้อง
 ร้องขอต่อศาลได้ ที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยยกคำขอข้อนของโจทก์ชอบแล้ว
 ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น
 พิพากษาขึ้น

อำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๕๒/๒๕๑๘

โจทก์ที่ ๑ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นผู้
อำนาจการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป โจทก์ที่ ๒ เป็นผู้
ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์
ในเขตจังหวัด เมื่อสำนักนายกรัฐมนตรีจัดสรรเงินให้โจทก์ที่ ๑ เพื่อใช้
จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในจังหวัด
ต่าง ๆ แล้วโจทก์ที่ ๑ ได้จัดสรรเงินดังกล่าวให้โจทก์ที่ ๒ เพื่อใช้จ่ายใน
กิจการดังกล่าวในเขตจังหวัดนั้น เงินดังกล่าวจึงอยู่ในความรับผิดชอบของ
โจทก์ที่ ๒ เมื่อเงินนั้นถูกผู้ชวยยกออกไป โจทก์ที่ ๒ ก็มีอำนาจฟ้อง
เรียกเงินคืนจากผู้ชวย และหากการที่ผู้ชวยยกเงินไปนั้น เกิดจาก
ความประมาทเลินเล่อของจำเลยผู้หน้าทีรับผิดชอบในการเบิกจ่าย โจทก์
ก็มีอำนาจฟ้องเรียกเงินดังกล่าวจากจำเลย

พลเอกประภาส จารุเสถียร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
และผู้อำนาจการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป ที่ ๑
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีโดยพลตำรวจตรีวิเชียร สีมันตร

ผู้อำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัด

ระหว่าง
อุบลราชธานี ที่ ๒
นายวัช ภัทรานวัช

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์ที่ ๑ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และคณะรัฐมนตรีลงมติแต่งตั้งให้โจทก์ที่ ๑ เป็นผู้อำนวยการป้องกันและปราบปราม การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป โจทก์ที่ ๑ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี แต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี โจทก์ที่ ๒ เป็นผู้อำนวยการป้องกันและ ปราบปราม การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขตจังหวัดอุบลราชธานี ในการนี้โจทก์ ที่ ๒ แต่งตั้งจำเลย ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยคลังจังหวัดอุบลราชธานี เป็นหัวหน้าฝ่าย การเงิน กองอำนาจป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขต จังหวัดอุบลราชธานี มีหน้าที่รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายในการปราบ- ปราบคอมมิวนิสต์ เก็บรักษาเงินและหลักฐานการจ่ายเงิน ตลอดจนทำบัญชีของ หน่วยงานให้สามารถตรวจสอบได้

เมื่อระหว่างวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๑๔ ถึงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๑๔ จำเลยได้กระทำการโดยประมาทอย่างร้ายแรง โดยละเว้นการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการที่ได้กำหนดไว้ในการจ่ายเงินของทางราชการเกี่ยวกับการ ปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ จนเป็นเหตุให้เกิดการทุจริตขึ้น ๒ ครั้ง ครั้งแรกตามฎีกาที่ ๖๑/๒๕๑๔ ลงวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๑๔ เงิน ๑๑,๕๒๐ บาท จำเลยซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจฎีกาและจ่ายเงินตามฎีกา ละเว้นไม่ปฏิบัติ ตามระเบียบในการตรวจสอบลายมือชื่อของผู้เบิกให้ตรงกับตัวอย่างลายมือชื่อที่ทาง โจทก์มอบให้จำเลยไว้เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบลายมือชื่อ โดยลายมือชื่อ ในช่องผู้เบิกและผู้มอบนั้นทะเลเป็นลายมือชื่อปลอม ไม่ใช่ลายมือชื่อของพันตรีพยุหศักดิ์ ทรัพย์ชูแสง ปลัดอำเภอโพนพิสัยป้องกันซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ายุทธ- การและการข่าว และหัวหน้าฝ่ายการเงินของศูนย์อำนาจการปราบปรามป้องกัน

คอมมิวนิสต์เขตอำเภออำนาจเจริญ ทั้งตามฎีกาเบิกเงินดังกล่าวมิได้ผ่านสมุดคู่มือ การเบิกเงิน ของศูนย์อำนาจการป้องกันปราบปรามคอมมิวนิสต์เขตอำเภออำนาจ-
เจริญ ครั้งที่สองตามฎีกาลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๑๔ รวม ๑๐ ฎีกา คือ ฎีกาที่
๗๔/๒๕๑๔ ถึงฎีกาที่ ๘๓/๒๕๑๔ รวมเป็นเงิน ๑๑๕,๐๓๒ บาท แต่นายปรีชา
ตรีภพ ยักยอกไปเพียง ๖๙,๙๐๐ บาท ซึ่งเป็นความบกพร่องของผู้เบิกเงินและ
จำเลยผู้จ่ายเงินโดยผู้เบิกเงินคือนายสีบ รอดประเสริฐ ซึ่งเป็นนายอำเภอ อำเภอ
อำนาจเจริญ และผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็น
คอมมิวนิสต์เขตอำเภออำนาจเจริญ ละเลยไม่จัดให้พันตรีพยุงศักดิ์ ทรัพย์ชูแสง ผู้
รับมอบฉันทะลงชื่อในฎีกาการเบิกเงินก่อน เป็นเหตุให้นายปรีชา ตรีภพ เสมียน
ฝ่ายปกครองอำเภออำนาจเจริญปลอมลายมือชื่อพันตรีพยุงศักดิ์ ทรัพย์ชูแสง ผู้รับมอบ
ฉันทะและรับเงินไป ส่วนจำเลยซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบลายมือชื่อและจ่ายเงินตามฎีกา
ได้จ่ายเงินให้นายปรีชา ตรีภพ ซึ่งไม่ใช่ข้าราชการสัญญาบัตรและมิได้เป็นหัวหน้า
กับไม่มีผู้ป้องกันอันตรายพร้อมกัน ๒ คนตามระเบียบของทางราชการ ประกอบทั้ง
ในวันจ่ายเงินไม่มีตัวพันตรีพยุงศักดิ์ ทรัพย์ชูแสง ปรากฏในที่จ่ายเงินด้วย เป็นเหตุ
ให้นายปรีชา ตรีภพ ยักยอกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงตกเบิกสมาชิกกองอาสารักษาดินแดน
ของศูนย์อำนาจการปราบปรามป้องกัน การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขตอำเภอ
อำนาจเจริญไป ๒ ครั้ง รวมเป็นเงิน ๘๑,๔๒๐ บาท โจทก์จึงมีคำสั่งตั้งกรรมการ
สอบสวนหาตัวผู้รับผิดชอบทางแพ่ง คณะกรรมการสอบสวนแล้วมีความเห็นว่าจำเลย
จะต้องรับผิดชอบร่วมกับนายสีบ รอดประเสริฐ โดยจำเลยจะต้องใช้เงินให้โจทก์ ๖๓,๙๔๕
บาท โจทก์แจ้งให้จำเลยนำเงินจำนวนดังกล่าวมาชำระให้โจทก์ จำเลยทราบแล้ว
แต่ไม่ยอมชดใช้ให้โจทก์ ขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน ๖๓,๙๔๕ บาท
พร้อมด้วยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗ ต่อปีนับตั้งแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเงิน
เสร็จให้โจทก์

จำเลยให้การว่า จำเลยมิได้กระทำโดยประมาทในการจ่ายเงิน เมื่อมีการ
วางฎีกาขอเบิกเงิน ก็จะมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินลงรับและตรวจตามระเบียบเกี่ยว-

ด้วยลายมือชื่อ ตัวเลข ตัวอักษร ตลอดจนจำนวนเงินที่เบิก แล้วลงชื่อรับรอง
ความถูกต้อง เมื่อผู้อำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัดอุบล
ราชธานีส่งอนุมัติการจ่ายแล้ว ก็นำมาสู่การจ่ายเงินของจำเลย การทุจริตครั้งแรก
เจ้าหน้าที่ได้ตรวจลายมือชื่อแล้ว หากไม่ใช่ลายมือชื่อของพันตรีพยนต์ศักดิ์ ทรัพย์-
ชูแสง ก็เป็นกรณีเหลือวิสัยของจำเลย เพราะเจ้าหน้าที่ตรวจสอบเทียบเคียงมาก่อน
แล้วว่าถูกต้อง การทุจริตครั้งที่ ๒ เกิดจากความบกพร่องของนายสีบ รอดประเสริฐ
ผู้เบิกแต่ผู้เดียวที่ไม่ให้ผู้รับมอบฉันทะลงลายมือชื่อต่อหน้าตน เมื่อลายมือชื่อของผู้
รับมอบฉันทะกับลายมือชื่อของผู้รับเงินจากจำเลยต้องกัน จำเลยก็จ่ายเงินไปให้ได้
โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าผู้รับมอบฉันทะเป็นข้าราชการชั้นหัวหน้าหรือตำแหน่ง
โต ส่วนเรื่องการเงินต่อหน้าผู้ป้องกันอันตรายนั้นเป็นเรื่องของผู้เบิกเงินจะต้อง
จัดหามา ตำแหน่งผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปของโจทก์
ที่ ๑ และตำแหน่งผู้อำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัดอุบล
ราชธานีของโจทก์ที่ ๒ นั้น สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี โจทก์ทั้งสองมิใช่นิติบุคคล
และมีได้รับมอบอำนาจจากสำนักนายกรัฐมนตรี โจทก์ทั้งสองจึงไม่มีอำนาจฟ้อง
เหตุแห่งคดีเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๑๔ โจทก์ย่อมรู้แล้วว่าผู้ใดควรรับผิดชอบ
ขอในจำนวนเงินดังกล่าวเพราะมีรายงานของนายสีบ รอดประเสริฐ เสนอโจทก์
ที่ ๒ เป็นลำดับมา คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า เงินที่นายปรีชา ตรีภพ ยกออกไปเป็น
เงินของสำนักนายกรัฐมนตรี โจทก์ทั้งสองมิใช่ผู้เสียหาย จึงไม่มีอำนาจฟ้อง
และไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยประเด็นอื่น พิพากษายกฟ้องโจทก์ ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียม
และค่าทนายความ ๑,๐๐๐ บาท แทนจำเลย

โจทก์ที่ ๒ อุดหนุนว่าโจทก์ที่ ๒ มีอำนาจฟ้อง

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าเงินตามจำนวนที่โจทก์ฟ้องเป็นเงินที่โจทก์ที่ ๒ ได้

รับมาเพื่อใช้ในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี และอยู่ใน
ความครอบครองควบคุมดูแลของโจทก์ที่ ๒ เมื่อมีการทุจริตเกิดขึ้นเกี่ยวกับเงิน
จำนวนนี้ โจทก์ที่ ๒ ย่อมเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้อง พินาศขายยกคำพิพากษา
ศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ตามประเด็นข้ออื่นต่อไป ค่า
ฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ ให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อพิพากษาใหม่

จำเลยฎีกาว่าโจทก์ที่ ๒ ไม่มีอำนาจฟ้อง

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนและประชุมปรึกษาแล้ว ในประเด็นเรื่อง
อำนาจฟ้องคงฟังข้อเท็จจริงได้ว่า อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกัน
การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๕๕๕ มาตรา ๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.
๒๕๑๒ มาตรา ๘ และด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยจึงออกประกาศฉบับลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒
กำหนดเขตจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งจังหวัดอุบลราชธานีเป็นเขตแทรกซึมของ
คอมมิวนิสต์ และมีคำสั่งที่ ๔๑๒/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒
แต่งตั้งให้พลเอกประภาส จารุเสถียร เป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำ
อันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไป มีอำนาจหน้าที่ตามนัยแห่งกฎหมายและคำสั่ง
สำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๑๑๐/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒ กับมี
คำสั่งที่ ๔๑๑/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๑๒ แต่งตั้งผู้ว่าราชการ
จังหวัดอุบลราชธานีเป็นผู้อำนวยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์
ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โจทก์ที่ ๒ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
และเป็นผู้ช่วยการป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัด
อุบลราชธานี จำเลยรับราชการเป็นผู้ช่วยคลังจังหวัดอุบลราชธานีและได้รับ
แต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ในฐานะผู้ช่วยการป้องกันการ
กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี ให้ดำรงตำแหน่ง

หัวหน้าฝ่ายการเงิน กองอำนาจการป้องกันและปราบปรามการกระทำอัน
 เป็นคอมมิวนิสต์เขตจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเดิมเรียกว่าฝ่ายการเงิน กอง
 บังคับการกองกำลังผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร จังหวัดอุบลราชธานี มีขอ
 ย่อว่า ผก. พตท.จ.อบ. โดยมีหน้าที่รับผิดชอบในการเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่าย
 ในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ เก็บรักษาเงินและหลักฐานการรักษาเงิน
 ตลอดจนการทำบัญชีของหน่วยให้สามารถตรวจสอบได้ สำนักนายกรัฐมนตรี
 อนุมัติจัดสรรเงินให้พลเอกประภาส จารุเสถียร ผู้อำนวยการป้องกันการ
 กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ทั่วไปโจทก์ที่ ๑ เพื่อใช้จ่ายในการป้องกันและ
 ปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในจังหวัดต่าง ๆ อันเป็นเขตแทรก
 ชิมของคอมมิวนิสต์ แล้วโจทก์ที่ ๑ จัดสรรเงินดังกล่าวให้ผู้อำนวยการ
 ป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์เขตต่าง ๆ เพื่อใช้จ่ายในการป้องกัน
 และปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขตของตน เงินที่นาย
 ปรีชา ตรีภพ ยักยอกไปและโจทก์ฟ้องเรียกจากจำเลยเป็นเงินส่วนหนึ่ง
 ที่สำนักนายกรัฐมนตรีจัดสรรให้โจทก์ที่ ๑ เพื่อใช้จ่ายในการป้องกันและ
 ปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัดต่าง ๆ อันเป็นเขต
 แทรกชิมของคอมมิวนิสต์ แล้วโจทก์ที่ ๑ จัดสรรให้โจทก์ที่ ๒ นำไปใช้
 ใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขต
 จังหวัดอุบลราชธานี ประเด็นเกี่ยวกับอำนาจฟ้องของโจทก์ที่ ๑ เป็นอันยุติ
 ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นเพราะโจทก์ที่ ๑ ไม่ได้อุทธรณ์ คงมีประเด็น
 เกี่ยวกับอำนาจฟ้องของโจทก์ที่ ๒ ว่ามีอำนาจฟ้องหรือไม่

ในประเด็นข้อนี้ ศาลฎีกาเห็นว่าเมื่อสำนักนายกรัฐมนตรีจัดสรร
 เงินให้โจทก์ที่ ๑ เพื่อใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็น
 คอมมิวนิสต์ในจังหวัดต่าง ๆ รวมทั้งจังหวัดอุบลราชธานีอันเป็นเขตแทรก
 ชิมของคอมมิวนิสต์ แล้วโจทก์ที่ ๑ จัดสรรเงินดังกล่าวให้โจทก์ที่ ๒ เพื่อ

ใช้จ่ายในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขต
จังหวัดอุบลราชธานี เงินที่โจทก์ที่ ๑ จัดสรรให้โจทก์ที่ ๒ เพื่อใช้จ่ายใน
การป้องกัน และปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ในเขตจังหวัด
อุบลราชธานี จึงอยู่ในความรับผิดชอบของโจทก์ที่ ๒ เมื่อเงินดังกล่าวซึ่ง
อยู่ในความรับผิดชอบของโจทก์ที่ ๒ ถูกนายปรีชา ตรีภพ ยักยอกไป
โจทก์ที่ ๒ ก็มีอำนาจฟ้องเรียกเงินดังกล่าวจากนายปรีชา ตรีภพ หากการ
ที่นายปรีชา ตรีภพ ยักยอกเงินดังกล่าวไปเกิดจากความประมาทเลินเล่อ
ของจำเลยผู้หนึ่งหรือผู้หนึ่งหรือผู้หนึ่งในการเบิกเงินดังกล่าว โจทก์ก็มีอำนาจฟ้อง
เรียกเงินดังกล่าวจากจำเลย ทศาลอุทธรณ์แพ่งพิจารณานั้น ศาลฎีกาเห็น
ฟ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น

พิพากษาให้นายปรีชา ตรีภพ ชำระหนี้เงินดังกล่าวให้ศาลชั้นต้นรวมสงเมอ
พิพากษาใหม่”

อาวุธปืน พ.ร.บ.

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๓๑๘/๒๕๑๘

ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ นั้น แม้คู่ความมิได้อุทธรณ์ แต่ปรากฏว่าศาลชั้นต้นลดโทษให้จำเลยก่อนแล้วจึงเพิ่มโทษภายหลังเป็นการไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๔ ศาลอุทธรณ์ย่อมพิพากษาแก้ให้ถูกต้องได้

ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา ได้มีพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ ให้ผู้มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมายนำไปจดทะเบียนหรือขออนุญาตต่อนายทะเบียน ภายในกำหนดเก้าสิบวัน จึงจะได้รับขกเว้นโทษ แต่ข้อเท็จจริงคดีนี้คู่ความว่าจำเลยได้ทำอาวุธปืนและกระสุนปืนที่มีไว้ในครอบครองโดยผิดกฎหมายสูญหายไปเสียแล้วในวันเกิดเหตุ จำเลยไม่มีอาวุธปืนและกระสุนปืนดังกล่าวจะนำไปจดทะเบียนหรือขออนุญาตได้ จึงไม่ได้รับขกเว้นโทษ

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดสิงห์บุรี
นายเหว่า แก้วเลิศ

โจทก์
จำเลย

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยมีอาวุธปืนและกระสุนปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้
รับอนุญาตตามกฎหมาย และได้บังอาจใช้อาวุธปืนและกระสุนปืนดังกล่าวยิงผู้เสีย
หาย ๒ นั้ต ถูก탄เข้าขาขวาทะลุ โดยจำเลยเจตนาฆ่าให้ตาย จำเลยได้กระทำไป
ตลอดแล้ว แต่ไม่บรรลุผล เพราะกระสุนปืนถูกอวัยวะที่ไม่สำคัญ ประกอบกับผู้
เสียหายไปให้แพทย์รักษาทันท่วงทีจึงไม่ตาย ขอให้ลงโทษและเพิ่มโทษตามพระราช
บัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน
พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔, ๗, ๗๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุ
ระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๔๘, ๘๐, ๙๐, ๙๑, ๙๒ ประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๑๑ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ ข้อ ๒ และสั่งริบของกลางด้วย

จำเลยให้การรับสารภาพข้อหา มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ในครอบ
ครองโดยไม่ได้รับอนุญาต กับข้อเคียด้องโทษตามฟ้อง แต่ปฏิเสธในข้อหาฐาน
พยายามฆ่า

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยเจตนายิงบริเวณขาของผู้เสีย
หายมิได้มีเจตนาฆ่าให้ตาย จึงมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับ
อันตรายสาหัส พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่อง
กระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา
๔, ๗, ๗๒ พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง
และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ พระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ.
๒๕๑๗ มาตรา ๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ จำคุก ๖ เดือน จำเลยให้การรับสารภาพ
ความผิดฐานนี้ลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๗ จำคุก ๔ ปี
รวมโทษจำคุก ๔ ปี ๓ เดือน เพิ่มโทษหนึ่งในสาม ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๙๒ เป็นจำคุก ๕ ปี ๘ เดือน ของกลางรับ

โจทก์และจำเลยต่างอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิเคราะห์แล้วฟังว่า จำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหายและเห็นว่า ที่ศาลชั้นต้นลดโทษให้จำเลยเพราะรับสารภาพในความผิดตามพระราชบัญญัติปืนเสีย ก่อน แล้วจึงเพิ่มโทษภายหลัง ไม่ชอบด้วยกฎหมายอาญา มาตรา ๕๔ สมควรแก้ไข เสียให้ถูกต้อง พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๘ ประกอบด้วยมาตรา ๘๐ เพิ่มโทษ ๑ ใน ๓ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒ เป็นจำคุก ๑๓ ปี ๔ เดือน และจำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๔, ๗, ๗๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓ จำคุก ๖ เดือน เพิ่มโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒ อีก ๑ ใน ๓ เป็นจำคุก ๘ เดือน จำเลยรับสารภาพลดโทษให้ กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๔ เดือน รวมโทษทั้งสอง ภาระทางจำคุก ๑๓ ปี ๔ เดือน นอกจากที่แก้ให้คงไว้ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น

จำเลยฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ทางพิจารณาโจทก์นำสืบว่า เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๓ เวลาประมาณ ๑๘ นาฬิกา นายหวนหอมพุง ผู้เสียหายเดินจากนาจะกลับบ้าน ครั้นเวลาประมาณ ๒๐ นาฬิกา เดินตามถนนสาธารณะผ่านที่ดินโรงงานน้ำตาลที่กำลังก่อสร้าง จำเลยซึ่งเป็นขามของบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างฉายไฟมาที่หน้าของผู้เสียหาย ผู้เสียหายไม่ได้ว่าอะไรคงเดินต่อไป จำเลยก็ฉายไฟใส่หน้าผู้เสียหายอีก ผู้เสียหายจึงต่อว่าว่า “นายทำไม ฉายแล้วฉายอีก หน้ามืด” จำเลยดับไฟฉายแล้วพูดว่า “นายไม่ได้หรือจะได้อย่างไร” ผู้เสียหายคงเดินต่อไปถึงหน้าบ้าน

นายประยูร วงษ์เข้ม ห่างที่โตเถียงประมาณ ๑๐ วา ได้ยื่นจำเลยพูดตาม
มาว่า “โคตรแม่มึง จะคืออย่างไร” ผู้เสียหายหันไปตอบว่าไม่ใช่คนเก่งไม่
สู้ ก็ถูกจำเลยฉวยไฟใส่หน้าอีก แล้วจำเลยยังบนมาที่ผู้เสียหาย ๑ นัด
กระสุนปืนไม่ถูก ผู้เสียหายหลบเข้าไปที่ต้นนุ่นข้างทางขวามือ ก็ถูกจำเลย
ยิงอีก ๑ นัด กระสุนปืนถูกต้นขาขวาด้านในทะลุออกด้านข้าง ผู้เสียหาย
ร้องเรียกนายประยูร วงษ์เข้ม บอกว่าถูกยิงแล้ว นายประยูร วงษ์เข้ม ลง
จากเรือนมาและได้พาผู้เสียหายไปแจ้งความที่บ้านนายไสว ประสมเนตร ผู้
ใหญ่บ้าน นายไสว ประสมเนตร จึงไปแจ้งสืบทารวจโทอ้อม บุตรสวน
ซึ่งมารักษาการณ์อยู่ที่โรงงานน้ำตาลนั้น สืบทารวจโทอ้อม บุตรสวน กับพวก
มาที่บ้านนายไสว ประสมเนตร สอบถามผู้เสียหาย ผู้เสียหายแจ้งว่าถูก
จำเลยยิง จึงทำบันทึกแล้วไปจับจำเลยได้ที่บริเวณโรงงาน ทำบันทึกการ
จับกุมและควบคุมตัวส่งพนักงานสอบสวน ชั้นสอบสวนจำเลยให้การว่า
จำเลยทำหน้าที่ยามเฝ้าของ ได้ฉวยไฟดูผู้เสียหายซึ่งเดินผ่านมา ผู้เสียหาย
ด่าทำทายเป็นและยิงจำเลย จำเลยจึงยิงตอบไป ๑ นัด ไม่ทราบที่ถูกหรือไม่
พนักงานสอบสวนจึงได้นำจำเลยไปซึ่งที่เกิดเหตุทำแผนที่ไว้ อาวุธปืนที่
จำเลยใช้ยิง ค้นหาแล้วไม่พบ ส่วนผู้เสียหายซึ่งถูกส่งตัวไปรักษาที่โรง-
พยาบาล พนักงานสอบสวนเรียกตัวไปสอบปากคำเมื่อออกจากโรงพยาบาล
แล้ว

จำเลยนำสืบว่า จำเลยรับจ้างเป็นยามของบริษัทที่รับเหมาก่อสร้าง
โรงงานให้แก่บริษัทโรงงานน้ำตาลอยู่ วัสดุก่อสร้างของบริษัทรับเหมาถูก
คนร้ายลักไปบ่อย ๆ และเพื่อประโยชน์ในการทำงานตามหน้าที่จำเลยจึงขอ
ปืนลูกซองพกไว้ใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต ค้นเกิดเหตุจำเลยอยู่ยามตามปกติ
เห็นชายคนหนึ่งเดินผ่านบริเวณโรงงานในลักษณะเป็นพริ้ว ได้ร้องถามและ
ฉวยไฟไปที่ชายคนนั้น ชายคนนั้นวิ่งหนีจับตาม ชายคนนั้นวิ่งออกนอก

เขตโรงงานไปแล้ว จึงหยุดและหันมายิงสวนแสงไฟฉายของจำเลย จำเลย
ดับไฟฉายแล้วใช้ปืนลูกซองของพวกของจำเลยยิงสวนไป ๑ นัด แต่ได้ลดปาก
กระบอกปืนให้ต่ำลงเพราะไม่เจตนาจะให้ถูกชายคนนั้นถึงตาย ชายคนนั้น
หนีไป จำเลยจึงกลับไปรายงานให้นายแพทย์ ผลสำนึก รองผู้จัดการ
โรงงานน้ำตาลทราบเรื่องไว้ แล้วกลับไปอยู่ยามตามเดิม ต่อมาเจ้าหน้า
ที่ตำรวจมาที่โรงงาน จำเลยเกรงจะถูกจับเรื่องมั่ววุ่นไม่ได้รับอนุญาต
จึงเหวี่ยงทิ้งไปทิ้งบ่อน้ำในบริเวณใกล้เคียงที่ก่อสร้างบ้านพักนั้น เจ้าพนักงาน
ตำรวจเข้ามาจับจำเลยแจ้งข้อหาใช้อาวุธปืนยิงผู้เสียหาย นำส่งสถานีตำรวจ
ชั้นสอบสวนจำเลยให้การไปตามความเป็นจริงดังกล่าวแล้ว

ได้พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้เป็นยุติว่า ในวันเวลาตามฟ้อง
จำเลยได้ใช้อาวุธปืนลูกซองของพวกและกระสุนปืนที่จำเลยมีไว้ในครอบครอง
โดยไม่ได้รับอนุญาตยิงผู้เสียหายถูกที่ขาได้รับอันตรายสาหัส บาดแผล
ปรากฏตามรายงานชั้นสูตรบาดแผลของแพทย์ทนายฟ้อง มีปัญหาว่าจำเลยมี
เจตนาฆ่าผู้เสียหายจริงตามฟ้องหรือไม่นั้น คดีได้ความว่า เหตุเกิดจาก
จำเลยซึ่งเป็นยามเฝ้าวัสดุก่อสร้างของบริษัทที่รับเหมาก่อสร้างโรงงานฉายไฟ
ใส่หน้าผู้เสียหายซึ่งกลับจากนาเดินตามทางผ่านโรงงาน จะกลับบ้านเป็นเหตุ
ให้มีการต่อว่าจนถึงทำร้ายและทำร้ายกันขึ้นด้วยการใช้อาวุธปืนยิงรวม ๒
นัด ผู้เสียหายว่าถูกจำเลยยิงทั้ง ๒ นัด แต่จำเลยนำสืบต่อสู้ว่า ถูกผู้เสีย
หายยิงก่อน ๑ นัด จำเลยจึงยิงป้องกันตัวไป ๑ นัด โดยยิงกดปากกระบอก
ปืนลงต่ำ ไม่เจตนาจะฆ่าแต่อย่างใด ปัญหาว่าควรจะเชื่อฟังฝ่ายใดนั้น
พิเคราะห์แผนที่เกิดเหตุที่จำเลยเป็นฝ่ายนำชี้ให้พนักงานสอบสวนทำในวัน
รุ่งขึ้นจากเกิดเหตุ ทางด้านฝ่ายจำเลย (ด้านทิศตะวันตก) มีกระดาช
ปิดปากปลอกกระสุนปืนลูกซองที่จำเลยยิงตกอยู่ ๑ แผ่น ร่องรอยกระสุน
ปืนที่ยังมาจากผู้เสียหายอย่างไรปรากฏอยู่เลย ส่วนทางด้านฝ่ายผู้เสียหาย

(ด้านทิศตะวันออก) นอกจากกองเลือดที่ตกอยู่แล้ว ที่ต้นมะม่วงข้างทาง
ด้านทิศตะวันตกของผู้เสียหาย ห่างที่ผู้เสียหายถูกยิงประมาณ ๘ เมตร
ตรวจพบลูกกระสุนบนของเบอร์ ๒๐ ผิงอยู่ที่ต้นมะม่วงสูงจากพื้นดิน ๑.๗๕
เมตร จำนวน ๒ เม็ด นอกนั้นไม่มีอาวุธหรือวัตถุพยานใดตกหล่นอยู่
พยานโจทก์นอกจากตัวผู้เสียหายแล้ว มีนายประยูร บ้านอยู่ติดที่เกิดเหตุ
ได้ยินผู้เสียหายร้องบอกกล่าวรับลงจากเรือนมาที่ผู้เสียหายทันที ผู้เสียหาย
บอกเล่าถูกจำเลยยิง ๒ นัด ได้รับพาผู้เสียหายไปแจ้งความต่อนายไสวผู้
ใหญ่บ้านท้องที่ นายไสว รับไปแจ้งกับสภตำรวจโทอ้อม ซึ่งไปรักษาการณ์
อยู่ที่โรงงานดังกล่าว พามาพบผู้เสียหายและไปจับกุมจำเลย นายไสวและ
สภตำรวจโทอ้อมก็ยืนยันว่าผู้เสียหายกล่าวหาว่าจำเลยยิงผู้เสียหาย ๒ นัด
พยานจำเลยคงมีแต่ นายกลึงเพื่อนยาม รักษาวัสดุก่อสร้างด้วยกันเป็นพยาน
ว่า ผู้เสียหายยิงจำเลยก่อน ๑ นัด นายกลึงผู้นั้นในชั้นสอบสวน จำเลยไม่
ได้อ้างเป็นพยาน ตามคำให้การชั้นสอบสวนก็ไม่ได้กล่าวพาดพิงไปถึงเลย
ว่าได้มารู้เห็นด้วย เมื่อพนักงานสอบสวนไปตรวจสถานที่ทำแผนที่เกิดเหตุ
นายกลึงก็ไม่ได้กล่าวอ้างว่ารู้เห็นอย่างไร ทั้งเมื่อเกิดเหตุแล้วจำเลยและนาย
กลึงก็หาได้ไปแจ้งต่อสภตำรวจโทอ้อมกับพวกซึ่งไปรักษาการณ์อยู่ที่โรงงาน
นั้นไม่ จำเลยกลับทำลายหลักฐาน โดยเหวี่ยงปืนที่ไร้ขึงทั้ง พนักงาน
สอบสวนไม่สามารถงมหาเป็นของกลางได้ พิจารณาประกอบแผนที่เกิด
เหตุดังกล่าวแล้ว เห็นว่าพยานหลักฐานของโจทก์นั้นคงมีเหตุผล ฟังได้ว่า
จำเลยยิงผู้เสียหายแต่ฝ่ายเดียว ๒ นัด เพราะถูกผู้เสียหายร้องด่าและทำทาบ
การที่จำเลยยิงผู้เสียหายด้วยกระสุนบนลูกซอง ๒ นัด ส่วนหนึ่งของเม็ด
กระสุนบนที่ไปถูกต้นมะม่วงก่อนถึงตัวผู้เสียหายผิงอยู่สูง ๑.๗๕ เมตร กรณี
จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยยิงโดยคาดปากกระบอกปืนลงต่ำดังจำเลยนำสืบ ขอให้
จึงฟังได้ว่า จำเลยมีเจตนาฆ่าผู้เสียหายฎีกาจำเลยในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ที่จำเลยฎีกาว่า ความผิดตามพระราชบัญญัติอาวุธปืนฯ คู่ความ
มิได้อุทธรณ์ จึงถึงที่สุดไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น แม้ศาลชั้นต้นจะ
พิพากษาลดโทษให้จำเลยก่อนแล้ว จึงเพิ่มโทษภายหลัง ไม่ชอบด้วย
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๔ ก็ตาม ศาลอุทธรณ์ก็ไม่มีอำนาจหยิบยก
ชั้นพิพากษาออก แม้จำนวนโทษที่ลงแก่จำเลยเท่ากับศาลชั้นต้นนั้น เห็น
ว่ากรณีที่ศาลชั้นต้นเพิ่มและลดโทษไม่ถูกต้องตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๕๔ เมื่อคดีมาสู่ศาลอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ย่อมพิพากษาแก้ไขให้ถูก
ต้องได้ ศาลอุทธรณ์พิพากษาชอบแล้ว

อนึ่ง ในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา ได้มีพระราชบัญญัติอาวุธปืน
เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน (ฉบับ
ที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๑๘ ใช้บังคับ ให้ผู้มีอาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืนไว้ใน
ครอบครองโดยผิดกฎหมายนำไปจดทะเบียนหรือขออนุญาตต่อนายทะเบียน
ภายในกำหนดเก้าสิบวัน จึงจะได้รับการยกเว้นโทษ แต่ข้อเท็จจริงคดีนี้
เห็นว่าจำเลยได้ทำอาวุธปืนและกระสุนปืนทิ้งไว้โดยผิดกฎหมายสูญหายไป
เสียแล้วในวันเกิดเหตุ จำเลยไม่มีอาวุธปืนและกระสุนปืนดังกล่าวจะ
นำไปจดทะเบียนหรือขออนุญาตได้ จึงไม่ได้รับการยกเว้นโทษตามพระราช
บัญญัติ

พิพากษานี้

อายุความ

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๔/๒๕๑๖

พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการ

ใช้เช็ค

ความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.๒๔๙๗ จะเป็นความผิดต่อเมื่อนานการปฏิเสธการจ่ายเงิน และจะถือว่าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินได้ต่อเมื่อได้มีการยื่นเช็คต่อธนาคาร และธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้ว เพียงแต่นำเช็คไปถามธนาคาร ธนาคารบอกว่าเงินในบัญชีผู้สั่งจ่ายไม่มี ยังถือไม่ได้ว่าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน

ผู้กู้ กุยมเงินผู้ให้กู้ไป และออกเช็คให้ไว้เป็นการชำระหนี้ที่ทราบอยู่แล้วว่าไม่มีเงินฝากอยู่ในธนาคาร เป็นการออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คนั้น แต่ไม่เป็นการออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนเงินสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็ค

ระหว่าง พนักงานอัยการจังหวัดอุดรธานี

โจทก์

นางทองใบ วงศ์ประเสริฐ

จำเลย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยออกเช็คให้ผู้เสียหาย เพื่อชำระหนี้ ผู้เสียหายนำเช็คไปขึ้นเงิน ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่าเงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย จำเลยออกเช็คโดยเจตนาจะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค -และออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็ค ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ.๒๔๙๗ มาตรา ๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓ (๑) (๓)

จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า จำเลยออกเช็คให้ผู้เสียหายยึดถือเป็นการประกันเงินกู้ ไม่มีเจตนาออกเช็คให้เพื่อการชำระหนี้ ไม่เป็นความผิด พิพากษายกฟ้อง

โจทก์ฎีกา

“ศาลฎีกาตรวจสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว

ข้อเท็จจริงฟังได้ตามที่จำเลยรับในเบื้องต้นว่า จำเลยได้กู้ยืมเงินผู้เสียหายไป ๑๐,๐๐๐ บาท และได้ออกเช็ครายพิพาทให้ผู้เสียหายไว้ เมื่อเช็คถึงกำหนดจำเลยไม่มีเงินในบัญชี และรับต่อไปว่า เมื่อผู้เสียหายนำเช็ครายพิพาทไปเข้าบัญชีธนาคาร จำเลยไม่มีเงินในบัญชี การกู้ยืมเงินรายนี้ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ

โจทก์นำสืบว่า วันจำเลยไปยืมเงินโจทก์นั้น จำเลยตกลงว่าจะยืมเงินเพียง ๒ วัน ก็จะใช้ให้ โดยว่าจะได้เงินจากลูกสาวลูกเขย จึงได้ออกเช็คส่งจ่ายเงินไว้ล่วงหน้า ๒ วัน และตกลงว่า เมื่อเช็คถึงกำหนดให้ไปรับเงินได้ เมื่อเช็คถึงกำหนดผู้เสียหายไปสอบถามธนาคาร ธนาคารบอกวางเงินของจำเลยไม่มี ผู้เสียหายมาติดต่อกับจำเลยก็ไม่พบตัว ต่อมาวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๒ ผู้เสียหายนำเช็คไปเข้าบัญชีธนาคาร ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่า เงินในบัญชีมีไม่พอจ่าย ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๒ ผู้เสียหายจึงได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับจำเลย

จำเลยนำสืบว่า จำเลยไปกู้เงินผู้เสียหาย ๕,๕๐๐ บาท ผู้เสียหายคิดเอาดอกเบี้ย ๕๐๐ บาท ได้เขียนเช็คเมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ และ

ลงวันสั่งจ่ายไว้เป็นวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๑ เพราะตกลงจะใช้กันกันใน
๑ เดือน เมื่อเชคถึงกำหนดจ่ายเลยได้นำเงินตามเชครายพิพาทไปชำระให้
ผู้เสียหายแล้ว และผู้เสียหายมาบอกตอนหลังว่า ได้รับเงินตามเชคและเผา
เชคทิ้งแล้ว ต่อมาผู้เสียหายกลับมาเชครายพิพาทมาฟ้องออก

คดีได้รับความจากจำเลยแต่ลงรับและคู่ความนำสืบเช่นนั้น ปัญหา
เบื้องต้นว่าจำเลยได้ชำระเงินกู้ให้ผู้เสียหายแล้วหรือไม่นั้น ศาลฎีกา
พิเคราะห์แล้ว เห็นว่าที่จำเลยนำสืบว่าได้นำเงิน ๑๐,๐๐๐ บาทไปฝากไว้กับ
สามผู้เสียหาย เพื่อเป็นการชำระเงินกู้ และนายเหล่ง ขาวสะอาด เป็น
พยาน เห็นจำเลยฝากเงินไว้กับสามผู้เสียหาย หลักฐานอันของจำเลยไม่มี
เป็นที่น่าสงสัยเหตุว่าจำเลยยังไม่ได้ชำระหนี้ตามเชค ที่ผู้เสียหายได้ฟ้องจำเลย
เป็นคดีก่อนอยู่อีก ๓,๕๐๐ บาท โดยจำเลยรับจะผ่อนชำระให้ แต่ก็ยังไม่
ชำระ ทั้งจำเลยยังได้ออกเชคในการเล่นแร่ให้ผู้เสียหายยัดถ่อไว้อีกหลาย
ใบ นับว่าจำเลยยังมีหนี้ที่จะต้องทำให้ผู้เสียหายอยู่หลายจำนวน หาก
จำเลยมีเงินเพียงพอที่จะชำระให้ผู้เสียหาย จำเลยก็นำเงินไปฝาก
ธนาคารไว้ เพื่อให้ผู้เสียหายไปถอนเงินได้ตามเชค อันจะเป็นหลักฐานที่
มั่นคงกว่า จำเลยก็ไม่กระทำ กลับนำสืบว่า เพราะได้ตกลงกันไว้ว่า
ไม่ต้องนำเงินเข้าฝากธนาคารเสียเช่นนั้น เป็นขอแก้ตัวรับฟังไม่ได้ ศาลฎีกา
เชอตามข้อนำสืบของโจทก์ว่า จำเลยกู้ยืมเงินผู้เสียหายและออกเชคไว้ให้
และยังมีได้ชำระเงินให้ผู้เสียหาย

การทำจำเลยกู้ยืมเงินผู้เสียหาย และออกเชคไว้ล่วงหน้าให้เป็นการ
ชำระหนี้เงินกู้ยืมและตกลงกันว่า เมื่อเชคถึงกำหนดให้นำเชคไปรับเงินจาก
ธนาคารได้เช่นนั้น แสดงว่าจำเลยมีเจตนาจะใช้เชคนั้นเป็นการชำระหนี้มิใช่
เพื่อประกันการกู้ยืม ที่ศาลอุทธรณ์ฟังว่า จำเลยออกเชคเพื่อประกันการ
กู้ยืมโดยไม่มีเจตนาจะใช้เชคเป็นการชำระหนี้ ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย

คดีนี้จำเลยต่อสู้ในชั้นศาลอุทธรณ์ว่า คดีโจทก์ขาดอายุความแล้ว ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ให้จำเลยเสียด้วย ซึ่งศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้ออกเช็คส่งจ่ายเงินวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๑๑ เมื่อครบกำหนดส่งจ่ายผู้เสียหายไปธนาคาร ธนาคารบอกว่าเงินในบัญชีจำเลยไม่มี วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๒ ผู้เสียหายนำเช็คฉบับนี้ไปเข้าบัญชีธนาคารทางธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ต่อมาวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๒ ผู้เสียหายไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนดำเนินคดี ศาลฎีกาเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓ ระบุไว้ชัดว่า จะเป็นความผิดต่อเมื่อธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน และจะถือว่าธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินได้ต่อเมื่อได้มีการยื่นเช็คต่อธนาคาร และธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแล้ว เพียงแต่ผู้เสียหายไปถามธนาคาร ธนาคารบอกว่าเงินในบัญชีจำเลยไม่มี ยังถือไม่ได้ว่าธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงิน ตามข้อเท็จจริงข้างต้นจึงต้องถือว่าธนาคารได้ปฏิเสธการจ่ายเงินเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๑๒ และเป็นวันเดียวกับที่ผู้เสียหายรู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด นับถึงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๑๒ อันเป็นวันร้องทุกข์ยังไม่เกิน ๓ เดือน คดีโจทก์จึงยังไม่ขาดอายุความ

จำเลยจะมีความผิดตามฟ้องหรือไม่นั้น ศาลฎีกาเห็นว่าเมื่อจำเลยกู้ยืมเงินผู้เสียหายไปและออกเช็คให้ผู้เสียหายไว้เป็นการชำระหนี้ ทั้งที่ทราบอยู่แล้วว่าไม่มีเงินฝากอยู่ในธนาคารเช่นนั้น ถือได้ว่าจำเลยออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คเท่านั้น หาเป็นความผิดฐานออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงใช้เงินได้ในขณะออกเช็คคนนั้นไม่ เพราะตั้งแต่จำเลยออกเช็คฉบับนี้ตลอดมาจนถึงวันที่ผู้เสียหายนำเช็คไปขึ้นเงินธนาคาร จำเลยไม่มีเงินในบัญชีของจำเลยเลย ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย

ฎีกาใจทักฟังชน

พิพากษากลับคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า จำเลยมีความผิดตามพระ-
ราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๕๗ มาตรา ๓ (๑)
ส่วนกำหนดโทษให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น”

บ 27003

KU ไชยันต์ นันทบัณฑิต.
123 ประมวลข้อหาหรือ ปัญหา
ช941ป ข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง
ล.1 และประมวลคำสั่งฟ้อง
และคำสั่งไม่ฟ้อง พระราช
บัญญัติต่าง ๆ เล่ม 1.

บ 27003

KU ไชยันต์ นันทบัณฑิต.
123 ประมวลข้อหาหรือ ปัญหา
ช941ป ข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง
ล.1 และประมวลคำสั่งฟ้อง
และคำสั่งไม่ฟ้อง พระราช
บัญญัติต่าง ๆ เล่ม 1.

